ဖားအောက်တောရဆရာတော်

စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတရားဒေသနာတော်

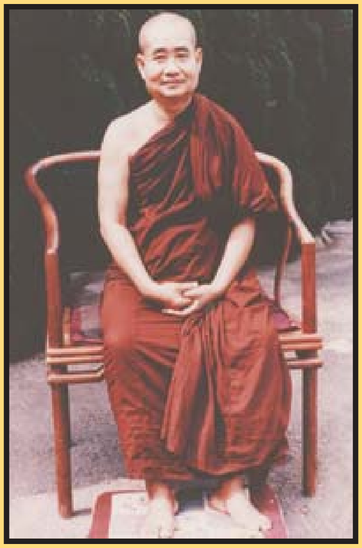

Website : www.shwehinthar.com

©shwehinthar.com

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ၊

သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော ဇိနာတိ။

သဗ္ဗရတိံ ဓမ္မရတိ ဇိနာတိ၊

တဏှက္ခယော သဗ္ဗဒုက္ခံ ဇိနာတိ။

ဒါနအားလုံးကို ဓမ္မဒါနက အောင်နိုင်၏။
အရသာအားလုံးကို တရားအရသာက အောင်နိုင်၏။
မွေ့လျော်ဖွယ်အားလုံးကို တရား၌ မွေ့လျော်ခြင်းက အောင်နိုင်၏။
ဒုက္ခအားလုံးကို တဏှာကုန်ခြင်းက အောင်နိုင်၏။

စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော၊ ဓမ္မေ ဟောန္တု သဂါရဝါ။

ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်သည်
အဓွန့်ရှည်စွာ တည်ပါစေသတည်း။
သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ၌ ရိုသေလေးစားခြင်း ရှိကြပါစေကုန်သတည်း။

“ဓမ္မဒါန”

ဤတရားစာအုပ်သည်
ဓမ္မဒါနအဖြစ် အသုံးပြုရန်အတွက်သာ ဖြစ်သည်။

©shwehinthar.com

စိတ်ခာတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတရားတော်

ဘယ်လို ဆင်ခြင်ရမလဲ – နေ့ညဉ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါကာလတို့ပတ်လုံး ငါတို့ရဲ့စိတ်သည်၊ ရာဂကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်၊ ဒေါသကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်၊ မောဟကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်လို့ ဒီလို မကြာခဏ ဆင်ခြင်ပေးပါ။

ဘာဖြစ်လို့လဲ? စိတ်ခာတ်တွေ ညစ်နွမ်းရင် သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းကြရတယ်၊ ပင်ပန်းကြရတယ်၊ ဆင်းရဲကြရတယ်။ စိတ်ခာတ်တွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းလာပြီဆိုရင်လည်း သတ္တဝါတွေ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသွားရတယ်။

(စာမျက်နှာ–၂၉။)

နိဒါနကထာ – အကြောင်းပြစာတမ်းလွှာ

စိတ်ခာတ်၏ စွမ်းအင်

စိတ္တေန နီယတိ လောကော၊ စိတ္တေန ပရိကဿတိ။
စိတ္တဿ ဧကဓမ္မဿ၊ သဗ္ဗေဝ ဝသမန္ဝဂူ။ (သံ-၁-၃၆။)

စိတ်သည် လောကကို ဆောင်အပ်၏။ စိတ်သည် လောကကို ဆွဲငင် အပ်၏။ စိတ်၏ အလိုနိုင်ငံသို့ လိုက်ပါနေကြသော သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ပင် စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော တစ်ခုသောတရား၏ အလိုသို့ အစဉ် လိုက်ပါကြရ ကုန်၏။ *(သံ-၁-၃၆။)*

လောကီကုသိုလ်စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာတို့နှင့် ယှဉ်တွဲလျက် ရှိ သော ကုသိုလ်ဝိညာဏ် အကုသိုလ်ဝိညာဏ်ကို ဘဝသစ်ကို တည်ထောင် ဖန်တီးပေးနိုင်သည့် စွမ်းအင်ရှိခြင်းကြောင့် **အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ်**ဟု ခေါ်ဆို ၏။ ထိုအဘိသင်္ခါရဝိညာဏ်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော စိတ်သည် သတ္တလောကဟု ခေါ်ဆိုအပ်သည့် သတ္တဝါအပေါင်းကို ထိုထို ဘုံဘဝသို့ ရောက်အောင်လည်း ဆွဲဆောင်သွားနိုင်သည့် စွမ်းအားရှိ၏။ ထိုထို ဘုံဘဝမှ မလွတ်အောင်လည်း ဆွဲငင်ထားနိုင်သည့် စွမ်းအားရှိ၏။

လောဘ ဒေါသ မောဟ စသည့် အကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပေါင်းစပ်မိ သော ထိုစိတ်ကား ညစ်နွမ်းလျက်ရှိ၏။ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ စသည့် အကောင်းခာတ်တို့နှင့် ပေါင်းစပ်မိသော ထိုစိတ်ကား ဖြူစင်လျက် ရှိ၏။ သမထ ဝိပဿနာဘာဝနာဟူသော ရေစင်ရေကောင်းတို့ဖြင့် ဆေးကြောသုတ်သင်၍ ထားအပ်သော ထိုစိတ်ကား အလွန် ဖြူစင်လျက် ရှိ၏။ ညစ်နွမ်းနေသော စိတ်ခာတ်က သတ္တလောကဟု ခေါ်ဆိုအပ်သည့် သတ္တဝါ အပေါင်းကို အပါယ်လေးဘုံသို့ ရောက်အောင်လည်း ဆွဲဆောင်သွားနိုင်၏။ အပါယ်လေးဘုံမှ မလွတ်နိုင်အောင်လည်း ဆွဲငင်ထားနိုင်၏။ သံသရာဝဋ်ကို ရည်ရွယ်တောင့်တ၍ ပြုစုပျိုးထောင်ထားအပ်သော ဝဋ္ဋနိဿိတဖြစ်သည့် ဒါန သီလ သမထ ဝိပဿနာ အစဖြာသည့် **မဟာကုသိုလ် ဈာန်ကုသိုလ်**ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သည့် ဖြူစင်သော စိတ်ခာတ်ကလည်း သတ္တလောကဟု ခေါ်ဆို အပ်သည့်

©shwehinthar.com

သတ္တဝါအပေါင်းကို လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တည်းဟူသော ထိုထိုဘုံဘဝသို့ ရောက်အောင် ဆွဲဆောင်သွားနိုင်၏၊ ထိုထိုဘုံဘဝမှ မလွတ် အောင်လည်း ဆွဲငင်ထားနိုင်၏။

သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဝိဝဋ္ဋသဘောကို ရည်ရွယ် ၍ ပြုစုပျိုးထောင်ထားအပ်သော သမထကုသိုလ် ဝိပဿနာကုသိုလ် မဂ် ကုသိုလ်တည်းဟူသော အလွန်ဖြူစင်သော စိတ်ဓာတ်ကလည်း ထိုအလွန် ဖြူစင်သော စိတ်ဓာတ်နှင့် ပြည့်စုံနေသည့် သတ္တလောကဟု ခေါ်ဆိုအပ်သည့် သတ္တဝါအပေါင်းကို နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်တိုင်အောင် ဆွဲဆောင်သွားနိုင်၏၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံမှ မလျှောကျအောင်လည်း ဆွဲငင်ထားနိုင်၏၊ ညစ်နွမ်းနေသော စိတ်အစဉ်ကိုလည်း ဖြူစင်စေနိုင်၏။ အရဟတ္တမဂ်ကုသိုလ်ကဲ့သို့သော အလွန် ဖြူစင်သော စိတ်ဓာတ်က ကိလေသာ အညစ်အကြေးဟူသမျှကို အပြီးတိုင် စင်ကြယ်အောင် ဆေးကြောသုတ်သင်ပေးနိုင်၏။

ညစ်နွမ်းသော စိတ်ဓာတ်က ဆင်းရဲဒုက္ခ အဝဝကို ရွက်ဆောင်ပေး သကဲ့သို့ ဖြူစင်သော စိတ်ဓာတ်ကလည်း လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဆိုသည့် ချမ်းသာ အဝဝကို ရွက်ဆောင်ပေးနိုင်၏။ ထိုကဲ့သို့သော စိတ်ဓာတ်၏စွမ်းအင်များကို သဘောပေါက်နိုင်ရန် ညစ်နွမ်းနေ သော စိတ်ဓာတ်များ ဖြူစင်အောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်ရန် ရည်ရွယ်တောင့် တ၍ - ၁၃၅၄-ခုမှ ၁၃၅၅-ခုသို့ ကူးပြောင်းသည့် အတာကူးသည့် သင်္ကြန် ရက်များကို ဗဟိုထား၍ (၈)ရက်တိုင်တိုင် **စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး တရားတော်**ကို ဟောကြားပေးခဲ့၏။ ထိုတရားခွေများကို နာယူရသူ ယောဂီ သူတော်စင်တို့က စာအုပ်အဖြစ် ဖတ်ရှုလိုကြောင်းကို အကြိမ်ကြိမ် လျှောက် ထား တောင်းပန်ကြသဖြင့် ထိုတရားခွေများမှ စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ လာခြင်း ဖြစ်သည်။ "လိုတိုး ပိုလျှော့" စနစ်ကို အသုံးပြုကာ တရားသားများကို တည်းဖြတ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်လျက် စာအုပ်အသွင်သို့ ပြောင်းလဲကာ စာရှု သူတို့၏ လက်ဝယ်သို့ ရောက်ရှိအောင် ပို့ဆောင်လိုက်ပါသည်။

ဖတ်ရှုရသူ သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည်လည်း ညစ်နွမ်းနေသော မိမိတို့၏ စိတ်ဓာတ်များကို ဖြူစင်အောင် ပြုပြင် ပြောင်းလဲနိုင်ကြပါစေဟု ဆန္ဒပြုအပ်ပါသတည်း။

■ ဖားအောက်တောရဆရာတော်

စိတ္တလတောင်ကျောင်း၊
ဖားအောက်တောရစကြံ့ကျောင်းအုပ်စု၊
မော်လမြိုင်မြို့နယ်၊

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် - ၂၅၄၂-ခု၊
ကောဇာသက္ကရာဇ် - ၁၃၆၀-ပြည့်နှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်နေ့။

©shwehinthar.com

၁၃၅၄-ခုနှစ် ၁၃၅၅-ခုနှစ် အတာကူးတဲ့ လတန်ခူးအခါတော်ဝယ် ...တန်ခူးလဆုတ် (၆)ရက်နေ့ ည သင်္ကြန်အကြိုနေ့မှ အစပြု၍ – ဓမ္မပူဇာ အဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူအပ်သော - စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး တရားဒေသနာတော် - ဒီလိုပဲ နာမည်တပ်ကြစို့ . . .

သုတ္တန်ကတော့ ခပ်စုံစုံ စုပေါင်းပြီး ဟောရမဲ့ တရားတစ်ခု ဖြစ်နေပါ တယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီသုတ္တန်များကို ဟောကြားပြသ ဆိုဆုံးမတော်မူသော ဘုရားရှင်အား ရှေးဦးစွာ အားလုံး ညီညီညာညာ 'နမော တဿ' သုံးကြိမ်ဖြင့် ရှိခိုးပူဇော်ကန်တော့ကြရအောင် . . .

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

××××××××××××××××××××××××××××

ကံဆန်းကြယ်ပုံအပိုင်း

(ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်ပိုင်း)

ကံဆန်းကြယ်ပုံအပိုင်း

သတ္တဝါတွေကို မတူညီအောင် ပြုပြင်ပေးနေတဲ့ ဒီကံတွေက ထူးထွေကွဲပြားမှု ရှိတယ်။ ဒီလို ထူးထွေ ကွဲပြားတဲ့အတွက် သတ္တဝါတွေဟာ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး မတူညီဘဲ အကျိုးပေးတွေလည်း ထူးထွေကွဲပြားမှု ရှိလာ တယ်၊ အဲဒီလို ရှိနေတာကို လောကမှာ မြင်နေရတဲ့ အတွက်ကြောင့် လောကမှာ ကံမရှိဘူးလို့ ဘယ်လိုလုပ် ပြောနိုင်မလဲ၊ လောကမှာ ကံရှိသလား, မရှိဘူးလား? ရှိတယ်။

(စာမျက်နှာ–၆၆။)

©shwehinthar.com

အစမထင် သံသရာ

ရှေးဦးစွာ ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်နှင့် တရားနိဒါန်း ပျိုးကြရအောင် . . .။

အနမတဂ္ဂေါယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော၊ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။

(သံ-၂-၁၂၁။)

ဒီစကားရပ်ကတော့ ဟို . . . သံယုတ်ပါဠိတော် ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်ကလေး တစ်ခုပါပဲ။ ဘာပြောသလဲ?

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **အယံ သံသာရော** - ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့၏ အဆက်မပြတ် ဆက်စပ်၍ဖြစ်ရာ ရုပ်နာမ်သန္တာန် အစဉ်အတန်းဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ဤသံသရာသည်ကား။ **အနမတဂ္ဂေါ** - ဉာဏ်ဖြင့် အစဉ်လျှောက်၍သော်လည်း မသိအပ် မသိနိုင်သော အစ ရှိပေ၏။ **ပုဗ္ဗာ ကောဋိ** - သံသရာ၏ ရှေးအစွန်းသည်။ **န ပညာယတိ** - မထင်ရှားပေ။ တစ်နည်း – **ပုဗ္ဗာ ကောဋိ** - သံသရာ၏ ရှေးအစွန်းကို။ **န ပညာယတိ** - မသိအပ် မသိနိုင်ပေ။

သတ္တဝါတစ်ဦး တစ်ဦးရဲ့ သံသရာခရီး စခဲ့ပုံကို ဉာဏ်ပညာ ကြီးမားလို့ ဘဝတစ်ခုပြီးတစ်ခု ဘဝတစ်ခုပြီးတစ်ခု ဉာဏ်နှင့် အစဉ်လျှောက်ပြီး လှမ်းပြီး ကြည့်သော်လည်း ဘယ်ဘဝက စခဲ့တယ်ဆိုတာ မသိအပ် မသိနိုင်လောက် အောင် အလွန်ရှည်လျားတယ်လို့ ဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားထား တော်မူတယ်။

“ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ” - သံသရာ၏ ရှေးအစွန်းသည် မထင်ရှား ဘူး သိပ်ရှည်လျားတယ်ဆိုတော့ သံသရာရဲ့ အနောက်စွန်းကကော ထင်ရှား ပါသလားလို့ ဒီလိုတော့ မေးစရာ ရှိတယ်နော်။

သံသရာခရီးကို ရှည်လျားအောင်လုပ်နေသူ

ဒီဃော ဗာလာန သံသာရော၊ သဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာနတံ။

(ခု-၁-၂၂ - ဓမ္မပဒ။)

ဆိုပြီး မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်များ ထင်ရှား ရှိနေသည့်အတွက်ကြောင့် လူမိုက်တို့သာ ဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် သံသရာ၏ ရှေး အစွန်းသည် ရှည်လျားသလို သံသရာ၏ နောက်အစွန်းဟာလည်း ရှည်လျား နေတယ်၊ လူမိုက်ဆိုတာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြောတာလဲ?

“သဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာနတံ” - သစ္စာလေးပါး သူတော်ကောင်းတရားကို မသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ ဘုရားရှင်က ဟောကြားနေတော်မူတယ်။သူတော်ကောင်းတရား မသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘာကြောင့် လူမိုက်လို့ခေါ်ရသလဲ?

တရားနာတဲ့ ပရိတ်သတ်တွေ . . . ဘယ်လို သဘောပေါက်ကြသလဲ၊ ဘာကို လူမိုက်ခေါ်သလဲ?

တီဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗာလဿ ဗာလလက္ခဏာနိ . . . (မ-၃-၂၀၁။)

စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တန်မှာ လူလိမ္မာ ပညာရှိ ဖြစ်ကြောင်း, လူမိုက်ဖြစ်ကြောင်းတရားတွေကို ဟောကြားထားပါတယ်။

ကိုယ်ဖြင့် မပြုသင့် မပြုထိုက်တဲ့ ကာယဒုစရိုက်တွေကို လွန်ကျူးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်, နှုတ်ဖြင့် မပြောသင့် မပြောထိုက်တဲ့ ဝစီဒုစရိုက်တွေကို လွန်ကျူးနေ တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်, စိတ်ဖြင့် မကြံစည်သင့် မကြံစည်ထိုက်တဲ့ မနောဒုစရိုက်တွေကို လွန်ကျူးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လူမိုက်လို့ ဒီလိုခေါ်ထားတယ်၊ အဲဒီ လူမိုက်တို့ အဖို့ သံသရာ၏ ရှေးအစွန်းသည် ရှည်လျားသလို သံသရာ၏ နောက်အစွန်း ဆိုတာလည်း ရှည်လျားပါတယ်။ သစ္စာလေးရပ် တရားမြတ်ဆိုတဲ့ သူတော် ကောင်းတရားကို မသိမှုရဲ့ အပြစ်တွေပဲ။

©shwehinthar.com

သို့သော်လည်း မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို လူလိမ္မာပညာရှိ သူတော်ကောင်း ဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးလိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ သံသရာ၏ ရှေ့အစွန်း ဟာ ရှည်ချင်လည်း ရှည်ပါစေ၊ သို့သော် သံသရာရဲ့ နောက်အစွန်းကတော့ တိုမသွားနိုင်ဘူးလား? တိုသွားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် —

အဝိဇ္ဇာ နှင့် တဏှာ

အနမတဂ္ဂေါယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော၊ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **အယံ သံသာရော** - ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့၏ အဆက်မပြတ် ဆက်စပ်၍ ဖြစ်ပေါ်၍နေရာ ရုပ်နာမ် သန္တာန် အစဉ်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ဤသံသရာသည်ကား။ **အနမတဂ္ဂေါ** - ဉာဏ်ဖြင့် အစဉ်လျှောက်၍သော်လည်း မသိအပ် မသိနိုင်သော အစ ရှိပေ၏။ **ပုဗ္ဗာ ကောဋိ** - သံသရာ၏ ရှေ့အစွန်းကို။ **န ပညာယတိ** - မသိအပ် မသိနိုင်ပေ။ **အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ** - အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားသည် ပိတ်ဖုံးကာဆီးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **တဏှာ-သံယောဇနာနံ** - တဏှာတည်း ဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးက ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ ထားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **သန္ဓာဝတံ** - ထိုဘဝမှ ဤဘဝ, ဤဘဝမှ ထိုဘဝသို့ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော။ **သံသရတံ** - တစ်ခုသော ဘဝ၌လည်းပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ ကျင်လည်ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော။ **သတ္တာနံ** - သတ္တဝါတို့ ၏။ **ပုဗ္ဗာ ကောဋိ** - သံသရာ၏ ရှေ့အစွန်းကို။ **န ပညာယတိ** - မသိအပ် မသိနိုင်ပေ။

သံသရာခရီး ကျင်လည်နေရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အရေးကြီးဆုံး ဒုက္ခပေး နေတဲ့ တရားနှစ်ခုက ဘာလဲ? အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာပဲ - အဝိဇ္ဇာဆိုတာက ဘာလဲ?

*ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနေသု ဣတ္ထိပုရိသာဒီသု ဇဝတိ၊ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ ခန္ဓာဒီသု န ဇဝတီတိ **အဝိဇ္ဇာ**။ (အဘိ-ဋ္ဌ-၂-၁၂၇။ ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၁၅၇။)*

သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ ဒုတိယတွဲ စာမျက်နှာ (၁၂၇), ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ ဒုတိယတွဲ စာမျက်နှာ (၁၅၇) တို့မှာ ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ ဘာပြော တာလဲ?

ပရမတ္ထတော - ပရမတ္ထ တရားကိုယ် အနက်သဘောအားဖြင့်။ **အဝိဇ္ဇမာနေသု** - ထင်ရှားမရှိကြကုန်သော။ **ဣတ္ထိပုရိသာဒီသု** - အမျိုးသမီး, အမျိုးသား စသော ထိုထိုဝေါဟာရတို့၌။ **ဇဝတိ** - လျင်မြန်စွာ ဖြစ်၍ နေတတ်၏။ **ဝိဇ္ဇမာနေသု** - ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၍ နေကြကုန်သော။ **ခန္ဓာဒီသုပိ**- ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် သစ္စာ သဘောတရားတို့၌လည်း။ **န ဇဝတိ** - မဖြစ်တတ်ပေ။ **ဣတိ တသ္မာ** - ထိုကြောင့်။ **အဝိဇ္ဇာ** - အဝိဇ္ဇာ မည်၏။

အဝိဇ္ဇာရဲ့ သဘောက အသိမှားနေတယ်၊ ပြောင်းပြန်ပဲ။

ဒီထဲမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်ရရှိနေတဲ့ သူတော်ကောင်းတွေလည်း ရှိတန် သလောက် ရှိကြပါတယ်။ ထိုသူတော်ကောင်းတွေက ပရမတ္ထဉာဏ်ပညာ မျက်စိဖြင့် အဇ္ဈတ္တမှာ ဓာတ်လေးပါးကို ဦးတည်ပြီးတော့ ရုပ်တွေ နာမ်တွေကို သိမ်းဆည်းတတ်မယ်။ ဗဟိဒ္ဓမှာလည်း ဓာတ်လေးပါးကို အဦးမူပြီးတော့ ရုပ်တွေ နာမ်တွေကို သိမ်းဆည်းတတ်မယ်။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေကို သိမ်းဆည်းပြီးတဲ့အခါ အကြောင်းတရားတွေကို ရှာဖွေပြီး အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဒီရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ ဖြစ်ပြီးပျက်နေတဲ့ သဘောကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင် ကြည့်ပြီး "အနိစ္စ"လို့ တွင်တွင်ရှုမယ်၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ဒဏ်ချက်ဖြင့် အမြဲမပြတ် ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ခံနေရတဲ့ သဘောကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင် ကြည့်ပြီး "ဒုက္ခ" လို့ တွင်တွင်ရှုမယ်၊ မပျက်စီးဘဲ အကျိတ်အခဲ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရအားဖြင့် တည်နေတဲ့ အတ္တ မရှိတဲ့, အတ္တ မဟုတ်တဲ့ အနက်သဘောကို ဒီပရမတ္ထတရားတွေမှာ ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင် ကြည့်ပြီးတော့ ဒီပရမတ် တရားတွေကို "အနတ္တ"လို့ တွင်တွင်ရှုမယ်ဆိုရင် ထိုအနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်, ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်, အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ သူတော် ကောင်းရဲ့ အသိဉာဏ်ဘက်က လှမ်းကြည့်လိုက်တော့ (၃၁)ဘုံ အတွင်းမှာ ယောကျ်ား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ လူ နတ် ဗြဟ္မာဆိုတာ တကယ်ထင်ရှား မရှိဘူး၊ ရှိနေတာက ရုပ်တရားအစုအပုံ ရှိတယ်၊ နာမ်တရားအစုအပုံ ရှိတယ်၊ ရုပ်နာမ်အစုအပုံ ရှိတယ်၊ အကြောင်းတရားအစုအပုံ ရှိတယ်၊ အကျိုးတရား အစုအပုံ ရှိတယ်၊ အနိစ္စတရားအစုအပုံ ဒုက္ခတရားအစုအပုံ အနတ္တတရား အစုအပုံတွေပဲ ရှိတယ်လို့ သူရဲ့ဉာဏ်က မြင်နေတယ်။ ဒါကြောင့် -

©shwehinthar.com

ရုပ်တရားလို့ သိခဲ့ရင်လည်း မှန်တယ်။ နာမ်တရားတွေလို့ သိနေရင် လည်း မှန်တယ်။ ရုပ်တရားအစုအပုံ နာမ်တရားအစုအပုံလို့ သိရင်လည်း မှန်တယ်။ အကြောင်းတရားအစုအပုံ အကျိုးတရားအစုအပုံလို့ သိရင်လည်း မှန်တယ်။ အနိစ္စတရားအစုအပုံတွေပဲ၊ ဒုက္ခတရားအစုအပုံတွေပဲ၊ အနတ္တ တရားအစုအပုံတွေပဲလို့ ဒီလိုသိခဲ့ရင်လည်း မှန်နေတယ်။ ဒီလို မသိဘဲနဲ့ ပရမတ္ထအားဖြင့် တကယ်ထင်ရှား မရှိတဲ့ ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ လူ နတ် ဗြဟ္မာ စတဲ့ ပညတ်တွေအပေါ်မှာ သောင်တင်ပြီးတော့ အသိမှား နေတဲ့ သဘောကိုတော့ ဘာလို့ခေါ်သလဲ? အဝိဇ္ဇာ။

ဒီတော့ ယောက်ျားလို့ သိနေတဲ့ အသိသည် မှားသလား, မှန်သလား? မှားတယ်၊ အဲဒီ အသိမှားနေမှုကို ဘာလို့ခေါ်သလဲ? အဝိဇ္ဇာပဲ။ အမျိုးသမီးလို့ သိနေတဲ့ အသိသည် မှားသလား, မှန်သလား? - မှားတယ်၊ ဒီအသိသည် အဝိဇ္ဇာပဲ။ ပရမတ္ထအားဖြင့် တကယ်ထင်ရှားမရှိဘူးဆိုတာက ဒီပရမတ်တရား တွေက ဖြစ်ပြီးတာနဲ့ ချက်ချင်း ပျက်သွားတယ်။ တစ်စက္ကန့်ကို အကြိမ်ကုဋေ ပေါင်းများစွာပုံရင် ရုပ်လောကမှာ ကုဋေပေါင်း (၅၀၀၀)ကျော်ခန့်ပေါ့၊ ခန့် လို့ပြောပါတယ်၊ အတိအကျတော့ မဆိုလိုပါဘူး။ တစ်စက္ကန့်ကို အကြိမ်ကုဋေ (၅၀၀၀)ကျော်ခန့်လောက် ပုံရင် တစ်ပုံလောက်သာ သက်တမ်းရှည်တယ်။ နာမ်လောကမှာလည်း တစ်စက္ကန့်ဆိုတဲ့ အချိန်ကာလကို ကုဋေတစ်သိန်း လောက်ပုံရင် တစ်ပုံခန့်လောက်သာ သက်တမ်း ရှည်တယ်။ အဲဒီလောက် တောင် အလွန် လျင်လျင်မြန်မြန်ကြီး ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ဓမ္မသဘာဝတွေကို ဒါက ယောက်ျားပဲ, ဒါက မိန်းမပဲ, ဒါက ငါပဲ, ဒါက သူပဲ, ဒါက သားပဲ, ဒါက သမီးပဲလို့ စွဲယူလောက်တဲ့ အချိန်တောင်ရှိသလား? မရှိဘူး။

မရှိပေမဲ့လို့ သတ္တဝါတွေက စွဲနေကြတယ်၊ ဒါက ယောက်ျား, ဒါက မိန်းမ, ဒါက သား, ဒါက သမီး, ဒါက ဇနီး, ဒါက မြေး စသည်ဖြင့် စွဲလမ်း နေကြတယ်၊ အသိတွေ မှားနေကြတယ်။ အဲဒီလို အသိမှားမှု အဝိဇ္ဇာ ထင်ရှား ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သန္တာန်မှာ ဒီအမျိုးသားဆိုတဲ့အာရုံ ဒီအမျိုးသမီးဆိုတဲ့ အာရုံတွေက မိမိ နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ်ရာ အာရုံ ဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်လည်း ဒီအာရုံ တွေအပေါ်၌ တွယ်တာတပ်မက်မှု တဏှာ ပေါ်မလာဘူးလား? ပေါ်လာ တယ်။ မိမိ မနှစ်သက်တဲ့ အာရုံ ဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်လည်း မနှစ်သက်တဲ့အတွက် ဒေါသတရားတွေ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီး လာတတ်တယ်။

ဒါကြောင့် သံသရာခရီး ကျင်လည်နေတဲ့ သတ္တဝါတွေမှာ သံသရာ ဘာကြောင့် ရှည်ရသလဲဆိုတဲ့ အခြေခံအကြောင်းရင်းကို ကြည့်လိုက်တော့ အသိမှားမှု အဝိဇ္ဇာနှင့် ထိုထိုဘဝ ထိုထိုရုပ်နာမ်သန္တာန်အစဉ်အပေါ်မှာ တွယ် တာတပ်မက်နေတဲ့ တဏှာတရားက အဓိကအကြောင်းရင်း ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏ တဏှာသံယောဇဉ်ကြိုး ဒီနှစ်ခုက ရစ်ပတ် နှောင်ဖွဲ့ ထားအပ်တဲ့အတွက် ဒီသတ္တဝါတွေသည် သံသရာခရီးမှာ ရှည်လျားနေကြ တယ်။ ယောက်ျား မိန်းမ လူ နတ် ဗြဟ္မာ စသည်ဖြင့် အသိမှားမှု အဝိဇ္ဇာနှင့် တွယ်တာတပ်မက်မှု တဏှာတရား နှစ်ပါးကို အခြေခံ၍ သင်္ခါရ ကံ အမျိုးမျိုး တွေကို ထူထောင်ကြတယ်။

ဒီကံတွေကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေရတဲ့ဒုက္ခတွေနှင့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် တွေ့ရတယ်၊ အိုရတဲ့ဒုက္ခတွေနှင့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် တွေ့ရတယ်၊ နာရတဲ့ ဒုက္ခတွေနှင့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် တွေ့ရတယ်၊ သေရတဲ့ဒုက္ခတွေနှင့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် တွေ့ရတယ်၊ စိုးရိမ်ရတဲ့ဒုက္ခ ပူဆွေးရတဲ့ဒုက္ခ ငိုကြွေးရတဲ့ဒုက္ခ ကိုယ်ဆင်းရဲရတဲ့ဒုက္ခ စိတ်ဆင်းရဲရတဲ့ဒုက္ခ ပြင်းစွာပူပန်ရတဲ့ ဒုက္ခဆိုတဲ့ ဒီဒုက္ခအဝဝတွေနှင့် အမြဲတမ်း တွေ့နေရတယ်။

အကြောင်းမလှလို့ အခါအခွင့်မသင့်လို့ လမ်းချော်သွားခဲ့ရင်လည်း အပါယ်သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခကြီးက မိမိကို လှမ်းပြီးတော့ အမြဲတမ်း ဆီးကြိုနေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလောက်တောင် သံသရာခရီးမှာ အိုလို့မဆုံး နာလို့မဆုံး သေလို့မဆုံး ဖြစ်နေတဲ့ သတ္တဝါတွေက ဒီသံသရာခရီးမှ ကျွတ်ရာ ကျွတ်ကြောင်း လွတ်ရာလွတ်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ တရားကောင်းတွေ ထင်ရှား ရှိနေတယ်ဆိုရင် ဒီအိုဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ်အောင်, ဒီနာဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ် အောင်, ဒီသေဘေးဆိုးကြီးမှလွတ်အောင်, ဒီအပါယ်ဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခ ဘေးဆိုး ကြီးမှ လွတ်အောင် ထုတ်ဆောင်ကယ်တင်ပေးမည့် တရားတစ်ခု ထင်ရှား ရှိနေတယ်ဆိုရင် ဒီတရားမျိုးကို ရအောင် ယူထားဖို့ မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ်။ သို့သော် —

ဒါပေမဲ့ဆိုတဲ့ ကွက်လပ်ကလေး

သတ္တဝါတွေက တော်တော်ကလေးတော့ ခက်တယ်၊ ခက်တယ်ဆိုတာ က ဘာကို ပြောလိုတာလဲ? တစ်ခါတုန်းက ဘုန်းကြီး ဒကာလေးတစ်ယောက် နှင့် တွေ့ဖူးတယ်။ ဒကာလေးက စကားပြောခပ်ကောင်းကောင်းပဲ၊ ပြောပါများ လာတော့ သူက

©shwehinthar.com

ဘာလျှောက်ထားလာသလဲ? "အရှင်ဘုရား . . . လူတွေ ဟာ မိမိအတွက် ကွက်လပ်ကလေးတစ်ခုကိုတော့ အမြဲတမ်း ချန်ချန်ထားတယ်"တဲ့ ဘာကို ပြောလိုတာလဲ၊ ဆင်ခြေပေးဖို့ရန်အတွက် "ဒါပေမဲ့" ဆိုတဲ့ ကွက်လပ်ကလေးတစ်ခုကို အမြဲတမ်း ချန်ချန်ထားတယ်လို့ သူက လျှောက်တယ်။

မှန်တယ်၊ လူတိုင်းမှာ ဆင်ခြေပေးဖို့ အကွက်ကလေးတွေ အများကြီး ရှိကြပါတယ်။ တပည့်တော်က တရားကို အားထုတ်ချင်ပါတယ်၊ စိတ်ကပါပါ တယ်၊ ဒါပေမဲ့ . . "ဒါပေမဲ့"ဆိုတဲ့ ကွက်လပ်ကလေးထဲကို ပြေးပြေးပြီးတော့ ဝင်သွားကြတယ်။ အဲဒီ ကွက်လပ်ကလေးထဲမှာ အမြဲနေကြမယ်ဆိုလို့ရှိရင် တော့ ဒီအိုဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ်ပါ့မလား၊ မလွတ်နိုင်ဘူး၊ နာဘေးဆိုးကြီးကလည်း မလွတ်နိုင်ဘူး၊ သေဘေးဆိုးကြီးကလည်း မလွတ်နိုင်ဘူး၊ အပါယ် ဘေးဆိုးကြီးကလည်း မလွတ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်က —

အနမတဂ္ဂေါယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော၊ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ၊

(သံ-၂-၁၂၁။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **အယံ သံသာရော** - ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့၏ အဆက်မပြတ် ဆက်စပ်၍ ဖြစ်ပေါ်နေရာ ရုပ်နာမ် သန္တာန်အစဉ်အတန်းဟု ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ဤသံသရာသည်။ **အနမတဂ္ဂေါ** - ဉာဏ်ဖြင့်အစဉ် လျှောက်၍သော်လည်း မသိအပ် မသိနိုင်သော အစရှိပေ၏။ **အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ** - အဝိဇ္ဇာ နီဝရဏတရားသည် ပိတ်ဖုံးကာဆီးအပ်ကုန် သည်ဖြစ်၍။ **တဏှာသံယောဇနာနံ** - တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ် ကြိုးက ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ထားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **သန္ဓာဝတံ** - ထိုဘဝမှ ဤဘဝ, ဤဘဝမှ ထိုဘဝသို့ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည် ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော။ **သံသရတံ** - တစ်ခုသော ဘဝ၌လည်းပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ ကျင်လည် ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော။ **သတ္တာနံ** - သတ္တဝါတို့၏။ **ပုဗ္ဗာ ကောဋိ** - သံသရာ၏ ရှေ့အစွန်းကို။ **န ပညာယတိ** - မသိအပ် မသိနိုင်ပေ။

အဝိဇ္ဇာနီဝရဏရဲ့ ပိတ်ဖုံးကာဆီးမှုကို ခံနေရမယ်ဆိုရင်, တဏှာတည်း ဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးဖြင့်လည်း အနှောင်အဖွဲ့ခံနေရမယ်ဆိုရင်တော့ - ဒီလို အဝိဇ္ဇာနီဝရဏက ပိတ်ဖုံးကာဆီးထားအပ်တဲ့ တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးဖြင့် ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ထားအပ်တဲ့ သတ္တဝါတွေရဲ့ သံသရာ ခရီးသည် အလွန် မရှည်ဘူးလား? ရှည်နေပြီ။ - နောက်ထပ်လည်း ဒီလိုပဲ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏက ပိတ်ဖုံးထားဦးမယ်ဆိုရင် တဏှာတည်းဟူသော သံယော ဇဉ်ကြိုးတွေနှင့် ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ ခံနေရဦးမယ်ဆိုရင်လည်း သံသရာခရီး မရှည်ဘူးလား? ရှည်နေဦးမယ်။ ဒါကြောင့် —

မဟာသမုဒ္ဒရာရေ ခန်းခြောက်ချိန်

ဟောတိ သော ဘိက္ခဝေ သမယော ယံ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဥဿုဿတိ ဝိသုဿတိ န ဘဝတိ၊ န တွေဝါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒါမိ၊ *(သံ-၂-၁၂၁။)*

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **ယံ** - **ယသ္မိံ ကာလေ** - အကြင် အခါကာလ၌။ **မဟာသမုဒ္ဒေါ** - မဟာသမုဒ္ဒရာကြီးသည်။ **ဥဿုဿတိ** - အထက်၌ ခန်းခြောက်၍ သွားပေလတ္တံ့။ **ဝိသုဿတိ** - အထူးထူး အပြား ပြား ခန်းခြောက်၍ သွားပေလတ္တံ့။ **န ဘဝတိ** - မဖြစ် မရှိတော့ပေလတ္တံ့။ **သော သမယော** - ထိုကဲ့သို့သော အချိန်အခါမျိုးသည်။ **ဟောတိ** - ရှိသေးသည်သာလျှင်တည်း။

အလွန်ကြီးကျယ်နေတဲ့ ရေထုထည်များပြားနေတဲ့ မဟာသမုဒ္ဒရာကြီး ရှိတယ်။ တစ်ချိန် - ကမ္ဘာပျက်ခါနီးပြီဆိုရင်ပေါ့၊ နေတွေ တစ်စင်းပြီး တစ်စင်း, တစ်စင်းပြီး တစ်စင်း ထွက်လာရာက, နေ ငါးစင်းလောက် ထွက်လာပြီဆိုရင် မဟာသမုဒ္ဒရာရေတွေ အားလုံး ခန်းခြောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို အချိန်အခါ မျိုးဟာ တစ်ချိန် ကြုံကြုံလိမ့်မယ်၊ သံသရာခရီး မဆုံးသေးရင်တော့ ဒီဒုက္ခက မိမိတို့ရင်ဆိုင်ကြရမည့် ဒုက္ခတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်လာတဲ့ အချိန် အခါမျိုးမှာတောင် သတ္တဝါတွေရဲ့

©shwehinthar.com

သံသရာခရီးကို ဘုရားရှင်က ဘယ်လို ဟောတော်မူသလဲ?

န တွေဝါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒါမိ။

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **တဒါ** - **တသ္မိံ ကာလေ** - ထိုကဲ့သို့သော အချိန်အခါမျိုး၌သော်လည်းပဲ။ **အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ** - အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားသည် ပိတ်ဖုံးကာဆီးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **တဏှာ သံယောဇနာနံ** - တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးက ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ ထားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **သန္ဓာဝတံ** - ထိုဘဝမှ ဤဘဝ, ဤဘဝမှ ထိုဘဝသို့ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန် သော။ **သံသရတံ** - တစ်ခုသော ဘဝ၌လည်းပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ ကျင်လည် ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော။ **သတ္တာနံ** - သတ္တဝါတို့၏။ **ဒုက္ခဿ** - သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခ၏။ **အန္တကိရိယံ** - အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။

အဟံ - ငါဘုရားသည်။ **န တွေဝ ဝဒါမိ** - ဟောတော်မမူသည်သာလျှင် တည်း။

နေငါးစင်းထွက်လာလို့ မဟာသမုဒ္ဒရာရေတွေ ခန်းခြောက်သွားတဲ့ အချိန်အခါကာလတစ်ခု တစ်နေ့ ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ အဲဒီ အချိန်အခါ မျိုးမှာသော်လည်း အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားက ပိတ်ဖုံး ကာဆီးထားအပ်တဲ့, တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးရဲ့ ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့မှုကို ခံနေရတဲ့ ဒီသတ္တဝါတွေရဲ့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခကြီးဟာ ကုန်ဆုံးသွားလိမ့်မယ်လို့ ငါ ဘုရား မဟောဘူး၊ ဘယ်ဆက်ရမလဲ? - အဝိဇ္ဇာနီဝရဏ ပိတ်ဖုံးခံနေရတဲ့ သတ္တဝါတွေအဖို့ တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးဖြင့် ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ ခံနေရတဲ့ ဒီသတ္တဝါတွေအဖို့ ရှေ့သံသရာခရီးက ဆီးကြိုနေပါတယ်။ ထို အချိန်အခါမှာပေါ့ ဘဝတစ်ခုကိုတော့ လက်ခံရမည့် အခြေအနေ ရှိပါတယ်။ ဘယ်လိုဘဝဆိုတာကတော့ ပြီးတော့မှ ထပ်ပြောမယ်။ နောက်တစ်ခု - မြတ်စွာဘုရားက ဆက်ဟောပြန်တယ် —

မြင့်မိုရ်တောင်မင်း ပြာပြစ်ချိန်

ဟောတိ သော ဘိက္ခဝေ သမယော ယံ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ ဍယှတိ ဝိနဿတိ န ဘဝတိ၊ န တွေဝါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒါမိ။

(သံ-၂-၁၂၀-၁၂၂။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **ယံ** - **ယသ္မိံ ကာလေ** - အကြင် အခါကာလ၌။ **သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ** - မြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည်။ **ဍယှတိ** - လောင်ကျွမ်း၍ သွားပေ၏။ **ဝိနဿတိ** - ပျောက်ပျက်၍ သွားပေ၏။ **န ဘဝတိ** - မဖြစ်မရှိတော့ပေ။ **သော သမယော** - ထိုကဲ့သို့သော အချိန်အခါ ကာလမျိုးသည်။ **ဟောတိ** - ရှိသေးသည်သာလျှင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **တဒါ** - **တသ္မိံ ကာလေ** - ထိုကဲ့သို့သော အချိန်အခါကာလမျိုး၌သော်လည်းပဲ။ **အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ** - အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားသည် ပိတ်ဖုံးကာဆီးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **တဏှာ သံယောဇနာနံ** - တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးက ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ ထားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **သန္ဓာဝတံ** - ထိုဘဝမှ ဤဘဝ, ဤဘဝမှ ထိုဘဝသို့ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန် သော။ **သံသရတံ** - တစ်ခုသော ဘဝ၌လည်းပဲ ထပ်ခါထပ်ခါ ကျင်လည် ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော။ **သတ္တာနံ** - သတ္တဝါတို့၏။ **ဒုက္ခဿ** - သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခ၏။ **အန္တကိရိယံ** - အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။ **အဟံ** - ငါဘုရားသည်။ **န တွေဝ ဝဒါမိ** - ဟောတော်မမူသည်သာလျှင် တည်း။

တစ်ချိန် . . နေငါးစင်း ကျော်ပြီးတော့ ခြောက်စင်း ထွက်လာပြီ။ အဲဒီအချိန်အခါမှာ မြင့်မိုရ်တောင်မင်းကြီးပေါ့ - အားလုံး မီးလောင်သွားလိမ့် မယ်၊ လုံးလုံး မြင့်မိုရ်တောင်မင်းကြီး ကွယ်ပျောက်သွားလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို အချိန်အခါမျိုးမှာသော်လည်းပဲ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားက ပိတ်ဖုံးကာဆီးထား အပ်တဲ့ တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးဖြင့် ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ခံနေရတဲ့ ဒီသတ္တဝါတွေရဲ့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခကြီးရဲ့ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို ထင်ရှား ရှိနေတယ်လို့ ငါဘုရား မဟောဘူး။ အဲဒီဒုက္ခကို သံသရာခရီး မဆုံးကြသေး ဘူးဆိုရင် တစ်ချိန် တွေ့ကြရဦးမယ်နော်။ နောက်တစ်ခု ရှိသေးတယ်။ –

©shwehinthar.com

ကမ္ဘာ မီးလောင်ချိန်

ဟောတိ သော ဘိက္ခဝေ သမယော ယံ မဟာပထဝီ ဍယှတိ ဝိနဿတိ န ဘဝတိ၊ န တွေဝါဟံ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒါမိ။

(သံ-၂-၁၂၂။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **ယံ** - **ယသ္မိံ ကာလေ** - အကြင် အခါကာလ၌။ **အယံ မဟာပထဝီ** - ဤ မဟာပထဝီမြေကြီးသည်။ **ဍယှတိ** - လောင်ကျွမ်း၍ သွားပေ၏။ **ဝိနဿတိ** - ပျောက်ပျက်၍ သွားပေ၏။ **န ဘဝတိ** - မဖြစ် မရှိတော့ပေ။ **သော သမယော** - ထိုကဲ့သို့သော အချိန် အခါကာလမျိုးသည်။ **ဟောတိ** - ရှိသေးသည်သာလျှင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **တဒါ** - **တသ္မိမ္ပိ ကာလေ** - ထိုကဲ့သို့သော အချိန်အခါမျိုး၌သော်လည်းပဲ။ **အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ** - အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားသည် ပိတ်ဖုံးကာဆီးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **တဏှာ သံယောဇနာနံ** - တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးက ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ ထားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **သန္ဓာဝတံ** - ထိုဘဝမှ ဤဘဝ, ဤဘဝမှ ထိုဘဝသို့ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန် သော။ **သံသရတံ** - တစ်ခုသော ဘဝ၌လည်းပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ ကျင်လည် ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော။ **သတ္တာနံ** - သတ္တဝါတို့၏။ **ဒုက္ခဿ** - သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခ၏။ **အန္တကိရိယံ** - အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။ **အဟံ** - ငါဘုရားသည်။ **န တွေဝ ဝဒါမိ** - ဟောတော်မမူသည်သာလျှင် တည်း။

တစ်ချိန် . . နေခုနစ်စင်း ထွက်လာပြီ၊ ကမ္ဘာကြီး ပျက်ခါနီး ပျက် တော့မယ်ဆိုတဲ့ အချိန်ပေါ့၊ နေခုနစ်စင်း ထွက်ပြီ ဆိုလို့ရှိရင်တော့ မဟာ ပထဝီမြေကြီးလည်း အားလုံး လောင်ကျွမ်းသွားပြီ၊ ပရမာဏုမြူခန့် သေး ငယ်နေတဲ့ အမှုန်လေးတွေတောင် မကျန်တော့ဘူး၊ အကြွင်းအကျန် မရှိ အကုန်လုံး လောင်သွားပြီ၊ လဟာပြင် ကွက်လပ်ပဲ ကျန်တော့တယ်။ မဟာ ပထဝီမြေကြီးကို အမှီပြုနေတဲ့ သတ္တဝါမှန်သမျှအားလုံး တစ်ဦးတစ်ယောက် မျှမရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို အချိန်အခါမျိုး ရောက်တဲ့ အခါမှာသော်လည်းပဲ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားဖြင့် ပိတ်ဖုံးကာဆီးခံနေရတဲ့ သတ္တဝါတွေအဖို့ တဏှာ တည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးဖြင့် ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ခံနေရတဲ့ သတ္တဝါတွေ အဖို့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခ ကုန်ဆုံးသွားလိမ့်မယ်လို့ ငါဘုရား မဟောပါဘူး။

ကမ္ဘာပျက်ပုံ တည်ပုံ

ဒီလိုဆိုရင်တော့ တစ်ချိန် ဒီဒုက္ခကြီးတွေနှင့်လည်း တွေ့ရမယ်၊ တွေ့ပြီး တော့လည်း နောက်ထပ် သံသရာခရီးလည်း မကုန်ဆုံးသေးဘူးဆိုရင်တော့ ကြောက်ဖို့ မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကြောက်ဖို့ ကောင်းတယ်။ သံသရာခရီး မဆုံးသေးသူတို့အတွက် ကမ္ဘာပျက်တဲ့ ဘေးဆိုတာက တွေ့ရမှာ ဓမ္မတာပဲ နော်၊ သံသရာခရီးကို ဒီကမ္ဘာ မပျက်ခင်မှာ မိမိတို့က ဆုံးအောင် ပြုလုပ်နိုင် တဲ့စွမ်းအား, စိတ်ဓာတ်တွေကို ပြုပြင်ပြောင်လဲပေးနိုင်တဲ့စွမ်းအား ရှိခဲ့မည် ဆိုရင်တော့ ဒီဒုက္ခကြီးတွေက လွတ်သွားနိုင်တယ်။ အဲဒီတော့ သံသရာခရီး မဆုံးရင် ဘယ်သွားကြသလဲ? ဓမ္မတာကလေးတစ်ခုကို နည်းနည်းပြောမယ်။

ကမ္ဘာဦးက စပြောမှ နည်းနည်း သဘောပေါက်မယ်။ ကမ္ဘာဦးကာလ မှာပေါ့ - အခုလို ကမ္ဘာပျက်ပြီး လဟာပြင်အတိုင်း တည်နေပြီးနောက်, နောက်ထပ် ကမ္ဘာကြီးတည်ဆောက်ဖို့ရန်အတွက် ကမ္ဘာပြုတဲ့ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီး စရွာပြီ ဆိုကြစို့နော်၊ ပထမတော့ မိုးသေးမိုးဖွဲပေါ့၊ အဲဒီကနေ တဖြည်းဖြည်း မိုးတွေ ကြီးကျယ်လာပြီးတော့ ဒီရေထုကို အောက်က လေထုက ခံထား လိုက်တဲ့အခါမှာ တဖြည်းဖြည်း ရေထုရဲ့ အပေါ်ကြောတွေက တင်းမာပြီး တော့ တဖြည်းဖြည်း ကျောက်တွေ ဖြစ်လာတယ်၊ မြေတွေ ဖြစ်လာတယ်၊ တဖြည်းဖြည်း ကမ္ဘာကြီး တည်နေတယ်။

ကမ္ဘာဦးကာလ

အဲဒီလို ကမ္ဘာကြီးတည်လာပြီးတဲ့ အချိန်အခါကာလကနေ စပြီးတော့ နောက်တော့ သစ်ပင်တွေ ရေမြေတွေ တောတောင်တွေ စသည်ဖြင့် ဖြစ် ထွန်းလာတဲ့ အချိန်အခါမှာ - ဟို . . ဗြဟ္မာ့ပြည်လောက်မှာ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသွားတဲ့ ဗြဟ္မာတချို့ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ စုတေပြီးတော့ လူ့ပြည် လူ့ လောကမှာ ကိုယ်ထင်ရှားလာဖြစ်ကြတယ်၊ ဗြဟ္မာကြီးတွေ လူ့ပြည်ဆင်းလာ ကြတာတော့ မဟုတ်ဘူး၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ သက်တမ်းကုန်လို့ လူ့ပြည်ကို လူ အဖြစ်နဲ့ ရောက်ရှိလာကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့က ဗြဟ္မာကနေ လူ့ပြည်ကို

©shwehinthar.com

ဖြုန်းကနဲရောက်စ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်တော့ မင်းကတော်ကျ ပုံစံမျိုးပေါ့၊ အရှိန် အဝါကလေးတွေက ရှိနေကြသေးတယ်၊ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါတွေ ထွန်းလင်း တောက်ပလျက် ရှိနေကြပါသေးတယ်။

ဆုတ်ကပ် နှင့် တက်ကပ်

အဲဒီ ကမ္ဘာဦးကာလမှာရှိနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ သက်တမ်းကို ရေတွက် ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် လူတို့ရဲ့ သက်တမ်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် မရေ မတွက်နိုင်လောက်အောင် သက်တမ်းရှည်တယ်၊ အသင်္ချေယျတမ်းလို့ခေါ် တယ်။ အဲဒီလို မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင် သက်တမ်းရှည်နေရာကနေပြီး တော့ ဒီလူသားတွေက ဘာဖြစ်လာကြသလဲ? တဖြည်းဖြည်း ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့၏ နှိပ်စက်တဲ့ ဒဏ်ချက်တွေကို ခံလာရတယ်။ အဲဒီလို ခံလာရတဲ့ အချိန်အခါမှာ ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေ ထူပြောလာတဲ့အတွက် တဖြည်းဖြည်း သက်တမ်းတွေတိုသွားလိုက်တာ နောက်ဆုံးဘယ်ရောက်သွားသလဲ?(၁၀)နှစ် တမ်းရောက်၊ (၁၀)နှစ်တမ်းကျတော့ သတ်ကြဖြတ်ကြတဲ့ သတ္တန္တရကပ်တွေက လွှမ်းမိုးလာကြတယ်၊ အဲဒီအချိန်အခါမှာ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တချို့က တောထဲ တောင်ထဲ ပုန်းပြီးတော့ မေတ္တာ, ကရုဏာ, မုဒိတာ, ဥပေက္ခာလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ဗြဟ္မဝိဟာရတရား ဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါး ပွားလိုက်တဲ့အခါမှာ တဖြည်းဖြည်း သက်တမ်းတွေက ပြန်ရှည်လာပြန်တယ်၊ (၁၀)နှစ်ကမွေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အနှစ် (၂၀), အနှစ် (၂၀)ကမွေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အနှစ် (၄၀), အနှစ် (၄၀)ကမွေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အနှစ် (၈၀) စသည်ဖြင့် တဖြည်းဖြည်း သက်တမ်းတွေ ရှည်သွားလိုက်တာ, ဗြဟ္မစိုရ်တရား အားကောင်းရင် အားကောင်းသလောက် သက်တမ်းတွေ ရှည်သွားလိုက်တာ နောက်ဆုံးတော့ မရေမတွက်နိုင်တဲ့ အသင်္ချေယျတမ်း ရောက်သွားတယ်။

အဲဒီလို အသင်္ချေယျတမ်းကနေပြီးတော့ (၁၀)နှစ်တမ်း, (၁၀)နှစ်တမ်း ကနေ အသင်္ချေယျ - အဲဒီလို ဆုတ်ကပ် တက်ကပ် တစ်စုံကို အန္တရကပ် တစ်ကပ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အဲဒီလို အန္တရကပ်ပေါင်း (၆၄)ကပ်, (၆၄)ကြိမ် ပြည့်ပြီဆိုရင်တော့ ဓမ္မတာအလျောက် ကမ္ဘာကြီး ပျက်တယ်။

မီး - ရေ - လေ

ကမ္ဘာပျက်တဲ့အခါမှာ မီးကြောင့် ပျက်တာလည်း ရှိတယ်၊ ရေကြောင့် ပျက်တာလည်း ရှိတယ်၊ လေကြောင့် ပျက်တာလည်း ရှိတယ်။

မီးကြောင့် (၇)ကြိမ်တိုင်တိုင် ပျက်ပြီးတဲ့အခါ - (၈)ကြိမ်မြောက်တိုင်း (၈)ကြိမ်မြောက်တိုင်းမှာ ရေကြောင့် ကမ္ဘာကြီး ပျက်ရပြန်တယ်။ ဒီနည်း အတိုင်း မီးကြောင့် (၇)ကြိမ် ရေကြောင့် (၁)ကြိမ်, မီးကြောင့် (၇)ကြိမ် ရေကြောင့် (၁)ကြိမ် - ဆိုတဲ့ ဓမ္မတာအတိုင်း ကမ္ဘာကြီး ပျက်လာလိုက်တာ (၆၄)ကြိမ်ပြည့်တဲ့အခါ လေကြောင့်တစ်ခါ ကမ္ဘာကြီး ပျက်ရပြန်တယ်။

ဒါကြောင့် ဒီကမ္ဘာကြီးဟာ မီးကြောင့်ပျက်တဲ့အခါလည်း ပျက်တယ်၊ ရေကြောင့်ပျက်တဲ့အခါလည်း ပျက်တယ်၊ လေကြောင့်ပျက်တဲ့အခါလည်း ပျက်တယ်။

မီးကြောင့်ပျက်တဲ့အခါ ကာမ (၁၁)ဘုံနှင့် ရူပါဝစရဗြဟ္မာ့ပြည်ထဲက ပထမစျာန်သုံးဘုံအထိ အကုန်လုံးပျက်တယ်။ ရေကြောင့်ပျက်တဲ့အခါ ကာမ (၁၁)ဘုံနှင့် ဒုတိယစျာန်သုံးဘုံအထိ အကုန်လုံးပျက်တယ်။ လေကြောင့်ပျက် တဲ့အခါ ကာမ (၁၁)ဘုံနှင့် ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံအောက် တတိယစျာန်သုံးဘုံအထိ အကုန်လုံးပျက်တယ်။

အဲဒီလို ကမ္ဘာကြီး ပျက်နေတာလည်း အန္တရကပ်ပေါင်း (၆၄)ကြိမ် လောက်ပဲ အချိန်ကာလကြာညောင်းပါတယ်၊ **သံဝဋ္ဋကပ်** = ပျက်ဆဲကပ်လို့ ခေါ်တယ်၊ ပရမာဏုမြူနန့် အမှုန်ကလေးတွေတောင် မကျန်ရအောင် အား လုံး ပျက်သွားတယ်။ ပျက်သွားပြီးတဲ့အခါ ဘာမျှမရှိဘဲ လဟာပြင်အတိုင်း တည်နေတာလည်း အန္တရကပ်ပေါင်း (၆၄)ကြိမ်လောက်ပဲ အချိန်ကြာညောင်း ပါတယ်၊ **သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်**လို့ ခေါ်တယ်၊ အပျက်အတိုင်းတည်နေတဲ့ကပ်ပဲ။ တစ်ခါ ကမ္ဘာပြုမိုးရွာတဲ့အချိန်အခါကစပြီး နေ လ နက္ခတ်တာရာတွေ ထွက် လာတဲ့ အချိန်အထိ ကမ္ဘာကြီး တည်လာတာလည်း အန္တရကပ်ပေါင်း (၆၄) ကြိမ်လောက်ပဲ အချိန်ကာလကြာညောင်းပါတယ်၊ **ဝိဝဋ္ဋကပ်**လို့ ခေါ်တယ်၊ ကမ္ဘာတည်နေဆဲကပ်ပဲ။ နေ လ နက္ခတ်တာရာတွေ ထွက်တဲ့အချိန်အခါက စပြီး ကမ္ဘာကြီး ပျက်တဲ့အချိန်အထိ ကမ္ဘာကြီး တည်နေတာလည်း အန္တရ ကပ်ပေါင်း (၆၄)ကြိမ်လောက်ပဲ ကြာညောင်းပါတယ်၊ **ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်**လို့ ခေါ် တယ်၊ တည်ပြီးအတိုင်း ဆက်လက်တည်ရှိနေတဲ့ကပ်ပဲ။ ခုပြောခဲ့တဲ့ သံဝဋ္ဋ, သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ, ဝိဝဋ္ဋ, ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီလို့ ခေါ်တဲ့ ကပ်လေးကပ်ကို တစ်ကမ္ဘာလို့ ခေါ်တယ်။

©shwehinthar.com

ခုဟောနေတဲ့ ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်မှာတော့ ကမ္ဘာပျက်မှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ မီးကြောင့် ပျက်တဲ့ ကမ္ဘာကို စံထားပြီးတော့ ဘုရားရှင်က တရားတော်ကို ဟောကြားနေပါတယ်။

ဗြဟ္မာ့ပြည်က ဆီးကြိုနေပါတယ်

အဲဒီလို ကမ္ဘာပျက်တဲ့အချိန်အခါမှာ ခုနက နေခုနစ်စင်းထွက်တဲ့ အဆင့် ရောက်လာပြီဆိုရင်တော့ သတ္တဝါဟူသမျှ မဟာပထဝီမြေကြီးဟူသမျှ ဘာမျှ မကျန်ဘဲ မြူမှုန်မျှမကျန် အကုန်လုံး ပျက်စီးသွားတယ်၊ ပျက်စီးသွားတော့ ဒီသတ္တဝါတွေ ဘယ်ရောက်သလဲလို့ မေးရင်တော့ ထိုအချိန်အခါမှာပေါ့၊ အပါယ်သားသတ္တဝါတွေက အပါယ်မှလွတ်၊ လူ့ပြည်လူ့လောက ရောက်လာ ပြီးတဲ့ အချိန်အခါမှာ လူ့ပြည်လူ့လောကမှာ သတိသံဝေဂတွေ ရကြတယ်။ တကယ့်သေဘေးနှင့် တွေ့ပြီဆိုတော့ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ပြီးတော့ တရား ကလေး ဘာကလေး အားထုတ်ကြတော့ ဈာန်ကလေး ဘာကလေးတွေ ရ သွားကြတယ်၊ အဲဒီဈာန်အရှိန်ဖြင့် မီးကြောင့် သို့မဟုတ် ရေကြောင့် သို့မဟုတ် လေကြောင့် မပျက်စီးတဲ့ ဗြဟ္မာပြည်တွေကို ရောက်ရှိသွားကြပါတယ်။

မလွဲမရှောင်သာအားထုတ်လို့ ရတဲ့ဈာန်ရဲ့စွမ်းအင်

ခုနေ - ယောဂီတွေ နည်းနည်း စဉ်းစားကြည့်ပေါ့၊ တရားဟောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရော တရားနာနေတဲ့ ပရိသတ်တွေရော ဒီည (၈) နာရီမှာ အားလုံး သေကြတော့မယ်ဆိုရင် မနက်ဖြန် ဘာလုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စီမံကိန်းတွေကို ဖျက် သိမ်းလို့ မရဘူးလား? ရသွားမယ်။ ခုက သေဘေးနှင့် တကယ် မတွေ့သေး တော့ ဘာဖြစ်လဲ? ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ကွက်လပ်ကလေးထဲကို ဝင်ဝင် ပြီးတော့ ပြေးနေကြတယ် - “တပည့်တော်က နှစ်ဆန်းတစ်ရက်နေ့လောက် အထိတော့ နေမှာပါ” - သူက ဒီလောက်နေတာကို သူ့ကိုယ်သူ အတော် လေး ဂုဏ်ယူပြီးတော့ စကားပြောနေတယ်။ ဒီတော့ အဲဒီကွက်လပ်ထဲကို ဝင်ဝင်ပြေးနေကြတာ၊ တကယ်သေဘေးနှင့် ရင်ဆိုင်ရပြီဆိုတော့ ဒီကွက်လပ် ထဲကို ဝင်ဦးမလား? မဝင်တော့ဘူး၊ ဝင်ဖို့အချိန်လည်း မရှိတော့ဘူး။

ဒါကြောင့် တကယ့်သေဘေးနှင့် ကြုံလာတဲ့ အချိန်အခါကျမှ အဲဒီမှာ ရမိရရာတရားတွေ အားထုတ်လိုက်တော့ ဈာန်ကလေးတွေ ရသွားကြတယ်။ အဲဒီဈာန်တွေရဲ့ အရှိန်အဝါကြောင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်တက်သွားကြတယ်။ သို့သော် လည်း မလွဲမရှောင်သာလို့ အားထုတ်ရတဲ့ ဈာန်မျိုးဖြစ်ခြင်းကြောင့် သက် တမ်းက ခပ်ကြာကြာ ရှည်မလား? မရှည်တော့ဘူး။

သတ္တဝါတို့ရဲ့ အမြဲနေထိုင်ရာ အိုးအိမ်

သက်တမ်းကုန်တော့လည်း လူ့ပြည်တစ်ပတ် ပြန်ကြွေရပြန်တယ်။ လူ့ပြည်ရောက်ပြန်တော့လည်း ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေရဲ့ နှိပ်စက်တဲ့ ဒဏ်ချက်ကြောင့် အပါယ် လေးဘုံကို တစ်ခါ ပြန်ပြီးတော့ ဆင်းရပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် သတ္တဝါတွေရဲ့ အမြဲတမ်းနေထိုင်ရာ အိမ်သည် ဘာလဲလို့မေးတော့ အပါယ်လေးဘုံပဲ၊ အပါယ်လေးဘုံက မိမိ အမြဲတမ်း နေထိုင်တဲ့ အိမ်ပဲ။ အခုလို လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်ဆိုတာက တစ်ခါ တစ်ရံ အခါအခွင့်သင့်လို့ အလည်အပတ်ရောက်လာတဲ့ သဘောမျှသာ ရှိတယ်။

ပမတ္တဿ စ နာမ စတ္တာရော အပါယာ သဃရဂေဟာသဒိသာ = သမထ ဝိပဿနာ အစဖြာတဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေမှာ မေ့လျော့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ အပါယ်လေးဘုံဟာ မိမိရဲ့ အိုးအိမ်နဲ့ တူတယ်။ *(မဇ္ဈပဒအဋ္ဌကထာ-၁-၆။)* - ဘာကြောင့်လဲ?

သတ္တဝါတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်

သတ္တဝါတွေဟာ စိတ်ဓာတ်တွေကို ပြန်ပြီးဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်ရင် “ဒါ ရှင့်သား မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါ ရှင့်သမီး မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါက ခင်ပွန်းသား မဟုတ် ပါဘူး ခင်ပွန်းသမီး မဟုတ်ပါဘူး”လို့ ခုနေ လူတစ်ယောက်က ပြောရင် လက်ခံနိုင်ပါ့မလား? လက်မခံနိုင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ? အဝိဇ္ဇာနီဝရဏက ပိတ်ဖုံးထားတယ်၊ တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးကလည်း ရစ်ပတ် နှောင်ဖွဲ့ထားတယ်။ “ဒါ ရှင့်ယောက်ျား မဟုတ်ပါဘူး” ခုနေလာပြီးပြောရင် ဒကာမကြီးတွေ ဘယ်လိုများပြန်ဖြေကြမလဲ? “ဒီမိန်းမနဲ့နော် တော်တော် ခက်တဲ့မိန်းမပဲ”လို့ ပြောမှာပဲ၊ ဟုတ်တယ်မဟုတ်လား? ဒင်း ဘာစကားတွေ လာပြောနေပါလိမ့် ဆိုပြီး မကျေနပ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ ဒေါသတွေတောင် ဖြစ်ချင် ဖြစ်ကုန်မယ် ဖြစ်ကုန်မယ်။

©shwehinthar.com

ဒါကြောင့် သူက အဝိဇ္ဇာနီဝရဏနှင့် ပျော်မွေ့ပြီးနေရတာကို, တဏှာ တည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးဖြင့် ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ပြီး ခံနေရတာကိုလည်း စိတ်က မပျော်ဘူးလား? ပျော်နေတယ်။ အဲဒီနေရာကိုပဲ ပြန်သွားချင်တယ်၊ ဒီနေရာကနေ ကျွတ်အောင်လွတ်အောင် ရုန်းဖို့လုပ်ငန်းကျတော့ စိတ်ထဲမှာ ထက်ထက်သန်သန်ဖြစ်သလား? သိပ်မထက်သန်ဘူး၊ ဟို . . တစ်လောကပဲ ဆိုပါတော့ ဒီတရားနာပရိသတ်ထဲလည်း ပါပါလိမ့်မယ် ထင်ပါရဲ့၊ မန္တလေး တက္ကသိုလ်က ကျောင်းဆရာတစ်ဦး ကျောင်းရောက်လာတော့ ဘုန်းကြီးက သူ့မိခင်ကို မေးကြည့်တယ်။ "ဒကာမကြီး . . . ဒကာမကြီးသား သူများ သားသမီးကို သွားပြီး ကျွန်ခံမယ်ဆိုရင် ဒကာမကြီး သဘောတူမလား"လို့ မေးကြည့်တော့ - "တူတယ်ဘုရား"တဲ့ - ဟော၊

ကဲ - သတ္တဝါတွေကို အို နာ သေရေး ဒုက္ခဘေးမှ လွတ်အောင် အပါယ်ဘေးကြီးမှ လွတ်အောင် ထုတ်ဆောင်ကယ်တင်ပေးမည့် တရားတွေ ကို ဟောကြားပြသဆိုဆုံးမပြီး လိုက်ပြီးသာသနာပြုမယ်ဆိုရင်တော့ ဒကာမ ကြီး သဘောမတူနိုင်ဘူးလားလို့မေးတော့ - သဘောမတူနိုင်ဘူးတဲ့၊

သူက အဲဒါ ဘာပြောချင်တာလဲဆိုတော့ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏက ပိတ်ဖုံး ခံနေရတာကို လွတ်အောင် ရုန်းချင်တဲ့ ဆန္ဒဓာတ် မရှိသလို တဏှာတည်း ဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးဖြင့် ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ခံနေရတာကိုလည်း လွတ် အောင် ရုန်းချင်တဲ့ ဆန္ဒဓာတ်တွေက မရှိဘူးဆိုတာကို ပြောချင်နေတာ၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီဆန္ဒဓာတ်မရှိသလဲဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဥပမာက လေးနှင့် ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ — တောက်ဆွဲခံနေရသောဘဝ

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ သာ ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓေါ ဒဠှေ ခီလေ ဝါ ထမ္ဘေ ဝါ ဥပနိဗဒ္ဓေါ၊ သော ဂစ္ဆတိ စေပိ၊ တမေဝ ခီလံ ဝါ ထမ္ဘံ ဝါ ဥပဂစ္ဆတိ၊ တိဋ္ဌတိ စေပိ၊ တမေဝ ခီလံ ဝါ ထမ္ဘံ ဝါ ဥပတိဋ္ဌတိ၊ နိသီဒတိ စေပိ၊ တမေဝ ခီလံ ဝါ ထမ္ဘံ ဝါ ဥပနိသီဒတိ၊ နိပဇ္ဇတိ စေပိ၊ တမေဝ ခီလံ ဝါ ထမ္ဘံ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇတိ။ *(သံ-၂-၁၂၃။)*

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **သေယျထာပိ** - ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ နှိုင်းခိုင်းဖွယ်ရာ လောကဥပမာသည်ကား။ **ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓေါ** - တောက်ဖြင့် ဖွဲ့ချည်၍ထားအပ်သော။ **သာ** - ခွေးကို။ **ဒဠှေ** - မြဲမြံခိုင်ခံ့သော။ **ခီလေ ဝါ** - ငုတ်၌သော်လည်းကောင်း။ **ထမ္ဘေ ဝါ** - တိုင်၌သော်လည်းကောင်း။ **ဥပနိဗဒ္ဓေါ** - ဖွဲ့ချည်၍ ထားလေရာ၏။

တောက်ဆိုတာကတော့ တောင်ဆုပ်လောက်ရှိတဲ့ တုတ်တစ်ချောင်းပါပဲ၊ တုတ်ဆိုသော်လည်း ဝါးရင်းတုတ်ပုံစံမျိုးလို့ ယူဆရပါတယ်၊ အဲဒီတုတ် တစ် ချောင်းကို ချိန်သားကိုက်အောင် အလယ်ခေါင်မှာ ကြိုးကလေးတစ်ချောင်းနှင့် ချည်ထားပြီးတော့ ခွေးရဲ့ လည်ပင်းမှာ အဲဒီကြိုးတစ်ချောင်းနှင့် ဒီတောက်ကို ဆွဲပြီးတော့ထားလိုက်တယ်၊ တောက်ရဲ့ပမာဏ အရှည်အတိုက တောင်ဆုပ် လောက် ရှိတယ်၊ ကြိုးရဲ့အရှည်အတိုက ဘာနှင့် တိုင်းတာထားသလဲဆိုတော့ ခွေးရဲ့ဒူးဆစ်နှင့် တိုင်းတာထားတယ်၊ ရှေ့လက်နှစ်ဘက်ပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ —

သူက ခဏခဏ ဟိုအိမ်လည် ဒီအိမ်လည် လည်တတ်လွန်းလို့ ခဏ ခဏ ဟိုပြေး ဒီပြေး ပြေးတတ်လွန်းလို့၊ ဟိုအိမ်လည် ဒီအိမ်လည် မလည် နိုင်အောင်, ဟိုအိမ်ပြေး ဒီအိမ်ပြေး သိပ်မပြေးနိုင်အောင် ဆိုပြီးတော့ လည် ပင်းမှာ တောက်ဆွဲပေးလိုက်တယ်။ တောက်ဆွဲပေးလိုက်တော့ ပြေးလိုက်ပြီဆို လို့ရှိရင် ဒီဆွဲထားတဲ့ တောက်က ဒူးနှစ်ဘက်ကို ရိုက်နေတဲ့အတွက် ဒီခွေး သည် ပြေးနိုင်သေးသလား? မပြေးနိုင်တော့ဘူး။

အဲဒါ ဒကာကြီးတွေ ဒကာမကြီးတွေ မပြေးနိုင်တာလည်း ဘာဖြစ်လို့လဲ? အဲဒါစဉ်းစားကြည့်ကြ၊ ကဲ မပြေးနိုင်တဲ့အခါကျတော့ ဒီခွေးကို ဘာလုပ်သေး သလဲ?

တောက်ဆွဲထားရုံတွင် မဟုတ်သေးဘူး၊ နောက်ထပ်တစ်ခု ပြုလုပ်ထား ပြန်သေးတယ်၊ အဲဒီတောက်ဆွဲထားတဲ့ ခွေးကို ဘာလုပ်သလဲ —

တိုင်ငုတ်မှာ သို့မဟုတ် ချည်တိုင်မှာ ကြိုးချည်ခံထားရတဲ့ဘဝ

ဒဠှေ ခီလေ ဝါ ထမ္ဘေ ဝါ ဥပနိဗဒ္ဓေါ။

ဒဠှေ - မြဲမြံခိုင်ခံ့သော။ **ခီလေ ဝါ** - တိုင်ငုတ်၌သော်လည်းကောင်း။ **ထမ္ဘေ ဝါ** - ချည်တိုင်၌သော်လည်းကောင်း။ **ဥပနိဗဒ္ဓေါ** - ကပ်၍ ဖွဲ့ချည် ထားလေရာ၏။

©shwehinthar.com

လည်ပင်းမှာ တောက်ကြီးဆွဲထားပြီး မြဲမြဲခိုင်ခံ့တဲ့ ငုတ်တစ်ခု သို့မဟုတ် တိုင်တစ်တိုင်မှာ ခိုင်ခံ့တဲ့ ကြိုးတစ်ချောင်းဖြင့် မြဲမြဲမြံမြံ ရုန်းလို့မရအောင် ထပ်ပြီးတော့ ချည်ထားပြန်တယ်၊ ချည်ထားလိုက်တဲ့အတွက် ဒီခွေးသည် ဘာဖြစ်သလဲ။

သော ဂစ္ဆတိ စေပိ၊ တမေဝ ခီလံ ဝါ ထမ္ဘံ ဝါ ဥပဂစ္ဆတိ။

(သံ-၂-၁၂၃။)

သော - ထိုခွေးသည်။ **စေပိ ဂစ္ဆတိ** - အကယ်၍ သွားမူလည်း သွားငြားအံ့။ **တမေဝ ခီလံ ဝါ** - ထိုငုတ်သို့သာလျှင်သော်လည်းကောင်း။ **တမေဝ ထမ္ဘံ ဝါ** - ထိုတိုင်ကိုသာလျှင်သော်လည်းကောင်း။ **ဥပဂစ္ဆတိ** - ကပ်၍သွားရပေ၏။

သွားမယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ကြိုးဖြင့် ချည်ထားခံရတဲ့အတွက် ချည်တဲ့ ကြိုးကလည်း သိပ်ခိုင်ခံ့နေတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီခွေးသည် သွားရင် ဒီတိုင် နားကပ်ပြီးတော့ပဲ သွားရတယ်။

တိဋ္ဌတိ စေပိ၊ တမေဝ ခီလံ ဝါ ထမ္ဘံ ဝါ ဥပတိဋ္ဌတိ။ (သံ-၂-၁၂၃။)

စေပိ တိဋ္ဌတိ - အကယ်၍ ရပ်မူလည်း ရပ်ငြားအံ့။ **တမေဝ ခီလံ ဝါ** - ထိုငုတ်ကိုသာလျှင်သော်လည်းကောင်း။ **တမေဝ ထမ္ဘံ ဝါ** - ထိုတိုင်ကို သာလျှင်သော်လည်းကောင်း။ **ဥပတိဋ္ဌတိ** - ကပ်၍ ရပ်ရ၏။

ရပ်မယ်ဆိုလည်း ဒီတိုင်နားက သူခွာလို့ရမလား? မရဘူး၊ ဒီငုတ်နားက ခွာလို့မရဘူး၊ ဒီငုတ်နားမှာ ဒီတိုင်နားမှာပဲ ကပ်ပြီးတော့ ရပ်နေရတယ်။

နိသီဒတိ စေပိ၊ တမေဝ ခီလံ ဝါ ထမ္ဘံ ဝါ ဥပနိသီဒတိ။

(သံ-၂-၁၂၃။)

စေပိ နိသီဒတိ - အကယ်၍ ထိုင်မူလည်း ထိုင်ငြားအံ့။ **တမေဝ ခီလံ ဝါ** - ထိုငုတ်ကိုသာလျှင်သော်လည်းကောင်း။ **တမေဝ ထမ္ဘံ ဝါ** - ထိုတိုင်ကိုသာလျှင်သော်လည်းကောင်း။ **ဥပနိသီဒတိ** - ကပ်၍ ထိုင်ရပေ၏။

ထိုင်မယ်ဆိုလို့ ရှိရင်လည်း ဒီငုတ်နား သို့မဟုတ် ဒီတိုင်နားမှာပဲ ကပ်ပြီး တော့ ထိုင်ရတယ်။

နိပဇ္ဇတိ စေပိ၊ တမေဝ ခီလံ ဝါ ထမ္ဘံ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇတိ။

(သံ-၂-၁၂၃။)

စေပိ နိပဇ္ဇတိ - အကယ်၍ အိပ်မူလည်း အိပ်ငြားအံ့။ **တမေဝ ခီလံ ဝါ** - ထိုငုတ်ကိုသာလျှင်သော်လည်းကောင်း။ **တမေဝ ထမ္ဘံ ဝါ** - ထိုတိုင် ကိုသာလျှင်သော်လည်းကောင်း။ **ဥပနိပဇ္ဇတိ** - ကပ်၍ အိပ်ရပေ၏။

အိပ်မယ်ဆိုလည်း ဘယ်နား ကပ်အိပ်သလဲ? ဒီတိုင်နား သို့မဟုတ် ဒီ ငုတ်နားပဲ ကပ်ပြီးတော့ အိပ်ရတယ်၊ ဒါက ဥပမာစကားပဲ။

ပညာမျက်စိကာဏ်းနေတဲ့ ပုထုဇန်ငမိုက်သားရဲ့အမြင်

အဲဒီဥပမာလေးနှင့် တိုင်းတာပြီးတော့ ဒကာကြီးတွေ ဒကာမကြီးတွေ ဘက်ကို မြတ်စွာဘုရားက လှည့်ပြီးတော့ ဟောပြန်တယ်၊ တို့ကို ဘုရားက ခွေးနဲ့ နှိုင်းပြီး ဟောတယ်လို့ ဒီလိုတော့ မယူဆနဲ့နော်၊ ပုံစံတူနေလို့ မြတ်စွာ ဘုရားက ဟောနေတာနော်၊ ဘယ်လို ဟောသလဲ —

ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ရူပံ "ဧတံ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ"တိ သမနုပဿတိ။
(သံ-၂-၁၂၃။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့. . . ။ **ဧဝမေဝ ခေါ** - ဤဥပမာ အတူသာလျှင်။ **အဿုတဝါ** - အာဂမသုတ အဓိဂမသုတဟု ခေါ်ဆို အပ်သော အကြားအမြင် ဗဟုသုတ မရှိသော။ **ပုထုဇ္ဇနော** - ပရမတ္ထ ဉာဏ်ပညာမျက်စိ ကာဏ်းနေတဲ့ အန္ဓဗာလ ပုထုဇန်ငမိုက်သားသည်။ **ရူပံ** - ရုပ်တရားကို။ "**ဧတံ** - ဤရုပ်တရားသည်ကား။ **မမ** - ငါရဲ့ရုပ်တရားတည်း။ **ဧသော** - ဤရုပ်တရားသည်ကား။ **အဟမသ္မိ** - ငါတည်း။ **ဧသော** - ဤရုပ်တရားသည်ကား။ **မေ** - ငါ၏။ **အတ္တာ** - အတ္တတည်း။" **ဣတိ**

©shwehinthar.com

- ဤသို့သာလျှင်။ သမနုပဿတိ - အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် စွဲလမ်းထင်မြင် ရှုဆင်ခြင်၍ နေပေ၏။

ယောက်ျား, မိန်းမ, သား, သမီး စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းထားအပ်တဲ့ ရုပ်တရားအစုအပုံရှိတယ် ဆိုကြစို့၊ အဲဒီရုပ်တရားနား ကပ်လိုက်ပြီဆိုလို့ရှိ ရင် ဘာဖြစ်သလဲ? ဒါက ငါ့သား, ဒါက ငါ့သမီး, ဒါက ငါ့ဇနီး, ဒါက ငါ့မြေး, ဒါက ငါ့ယောက်ျား စသည်ဖြင့် အနားကို သွားကပ်တယ် – ဟုတ်သလား, မဟုတ်ဘူးလား?

သိပ်မဖြေကြဘူး၊ ဟုတ်သလား, မဟုတ်ဘူးလား? ကဲ ဒကာကြီးတွေ ဒကာမကြီးတွေ ဖြေစမ်း၊ ငါ့ဟာ ငါ့ဟာဆိုပြီးတော့ အနားကပ်တယ် -နော် နောက်တစ်ခု —

သောဟမသ္မိ = ငါပဲ ဆိုပြီးတော့လည်း အနားကပ်တယ်။ **သော မေ အတ္တာ** = ငါရဲ့အတ္တပဲ ဆိုပြီးတော့လည်း ဒီလို အနားကပ်တယ်။ တချို့ အဖိုး အဖွားတွေ ဘာပြောသလဲ “ဒီမြေးလေးက တပည့်တော်ရဲ့ အသက်ပဲ”တဲ့၊ ဟော - ဒီမြေးကိုပဲ သူ့ရဲ့အသက်လို့ မပြောဘူးလား? ပြောနေတယ်၊ အဲဒါ ဘာလဲ?

သော မေ အတ္တာ = ဒါဟာ သူ့ရဲ့ အသက်ကောင်, လိပ်ပြာကောင်, ဝိညာဉ်ကောင်, အတ္တကောင်လို့ စွဲလမ်းထင်မြင်ပြီးတော့ ယူဆပြီး ပြောနေ တဲ့ အပြောပဲ၊ ဒီတော့ ရုပ်တရားနားကပ်ရင်လည်း ငါ့ဟာဆို ကပ်တယ်၊ ငါလို့ကပ်တယ်၊ ငါရဲ့ အတ္တလို့ ပြေးပြီတော့ ကပ်တယ်။

ဝေဒနံ၊ သညံ၊ သင်္ခါရေ၊ ဝိညာဏံ “ဧတံ မမ၊ သောဟမသ္မိ၊ သော မေ အတ္တာ”တိ သမနုပဿတိ။ *(သံ-၂-၁၂၃။)*

ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်ခေါ်တဲ့ နာမ်တရားတွေ ကျပြန် တော့လည်း ငါ့ဟာပဲ, ငါပဲ, ငါ့ရဲ့အတ္တပဲလို့ ပြေးပြီးတော့ ကပ်တယ်၊ ငါ့စိတ် က သူများစိတ်နှင့် တူတာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါ့လောဘက သူများလောဘနှင့် တူတာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါ့ဒေါသက သူများ ဒေါသနှင့် တူတာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါ့မာနက သူများ မာနနှင့် တူတာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါ့သဒ္ဓါတရားက သူများ သဒ္ဓါတရားနှင့် တူတာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါ့စေတနာက သူများစေတနာနှင့် တူတာ မဟုတ်ဘူး စသည်ဖြင့် ဒီဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ခေါ်တဲ့ နာမ်တရား တွေကိုလည်း ငါ့ဟာ ငါ့ဟာဆိုပြီးတော့ ပြေးမကပ်ဘူးလား? ကပ်နေတယ်၊ ငါလို့လည်း ကပ်နေတယ်၊ ငါရဲ့အတ္တလို့လည်း ကပ်တယ်၊ အဲဒီလို စွဲလမ်း ထင်မြင် ရှုဆင်ခြင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာဖြစ်သလဲ?

ပုထုဇန်ငမိုက်သားရဲ့ ဣရိယာပုထ်လေးပါး

သော ဂစ္ဆတိ စေပိ၊ ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ ဥပဂစ္ဆတိ၊ တိဋ္ဌတိ စေပိ၊ ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ ဥပတိဋ္ဌတိ၊ နိသီဒတိ စေပိ၊ ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ ဥပနိသီဒတိ၊ နိပဇ္ဇတိ စေပိ၊ ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ ဥပနိပဇ္ဇတိ။ *(သံ-၂-၁၂၃။)*

သော - ထိုပရမတ်ဉာဏ်ပညာမျက်စိ ကာဏ်း၍နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **စေပိ ဂစ္ဆတိ -** အကယ်၍ သွားမူလည်း သွားငြားအံ့။ **ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ -** ဤဉပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကိုသာလျှင်။ **ဥပဂစ္ဆတိ -** ကပ်၍ သွား၏။

စေပိ တိဋ္ဌတိ - အကယ်၍ ရပ်မူလည်း ရပ်ငြားအံ့။ **ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ -** ဤဉပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကိုသာလျှင်။ **ဥပတိဋ္ဌတိ -** ကပ်၍ ရပ်၏။

စေပိ နိသီဒတိ - အကယ်၍ ထိုင်မူလည်း ထိုင်ငြားအံ့။ **ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ -** ဤဉပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကိုသာလျှင်။ **ဥပနိသီဒတိ -** ကပ်၍ ထိုင်၏။

စေပိ နိပဇ္ဇတိ - အကယ်၍ အိပ်မူလည်း အိပ်ငြားအံ့။ **ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ -** ဤဉပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကိုသာလျှင်။ **ဥပနိပဇ္ဇတိ -** ကပ်၍ အိပ်ပေ၏။

ဟုတ်သလား မဟုတ်ဘူးလား? သွားရင်လည်း ဒီဉပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး အနားမှာပဲ ကပ်ပြီးတော့ သွားတယ်၊ တွဲတွဲ တွဲတွဲနဲ့ မသွားဘူးလား? သွား တယ်။ ရပ်တော့လည်း အဲဒီ ဉပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအနားမှာပဲ ကပ်ပြီးတော့ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တော့လည်း ဒီဉပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအနားမှာပဲ ကပ်ပြီးတော့ ထိုင်တယ်၊ သူများလာထိုင်ရင်တောင် ကြိုက်သလား? အိပ်တော့လည်း ဒီ ဉပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအနားမှာပဲ ကပ်ပြီးတော့ မအိပ်ဘူးလား? အိပ်နေတယ်၊ အဲဒီလိုအိပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘယ်လိုဦးတည်ချက်နှင့် အိပ်သလဲ၊ ငါ့ဟာ ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အိပ်တယ်၊ ငါဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အိပ်တယ်၊ ငါ့ရဲ့

©shwehinthar.com

အတ္တပဲဆိုတဲ့ ဒီအစွဲအလမ်းနှင့် မအိပ်ဘူးလား၊ အိပ်တယ်။

ငါ့ဟာလို့ စွဲနေတဲ့အစွဲက တဏှာစွဲ၊ ငါ, ငါလို့ စွဲနေတဲ့အစွဲက မာနစွဲ၊ ငါရဲ့အတ္တပဲလို့ စွဲနေတဲ့ အစွဲက ဒိဋ္ဌိစွဲ၊ ဒီအစွဲသုံးခုသည် ဘာကြောင့်ဖြစ်ပေါ် လာရသလည်းလို့ အခြေခံအကြောင်းအရင်းကို ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ ဘာကို တွေ့သလဲ?

အဝိဇ္ဇာနီဝရဏ နှင့် တဏှာသံယောဇဉ်ကြိုး

အဝိဇ္ဇာပဲ၊ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားက ပိတ်ဖုံးကာဆီးထားတယ်၊ ဒါက ရုပ်တရားအစုအပုံပဲ နာမ်တရားအစုအပုံပဲလို့ မသိဘူး၊ အကြောင်းတရား အစုအပုံ အကျိုးတရားအစုအပုံပဲလို့ မသိဘူး၊ အနိစ္စတရားအစုအပုံတွေပဲ ဒုက္ခတရားအစုအပုံတွေပဲ အနတ္တတရားအစုအပုံတွေပဲလို့လည်း မသိဘူး၊ မသိတဲ့အတွက် ဘယ်လိုသိသလဲ?

ယောက်ျားလို့သိတယ်၊ မိန်းမလို့သိတယ်၊ လူလို့သိတယ်၊ နတ်လို့သိ တယ်၊ သားလို့သိတယ်၊ သမီးလို့သိတယ်၊ အဲဒီလို အသိမှားနေတဲ့ အဝိဇ္ဇာက ပိတ်ဖုံးထားတဲ့အတွက်ကြောင့် သတ္တဝါတွေသည် - ဒီယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအချင်းချင်း, လူ နတ် ဗြဟ္မာအချင်းချင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တွယ်တာ တပ်မက်တဲ့ဓာတ်တွေ ကိန်းဝပ်ပြီး မလာဘူးလား? လာတယ်။

မိမိရဲ့ရုပ်နာမ်သန္တာန်အစဉ်ပေါ်မှာလည်း ကိန်းဝပ်တွယ်တာတပ်မက်မှု ဓာတ်တွေ ကိန်းဝပ်လာတယ်၊ သူတစ်ပါးရဲ့ရုပ်နာမ်အစဉ်ပေါ်မှာရော လှမ်းပြီး တွယ်တာတပ်မက်မှု မရှိဘူးလား? ရှိတယ်၊ တွယ်တာတပ်မက်မှု ဓာတ်က သိပ်ပြီး ပြင်းထန်လာပြီဆိုရင်တော့ ဘာဖြစ်တတ်သလဲ၊ ကြောက်ဖို့ သိပ် ကောင်းတယ်။ နည်းနည်းလေးပြောချင်တယ်၊ ဒီအထဲမှာ သားသမီးတွေရှိတဲ့ ဒကာကြီးတွေ ဒကာမကြီးတွေ ရှိပါလိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်၊ ဘုန်းကြီး မေးခွန်း လေး တစ်ခုတော့ မေးကြည့်ချင်တယ်။ သူများသားသမီးနှင့် ကိုယ့်သားသမီး ဘယ်သူ့ကို ပိုချစ်သလဲ?

"ကိုယ့်သားသမီးကို ပိုချစ်တယ်"

ဘုန်းကြီးကတော့ သိပ်မယုံဘူး၊ မယုံတာ ဘုန်းကြီးအကြောင်းကလေး တစ်ခု ပြောလိုက်ဦးမယ်၊ ဘုန်းကြီး "အစင်ရွာ"မှာ နေစဉ်အခါတုန်းကပေါ့၊ ဒကာကြီးတစ်ယောက်နှင့် ဒကာမကြီး တစ်ယောက် ရှိပါတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ နေတဲ့ ခြံရှင်ကျောင်းဒကာကြီးရဲ့ ယောက္ခမ ဆိုကြပါစို့နော်၊ အဖိုးကြီးက အသက် (၉၀)ကျော်သွားပြီ၊ အဖွားကြီးက အသက် (၈၀)ကျော်နေပြီ။ အဖိုး ကြီးက တစ်နေ့တော့ တောကျောင်းမှာ လာပြီး ဉပုသ်စောင့်မယ်, ကျောင်း မှာပဲ အိပ်တော့မယ်ဆိုပြီးတော့ အထုပ်အပိုးတွေနှင့် ရောက်လာတယ်၊ နံနက် (၉)နာရီလောက်, သီလယူပြီးတဲ့ အချိန်လောက်ကြတော့ မြေးတွေက လိုက် လာတယ် –

"အဖိုး . . . အိမ်မှာ အဖွားက အဖိုးကို မမြင်လို့ ငိုနေပြီ" တဲ့ –

ဒီလိုလာပြောတယ်၊ အဖိုးကြီးလည်း ဒီစကားကို ကြားတာနဲ့ ချက်ချင်းပဲ အထုပ်ကလေးကို ပိုက်ပြီး အိမ်ကို ပြန်ပြေးသွားတယ်၊ ကျောင်းမှာ အိပ်ပြီး တော့ ဉပုသ်စောင့်သုံးမယ် တရားဘာဝနာပွားများမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကူးတွေဟာ အားလုံးအရည်ပျော်သွားတယ်။ အဲဒါ သူများသားသမီးနှင့် ကိုယ့်သားသမီး ဘယ်သူ့ကို ပိုချစ်တယ်ဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ကြ စဉ်းစားကြည့်ကြ၊ ကိုယ့်သားသမီးတွေက အနားမှာ ရှိနေသားပဲ၊ သူ့မှာပြုစုနေတဲ့ သမီးတစ်ယောက် အနားမှာ အမြဲရှိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဖိုးကြီးကို မမြင်လို့တဲ့ ထိုင်ပြီးငိုနေတယ်၊ အသက် (၈၀) ကျော်နေကြပြီ မမြင်ရရင် ငိုတုန်းပဲ ရှိသေးတယ်။

အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအနားမှာ ကပ်ပြီး တော့ သွားနေတယ်၊ ကပ်ပြီးတော့ ရပ်နေတယ်၊ ကပ်ပြီးတော့ ထိုင်နေတယ် ကပ်ပြီးတော့ အိပ်နေတယ်။ အဲဒါနှင့် နည်းနည်းခွဲလိုက်ရပြီဆိုရင် ခွဲနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိသလား? မရှိကြဘူးနော်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဘာဟော တော်မူသလဲ?

မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ကို မကြာခဏ ဆင်ခြင်ပေးပါ

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ အဘိက္ခဏံ သကံ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ 'ဒီဃရတ္တမိဒံ စိတ္တံ သံကိလိဋ္ဌံ ရာဂေန ဒေါသေန မောဟေနာ'တိ၊ စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ၊ စိတ္တဝေါဒါနာ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **တသ္မာ** - ထို့ကြောင့်။ **ဣဓ** - ဤလောက၌။ **တုမှေ** - သင်ချစ်သားတို့သည် သင်ချစ်သမီးတို့သည်။ **သကံ စိတ္တံ** - မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ကို။ **ဣဒံ စိတ္တံ** - ဤငါတို့ရဲ့စိတ်သည်။ **ဒီဃရတ္တံ** - နေညဉ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါကာလတို့ပတ်လုံး။ **ရာဂေန** - ရာဂကြောင့်။ **ဒေါသေန** - ဒေါသကြောင့်။ **မောဟေန** - မောဟကြောင့်။

©shwehinthar.com

သံကိလိဿန္တိ - ညစ်နွမ်း၍ နေရပေ၏ဟူ၍။ **အဘိက္ခဏံ** - မကြာခဏ အမြဲမပြတ်။ **ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ** - ဆင်ခြင်သင့် ဆင်ခြင်ထိုက်ပေ၏။ **ဘိက္ခဝေ** - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **စိတ္တသံကိလေသာ** - စိတ်ဓာတ် ညစ်နွမ်း ခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **သံကိလိဿန္တိ** - ညစ်နွမ်းကြရ ကုန်၏။ **စိတ္တဝေါဒါနာ** - စိတ်ဓာတ် ဖြူစင်သန့်ရှင်းခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **ဝိသုဇ္ဈန္တိ** - စင်ကြယ်ကြရကုန်၏။

ဒါကြောင့် သင်ချစ်သားတို့ သင်ချစ်သမီးတို့တစ်တွေဟာ မကြာခဏ မိမိရဲ့စိတ်ကို ဆင်ခြင်ပေးပါ၊ ဘယ်လို ဆင်ခြင်ရမလဲ - နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါကာလတို့ပတ်လုံး ငါတို့ရဲ့စိတ်သည် ရာဂကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်၊ ဒေါသကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်၊ မောဟကြောင့် ညစ် နွမ်းနေရတယ်လို့ ဒီလို မကြာခဏ ဆင်ခြင်ပေးပါ။

ဘာဖြစ်လို့လဲ? စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းရင် သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းကြ ရတယ်၊ ပင်ပန်းကြရတယ်၊ ဆင်းရဲကြရတယ်။ စိတ်ဓာတ်တွေ ဖြူစင်သန့် ရှင်းလာပြီဆိုရင်လည်း သတ္တဝါတွေ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသွားရတယ်။ ဒီတော့ စိတ်ဓာတ်စင်ကြယ်သန့်ရှင်းအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်ဆိုတာကတော့ ပြီး တော့မှ ပြောပါမယ်။ ဒီတော့ စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းရင် သတ္တဝါတွေ ညစ် နွမ်းရတဲ့ ပုံစံတွေကိုတော့ ခပ်များများလေး ပြောဖို့ ရည်ရွယ်ထားပါတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီစိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းရင် သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းရသလဲ? ခုနက ဥပမာ ကြည့်ပေါ့လေ။

စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းရင် သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းကြရတယ်

အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားက ပိတ်ဖုံးထားတယ်၊ အမှန်မသိဘူး၊ အသိမှား နေတယ်။ အသိမှားနေတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ တွယ်တာစရာရှိရင် တွယ်တာ မယ်၊ မိမိနှစ်သက်ဖွယ်ရာ အာရုံတွေနှင့် သွားပြီး တွေ့ခဲ့ရင် တွယ်တာမှုတွေ ဖြစ်လာမယ်၊ မနှစ်သက်ဖွယ်ရာ အာရုံတွေနှင့် တွေ့ခဲ့ရင်လည်း ဒေါသတွေ ဖြစ်တော့မယ်၊ အယောနိသောမနသိကာရကို အခြေခံနေတယ်၊ အသိမှားမှု အဝိဇ္ဇာကို အခြေခံနေတယ်။

အာရုံတွေကို နည်းမှန်လမ်းမှန် နှလုံးမသွင်းတတ်ဘူး။ အာရုံတစ်ခုနှင့် ကြုံကြိုက်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဒီအာရုံတွေကို ရုပ်တရားအစုအပုံပဲ နာမ်တရား အစုအပုံပဲ အကြောင်းတရားအစုအပုံပဲ အကျိုးတရားအစုအပုံပဲ အနိစ္စ တရားအစုအပုံပဲ ဒုက္ခတရားအစုအပုံပဲ အနတ္တတရားအစုအပုံပဲလို့ ဒီလို နှလုံးမသွင်းတတ်ဘူး။ အဲဒီလိုနှလုံးသွင်းတတ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ယောနိသော မနသိကာရလို့ ခေါ်ပါတယ်၊ နည်းမှန်လမ်းမှန် နှလုံးသွင်းခြင်းပဲ။

အဲဒီလို ယောနိသောမနသိကာရကို ရှေ့သွားမပြုမိဘဲ သားပဲ သမီးပဲ ယောက်ျားပဲ မိန်းမပဲ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါပဲ လူ နတ် ဗြဟ္မာပဲလို့ ဒီလိုနှလုံးသွင်း မိမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီနှလုံးသွင်းမှုက မှားနေတယ်။ မှားနေတဲ့ ဒီအသိမှားမှု ရှိနေလို့ရှိရင် အယောနိသောမနသိကာရ ရှိနေခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ အကုသိုလ် တရားတွေဟာ နောက်ကနေ ဆက်တိုက်ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ကြပါတယ်။

အယောနိသောမနသိကာရက အခြေခံအကြောင်းအရင်း ဖြစ်နေတယ်၊ အဲဒီတော့ အကုသိုလ်တရားတို့ရဲ့ အခြေခံအကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ ဒီ အယောနိသောမနသိကာရက ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲလို့ ပြန်ပြောင်းပြီး ဆန်းစစ်ကြည့် လိုက်တော့လည်း အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားက ပိတ်ဖုံးခံနေရတာက အကြောင်း တစ်ခု, တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးဖြင့် ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ခံနေရ တာက အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်တယ်။

လည်ပင်းမှာဆွဲထားတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတောက်ကြီး

ဒီအကြောင်းနှစ်ရပ် ရှိလိုက်တဲ့ ဒီသတ္တဝါတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ လည်ပင်း မှာ ဘာဆွဲထားသလဲ၊ တောက်ကြီး တစ်ခု ဆွဲထားတယ်၊ အဲဒီတောက်ကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိလို့ ဒီလို သတ်မှတ်ထားတယ်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတာက **သန္တော ကာယော သက္ကာယော** - အရ ထင်ရှားရှိနေတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို သက္ကာယလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီ သက္ကာယအမည်ရနေတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး အပေါ်၌ ခံယူချက်မှားနေတဲ့ ဒိဋ္ဌိတရားကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိလို့ ဒီလိုခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဒီသက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ တောက်ကြီးက လည်ပင်းမှာ ဆွဲထား တယ်ဆိုတာက ဘာပြောတာလဲ? ဟိုနားကပ်လိုက်လည်း ငါပဲ, ငါရဲ့ အတ္တပဲ၊ ဒီနားကပ်လိုက်တော့လည်း ငါရဲ့အတ္တပဲ၊ ဟိုရုပ်နာမ်အနားကပ်လိုက်လည်း ငါရဲ့အတ္တပဲ၊

©shwehinthar.com

ဒီရုပ်နာမ်အနားကပ်လိုက်လည်း ငါရဲ့အတ္တပဲ၊ အတ္တဆိုတာက ယောက်ျားပဲ မိန်းမပဲ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ သတ္တဝါပဲ လူပဲ နတ်ပဲ ဗြဟ္မာပဲ စသည်ဖြင့် ဒီလို ခံယူချက်မှားနေတဲ့သဘော, အသက်ကောင် လိပ်ပြာကောင် ဝိညာဏ် ကောင် အတ္တကောင် စသည်ဖြင့် ခံယူချက်မှားနေတဲ့သဘောပဲ၊ အဲဒီ ခံယူချက် မှားနေတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအတ္တဆိုတဲ့ တောက်ကြီးက လည်ပင်းမှာဆွဲထားတယ်။

ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်းပဲ - အိမ်ရှင်မတစ်ဦးကို ဒီယောက်ျားက ညီး ယောက်ျား မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရင်လက်ခံပါ့မလား? လက်မခံနိုင်ဘူး၊ လက် မခံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လည်ပင်းမှာ ဘာဆွဲထားလဲ? တောက်ကြီး ဆွဲထားတယ်။ အိမ်ရှင်တစ်ဦးကို ဒီဒကာမကြီးက မင်းဒကာမကြီး မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒကာကြီးရဲ့ ဒကာမကြီး မဟုတ်ပါဘူးလို့ပြောရင်ကော သူက လက်ခံပါ့မလား? လက် မခံဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိလို့ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ တောက်ကြီးတစ်ခုက လည်ပင်းမှာ ဆွဲထားတယ်၊ ဆွဲပြီးတော့ တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ် ကြိုးက အင်မတန်ခိုင်ခဲ့အောင် ချည်ထားတယ်၊ ဘယ်မှာ ချည်ထားသလဲ၊ ခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ငုတ် သို့မဟုတ် ခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ တိုင်တစ်တိုင်မှာ ချည်ထား တယ်။

ချည်ထားခံရတဲ့ ဒီသတ္တဝါတွေဟာ သွားရင်လည်း ဒီခန္ဓာငါးပါး အနား ကပ်ပြီးတော့ သွားတယ်၊ ရပ်ရင်လည်း ခန္ဓာငါးပါးအနားမှာပဲ ကပ်ပြီးတော့ ရပ်တယ်၊ ထိုင်ရင်လည်း ဒီခန္ဓာငါးပါး အနားမှာပဲ ကပ်ပြီးတော့ ထိုင်တယ်၊ အိပ်တော့လည်း ဒီခန္ဓာငါးပါးအနားမှာပဲ ကပ်ပြီးတော့ အိပ်တယ်။ ရုန်းလိုတဲ့ ဆန္ဒဓာတ် ပြင်းပြင်းပြပြရှိသလား? မရှိကြဘူး။ ဒီတော့ အဲဒီလို ခန္ဓာငါးပါး အနားမှာပဲ ကပ်ပြီးတော့ သွားနေတဲ့, ရပ်နေတဲ့, ထိုင်နေတဲ့, အိပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ လည်ပင်းမှာလည်း တောက်ကြီးတစ်ခုကို ထပ်ဆွဲထားတယ်၊ တဏှာ တည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးကလည်း ရစ်ပတ်ပြီး နှောင်ဖွဲ့ထားတယ်၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘာနှင့်တူသလဲ၊ ခုနက ဥပမာပေးထားတယ် —

ဥပမာ နှင့် ဥပမေယျ

တိုင်ငုတ်တစ်တိုင်မှာ ခိုင်ခံ့တဲ့ ကြိုးတစ်ချောင်းဖြင့် လည်ပင်းမှာ တောက် ဆွဲပြီးတော့ ခွေးတစ်ကောင်ကို ချည်ထားတာနှင့် သိပ်ပြီးတော့ တူတယ်လို့ ဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ဥပမာပေးထားတယ်၊ အဲဒီစာရင်းထဲမှာ အခု တရား နာနေတဲ့ ပရိသတ်တွေ ပါသလား မပါဘူးလား? အများစုကတော့ ပါနေ ကြပုံရတယ်၊ မပါအောင် ကြိုးစားဖို့ကော မကောင်းဘူးလား? ပါနေခဲ့ရင်၊ မပါအောင် ကြိုးစားဖို့ သိပ်ကောင်းတယ်။ အဲဒီလို လည်ပင်းမှာ တောက်ဆွဲပြီး တိုင်တစ်တိုင်မှာ အချည်ခံနေရတဲ့ ဘဝတွေက ဘယ်လောက်များခဲ့သလဲ? သိပ်ပြီးတော့များခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက တရားအစမှာ —

အနမတဂ္ဂေါယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော၊ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ၊

(သံ-၂-၀၂၁။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့. . . ။ **အယံ သံသာရော** - ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့၏ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ရာ ရုပ်နာမ်သန္တာန် အစဉ်အတန်း ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ဤသံသရာသည်။ **အနမတဂ္ဂေါ** - ဉာဏ်ဖြင့် အစဉ်လျှောက်၍သော်လည်း မသိအပ် မသိနိုင်သော အစရှိပေ၏။ **အဝိဇ္ဇာ နီဝရဏာနံ** - အဝိဇ္ဇာ နီဝရဏတရားသည် ပိတ်ဖုံးကာဆီးအပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ **တဏှာ-သံယောဇနာနံ** - တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးက ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ထားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **သန္ဓာဝတံ** - ထိုဘဝမှ ဤဘဝ, ဤဘဝမှ ထိုဘဝသို့ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော။ **သံသရတံ** - တစ်ခုသောဘဝ၌လည်းပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ ကျင်လည်ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော။ **သတ္တာနံ** - သတ္တဝါ တို့၏။ **ပုဗ္ဗာ ကောဋိ** - သံသရာ၏ရှေ့အစွန်းကို။ **န ပညာယတိ** - မသိအပ် မသိနိုင်ပေ။

အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားက ပိတ်ဖုံးပြီးတော့ တဏှာတည်းဟူသော သံ ယောဇဉ်ကြိုးဖြင့် ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ခံထားရတဲ့, သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ တောက်ကြီး လည်း လည်ပင်းမှာ အဆွဲခံထားရတဲ့ ဒီသတ္တဝါတွေရဲ့ သံသရာခရီးကို ပြန် ပြောင်းပြီး ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ ဉာဏ်ဖြင့် အစဉ်လျှောက်၍ လှမ်း၍ ကြည့်တတ်လို့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဆုံးနိုင်မလား? မဆုံးနိုင်ဘူး၊ သိပ်ရှည်တယ်။

သိပ်ရှည်တဲ့အတွက် ဒီအဝိဇ္ဇာနီဝရဏကို မပယ်ဖျက်နိုင်ဘူး ဆိုရင်, တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးကိုလည်း မပယ်ဖြတ်နိုင်ဘူး ဆိုရင်, သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ တောက်ကြီးကိုလည်း ဆွဲပြီးတော့ ဖြုတ်မချနိုင်ဘူး ဆိုရင် နောက်ထပ်

©shwehinthar.com

သံသရာခရီးကလည်း မရှည်နိုင်ဘူးလား? ရှည်နိုင်တယ်။

ရှည်နိုင်တဲ့အခါမှာ ဒီသံသရာခရီးသည် ဒီအဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ သင်္ခါရ ဒိဋ္ဌိ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ဒီအကုသိုလ်တရားတွေရဲ့ စွမ်းအဟုန်က သိပ်ပြီး အား ကောင်းလာလို့ရှိရင် ထိုသံသရာခရီးသည် ကောင်းတဲ့သံသရာမျိုး ဖြစ်ခဲတယ်၊ အပါယ်လေးပါးဆိုတဲ့ သံသရာခရီးကသာ မိမိကို ဆီးကြိုနေမှာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီလို ဆီးကြိုနေမှာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီလိုအပါယ်ဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ် အောင် ကျွတ်အောင်၊ အိုဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ်အောင်ကျွတ်အောင်၊ နာ ဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ်အောင်ကျွတ်အောင်၊ သေဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ်အောင် ကျွတ်အောင် ရုန်းကန်ထွက်ဖို့ရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား က ဘာဆုံးမနေသလဲ —

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ အဘိက္ခဏံ သကံ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ "ဒီဃရတ္တမိဒံ စိတ္တံ သံကိလိဋ္ဌံ ရာဂေန ဒေါသေန မောဟေနာ"တိ၊ စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ၊ စိတ္တဝေါဒါနာ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ *(သံ-၂-၁၂၃။)*

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **တသ္မာ** - ထို့ကြောင့်။ **ဣဟ** - ဤသာသနာတော်မြတ်အတွင်း၌။ **တုမှေ** - သင်ချစ်သားတို့သည် သင် ချစ်သမီးတို့သည်။ **သကံ စိတ္တံ** - မိမိတို့ရဲ့စိတ်ကို။ **ဣဒံ စိတ္တံ** - ဤငါတို့ရဲ့ စိတ်သည်။ **ဒီဃရတ္တံ** - နေညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါ ကာလတို့ပတ်လုံး။ **ရာဂေန** - ရာဂကြောင့်။ **ဒေါသေန** - ဒေါသကြောင့်။

မောဟေန - မောဟကြောင့်။ **သံကိလိဋ္ဌန္တိ** - ညစ်နွမ်း၍နေရပေ၏ဟူ၍။ **အဘိက္ခဏံ** - မကြာခဏ အမြဲမပြတ်။ **ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ** - ဆင်ခြင်သင့် ဆင်ခြင်ထိုက်ပေ၏။

ဟိ - အကြောင်းကို ဆိုရသော်။ **ဘိက္ခဝေ** - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **စိတ္တသံကိလေသာ** - စိတ်ဓာတ်ညစ်နွမ်းခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါ တို့သည်။ **သံကိလိဿန္တိ** - ညစ်နွမ်းကြရကုန်၏။ **စိတ္တဝေါဒါနာ** - စိတ်ဓာတ် ဖြူစင်သန့်ရှင်းခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **ဝိသုဇ္ဈန္တိ** - စင် ကြယ်ကြရကုန်၏။

စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းခဲ့ရင် သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းကြရတယ်၊ စိတ် ဓာတ်တွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းခဲ့မယ်ဆိုရင် သတ္တဝါတွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းပြီးတော့ လာကြရတယ်၊ ဒါကြောင့် ငါတို့ရဲ့စိတ်သည် နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာ သော အချိန်အခါကာလတို့ပတ်လုံး ရာဂကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်၊ ဒေါသ ကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်၊ မောဟကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်လို့ ဒီလို မကြာခဏ မိမိတို့ရဲ့စိတ်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပေးပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက တိုက် တွန်းထားတယ်။ အဲဒီလို တိုက်တွန်းပြီးတော့ နောက်ထပ် မြတ်စွာဘုရား သည် ဘာကို ဆက်ပြီး ဟောကြားတော်မူသလဲ —

စရဏ ပန်းချီကားချပ်

ဒိဋ္ဌံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ စရဏံ နာမ စိတ္တန္တိ၊ ဧဝံ ဘန္တေ၊ *(သံ-၂-၁၂၃။)*

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **စရဏံ နာမ** - စရဏ အမည် ရှိသော။ **စိတ္တံ** - ဆန်းကြယ်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်ကို။ **ဝေါ** - သင်ချစ်သားတို့ သည်။ **ဒိဋ္ဌံ** - မြင်ဖူးကြပါကုန်သလား?

မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတို့ကို မေးကြည့်တယ်၊ ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . စရဏ အမည်ရှိတဲ့ အင်မတန် ဆန်းကြယ်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်ကလေးကို သင်ချစ်သားတို့တစ်တွေ မြင်ဖူးကြရဲ့လားလို့ မေးကြည့်တယ်။ စရဏဆိုတဲ့ ပန်းချီကားချပ်ကတော့ - ဗြာဟ္မဏပါသဏ္ဍိကလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ဗြာဟ္မဏ အယူဝါဒ ကိုးဆယ်ကျော်လောက် ရှိတယ်၊ အဲဒီအယူဝါဒသမားတွေက သူ တို့ရဲ့ ဝါဒပြန့်ပွားရေးအတွက် ဝါဒဖြန့်ဖြူးရေး ပန်းချီကားချပ်ကလေးတွေကို အသုံးပြုကြတယ်၊ စရဏဆိုတာ သူတို့ အသုံးပြုတဲ့ ပန်းချီကားချပ်ပဲ။ ဒီ ပန်းချီကားချပ်ကလေးတွေက သိပ်ပြီးတော့ ဆန်းကြယ်တယ်။ အဓိက ရည် ရွယ်ချက်ကတော့ ဘာလဲ? ဒီလို မကောင်းတဲ့အမှုပြုခဲ့ရင် ဒီလို မကောင်းတဲ့ အကျိုးရတယ်၊ ဒီလိုကောင်းမှုကို ပြုခဲ့မယ်ဆိုရင်လည်း ဒီလို ကောင်းကျိုး တွေကို ရတယ်လို့ ဒီပန်းချီကားချပ်ကို ကြည့်ရှုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သဘော ပေါက်နိုင်ရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ အင်မတန် ဆန်းကြယ်တဲ့ ပန်းချီကား ချပ်ကလေးတွေကို ရေးသားထားတယ်။

ရေးသားပြီးတဲ့ အခါကျတော့ ဒီ ပန်းချီကားချပ်ကလေးတွေကို ဝါဒဖြန့်ဖြူးနေတဲ့ တရားဟောဆရာတွေက သွားလေရာကို ယူဆောင်သွားကြ တယ်။ ယူဆောင်သွားပြီးတဲ့အခါ တရားနာပရိသတ်တွေ သဘောပေါက် နိုင်အောင်

©shwehinthar.com

အဲဒီပန်းချီကားချပ်ကလေးတွေကို ထုတ်ဆောင်ပြပြီးတော့မှ သူ တို့ တရားကို ဟောလေ့ရှိတယ်။ အဲဒီဟောကြားလေ့ရှိတဲ့ ပန်းချီကားချပ် ကလေးတွေကို စရဏလို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီ စရဏ အမည်ရတဲ့ ပန်းချီကားချပ်က အလွန်ဆန်းကြယ်တယ်၊ သိပ်အဆန်းတကြယ် ရေးထားတယ်။ ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် ရေးထားတဲ့ ဒီပန်းချီကားချပ်ကို သင်ချစ်သားတို့တစ်တွေ သင်ချစ်သမီးတို့တစ်တွေ မြင်ဖူး ကြပါသလားလို့ မြတ်စွာဘုရားက မေးတယ်။ မေးလိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ရဟန်းတော်တွေက **"ဧဝံ ဘန္တေ** = မြတ်စွာဘုရား . . . တပည့်တော်တို့ မြင်ဖူး ကြပါတယ်"ဆိုပြီးတော့ ပြန်ပြီးတော့ လျှောက်ထားကြတယ်၊ အဲဒီအချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဘာဆက်ပြီးတော့ အမိန့်ရှိသလဲ –

စရဏပန်းချီကားချပ်ထက် ပိုပြီးဆန်းကြယ်တဲ့စိတ်

တမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စရဏံ နာမ စိတ္တံ စိတ္တေနေဝ စိတ္တိတံ။

(သံ-၂-၁၂၃။)

ဘိက္ခဝေ = ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **စရဏံ နာမ** = စရဏ အမည် ရှိတဲ့။ **တမ္ပိ ခေါ စိတ္တံ** = ထို ဆန်းကြယ်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်ကိုလည်းပဲ။ **စိတ္တေနေဝ** = စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ **စိတ္တိတံ** = ကြံစည်စိတ်ကူး၍ ရေးဆွဲ အပ်ပေ၏။

အဲဒီလောက် ဆန်းကြယ်နေတဲ့ ပန်းချီကားချပ်ကို ဘာနှင့် ရေးဆွဲသလဲ လို့ မေးတော့ စိတ်နှင့် . . . , အင်မတန် ဆန်းကြယ်တဲ့ စိတ်ကလေးနှင့် ရေးဆွဲထားတာပဲ၊ ဘယ်လိုရေးဆွဲသလဲလို့မေးတော့ —

ပထမ ဒီပန်းချီကားချပ်ကို ရေးတော့မည့် ပုဂ္ဂိုလ်က ရှေးဦးစွာ ဘာလုပ် ရသလဲ၊ ဒီနေရာမှာ ယောကျ်ားရဲ့ အရုပ်ကလေးကို ရေးမယ်၊ ဒီနေရာ ကျတော့ အမျိုးသားရဲ့အရုပ်၊ ဒီနေရာကျတော့ အမျိုးသမီးရဲ့အရုပ်၊ ဒီနေ ရာမှာ မျက်လုံးထည့်မယ်၊ ဒီနေရာမှာ မျက်ခုံးထည့်မယ်၊ မျက်လုံးကျလို့ ရှိရင်လည်း လိုင်နာဆိုလား ဘာဆိုလား ဟုတ်လား? – ဘယ်နေရာမှာ လိုင်နာ ကလေးကို ဘယ်လိုဆွဲလိုက်မယ်ဆိုပြီးတော့ စိတ်ကူးမှု ပထမ မရှိရဘူးလား၊ ရှိတယ်ပေါ့။ —

မှန်ရှေ့မှာ သွားရပ်ပြီဆိုလို့ရှိရင် လိုင်နာကို ဆွဲမယ်ဆိုတဲ့စိတ်ကူး မရှိ ခဲ့ရင် ဒီအမျိုးသမီး ဆွဲလို့ရမလား? မရဘူး။ မှန်ရှေ့မှာ သွားရပ်လိုက်၊ ရပ်ပြီး တဲ့အခါမှ သေသေချာချာ ဆွဲလိုက်တာ၊ နှုတ်ခမ်းနီကလေးက ဘယ်နေရာမှာ ထည့်မယ်၊ လက်သည်းနီက ဘယ်နေရာမှာဆိုးမယ်၊ ဘယ်လိုအရောင် ဆိုး မယ် စသည်ဖြင့် ပထမကြံစည်စိတ်ကူးမှု မရှိရဘူးလား၊ ရှိတယ်။

အဲဒီပုံစံအတိုင်းပဲ ဒီ ပန်းချီဆရာကလည်း ဒီမှာ အမျိုးသမီးရုပ်က လေးတွေ, အမျိုးသားရုပ်ကလေးတွေကို ရေးတော့မယ်ဆိုရင် မျက်လုံးကို ဘယ်အနေအထား ထားမယ်၊ မျက်ခုံးကို ဘယ်လို အနေအထား ထားမယ်၊ နှုတ်ခမ်းကို ဘယ်လိုအနေအထား ထားမယ်၊ မျက်လုံးကျတော့ ဆေးရောင် ကို ဘယ်လို ချယ်မယ်၊ မျက်ခုံးကျတော့ ဘယ်လို ဆေးရောင် ချယ်မယ် စသည်ဖြင့် ကြံစည်စိတ်ကူးမှု ရှိရတယ်။ သစ်ပင်ကို ဘယ်လိုအနေအထား ထားမယ်၊ လမ်းကို ဘယ်လိုအနေအထား ထားမယ် စသည်ဖြင့် ပထမ မူလ ကြံစည်စိတ်ကူးမှုက အရင်ဖြစ်ရတယ်၊ အဲဒီကြံစည်စိတ်ကူးပြီးတဲ့ အချိန်အခါ ကျတော့မှ မိမိ နှစ်ခြိုက်တဲ့ပုံစံအတိုင်း ဒီပန်းချီကားချပ်ကို ရေးဆွဲရတယ်။

ရေးဆွဲလိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ မိမိဖြစ်ချင်တာတွေ အားလုံး ဖြစ်သလားလို့မေးရင် ဘယ်လို ဖြေမလဲ? မဖြစ်ဘူး. . . မဖြစ်ဘူး။ နမူနာလေး သဘောပေါက်အောင် တစ်ခုပြောမယ်။ အဲဒီပန်းချီကားချပ်ထဲမှာ ယူဇနာ တစ်ရာလောက် လင်းထိန်နေတဲ့ ပတ္တမြားကြီးတစ်လုံးကို ရေးဆွဲပြီးတော့ ထည့်မယ်ဆိုကြစို့၊ တကယ်တမ်း ပတ္တမြားရတနာကြီးတစ်ခုကို ပန်းချီကားချပ် ထဲမှာ ရေးထည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ ယူဇနာတစ်ရာလောက် လင်းလာသလား? မလင်းဘူး၊ စိတ်ကူးတိုင်း ဖြစ်သလား? မဖြစ်ဘူး၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား? ဒီတော့ ပန်းချီကားချပ် ဆန်းကြယ်ရတာ စိတ်ကြောင့် ဆန်းကြယ်ရတာ ဖြစ်တော့ အကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့စိတ်သည် ဒီပန်းချီကားချပ်ထက် ပိုပြီးတော့ ဆန်းကြယ်မှု မရှိနိုင်ဘူးလား? ရှိနိုင်တယ်။ စိတ်ဆန်းကြယ်သလောက် ဒီ ပန်းချီကားချပ်သည် ဆန်းကြယ်သလား? မဆန်းကြယ်သေးဘူး။ စိတ်က သာလျှင် ပိုပြီးတော့ မဆန်းကြယ်ဘူးလား၊ ဆန်းကြယ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက —

တေနပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စရဏေန စိတ္တေန စိတ္တညေဝ စိတ္တတရံ၊ တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ အဘိက္ခဏံ သကံစိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊

©shwehinthar.com

"ဒီဃရတ္တမိဒံ စိတ္တံ သံကိလိဋ္ဌံ ရာဂေန ဒေါသေန မောဟေနာ"တိ၊ စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ၊ စိတ္တဝေါဒါနာ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။ (သံ-၂-၁၂၉။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **တေနပိ ခေါ စရဏေန စိတ္တေန** - ထို ဆန်းကြယ်တဲ့ စရဏ အမည်ရတဲ့ ပန်းချီကားချပ်ထက်လည်းပဲ။ **စိတ္တညေဝ** - အကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ စိတ်ကသာလျှင်။ **စိတ္တတရံ** - သာလွန်၍ ဆန်းကြယ်လှပေ၏။

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **တသ္မာ** - ထို့ကြောင့်။ **ဣဓ** - ဤသာသနာတော်မြတ်အတွင်း၌။ **တုမှေ** - သင်ချစ်သားတို့သည် သင် ချစ်သမီးတို့သည်။ **သကံ စိတ္တံ** - မိမိတို့ရဲ့စိတ်ကို။ **ဣဒံ စိတ္တံ** - ဤငါတို့ရဲ့ စိတ်သည်။ **ဒီဃရတ္တံ** - နေညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါ ကာလတို့ပတ်လုံး။ **ရာဂေန** - ရာဂကြောင့်။ **ဒေါသေန** - ဒေါသကြောင့်။ **မောဟေန** - မောဟကြောင့်။ **သံကိလိဋ္ဌန္တိ** - ညစ်နွမ်း၍နေရပေ၏ဟူ၍။ **အဘိက္ခဏံ** - မကြာခဏ အမြဲမပြတ်။ **ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ** - ဆင်ခြင်သင့် ဆင်ခြင်ထိုက်ပေ၏။

ဟိ - အကြောင်းကိုဆိုရသော်။ **ဘိက္ခဝေ** - ချစ်သားရဟန်းတို့ . . .။ **စိတ္တသံကိလေသာ** - စိတ်ဓာတ် ညစ်နွမ်းခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါ တို့သည်။ **သံကိလိဿန္တိ** - ညစ်နွမ်းကြရကုန်၏။ **စိတ္တဝေါဒါနာ** - စိတ်ဓာတ် ဖြူစင်သန့်ရှင်းခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **ဝိသုဇ္ဈန္တိ** - စင် ကြယ်ကြရကုန်၏။

ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ဒါကြောင့် ဒီစရဏအမည်ရတဲ့ ဆန်းကြယ်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်ထက် အကြောင်းရင်း ဖြစ်တဲ့ စိတ်ကသာလျှင် ပိုပြီးတော့ ဆန်းကြယ်ပါတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဓာတ်တွေက အလွန့်အလွန် ဆန်းကြယ် နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် သင်ချစ်သားတို့တစ်တွေ သင်ချစ်သမီးတို့တစ်တွေ ဟာ မေ့မေ့လျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့ဆဆနဲ့ မနေဘဲ ဒီသာသနာတော်မြတ် အတွင်းမှာ မကြာခဏ အမြဲမပြတ် မိမိတို့ရဲ့စိတ်ကို ဆင်ခြင်ပေးကြစမ်းပါ။ ဘယ်လို ဆင်ခြင်ရမလဲ?

ငါတို့ရဲ့စိတ်သည် နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါ ကာ လတို့ပတ်လုံး ရာဂကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်၊ ဒေါသကြောင့် ညစ်နွမ်း နေရတယ်၊ မောဟကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်လို့ ဒီလိုမကြာခဏ အမြဲမပြတ် ဆင်ခြင်ပေးကြပါ။ ဘာကြောင့်လဲ? စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းရင် သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းကြရတယ်၊ စိတ်ဓာတ်တွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းရင်လည်း သတ္တဝါတွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းရတယ်။ ဒါက မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဆိုဆုံးမချက်ပဲ။

တိရစ္ဆာန်တွေဆန်းကြယ်တာထက် ပိုဆန်းကြယ်တဲ့စိတ်

နောက်တစ်ခု မြတ်စွာဘုရားက ဆက်ဟောတော်မူပြန်တယ် —

နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကနိကာယမ္ပိ သမနုပဿာမိ ဧဝံ စိတ္တံ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ၊ တေပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ စိတ္တေနေဝ စိတ္တိတာ၊ တေဟိပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတေဟိ ပါဏေဟိ စိတ္တညေဝ စိတ္တတရံ၊ တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ အဘိက္ခဏံ သကံ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ "ဒီဃရတ္တမိဒံ စိတ္တံ သံကိလိဋ္ဌံ ရာဂေန ဒေါသေန မောဟေနာ"တိ၊ စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ၊ စိတ္တဝေါဒါနာ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။

(သံ-၂-၁၂၉။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **အဟံ** - ငါဘုရားသည်။ **ဣဒံ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ** - ဤတိရစ္ဆာန်ဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါတို့သည်။ **စိတ္တံ ယထာ** - ဆန်းကြယ်ကြကုန်သကဲ့သို့။ **ဘိက္ခဝေ** - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **ဧဝံ** - ဤအတူ။ **စိတ္တံ** - ဆန်းကြယ်သော။ **အညံ** - တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့မှ အခြား တစ်ပါးသော။ **ဧကနိကာယမ္ပိ** - တစ်ခုသော သတ္တဝါအပေါင်းအစုကိုသော် မျှလည်းပဲ။ **န သမနုပဿာမိ** - မြင်တော်မမူပေ။

တိရစ္ဆာန်လေးတွေ . . . သိပ်ပြီးတော့ ဆန်းကြယ်ကြတယ်။ ဆန်းကြယ် တဲ့သတ္တဝါတွေရဲ့ အနေအထားကို လှမ်းပြီး ကြည့်ကြပါ။ အခြေလေးချောင်း ရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေလည်း များစွာရှိတယ်၊ အခြေများစွာရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေလည်း များစွာ ရှိတယ်၊ အခြေနှစ်ချောင်းရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေလည်း များစွာပဲ ရှိတယ်၊ အတောင်ရှိတဲ့ သတ္တဝါ, အတောင်မရှိတဲ့သတ္တဝါ, ရှည်လျားတဲ့သတ္တဝါ, တို တဲ့ သတ္တဝါ, ဝိုင်းစက်တဲ့သတ္တဝါ စသည်ဖြင့် သတ္တဝါတွေ အမျိုးမျိုး ရှိတယ်။ အရောင်အဆင်းအားဖြင့် ကြည့်လိုက်ရင်လည်း အရောင်အဆင်း အမျိုးမျိုး မရှိဘူးလား? ရှိတယ်။ တိရစ္ဆာန်တွေရဲ့ အမျိုးအနွယ်ကို ကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် အင်မတန်

©shwehinthar.com

ဆန်းကြယ်ကြတယ်။

အဲဒီလို တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတွေ ဆန်းကြယ်သလို အလားတူဆန်းကြယ် တဲ့ တခြားတခြားသော သတ္တဝါ အပေါင်းအစုတစ်ခုကို ငါဘုရား လှမ်းပြီး ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ တိရစ္ဆာန်လို ဆန်းကြယ်တဲ့ သတ္တဝါအပေါင်းအစုကို ငါဘုရား မတွေ့ဘူး။

လူတွေကို ကြည့်၊ အများစုကိုကြည့်လိုက်ရင် ခြေနှစ်ချောင်းချင်း တူကြ တယ်၊ လက်နှစ်ချောင်း ရှိတာချင်း တူကြတယ်၊ ပခုံးနှစ်ခုကြား ခေါင်းပေါက် တာချင်းလည်း တူကြတယ်၊ မတ်တတ်ရပ်ပြီး သွားတဲ့ ပုံစံအနေအထား အားဖြင့်လည်း များသောအားဖြင့် တူကြတယ်။ ဟို . . ခြေပြတ်လက်ပြတ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေတော့ ခဏခေတ္တ ဖယ်ထားလိုက်ပေါ့။

သို့သော် တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတွေကျတော့ ဒီလိုအများစုမှာ တူညီမှု ရှိသ လား၊ မရှိဘူး၊ ပုံစံအမျိုးမျိုး ရှိကြတယ်။ အရောင်လေးတွေလည်း အမျိုးမျိုး ရှိကြတော့ သိပ်ပြီးတော့ ဆန်းကြယ်ကြတယ်။ အဲဒီ ဆန်းကြယ်တဲ့ တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါတွေဟာ ဘယ်လိုအကြောင်းကြောင့် ဆန်းကြယ်နေကြရသလဲ? —

စိတ်ဆန်းကြယ်လို့ သတ္တဝါတွေ ဆန်းကြယ်တယ်

တေပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ စိတ္တေနေဝ စိတ္တိတာ၊

(သံ-၂-၁၂၃။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **တေပိ ခေါ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ** - ထိုတိရစ္ဆာန် ဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါတွေသည်လည်းပဲ။ **စိတ္တေနေဝ** - ကမ္မဝိညာဏ်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ စိတ်ကြောင့်သာလျှင်။ **စိတ္တိတာ** - ဆန်းကြယ် ကြရကုန်၏။

ဒီသတ္တဝါလေးတွေ ဆန်းကြယ်တာ ဘာကြောင့် ဆန်းကြယ်ကြရသလဲ လို့ မေးရင်တော့ . . . ဒီသတ္တဝါတွေကို ဖြစ်ပေါ်လာစေတတ်တဲ့ အကြောင်း ရင်းဖြစ်တဲ့ ကမ္မဝိညာဏ်လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေက ဆန်းကြယ်နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဒီသတ္တဝါတွေ ဆန်းကြယ်ကြရတာ၊ ဒီတော့ စိတ်ဆန်းကြယ် ရင် သတ္တဝါတွေ ဆန်းကြယ်တယ်။ ဘာကြောင့် စိတ်ဆန်းကြယ်တာနှင့် သတ္တဝါတွေ ဆန်းကြယ်တာ ကွင်းဆက်ဖြစ်နေရသလဲလို့မေးတော့ —

အဲဒီ စိတ်ဓာတ်က "**ကမ္မစိတ္တေနေဝ စိတ္တိတာ**" *(သံ-ဋ္ဌ-၂-၂၉၉။)* ဆိုပြီး အဋ္ဌကထာက ဒီလို ဖွင့်ပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်ဆိုသော်လည်း ဒီနေရာမှာ ကမ္မဝိညာဏ်လို့ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို ဆိုလိုပါတယ်။ သဘောပေါက်အောင် နည်းနည်းလေး နမူနာပြောမယ်။ အခု ဒကာကြီးတွေ, ဒကာမကြီးတွေ ဘာ ဆုတောင်းကြသလဲ? နည်းနည်းလေး ကိုယ့်စိတ်ကို ပြန်အကဲခတ်ကြည့်ပေါ့၊ တချို့က ဘုန်းကြီးဘဝ ဆုတောင်းတယ်။ ဘုန်းကြီးဖြစ်ချင်တဲ့ ဒကာမကြီးတွေ ဒီထဲမှာ ရှိချင်ရှိမယ်၊ ဘုန်းကြီးဖြစ်ချင်တဲ့ ဒကာကြီးတွေ ဒီထဲ ရှိချင်ရှိမယ်။ တချို့က ဘုန်းကြီးမဖြစ်ချင်ဘူးတဲ့၊ သီလရှင်ဖြစ်ချင်တယ်တဲ့ - ဟော —

စိတ်ထားချင်း တူသလား? မတူဘူး၊ တချို့က ဒီအဖိုးကြီးနှင့် ဒီအဖွား ကြီးနှင့် ဒီသားနှင့် ဒီသမီးနှင့် မခွဲချင်ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? ကောင်းမှုကုသိုလ် တစ်ခုပြုတောင်မှ လူစုံမှ ကောင်းမှုကုသိုလ် ပြုချင်တယ်၊ မစုံညီဘူးဆိုလို့ရှိ ရင် ဒီကောင်းမှုကုသိုလ် ပြုချင်သလား? မပြုချင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ?

ကောင်းမှုကုသိုလ်တစ်ခုပြုပြီဆိုရင် သားတွေ သမီးတွေ အားလုံး စုံညီ မှ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ ပြုချင်တယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အတွင်းအဇ္ဈာသယ ဓာတ်ခံကို လှမ်းကြည့်လိုက်တော့ နောက်ထပ်လည်း ကြုံချင်တယ် ဆုံချင်တယ် ဆိုတဲ့ ဒီလိုရည်ရွယ်ချက်ကလေးတွေ ရှိကြတယ်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကောင်းမှု ကုသိုလ်ပြုတဲ့ အချိန်အခါမှာ စိတ်ထားကလေးတွေ မတူညီကြသလိုပဲ အ လားတူပဲ ဒီတိရစ္ဆာန်ဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါလေးတွေရဲ့ ဆန်းကြယ်ပုံကို အကြောင်း ရင်း ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ ကမ္မဝိညာဏ်လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ စိတ်ဓာတ် ကလေးတွေ မတူညီဘဲ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆန်းကြယ်မှုကလေးတွေ ရှိခဲ့ကြ တယ်။

တံ ပန ကမ္မစိတ္တံ ဣမေ ဝဏ္ဏကတိတ္တိရာဒယော "ဧဝံ စိတ္တာ ဘဝိဿာမာ"တိ အာယူဟန္တာ နာမ နတ္ထိ။ (သံ-ဋ္ဌ-၂-၂၉၉။)

ကမ္မဝိညာဏ်လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့စိတ်၊ အဲဒီစိတ်မှာ ဒီငုံးကလေးတွေ, ခါကလေးတွေ အစရှိတဲ့ ဒီသတ္တဝါတွေရဲ့သန္တာန်မှာ "တို့ဟာ ဒီလို အဆန်း တကြယ်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ကြမယ်"ဆိုတဲ့ ဒီစိတ်ထားမျိုးကတော့ မရှိကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့လို့ ဘာဖြစ်သလဲ?

©shwehinthar.com

ကံနှင့် ယောနိ – ယောနိနှင့် သတ္တဝါဆန်းကြယ်မှု

ကမ္မံ ပန ယောနိံ ဥပနေတိ၊ (သံ-ဋ္ဌ-၂-၂၉၉။)

သူတို့ ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ကံက ယောနိလို့ခေါ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ ယောနိရှိရာဘက်သို့ ပို့ဆောင်ပေးတယ်။

ယောနိမူလကော တေသံ စိတ္တဘာဝေါ။ (သံ-ဋ္ဌ-၂-၂၉၉။)

ဒီတိရစ္ဆာန်သတ္တဝါလေးတွေ အဆန်းတကြယ်ဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အခြေခံ အကြောင်းရင်းကို ပြန်ပြီး ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ ယောနိခေါ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေက အကြောင်းရင်းမူလတရား ဖြစ်တယ်။

ယောနိဥပဂတာ ဟိ သတ္တာ တံတံယောနိကေဟိ သဒိသစိတ္တာဝ ဟောန္တိ။ (သံ-ဋ္ဌ-၂-၂၉၉။)

ထိုထိုယောနိလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေသို့ ကပ်ရောက်သွားတဲ့ သတ္တဝါ တွေရဲ့သန္တာန်မှာ ထိုယောနိပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့နှင့် တူညီနေတဲ့ အကျိုးတရားတွေ ဆန်းကြယ်မှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။

ဣတိ ယောနိသိဒ္ဓေါ စိတ္တဘာဝေါ၊ ကမ္မသိဒ္ဓါ ယောနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(သံ-ဋ္ဌ-၂-၂၉၉။)

တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါလေးတွေ အမျိုးမျိုး အစားစား ထူးထွေ ဆန်းပြားရ ခြင်းသည် ပဋိသန္ဓေလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိတယ်။ ဒီပဋိသန္ဓေကလည်း ဘယ် သူ့ကြောင့် ဖြစ်ရသလဲလို့မေးတော့ ကံကြောင့် ဖြစ်ရတယ်။ ဒီကံသည် ဘာ ကြောင့်ဖြစ်ရသလဲ၊ ဘာကြောင့် အဆန်းတကြယ်ဖြစ်ရသလဲလို့ မေးတော့ ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန်အခါတုန်းက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ စိတ်ထားကလေး တွေက အဓိကပါပဲ။ အဲဒီစိတ်ဓာတ်ကလေးတွေက မတူညီတော့ ကံကလေး တွေက မတူညီကြဘူး၊ ကံတွေ မတူညီကြတဲ့အတွက် ဒီကံက နေပြီးတော့ ပို့ဆောင်ပေးလိုက်တဲ့ ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ချင်းလည်း မတူကြတော့ဘူး။ ဒီတော့ ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ် အချိန်အခါမှာ စိတ်ဓာတ်တွေ ဆန်းကြယ်ခဲ့ရင် ထို ကံတွေသည် ဆန်းကြယ်သွားကြတယ်။ ကံတွေက ဆန်းကြယ်ကြတဲ့အတွက် ကြောင့် ဘာဖြစ်သလဲ? အခြေနှစ်ချောင်းဖြစ်ထိုက်တဲ့ ကံမျိုးကို ပြုစုပျိုးထောင် ခဲ့ရင် အခြေနှစ်ချောင်းရှိတဲ့ ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ရှိရာ မိဘတွေထံကို ဒီကံက ရောက်အောင် ပို့ပေးလိုက်တယ်။

အခြေလေးချောင်းဖြစ်ရမည့် ကံမျိုးကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တယ်ဆိုရင်လည်း အခြေလေးချောင်းရှိတဲ့ မိဘတို့ရဲ့ ယောနိခေါ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ရှိရာသို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးလိုက်တယ်။ အခြေများစွာဖြစ်ရမည့် ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တယ်ဆိုရင်လည်း အခြေများစွာများဖြစ်နိုင်တဲ့ ပဋိသန္ဓေမျိုး စေ့ ရှိရာသို့ရောက်အောင် မိဘတွေထံ ရောက်အောင် ဒီကံက ပို့ဆောင်ပေး လိုက်တယ်။

ဒါကြောင့် သတ္တဝါတွေ ဆန်းကြယ်ရခြင်းသည် ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့က အခြေခံ အကြောင်းရင်း ဖြစ်တယ်။ ပဋိသန္ဓေက အခြေနှစ်ချောင်း ဖြစ်ရမည့် သတ္တဝါကို အခြေနှစ်ချောင်းဖြစ်အောင်, အခြေလေးချောင်းဖြစ်ရမည့် သတ္တဝါ ကို အခြေလေးချောင်းဖြစ်အောင်, ဖြူရမည့် သတ္တဝါကို ဖြူအောင်, ဝါရမည့် သတ္တဝါကို ဝါအောင်, အဆင်းအမျိုးမျိုးရှိရမည့် သတ္တဝါကို အဆင်းအမျိုးမျိုး ရှိအောင် ဒီပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့က ပြုစုပျိုးထောင်ပေးလိုက်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သတ္တဝါတွေကို ကြည့်လိုက်ရင် မိဘတွေနှင့် သားသမီးတွေ ဟာ တူညီမှုများကြတယ်။ တူညီမှုများရခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းကို ဆန်းစစ် ကြည့်လိုက်တော့ ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ကို အခြေခံနေတယ်။ မိဘတို့ရဲ့ ပဋိသန္ဓေ မျိုးစေ့က သတ္တဝါတွေကို ပုံသွင်းပေးလိုက်တာဖြစ်တော့ ဒီပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ရှိ အောင်, ဒီပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ရှိတဲ့နေရာသို့ ရောက်အောင် ဘယ်သူက ပို့ဆောင် ပေးသလဲ ကြည့်လိုက်တော့ ကံက ပို့ဆောင်ပေးပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် – ကမ္မသိဒ္ဓါ ယောနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (သံ-ဋ္ဌ-၂-၂၉၉။)

ဆိုပြီး အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ထားတယ်။

ယောနိခေါ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့က အဆန်းတကြယ် ဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းကို ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ ကံကို အခြေခံနေတယ်။ အဲဒီကံတွေ အဆန်းတကြယ် ဖြစ်ရပုံက စိတ်ဓာတ်ကို အခြေခံတော့ ဘယ်ပုံ ဘယ်ပန်း ဘယ်နည်းလမ်းအားဖြင့် ဆန်းကြယ်သွားရသလဲ . . ဆိုတာကို အဋ္ဌကထာက နည်းနည်းထပ်ပြီးတော့ ဖွင့်ပြထားတယ်။

©shwehinthar.com

သဟဇာတစမ္မ (= အတူဖြစ်သောတရား)တို့၏ ဆန်းကြယ်မှုကြောင့် ကံဆန်းကြယ်တယ်

နံပါတ် (၁) . . .

"သဟဇာတစမ္မစိတ္တတာယ" (သံ-၄-၂-၁၀၀။)

ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန်အခါမှာ သတ္တဝါတွေရဲ့သန္တာန်မှာ အတူ တကွဖြစ်ပေါ်သွားတဲ့ **"သဟဇာတစမ္မ"** ခေါ်တဲ့ ဒီကံစေတနာတွေနှင့်အတူ ယှဉ်တွဲပြီးဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ စိတ်စေတသိက်တွေရဲ့ ဆန်းကြယ်မှုကြောင့်လည်း ကံတွေက အဆန်းတကြယ် ဖြစ်ကြရပြန်တယ်။ ဒီတော့ အတူယှဉ်တွဲပြီး ဖြစ် ပေါ်နေတဲ့ စိတ်စေတသိက်ဆိုတာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပိုင်းကို ရှုတတ်တဲ့ ယောဂီများဆိုရင်တော့ သဘောပေါက်ပါလိမ့်မယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပိုင်းမှာ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်ဆိုပြီးတော့ ကိလေသဝဋ် သုံးခုရှိတယ်၊ သင်္ခါရ, ကံ ဆိုပြီး တော့ ကမ္မဝဋ်က နှစ်ခုရှိတယ်၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ ဆိုပြီးတော့ ဝိပါကဝဋ်ကလည်း ရှိပြန်တယ်။

အဲဒီကိလေသဝဋ်, ကမ္မဝဋ်, ဝိပါကဝဋ်ဆိုတဲ့ ဝဋ်သုံးပါးရှိတော့ ကိလေသဝဋ်ခေါ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်တွေကို အခြေခံပြီးတော့ ကမ္မဝဋ်လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ သင်္ခါရ, ကံတွေက ဖြစ်ကြရတယ်။ ဒီသင်္ခါရ, ကံတွေကို အခြေခံပြီးတော့ တစ်ခါ ဝိပါကဝဋ်လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အကျိုးဝိပါက် ရုပ်တရားတွေ နာမ်တရားတွေ လာဖြစ်ကြရပြန်တယ်။ အဲဒီ အကျိုးဝိပါက်ရုပ်နာမ်တွေကို အချိန်မီ ဝိပဿနာ မရှုပွားနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေအဖို့ တစ်ခါ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်ဆိုတဲ့ ကိလေသဝဋ်တွေ ထပ်ပြီးဖြစ်ကြပြန်တယ်။ ဒီအဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်ဆိုတဲ့ ကိလေ-သဝဋ်တွေက လှုံ့ဆော်ပေးလိုက်တဲ့အတွက် ထိုထိုဘဝကို ရရှိကြောင်းဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရ, ကံတွေကို တစ်ဖန် ပြုစုပျိုးထောင်ကြပြန်တယ်၊ ကမ္မဝဋ်တွေ ဖြစ်ကြပြန်တယ်။ ဒီသင်္ခါရ, ကံတွေကြောင့် တစ်ခါ ဝိပါကဝဋ်လို့ ခေါ်တဲ့ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာတွေ ထပ်ပြီးဖြစ်ကြ ပြန်တယ်။ ဒီဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာတွေကို အချိန်မီ ဝိပဿနာမရှုနိုင်ရင်လည်း အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်တွေ ထပ်ဖြစ်ကြပြန်တယ်။

ဒီလို ဝဋ်သုံးပါးက ချာချာလည်နေတာဖြစ်တော့ အဲဒီ ရထားစက်ဘီး, လှည်းဘီးများလို အဆက်မပြတ် လည်ပတ်နေတဲ့သဘော ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် အခြေခံအကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ ကံရဲ့ ဆန်းကြယ်မှုမှာ ဒီကံကို ခြံရံထားတဲ့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်တွေရဲ့ဆန်းကြယ်မှုအပေါ်မှာ မူတည်နေတယ်။ ဒီ တော့ ဒီအဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်အုပ်စုကိုကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင်လည်း အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန် သုံးခုတည်း ဖြစ်နိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိဘူး၊ ဦးဆောင်နေတဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီးသုံးဦးကို ပဓာနနည်းအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက ရွေးထုတ် ပြီး ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

သင်္ခါရ ကံနေရာမှာ ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း စေတနာပြဓာန်းလို့ ပဓာနနည်းအားဖြင့်သာလျှင် သင်္ခါရစေတနာကို ကမ္မဝဋ်အနေနဲ့ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန် အုပ်စုကို ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ယေဘုယျအားဖြင့် ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးတယ်ဆိုတာက မနောဒွါရိကဇော ဝီထိ စိတ်စေတသိက်တွေကသာ အကျိုးပေးတာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မနော ဒွါရာဝဇ္ဇန်း, ဇော (၇)ကြိမ်အနေနှင့် ယေဘုယျအားဖြင့် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ တဒါရုံ ကျသော်လည်း ရှိမယ်၊ မကျသော်လည်း ရှိနိုင်တယ်။ အဲဒီဇော (၇)ကြိမ်မှာ ဇောတစ်ကြိမ်တစ်ကြိမ်ဆိုတဲ့ စိတ္တက္ခဏ တစ်ခုတစ်ခုအတွင်းမှာ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန် ဦးဆောင်နေတဲ့ စိတ်စေတသိက်တွေ များစွာ ပါပါတယ်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ပီတိလည်းပါမယ်ဆိုရင်တော့ စိတ်စေတသိက်အလုံး (၂၀) အထိ ရှိတယ်။ အဲဒီ ယှဉ်တွဲနေတဲ့ စိတ်စေတသိက်တွေမှာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မတူညီတဲ့ သဘောကလေးတွေ ရှိတတ်ကြတယ်။

တစ်ခါ သင်္ခါရ ကံတွေကို ကြည့်လိုက်လို့ရှိရင်လည်း ဆွမ်းလှူတယ်, ပန်းလှူတယ်ပဲ ဆိုကြစို့။ အဲဒီဆွမ်းလှူတဲ့ ပန်းလှူတဲ့အချိန်အခါကလေးမှာ နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တဲ့ အမျိုးသားဘဝ, နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တဲ့ အမျိုးသမီးဘဝကို လှမ်းပြီး ဆုတောင်းတယ် ဆိုကြစို့။ နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တဲ့အမျိုးသား, နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တဲ့ အမျိုး သမီးလို့ အသိမှားနေတဲ့သဘောကလေးက အဝိဇ္ဇာ၊ အဲဒီဘဝကို တွယ်တာ တပ်မက်နေတာက တဏှာ၊ စိတ်ကပ်ပြီး စွဲနေတဲ့သဘောက ဥပါဒါန်၊ ဒီ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန် ဦးဆောင်နေတဲ့ စိတ်စေတသိက်ကို ကြည့်လိုက်ရင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ ပြုခဲ့မယ်ဆိုရင် ဇောစိတ္တက္ခဏတိုင်း စိတ္တက္ခဏတိုင်း မှာ စိတ်စေ-တသိက် အလုံး (၂၀) အထိ ရှိပါတယ်။

©shwehinthar.com

အဲဒီ ယှဉ်တွဲနေတဲ့ စိတ်စေတသိက်ရဲ့ အချိုးအစားက မတူညီခဲ့ဘူး ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ဒီအဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ကိလေသဝဋ်ကို အခြေခံပြီး ဖြစ်ပေါ်လာရမည့် သင်္ခါရ ကံလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ကမ္မဝဋ်တွေ မှာ ကွဲပြားသွားတယ်။ တစ်ခါ ဒီကမ္မဝဋ်အမည်ရနေတဲ့ သင်္ခါရ ကံ စေတနာ တွေကို ပြန်ကြည့်လိုက်တော့လည်း စေတနာတစ်ခုတည်း ဖြစ်နိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိဘူး၊ ဆွမ်းလှူတဲ့ကံပဲဖြစ်ဖြစ်, ပန်းလှူတဲ့ကံပဲဖြစ်ဖြစ်ပေါ့၊ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဉာဏ်လည်းယှဉ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ယေဘုယျအား ဖြင့် စိတ်စေတသိက် (၃၄)လုံးအထိ ရှိတတ်ပါတယ်။ အဲဒီစိတ်စေတသိက် တွေရဲ့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူကွဲပြားမှုအပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ ဒီစိတ် စေတသိက်တွေ ချုပ်ပျက်သွားတဲ့ အချိန်အခါမှာ ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ စွမ်းအင် ကမ္မသတ္တိလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ကံဟာလည်း ထူးထွေကွဲပြားမှု ဖြစ်လာတယ်။ နည်းနည်းကလေး သဘောပေါက်အောင် ထပ်ပြီးတော့ ပြောမယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းပဲ ဆိုကြပါစို့၊ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းတော်မူတဲ့အချိန်ကို ပြန်ပြောင်းပြီးတော့ အာရုံယူကြည့်ပါ။ သုမေဓာ ရှင်ရသေ့က ဗျာဒိတ်ခံနေတဲ့ ဗျာဒိတ်ခံယူပွဲကို အာရုံယူထားပါ။ သုမေဓာ ရှင်ရသေ့က မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို တံတားခင်းပြီးတော့ ဘုရားဆုကို ဆုတောင်း ပန်ထွာနေတဲ့ နိယတဗျာဒိတ်ပန်းကို ဆင်မြန်းဖို့ရန် ကြိုးပမ်းနေတဲ့ပွဲကို အာရုံပြုကြည့်ပါ။ ဒီပွဲကို ပြန်ကြည့်လိုက်တော့ သုမေဓာရှင်ရသေ့က သဗ္ဗညုတ ဉာဏ် ရရှိဖို့ရန်အတွက် ဆုထူးပန်ထွာခဲ့တယ်။ နောက်ဆွယ်မှာ တည်ရှိနေတဲ့ သုမိတ္တာအမှူးရှိနေတဲ့ အမျိုးသမီးတွေလည်း ရှိကြတယ်။ သုမိတ္တာက ဘာ ဆုကို တောင်းသလဲ? သုမေဓာရှင်ရသေ့ရဲ့ မြောက်သားတော် ဖြစ်ဖို့ရန် ဆုတောင်းတယ်။ သုမိတ္တာရဲ့ နောက်ဆွယ်မှာ ပါနေတဲ့ အမျိုးသမီးပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်ကျတော့ ဘာဆုတောင်းသလဲ? သုမေဓာရှင်ရသေ့ ဘုရား ဖြစ်တဲ့အခါမှာ ကျွတ်တမ်းဝင်ဖို့ ဆုတောင်းကြတယ်။

ရည်ရွယ်ချက် ဦးတည်ချက်ချင်းတွေ တူညီကြသလား? မတူညီကြဘူး။ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းဆိုတဲ့ ခရီးကာလကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ရတာက တော့ အတူတူပဲ၊ ခြံရံထားတဲ့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်ချင်းတွေက မတူညီ တော့ အကျိုးပေးချင်းတွေက တူညီကြသေးသလား? မတူညီကြတော့ဘူး။

သုမေဓာရှင်ရသေ့က သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရဖို့ရန် ရည်သန်ပြီးတော့ လေး သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်းမှာ ပါရမီတွေ ဖြည့်ခဲ့တဲ့အတွက် နောက်ဆုံး သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရရှိသွားတယ်။ သုမိတ္တာအမျိုးသမီးကျတော့ မြောက်သား တော်ဖြစ်ဖို့ရန်အတွက်သာ ရည်ရွယ်တောင့်တပြီး လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တစ်သိန်းကို ဖြတ်ကျော်ပြီး ပါရမီ ဆယ်ပါးကို ဖြည့်ကျင့်ခဲ့တဲ့အတွက် သူက ဘာဖြစ်သလဲ? မြောက်သားတော် လာဖြစ်ရတယ်။ သုမိတ္တာအမျိုးသမီးရဲ့ နောက်ဆွယ်မှာရှိနေတဲ့ အမျိုးသမီးပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်ကျတော့ သုမေဓာ ရှင်ရသေ့ ဘုရားဖြစ်တဲ့အချိန်အခါကျမှ ကျွတ်တမ်းဝင်ရပါလို၏ဆိုပြီး ဒီဆုထူး ကို တောင်းခဲ့တဲ့အတွက် သုမေဓာရှင်ရသေ့လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ရှင်ရသေ့သည် ဘုန်းကြီးတို့ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအမည်နှင့် ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်တော်မူလာ တဲ့အချိန်အခါမှာ ရဟန္တာထေရီမတွေ လာပြီးဖြစ်ကြပါတယ်၊ ယသောဓရာနှင့် တစ်ရက်တည်းမှာပဲ အတူတူ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားကြတယ်။

လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းဆိုတဲ့ ခရီးကာလကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ရတာ ချင်း အတူတူပဲ၊ ဒါပေမဲ့ သူတို့ပြုစုပျိုးထောင်နေတဲ့ သင်္ခါရ ကံတွေချင်း တူညီကြသလားလို့မေးတော့ မတူကြဘူး၊ ဒီသင်္ခါရ ကံကို ခြံရံထားတဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်ချင်းတွေလည်း တူညီကြသလား? မတူညီကြဘူး။ မတူညီ တာက သုမေဓာရှင်ရသေ့က ပါရမီဆယ်ပါး အပြားသုံးဆယ်တွေကို အသက် အိုးအိမ် စည်းစိမ် အရပ်ရပ်တွေကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့ပါ တယ်၊ ဘဝပေါင်းများစွာ အသက်ပေါင်းများစွာကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ ဖြည့်ကျင့် ခဲ့တယ်၊ ဘဝပေါင်းများစွာ ခြေလက်အင်္ဂါတွေကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ ဖြည့် ကျင့်ခဲ့တယ်၊ ဘဝပေါင်းများစွာ မိမိပိုင်ဆိုင်နေတဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ ကာမဝတ္ထု အစုစုတို့ကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့မှ ပါရမီဆယ်ပါးကို ဖြည့်ကျင့်ခဲ့တယ်။

သုမိတ္တာအမျိုးသမီးရဲ့နောက်ဆွယ်မှာ တည်ရှိနေတဲ့ အမျိုးသမီးပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်ကျတော့ သုမေဓာရှင်ရသေ့ကဲ့သို့ အသက်အိုးအိမ် စည်း စိမ် ကိုယ်လက်ခြေအင်္ဂါအရပ်ရပ်တွေကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ ဖြည့်ကျင့်ခဲ့တာ မျိုး ရှိသလားဆိုတော့ . . . မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ကံချင်းတွေ တူသလား? မတူဘူး။ စိတ်နေစိတ်ထားချင်းတွေလည်း မတူညီကြဘူး၊ မတူတဲ့အတွက် အကျိုးပေးပုံ ချင်း တူညီမလား? မတူညီဘူး။

ဒီနေ့ တရားနာနေတဲ့ ပရိသတ်တွေ ရွေးချယ်ခွင့် ရှိကြပါတယ်။ သို့သော် ဘဝဆိုတာ ကောင်းတယ်လို့ ဘုန်းကြီးပြောနေတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ သံသရာ ခရီးကို မိမိက ဆုံးအောင်မလုပ်နိုင်သေးလို့ ဘဝတစ်ခုခုကို လက်ခံရမယ်ဆို ရင် မိမိက ဘယ်လို ဘဝမျိုးကို အလိုရှိသလဲ၊ အလိုရှိတဲ့ ဘဝကို ရောက်ရာ ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကံတွေကို ဒီအချိန်အခါမှာ

©shwehinthar.com

ပြုစုပျိုးထောင်နိုင်ခွင့်ရှိနေ တဲ့ အချိန်အခါ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို အသိပေးနေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအချိန် အခါမှာ မိမိတို့က ဘယ်လိုဘဝမျိုးကို အလိုရှိတယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုကံမျိုးကို ပြုစုပျိုးထောင်ရမယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်ဖို့ လိုတယ်။

သို့သော် ကျကျနန ရွေးချယ်တတ်ဖို့တော့ လိုတယ်။ မရွေးချယ်တတ် ဘဲနဲ့ အမှတ်တမဲ့ ကံတစ်ခုကို ပြုလုပ်လိုက်လို့ ဒီကံက ကံအရာ တည်သွား လို့ရှိရင် နောင်တစ်ချိန် အကျိုးပေးတော့မယ်။ အကျိုးပေးတဲ့ အချိန်အခါ ကျတော့မှ မိမိက ဒီကံမျိုး၊ ဒီအကျိုးမျိုး၊ ဒီကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဒီ အကျိုးတရားမျိုးကို အလိုမရှိပါဘူးလို့ ထိုင်ပြီး ငိုနေသော်လည်း ရဦးမလား? မရတော့ဘူး၊ အချိန်က လွန်သွားပြီ။

အတူယှဉ်တွဲပြီး ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ ဆန်းကြယ်ရင်လည်း ဘာဖြစ်သလဲ? ကံတွေ ဆန်းကြယ်သွားပြန်တယ်။ နောက်တစ်ခု . . .

တည်ရာဘုံ ဆန်းကြယ်ရင်လည်း ကံတွေ ဆန်းကြယ်ကြတယ်

"ဘူမိစိတ္တတာယ" *(သံ-၄-၂-၃၀၀။)*

သတ္တဝါတွေရဲ့ တည်နေရာဘုံ ဆန်းကြယ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်လည်း စိတ်တွေ ဆန်းကြယ်သွားတယ်။ ဒီနေ့ ကျောင်းဝင်းအတွင်းမှာ လူသားတွေနှင့် အနီး စပ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တွေကြည့်ပေါ့၊ ခွေးတွေရှိကြတယ်။ အခုဒီမှာ ယောဂီအပေါင်း သူတော်ကောင်းတွေက တရားနာနေပေမဲ့လို့ ဒီခွေးတွေမှာ တရားနာလိုတဲ့ စိတ်ထားမျိုး ရှိကြမလား? မရှိကြဘူး။ တရားအားထုတ်လိုတဲ့ စိတ်ထားမျိုး ရှိမလား? မရှိကြဘူး။ တိရစ္ဆာန်ဘုံနှင့် လူ့ဘုံဆိုပြီးတော့ ဘဝကွာဟချက် ရှိနေတယ်။ ကွာဟချက်ရှိနေတဲ့ အချိန်အခါကျတော့ ဘုံဘဝကွာခြားမှုရှိရင် လည်း စိတ်ဓာတ်ချင်းတွေ ကွာခြားမှု မရှိနိုင်ဘူးလား? ရှိနိုင်တယ်။ ဉာဏလည်း မြတ်စွာဘုရားက ခွေးဥပမာပြပြီး ဟောထားတော့ ဒီနေ့လည်း ဘုန်းကြီးက ခွေးအကြောင်း နည်းနည်းတော့ ထပ်ပြောမယ်။ —

ခွေးတွေ တစ်ကောင်နှင့် တစ်ကောင် မြင်ခဲ့မယ်ဆိုလို့ရှိရင် သွားဖြဲပြီး ပြသလို - ဘယ့်နှယ်တုန်း? လူတွေမှာရော ဒီစိတ်ထားမျိုး ရှိကြမလား? မရှိဘူး။ ဘုံကွာခြားတဲ့အတွက် စိတ်ဓာတ်ချင်းတွေ ကွာဟမှု မရှိကြဘူးလား? ရှိနေကြတယ်။ ခွေးတွေဟာ အစာကို လုယက်ပြီး စားကြသလို အခု ဒီနေ့ ယောဂီတွေမှာ ဒီလို လုယက်စားမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ထားမျိုး ရှိကြမလား? မရှိ ကြဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုံဘဝကွာခြားမှုရှိခဲ့ရင်လည်း စိတ်ဓာတ်တွေ ကွာခြားမှု မရှိနိုင်ဘူးလား? ရှိတယ်။

ဒီခွေးတွေမှာ အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ် မြောက်ရာ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကံတွေကို တို့ ပြုစုပျိုးထောင်မယ် ဆိုတဲ့ စိတ်ထား မရှိဘူး။ ဒီနေ့ယောဂီသူတော်ကောင်းတွေ ကြည့်လိုက်လို့ ရှိရင် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခကြီးမှ လွတ်မြောက်အောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ထားတော့ ဒီဂရီသာ ကွာချင်ကွာမယ် အများ အားဖြင့်တော့ ရှိနေကြတယ်၊ နည်းနည်းရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရှိချင်ရှိမယ်၊ များများ ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရှိချင်ရှိပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဘုံဘဝတွေ ကွာခြားမှု ရှိခဲ့ မယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း သတ္တဝါတွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေရဲ့ ကွာခြားမှု မရှိနိုင် ဘူးလား? ရှိနိုင်တယ်။

စိတ်ဓာတ်တွေက ကွာခြားမှုရှိမယ် ထူးထွေကွဲပြားမှု ရှိမယ်ဆိုရင် ပြုစု ပျိုးထောင်တဲ့ ကံတွေလည်း ထူးထွေကွဲပြားမှု ရှိလာတယ်။ ကံတွေ ကွဲပြားမှု ရှိရင် အကျိုးတရားတွေလည်း ကွဲပြားကြတယ်။ စိတ်ဆန်းကြယ်တော့ ကံဆန်း ကြယ်တယ်၊ ကံဆန်းကြယ်တော့ သတ္တဝါတွေလည်း ဆန်းကြယ်သွားကြတယ်။

ခွေးဆိုတဲ့ သတ္တဝါတစ်ဦး ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ကံရဲ့အကျိုးတရားနှင့် သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတွေကို အောင်အောင်မြင်မြင် ထူထောင်နိုင်တဲ့ လူသားတစ်ဦးရဲ့ ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ကံရဲ့အကျိုးတရားတွေဟာ တူညီမှု မရှိနိုင်ဘဲ ထူးထွေကွဲပြားမှုသာ ရှိနိုင်တယ်။ ဘုံဘဝ ကွာခြားတော့ ကံချင်း မတူညီနိုင်၊ ကံချင်း မတူညီတော့ အကျိုးပေးချင်း မတူညီပုံတွေပဲ။ နောက် တစ်ခု . . .

©shwehinthar.com

မှီရာဝတ္ထုရုပ် ဆန်းကြယ်ရင်လည်း ကံဆန်းကြယ်တယ်

"ဝတ္ထုစိတ္တတာယ" (သံ-၄-၂-၃၀၀။)

မှီရာဝတ္ထုရုပ်တွေ ဆန်းကြယ်ခဲ့မယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း စိတ်ထားကလေး တွေ ဆန်းကြယ်သွားကြတယ်၊ စိတ်ဓာတ်တွေ ဆန်းကြယ်ရင် ကံတွေလည်း ဆန်းကြယ်သွားကြပြန်တယ်။ မှီရာဝတ္ထုရုပ်ဆိုတာက တချို့သတ္တဝါလေးတွေ မျက်လုံးမပါဘူး။ မျက်လုံးရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မျက်လုံးမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟာ ရူပါရုံနှင့် ပတ်သက်ပြီးကြံစည်စိတ်ကူးမှုချင်း တဏှာဖြစ်ပုံချင်း တူညီပါ့မလား? မတူ ဘူး။ စာမှာ ဥပမာပေးထားတယ်၊ မျက်စိကာဏ်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို အင်မတန် ညစ်ပတ်ပေရေနေတဲ့ ဆီအလိမ်းလိမ်း ကပ်နေတဲ့ အဝတ်စုတ် တစ်ခုကို အင်မတန်ဖြူစင်တဲ့ သန့်ရှင်းတဲ့ အဝတ်တစ်ခုပါပဲလို့ သွားပြီးတော့ ပေးရင်လည်း သူသိနိုင်မလား? မသိနိုင်ဘူး။ မျက်စိအမြင်ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ကျတော့ ဒီအဝတ်ဟာ ဖြူစင်တယ်၊ ဒီအဝတ်က မည်းညစ်နေတယ်ဆိုတာ ကို သူခွဲခြားပြီး မသိနိုင်ဘူးလား? သိနိုင်တယ်။

ဒါကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်ရဲ့ မှီရာဝတ္ထုရုပ်က စက္ခုအကြည်ဓာတ် ဖြစ် တယ်။ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ စိတ်နေစိတ်ထား ဆန်းကြယ်ပုံချင်းတွေ တူညီပါ့မလား? မတူညီနိုင်ဘူး။ အလားတူပဲ နားပင်း တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် နားမပင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် စိတ်ဓာတ်ချင်းတွေ တူညီပါ့မလား? မတူညီ နိုင်ဘူး၊ မှီရာဝတ္ထုရုပ်တွေ ဆန်းကြယ်ခဲ့ရင် စိတ်နေစိတ်ထားကလေးတွေ လည်း ဆန်းကြယ်သွားမယ်၊ နည်းနည်းလေး ထပ်ပြီးပြောမယ်၊ မျက်စိကာဏ်း နေတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အဖို့ လိုင်နာဆွဲချင်တဲ့စိတ်ထား ပေါ်ပါ့မလား?

မျက်စိကလည်း ရှိနေပြန်ပြီ၊ အမေ အဖေကလည်း လိုင်နာဆွဲဖို့ ပိုက်ဆံ ခပ်များများ ပို့နေတယ်ဆိုရင်တော့ ဘယ့်နှယ်နေမလဲ၊ မျက်စိကို ဆေးခြယ်ဖို့ ဆိုတဲ့စိတ်ဓာတ်ကလေးတွေ ပေါ်မလာနိုင်ဘူးလား? ပေါ်လာနိုင်တယ်။ ဒါဟာ မှီရာဝတ္ထုရုပ်တွေ ဆန်းကြယ်ခဲ့ရင် စိတ်နေစိတ်ထားကလေးတွေ ဆန်းကြယ် တဲ့ သဘောပဲ။ စိတ်နေစိတ်ထားတွေ ဆန်းကြယ်တော့ ပြုစုပျိုးထောင်တဲ့ ကံတွေလည်း ဆန်းကြယ်ကြပြန်တယ်၊ ကံဆန်းကြယ်တော့ အကျိုးတရားတွေလည်း ဆန်း ကြယ်တဲ့အတွက် သတ္တဝါတွေ ဆန်းကြယ်ရပြန်တယ်။ နောက်တစ်ခု . . .

ဒွါရတွေ ဆန်းကြယ်ရင်လည်း ကံတွေ ဆန်းကြယ်ပြန်တယ်

"ဒွါရစိတ္တတာယ" (သံ-၄-၂-၃၀၀။)

ဒွါရတွေ ဆန်းကြယ်ရင်လည်း စိတ်ထားတွေ ဆန်းကြယ်တယ်။ ဒွါရ ဆိုတာကတော့ စိတ်စေတသိက်တို့ရဲ့ ဝင်ထွက်နေရာ စက္ခုဒွါရ စသည်တို့ကို ဒွါရလို့ခေါ်တယ်။ လူတို့ အိမ်သို့ ဝင်ရာ, အိမ်မှ ထွက်ရာဖြစ်တဲ့ တံခါးကြီးကို ဒွါရလို့ခေါ်သလို စက္ခုဒွါရ စသည်တို့ကိုလည်း စိတ်စေတသိက်တို့ရဲ့ ဝင် ထွက်ရာ တံခါးသဖွယ်ဖြစ်လို့ စက္ခုဒွါရ စသည်တို့ကို ဒွါရလို့ခေါ်တယ်။ စက္ခုဒွါရ, သောတဒွါရ, ဃာနဒွါရ, ဇိဝှါဒွါရ, ကာယဒွါရ, မနောဒွါရဆိုပြီး ဒွါရ (၆)ပါး ရှိပါတယ်။

ဝတ္ထုကျတော့ စက္ခုဝတ္ထု, သောတဝတ္ထု, ဃာနဝတ္ထု, ဇိဝှါဝတ္ထု, ကာယ ဝတ္ထု, ဟဒယဝတ္ထုဆိုပြီးတော့ ဝတ္ထု (၆)ပါး ရှိတယ်။ ဟဒယဝတ္ထုကတော့ ဝတ္ထုပဲ အမည်ရတယ်၊ ဒွါရအမည် မရဘူး။ စက္ခုဒွါရ, သောတဒွါရ, ဃာနဒွါရ, ဇိဝှါဒွါရ, ကာယဒွါရဆိုတဲ့ ဒွါရ (၅)ခုကတော့ ဝတ္ထုလည်း အမည်ရတယ်၊ ဒွါရလည်း အမည်ရတယ်။ စိတ်စေတသိက်တွေရဲ့ ဝင်ထွက်ရာ တံခါးပေါက်ကြီးနှင့် တူနေလို့ပဲ။ ဟဒယဝတ္ထုကျတော့ ဝတ္ထုသာ အမည်ရတယ်၊ ဒွါရအမည် မရဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ဟဒယဝတ္ထုကို မှီဖြစ်လေ့ရှိတဲ့ ဘဝင်မနောအကြည် ဓာတ်ကတော့ မနောဒွါရ အမည်ရတယ်။ အဲဒီဒွါရတွေ မတူညီခဲ့ရင်လည်း စိတ်ထားတွေ မတူညီကြဘူး။

နမူနာဆိုလို့ရှိရင် အသညသတ်ဘုံပဲ ကြည့်ကြပေါ့။ အသညသတ်ဘုံ မှာ မနောဒွါရလို့ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ဘဝင် မရှိဘူး၊ နာမ်တရားတွေ လုံးလုံးမရှိဘူး။ မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် အသညသတ်ဘုံမှာရှိတဲ့ သတ္တဝါတို့ရဲ့သန္တာန်မှာ စိတ် ဓာတ်လည်း မရှိဘူး။ စိတ်မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေနှင့် စိတ်ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ စိတ်ထားချင်းတွေ တူညီနိုင်မလား? မတူညီနိုင်ဘူး။

နောက်တစ်ခု အရူပဘုံကိုကြည့်လိုက်။ အရူပဘုံက နာမ်သက်သက်ပဲ ရှိတယ် ရုပ်မရှိဘူး၊ ရုပ်မရှိတဲ့အတွက် သူတို့မှာ အရောင်ကိုသိတဲ့စိတ်, အသံ ကိုသိတဲ့စိတ်, အနံ့ကို သိတဲ့စိတ်, အရသာကိုသိတဲ့စိတ်, အတွေ့အထိတွေကို သိတဲ့စိတ်တွေ မဖြစ်ဘူး၊ ဓမ္မသဘောလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ဓမ္မာရုံ အမျိုးမျိုးကို သိတဲ့ စိတ်တွေတော့ ဖြစ်တန်သလောက်တော့ ဖြစ်ပါတယ်။

©shwehinthar.com

ဒီတော့ အရူပ ဘုံက သတ္တဝါတွေနှင့် ဒီလူ့ဘုံက သတ္တဝါတွေဟာ စိတ်ထားချင်း တူညီပါ တယ်လို့ ပြောလို့ရမလား? မရဘူး။ ဒွါရတွေ ကွာဟချက် ရှိခဲ့ရင်လည်း စိတ် ထားတွေ ကွာခြားကြတယ်။ စိတ်ထားတွေ ကွာဟချက် ရှိခဲ့ရင်လည်း ကံတွေ က ကွာဟချက် ရှိတယ်၊ စိတ်ထားတွေ ဆန်းကြယ်ရင် ကံတွေလည်း ဆန်း ကြယ်သွားကြတယ်။ နောက်တစ်ခု . . .

အာရုံတွေ ဆန်းကြယ်ရင်လည်း ကံတွေ ဆန်းကြယ်ကြပြန်တယ်

"အာရမ္မဏစိတ္တတာယ" *(သံ-၄-၂-၃၀၀။)*

အာရုံတွေ ဆန်းကြယ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်လည်း စိတ်ထားတွေ ဆန်းကြယ် သွားတယ်၊ အာရုံတွေ . . . လောကမှာ ကြည့်လိုက်ရင် ခံစား စံစားစရာ အာရုံတွေက အမျိုးမျိုး ရှိတယ်။ ဒီအာရုံအမျိုးမျိုးကို ခံစားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဖို့ စိတ်ဓာတ်တွေလည်း အမျိုးမျိုး မဆန်းကြယ်ဘူးလား? ဆန်းကြယ်လာ တယ်။

ပုံစံနမူနာ တစ်ခု ဆိုကြပါစို့၊ အရက်တစ်ခုပဲ ကြည့်ပေါ့၊ လောကမှာ အရက်နှင့် ပတ်သက်လို့ ခံစား စံစားစရာ အာရုံတွေက အမျိုးမျိုး ရှိနေတော့ အင်မတန် ချမ်းသာကြွယ်ဝနေတဲ့ သူဌေးသူကြွယ်တွေ သောက်တဲ့ အရက်နှင့် အင်မတန်ဆင်းရဲနွမ်းပါးနေတဲ့ သူဆင်းရဲတွေ သောက်နေတဲ့အရက် တူပါ့ မလား? မတူဘူး။ သူဌေးသူကြွယ်တွေကျတော့ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ အရက် အပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ စိတ်ထားတွေ ပိုများတယ်။ အရက်သမား ချင်း တူသော်လည်း အဆင့်အတန်းချင်း မတူဘူး၊ အာရုံတွေ ထူးထွေကွဲပြား နေတဲ့အတွက် ဒီအာရုံအပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက်နေတဲ့ တဏှာ, ဒီအာရုံ ပေါ်မှာ အသိမှားနေတဲ့ အဝိဇ္ဇာ, စွဲလမ်းနေတဲ့ ဉပါဒါန်ချင်းတွေ တူညီပါ့ မလား? မတူညီနိုင်ဘူး။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဉပါဒါန်တွေ မတူညီတဲ့အတွက် အာရုံတွေ ဆန်းကြယ်နေတဲ့အတွက် စိတ်ဓာတ်တွေလည်း ဆန်းကြယ်မသွား ဘူးလား? ဆန်းကြယ်သွားတယ်။ လောကမှာ အာရုံအမျိုးမျိုးကို ခံစားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအဖို့ စိတ်ဓာတ်တွေရဲ့ ထူးထွေကွဲပြားမှုတွေ တော်တော် ခပ်များ များ ရှိကြတယ်။ တချို့တချို့ သတ္တဝါတွေကျတော့ တီကောင်ကြိုက်တယ်၊ တချို့တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တီကောင်ကို ရွံတယ်။

တချို့တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ခွေးသားကို ကြိုက်တယ်၊ တချို့တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ခွေးသားကို ရွံကြတယ်။ တချို့တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ဥဒေါင်းသားကို ကြိုက်တယ်၊ တချို့တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ဥဒေါင်းသား ကို အင်မတန် ရွံရှာစက်ဆုပ်ကြတယ်။ တချို့တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ အသား ငါးကြိုက်တယ်၊ တချို့တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ အသားငါးကို ရွံရှာစက်ဆုပ် ကြတယ်။

ဒီတော့ အာရုံတွေ ထူးဆန်းကြသလို သတ္တဝါတွေရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ် ပေါ်နေတဲ့ စိတ်ထားချင်းတွေလည်း တူညီကြမလား? မတူညီကြဘူး။ အာရုံ တွေ ဆန်းကြယ်ကြသလို စိတ်ဓာတ်တွေကလည်း လိုက်ပြီးတော့ ဆန်းကြယ် ကြတယ်။ စိတ်ဓာတ်တွေက ဆန်းကြယ်ကြသလို ပြုလုပ်နေတဲ့ ကံချင်းတွေ လည်း ဆန်းကြယ်ပြီးတော့ မသွားကြဘူးလား၊ ဆန်းကြယ်သွားကြပြန်တယ်၊ မတူကြဘူး။ ကောင်းတဲ့ဘက်ကိုကြည့်လိုက်ပါ၊ ပန်းကလေးလှူမယ် ဆိုကြပါစို့၊ တချို့က ဒီပန်းကလေးကိုတောင်မှ ဘယ်လိုအရောင်မှ ဘယ်လိုအဆင်းမှ ဘယ်လိုအနံ့မှ ဘယ်လိုပန်းမှဆိုပြီးတော့ စိတ်ထားကလေးတွေက အမျိုးမျိုး ရှိနေကြပြန်တယ်။

တချို့ကျတော့လည်း တောထဲက သပြေခက်ကလေးကို ခူးပြီးတော့ လှူ လိုက်ရတာကလေးကို ကျေနပ်တဲ့ စိတ်ထားကလေးတွေ မရှိနိုင်ဘူးလား?- ရှိတယ်။ နှင်းဆီပန်းကို လှူနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ စိတ်နေ စိတ်ထားနှင့် သပြေခက်လေးတစ်ခုကို ခူးပြီးတော့ လှူနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန် မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါ။ အာရုံချင်းတွေ ထူးထွေကွဲပြားမှုရှိနေတဲ့အတွက် စိတ်ဓာတ်ချင်းတွေလည်း တူညီမှု ရှိနိုင်ပါ့ မလား? မရှိနိုင်ကြဘူးနော်။

ဒါကြောင့် အာရုံတွေ ဆန်းကြယ်ရင်လည်း စိတ်ဓာတ်တွေ ဆန်းကြယ် ကြတယ်၊ စိတ်ဓာတ်တွေ ဆန်းကြယ်ရင်လည်း တည်ထောင်ဖန်ဆင်းလိုက်တဲ့ ကံတွေက ဆန်းကြယ်သွားကြပြန်တယ်။

နောက်တစ်ခု နံပါတ် (၆) အနေနဲ့ . . .

©shwehinthar.com

လိင်-သညာ-ဝေါဟာရ စသည်တို့ ကွဲပြားရင်လည်း ကံတွေက ဆန်းကြယ်ကြပြန်တယ်

ကမ္မနာနတ္တမူလကာနံ လိင်္ဂနာနတ္တ-သညာနာနတ္တ-ဝေါဟာရနာနတ္တာဒီနံ အနေကဝိဓာနံ စိတ္တာနံ နိပ္ဖါဒနတာယပိ တိရစ္ဆာနဂတစိတ္တတော (စိတ္တံ) စိတ္တတရမေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ (သံ-ဋ္ဌ-၂-၃၀၀။)

ဘာပြောတာလဲဆိုတော့ - ဒီကံတွေ ထူးထွေကွဲပြားမှုဟာ ခုနက စိတ် ဓာတ် ဆန်းကြယ်မှုအပေါ်မှာ အခြေစိုက်ထားတယ်။ အဲဒီစိတ်ဓာတ်တွေရဲ့ ထူးထွေကွဲပြားမှုက ဘာကို အခြေခံသလဲမေးတော့ "လိင်္ဂနာနတ္တ"အသွင် သဏ္ဌာန်ကလေးတွေ လိင်အသွင်ကလေးတွေ မတူတာကို အခြေခံထား တယ်။ လိင်အသွင်မတူဘူးဆိုတာက ဘာလဲလို့မေးလိုက်တော့ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ (၁၀၈) မှာ ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။

ကမ္မတော လိင်္ဂတော စေဝ၊ လိင်္ဂသညာ ပဝတ္တရေ။
သညာတော ဘေဒံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဣတ္ထာယံ ပုရိသောတိ ဝါ။

(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၁၀၈။)

ဘာပြောတာလဲ? အတိတ်ကတည်ထောင်ဖန်ဆင်းခဲ့တဲ့ ကံတွေက ဆန်း ကြယ်တော့ ဒီဘဝမှာ လိင်အသွင်သဏ္ဌာန်ကလေးတွေက တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မတူညီကြဘူး၊ ဆန်းကြယ်လာတယ်။ အခုနပြောခဲ့တဲ့ သုမေဓာရှင်ရသေ့တို့ရဲ့ ဗျာဒိတ်ခံပွဲကိုပဲ ကြည့်ပေါ့၊ အမျိုးသမီးတစ်စုက အမျိုးသမီးဖြစ်ချင်တဲ့ စိတ် ထားပဲ မရှိဘူးလား? ရှိနေတယ်။ သုမေဓာရှင်ရသေ့ကျတော့လည်း သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ကိုရရှိတဲ့ အမျိုးသားဖြစ်ချင်တဲ့စိတ်ထား မရှိဘူးလား? ရှိတယ်။ ဒီလို စိတ်ဓာတ်တွေက ထူးထွေကွဲပြားမှု ရှိလေတော့ သူတို့ထူထောင်တဲ့ ကံတွေ လည်း ထူးထွေ ကွဲပြားကြပြန်တယ်။ အဲဒီ ကံလေးတွေက ဆန်းကြယ်ခဲ့တဲ့ အတွက် အမျိုးသမီးဖြစ်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီကံကြောင့် အမျိုးသမီးလာ ဖြစ်ကြတယ်။ အမျိုးသားဖြစ်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဒီကံကြောင့် အမျိုးသား ဖြစ်လာတယ်။ အမျိုးသမီး ဖြစ်ရခြင်း, အမျိုးသား ဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အခြေခံ အကြောင်းအရင်းကို ပြန်ပြီးဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ ဘာကို အခြေခံသလဲ? ကံကို အခြေခံတယ်။ ကံကြောင့် အမျိုးသမီးအသွင်အပြင် လိင်သဏ္ဌာန် ဖြစ်ပေါ်လာရတယ်၊ အမျိုးသားအသွင်အပြင် လိင်သဏ္ဌာန်တွေ ဖြစ်ပေါ် လာရတယ်။

ဖြစ်ပေါ်လာရတဲ့အချိန်အခါကျတော့ ခုလိုဘဝတစ်ခု ရရှိပြီး အာရုံ တစ်ခုကို မြင်လိုက်ရတဲ့အချိန်အခါမှာ အမျိုးသမီးအသွင်သဏ္ဌာန် အမျိုးသား အသွင်သဏ္ဌာန်ကို မြင်လိုက်ရတဲ့အချိန်အခါမှာ ဘာဖြစ်လာသလဲ? ဒါကို အမျိုးသမီးလို့ ခေါ်တယ်၊ ဒါကိုတော့ အမျိုးသားလို့ခေါ်တယ်၊ ဒီလိုအမှတ် သညာလေးတွေ ပေါ်မလာဘူးလား? ပေါ်လာတယ်။ ဒီလိုအသွင်သဏ္ဌာန်က လေးကျတော့ သားလို့ခေါ်တယ်၊ ဒီလိုအသွင်သဏ္ဌာန်ကလေးကျတော့ သမီး လို့ ခေါ်တယ်၊ ဒီလိုအသွင်သဏ္ဌာန်ကျတော့ အဖိုးကြီးလို့ ခေါ်တယ်၊ ဒီလို အသွင်သဏ္ဌာန်ကျတော့ အဖွားကြီးလို့ခေါ်တယ်၊ အဲဒီလို လိင်နှင့် ပတ်သက် တဲ့ အမှတ်သညာကလေးတွေ ထူးထွေကွဲပြားမှုကလေးတွေ ရှိမလာဘူး လား? ရှိလာတယ်။

အဲဒီလို လိင်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ အသွင်သဏ္ဌာန်နှင့် ပတ်သက်နေတဲ့ အမှတ် သညာကလေးတွေ ကွဲပြားလာတဲ့အတွက် ဝေါဟာရလို့ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ခေါ် ဝေါ်နေတဲ့ အသုံးအနှုန်းကလေးတွေ ကွာဟချက်ရှိမလာဘူးလား? ရှိလာ တယ်။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ယောက်ျားလို့ခေါ်တယ်၊ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ မိန်းမလို့ ခေါ်တယ်၊ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ လူလို့ခေါ်တယ်၊ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ နတ်လို့ ခေါ်တယ်၊ ဒီလိုသတ္တဝါကျတော့ တိရစ္ဆာန်လို့ခေါ်တယ် စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲထားတဲ့ အသုံးအနှုန်းကလေးတွေ တူညီသေးသလား? မတူ ညီတော့ဘူး။

အဲဒီလို အသုံးအနှုန်း ဝေါဟာရကလေးတွေက မတူညီတဲ့ အတွက် ကြောင့် ဒီဘဝမှာ ဘာဖြစ်သလဲ? ပြုလုပ်ဖန်တီးနေတဲ့ ကံကလေးတွေလည်း မတူတော့ဘူး။ ဘယ်လို မတူသလဲလို့မေးတော့ ဒါကအမျိုးသမီးပဲလို့ သိနေ တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အသိမှားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်, ဒါကအမျိုးသားပဲလို့သိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အသိ မှားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ အမျိုးသမီးဖြစ်ချင်တဲ့ စိတ်ထားကလေးတွေ ပေါ်လာတတ်တယ်၊ အမျိုးသားဖြစ်ချင်တဲ့စိတ်ထားလေးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာ တတ်တယ်။ အမှတ်သညာကွဲတော့ ဝေါဟာရကွဲတယ်၊ ဝေါဟာရ ကွဲချင်း ကြောင့် စိတ်ဓာတ်တွေ ကွဲပြားမှု ဖြစ်မလာဘူးလား? ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီ စိတ်ဓာတ်ကလေးတွေက ကွဲပြားလိုက်တဲ့ အတွက်ကြောင့် အမျိုးသမီးဖြစ် ချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အမျိုးသမီး ဖြစ်ကြောင်းကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ပြန်တယ်။ အမျိုးသားဖြစ်ချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ အမျိုးသားဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ကံကို ပြု စုပျိုးထောင်ပြန်တယ်။ အဲဒီလို

©shwehinthar.com

ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့အတွက် အမျိုးသမီး ဖြစ်ကြောင်းကံကို ပြုစုပျိုးထောင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဒီကံက အကျိုးပေးဖို့ အခါ အခွင့်သင့်ပြီဆိုရင် အမျိုးသမီးပဲ ဖြစ်တယ်။ အမျိုးသားဖြစ်ဖို့ရန် ကံကို ပြုစု ပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဒီကံက အကျိုးပေးဖို့ အခါအခွင့်သင့်လာပြီ ဆိုရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အမျိုးသားပဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို အမျိုးသမီး အမျိုးသားပဲ ဖြစ်တယ်။

လူဖြစ်လိုတဲ့ဦးတည်ချက်ဖြင့် ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ရင် ဒီကံက အကျိုး ပေးတဲ့ အချိန်အခါမှာ လူသားပဲ လာပြီးတော့ ဖြစ်ရတယ်။ နတ်ဖြစ်လိုတဲ့ ဦးတည်ချက်နှင့် နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်းကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ရင် ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့အချိန်အခါမှာ နတ်ပဲဖြစ်ရပြန်တယ်။ ပြဟ္မာဖြစ်လိုတဲ့ ဦးတည် ချက်ဖြင့် ပြဟ္မာ့ပြည်ကိုရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဈာန်ကံတွေကို ရအောင် ကြိုး စားအားထုတ်ကြတယ်၊ အဲဒီလိုကြိုးစားအားထုတ်လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ဒီကံက အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်လို့ ရင့်ကျက်လာပြီဆိုရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ် ပြဟ္မာဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ စိတ်စာတ်တွေ ဆန်းကြယ်တဲ့အတွက် ကံတွေလည်း ဆန်းကြယ်မသွားဘူးလား? ဆန်းကြယ်သွားတယ်။

ဒီကံတွေ ဘာကြောင့် ဆန်းကြယ်ရသလဲလို့မေးတော့ ဒါက လူပဲ, ဒါက နတ်ပဲ, ဒါက ပြဟ္မာပဲ, ဒါက ယောကျ်ားပဲ, ဒါက မိန်းမပဲလို့ ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်း နေတဲ့ ဝေါဟာရတွေအပေါ်မှာ အခြေစိုက်ပြီးတော့ စိတ်စာတ်တွေက ကွဲပြား သွားတယ်၊ စိတ်စာတ်တွေ ဆန်းကြယ်သွားတယ်။ ဒီဝေါဟာရတွေက ဘာကို အခြေခံသလဲလို ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ ဒါက ယောကျ်ားပဲလို့ မှတ်သား ထားတဲ့ အမှတ်သညာ, ဒါက မိန်းမပဲလို့ မှတ်သားထားတဲ့ အမှတ်သညာ, ဒါက လူပဲ, ဒါက နတ်ပဲ, ဒါက ပြဟ္မာပဲ စသည်ဖြင့် ဒီလိုမှတ်သားထားတဲ့ အမှတ်သညာတွေ ကွာဟချက်ရှိတဲ့အတွက် အမှတ်သညာ ကွာဟချက်ရှိခြင်း ကြောင့် ဝေါဟာရတွေ ကွာဟလာတယ်။

ဒီအမှတ်သညာတွေကလည်း ဘာကြောင့် ကွာဟလာသလဲလို့ ပြန်ဆန်း စစ်ကြည့်လိုက်တော့ လိင်အသွင်သဏ္ဍာန်ကလေးတွေ မတူညီမှု အပေါ်မှာ အခြေခံနေတယ်။ လိင်အသွင်သဏ္ဍာန်တွေ မတူညီခြင်းကြောင့် အမှတ် သညာ မတူညီဘူး၊ အမှတ်သညာ မတူညီတဲ့အတွက် ဝေါဟာရတွေ မတူ ညီဘူး၊ ကွဲပြားသွားတယ်။ ဝေါဟာရကွဲပြားမှုအပေါ်မှာ အခြေတည်ပြီးတော့ စိတ်စာတ်တွေ ထူးထွေကွဲပြားသွားကြတယ်။ စိတ်စာတ်တွေ ထူးထွေကွဲပြားမှု အပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ စိတ်ထားတွေ ဆန်းကြယ်တဲ့အတွက် ပြုလုပ် ဖန်တီးနေတဲ့ ကံတွေလည်း ဆန်းကြယ်သွားတယ်။ အဲဒီကံတွေ ဆန်းကြယ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ဘာဖြစ်သလဲ? နောက်ထပ် ဘဝတစ်ခုကို ရရှိမယ်ဆိုရင် သတ္တဝါတွေသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တူညီနိုင်မလား? မတူညီနိုင်တော့ဘူး။

လှည်းနားစောင့်ကဲ့သို့ ကံက သတ္တဝါတွေကို ဖွဲ့ချည်ထားတယ်

ကမ္မုနာ ဝတ္တတေ လောကော၊ ကမ္မုနာ ဝတ္တတေ ပဇာ။
ကမ္မနိဗန္ဓနာ သတ္တာ၊ ရထဿာဏီဝ ယာယတော။

(အဘိ-၄-၁-၁၀၈။)

ကမ္မုနာ - ကံကြောင့်။ **လောကော** - သတ္တလောကသည်။ **ဝတ္တတေ** - ဖြစ်ပေါ်၍လာရပေ၏။

သတ္တလောကလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ သတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်လာရတာ ဘာတွေ ကို အခြေစိုက်သလဲ - ကံပဲ၊

ကမ္မုနာ ဝတ္တတေ ပဇာ။

ပဇာ - သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ **ကမ္မုနာ** - ကံကြောင့်။ **ဝတ္တတေ** - ဖြစ်ပေါ်လာရပေ၏။

သတ္တဝါအပေါင်းဖြစ်ပေါ်လာရတာ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသလဲလို့ အခြေခံ အကြောင်းရင်းကို ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ ကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ် လာရတယ်။

သတ္တာ - သတ္တဝါတို့ကို။ **ယာယတော** - သွားနေသော။ **ရထဿ** - ရထား၏။ **အာဏီဝ** - [အာဏီဆိုတာ ဘာပါလိမ့် - လှည်းဘီးရဲ့ လှည်း ဝင်ရိုးကို ထိုးထားတဲ့ စို့ကလေးတစ်ခုပဲ။]

©shwehinthar.com

လှည်းနားစောင့်ဆိုလား၊ လှည်းဝင်ရိုးမှာ စွပ်ထားတယ်၊ အဲဒီ လှည်းဝင် ရိုးကနေပြီးတော့ ဒီလှည်းဘီးကြီး ကျွတ်ထွက်မသွားအောင် လှည်းဘီးနှင့် ဝင်ရိုးရဲ့အကြားမှာ ဝင်ရိုးကို အပေါက်ကလေး ဖောက်ပြီးတော့ စို့ကလေး တစ်ခု (သံစို့လေးတစ်ခု) ရိုက်ပြီးတော့ သွင်းထားတယ်။ လှည်းဘီးအပြင်ကို ကျွတ်ထွက်မသွားအောင် လှည်းဘီးဝင်ရိုးအစွန်းနှင့် လှည်းဘီးရဲ့ကြားထဲမှာ ပေါ့၊ စို့ကလေးတစ်ခု ရိုက်ထားတယ်။ လှည်းနားစောင့်ဆိုလား —

ယာယတော - သွား၍နေသော။ **ရထဿ** - ရထား၏။ **အာဏီဝ** - လှည်းနားစောင့်ကဲ့သို့။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့ကို။ **ကမ္မနိဗန္ဓနာ** - ကံတို့သည် ဆွဲခေါ်ထားတယ်။

ဒါကြောင့် ဒကာကြီးတွေ, ဒကာမကြီးတွေ ကြောက်ဖို့ မကောင်းဘူး လား? ကြောက်ဖို့ကောင်းတယ်။ ကိုယ်က ကျွတ်ချင်တဲ့စိတ်ထား လွတ်ချင်တဲ့ စိတ်ထားကလေးတော့ ပေါ်လာတာမှန်တယ်။ မကျွတ်အောင် မလွတ်အောင် ဒီကံက ပြန်ပြီးတော့ ဆွဲထားတယ်။ အကျိုးပေးဖို့ရာ သူက အခါအခွင့် သင့် နေပြီ၊ ဒီကံရဲ့ အရှိန်အဝါ မကုန်သေးသမျှ မိမိက ကျွတ်အောင်လွတ်အောင် ရုန်းနိုင်တဲ့ဆန္ဒဓာတ်မရှိဘူး။ ကျွတ်အောင် လွတ်အောင် ရုန်းချင်တဲ့ ဆန္ဒဓာတ် တွေ မရှိတဲ့အတွက် ကျွတ်ရာကျွတ်ကြောင်း လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း ဖြစ်တဲ့ ကံတွေကို တစ်နည်းအားဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်မြတ်တရားတွေကို စနစ် တကျ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်ကြီး အားထုတ်နိုင်တဲ့ စွမ်းအားတွေကော ပေါ် လာမှာလား? မပေါ်တော့ဘူး။ ဒီကံက လှည့်ပတ်ပြီးတော့ ရစ်ပတ်ပြီးတော့ နှောင်ဖွဲ့ထားတယ်။ ဒါကြောင့် . . .

ကံကြောင့် ရရှိတဲ့ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်

ကမ္မေန ကိတ္တိံ လဘတေ ပသံသံ၊
ကမ္မေန ဇာနိဉ္စ ဝဓဉ္စ ဗန္ဓံ။
တံ ကမ္မနာနာကရဏံ ဝိဒိတွာ၊
ကသ္မာ ဝဒေ နတ္ထိ ကမ္မန္တိ လောကေ။ (အဘိ-၄-၁-၁၀၈။)

ကမ္မေန - ကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကိတ္တိံ** - ကျော်စောသတင်းကိုလည်း။ **လဘတေ** - ရရှိအပ်ပါပေ၏။

မျက်ကွယ်မှာ ချီးမွမ်းခံရတယ် "ဒီပုဂ္ဂိုလ် သိပ်တော်တယ်၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ် သိပ် တော်တယ်" စသည်ဖြင့် မိမိရဲ့မျက်ကွယ်မှာ အချီးမွမ်းခံရတယ်၊ ဂုဏ်သတင်း တွေ သိပ်ပြီးတော့ ပျံ့လှိုင်နေတယ်၊ ကျော်စောနေတယ် ထင်ရှားနေတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ? ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကံတွေပဲ။ အဲဒီကံတွေသည် ဒီဘဝပြုလုပ်တဲ့ ကံတွေလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်၊ အတိတ်ဘဝထိုထိုက ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကံတွေလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်၊ အတိတ်ဘဝကံတွေအပေါ်မှာလည်း အခြေစိုက်ပါတယ်၊ ယခု ဘဝ ပစ္စုပ္ပန်မှာ ပြုစုပျိုးထောင်နေတဲ့ ကံတွေ အပေါ်မှာလည်း အခြေစိုက် ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားကို ကြည့်ပေါ့၊ ဒီနေ့ လူ့လောကကို ပြန်ပြီး ဆန်းစစ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် သာသနာတော် (၂၅၀၀)ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်တော့ အဲဒီ (၂၅၀၀) အတွင်းမှာ ဘုန်းကြီးတို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကဲ့သို့ ကျော်စော ဂုဏ်သတင်းတွေ ဖြဟ္မာ့ဘုံတိုင်အောင် ပြန့်နှံ့ကျော်ကြားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ရှိသလား? မရှိဘူး။ ဘာကိုအခြေစိုက်တာလဲ? လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း တိုင်တိုင် ပါရမီတွေကို ဖြည့်ကျင့်ပြီးတော့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရအောင်ယူခဲ့တဲ့ ကံတွေအပေါ်မှာ အခြေစိုက်တယ်။ ဒီကံတွေကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကျော်စောသတင်းတွေက မဆုံ့ဘဝဂ် ပြန့်နှံ့ပြီးတော့ တက်သွားတယ်။ ဒီတော့ ဒီနေ့ လူ့လောကကြီးမှာ နာမည်ကြီးနေတယ်၊ ဒင်းကတော့ နာမည်ကြီးမှာပေါ့ ဆိုပြီးတော့ လိုက်ပြီး မေးငေါ့နေဖို့ လိုသေးသလား? မလိုပါဘူး။ သူက နာမည် ကြီးလောက်တဲ့ ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တယ်၊ နာမည်ကြီးလောက်တဲ့ ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့အတွက်, အချီးမွမ်းခံရမည့် ကံတွေကို ပြုစု ပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့အတွက် သူချီးမွမ်းခံရတာကို မိမိက မနာလို ဝန်တို ဖြစ်ခဲ့ရင် မိမိမှာ အကုသိုလ်တရား တိုးပွားနေတာပဲ။

နောက်တစ်ခု –

ကမ္မေန - ကံကြောင့်။ **ပသံသံ** - မျက်မှောက်ချီးမွမ်းခံရခြင်းကို။ **လဘတေ** - ရရှိအပ်ပါပေ၏။

မျက်မှောက်မှာလည်း အချီးမွမ်းခံရတယ်၊ မျက်ကွယ်မှာလည်း အချီးမွမ်း ခံရတယ်၊ ဘာကိုအခြေစိုက်သလဲ? ကံပဲ။ အတိတ်က

©shwehinthar.com

ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ကံ, ဒီဘဝမှာ ပြုစုပျိုးထောင်နေတဲ့ကံ, အဲဒီကံတွေကြောင့် အချီးမွမ်းခံရတယ်။

ကမ္မေန ဇာနိဥ္စ ဝဓဉ္စ ဗန္ဓံ၊

ကမ္မေန = ကံကြောင့်။ **ဇာနိဥ္စ** = ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းကိုလည်း။ **လဘတေ**

= ရရှိအပ်ပါပေ၏။ **ဝဓဉ္စ** = သတ်ဖြတ်ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ခံရခြင်းကိုလည်း။ **လဘတေ** = ရရှိအပ်ပါပေ၏။ **ဗန္ဓဉ္စ** = အနှောင်အဖွဲ့ခံရခြင်းကိုလည်း။ **လဘတေ** = ရရှိအပ်ပါပေ၏။

စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ တချို့ သိပ်ပြီးတော့ ပျက်စီးသွားတယ်၊ ဆုံးရှုံးသွား တယ်။ "ကံဆိုးမ သွားရာ မိုးလိုက်လို့ရွာ"ဆိုတဲ့ ပုံစံအတိုင်းပဲ၊ လုပ်သမျှ တစ် ချက်မှ အဆင်မပြေဘူး၊ ဘာကိုအခြေခံသလဲ? ကံကို အခြေခံတယ်။ အသတ် အဖြတ်ခံရတယ်၊ အညှဉ်းအပန်းခံရတယ်၊ အနှိပ်စက်ခံရတယ်၊ ဘာကို အခြေ ခံသလဲ? ကံကို အခြေခံတယ်။ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ကို ကြည့်ပေါ့၊ မိဘ ကို ပြစ်မှားခဲ့ဖူးတဲ့ ကံတွေကို အခြေခံပြီးတော့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် ဖြစ် တဲ့ ဘဝအထိ ဘဝပေါင်း (၂၀၀)ကျော် ဆက်တိုက် အမြဲ ခေါင်းကွဲပြီးတော့ အမြဲအသေခံခဲ့ရတယ်၊ ဘာကို အခြေခံသလဲ? ကံပဲ။ မိဘတွေအပေါ်မှာ ပြစ်မှားခဲ့တဲ့ ကံကို အခြေခံပြီးတော့ အသတ်ဖြတ်ခံရတယ်၊ အညှဉ်းပန်း ခံရ တယ်၊ အနှိက်စက်ခံရတယ်။ တစ်ခါ ကံကြောင့်ပဲ အနှောင်အဖွဲ့ ခံရပြန်တယ်၊ သူတစ်ပါးတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခဲ့တဲ့ ကံတွေရှိတယ်၊ အဲဒီ သူတစ်ပါးတွေ ကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခဲ့တဲ့ ကံတွေကို အခြေခံပြီးတော့ သတ္တဝါတွေဟာ ဒီဘဝ မှာလည်း အနှောင်အဖွဲ့ခံရတယ်။

ထူးဆန်းတဲ့သတင်းသုံးခု ဘုရားရှင်ထံသို့ ရောက်ရှိလာခြင်း

ဝတ္ထုဇာတ်ကြောင်းကလေး တစ်ခုပေါ့ . . . ခဏခဏ ပြောဖူးပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့မြတ်စွာဘုရား ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်မှာ တရားဟောတော်မူစဉ် အတွင်း သတင်းသုံးခု ဆိုက်ရောက်လာတယ်၊ သတင်းတစ်ခုကတော့ သာဝတ္ထိ မြို့တံခါးမှ ရွာလေးတစ်ရွာမှာ မီးလောင်တယ်။ မီးလောင်တဲ့အချိန်အခါကျ တော့ ကရွတ်ခွေတစ်ခုက မီးအပူရှိန်ဟပ်ပြီးတော့ ကောင်းကင်ကို ပျံတက် သွားပြီး မီးရဲရဲတောက်နေတဲ့အချိန် ကျီးကန်းတစ်ကောင်ကလည်း ပျံပြီးတော့ အလာ အဲဒီကရွတ်ခွေနှင့် ကျီးကန်းရဲ့လည်ပင်း သွားပြီးတော့ စွပ်မိတယ်၊ ကျီးကန်း သေသွားတယ်။ ဒီသတင်းက တစ်ခု —

နောက်တစ်ခုကတော့ သမုဒ္ဒရာထဲမှာ ရှေးခေတ်က လှေ သင်္ဘောတွေ သွားကြတယ်။ ပင်လယ်ထဲရောက်တော့ လှေတစ်စင်းက လူပေါင်းတော်တော် ခပ်များများပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ရှေ့ဆက်သွားလို့ မရဘဲနဲ့ လှေဟာ ပင်လယ် ခရီးမှာ ငြိမ်ပြီးနေတော့ - ဧကန္တ . . . ဒီလှေပေါ်မှာတော့ **ကာလကဏ္ဏီ** ခေါ်တဲ့ သူယုတ်မာတစ်ဦးဦးတော့ ပါနေပြီနဲ့တူရဲ့ဆိုပြီးတော့ မဲနှိုက်ကြတော့ လှေသူကြီးကတော် မဲကျတယ်။

လှေသူကြီးကတော်ကို လှေသူကြီးလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကနေပြီးတော့ -"သူ ရေထဲကူးခပ်နေတာကို ငါတော့ မကြည့်ရက်ဘူးကွယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို လုပ် ကြ၊ သူတစ်ဦးအတွက်နဲ့ အားလုံးပျက်စီးရမယ်ဆိုရင်လည်း မတော်ဘူး၊ သူ့ လည်ပင်း သဲအိုးဆွဲပြီးတော့ ရေထဲသာ တွန်းချလိုက်ပေတော့၊" အမိန့်ပေး လိုက်တယ်၊ လည်ပင်းမှာ သဲအိုးကြီးချည်ပြီးတော့ ရေထဲ တွန်းချလိုက်တယ်။ သဲအိုးကလည်း ဒီအမျိုးသမီးကို ရေထဲသို့ ရောက်အောင် ဆွဲခေါ်သွားတယ်၊ ရေထဲမြုပ်ပြီး သေသွားတယ်။ ဒီသတင်းက တစ်ခု —

နောက်သတင်းတစ်ခုကတော့ - ရဟန်းတော်တစ်ပါး ဂူတစ်ခုအတွင်း မှာ တရားအားထုတ်နေတာ မမျှော်လင့်ဘဲနဲ့ တောင်ပေါ်ကနေ ကျောက်တုံး ကြီး တစ်ခုက လိမ့်ကျလာပြီးတော့ သူတရားအားထုတ်နေတဲ့ ဂူဝမှာ လာပြီး ပိတ်နေတယ်။ (၇)ရက်ကြာတော့ ဒီကျောက်တုံးကြီးကလည်း အလိုလို ပွင့် သွားတယ်။ အဲဒီသတင်းက တစ်ခု —

ဒီသတင်း (၃)ခု မြတ်စွာဘုရားထံ ပြိုင်တူ ဆိုက်ရောက်လာတယ်။ အဲဒီ အချိန်အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက အတိတ်ကံလေးတွေကို ပြန်ဟောပြပါတယ်။

©shwehinthar.com

လည်ပင်းမှာ မီးကရွတ်ခွေ စွပ်မိတဲ့ကျီး

ဒီကျီးကန်းက တစ်ချိန်က သူက လူ့ဘဝမှာ လူဖြစ်ခဲ့စဉ်က လှည်းမောင်း စဉ်အခါမှာ နွားက ပုံစံမကျတော့ ဒေါသတွေ သိပ်ဖြစ်တာနဲ့ နွားလည်ပင်း ကောက်ရိုးပတ်ပြီး မီးရှို့ပြီးတော့ နွားကို သတ်ခဲ့ဖူးတယ်၊ ဒီကံက အကျိုးပေး ဖို့ရန် အခွင့်သင့်လာတော့ ဒီကျီးကန်းဘဝမှာ လာပြီး အကျိုးပေးပြန်တယ်၊ ငရဲလည်း ရောက်ခဲ့ပါသေးတယ်။

သဲအိုး လည်ပင်းဆွဲ၍ ရေထဲအနှစ်ခံရသော အမျိုးသမီး

နောက်တစ်ခု - ဒီအမျိုးသမီးက ဘာဖြစ်လို့ ပင်လယ်ထဲမှာ သဲအိုး ဆွဲပြီးတော့ ရေမြှုပ်ခံရသလဲလို့ ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ - ဘဝတစ်ခု ဆိုကြပါစို့၊ သူ့ရဲ့ အတိတ်ဘဝဟောင်းက ယောကျ်ားဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သူ့ပယောဂလုံ့လကြောင့်ပဲ ဆိုကြပါစို့၊ တိုတိုပြောရရင်တော့ သေသွားတယ် ဆိုကြပါစို့၊ ခွေးဘဝရောက်တော့ အဲဒီခွေးကလည်း အဲဒီအမျိုးသမီးကို ခင် တွယ်တော့ နောက်က တောက်လျှောက်ပြီးတော့ လိုက်တယ်။ တောထဲသွား လည်း လိုက်တယ်၊ ရွာထဲသွားလည်း လိုက်တယ်။ နောက်ဆုံးတော့ လူတွေက ဝိုင်းပြီးတော့ ပြောင်လှောင်တာနဲ့ ဒီခွေးကို လှေပေါ်တင်ခေါ်သွားပြီးတော့ ရေလယ်ခေါင်ရောက်တော့ လည်ပင်း သဲအိုးဆွဲပြီးတော့ ခွေးကို ရေထဲ တွန်း ချလိုက်တယ်။ အဲဒီကံက အကျိုးပေးဖို့ရာ အခါအခွင့်သင့်လာတော့ ဒီအမျိုး သမီးကို ပင်လယ်ထဲမှာ ဒီကံက လိုက်လို့ မီသွားတယ်။

ဂူအတွင်း၌ ကျောက်တုံးဖြင့် ပိတ်ဆို့ခံရသောရဟန်း

နောက်တစ်ခုကတော့ အဲဒီခုနက ရဟန်းတော်တစ်ပါးအကြောင်းပဲ။ ဂူထဲမှာ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ဒီရဟန်းတော်က တစ်ချိန် သူက နွားကျောင်း သားဘဝနဲ့ တူပါရဲ့နော်၊ အဲဒီဘဝတစ်ခုမှာ သူက ဖွတ်တစ်ကောင်ကို တောင် ပို့ထဲ ဝင်သွားတာမြင်တော့ အဲဒီတောင်ပို့မှာရှိတဲ့ အပေါက်တွေအကုန်လုံးကို သူက လိုက်ပြီးတော့ မြက်တွေ ကောက်ရိုးတွေနှင့် လိမ်ပြီးတော့ ဆို့ပိတ်ထား တယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက် ခုနစ်ရက်လောက်ကြာတော့ ဒီတောင်ပို့နား တစ်ပတ် ပြန်ရောက်လာတော့ သတိရတာနဲ့ တောင်ပို့ကို တစ်ခါ အပေါက်တွေကို သူက ဖွင့်ပေးလိုက်တော့ ဖွတ်က မြှော့မြှော့လေးနဲ့ ထွက်လာခဲ့ရတယ်။ အဲဒီ အခါကျမှ ဖွတ်ကို သနားတာနဲ့ သူက မသတ်ဘူး၊ လွှတ်လိုက်တယ်။ အဲဒီကံ က တစ်ခုပေါ့။ အဲဒီ ကံကြောင့် သူက ဒီဘဝ ဂူထဲမှာ လှောင်ပိတ်ပြီးတော့ အနှောင်အဖွဲ့ခံခဲ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် သူက —

ကမ္မေန - အကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ဇာနိဉ္စ** - စီးပွားဥစ္စာ ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးခြင်းကိုလည်း။ **လဘတေ** - ရရှိအပ်ပါပေ၏။
ကမ္မေန - အကုသိုလ်ကံ ကြောင့်။ **ဝဓဉ္စ** - သတ်ဖြတ်ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ခံရခြင်းကိုလည်း။ **လဘတေ** - ရရှိအပ်ပါပေ၏။
ကမ္မေန - အကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ဗန္ဓဉ္စ** - အနှောင်အဖွဲ့ ခံရခြင်းကိုလည်း။ **လဘတေ** - ရရှိအပ်ပါပေ၏။

ဒီကံကြောင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ ဆုံးရှုံးပျက်စီးရတယ်၊ ဒီကံကြောင့် အသတ်အဖြတ် အညှဉ်းပန်း အနှိပ်စက်ခံရတယ်၊ ဒီကံကြောင့်ပဲ အနှောင်အဖွဲ့ ခံရတယ်၊ ဘယ်သူမပြု မိမိမှုပဲ။ ဒါကြောင့် —

တံ ကမ္မနာနာကရဏံ ဝိဒိတွာ၊
ကသ္မာ ဝဒေ နတ္ထိ ကမ္မန္တိ လောကေ။

သတ္တဝါတွေကို မတူညီအောင်ပြုပြင်ပေးနေတဲ့ ဒီကံတွေက ထူးထွေ ကွဲပြားမှုရှိတယ်။ ဒီလိုထူးထွေကွဲပြားတဲ့အတွက် သတ္တဝါတွေဟာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မတူညီဘဲ အကျိုးပေးတွေလည်း ထူးထွေကွဲပြားမှုရှိလာတယ်။ အဲဒီလို ရှိနေတာကို လောကမှာ မြင်နေရတဲ့အတွက်ကြောင့် လောကမှာ ကံမရှိဘူးလို့ ဘယ်လိုလုပ်ပြောနိုင်မလဲ။ လောကမှာ ကံရှိသလား, မရှိဘူးလား? ရှိတယ်။

သို့သော် တပည့်တော်တို့ ဘယ်ပုံဘယ်ပန်း ဘယ်နည်းလမ်းအားဖြင့် ဒီကံကို သိရှိနိုင်ပါသလဲလို့ ဒီလိုတော့ မေးစရာရှိတယ်။ တကယ်လက်တွေ့ သိချင်တယ်ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ရောက်အောင် ကြိုးစားအား ထုတ်ပါ။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်နှင့် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ကာလသုံးပါးအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ အကြောင်းတရား အကျိုး တရားတွေကို မိမိက စနစ်တကျ သိမ်းဆည်းတတ်ပြီ ဆိုရင်တော့ ကံ-ကံရဲ့ အကျိုးဟာ တကယ်ထင်ရှားရှိတယ်ဆိုတာ မိမိကိုယ်တိုင် ထိုအချိန်အခါမှာ သိနိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်း ရှိပါတယ်။

✧✧✧

©shwehinthar.com

အကျိုးပေးဆန်းကြယ်ပုံအပိုင်း

(စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တန်ပိုင်း)

©shwehinthar.com

အကျိုးပေးဆန်းကြယ်ပုံအပိုင်း

ကံတွေကို တည်ထောင် ဖန်ဆင်းနေတဲ့ အချိန်အခါ ကလေးမှာ မိမိတို့ရဲ့ တည်ထောင်ဖန်ဆင်းမှုက မကျွမ်းမကျင် မလိမ္မာလို့ စိတ်ထားတွေက အင်မတန် ညံ့ဖျင်းနေလို့ရှိရင် နောင်တစ်ချိန် ဘဝတစ်ခုလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ပန်းချီကားချပ် ထဲမှာ ပေါ်လာမည့် ရုပ်ပုံတွေက ဘယ်လိုရုပ်ပုံတွေ ဖြစ်မလဲ? အင်မတန် အကျည်းတန်တဲ့ အရုပ်ဆိုးတဲ့ ပုံစံကလေးတွေ ပေါ်လာနိုင်တယ်၊ ကံကို ထူထောင်ခဲ့စဉ် တစ်ချိန်က ကျွမ်းကျွမ်း ကျင်ကျင် လိမ်လိမ်မာမာနှင့် မိမိတို့က ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့မည် ဆိုရင်တော့ ဘာဖြစ်မလဲ? ဘဝဇာတ်ခုံလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ပိတ်ကားချပ်ပေါ်မှာ . . အင်မတန် ချောမောလှပနေတဲ့ အမျိုးသမီးရုပ်ပုံ သို့မဟုတ် အမျိုးသားရုပ်ပုံကလေးတွေ ပေါ်လာ နိုင်တယ်။

(စာမျက်နှာ-၉၀-၉၁။)

ဒီတော့ ဒီကံတွေက အဆန်းတကြယ်အကျိုးပေးနေပုံနှင့် ပတ်သက်လို့ အဋ္ဌကထာဆရာတော်က စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တန်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား တော်မူတဲ့ စကားလေးတစ်ခုကို ထပ်ပြီး ကိုးကားထားပြန်တယ်။

ကံသာလျှင် အမွေခံရှိကြတယ်

ကမ္မဿကာ မာဏဝ သတ္တာ ကမ္မဒါယဒါ ကမ္မယောနီ ကမ္မဗန္ဓူ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ၊ ကမ္မံ သတ္တေ ဝိဘဇတိ ယဒိဒံ ဟီနပ္ပဏီတတာယ။

(မ-၃-၂၄၄။)

မာဏဝ - သုဘလုလင် . . .။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **ကမ္မဿကာ** - ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ရှိကြကုန်၏။ **ကမ္မဒါယဒါ** - ကံသာလျှင် အမွေခံဥစ္စာ ရှိကြကုန်၏။ **ကမ္မယောနီ** - ကံသာလျှင် အကြောင်းရင်းစစ် ရှိကြကုန်၏။ **ကမ္မဗန္ဓူ** - ကံသာလျှင် အဆွေခင်ပွန်းစစ် ရှိကြကုန်၏။ **ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ** - ကံသာလျှင် ပုန်းအောင်းလဲလျောင်း မှီခိုရာ ရှိကြကုန်၏။

ယဒိဒံ ဟီနပဏီတဘာဝေါ - ယော ဟီနပဏီတဘာဝေါ - အကြင် သတ္တဝါတို့၏ ယုတ်ညံ့မှု မြင့်မြတ်မှုစတဲ့ အဖြစ်သည်။ **အတ္ထိ** - ရှိ၏။ **တံ** - ထိုသတ္တဝါတို့ရဲ့ ယုတ်ညံ့မှု မြင့်မြတ်မှုဆိုတဲ့ သဘောတရားကို။ **ကမ္မံ** - ကံ သည်။ **သတ္တေ** - သတ္တဝါတို့ကို။ **ဝိဘဇတိ** - ခွဲခြားဝေဖန်၍ ပေးပေ၏။

သတ္တဝါတွေကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ လောကမှာ ယုတ်ညံ့တဲ့ သတ္တဝါ ဆိုတာ ရှိတယ်၊ မွန်မြတ်တဲ့ သတ္တဝါဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီယုတ်ညံ့တဲ့ သတ္တဝါ တစ်ဦး ဖြစ်ပေါ်သွားအောင် မွန်မြတ်တဲ့သတ္တဝါတစ်ဦး ဖြစ်ပေါ်သွားအောင် ဘယ်သူက တည်ထောင် ဖန်ဆင်းပေးသလဲလို့မေးရင် ကံကပဲ တည်ထောင် ဖန်ဆင်းပေးတယ်။

တောဒေယျပုဏ္ဏားကြီး

ဒီစကားရပ်ကလေးက သုဘလုလင်ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ချိန်မှာ သုဘလုလင်က မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီးတော့ မေးခွန်းတွေ မေးခဲ့ဖူးပါ တယ်။ မေးခွန်းမေးတာကလည်း အကြောင်းရှိပါတယ်။ တစ်နေ့ မြတ်စွာ ဘုရားက လောကကို ကြည့်ရှုလိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ – သုဘလုလင်ဟာ ဒီနေ့ သရဏဂုံ တည်တော့မယ်ဆိုတာကိုလည်း မြင်တော်မူတယ်။ သုဘ လုလင်ရဲ့ ဖခင်က တောဒေယျပုဏ္ဏား ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတောဒေယျပုဏ္ဏား ကြီးက ပသေဒနီကောသလမင်းကြီးရဲ့ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီးလည်း ဖြစ်တယ်။ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားမင်းဆရာကြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ပသေနဒီကောသလမင်းကြီး က ဒီတောဒေယျပုဏ္ဏားကြီးကို တုဒိလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ရွာကြီး တစ်ရွာကို အပိုင်စား ပေးသနားထားပါတယ်။ အဲဒီ တုဒိရွာကို အပိုင်စားရတဲ့အတွက် သူ့ကို တောဒေယျပုဏ္ဏား ဆိုပြီးတော့ ဒီလို ခေါ်တယ်။ ဒီတောဒေယျပုဏ္ဏား ကြီးမှာ သူ အင်မတန် ချစ်ခင်နှစ်သက်အပ်တဲ့ သုဘလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ သားငယ်ကလေးတစ်ဦး ရှိပါတယ်။ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါကတည်းက ဒီသုဘက အလွန်တင့်တယ် လှပချောမွေ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူ့ကို **သုဘ မာဏဝ** - သုဘလုလင်လို့ ခေါ်တယ်။ အသက်အရွယ်ကြီးလာတော့လည်း ငယ်စဉ်ကခေါ်တဲ့ အသုံးအနှုန်းအတိုင်း သုဘမာဏဝဆိုပြီး ဒီလိုပဲ ခေါ်ဝေါ် သုံးနှုန်းထားတယ်။

ခုမြန်မာနိုင်ငံမှာ တချို့ကလေးတွေကို လူကလေးလို့ ခေါ်ဆိုကြတယ်။အသက်ကြီးလာတော့လည်း သူ့ကို ဦးလူကလေးလို့ပဲ

©shwehinthar.com

ခေါ်ဆိုပြန်တယ်။ ဒီ ပုံစံအတိုင်းပဲ သူ့ကို သုဘလုလင်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီသုဘလုလင်ရဲ့ ဖခင်ဖြစ်တဲ့ တောဒေယျပုဏ္ဏားကြီးက တစ်နေ့ ကွယ်လွန်သွားတယ်။ ကွယ် လွန်သွားတဲ့ အချိန်မှာ သူက ဘာဖြစ်သွားသလဲ?

တောဒေယျဗြာဟ္မဏော ဓနလောဘေန အတ္တနော ဝ ယရေ သုနခေါ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော၊ (မ-၄-၄-၁၇၅။)

အဋ္ဌကထာက ဒီလို ဖွင့်ထားတယ်။ တောဒေယျပုဏ္ဏားကြီးက **ဓန လောဘ** = မိမိရဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေအပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက်နေတဲ့ တဏှာလောဘကြောင့် မိမိရဲ့အိမ်မှာပဲ ပြန်ပြီးတော့ ခွေးဖြစ်ရတယ်။ သူ့မှာ စည်းစိမ်ဥစ္စာက ဘယ်လောက်ကြွယ်ဝချမ်းသာသလဲ ကြည့်လိုက်တော့ ကုဋေ (၈၀)၊ အဲဒီ ကုဋေ (၈၀)လောက်ကြွယ်ဝချမ်းသာနေတဲ့ ဒီတောဒေယျပုဏ္ဏား ကြီးက မိမိစည်းစိမ်ကို ထိခိုက်တာကို သည်းမခံနိုင်တဲ့ မစ္ဆရိယတရား လွှမ်းမိုး နေတဲ့အတွက် အနည်းငယ်သော်လည်း ပေးလှူမှု မရှိခဲ့ဘူး။ မပေးလှူရုံတွင် လားဆိုတော့ မကသေးဘူး၊ သူ့သားငယ်ဖြစ်တဲ့ သုဘလုလင်ကိုလည်း သူက အမြဲတမ်း ဆိုဆုံးမတယ်။ ဘယ်လို ဆိုဆုံးမသလဲ?

တောဒေယျပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ ဆုံးမစကား

အဉ္ဇနာနံ ခယံ ဒိသွာ၊ ဝမ္မိကာနဉ္စ သဉ္စယံ။
မဓူနဉ္စ သမာဟာရံ၊ ပဏ္ဍိတော ဃရမာဝသေ။ (မ-၄-၄-၁၇၅။)

မျက်ရေးကွင်းနေတဲ့ မျက်စဉ်းညိုကျောက်ဆိုတာ ရှေးတုန်းက ရှိတယ်။အဲဒီမျက်စဉ်းညိုကျောက်က ရှေးတုန်းကတော့ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ အသုံးများခဲ့ ပုံရတယ်။ ဒီကျောက်ကလေးကို သွေးပြီးတော့ ယခုကာလ လိုင်နာဆွဲတဲ့ ပုံစံလိုပေါ့၊ မျက်လုံးကို ကွင်းကြတယ်။ မျက်လုံးကို ကွင်းတဲ့ ကျောက်ညို ကလေး တစ်ခု ရှိတယ်၊ အဲဒီ ကျောက်ညိုကလေးကို သွေးပြီး ကွင်းကြတယ်။ အဲဒီကျောက်ညိုကို "အဉ္ဇန"လို့ ခေါ်ပါတယ်။ မျက်လုံးကလေးကို လိုင်နာ ဆွဲချင်ပြီဆိုလို့ရှိရင် ကျောက်ကလေးကို သွေးလိုက် မျက်လုံးကလေးကို ကွင်းလိုက်၊ နောက်တစ်ခါ လိုင်နာဆွဲချင်ပြန်တော့ ထပ်သွေးပြန်တယ်၊ မျက်လုံးကွင်းပြန်တယ်။ သွေးပါများလာရင် ဒီကျောက်ညိုကလေးဟာ ဘာဖြစ်သွားသလဲ? တဖြည်းဖြည်း ကုန်သွားတယ်။

ချစ်သား . . . ဒီအတိုင်းပဲ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာဆိုတာ ပေးလှူဖန်များလာရင် ကုန်တာပဲ၊ ဘာမှ အကျိုးမရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ဘာလုပ်ရမလဲ? [ဒီလို သားကို ဆုံးမတယ်။]

. . . ဝမ္မိကာနဉ္စ သဉ္စယံ။
မဓူနဉ္စ သမာဟာရံ၊ . . .

ချစ်သား . . . ခြတောင်ပို့တစ်ခုကို ကြည့်လိုက်၊ ခြတွေဟာ နည်းနည်း နည်းနည်း စုဖန်များလာရင် တစ်နေ့ ဘာဖြစ်လာသလဲ? တောင်ပို့ ဖြစ်လာ တယ်။ ပျားတွေကို ကြည့်လိုက်၊ တစ်နေ့ တစ်နေ့ နည်းနည်း နည်းနည်းနှင့် ပျားရည်တွေကို စုဖန်များလာရင် တစ်နေ့ ပျားရည်တွေ အများကြီးဖြစ်လာ တယ်။

ဒီအတိုင်းပဲ – ပညာရှိတဲ့ ယောကျ်ားတစ်ယောက်ဟာ အိမ်ရာတည် ထောင် လူ့ဘောင်မှာ စိုးအုပ်နေထိုင်ပြီဆိုရင် "ခြကိုပုံပြု ပျားလိုစုရမယ်"- စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ဒီလိုစုရတယ်၊ ဘယ်တော့မှ မပေးလှူရဘူးလို့ သူက ဒီလို အမြဲတမ်း ဆုံးမတယ်။ အဲဒီလိုဆုံးမနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က တစ်နေ့ ကွယ်လွန်ခါနီး ကျတော့ ဒီစည်းစိမ်ဥစ္စာတွေအပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက်နေတဲ့ လောဘကို အကြောင်းခံပြီးတော့ မိမိအိမ်မှာပဲ ပြန်ပြီးတော့ ခွေးဖြစ်ရတယ်။

ဒီတရားနာပရိသတ်ထဲမှာ မိမိရဲ့စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေအပေါ် တွယ်တာ တပ်မက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မရှိနိုင်ဘူးလား? ရှိနိုင်တယ်။ ခုလို ခေတ္တခဏလာပြီး တရားအားထုတ်တဲ့ အချိန်အခါမှာတောင်မှ နှစ်ဆန်းတစ်ရက်လောက် နှစ် ရက်လောက်ကျရင် ဈေးထွက်ရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ထားဖြင့် စိတ်စောနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မရှိကြဘူးလား? ရှိနေကြတယ်။ အပြီးအပိုင်ခွဲရတာ မဟုတ်သေးဘူး၊ ခဏခေတ္တ ခွဲရတာ။ ခဏခေတ္တ ခွဲရမှာ ဒီလောက်တောင် စိတ်တွေက စွဲလမ်းနေသေးတယ်ဆိုရင် အပြီးအပိုင် နောင်တစ်ဖန်မတွေ့သော ခွဲခြင်းဖြင့် ခွဲရတော့မယ်ဆိုရင် စိတ်ဓာတ်တွေ ဘယ်လောက် စွဲလမ်းမလဲ? တွေးကြည့် ပေတော့။ အင်မတန်ကို နှစ်သက်နေတဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာ, အင်မတန်ကို နှစ်သက် မြတ်နိုးနေတဲ့ သားတွေ သမီးတွေ ဇနီးတွေ၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေနှင့် နောင်တစ်ဖန် မတွေ့တော့သော ခွဲခြင်းဖြင့် ခွဲရတော့မယ်, ဒီသက်ရှိသက်မဲ့ ကာမဝတ္ထု အစုစုတွေနှင့် နောင်တစ်ဖန်

©shwehinthar.com

မတွေ့တော့သော ခွဲခြင်းဖြင့် ခွဲရတော့မယ် ဆိုရင် ဘယ်လိုဖြစ်မလဲ? စဉ်းစားကြည့်ကြ၊ ကြိုတင်ခွဲထားဖို့ မကောင်းဘူး လား? ကောင်းတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ? မခွဲနိုင်တဲ့ စိတ်ထားနှင့် သေခဲ့ရင် ခုနက တောဒေယျပုဏ္ဏားကြီး ခွေးဘဝရောက်သလို မိမိလည်း မရောက် နိုင်ဘူးလား? ရောက်သွားနိုင်တယ်။ သို့သော် ခွေးဆိုတာက ဒါ နည်းနည်း တော်သေးတယ်လို့ ပြောနိုင်တယ်၊ ဒီထက်အဆင့်နိမ့်တဲ့ ငရဲတို့ ဘာတို့လည်း ရောက်နိုင်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ တောဒေယျပုဏ္ဏားကြီး သူ့အိမ်မှာ ခွေးဖြစ်နေတဲ့အခါ ဒီခွေးကိုလည်း ဒီသုဘလုလင်က သိပ်ချစ်တယ်၊ ကောင်းကောင်း ကျွေးတယ်၊ အိပ်ရာကောင်းကောင်းမှာပဲ အမြဲတမ်း သိပ်ထားတယ်၊ ဘဝချင်း က သိပ်နီးကပ်နေတာကိုး။

ဘုရားရှင် နှင့် သုဘလုလင်

ဘုရားရှင်က ထိုနေ့မှာ မဟာကရုဏာတော်သမာပတ်ကို ဝင်စားတော် မူပြီးနောက် လောကကို ကြည့်ရှုတော်မူလိုက်တော့ သုဘလုလင်လည်း သရဏဂုံ တည်လိမ့်မယ်၊ တောဒေယျပုဏ္ဏားကြီးကနေပြီးတော့ ဘဝပြောင်း သွားတဲ့ ဒီခွေးကြီးက သေပြီးတော့ ငရဲရောက်တော့မယ်ဆိုတာကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား မြင်တော်မူတယ်။ မြင်တော်မူတဲ့အတွက် . . သုဘလုလင် အိမ်ကနေ လမ်းလျှောက်ထွက်တဲ့ အချိန်လောက် မှန်းမျှော်ပြီးတော့ မြတ်စွာ ဘုရားရှင်လည်း ထိုအိမ်ရှေ့သွားပြီးတော့ ဆွမ်းခံရပ်ပါတယ်။ ဆွမ်းရပ်လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ဒီခွေးကြီးက မြတ်စွာဘုရားကို ဟောင်တယ်။ ဟောင်တော့ မြတ်စွာဘုရားကလည်း "တောဒေယျ . . . သင် ရှေးယခင် လူဖြစ်စဉ်အခါ တုန်းကလည်း ငါ့ကို 'ဘော ဘော'နှင့် အော်အော်ပြောတယ်၊ အခုလည်း သင် ငါ့ကို ဟောင်နေပြီ၊ အဝီစိကို သွားလိမ့်မယ်"လို့ အမိန့်ရှိသွားတယ်။ အဲဒီစကားကို ကြားလိုက်ရတဲ့အခါကျတော့ အိမ်မှာရှိနေတဲ့ အလုပ်သမား တွေက သုဘလုလင် ပြန်လာတဲ့အချိန်အခါမှာ အကျိုးအကြောင်းကို အားလုံး ပြန်ပြောပြကြတယ်။

ဘာဖြစ်လို့ပြန်ပြောရသလဲဆိုတော့ ဒီခွေးက အဲဒီစကား ကြားလိုက် တော့ – ရဟန်းဂေါတမသည် ငါ့ကိုတော့ ကောင်းကောင်းသိလေပေါ့ –လို့ အသိတွေဝင်လာပြီး စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ကာ အိပ်ရာကောင်းကောင်းမှာ မနေတော့ပဲ အိပ်ရာထက်ကနေဆင်း - ဆင်းပြီးတဲ့ အချိန်အခါမှာ ပြာပုံထဲ မှာ သွားပြီးတော့လူးပြီး အိပ်နေတယ်။ သုဘလုလင် ပြန်လာတဲ့အခါမှာ ခွေး ပြာပုံထဲမှာ အိပ်နေတာမြင်တော့ အိမ်က အလုပ်သမားတွေကို မေးကြည့်တဲ့ အချိန်အခါမှာ အကျိုးအကြောင်းကို အလုပ်သမားတွေက ရှင်းပြတော့ စိတ် ထဲမှာတော့ မကောင်းဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူက စိတ်ထဲမှာ မကျေမနပ်ဖြစ်နေတာနဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို မုသာဝါဒနှင့် စွပ်စွဲမယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မြတ်စွာ ဘုရားထံသွားတယ်။ ဘုရားထံသွားပြီး အကျိုးအကြောင်း မေးမြန်းလျှောက် ထားလိုက်တော့လည်း ဘုရားရှင်က ဟုတ်မှန်တဲ့အကြောင်း ပြန်လည်မိန့်ကြား လိုက်ပြီး ခိုင်လုံတဲ့ အထောက်အထား သက်သေတစ်ခုကို မြတ်စွာဘုရားက အမိန့်ရှိလိုက်ပါတယ်။

သင့်ဖခင် မကွယ်လွန်ခင်မှာ သင့်ကို မပြောကြားပဲနှင့် လျှို့ဝှက်ထားတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ရှိတယ်လို့ သင်မကြားဖူးဘူးလား? မေးကြည့်တော့ - ကြားဖူး တယ်လို့ လျှောက်ထားတယ်။ ဘာတွေရှိသလဲ? - လို့ ထပ်မေးတော့ သုဘ လုလင်က ဆက်လျှောက်ပြန်တယ် — အဖိုးတစ်သိန်းတန်တဲ့ ရွှေခွက်, အဖိုး တစ်သိန်းတန်တဲ့ တန်ဆာ, အဖိုးတစ်သိန်းတန်တဲ့ ခြေနင်း, အဖိုးတစ်သိန်း တန်တဲ့ အသပြာ၊ အဲဒီပစ္စည်းဝတ္ထု အစုစုတွေကို မြှုပ်နှံတော့ထားခဲ့တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘယ်နေရာမှာ မြှုပ်နှံသွားတယ်ဆိုတာကို ဖခင်က မပြောကြားသွား ခဲ့ဘူး – လို့ သုဘလုလင်က ပြန်လည်လျှောက်ထားလိုက်တယ်။ အဲဒီ ပစ္စည်း ဝတ္ထုတွေ ရှိတဲ့အကြောင်းကို သုဘလုလင်က လျှောက်ထားတော့ ဘုရားရှင်က သုလလုလင်ကို အကြံပေးပြန်တယ် - - အဲဒီခွေးကို ရေမရောတဲ့ နို့ယနာ ထမင်းကို ဝအောင်ကျွေး၊ ကျွေးပြီးတဲ့အချိန်အခါမှာ အိပ်ရာကောင်းကောင်း မှာသိပ်၊ သိပ်လို့ သူအိပ်မပျော့်တပျော်အချိန်မှာ အဲဒီခွေးကို သင်မေးကြည့်ပါ။ အဲဒီခွေးက ပစ္စည်းတွေ ဘယ်နေရာမှာ မြှုပ်ထားတယ်ဆိုတာကို သူလိုက်ပြီး ပြလိမ့်မယ်။

အဲဒီလိုဘုရားရှင်က အမိန့်ရှိလိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ သုဘလုလင်က စဉ်းစားတယ်၊ 'ကဲ ရှင်ဂေါတမ ပြောတဲ့စကား မှန်ခဲ့မယ်ဆိုရင်လည်း ငါ့ ပစ္စည်းတွေ ပြန်ရမယ်၊ မမှန်ဘူးဆိုလို့ရှိရင်လည်း ရှင်ဂေါတမကို မုသာဝါဒနှင့် ငါနှိပ်ကွပ်မယ်'ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သူက အိမ်ကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြင့် ပြန်သွားလိုက်တယ်။ ပြန်သွားပြီး မြတ်စွာဘုရား အမိန့်ရှိတဲ့အတိုင်း ခွေးကို ရေမရောတဲ့ နို့ယနာဆွမ်းတွေကိုကျွေးတယ်၊ ကျွေးပြီးတဲ့အချိန်အခါကျတော့ အိပ်ရာကောင်းကောင်းမှာ သိပ်တယ်။ အိပ်မပျော့်တပျော်အချိန်မှာ ခွေးကို မေးလိုက်တဲ့အခါ - ဒီခွေးကနေပြီးတော့ စိတ်မချမ်းမသာနှင့် သုဘလုလင်ကို သူ့ပစ္စည်းတွေ

©shwehinthar.com

မြှုပ်ထားတဲ့နေရာ အကုန်လုံးကို လိုက်ပြီးတော့ ခြေထောက်နှင့် ယက်ပြီးတော့ ပြတယ်။ အဲဒီအခါမှာ တူးဖော်ကြည့်လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ မြှုပ်နှံထားတဲ့ပစ္စည်းအားလုံး ပြန်ပြီးတော့ ရပါတယ်၊ ရလိုက်တဲ့အခါကျတော့ သုဘလုလင်လည်း စိတ်ထဲ ကျေနပ်သွားတယ်။ ကျေနပ်မှု ရရှိတဲ့အတွက် သူ ဘယ်လို စဉ်းစားသလဲ? –

ဘဝပဋိစ္ဆန္နံ နာမ ဇဝံ သုခုမံ ပဋိသန္ဓိအန္တရံ ပါကဋံ သမဏဿ ဂေါတမဿ၊ အဒ္ဓါ ဧသ သဗ္ဗညူ။ (မ-၃-၄-၁၇၆။)

ဘဝတစ်ခုဖြင့် ဖုံးကွယ်ထားအပ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေတစ်ခု ခြားကွယ်နေတဲ့ ဒီလောက်သိမ်မွေ့တဲ့ အကြောင်းအရာတစ်ခုမည်သည် ရှင်ဂေါတမရဲ့ အသိ ဉာဏ်မှာ ထင်ရှားနေတယ်၊ မချွတ်ဧကန်အားဖြင့် ဤရှင်ဂေါတမဟာ သဗ္ဗညုသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဖြစ်တော်မူပါပေတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်တဲ့အတွက် ဘုရားရှင်အပေါ်၌ သိပ်ကြည်ညိုသွားတယ်။ ဒါကြောင့် - သူက ပြဿနာ (၁၄)ရပ်ကို ပြုစီရင်လိုက်ပါတယ်။

ဒီသုဘလုလင်ဟာ အင်္ဂဝိဇ္ဇာအတတ်၌ ကျွမ်းကျင်တဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ရဲ့သန္တာန်မှာ ဒီလို စိတ်အကြံအစည် ဖြစ်နေတယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်သလဲ?

ဣဒံ ဓမ္မပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ သမဏံ ဂေါတမံ ပဉှေ ပုစ္ဆိဿာမိ။

ဣဒံ ဓမ္မပဏ္ဏာကာရံ - ဤတရားလက်ဆောင်ကို။ **ဂဟေတွာ** - ယူဆောင်သွား၍။ **သမဏံ ဂေါတမံ** - ရဟန်းဂေါတမကို။ **ပဉှေ** - ပြဿနာ တို့ကို။ **ပုစ္ဆိဿာမိ** - မေးမြန်းလျှောက်ထားပေအံ့။

"ဒီပြဿနာ (၁၄)ရပ်ဆိုတဲ့ တရားလက်ဆောင်ကို သယ်ဆောင်ပြီးတော့ ရဟန်းဂေါတမထံသို့ ချဉ်းကပ်ကာ ပြဿနာတို့ကို မေးမြန်းလျှောက်ထားမယ်" ဒီလို နှလုံးပိုက်ကာ ဒုတိယအကြိမ် သွားခြင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်း ကပ်ပါတယ်။ ခွေးလည်း သေပြီးတော့ ငရဲ ရောက်သွားတယ်ဆိုကြစို့။

ဘာကြောင့် သတ္တဝါတွေဟာ ယုတ်ညံ့ကြရသလဲ မြင့်မြတ်ကြရသလဲ?

အဲဒီအချိန်အခါမှာ – သုဘလုလင်ကနေပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီးတော့ ဒီသတ္တဝါတွေ – ယုတ်ညံ့တဲ့ သတ္တဝါတွေ ဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်း, မွန်မြတ်တဲ့သတ္တဝါတွေ ဖြစ်ရခြင်းရဲ့အကြောင်း၊ ဘာတွေအပေါ် အခြေခံပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်ရသလဲဆိုတာကို သူက မေးခွန်း (၁၄)ချက် စီရင် ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားထံ လျှောက်ထားတယ်။ ဘယ်လို လျှောက်ထားသလဲ?

"ကော နု ခေါ ဘော ဂေါတမ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန မနုဿာနံယေဝ သတံ မနုဿဘူတာနံ ဒိဿန္တိ ဟီနပ္ပဏီတတာ။

(မ-၃-၂၄၃။)

ဘော ဂေါတမ - အို အရှင်ဂေါတမ . . . ။ **ယေန** - အကြင် အကြောင်း တရားကြောင့် (ဝါ) အကြင် အထောက်အပံ့ကြောင့်။ **မနုဿာနံယေဝ** - လူတို့သည်သာလျှင်။ **သတံ** - ဖြစ်ကြပါကုန်လျက်။ **မနုဿဘူတာနံ** - လူသားဖြစ်၍ ဖြစ်ကြကုန်သော သူတို့၏။ **ဟီနပ္ပဏီတတာ** - အယုတ် အမြတ်တို့၏ အဖြစ်ကို။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်၍ နေကြရပါကုန်၏။ **သော ဟေတု** - ထိုယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါဖြစ်ဖို့ရန်, မွန်မြတ်သော သတ္တဝါဖြစ်ဖို့ရန် တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တဲ့ ဟေတုအကြောင်းတရား ဇနကအကြောင်း တရားသည်ကား။ **ကော နု ခေါ** - အဘယ်ပါနည်း။ **သော ပစ္စယော** - ထိုယုတ်ညံ့တဲ့သတ္တဝါ မြင့်မြတ်တဲ့သတ္တဝါ ဖြစ်ဖို့ရာ အားပေးထောက်ပံ့နေတဲ့ ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်းတရား ပစ္စယအကြောင်းတရားသည်ကား။ **ကော နု ခေါ** - အဘယ်ပါနည်း။

မြတ်စွာဘုရား . . . လောကမှာ ယုတ်ညံ့တဲ့သတ္တဝါတွေလည်း ရှိကြ တယ်၊ မွန်မြတ်တဲ့ သတ္တဝါတွေလည်း ရှိကြတယ်။ ယုတ်ညံ့တဲ့သတ္တဝါတွေ ဖြစ်ဖို့ရာ မွန်မြတ်တဲ့သတ္တဝါတွေ ဖြစ်ဖို့ရာ တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တဲ့ ဟေတုအကြောင်းတရား ဇနကအကြောင်းတရားတွေက ဘာတွေပါလဲ၊ အားပေးထောက်ပံ့နေတဲ့ ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်းတရား ပစ္စယအကြောင်း-တရားတွေက ဘာတွေပါလဲလို့ မြတ်စွာဘုရားကို သူက မေးတယ်၊ ဆက်ပြီး တော့လည်း သူက လျှောက်ထားပြန်တယ်။

©shwehinthar.com

ပြဿနာ (၁၄) ချက်

ဒိဿန္တိ ဟိ ဘော ဂေါတမ မနုဿာ အပ္ပါယုကာ၊ ဒိဿန္တိ ဒီဃာယုကာ။

(မ-၃-၂၄၃။)

ဘော ဂေါတမ - အို အရှင်ဂေါတမ . . . ။ **အပ္ပါယုကာ** - တိုသော အသက်ရှိကြကုန်သော (ဝါ) အသက်တိုကြကုန်သော။ **မနုဿာပိ** - လူသား တို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်နေရပါကုန်၏။ **ဒီဃာယုကာ** - ရှည်သော အသက်ရှိကြကုန်သော (ဝါ) အသက်ရှည်ကြကုန်သော။ **မနုဿာပိ** - လူသားတို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်နေရပါကုန်၏။

"အရှင်ဂေါတမ . . . လောကမှာ အသက်ရှည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း တွေ့ရတယ်၊ အသက်တိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း တွေ့ရတယ်။"

ဒိဿန္တိ ဗဝှါဗာဓာ၊ ဒိဿန္တိ အပ္ပါဗာဓာ။ (မ-၃-၂၄၃။)

ဘော ဂေါတမ - အို ရှင်ဂေါတမ . . . ။ **ဗဝှါဗာဓာ** - အနာရောဂါ များပြားသော လူသားတို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်ကြရပါကုန်၏။ **အပ္ပါဗာဓာ** - အနာရောဂါကင်းသော လူသားတို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင် ကြရပါကုန်၏။

"အနာရောဂါထူပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လူသားတွေကိုလည်း တွေ့ရတယ်၊ အနာရောဂါကင်းနေတဲ့ လူသားတွေကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။"

ဒိဿန္တိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ၊ ဒိဿန္တိ ဝဏ္ဏဝန္တော။ (မ-၃-၂၄၃။)

ဘော ဂေါတမ - အို အရှင်ဂေါတမ . . . ။ **ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ** - ရုပ်အဆင်း

မလှကြကုန်သော လူသားတို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်၍ နေကြရပါကုန် ၏။ **ဝဏ္ဏဝန္တော** - ရုပ်အဆင်း လှပ၍ နေကြကုန်သော လူသားတို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်၍ နေကြရပါကုန်၏။

"အဆင်းလှတဲ့ လူသားတွေကိုလည်းတွေ့ရတယ်၊ အဆင်းမလှတဲ့ လူ သားတွေကိုလည်း တွေ့ရတယ်။"

ဒိဿန္တိ အပ္ပေသက္ခာ၊ ဒိဿန္တိ မဟေသက္ခာ။ (မ-၃-၂၄၃။)

အပ္ပေသက္ခာ - အခြွေအရံ အကျော်အစောနည်းပါးတဲ့ လူသားတို့ကို လည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်ရပါကုန်၏။ **မဟေသက္ခာ** - အခြွေအရံ အကျော် အစော ကြီးမားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်၍ နေကြရပါ ကုန်၏။

"အခြွေအရံနည်းပါးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်, တန်ခိုးနည်းပါးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်, ကျော်စော သတင်း နည်းပါးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်၊ အခြွေအရံ များပြားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်, ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လည်း လောကမှာ တွေ့နေရတယ်။"

ဒိဿန္တိ အပ္ပဘောဂါ၊ ဒိဿန္တိ မဟာဘောဂါ။ (မ-၃-၂၄၃။)

အပ္ပဘောဂါ - နည်းပါးသော စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရှိကြကုန်သော လူသား တို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်ကြရပါကုန်၏။ **မဟာဘောဂါ** - စည်းစိမ် ဥစ္စာ ပေါများကြွယ်ဝတဲ့ လူသားတို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်ကြရပါ ကုန်၏။

"စည်းစိမ်ဥစ္စာနည်းပါးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဆင်းရဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း တွေ့ရ တယ်, စည်းစိမ်ဥစ္စာပေါများကြွယ်ဝတဲ့ ချမ်းသာတဲ့ လူတွေကိုလည်း တွေ့ မြင်နေရတယ်"တဲ့။

ဒိဿန္တိ နီစကုလီနာ၊ ဒိဿန္တိ ဥစ္စာကုလီနာ။ (မ-၃-၂၄၃။)

နီစကုလီနာ - ယုတ်ညံ့တဲ့ အမျိုးအနွယ်ရှိကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း (ဝါ)

အမျိုးယုတ်ညံ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်နေကြရပါကုန်၏။ **ဥစ္စာကုလီနာ** - အမျိုးမြင့်မြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်နေ ကြရပါကုန်၏။

အမျိုးမြတ်တဲ့ လူသားတွေ အမျိုးယုတ်ညံ့တဲ့ လူသားတွေကိုလည်း လောကမှာ တွေ့မြင်နေရပါတယ်။

ဒိဿန္တိ ဒုပ္ပညာ၊ ဒိဿန္တိ ပညဝန္တော။ (မ-၃-၂၄၃။)

©shwehinthar.com

ဒုပ္ပညာ - ပညာနည်းပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင် နေကြရပါကုန်၏။ **ပညဝန္တော** - ဉာဏ်ပညာကြီးမားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်နေကြရပါကုန်၏။

လောကမှာ အသိအလိမ္မာဉာဏ်ပညာ အင်မတန် ထူထိုင်းတဲ့ အ-တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း တွေ့ရတယ်၊ ဉာဏ်ပညာ အလွန်ကြီးမားတဲ့ ဉာဏ်ပညာ အလွန်ထက်မြက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း လောကမှာ တွေ့မြင်နေရတယ်။

ကော နု ခေါ ဘော ဂေါတမ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန မနုဿာနံယေဝ သတံ မနုဿဘူတာနံ ဒိဿန္တိ ဟီနပ္ပဏီတတာတိ။

(မ-၃-၂၄၃။)

ဘော ဂေါတမ - အို အရှင်ဂေါတမ . . . ။ **ယေန** - အကြင် အကြောင်း တရားကြောင့် (ဝါ) အကြင် အထောက်အပံ့ကြောင့်။ **မနုဿာနံယေဝ** - လူသားတို့သည်သာလျှင်။ **သတံ** - ဖြစ်ကြပါကုန်လျက်။ **မနုဿဘူတာနံ** - လူသားတို့ ဖြစ်ကြကုန်သော သူတို့၏။ **ဟီနပ္ပဏီတတာ** - အယုတ် အမြတ်၏ အဖြစ်ကို။ **ဒိဿန္တိ** - တွေ့မြင်၍ နေကြရပါကုန်၏။ **သော ဟေတု** - ထို ယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါ ဖြစ်ဖို့ရန်, မွန်မြတ်သော သတ္တဝါ ဖြစ်ဖို့ရန် တိုက်ရိုက် ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော ဟေတုအကြောင်းတရား ဇနကအကြောင်း တရားသည်ကား။ **ကော နု ခေါ** - အဘယ်ပါနည်း။ **သော ပစ္စယော** - ထို ယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါ ဖြစ်ဖို့ရန်, မွန်မြတ်သော သတ္တဝါ ဖြစ်ဖို့ရန် အားပေး ထောက်ပံ့နေတဲ့ ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်းတရား ပစ္စယအကြောင်းတရားသည်

ကား။ **ကော နု ခေါ** - အဘယ်ပါနည်း။ **ဣတိ** - ဤသို့ မေးမြန်းလျှောက် ထားလိုက်လေပြီ။

ပေါင်းလိုက်တော့ ပြဿနာဘယ်နှစ်ချက်လဲ? (၁၄)ချက်။

ဘုရားရှင်၏ အဖြေ

ယုတ်ညံ့တဲ့သတ္တဝါ ဖြစ်ရခြင်း, မွန်မြတ်တဲ့သတ္တဝါ ဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အ ကြောင်းအရင်းတွေဟာ ဘာတွေလဲ? ပြန်ပြီးတော့ မေးတယ်။ အဲဒီလို ပြဿနာ (၁၄)ခု မေးလိုက်တဲ့ အချိန်အခါကျတော့မှ မြတ်စွာဘုရားက —

ကမ္မဿကာ မာဏဝ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ ကမ္မယောနီ ကမ္မဗန္ဓူ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ၊ ကမ္မံ သတ္တေ ဝိဘဇတိ ယဒိဒံ ဟီနပ္ပဏီတတာယာတိ။

(မ-၃-၂၄၄။)

မာဏဝ - သုဘလုလင် . . . ။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **ကမ္မဿကာ** - ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိကြပေကုန်၏။ **ကမ္မဒါယာဒါ** - ကံသာလျှင် အမွေခံဥစ္စာ ရှိကြပေကုန်၏။ **ကမ္မယောနီ** - ကံသာလျှင် အကြောင်းရင်းစစ် ရှိကြပေကုန်၏။ **ကမ္မဗန္ဓူ** - ကံသာလျှင် အဆွေခင်ပွန်းစစ် ရှိကြပေကုန်၏။ **ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ** - ကံသာလျှင် ပုန်းအောင်းလဲလျောင်း မှီခိုရာ ရှိကြပေ ကုန်၏။ **ကမ္မံ** - ကံသည်။ **သတ္တေ** - သတ္တဝါတို့ကို။ **ဟီနပ္ပဏီတတာယာ** - အယုတ်အညံ့ဖြစ်ဖို့ အမွန်အမြတ်ဖြစ်ဖို့ရန်။ **ဝိဘဇတိ** - ခွဲခြားဝေဖန်၍ ပေးပေ၏။

ဒကာတော် သုဘလုလင် . . . သတ္တဝါတွေဟာ ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာ ရှိကြတယ်၊ ကံသာလျှင် အမွေခံဥစ္စာ ရှိကြတယ်၊ ကံသာလျှင် အကြောင်း ရင်းစစ် ရှိကြတယ်၊ ကံသာလျှင် အဆွေခင်ပွန်းစစ် ရှိကြတယ်၊ ကံသာလျှင် ပုန်းအောင်းလဲလျောင်း မှီခိုရာ ရှိကြတယ်။ သတ္တဝါတစ်ဦး ယုတ်ညံ့ဖို့ရန် အတွက် ကံက ခွဲတမ်းချပေးပါတယ်။ သတ္တဝါတစ်ဦး မြင့်မြတ်ဖို့ရန်အတွက် ကံကပဲ ခွဲတမ်းချပေးပါတယ်လို့ — ဒီလို မြတ်စွာဘုရားက အကျဉ်းချုပ် ဖြေတော်မူလိုက်တယ်။

ဘာဖြစ်လို့ အကျဉ်းချုပ်ဖြေရသလဲဆိုတော့ သတ္တဝါတွေဟာ တော်တော် လေး ခက်တယ်။ အထူးသဖြင့် ပုဏ္ဏားတွေပေါ့။ သူတို့က ဝေဒကျမ်းတွေကို ကျွမ်းကျင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်တော့ သူတို့ကို သူတို့ ပညာရှိလို့ ယူဆကြတယ်။အဲဒီလို ပညာရှိလို့ ယူဆနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မြတ်စွာဘုရားက များသော အားဖြင့် မာန်မာနကို ကျသွားအောင် အကျဉ်းချုပ်ကလေးကို ပထမ ဟော ပေးပါတယ်။ အကျဉ်းချုပ်ဟောပြီးမှ အကျယ်ကို နောက်ထပ် ထပ်ပြီးတော့ ဟောပေးပါတယ်။ ပထမကတည်းက အကျယ်ကို ဟောလိုက်ရင် သူတို့က ဘာပြောတတ်ကြသလဲ? - သြော် . . . ရှင်ဂေါတမဟောတဲ့ တရားတွေ ဒို့ သိပြီးသားတွေပဲလို့ သူတို့က ဒီလို လုပ်တတ်ကြတယ်။

©shwehinthar.com

လောကမှာ လူတွေက ခက်သားပဲ၊ စကားပြောကြည့်ရင် တွေ့ကြမှာ ပေါ့။ တချို့ စကားပြောလိုက်လို့ရှိရင် သူမသိတာ မရှိဘူး၊ သူအကုန်သိပြီး သားချည်းပဲ။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လောကမှာ မရှိဘူးလား? ရှိကြပါတယ်။ဒီ အတိုင်းပဲ၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းပဲ ဟောလိုက်တော့ သူက နားမလည်ဘူး၊ နားမလည်တဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရား . . . ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူလိုက်တဲ့ တရားက သိပ်ကျဉ်းနေတယ်၊ တပည့်တော် နားမ လည်ဖြစ်နေပါတယ်၊ တပည့်တော် နားလည်နိုင်လောက်တဲ့ အခြင်းအရာ အားဖြင့် အကျယ်ဝေဖန်ပြီးတော့ ဟောကြားပြသ ဆိုဆုံးမပေးတော်မူပါလို့ ထပ်ပြီး - ဆိုဆုံးမပေးတော်မူရန်အတွက် မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား တောင်းပန်တော့ ဘုရားရှင်ကလည်း အကျယ်ချဲ့ပြီးတော့ ထပ်ပြီး ဝေဖန်ပြီး ဟောကြားပေးတော်မူပါတယ်။ ဘယ်လိုဟောသလဲ?

မာဏာဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **တေန ဟိ** - ထိုသို့ ဖြစ်ခဲ့ပါ မူကား။ **သုဏာဟိ** - နာကြားပေတော့။ **သာဓုကံ** - ကောင်းမွန်ရိုသေစွာ။ **မနသိ ကရောဟိ** - နှလုံးသွင်းပေတော့။ **ဘာသိ ဿာမိ** - ငါဘုရား ဟောကြားပြသဆိုဆုံးမပေးတော်မူပေအံ့။

ဒီလိုဆိုရင်တော့ နာပေတော့၊ ငါဘုရား ဟောတော်မူမယ်တဲ့။ –

အသက်တိုရခြင်း၏ အကြောင်းရင်း

ဣဓ မာဏာဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ၊ လုဒ္ဒေါ လောဟိတပါဏိ ဟတပဟတေ နိဝိဋ္ဌော အဒယာပန္နော ပါဏဘူတေသု၊ သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။

(မ-၃-၂၄၄။)

မာဏာဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ဣဓ** - ဤလောက၌။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **ဣတ္ထီ ဝါ** - အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** - အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပါဏာတိပါတီ** - သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **လုဒ္ဒေါ** - ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်သော စိတ်ထားရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **လောဟိတပါဏိ** - သွေးစွန်းသောလက် အမြဲရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိတယ်၊ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ စိတ်ထား ရှိနေပြန်တယ်၊ သူ့လက်ကို ကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် သတ္တဝါတွေရဲ့ သွေးတွေနှင့် အမြဲတမ်း လိမ်းကျံ ပေကျံပြီးတော့ နေတယ်၊ သွေးစွန်းသောလက် အမြဲ ရှိတယ်။

မာဏာဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ဣဓ** - ဤလောက၌။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **ဣတ္ထီ ဝါ** - အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** - အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပါဏာတိပါတီ** - သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **လုဒ္ဒေါ** - ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်သော စိတ်ထားရှိသည်။ **လောဟိတပါဏိ** - သွေးစွန်းသော လက်ရှိသည်။ **ဟတပဟတေ** - သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းအမှု၌။ **နိဝိဋ္ဌော** - သက်ဝင်၍တည်နေသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **ပါဏဘူတေသု** - သတ္တဝါတို့ အပေါ်၌။ **အဒယာပန္နော** - ကြင်နာသော စိတ်ထား မရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

သူတစ်ပါးတွေကို သတ်ဖြတ်ဖို့ ပုတ်ခတ်ဖို့ ညှဉ်းပန်းဖို့ နှိပ်စက်ဖို့မှာ သူ့စိတ်ဓာတ်က အမြဲတမ်း သက်ဝင်တည်နေတယ်။ လောကမှာ လူတွေ ကြည့်ပေါ့ - သူတစ်ပါးစိတ်ဆင်းရဲအောင် ပြောလိုက်ရ ဆိုလိုက်ရရင် အားရ ကျေနပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မရှိကြဘူးလား? ရှိကြတယ်။ သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းပန်းနေ ရတာ နှိပ်စက်နေရတာကိုပဲ စိတ်ထဲမှာ အင်မတန်အားရကျေနပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေလည်း ရှိနေကြပြန်တယ်။ အဲဒီလို သူတစ်ပါးတွေကို သတ်ဖြတ်ဖို့ ညှဉ်းပန်း ဖို့ နှိပ်စက်ဖို့ လုပ်ငန်းရပ်တွေအပေါ်၌ စိတ်ဓာတ်က အမြဲတမ်းသက်ဝင်တည် နေတယ်။ ကလေးဘဝကို ပြန်ကြည့်လိုက်ပေါ့ – ပုစဉ်းကလေးတွေကိုဖမ်း, ပုစဉ်းဖင်မြီးကလေးတွေမှာ ကြိုးလေးချည် ခဲလေးဆွဲပြီး လွှတ်လိုက်ရမယ် ဆိုရင် စိတ်ထဲမှာ ဘယ့်နှယ်နေမလဲ? တော်တော်ပျော်ကြတယ်၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား? ဒီသတ္တဝါကလေးတွေကို ဟိုဟာနှင့် လိုက်ပြီးပုတ် ဒီဟာနှင့် လိုက်ပုတ် ဒီဟာနှင့်လိုက်ပစ် ခဲနှင့်ပစ် တုတ်နှင့်ရိုက် စသည်ဖြင့် ဒီလိုပြုလုပ်ရ တာကို စိတ်ထဲမှာ အင်မတန် ကျေနပ်ကြတယ်။ အဲဒီလို သတ္တဝါတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တဲ့အပေါ်၌ စိတ်ဓာတ်က အမြဲတမ်း ကိန်းဝပ်တည်နေတယ်။တချို့ သားလိုက်တတ်တဲ့ မုဆိုးကြည့်ပေါ့၊ – ဒီလို မုဆိုးလုပ်ငန်းရပ်သည် မကောင်းဘူးဆိုတာကို ဆရာသမားတွေကသော်လည်းကောင်း, မိဘတွေက

©shwehinthar.com

သော်လည်းကောင်း သွန်သင်ဆုံးမပေမယ်လို့ သူက ဒီလုပ်ငန်းခွင်အပေါ်၌ စိတ်ဓာတ်က အမြဲတမ်း ကိန်းဝပ်ပြီး တည်နေတယ်ဆိုရင် သူ့ကို ဒီလုပ်ငန်းရပ် တွေက တားမြစ်ဖို့ အင်မတန် ခက်ခဲတယ်။

အဲဒီအတိုင်းပဲ, အခုသတ္တဝါတစ်ဦးက ကြည့်လိုက်တော့ အမျိုးသမီးပဲ ဖြစ်ဖြစ် အမျိုးသားပဲဖြစ်ဖြစ် သူများအသက်ကို သတ်ရမှာ သိပ်ဝန်မလေး ဘူး၊ ခြင်တစ်ကောင်ကို သတ်လိုက်ရမှာ ဝန်မလေးဘူး၊ သူများ အတင်းအဖျင်း ပြောပြီးတော့ တစ်ယောက်ခေါင်း တစ်ယောက် သန်းရှာပြီး သန်းတုတ်ရမှာ လည်း ဝန်မလေးဘူး။ အဲဒီတော့ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ စိတ်ထား အမြဲရှိ နေတယ်၊ လက်ထဲမှာ သွေးတွေ အမြဲတမ်း စွန်းနေတယ်၊ သူတစ်ပါးတွေကို သတ်ဖြတ်ဖို့ ညှဉ်းပန်းဖို့ နှိပ်စက်ဖို့ဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းရပ်တွေမှာ သက်ဝင်တည် နေတဲ့ စိတ်ထားရှိနေတယ်၊ သတ္တဝါတွေရဲ့အပေါ်၌ ကြင်နာတဲ့စိတ်ထား မရှိ ဘူး။ မရှိတော့ ဘာဖြစ်သလဲ?

သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။

(မ-၃-၂၄၄။)

သော - ထိုပါဏာတိပါတကံ ထုပြော၍နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမတ္တေန** - ပြည့်စုံ၍နေသော (ဝါ) ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြည့်ကျင့်၍ ထားအပ်သော။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမာဒိန္နေန** - ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ထားအပ်သော။ **တေန ကမ္မေန** - ထိုပါဏာတိပါတကံကြောင့်။ **တေန ကမ္မေန** - ထိုအကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကာယဿ** - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေသေလွန်သည်မှ နောက် ကာလ၌။ **အပါယံ** - ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှ မရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ** - မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့၏ လားရောက်ရာ ဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ** - အလိုအာသာ ဆန္ဒကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ဖြစ်သော။ **နိရယံ** - ငရဲသို့။ **ဥပပဇ္ဇတိ** - ကပ်ရောက်ရပေ၏။

ပါဏာတိပါတကံ ဦးဆောင်နေတဲ့ သူတစ်ပါးတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက် တဲ့ကံ၊ သတ္တဝါတွေ အပေါ်မှာ ကြင်နာတဲ့စိတ်ထားမရှိတဲ့ ဒီအကုသိုလ်ကံတွေ၊ အဲဒီကံတွေကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်ထားတဲ့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံဆောက်တည်ထား တဲ့ လွန်ကျူးထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီးပြီးသည်မှ နောက်ကာလ ၌ ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှမရှိတဲ့ မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့ရဲ့ လားရောက်ရာဖြစ်တဲ့ အလိုအာသာဆန္ဒကင်းလျက် ဖရိုဖရဲပြိုကွဲပျက်စီးလျက် ကျ ရောက်ရာဖြစ်တဲ့ ငရဲသို့ ရောက်သွားတယ်။ ငရဲကို ဘယ်သူမှ မသွားချင်ဘူး၊ သွားလိုတဲ့ ဆန္ဒဓာတ် တစ်ဦးမှ မရှိဘူး။ ငရဲသွားလိုတဲ့ ဆန္ဒဓာတ် မရှိပေမဲ့ ရောက်မသွားရဘူးလား? ရောက်သွားရတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲ?

သော တေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန . . .

ဧဝံ သမတ္တေန - ဤသို့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်၍ထားအပ်သော။ **ဧဝံ သမာဒိန္နေန** - ဤသို့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ထားအပ် သော။ **တေန ကမ္မေန** - ထိုကံကြောင့် . . .

ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မိမိလွန်ကျူး၍ ထားအပ်တဲ့ အကုသိုလ်ကံ၊ ပါဏာတိပါတ ဦးဆောင်နေတဲ့ အကုသိုလ်ကံ၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံပြုကျင့်ထားတဲ့ ဆောက်တည် ထားတဲ့ ဒီအကုသိုလ်ကံကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီးပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ ငရဲရောက်ရှိသွားပြီ၊ အကယ်၍ ငရဲမရောက်ခဲ့ဘူးဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ? သို့မဟုတ် အကြောင်းမလှလို့ ငရဲက လွတ်လာပြီးတဲ့ အချိန်အခါမှာ ဘာဖြစ်မလဲ? လူ့ဘဝ ခုလို လူ့လောကရောက်လာတဲ့အခါ –

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ အပ္ပါယုကော ဟောတိ။ အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ၊ လုဒ္ဒေါ လောဟိတပါဏိ ဟတပဟတေ နိဝိဋ္ဌော အဒယာပန္နော ပါဏဘူတေသု။ (မ-၃-၂၄၄။)

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ကာယဿ** - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေသေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ** - ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှ မရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ** - မကောင်းမှု ပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့၏ လားရောက်ရာဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ** - အလိုအာသာ ဆန္ဒကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ဖြစ်သော။ **နိရယံ** - ငရဲသို့။ **နော စေ ဥပပဇ္ဇတိ** - အကယ်၍ မကပ်ရောက် ရသည် ဖြစ်ငြားအံ့။

©shwehinthar.com

ငရဲသို့ အကယ်၍ ရောက်မသွားဘူးဆိုရင် ဘာဖြစ်သလဲ?

မနုဿတ္တံ = လူအဖြစ်သို့ (ဝါ) လူ့လောကသို့။ **သစေ အာဂစ္ဆတိ** = အကယ်၍ ရောက်ရှိလာခဲ့သည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **ယတ္ထ ယတ္ထ** = အကြင်အကြင် ဘဝ၌။ **ပစ္စာဇာယတိ** = ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်၍လာရပေ၏။

တတ္ထ တတ္ထ = ထိုပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာရာ ဤလူ့လောက၌။ **အပ္ပါယုကော** = တိုသောအသက်ရှိသည် (ဝါ) အသက်တိုသည်။ **ဟောတိ** = ဖြစ်၏။

လူ့လောက အကြောင်းမလှလို့ ရောက်ရှိလာခဲ့မယ်ဆိုရင် - အကြောင်း ကတော့ လှသင့်သလောက်တော့ လှပါတယ်။ မလှဘူးဆိုတာက တစ်ဘက်က ပါဏာတိပါတကံတွေကလည်း လွှမ်းကျုံးထားလို့ပြောတာ၊ ငရဲ မရောက်ဘဲနှင့် အကယ်၍ လူလောကရောက်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ရောက်လေရာဘဝမှာ ဘာဖြစ် သလဲ? **အပ္ပါယုကော ဟောတိ** - အသက်တိုတယ်။

အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ၊ လုဒ္ဒေါ လောဟိတပါဏိ ဟတပဟတေ နိဝိဋ္ဌော အဒယာပန္နော ပါဏဘူတေသု။ (မ-၃-၂၄၄။)

မာဏဝ = ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ယော** = အကြင်သူသည်။ **ပါဏာတိပါတီ** = သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသည်။ **ဟောတိ** = ဖြစ်၏။ **လုဒ္ဒေါ** = ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော စိတ်ထား ရှိသည်။ **ဟောတိ** = ဖြစ်၏။ **လောဟိတပါဏိ** = သွေးစွန်းသောလက် ရှိသည်။ **ဟတပဟတေ** = သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲခြင်း လုပ်ငန်းရပ်၌။ **နိဝိဋ္ဌော** = သက်ဝင်၍ တည်နေသော စိတ်ထားရှိသည်။ **ပါဏဘူတေသု** = သတ္တဝါတို့အပေါ်၌။ **အဒယာပန္နော** = ကြင်နာခြင်း ကင်းသော စိတ်ထားရှိသည်။ **ဟောတိ** = ဖြစ်၏။ **ဧသာ** = ဤကဲ့သို့သော သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း အစရှိသော လုပ်ငန်းရပ်ကျင့်စဉ် သည်။ **အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကာ** = တိုသောအသက်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ **ပဋိပဒါ** = ကျင့်စဉ်သည်။ **ဟောတိ** = ဖြစ်ပါပေ၏။

အသက်တိုကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကျင့်စဉ်ဟာ ဘာလဲ? သူ့အသက်ကို သတ် ခြင်း, သူတစ်ပါးတွေကို သတ်ဖြတ်ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း, သွေးစွန်းသော လက်ရှိခြင်း, သတ္တဝါတွေအပေါ်၌ ကြင်နာခြင်း ကင်းတဲ့ စိတ်ထားရှိခြင်း၊ - အဲဒီ စိတ်ထားတွေသည် ဘာဖြစ်သလဲ? အသက်တိုခြင်းရဲ့ အကြောင်းတစ်ခု

ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အသက်တိုတာဟာလည်း အကြောင်းမရှိဘူးလား? ရှိနေပါတယ်။ ဘာအကြောင်းလဲ? ကံပဲ။ ကဲ - - အသက်တိုတာ အကြောင်း ရှိသလို အသက်ရှည်တာကျတော့ကော အကြောင်းမရှိဘူးလားဆိုတော့ –အကြောင်းရှိပြန်တယ်။

အသက်ရှည်ရခြင်း၏အကြောင်း

ဣဓ ပန မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ၊

(မ-၃-၂၄၄။)

မာဏဝ = ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ဣဓ ပန** = ဤလောက၌ ကား။ **ဧကစ္စော** = အချို့သော။ **ဣတ္ထီ ဝါ** = အမျိုးသမီးသည်သော် လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** = အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပါဏာတိပါတံ** = သူ့အသက်သတ်ခြင်းကို။ **ပဟာယ** = စွန့်ပယ်၍။ **ပါဏာတိပါတာ** = သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ။ **ပဋိဝိရတော** = ရှောင်ကြဉ်သည်။ **ဟောတိ** = ဖြစ်၏။ **နိဟိတဒဏ္ဍော** = ချထားအပ်ပြီးသော တုတ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ **နိဟိတသတ္ထော** = ချထားအပ်ပြီးသော လက်နက်ရှိသည်ဖြစ်၍။ **လဇ္ဇီ** = မကောင်းမှုအကုသိုလ် ဒုစရိုက်တို့၌ ရှက်သောစိတ်ထားရှိသည်ဖြစ်၍။ **ဒယာပန္နော** = သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ သနားခြင်းသို့ ရောက်ရှိသည်ဖြစ်၍။ **သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ** = အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်း ကရုဏာတရားနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ **ဝိဟရတိ** = နေထိုင်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ကြည့်လိုက်ပါ၊ အမျိုးသမီးပဲဖြစ်ဖြစ် အမျိုးသားပဲဖြစ် ဖြစ် – ဒီလူ့လောကမှာ နေထိုင်တဲ့အချိန်အခါမှာ သူ့အသက်ကို ဘယ်တော့မှ မသတ်ဘူး၊ သူ့အသက်သတ်ခြင်းဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းရပ်ကို သူက ရှောင်ကြဉ် ထားတယ်၊ ပယ်စွန့်ထားတယ်၊ သူတစ်ပါးတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ဖို့ဆိုတဲ့ ပန်းချီကားချပ်ကို ရေးဆွဲနေချိန်

©shwehinthar.com

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရဇကော ဝါ စိတ္တကာရကော ဝါ ရဇနာယ ဝါ လာခါယ ဝါ ဟလိဒ္ဒိယာ ဝါ နီလိယာ ဝါ မဉ္ဇိဋ္ဌာယ ဝါ သုပရိမဋ္ဌေ ဖလကေ ဝါ ဘိတ္တိယာ ဝါ ဒုဿပဋ္ဋေ ဝါ ဣတ္ထိရူပံ ဝါ ပုရိသရူပံ ဝါ အဘိနိမ္မိနေယျ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ ။ (သံ-၂-၁၂၄။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **သေယျထာပိ** - ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ နှိုင်းခိုင်းဖွယ်ရာ လောကဥပမာသည်ကား။ **ရဇကော ဝါ** - ဆေးဆိုးပန်းရိုက် သမားသည်သော်လည်းကောင်း။ **စိတ္တကာရကော ဝါ** - ပန်းချီဆေးရေး ဆရာသည်သော်လည်းကောင်း။ **ရဇနာယ ဝါ** - ဆိုးရည်ဖြင့်သော်လည်း ကောင်း။ **လာခါယ ဝါ** - ချိတ်ရည်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ **ဟလိဒ္ဒိယာ ဝါ** - နနွင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ **နီလိယာ ဝါ** - အညိုရောင်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း။ **မဉ္ဇိဋ္ဌာယ ဝါ** - ညိုဝါရောပေါင်း မောင်းသောအရောင်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း။ **သုပရိမဋ္ဌေ** - ကောင်းစွာ အပြေအပြစ် ပြုပြင်၍ ထားအပ်သော။ **ဖလကေ ဝါ** - ပျဉ်ပြားထက်၌သော်လည်းကောင်း။ **ဘိတ္တိယာ ဝါ** - နံရံပေါ်၌သော်လည်းကောင်း။ **ဒုဿပဋ္ဋေ ဝါ** - ပိတ်ကားချပ် ပေါ်၌သော်လည်းကောင်း။ **သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ** - အလုံးစုံသော ကိုယ်အင်္ဂါကြီး ငယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံ၍နေသော။ **ဣတ္ထိရူပံ ဝါ** - အမျိုးသမီးရုပ်ပုံကိုသော် လည်းကောင်း။ **ပုရိသရူပံ ဝါ** - အမျိုးသားရုပ်ပုံကိုသော်လည်းကောင်း။ **အဘိနိမ္မိနေယျ** - ဖန်ဆင်း ရိုက်ချယ် ရေးချယ်လေရာ၏။

ကျွမ်းကျင်တဲ့ ဆေးဆိုးပန်းရိုက်သမား တစ်ဦးပေါ့၊ များသောအားဖြင့် ဆေးဆိုးပန်းရိုက်သမားတွေကတော့ ပိတ်ကလေးကို ဆေးဆိုး ပန်းရိုက် လုပ်ငန်း ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ ဒီတော့ ပိတ်ကားချပ်တစ်ခုပေါ်မှာ ကျွမ်းကျင် တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ဆေးဆိုးပန်းရိုက်လုပ်ငန်း ပြုလုပ်တယ်၊ အလားတူပဲ နံရံပေါ် မှာပဲဖြစ်စေ, ပျဉ်ပြားချပ်တစ်ခုပေါ်မှာပဲဖြစ်စေ, ပိတ်ကားချပ်တစ်ခုပေါ်မှာပဲ ဖြစ်စေ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတဲ့ ပန်းချီဆရာတစ်ဦးကလည်း ပန်းချီရုပ်တွေ ရေးဆွဲ တယ်၊ အဲဒီလို ရေးဆွဲလိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ဖြင့် အလုံးစုံ ပြည့်စုံနေတဲ့ အမျိုးသမီးရုပ်ပုံ တစ်ခုကို ရေးဆွဲတယ်၊ သို့မဟုတ် အမျိုးသားရုပ်ပုံ တစ်ခုကို ရေးဆွဲတယ်။

အဲဒီလို ရေးဆွဲလိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ရေးဆွဲနေတဲ့ ဆေးဆိုးပန်းရိုက် သမား သို့မဟုတ် ပန်းချီဆရာက ကျွမ်းကျင်ရင် ဘာဖြစ်သလဲ? အင်မတန် အချိုးကျအဆင်ပြေတဲ့ အမျိုးသမီးရုပ်ပုံ သို့မဟုတ် အမျိုးသားရုပ်ပုံတွေ ဒီ ပန်းချီကားချပ်ထဲမှာ ပေါ်လာတယ်။ ရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ဆေးဆိုးပန်းရိုက်သမား သို့မဟုတ် ပန်းချီဆရာက မကျွမ်းကျင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ဘာဖြစ် သလဲ? အင်မတန် အကျည်းတန်အရုပ်ဆိုးနေတဲ့ အမျိုးသမီးရုပ်ပုံ သို့မဟုတ် အမျိုးသားရုပ်ပုံတွေ ဒီပန်းချီကားချပ်ထဲမှာ ပေါ်မလာနိုင်ဘူးလား? ပေါ်လာ နိုင်တယ်။

ဒီပုံစံအတိုင်းပဲ၊ ခုအချိန်အခါမှာ သတ္တဝါတွေဟာ ပန်းချီကားချပ် ကလေးတွေ၊ ကိုယ်ပိုင်ပန်းချီကားချပ်ကလေးတွေကို ခုအခါ ရေးဆွဲနေတဲ့ အချိန်ပဲ။ အဲဒီမှာ မိမိတို့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပန်းချီကားချပ်ကလေးကို ရေးပြီဆိုလို့ ရှိရင် ဒီပန်းချီကားချပ်ထဲမှာ မိမိက ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ရေးနိုင်မယ်ဆိုရင် အင်မတန် လှပချောမောတဲ့ အမျိုးသမီးရုပ်ပုံ သို့မဟုတ် အမျိုးသားရုပ်ပုံ ပေါ်လာမယ်၊ မကျွမ်းမကျင် မလိမ္မာဘဲနှင့် သွားပြီး ရေးဆွဲလိုက်မယ်ဆိုလို့ ရှိရင် အင်မတန် အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးနေတဲ့ ရုပ်ပုံတွေ ပေါ်မလာနိုင် ဘူးလား? ပေါ်လာနိုင်တယ်။

အဲဒီပုံစံအတိုင်းပဲ အခုမိမိတို့က ကံတွေကို တည်ထောင်ဖန်ဆင်းနေ ကြတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီကံတွေကို တည်ထောင်ဖန်ဆင်းနေတဲ့ အချိန်အခါက လေးမှာ မိမိတို့ရဲ့ တည်ထောင်ဖန်ဆင်းမှုက မကျွမ်းမကျင် မလိမ္မာလို့ စိတ် ထားတွေက အင်မတန် ညံ့ဖျင်းနေလို့ရှိရင် နောင်တစ်ချိန် ဘဝတစ်ခုလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်ထဲမှာ ပေါ်လာမည့် ရုပ်ပုံတွေက ဘယ်လို ရုပ်ပုံတွေ ဖြစ်မလဲ? အင်မတန် အကျည်းတန်တဲ့ အရုပ်ဆိုးတဲ့ ပုံစံကလေးတွေ ပေါ်လာနိုင်တယ်။ ကံကို ထူထောင်ခဲ့စဉ်တစ်ချိန်က ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် လိမ်လိမ်မာမာနှင့် မိမိတို့က ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ဘာဖြစ်မလဲ? ဘဝဇာတ်ခုံလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ပိတ်ကားချပ်ပေါ်မှာ အင်မတန် ချောမော လှပနေတဲ့ အမျိုးသမီးရုပ်ပုံ သို့မဟုတ် အမျိုးသားရုပ်ပုံကလေးတွေ ပေါ်လာ နိုင်တယ်။

ခုဒီမှာ ပညာမျက်စိကာဏ်းနေတဲ့ အန္ဓဗာလ ပုထုဇန် ငမိုက်သားဆိုတာရှိတယ်။ ပရမတ် ဉာဏ်ပညာမျက်စိ မရှိဘူး၊ ရုပ်တရားတွေကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိဘူး၊ နာမ်တရားတွေကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိဘူး၊ အကြောင်း တရား အကျိုးတရားတွေကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိဘူး၊ အကြောင်းတရားနှင့် တကွ ဒီရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အနိစ္စအချက်, ဒုက္ခအချက်, အနတ္တအချက်ကို ဟုတ်

©shwehinthar.com

တိုင်းမှန်စွာ မသိဘူး၊ အဲဒီလို မသိတာတွေကို တစ်ပုံကြီးထမ်းထားနေတဲ့ ဒီ ပုထုဇန် ငမိုက်သားက သူတည်ထောင် ဖန်ဆင်းလိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဘာကို သာ သူတည်ထောင် ဖန်ဆင်းလို့ရမလဲ?

ပုထုဇန်ငမိုက်သား ရေးဆွဲနိုင်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်

ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ရူပညေဝ အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တော အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဝေဒနညေဝ၊ ပ ၊ သညညေဝ၊ သင်္ခါရေယေဝ၊ ဝိညာဏညေဝ အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တော အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊

(သံ-၂-၁၂၄။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **ဧဝမေဝ ခေါ** - ဤဥပမာအတူ သာလျှင်။ **အဿုတဝါ** - အာဂမသုတ အဓိဂမသုတဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော အကြားအမြင် ဗဟုသုတ မရှိသော . . .

အာဂမသုတဆိုတာက သင်သိကို ပြောတာ၊ ခန္ဓာ-အာယတန-ဓာတ်- သစ္စာ-ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားတွေကို သင်သိ အနေနှင့် သိတာ။ အဓိဂမသုတဆိုတာက အဲဒီ ခန္ဓာ-အာယတန-ဓာတ်- သစ္စာ-ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားတွေကို ကျင့်သိ အနေနှင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ထွင်းဖောက်ပြီး သိတာ။ အဲဒီ အကြားအမြင် ဗဟုသုတ မရှိဘူး။ ရှေးတုန်းကတော့ – ဒီခန္ဓာ-အာယတန-ဓာတ်-သစ္စာ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားတွေကို သိရှိရေးအတွက် ဆရာသမားတွေထံမှာ သွားပြီးတော့ သင်တဲ့အခါ ခုလို စာအုပ်တွေနှင့် မသင်ကြားရဘူး၊ ဆရာသမားကလည်း အလွတ်ချပေးတယ်၊ တပည့်ကလည်း အလွတ်လိုက်ပြီးတော့ ဆိုရတယ်။ ဆရာသမားပြောတာကို နားနှင့်နားထောင် ပြီး ကြားတဲ့အခါကျမှ သင်ယူရတဲ့ စနစ်ဖြစ်လို့ အဲဒါကိုတော့ အကြားသုတ၊ အဲဒီအကြားသုတအနေနှင့် သင်ပြီးတဲ့ ဒီခန္ဓာ-အာယတန-ဓာတ်-သစ္စာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားတွေကို သင်သိအဆင့်ကနေပြီးတော့ မိမိကတစ်ဆင့် တက်ပြီး ကျင့်သိအနေနှင့် သိအောင်ကြိုးစားရတယ်။ အဲဒီလို ကြိုးစားလိုက်တဲ့ အပိုင်းမှာ တကယ်တမ်း လက်တွေ့အားဖြင့် ဒီခန္ဓာ-အာယတန-ဓာတ်-သစ္စာ-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားတွေကို မိမိက သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ပညာနှင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက် ထွင်းဖောက်သိပြီဆိုရင်တော့ ဒါကို အဓိဂမသုတလို့ ခေါ်ပါတယ်၊

အဲဒီ အာဂမသုတကိုတော့ သင်သိဖြစ်လို့ အကြား၊ အဓိဂမသုတ ကိုတော့ ကျင့်သိဖြစ်လို့ ဉာဏ်နှင့်မြင်လို့ အမြင်ဆိုပြီး ဒီလိုဘာသာပြန်ဆိုထား တော်မူကြတယ်၊ အဲဒီ အကြားနှင့် အမြင် နှစ်ခုပေါင်းပြီးတော့ ဒီဗဟုသုတ ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ရှေးရှေးဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့က အကြားအမြင် ဗဟု သုတရှိသော- ဆိုပြီး ဒီလို ဘာသာပြန်ဆိုထားတော်မူကြတယ်။ ခုဒီနေရာမှာ ပြောင်းပြန်ပေါ့၊ **“အဿုတဝါ”** ကျတော့ အဲဒီ အကြားအမြင် ဗဟုသုတ လုံးလုံးမရှိဘူးတဲ့နော်။ ဒါကြောင့် —

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **ဧဝမေဝ ခေါ** - ဤဥပမာအတူ သာလျှင်။ **အဿုတဝါ** - အာဂမသုတ အဓိဂမသုတဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော အကြားအမြင် ဗဟုသုတ မရှိသော။ **ပုထုဇ္ဇနော** - ပညာမျက်စိ ကာဏ်း၍ နေတဲ့ အန္ဓဗာလ ပုထုဇန်ငမိုက်သားသည်။ **အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တော** - ဖြစ်စေ ခဲ့သည်ရှိသော် (ဝါ) ဖြစ်အောင်လုပ်ခဲ့သည်ရှိသော်။ **ရူပညေဝ** - ရုပ်တရားကို သာလျှင်။ **အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ** - ဖြစ်စေနိုင်၏။

သူဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်တာ ဘာတွေသာ ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်သလဲ? ရုပ်တရားကိုသာ ဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်တယ်။

အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တော - ဖြစ်စေခဲ့သည်ရှိသော်။ **ဝေဒနညေဝ** - ဝေဒနာ တရားကိုသာလျှင်။ **သညညေဝ** - သညာတရားကိုသာလျှင်။ **သင်္ခါရေယေဝ** - စေတသိက် သင်္ခါရတရားစုတို့ကိုသာလျှင်။ **ဝိညာဏညေဝ** - အသိစိတ် ဝိညာဏ်တရားကိုသာလျှင်။ **အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ** - ဖြစ်စေနိုင်၏။

သူဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တာ ရုပ်ကို ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တယ်၊ ဝေဒနာကို ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တယ်၊ သညာကို ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တယ်၊ စေတသိက် သင်္ခါရတရားစုတွေကိုသာ ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တယ်၊ အသိစိတ် ဝိညာဏ် ကိုသာ သူဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တယ်၊ အဲဒီထက်ပိုပြီး ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တဲ့ စွမ်းအားမရှိဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ?

ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ် ခေါ်တဲ့ ဒီခန္ဓာငါးပါးတို့ရဲ့ ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ အသင်္ခတဓာတ် အငြိမ်းဓာတ်နိဗ္ဗာန်ကို သွားတယ်ဆိုတာက ဒီခန္ဓာငါးပါးကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနေတဲ့ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ အရာသာ ဖြစ်တယ်၊ ဒီခန္ဓာငါးပါးတို့ရဲ့

©shwehinthar.com

အကြောင်းရင်း သမုဒယသစ္စာကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိနေတဲ့ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ အရာသာဖြစ်တယ်။

ဒီ ဒုက္ခသစ္စာ အမည်ရတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး, သမုဒယသစ္စာ အမည်ရနေတဲ့ အကြောင်းတရား ဒီနှစ်ရပ်လုံးတို့ရဲ့ အနိစ္စအချက်, ဒုက္ခအချက်, အနတ္တ အချက်တွေကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနေတဲ့ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ အရာသာ ဖြစ်တယ်။ မိမိက ဒုက္ခသစ္စာ အမည်ရတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်တရား နာမ်တရားကို လည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ သမုဒယသစ္စာ အမည်ရတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာရဲ့ အကြောင်းတရားတွေကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ အကြောင်းတရားနှင့် တကွ ဒီခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတွေရဲ့ အနိစ္စအချက် ဒုက္ခအချက် အနတ္တ အချက်ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ။

အဲဒီလို မသိတာတွေကို တစ်ပုံကြီး ထမ်းထားတဲ့အတွက် ပညာမျက်စိ ကာဏ်းနေပြီ၊ ပညာမျက်စိကာဏ်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သူဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်ရင် ဘာကိုသာ သူဖြစ်အောင် လုပ်လို့ရမလဲ? ရုပ်တရားကို ဖြစ်အောင်လုပ်လို့ ရမယ်၊ ဝေဒနာ ခံစားမှုတရားတွေကို ဖြစ်အောင် လုပ်လို့ရမယ်၊ မှတ်သားမှု သညာတရားတွေကို ဖြစ်အောင်လုပ်လို့ရမယ်၊ စေတနာဦးဆောင်နေတဲ့ စေတသိက် သင်္ခါရတရားစုတွေကိုသာ ဖြစ်အောင် လုပ်လို့ရမယ်၊ အသိစိတ် ဝိညာဏ်တရားတွေကိုသာ သူဖြစ်အောင် လုပ်လို့ရမယ်၊ ဒါပေမဲ့လို့ သူ ဖြစ်အောင် လုပ်တဲ့အပိုင်းမှာ ဒီခန္ဓာငါးပါးသည် ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် လိမ်လိမ် မာမာနှင့် မိမိက ဖြစ်အောင်လုပ်ခဲ့ရင်တော့ အင်မတန် ချောမောလှပနေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ပေါ်လာမယ်။

မကျွမ်းကျင်ဘဲနှင့် အကုသိုလ်တရားတွေကို တစ်ပုံကြီး ထမ်းပြီး ခန္ဓာ ငါးပါးကို ဖြစ်အောင်လုပ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ဒီဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးသည် အင်မတန် အကျည်းတန်အရုပ်ဆိုးနေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်နိုင်တယ်။ ခုကြည့်ပေါ့ ခုနက စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တန်မှာ တစ်ဘက်ကပုဂ္ဂိုလ် ကြည့်ပေါ့၊ သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိတယ်၊ သွေးစွန်းသောလက်တွေ အမြဲတမ်း ရှိတယ်၊ သတ္တဝါတွေ အပေါ်မှာ ကြင်နာသနားမှု မရှိဘူး၊ ဒီလိုဆိုရင် သူကို ကျွမ်းကျင်တယ် ခေါ်မလား၊ မကျွမ်းကျင်ဘူးခေါ်မလား? မကျွမ်းကျင်ဘူးလို့ ခေါ်ရမယ်။ ခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ်အောင် ရေးချယ်တဲ့နေရာမှာ သူက ကျွမ်းကျင်မှု မရှိဘူး။ ကျွမ်းကျင်မှုမရှိတဲ့ အတွက်ကြောင့် သူဟာ ငရဲရောက်မယ်။ အကယ်၍ ငရဲကို မရောက်ဘူးထား၊ ဒီကံက အကျိုးပေးလို့ လူ့ဘဝ လူ့လောက ရောက်လာပြီ ဆိုရင် ဘာဖြစ်သလဲ? အသက်တိုတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ? ဒီခန္ဓာငါးပါးကို တည်ထောင်ဖန်ဆင်းခဲ့စဉ်အခါက မိမိက ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် လိမ်လိမ်မာမာ နှင့် တည်ထောင်ဖန်တီးခဲ့တာ မဟုတ်ဘူးနော်၊ မကျွမ်းမကျင်ဘဲနှင့် မလိမ် မမာနှင့် ဒီခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ်အောင် တည်ထောင်ဖန်ဆင်းခဲ့တယ်၊ သူ့ အသက်ကို သတ်ခဲ့တယ်၊ သွေးစွန်းသောလက် ရှိခဲ့တယ်၊ သတ္တဝါတို့အပေါ်မှာ ကြင်နာသနားမှုတွေ ကင်းခဲ့တယ်၊ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်ခဲ့တယ်၊ ဘဝဇာတ်ခုံ ခေါ်ဆိုတဲ့ ပိတ်ကားချပ်ပေါ်မှာ မကျွမ်းမကျင်ဘဲ ပန်းချီကားချပ်တစ်ခုကို ရေးဆွဲမိတာပဲ။ သူတစ်ပါးကို သတ်ဖြတ်လျက် အသက်တိုအောင် လုပ်ခဲ့မိတဲ့ ဒီအကုသိုလ်ကံတွေကြောင့် မိမိအသက် လာတိုရပြန်တယ်။ အသက်တိုတဲ့ အချိန်အခါကျတော့မှ မိမိက အသက်ရှည်ချင်ပါတယ်ဆိုပြီး ထိုင်ငိုနေသော် လည်း ရပါဦးမလား? မရနိုင်တော့ဘူး။

နောက်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကျတော့ သူက နည်းနည်း ကျွမ်းကျင်လာပြီ၊ ကျွမ်း ကျင်တဲ့အတွက် ဘာဖြစ်သလဲ?

အသက်ရှည်ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်း

ဣဓ ပန မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ၊

(မ-၃-၂၄၄။)

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ဣဓ** - ဤလောက၌။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **ဣတ္ထီ ဝါ** - အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** - အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပါဏာတိပါတံ** - သူ့အသက်သတ်ခြင်းကို။ **ပဟာယ** - ပယ်စွန့်ထား၍။ **ပါဏာတိပါတာ** - သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ။ **ပဋိဝိရတော** - ရှောင်ကြဉ်သည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **နိဟိတဒဏ္ဍော** - ချထားအပ်ပြီးသော တုတ်ရှိသည်။ **နိဟိတသတ္ထော** - ချထားအပ်ပြီးသော ဓားလက်နက်ရှိသည်။ **လဇ္ဇီ** - မကောင်းမှု အကုသိုလ် ဒုစရိုက်တရားတို့၌ ရှက်ခြင်းရှိသည်။ **ဒယာပန္နော** - သတ္တဝါတို့ အပေါ်၌ ကြင်နာသနားတတ်သော စိတ်ထားရှိသည်။ **သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ** - သတ္တဝါအားလုံးတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်သော ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ထားရှိသည် ဖြစ်၍။ **ဝိဟရတိ** - နေထိုင်၏။

©shwehinthar.com

ဒကာတော် သုဘလုလင် . . . ဤလောကမှာ အချို့သော အမျိုးသမီး, အချို့သော အမျိုးသားဟာ သူ့အသက်သတ်ခြင်းဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းရပ်ကို ပယ် စွန့်ထားတယ်၊ သူ့အသက်သတ်ခြင်းဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းရပ်မှ အမြဲတမ်း ရှောင် ကြဉ်တယ်။ သတ္တဝါတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ဖို့ဆိုတဲ့ ဦးတည်ချက်ဖြင့် တုတ် ကို ဘယ်တော့မှ မကိုင်ဘူး၊ ဓားကို ဘယ်တော့မှ မကိုင်ဘူး၊ တုတ်ကို အမြဲတမ်း ချထားတယ်၊ ဓားကို အမြဲတမ်း ချထားတယ်၊ မကောင်းမှု အကုသိုလ် တရား ဒုစရိုက်တရားတွေကို လွန်ကျူးရမှာ သိပ်ရှက်တတ်တယ်။ သူ့အသက် သတ်ရမှာ ရှက်တယ်၊ သူ့ပစ္စည်း မတရားယူရမှာ ရှက်တယ်၊ သူ့သားမယားကို ဖျက်ဆီးရမှာ ရှက်တယ်၊ မုသားစကား ပြောကြားရမှာ ရှက်တယ်၊ သေရည် သေရက် မူးယစ်ဆေးဝါးတွေကို မှီဝဲစားသောက်ရမှာ ရှက်တယ်။ မကောင်း ဘူးလား — သိပ်ကောင်းတယ် သိပ်ကောင်းတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ဒီစိတ် ထားမျိုးကလေးတွေကို သိပ်ပြီးတော့ နှစ်ခြိုက်တယ်။ ဘဝတစ်ခုကို မြင့်သ ထက်မြင့်အောင် မြှင့်တင်ပေးနေတဲ့ စိတ်ထားကလေးတွေပဲ။ ဒီစိတ်ထားက လေးတွေက သာသနာတော်မှာ ဘုရားရှင်က တပည့်သာဝကတွေ နိဗ္ဗာန်တိုင် တောက်လျှောက်ကောင်းအောင် ချမှတ်ပေးထားတဲ့ အခြေခံအုတ်မြစ်ကလေး တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒါတွင်လားဆိုတော့ မကသေးဘူး၊ သတ္တဝါတွေ အပေါ်မှာ ကြင်နာ သနားတတ်တဲ့ စိတ်ထား အမြဲရှိတယ်။ — သတ္တဝါအချင်းချင်း တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး – “ကျွန်းကိုင်းမှီ-ကိုင်းကျွန်းမှီ” ဆိုသလို မှီတင်းနေထိုင်ကြရတဲ့ ဒီ လောကထဲမှာ တစ်ဦးကို တစ်ဦးက ကြင်နာသနားတတ်တယ်ဆိုတဲ့ ဒီစိတ်ထား ကလေးတွေဟာ လူသားအချင်းချင်း အေးချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်လိုကြတယ်ဆိုရင် မရှိမဖြစ်တဲ့ စိတ်ထားကလေးတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒီကြင်နာ သနားတတ်တဲ့ စိတ်ထား မရှိဘဲ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ စိတ်ထားသာရှိမယ် ဆိုရင် သတ္တဝါအချင်းချင်း အေးချမ်းသာယာစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ဖို့ဆိုတာ အလွန် အလှမ်းကွာဝေးနေမှာပဲ ဖြစ်တယ်။

ဒါတွင်လားဆိုတော့ မကသေးဘူး — **သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ** – သတ္တဝါအားလုံးတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်သော ကရုဏာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ထားရှိပြီးတော့ ဒီလောကကြီးမှာ နေထိုင်တယ် — သိပ်ကောင်းတယ် သိပ်ကောင်းတယ်။ တစ်ဦးရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို တစ်ဦးက အမြဲလိုလားနေမယ်ဆိုရင် တစ်ဦးကို တစ်ဦးက အမြဲတမ်း ကြင်နာသနား စောင့်ရှောက်နေမယ်ဆိုရင် – ဒီစိတ်ဓာတ်မျိုးရှိသူ အချင်းချင်းသာ အမြဲတမ်း ယှဉ်တွဲပြီး နေထိုင်ရမယ်ဆိုရင် လောကကြီးမှာ နေထိုင်ရတာ အမြဲတမ်း အေးချမ်းပြီးနေလိမ့်မယ်။

ဒီလို မွန်မြတ်တဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားတွေကြောင့် မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦး သားလုံးတို့ရဲ့ သန္တာန်မှာ စိတ်အေးချမ်းသာမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တယ်။ ဒီလို မွန်မြတ်တဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားတွေ ခြံရံပြီးတာ့ ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ ရင်လည်း ဒီကံကို ခြံရံထားတဲ့ အေးချမ်းသာယာနေတဲ့ ဓာတ်ငွေ့တွေက အားကြီးသောမှီရာ ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေးလိုက်တဲ့အတွက် ဒီကံမှာ စိတ်အေးချမ်းသာတဲ့ အကျိုးတရားတွေကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်တွေ ကိန်းဝပ်ပြီး တည်နေနိုင်တယ်။ အသက်ရှည်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်တွေ ကိန်းဝပ် ပြီးတည်နေနိုင်တယ်။

အထက်ကပြောခဲ့တဲ့ သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နေထိုင်ပုံ စနစ်နှင့် မွန်မြတ်တဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားရှိတဲ့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့နေထိုင်ပုံစနစ်ကို နှိုင်းယှဉ် ကြည့်ပါ —

လောကမှာ နေထိုင်မှုစနစ်ကလေးတွေ တူသလား? မတူဘူး။ နေထိုင် ပုံစနစ် မတူတဲ့အတွက်ကြောင့် အကျိုးပေးချင်းကော တူညီပါ့မလား? မတူ ညီဘူး။ ဒါကိုသတိထားကြ။ အခုအချိန်အခါမှာ ဘာကိုလုပ်နေတာလဲ? ပန်းချီ ကားချပ်တွေကို ရေးဆွဲနေတာပဲ။ အဲဒီပန်းချီကားချပ်ကို ရေးဆွဲနေတဲ့ အချိန် အခါကလေးမှာ မိမိတို့က ကျွမ်းကျင်လိမ်မာမှုရှိဖို့ သိပ်ပြီးတော့ လိုအပ်နေ တယ်။

သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (မ-၃-၂၄၄။)

သော = ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဧဝံ** = ဤသို့။ **သမတ္တေန** = ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြည့်ကျင့်၍ ထားအပ်သော။ **ဧဝံ** = ဤသို့။ **သမာဒိန္နေန** = ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ထားအပ်သော။ **တေန ကမ္မေန** = ထိုပါဏာတိပါတကံမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကာယဿ** = ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** = ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** = စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **သုဂတိံ** = ကောင်းမှုပြုသူ သုစရိုက်သမားတို့ရဲ့ လားရောက် ရာဖြစ်သော။ **သဂ္ဂံ လောကံ** = နတ်ပြည်လောကသို့။ **ဥပပဇ္ဇတိ** = ကပ်

©shwehinthar.com

ရောက်ရပေ၏။

ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် လိမ်လိမ်မာမာနှင့် ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ရေးဆွဲ လိုက်တဲ့အချိန်အခါကျတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ်ရောက်သွားသလဲ? နတ်ပြည် နတ်လောကသို့ ရောက်ပြီးတော့ နတ်သား သို့မဟုတ် နတ်သမီး သွားဖြစ် ရတယ်။ စဉ်းစားကြည့်စမ်း၊ ငရဲရောက်ရတာနှင့် နတ်ပြည်ရောက်ရတာ ဘယ် ဒင်းက ကောင်းသလဲ? ငရဲမှာ ဒုက္ခလည်း ခံရတယ်, အကျည်းတန် အရုပ် ဆိုးမှုလည်း ရှိတယ်၊ နတ်ပြည်နတ်လောကကျတော့ ချမ်းသာသုခကိုလည်း အပြည့်အဝ ကံအားလျော်စွာ ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိတယ်၊ လူတို့ရဲ့ရုပ်ရည် သို့မဟုတ် ငရဲသားတွေရဲ့ ရုပ်ရည်နှင့် နတ်ပြည်နတ်လောက နတ်သားတို့ နတ်သမီးတို့ရဲ့ ရုပ်ရည်ကို တိုင်းတာနှိုင်းစာကြည့်လိုက်တော့ ဘယ်လိုနေသလဲ? အားလုံး ကြားဖူးကြမှာပါ၊ လူ့ပြည်လူ့လောကမှာ ဒုတိယတန်းစား အချောဆုံး အလှ ဆုံး သတ်မှတ်ထားအပ်တဲ့ ဇနပဒကလျာဏီသည်ပင် နတ်သမီးတွေနှင့် တိုင်း တာ နှိုင်းစာကြည့်လိုက်တော့ ဘာဖြစ်နေသလဲ? — အရေခွံဆုတ်ထားတဲ့ မျောက်အိုမကြီးနှင့် တူနေတယ်တဲ့၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား? ဒါဟာ ဘာကြောင့် ဒီလိုအင်မတန်ချောမောလှပနေတဲ့ ရုပ်ပုံလေးတွေ ပေါ်လာရသလဲ? ပန်းချီကားချပ်ကို ရေးဆွဲစဉ်အချိန်အခါတုန်းက ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် လိမ်လိမ် မာမာလေးနှင့် ရေးဆွဲခဲ့တယ်။ ဒီတော့ ကလေးတွေ ဘယ်လိုတုန်း၊ အကျည်း တန် အရုပ်ဆိုးတာနှင့် အကျည်းမတန် အရုပ်မဆိုးတာ ဘယ်ဒင်း ကောင်း သလဲ? အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးတာက ကောင်းသလား၊ ကြိုက်တာရွေးချယ် ခွင့် ရှိတယ်နော်။

ဒီတော့ သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ ကြင်နာသနားတတ်တဲ့ စိတ်ထားက သိပ်မွန်မြတ်တယ်။ သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို အမြဲတမ်း လိုလားတောင့် တနေတဲ့ ဒီစိတ်ထားဟာ မကောင်းဘူးလား? ကောင်းပါတယ်။

ချမ်းသာကြပါစေ၊ ကောင်းရာသုဂတိ ရောက်ကြပါစေ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရှိ ကြပါစေ၊ ဒီစိတ်ထားမျိုးဟာ မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကောင်းတဲ့စိတ်ထား။ ခဏခေတ္တ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဆုံကြတယ် ကြုံကြတယ် တွေ့ဆုံကြတယ်၊ တွေ့တဲ့ ကြုံတဲ့ ဆုံတဲ့ သတ္တဝါအချင်းချင်း ချမ်းသာစေလိုတဲ့စိတ်ထား အမြဲ ရှိကြမယ်ဆိုရင် အန္တရာယ်ဆိုတာ ပေါ်နိုင်မလား? မပေါ်နိုင်တော့ဘူး၊ သိပ် ကောင်းတယ်၊ သိပ်ကောင်းတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်ထား အပ်တဲ့ကံကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီးပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ ဘယ်ရောက် မလဲ? နတ်ပြည်လောက ရောက်နိုင်တယ်။

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ ဒီဃာယုကော ဟောတိ။ ဒီဃာယုကသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ။ (မ-၃-၂၄၄။)

ကာယဿ - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေသေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ** - ကောင်းမှုပြုသူ သုစရိုက်သမားတို့ရဲ့ လားရောက်ရာဖြစ်တဲ့ နတ်ပြည် နတ် လောကသို့။ **နော စေ ဥပပဇ္ဇတိ** - အကယ်၍ မကပ်ရောက်ခဲ့ရသည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **မနုဿတ္တံ** - လူ့ပြည်လူ့လောကသို့။ **သစေ အာဂစ္ဆတိ** - အကယ်၍ ဆိုက်ရောက်ခဲ့သည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **ယတ္ထ ယတ္ထ** - အကြင်အကြင် ဘုံဘဝ၌ အကြင်အကြင် လူလောက၌ အကြင်အကြင် အမျိုးအနွယ်၌။ **ပစ္စာဇာယတိ** - ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ **တတ္ထ တတ္ထ** - ထိုထို အမျိုးအနွယ်၌ ထိုထိုလူ့ဘဝ၌။ **ဒီဃာယုကော** - ရှည်သော အသက်ရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်ရပေ၏။

ပါဏာတိပါတကံက ရှောင်ကြဉ်ခဲ့တယ်၊ သတ္တဝါတွေအပေါ်၌ ကြင်နာ သနားတတ်တဲ့ စိတ်ထား ရှိတယ်၊ အဲဒီကံကနေပြီးတော့ အသက်ရှည်အောင် တည်ထောင်ဖန်ဆင်းပြီးတော့ ပေးလိုက်တယ်၊ ဒီတော့ သတ္တဝါတစ်ယောက် အသက်ရှည်မှုနှင့် အသက်တိုမှုသည် ဘာအပေါ်မှာ မူတည်နေသလဲ? – ကံအပေါ်မှာ မူတည်နေတယ်။

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . . ။ **ယဒိဒံ ပါဏာတိပါတံ** - အကြင် ပါဏာတိပါတအမှုကို။ **ပဟာယ** - ပယ်စွန့်၍။ **ပါဏာတိပါတာ** - သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ။ **ယော ပဋိဝိရတော** - အကြင်ရှောင်ကြဉ်ခြင်း သည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **နိဟိတဒဏ္ဍော** - ချအပ်ထားသော တုတ်ရှိသည်။ **နိဟိတသတ္ထော** - ချအပ်ထားသော ဓားလက်နက်ရှိသည်။ **လဇ္ဇီ** - မကောင်း မှု အကုသိုလ် ဒုစရိုက်တရားတို့အပေါ်၌ ရှက်ခြင်းရှိသည်။ **ဒယာပန္နော** - ကြင်နာသနားသော စိတ်ထားရှိသည်။ **သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ**

©shwehinthar.com

= သတ္တဝါအားလုံးတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်သော ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ထားရှိသည်ဖြစ်၍။ **ဝိဟရတိ** = နေထိုင်၏။ **မာဏဝ** = ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **သော ပဋိပဒါ** = ဤကျင့်ဝတ် သည်ကား။ **ဒီဃာယုကသံဝတ္တနိကာ** = ရှည်သော အသက်ကို ဖြစ်စေတတ် ပါပေ၏။

အသက်ရှည်မှုကို ဖြစ်စေတတ်တာက သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်မှုသဘောသာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ မိမိတို့က အသက်ရှည်ချင် တယ်ဆိုလို့ရှိရင် သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရမလား မရှောင် ကြဉ်ရဘူးလား? ရှောင်ကြဉ်ရမယ်။

ကံ (၄) မျိုး

အဲဒီတော့ ဒီနေရာမှာ ကံနှင့်ပတ်သက်ပြီးတော့ အဋ္ဌကထာဆရာတော် က နည်းနည်းလေး ဗဟုသုတအဖြစ် ရှင်းပြထားပါတယ်။ ဒီအပိုင်းမှာ ကံ လေးမျိုးရှိတယ်။ ဥပပီဠကကံ, ဥပစ္ဆေဒကကံ, ဇနကကံ, ဥပတ္ထမ္ဘကကံဆိုပြီး လေးမျိုးရှိတယ်၊ ဥပပီဠကကံဆိုတာက ကပ်ပြီး ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တတ်တဲ့ကံပဲ၊ ဥပမာ - ကုသိုလ်ကံတစ်ခုက ခုလိုလူ့ဘဝကို ပဋိသန္ဓေအကျိုးပေးပြီး လူ ဖြစ်လာပြီ ဆိုကြစို့၊ ကုသိုလ်ကံတစ်ခုကြောင့် အဲဒီအကျိုးပေးနေတဲ့ ကံကို အားနည်းသွားအောင် ကပ်ပြီးတော့ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တတ်တဲ့ ကံကို ဥပပီဠကကံလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီအကျိုးပေးနေတဲ့ ကုသိုလ်ကံကို အရှိန်အဝါ ကျသွားအောင် လုံးလုံးဖြတ်တောက်ပစ်လိုက်တဲ့ ကံကိုတော့ ဥပစ္ဆေဒကကံလို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ဘဝတစ်ခုကို (ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို)ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တဲ့ တိုက် ရိုက်ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ကံကိုတော့ ဇနကကံလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဇနကကံကို အားကောင်းအောင် အားပေးထောက်ပံ့နေတဲ့ ကံကိုတော့ ဥပတ္ထမ္ဘကကံလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီနေရာမှာ သတ္တဝါတွေ အသက်တိုအောင် ဒီကံက ဘယ်ပုံဘယ်ပန်း ဘယ်နည်းလမ်းအားဖြင့် ပြုပြင်ဖန်တီးပေးသလဲ ဆိုတာနှင့် ပတ်သက်လို့ အဋ္ဌကထာက ဒီလို ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုထားတယ်။

ဥပပီဠကကံ = ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သောကံ

ဗလဝကမ္မေန ဟိ နိဗ္ဗတ္တံ ပဝတ္တေ ဥပပီဠကံ အာဂန္တွာ အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၇-၁၇၈။)

အားကောင်းတဲ့ ကုသိုလ်ကံတစ်ခုက အကျိုးပေးခွင့်သာလို့ လူ့ဘဝ လူ့လောကမှာ ပဋိသန္ဓေအနေအားဖြင့် လာရောက်ပြီးဖြစ်ရပြီ၊ ပဋိသန္ဓေ တည်နေလို့ လူသားဖြစ်လာရတဲ့ ဒီသတ္တဝါကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မည့် ဥပပီဠက ကံက မပြောသော်လည်း ပြောသလိုပေါ့နော်၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် လာ ပြောနေပြီ။ ဘယ်လိုလဲ?

သစာဟံ ပဌမတရံ ဇာနေယျံ၊ န တေ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တိတုံ ဒဒေယျံ၊

(မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

ငါသာ အကယ်၍ သိခဲ့မယ်ဆိုရင် နင့်ကို ငါဘယ်တော့မှ ဒီလူ့လောက မှာ ဖြစ်ခွင့်ကို မပေးဘူးတဲ့၊ မပြောသော်လည်း ဒီကံက ပြောသလိုပဲ လူ့ လောကမှာ ဖြစ်ခွင့်မပေးဘူးတဲ့။ ဘယ်မှာသာ ဖြစ်ခွင့်ပေးမလဲ? –

စတူသုယေဝ တံ အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တာပေယျံ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

ဒီကံတွေက "အပါယ်လေးဘုံမှာ နင့်ကို ငါ ဖြစ်အောင်လုပ်မယ်။" အဲဒီလို လာပြီး မပြောသော်လည်း ပြောသလို ဖြစ်နေတယ်။

ဟောတု, တွံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိဗ္ဗတ္တ (နိဗ္ဗတ္တော)၊ အဟံ ဥပပီဠကကမ္မံ နာမ တံ ပီဠေတွာ နိရောဇံ နိယူသံ ကသဋံ ကရိဿာမိ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

နင် လူ့လောက ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်ပါစေတော့၊ ထားလိုက်တော့။ ဒါ ပေမဲ့ နင် ဘယ်နေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ် နင့်ကို အားနည်းသွားအောင် ငါက ကပ် ပြီးတော့ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မယ်။ အနှစ်မရှိအောင် ငါပြုလုပ်မယ်လို့ မပြော သော်လည်း ပြောသလိုပဲ ဖြစ်နေတယ်။

တတော ပဋ္ဌာယ တံ တာဒိသံ ကရောတိ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

အဲဒီ ဥပပီဠကကံက အကျိုးပေးဖို့ရန် ကပ်ပြီးညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မည့် ကံက အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်တဲ့ အချိန်အခါကနေ စပြီးတော့ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်တော့မယ်။ ဘယ်လို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သလဲ?

©shwehinthar.com

ပရိဿယံ ဥပနေတိ၊ ဘောဂေ ဝိနာသေတိ။ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

ပရိဿယံ - ဘေးအန္တရာယ် ဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို။ **ဥပနေတိ** - ကပ်၍ ဆောင်ပေး၏။ **ဘောဂေ** - စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို။ **ဝိနာသေတိ** - ဖျက်ဆီးပစ် လိုက်၏။

ဒီ ဥပပီဠကကံက ဒီလူသားတစ်ဦးကို အန္တရာယ်အမျိုးမျိုး ကျရောက် လာအောင် သူက တည်ထောင် ဖန်ဆင်းပေးနေတယ်၊ စည်းစိမ် ဥစ္စာတွေ ပျက်စီးအောင်လည်း ဒီဥပပီဠကကံက တည်ထောင် ဖန်ဆင်းပေးနေတယ်။ကဲ ကြည့်စမ်း၊ စဉ်းစားကြည့်စမ်း ဒကာကြီးတွေ ဒကာမကြီးတွေ၊ ကြောက်ဖို့ မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ် – သူက ဒီကံကနေပြီး တည်ထောင် ဖန်ဆင်းပေးလိုက်ပြီဆိုရင် ဒီနေရာ ချောမောပါတယ် ဆိုကာမှ အဲဒီချောမော တဲ့လမ်း မိမိသွားရင် အန္တရာယ်လာတွေ့တယ်။ ဒီတစ်ခေါက်တော့ လွတ် လောက်တယ် ထင်ပြီး သွားလိုက်တာပေါ့၊ ဘာဖြစ်သွားသလဲ? မလွတ် ဖြစ် သွားတယ်၊ ဘာတွေ မလွတ်တာလဲ? သိမှာပါ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား? ဘုန်းကြီး ဒီလောက်ပြောရင် ပရိသတ်က ပိုနားလည်မယ်ထင်တယ်၊ ဒီတစ်ခါ လွတ်ပြီဆိုလို့ရှိရင် ငါတော်ပြီ၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား? အလုပ်တော့ အကြီး အကျယ် လုပ်လိုက်မယ်ဆိုပြီး အားရပါးရနှင့် ခဲပြီး သွားလိုက်တာ မလွတ် ဖြစ်နေတယ်။ ဘယ်သူကနေ မလွတ်အောင် တည်ထောင်ဖန်ဆင်းပေးသလဲ? ဒီဥပပီဠကကံ = ကပ်ပြီး ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မည့်ကံက တည်ထောင်ဖန်ဆင်းပေး တယ်၊ အန္တရာယ်အမျိုးမျိုးကို ကပ်ပြီးတော့ လာပြီးတော့ ဆောင်ပေးတယ်၊ ဘယ်လိုဆောင်ပေးတယ်ဆိုတာကို အဋ္ဌကထာက နည်းနည်းလေး ထပ်ရှင်းပြ ထားပြန်တယ်။

တတ္ထ ဒါရကဿ မာတုကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ မာတု အဿာဒေါ ဝါ သုခံ ဝါ န ဟောတိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

တတ္ထ - ထိုလူ့ပြည်လူ့လောက၌။ **ဒါရကဿ** - ထိုပါဏာတိပါတကံ ထူပြောနေတဲ့ ကလေးသူငယ်၏။ **မာတုကုစ္ဆိယံ** - အမိဝမ်းတွင်း၌။ **နိဗ္ဗတ္တကာလတော** - ပဋိသန္ဓေတည်နေရာ အချိန်အခါကာလမှ။ **ပဋ္ဌာယ** - စ၍။ **မာတု** - မိခင်အဖို့။ **အဿာဒေါ ဝါ** - သာယာမှုသည်လည်း။ **န ဟောတိ** - မဖြစ်ပေ။ **သုခံ ဝါ** - ချမ်းသာသုခသည်မူလည်း။ **န ဟောတိ** - မဖြစ်ပေ။

အတိတ်ဘဝက သွေးစွန်းသောလက် ရှိခဲ့ဖူးတဲ့ သူ့အသက်ကို သတ် လေ့ရှိခဲ့ဖူးတဲ့ သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့စိတ်ထား ရှိခဲ့ဖူးတဲ့ ဒီကလေးသူငယ်ဟာ မိခင်တစ်ဦးရဲ့ ဝမ်းကြာတိုက်မှာ လာပြီးတော့ ပဋိသန္ဓေ တည်နေပြီ၊ အဲဒီလို ပဋိသန္ဓေတည်နေပြီဆိုရင် ဒီကလေးပဋိသန္ဓေတည်နေ တဲ့ အချိန်အခါကာလကစပြီးတော့ မိခင်လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာ သာယာ ဖွယ်ဘာမှ မတွေ့တော့ဘူး၊ ချမ်းသာသုခဆိုတာလည်း သူ့မှာ မရှိတော့ဘူး။

မာတာပိတူနံ ပီဠာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

မာတာပိတူနံ - မိဘနှစ်ပါးတို့အား။ **ပီဠာဝ** - ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခံရတဲ့ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးသည်သာလျှင်။ **ဥပ္ပဇ္ဇတိ** - ဖြစ်ပေါ်၍လာ၏။

မိဘတွေမှာ ဒီကလေး ကိုယ်ဝန်ရှိလာကတည်းက စပြီးတော့ အင်မတန် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တဲ့ ဒဏ်ချက်တွေကို ခဏခဏ ခံနေရတယ်။

ဧဝံ ပရိဿယံ ဥပနေတိ။ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

ဧဝံ - ဤသို့လျှင်။ **ပရိဿယံ** - ဘေးဥပဒ်အန္တရာယ်ကို။ **ဥပနေတိ** - ကပ်၍ ဆောင်ပို့ပေး၏။

ဥပပီဠကကံ (ကပ်ပြီး ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မည့်ကံ)က လာပြီး ဆောင်ပို့ပေး တယ်။ ခုနက ပါဏာတိပါတကံပဲ၊ သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ ရက်စက်တတ်တဲ့ စိတ်ထားပဲ။ အဲဒီစိတ်ထားတွေကနေပြီးတော့ အခါအခွင့်သင့်လာတော့ ကိုယ်ဝန်ရတဲ့ မိဘရှင်တွေကိုပါ ကပ်ပြီးတော့ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ပြီးတော့ မကောင်းကျိုးတွေကို ပေးနေတယ်၊ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးရောက်အောင် ပို့ဆောင် ပေးနေတယ်။

ဒါရကဿ ပန မာတုကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂေဟေ ဘောဂါ ဥဒကံ ပတ္တာ လောဏံ ဝိယ ရာဇာဒီနံ ဝသေန နဿန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

ဒါရကဿ - ကလေးသူငယ်၏။ **မာတုကုစ္ဆိမှိ** - မိခင်ဝမ်းကြာတိုက်၌။ **နိဗ္ဗတ္တကာလတော** - ဖြစ်ပေါ်လာရာ အချိန်အခါကာလမှ။

©shwehinthar.com

ပဌာယ - စ၍။ **ဂေဟေ** - အိမ်၌။ **ဘောဂါ** - ရှိသမျှ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့သည်။ **ဉဒကံ ပတ္တာ** - ရေသို့ ရောက်ရှိသော။ **လောဏံ ဝိယ** - ဆားကဲ့သို့။ **ရာဇာဒီနံ** - မင်း စသော ရန်သူငါးတန်တို့၏။ **ဝသေန** - စွမ်းအားကြောင့်။ **နဿန္တိ** - ပျက်စီး၍ သွားကြရကုန်၏။

ရေ, မီး, မင်း, ခိုးသူ, မချစ်မနှစ်သက်သူ အမွေခံဆိုးဆိုတဲ့ ဒီရန်သူ ငါးတန်တို့ကြောင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ ပျက်စီးသွားတယ်၊ ရေထဲရောက်သွားတဲ့ ဆားသည် ပြေပျောက်သွားသလို ဒီကလေးသူငယ်ကို ကိုယ်ဝန်လွယ်လာရတဲ့ အချိန်အခါကစပြီးတော့ မိဘတို့၏ သန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ အကုန်လုံး ပျောက်ပျောက်ကုန်တယ်၊ ကြောက်ဖို့ သိပ်ကောင်းတယ်။ ကဲ နောက်တစ်ခု —

ကုမ္ဘဒေါဟနဓေနုယော ခီရံ န ဒေန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

နွားနို့ ထွက်နေတဲ့ နွားမကြီးတွေတောင်မှ နို့ရည် မဆင်းတော့ဘူး၊ ဟောဒီကလေးရဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ကူးစက်သွားပုံကြည့်။

သူရတာ ဂေါဏာ စဏ္ဍာ ဟောန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

အင်မတန် ရဲရင့်နေတဲ့ နွားတွေ အင်မတန် ခိုင်းလို့ မရအောင် ကြမ်း တမ်းကုန်တယ်။ ဒီအကုသိုလ်ကံကြောင့် —

ကာဏာ ဟောန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

နွားတွေ မျက်စိကာဏ်းကုန်တယ်။

ခုဉ္ဇာ ဟောန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

နွားတွေ ခြေကျိုးကုန်ကြတယ်။

ဂေါမဏ္ဍလေ ရောဂေါ ပတတိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

နွားခြံထဲ ကြည့်လိုက်မယ် ဆိုလို့ရှိရင် နွားတွေမှာ နွားနှင့်ပတ်သက်တဲ့ ရောဂါအမျိုးမျိုးတွေ ကျရောက်လာတယ်၊ ပျက်စီးဖို့ဖြစ်လာတယ်။

ဒါသာဒယော ဝစနံ န ကရောန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

အိမ်မှာ ခိုင်းစေနေတဲ့ ကျွန်တွေဟာလည်း ဒီမိဘတွေရဲ့ စကားကို နား မထောင်ကြတော့ဘူး။ တစ်ဦးကြောင့် အားလုံးကူးစက်သွားပုံလေးပဲနော်။ နောက်တစ်ခု —

ဝါပိတံ သဿံ န ဇာယတိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

ဒီကလေးကိုယ်ဝန်ရှိတဲ့ အချိန်အခါက စပြီးတော့ စိုက်ပျိုးထားတဲ့ လယ် ယာမှာရှိတဲ့ စပါးတွေဟာလည်း အသီး မသီးတော့ဘူး၊ ဟော - ဖြစ်ကုန်ပြီ။

ဂေဟဂတံ ဂေဟေ, အရညဂတံ အရညေ နဿတိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

အိမ်ထဲရောက်နေတဲ့ ပစ္စည်းတွေလည်း အိမ်မှာ ပျက်စီးသွားတယ်၊ တောထဲရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေလည်း တောထဲမှာပဲ အားလုံးပျက်စီးကုန်ကြတယ်။ ပိုးကိုက်လို့ ပိုးထိုးလို့ စသည်ဖြင့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပျက်စီးကုန်ကြ တယ်။

အနုပုဗ္ဗေန ယာသစ္ဆာဒနမတ္တံ ဒုလ္လဘံ ဟောတိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

တဖြည်းဖြည်းနှင့် နောက်ဆုံး ဒီမိဘနှစ်ပါးမှာ ဝမ်းဝရုံတောင်မှ မနည်း ရှာဖွေ စားသောက်ရတဲ့အဆင့်အထိ ရောက်ရှိသွားတယ်။

ဂဗ္ဘပရိဟာရော န ဟောတိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

ဘုန်းကံနည်းပါးနေတဲ့ ဒီကလေးသူငယ်ကြောင့် ဒီကိုယ်ဝန်ကို ထိန်း သိမ်း စောင့်ရှောက်ပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မရှိတော့ဘူး။ ရှေးတုန်းကတော့ ဘုန်းကံကြီးမားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ကိုယ်ဝန်ရပြီဆိုလို့ရှိရင် ဒီကိုယ်ဝန်ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ပေးမည့်

©shwehinthar.com

အခြွေအရံဆိုတာ သီးသန့်ရှိလာတယ်၊ ဘုန်းကံ အားလျော်စွာ ပေါ်လာခဲ့တာပဲ။ ခုဒီမှာကျတော့ ဘုန်းကံက နည်းပါးနေတော့ ကံက ညှဥ်းပန်းနှိပ်စက်ထားတဲ့အတွက် ဒီကိုယ်ဝန်ကို ဘေးကနေ စောင့် ရှောက်ပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မရှိတော့ဘူး။

ဝိဇာတကာလေ မာတု ထညံ ဆိဇ္ဇတိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

ဝိဇာတကာလေ - ကလေးသူငယ် မွေးဖွား၍လာရာ ထိုအချိန်အခါ ကာလ၌။ **မာတု ထညံ** - မိခင်၏ နို့ရည်သည်။ **ဆိဇ္ဇတိ** - ပြတ်တောက်၍ သွားပေ၏။

ကလေးသူငယ် မွေးဖွားလာပြီဆိုရင် မိခင် နို့မထွက်တော့ဘူး၊ နို့ရည်တွေ အားလုံး ပြတ်သွားတယ်။ ဟော. . ကံများ ဘယ်လောက် ဆန်းကြယ်သလဲ ကြည့်။ ဒါရကော ပရိဟာရံ အလဘန္တော ပီဠိတော နိရောဇော နိယူသော ကသမ္ဗော ဟောတိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

ကလေးသူငယ်ကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မရှိဘူး၊ နို့ရည်ကလည်း ပြတ်သွားတဲ့အတွက် နောက် ဆုံးတော့ ဘာဖြစ်လာသလဲ? ခုခေတ်တော့ ဘာလဲ၊ ဒန့်သလွန်သီးဆိုလား ဘာလား ပြောကြတယ်၊ ဦးပဥ္စင်းဒန့်သလွန်သီးဆိုလား - တချို့က ပြောကြ တယ်၊ ပိန်ကပ်ပြီးတော့ ခြောက်နေတယ်၊ အဆီအသားမရှိတဲ့ ကလေးသူငယ် ဖြစ်သွားရတယ်။

ဣဒံ ဥပပီဠကကမ္မံ နာမ။ (မ-၄-၄-၁၇၈။)

ဒါဟာ ကပ်ပြီး ညှဥ်းပန်းနှိပ်စက်နေတဲ့ကံပဲ၊ တကယ်သေအောင်တော့ မလုပ်သေးဘူး၊ နောက်တစ်ခု – ပြောင်းပြန်လှန်ကြည့်လိုက်။

ဥပစ္ဆေဒကကံ = ကပ်၍ ဖြတ်တတ်သောကံ

ဒီဃာယုကကမ္မေန ပန နိဗ္ဗတ္တဿ ဥပစ္ဆေဒကကမ္မံ အာဂန္တွာ အာယုံ ဆိန္ဒတိ။

အသက်ရှည်ဖို့ရန်အတွက် အတိတ်က ကံကလေးက ပို့ပေးလို့ လူ့ ပြည် လူ့လောကတော့ ရောက်လာတာ – မှန်တယ်၊ ဒါပေမဲ့လို့ နောက်ထပ် ဥပစ္ဆေဒကကံတစ်ခုက ပေါ်လာပြန်တယ်၊ ဥပစ္ဆေဒကကံ ဆိုတာကလည်း တခြားဟာတော့မဟုတ်ဘူး၊ ခုနက, အတိတ်က သူတစ်ပါးရဲ့အသက်တွေကို သတ်ဖြတ်ညှဥ်းပန်းနှိပ်စက်ခဲ့တဲ့ ကံပဲ၊ အဲဒီကံက ရင့်ကျက်လာတဲ့ အချိန်အခါမှာ ခုနက အကျိုးပေးနေတဲ့ လူ့လောကလူဖြစ်အောင် လူ့ခန္ဓာငါးပါး ရရှိအောင် အကျိုးပေးနေတဲ့ ဒီကုသိုလ်ကံကို သူကကပ်ပြီးတော့ ဖြတ်တောက် နေတယ်၊ အဲဒီကုသိုလ်ကံက အသက်ရှည်စေတတ်တဲ့ကံပဲ၊ အတိတ်က လွန် ကျူးခဲ့တဲ့ ဒီပါဏာတိပါတကံက ဥပစ္ဆေဒကကံပဲ၊ အဲဒီကံက အသက်တိုစေ တတ်တဲ့ကံပဲ၊ အသက်ရှည်စေတတ်တဲ့ကံရဲ့ စွမ်းအားကို အသက်တိုစေတတ် တဲ့ ဒီကံက လာပြီးတော့ ဖြတ်တောက်ပစ်လိုက်တယ်။

ယထာ ဟိ ပုရိသော အဋ္ဌုသဘဂမနံ ကတွာ သရံ ခိပေယျ၊ တမညော ဓနုတော ဝိမုတ္တမတ္တံ မုဂ္ဂရေန ပဟရိတွာ တတ္ထေဝ ပါတေယျ၊

(မ-၄-၄-၁၇၈။)

ရှစ်ဥသဘလောက် ရှိတဲ့ ခရီးတစ်ခု ဆိုကြပါစို့၊ အဲသလောက် ရှစ် ဥသဘလောက်ခရီးကို သွားနိုင်တဲ့ မြားတစ်စင်းကို ကျွမ်းကျင်တဲ့ လေးသမား တစ်ဦးက ပစ်ပြီးတော့ လွှတ်လိုက်တယ်။ အဲဒီပစ်လွှတ်လိုက်တဲ့မြားကို နောက် ထပ် ကျွမ်းကျင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက မြားတစ်စင်းနှင့် ထပ်ပြီးတော့ အောက် ကို ကျသွားအောင် ပစ်လွှတ်လိုက်သလိုပဲ၊ နောက်ထပ် တစ်ခါ ဒီမြားကို ဆောက်ပုတ်နှင့် ရိုက်ပြီးတော့ အောက်ကိုကျသွားအောင် ရိုက်ချလိုက်သလိုပဲ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ရဲ့ အသက်ကိုလည်း ခုနက တင်းပုတ်ကြီးနှင့် ထုပြီးတော့ တိုသွားအောင်ပြုလုပ်လိုက်သလို ဒီကံက ချက်ချင်း ဖြတ်တောက်ပစ်လိုက် တယ်၊ အဲဒီလို ဖြတ်တောက်လိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဘာဖြစ်လာသလဲ?

ဧဝံ ဒီဃာယုကကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တဿ ဥပစ္ဆေဒကကမ္မံ အာယုံ ဆိန္ဒတိ။

(မ-၄-၄-၁၇၈။)

©shwehinthar.com

အသက်ရှည်စေတတ်တဲ့ လူ့ဘဝရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကံရဲ့စွမ်းအား ကလေးကို ဒီပါဏာတိပါတကံလို့ခေါ် ဆိုအပ်တဲ့ အတိတ်ကတည်ထောင်ခဲ့တဲ့ ဥပစ္ဆေဒကကံက လာပြီးတော့ သက်တမ်းကို တိုအောင်ဖြတ်တောက်ပေးလိုက် တယ်။ ဘယ်လို ဖြတ်တောက်ပေးသလဲလို့မေးတော့ –

စောရာနံ အဋ္ဋဝီ ပဝေသေတိ၊ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

ခိုးသားဓားပြတွေကို တောအုပ်ထဲကို ရောက်အောင် ပို့သွင်းပေးလိုက် တယ်၊ ဒီကံက တည်ထောင်ဖန်ဆင်းပေးလိုက်တယ်။ သူက တောလမ်းခရီး တစ်ခုကို ဖြတ်ပြီးသွားတော့မယ်ဆိုလို့ရှိရင် သူသွားမည့်လမ်းခရီးမှာ ခိုးသား ဓားပြတွေက စောင့်ဆိုင်းနေအောင် ခိုးသားဓားပြတွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို ဒီကံ က လှုံ့ဆော်ပေးလိုက်တယ်ပေါ့နော်၊ ဓားပြတွေက ဟိုက အသင့်စောင့်နေပြီ။ နောက်တစ်ခု –

ဝါဠမစ္ဆောဒကံ ဩတာရေတိ၊ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ထားကို ဒီအချိန်အခါမှာ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ငါးလိပ်မကန်း ရှိနေတဲ့ ဒီရေထဲကို မရောက်ရောက်အောင်, ဒီရေထဲ မဆင်းဆင်းအောင် ဒီ ကံက ပို့ဆောင်ပေးတယ်။

ကံဆန်းကြယ်ပုံ အတွေ့အကြုံတစ်ရပ်

ဘုန်းကြီး အစင်ရွာမှာ နေစဉ်အခါတုန်းက ကုလားဆိုတဲ့ ကလေး သူငယ်ကလေးတစ်ယောက်ကို တွေ့ခဲ့ဖူးတယ်။ သူ့ကံက ဘယ်လိုအကြောင်း တိုက်ဆိုင်ခဲ့တယ်ဆိုတာတော့ မပြောတတ်ဘူး၊ အစင်ရဲ့ တစ်ဘက်ကမ်းမှာ စုန်းမကျွန်းဆိုတဲ့ ကျွန်းတစ်ကျွန်းရှိတယ်၊ အဲဒီကျွန်းကို သွားတဲ့အခါ ချောင်း ကလေးတစ်ခုကို သူက ဖြတ်ဖြတ်ပြီးကူးသွားပြီးတော့ အဲဒီကျွန်းမှာ လယ်သွား လုပ်ရတယ်။ သူရဲ့အမျိုးသမီးကို သူက အဲဒီလယ်တောကို သွားစဉ်အခါမှာ, အဲဒီချောင်းကို ဖြတ်ဖြတ်ပြီးကူးစဉ်အခါမှာ “ငါ လွန်ခဲ့တဲ့ ဘဝတုန်းက ရေနစ်ပြီးသေခဲ့တာ ဒီနေရာကလေးပဲ”ဆိုပြီး သူ ခဏခဏ ပြောပြတယ်။ အဲဒီနေရာကလေးကို မကြာခဏ ဖြတ်ပြီး ကူးနေကျပဲ။

တစ်နေ့တော့ သူက အဲဒီနေရာကလေးကို ဖြတ်ကူးတယ်၊ အဲဒီနေရာမှာ ရေက ဒူးလောက်ပဲ ရှိပါတယ်၊ ဒူးလောက်ရှိတဲ့ နေရာကလေးမှာ ဖြတ်ကူးရင်း နှင့် သူ ရေနစ်ပြီး သေသွားရရှာပါတယ်။ ဒီနေရာကို မဆင်း ဆင်းဖြစ်အောင် ကံက တည်ထောင် ဖန်ဆင်းပေးလိုက်တယ်။ ဒူးလောက်သာ ရှိတဲ့ ရေဟာ သေဖို့တော့ မကောင်းဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီနေရာကျတော့ သူရုန်းလို့ မရဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ သူ ရုန်းလို့ မရဘူးလို့ သိသလဲလို့ မေးတော့, သူ့နောက်မှာ သူ့ရဲ့ ယောက်ဖခေါ်မလား ဒကာတစ်ယောက်ပါလာတယ်၊ ဒကာတစ်ယောက်က နောက်ကနေ ရပ်ကြည့်နေတယ်၊ သူက ရှေ့ကနေ အရင် ကူးသွားတယ်၊ ရေ ဒူးလောက်ရှိတဲ့ အဲဒီနေရာကို ရောက်တဲ့အခါကျတော့ “ကျွန်တော် ဘယ်လို ဖြစ်မှန်း မသိဘူး”ဆိုပြီး နောက်ကို လှည့်ပြီး စကားပြောတယ်၊ ပြန်ဆုတ် လာခဲ့ဆိုတော့ ပြန်ဆုတ်လို့လည်း မရတော့ဘူး၊ ကျွန်တော် လှုပ်လို့ မရဘူးလို့ သူက လှမ်းပြောလိုက်တယ်၊ ပြောပြီး လဲသွားတယ်၊ လဲသွားပြီး သူ့ကို လိုက်ရှာတယ်၊ နှစ်ရက်ကြာမှ သွားတွေ့တယ်။ ဒါပဲ – ဒီကပ်ပြီး ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက် ဖြတ်တောက်မည့် ကံတစ်ခုက ဒီရေထဲ မဆင်း ဆင်းအောင် ပို့ဆောင်ပေးနေတယ်။

အညတရံ ဝါ ပန သပရိဿယဋ္ဌာနံ ဥပနေတိ၊ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

ဘေးအန္တရာယ်ရှိတဲ့နေရာတစ်ခုခုကို ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးတယ်။အဲဒီလိုကံမျိုးကို ဥပစ္ဆေဒကကံလို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ဒီဥပစ္ဆေဒကကံကိုပဲ ဥပဃာတကကံလို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးတွေ ကျရောက်အောင် ဒီပါဏာတိပါတကံက လိုက်ပြီးတော့ ပို့ဆောင်ပေးနေ တယ်။

ဇနကကံနှင့် ဥပတ္ထမ္ဘကကံ

နောက်တစ်ခု ဇနကကံဆိုတာကတော့ ပဋိသန္ဓေကို တိုက်ရိုက်ဖြစ် စေတဲ့ကံမျိုးကို ဇနကကံလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီ ဇနကကံကို နောက် ထပ် အားပေးထောက်ပံ့နေတဲ့ ကံတစ်ခု ရှိတယ်၊ အဲဒါကတော့ ဥပတ္ထမ္ဘက ကံလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီဥပတ္ထမ္ဘကကံက ဘယ်လိုအားပေးထောက်ပံ့သလဲ လို့ မေးတော့ –

©shwehinthar.com

အပ္ပဘောဂကုလာဒီသု နိဗ္ဗတ္တာဿ ဘောဂသမ္ပဒါဒိကရဏေန ဥပတ္ထမ္ဘကကမ္မံ ဥပတ္ထမ္ဘကကမ္မံ နာမ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

အားပေးထောက်ပံ့တယ်ဆိုတာက ခုလူ့လောက လူ့ဘဝ ရောက်လာ တာက ကုသိုလ်ကံကြောင့်ရောက်လာတော့ ဒီကုသိုလ်ကံကို ဇနကကံ = ပဋိသန္ဓေစတဲ့ ဝိပါက်တွေကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ကံလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ ဇနကကံကို အားကောင်းအောင် အဲဒီ ဥပတ္ထမ္ဘကကံက ထောက်ပံ့ပေးတယ်၊ အဲဒီလိုထောက်ပံ့ပေးတဲ့အခါမှာ ဘယ်ကံက ထောက်ပံ့ပေးသလဲလို့မေးတော့ အတိတ်က ကုသိုလ်ကံကို ကုသိုလ်ကံ အချင်းချင်းက ပြန်ပြီးထောက်ပံ့ပေး လိုက်တယ်၊ အထောက်အပံ့ခံရတဲ့ကံက ဇနကကံ, အားပေးထောက်ပံ့တဲ့ကံက ဥပတ္ထမ္ဘကကံပဲ။ အဲဒီလို ထောက်ပံ့ပေးလိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ အကြောင်း မလှလို့ စည်းစိမ်ဥစ္စာ မွဲတေနေတဲ့ မိဘနှစ်ပါးထံမှာ သွားပြီး ပဋိသန္ဓေနေရ တယ်ပဲထားတော့, အတိတ်က သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိတဲ့ ပါဏာတိပါတကံတွေကို ရှောင်ကြဉ်ခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး, သတ္တဝါတွေရဲ့ ချမ်းသာအကျိုး စီးပွားကို အမြဲတမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး, သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုး စီးပွားကို လိုလားတောင့်တနေတဲ့ စိတ်ထားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး - အဲဒီပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးသည် အဲဒီစိတ်ထား, အဲဒီကံကလေးက လူ့ဘဝမှာ လူခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်စေ တဲ့ကံကို အားကောင်းသွားအောင် သူက ထောက်ပံ့ပေးလိုက်တယ်၊ စည်းစိမ် ဥစ္စာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးနေတဲ့ မိဘထံမှာ သွားပြီး ပဋိသန္ဓေနေချင် နေရပါစေ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေနှင့် ပြည့်စုံလာတဲ့ ချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်အောင် ဒီအားပေးထောက်ပံ့နေတဲ့ ဥပတ္ထမ္ဘကကံက လှမ်းပြီးတော့ ထောက်ပံ့နေတယ်၊ သူ့အသက်ကို မသတ်ဘဲနှင့် ရှောင်ကြဉ်ခဲ့တဲ့စိတ်ထား, သူတစ်ပါးတွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတောင့်တခဲ့တဲ့ စိတ်ထား, သူတစ်ပါးတွေအပေါ်မှာ ကြင်နာသနားတဲ့စိတ်ထား - အဲဒီစိတ်ထားတွေက စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝလာအောင် ဝိုင်းပြီးတော့ ထောက်ပံ့ပေးတယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ပိုက်ဆံ ဘယ်နှစ်ပြားကုန်သလဲ? စဉ်းစားကြည့်စမ်း၊ စိတ်ဓာတ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ပေးဖို့ မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ်။

သူ့အသက်ကို မသတ်ဘဲနှင့် ရှောင်ကြည်ခဲ့တဲ့ စိတ်ထားက မိမိရဲ့ အသက်ကို ရှည်အောင် တည်ထောင် ဖန်တီးပေးတယ်၊ အထောက်အပံ့တွေ ပေးတယ်။ သူတစ်ပါးရဲ့အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတောင့်တခဲ့တဲ့ ဒီစိတ်ထားက မိမိရဲ့အကျိုးစီးပွားကို လိုးလားတောင့်တတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေ အောင် တည်ထောင် ဖန်တီးပေးတယ်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေနှင့် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ တဲ့ လူချမ်းသာကြီးတစ်ဦး ဖြစ်အောင် တည်ထောင် ဖန်တီးပေးတယ်၊ အထောက်အပံ့တွေ ပေးတယ်။ သူတစ်ပါးတို့ကို ချမ်းသာစေလိုတဲ့ ကြီးပွား စေလိုတဲ့ ဒီစိတ်ထားက မိမိချမ်းသာဖို့ ကြီးပွားဖို့ အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်နေ တယ်။ သူတစ်ပါးတွေကို ကြင်နာသနားတဲ့စိတ်ထား အကျိုးစီးပွားကို မပျက် စီးအောင် အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်လိုတဲ့ ဒီစိတ်ထားက မိမိကို ကြင်နာ သနားမည့်သူတွေ ပေါမျာားလာအောင် မိမိအကျိုးစီးပွားတွေကို မပျက်စီး အောင် အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်ပေးမည့် သူတော်ကောင်းတွေ ပေါများ လာအောင် တည်ထောင်ဖန်တီးပေးတယ်၊ အထောက်အပံ့တွေ ပေးတယ်။

ဒီလိုဆိုရင် – ခုလို မွန်မြတ်တဲ့စိတ်ထားတွေနှင့် သူတစ်ပါးတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တဲ့ စိတ်ထား - ဒီနှစ်မျိုး ဘယ်စိတ်ထားက ပိုကောင်းသလဲ? ကရုဏာနှင့် ယှဉ်နေတဲ့ စိတ်ဓာတ်က ပိုပြီးတော့ကောင်းတယ်၊ သူတစ်ပါး တွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားတွေကို လိုလားတောင့်တနေတဲ့ စိတ်ထားတွေက ပို ကောင်းတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီကံလေးမျိုးရှိတဲ့အနက်က –

ကုသိုလ် နှင့် အကုသိုလ်

ကမ္မေသု စတူသု ပုရိမာနိ ဒွေ အကုသလာနေဝ၊ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

ခုနက ဥပစ္ဆေဒကကံနှင့် ဥပပီဠကကံ၊ ဒီကံနှစ်ခုက အကုသိုလ်ကံတွေပဲ။

ဇနကံ ကုသလမ္ပိ အကုသလမ္ပိ၊ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

တိုက်ရိုက် ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဇနကကံ ဆိုတာကတော့ ကုသိုလ်ကံလည်းရှိတယ်၊ အကုသိုလ်ကံလည်းရှိတယ်။ လူသားတွေအတွက် ကတော့ ကုသိုလ်ကံပဲ၊ အပါယ်သား သတ္တဝါတွေအတွက်ကတော့ အကုသိုလ် ကံပဲ၊ နတ်တွေ, ဗြဟ္မာတွေ အတွက်လည်း ကုသိုလ်ကံပါပဲ။

ဥပတ္ထမ္ဘကံ ကုသလမေဝ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

©shwehinthar.com

အားပေးထောက်ပံ့နေတဲ့ ဥပတ္ထမ္ဘကကံဆိုတာကတော့ ကုသိုလ်ကံသာ ဖြစ်တယ်။

တတ္ထ ပါဏာတိပါတကမ္မံ ဥပစ္ဆေဒကကမ္မေန အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကံ ဟောတိ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈။)

ပါဏာတိပါတကံက ခုနက ကုသိုလ်ကံကနေပြီးတော့ အကျိုးပေးနေ ခဲ့ရင် ဒီကုသိုလ်ကံကို သူက ဖြတ်တောက်တဲ့ အနေနဲ့ အသက်တိုစေတတ် တယ်။

ပါဏာတိပါတိနော ဝါ ကတံ ကုသလကမ္မံ ဥဠာရံ န ဟောတိ၊

(မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၈-၁၇၉။)

နောက်တစ်ခု ထပ်ဖွင့်တယ်။ –

ပါဏာတိပါတိနော - သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ကတံ -** ပြုအပ်တဲ့။ **ကုသလံ ကမ္မံ -** ကုသိုလ်ကံသည်ကား။ **ဥဠာရံ -** ကြီးကျယ် ဖွံ့ဖြိုး များမြတ်တဲ့အကျိုးရှိသည်။ **န ဟောတိ -** မဖြစ်။

ဒါနပြုတာချင်း တူတယ်ထား၊ ပါဏာတိပါတကံကို လွန်ကျူးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဒါနနှင့် ပါဏာတိပါတကံကို မလွန်ကျူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဒါန - ဒီနှစ်ခု တိုင်းတာနှိုင်းစာကြည့်လိုက်ရင် ပါဏာတိပါတကံကို လွန်ကျူးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဒါနသည် အဆင့်မမြင့်ဘူး၊ ပါဏာတိပါတကံကို လွန်ကျူးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဒါန သည် ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုး များမြတ်တဲ့အကျိုးကို မပေးနိုင်ဘူးတဲ့ – နော်၊ ဟို ဒါနူပပတ္တိသုတ္တန်မှာ ဘုရားဟောထားပါတယ်။

သီလရှိမှသာ တောင်းတဲ့ဆုပြည့်နိုင်တယ်

သတ္တဝါတစ်ဦးက အင်မတန်ချမ်းသာကြွယ်ဝနေတဲ့ မင်းသူဌေးသူကြွယ် တွေ ပုဏ္ဏားသူဌေးသူကြွယ်တွေ ဂဟပတိသူဌေးသူကြွယ်တွေကို မြင်တွေ့ ရတဲ့အခါ ငါလည်း ဒီလိုဖြစ်ရရင် ကောင်းမှာပဲဆိုတဲ့ စိတ်ထားကလေး ပေါ် လာတယ်၊ ဖြစ်စေရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို ဆောက်တည်တယ်၊ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကို ပြုတယ်၊ အဲဒီလို ပြုလိုက်တဲ့ အချိန်မှာ ဒီဆောက်တည်ထားတဲ့ စိတ်ထား, ဖြစ်ချင်တဲ့စိတ်ထား, ဖြစ်လိုတဲ့ဆုတောင်း တောင့်တချက်ကြောင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် သူမျှော်လင့်တောင့်တနေတဲ့ မင်းသူဌေးသူကြွယ် ပုဏ္ဏားသူဌေး သူကြွယ် ဂဟပတိသူဌေးသူကြွယ်တို့ရဲ့ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ တစ်နေ့ တော့ ရောက်သွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်သာ ရောက်နိုင်သလဲ?

တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ၊ နော ဒုဿီလဿ။ ဣဇ္ဈတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော စေတောပဏိဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။(အံ-၃-၇၁။

တဉ္စ ခေါ - ထိုကဲ့သို့ ရောက်ရခြင်းသည်လည်းပဲ။ **သီလဝတော -** သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အား။ **အဟံ -** ငါဘုရားသည်။ **ဝဒါမိ -** ဟောတော်မူ၏။ **ဒုဿီလဿ -** သီလမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ **အဟံ -** ငါဘုရားသည်။ **နော ဝဒါမိ -** ဟောတော်မမူ။

ဒီလိုကပ်ရောက်ရတဲ့ ချမ်းသာကြွယ်ဝရတဲ့ ဒီလိုဘဝတစ်ခုကို ကပ် ရောက်ခဲ့ရတယ်ဆိုတာ သီလရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင် ငါဘုရား ဟောပါတယ်၊ သီလမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါဘုရားမဟောဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ?

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **ဝိသုဒ္ဓတ္တာ -** သီလစင်ကြယ် နေသည့်အတွက်ကြောင့်။ **သီလဝတော -** သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၏။ **စေတောပဏိဓိ -** စိတ်၏တောင့်တချက်ဟူသမျှသည်။ **ဣဇ္ဈတိ -** မချွတ်ဧကန် ပြီးစီးပြည့်စုံတတ်ပေ၏။

သီလတွေ စင်ကြယ်နေတဲ့အတွက်ကြောင့် သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ရဲ့ တောင့်တချက် မှန်သမျှသည် မချွတ်ဧကန် ပြီးစီးပြည့်စုံတတ်တယ်။ အလား တူပဲ - စတုမဟာရာဇ် တာဝတိံသာ ယာမာ တုသိတာ နိမ္မာနရတိ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီ ခေါ်တဲ့ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် ရောက်လိုခဲ့တယ်ဆိုရင်, ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်လိုခဲ့တယ်ဆိုရင်လည်း သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သီလတည်းဟူသော မြေ ပေါ်မှာ ရပ်တည်ပြီး ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ကံတွေကသာလျှင် ရောက်စေ နိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတဲ့အကြောင်း ဆက်လက်ဟောကြားထားတော်မူတယ်။

ဒီတော့ သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ကုသိုလ်ကံနှင့် သီလမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ကုသိုလ်ကံသည် တူညီတဲ့အကျိုးရှိမလား? မရှိဘူး၊ ဒါကြောင့် –

ပါဏာတိပါတိနော - သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ကတံ -** တည်ထောင်ဖန်ဆင်းအပ်တဲ့။ **ကုသလကမ္မံ -**

©shwehinthar.com

ကုသိုလ်သည်။ **ဥဠာရံ** - ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုး များပြတ်တဲ့အကျိုးရှိသည်။ **န ဟောတိ** - မဖြစ်နိုင်။ ဒီဃာယုကပဋိသန္ဓိံ ဇနေတုံ န သက္ကောတိ၊ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၉။)

ဒီဃာယုကပဋိသန္ဓိံ - အသက်ရှည်တဲ့ ပဋိသန္ဓေကို။ **ဇနေတုံ** - ဖြစ် စေအံ့သောငှာ။ **န သက္ကောတိ** - မစွမ်းနိုင်။

ပါဏာတိပါတအမှုကို လွန်ကျူးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်က တည်ထောင်ဖန်ဆင်းလိုက်တဲ့ ကုသိုလ်ကံသည် အသက်ရှည်တဲ့ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ် စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအား မရှိဘူး။ သူ့အသက်ကို သတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာ သူတစ်ပါးရဲ့ အသက်ကို တိုသွားစေလိုတဲ့ စိတ်ထားက ရှိနေပြီး ဖြစ်တယ်။ ဒီစိတ်ထားမျိုးက မိမိ အသက်တိုဖို့ရန် အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်နေတယ်။

ဒီလိုဆိုလို့ရှိရင် အသက်ရှည်ချင်ရင် ဘာလုပ်ရမလဲ? ပါဏာတိပါတ ကံတွေကို ရှောင်ကြဉ်ဖို့ လိုတယ်၊ သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်လိုတဲ့ စိတ်ထားကလေးတွေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်။ အသက်ရှည်တိုင်း ကောင်းတယ်လို့ ဘုန်းကြီး မပြောလိုပါဘူး၊ သို့သော် မိမိက ဘဝကိုလည်း ဆုံးအောင် မလုပ်နိုင်သေးလို့ သံသရာ ခရီးတစ်ခုကို ဆက်စရာ ရှိနေသေးတယ်ဆိုရင်တော့ အသက်တိုတာနှင့် အသက်ရှည်တာ ဘယ်ဒင်း က ကောင်းမလဲ? အသက်ရှည်တာက ကောင်းတယ်။ ကျန်းမာတာနှင့် မကျန်းမာတာ ဘယ်ဒင်းက ကောင်းမလဲ? ကျန်းမာတာက ကောင်းတယ်။ ဒါကို ပြောလိုရင်းပါ၊ ဘဝတစ်ခုဟာ သိပ်ကောင်းတယ်လို့ ချီးမွမ်းနေတာ မျိုးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။

ဇဝံ ပါဏာတိပါတော အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကော ဟောတိ။

(မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၉။)

ဇဝံ - ဤသို့လျှင်။ **ပါဏာတိပါတော** - သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းဟု ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ပါဏာတိပါတကံသည်။ **အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကော** - အသက် တိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်ပေ၏။

သူ့အသက်ကိုသတ်တဲ့ ပါဏာတိပါတကံက အသက်တိုစေတယ် ဆိုတာ ဒီလိုပုံ ဒီနည်းလမ်းအားဖြင့် အသက်တိုစေတာပါ။ ဘာတွေလဲ? – ဘေး အန္တရာယ် အမျိုးမျိုးတွေ ကျရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးတယ်၊ စည်းစိမ် ဥစ္စာတွေ ပျက်စီးအောင် ပို့ဆောင်ပေးတယ်၊ အန္တရာယ်ရှိနေတဲ့ နေရာတွေ ကို ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးတယ်၊ သေမည့်နေရာတွေကို ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးတယ်၊ ဒီလို ဆိုလိုတာ။ ဘယ်နေရာသွားသွား အန္တရာယ်နှင့် တွေ့တယ်၊ အန္တရာယ်တွေ့အောင် ဒီကံက တည်ထောင်ဖန်ဆင်းပြီးတော့ ပေးတယ်။

ပဋိသန္ဓိမေဝ ဝါ နိယာမေတွာ အပ္ပါယုကံ ကရောတိ၊ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၉။)

နောက်တစ်နည်းပြောရင်တော့ –

ပဋိသန္ဓိမေဝ ဝါ - ပဋိသန္ဓေကိုပင်လျှင်သော်လည်းပဲ။ **နိယာမေတွာ** - သတ်မှတ်၍။ **အပ္ပါယုကံ** - အသက်တိုအောင်။ **ကရောတိ** - ပြုလုပ် ပေးတတ်၏။

ပဋိသန္ဓေ အချိန်အခါ ကာလတည်းကနေပြီးတော့ အသက်တိုအောင် ကို တည်ထောင်ဖန်တီးပေးလိုက်တယ်၊ တချို့ဆို ကြည့်ပေါ့ - မွေးကတည်းက မသန်မစွမ်းကလေးတွေဖြစ်မလာဘူးလား? ဖြစ်လာတယ်၊ မွေးကတည်းကနေ ပြီးတော့ အနာရောဂါကလေးတွေ ထူပြောလာတယ်၊ အသက်တိုစေတတ်တဲ့ ကံကနေပြီးတော့ အသက်တိုအောင် တည်ထောင်ဖန်ဆင်းပေးလိုက်တယ်၊ အသက်တိုအောင် ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ ချပေးလိုက်တယ်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောရရင်တော့ အင်မတန် အနာရောဂါထူပြောနေတဲ့ မိဘတွေထံမှာ သွားပြီး တော့ ပဋိသန္ဓေနေရတယ်၊ မိဘတွေရဲ့ရောဂါ ဒီသားသမီးတွေမှာ ကူးစက်ပြီး မလာဘူးလား? ကူးစက်လာတယ်၊ ဒီပုံစံမျိုးဖြစ်တယ်။ ဒါ - ကံကနေပြီးတော့ ပို့ဆောင်ပေးလိုက်တာ။

သန္နိဋ္ဌာနစေတနာယ ဝါ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ပုဗ္ဗာပရစေတနာဟိ ဝုတ္တနယေန အပ္ပါယုကော ဟောတိ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၉။)

နောက်တစ်နည်း ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ သူ့အသက်ကိုသတ်တဲ့အချိန် အခါမှာ တကယ်တမ်း သတ်ဖြတ်တဲ့အချိန်အခါမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ စိတ်စေတနာကို သန္နိဋ္ဌာနစေတနာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ တကယ်သတ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချပြီး သတ်လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်စေတနာတွေပဲ။ အဲဒီ စိတ်စေတနာတွေက ငရဲမှာဖြစ်စေတယ်၊ မသတ်မီရှေ့ပိုင်း သတ်ပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ ထပ်ပြီးတော့လည်း ဒီအကုသိုလ်ကံတွေကို အာရုံယူပြီးတော့ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်စေတနာတွေ

©shwehinthar.com

မဖြစ်ကြဘူးလား? ဖြစ်ကြတယ်။ အဲဒီရှေ့ပိုင်း နောက်ပိုင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အကုသိုလ် စိတ်စေတနာတွေ ကြောင့်လည်း အသက်တိုရတယ်လို့ ဒီလို မှတ်ရမယ်။ ကဲ – အသက်တိုတဲ့ အပိုင်းပြီးတော့ အသက်ရှည်တဲ့အပိုင်းကိုလည်း ဘုရားရှင်က ဆက်လက် ဟောကြားထားတော်မူတယ်၊ အဋ္ဌကထာကလည်း ဖွင့်ဆိုထားပြန်တယ်။ အဲဒီမှာ အသက်ရှည်ပုံနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ ဘယ်လို ဖြစ်ပေါ်လာသလဲ?

အသက်ရှည်စေတဲ့ ဥပတ္ထမ္ဘကကံ

ပရိတ္တကမ္မေနပိ နိဗ္ဗတ္တံ ပဝတ္တေ ဧတံ ပါဏာတိပါတာ ဝိရတိကမ္မံ အာဂန္တွာ အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမ – (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၉။)

အားပျော့နေတဲ့ ကံတစ်ခုကြောင့် လူ့ဘဝမှာလာပြီးတော့ ပဋိသန္ဓေ နေပြီပဲ ထားဦးတော့၊ အဲဒီလို ပဋိသန္ဓေနေရတဲ့ အချိန်အခါမှာ တစ်ချိန်တုန်း က မိမိကလူ့လောကရှိစဉ်အခါက သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ခဲ့တယ်၊ ရှောင်ကြဉ်လိုက်တဲ့ ဒီပါဏာတိပါတကံက, ရှောင်ကြဉ်တဲ့ ကုသိုလ် စေတနာကလေးက အနက်အဓိပ္ပါယ်သဘောအားဖြင့် ဒီလို လာပြောပြနေတယ်၊ ဘယ်လိုလဲ?

သစာဟံ ပဌမတရံ ဇာနေယျံ၊ န တေ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တိတုံ ဒဒေယျံ၊ ဒေဝလောကေယေဝ တံ နိဗ္ဗတ္တာပေယျံ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၉။)

အကယ်၍ ငါသာရှေးဦးစွာ သိခွင့်ရခဲ့မယ်ဆိုရင် သင့်ကို ငါ ဒီလူ့ပြည် လူ့လောကမှာ ဘယ်တော့မှ ဖြစ်ခွင့်မပေးဘူး၊ နတ်ပြည် နတ်လောကမှာပဲ သင့်ကို ငါ ဖြစ်ခွင့်ပေးမယ်လို့ မပြောသော်လည်း ပြောသလိုဖြစ်နေတယ်။ ဟောတု, တွံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိဗ္ဗတ္တ (နိဗ္ဗတ္တော)၊ အဟံ ဥပတ္ထမ္ဘကကမ္မံ နာမ ထမ္ဘံ တေ ကရိဿာမိ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၉။)

ကဲဖြစ်စေတော့၊ သင် ဘယ်နေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်ချင်တဲ့နေရာမှာ ဖြစ် ပါစေ၊ ငါဟာ သင့်ကို အားကောင်းလာအောင် အားပေးထောက်ပံ့မယ် ဆိုပြီးတော့ တိုင်ကြီးတစ်တိုင်က မှီရာအဖြစ်နှင့် ကျေးဇူးပြုပေးသလို ဒီ ပါဏာတိပါတလုပ်ငန်းရပ်မှ ရှောင်ကြဉ်မှုဆိုတဲ့ ကုသိုလ်စေတနာကလည်း အသက် ရှည်သွားအောင် လာပြီးတော့ အားပေးထောက်ပံ့တယ်။ ဘယ်လို အားပေး ထောက်ပံ့သလဲလို့မေးတော့ –

ပရိဿယံ နာသေတိ၊ ဘောဂေ ဥပ္ပါဒေတိ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၉။)

ပရိဿယံ - ဘေးအန္တရာယ်ကို။ **နာသေတိ** - ဖျက်ဆီးပစ်၏။ **ဘောဂေ** - စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို။ **ဥပ္ပါဒေတိ** - ဖြစ်စေ၏။

ဘေးအန္တရာယ်တွေကို ပျက်စီးစေတယ်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကို ဖြစ်စေ တယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်စေသလဲ?

တတ္ထ ဒါရကဿ မာတုကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ မာတာပိတူနံ သုခမေဝ သာတမေဝ ဟောတိ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၉။)

တတ္ထ - ထိုလူ့ပြည်လူ့လောက၌။ **ဒါရကဿ** - ကလေးသူငယ်၏။ **မာတုကုစ္ဆိယံ** - မိခင်ဝမ်းကြာတိုက်၌။ **နိဗ္ဗတ္တကာလတော** - ဖြစ်တဲ့ အချိန်အခါကာလမှ။ **ပဋ္ဌာယ** - စ၍။ **မာတာပိတူနံ** - မိဘနှစ်ပါးတို့အား။ **သုခမေဝ** - ချမ်းသာသုခသည်သာလျှင်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်ပေါ်၍လာပေ၏။ **သာတမေဝ** - သာယာဖွယ်အာရုံအမျိုးမျိုးသည်သာလျှင်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်ပေါ်၍လာပေ၏။

ဒီကလေးသူငယ် မိခင်ဝမ်းတိုက်မှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေချိန်အခါကာလ မှ စ၍ မိဘနှစ်ပါးမှာ ချမ်းသာသုခအမျိုးမျိုးသာ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ သာယာ ဖွယ်အာရုံ, နှစ်သက်ဖွယ်, မြတ်နိုးဖွယ် အာရုံအမျိုးမျိုးသာလျှင် ဖြစ်ပေါ် လာတယ်။

ယေပိ ပကတိယာ မနုဿာ မနုဿပရိဿယာ ဟောန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ အပဂစ္ဆန္တိ။ (မ-ဋ္ဌ-၄-၁၇၉။)

ပင်ကိုယ်ပကတိအားဖြင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်နေတဲ့ လူတွေ၊ ဘီလူးတွေ အစရှိတဲ့ ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးတွေရှိကြတယ်၊ အဲဒီအန္တရာယ်အမျိုးမျိုး တွေမှာ အကုန်လုံး ဘေးရှဲသွားကြတယ်။ အမြဲတမ်း ဒုက္ခပေးနေတဲ့လူတွေက ဒုက္ခ မပေးနိုင်ကြတော့ဘူး၊

©shwehinthar.com

ဒီကလေးဘုန်းကံကြောင့် အမြဲတမ်းဒုက္ခပေးနေတဲ့ နတ်တွေ, ဘီလူးတွေဟာလည်း ဒုက္ခပေးနိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိကြတော့ဘူး။ ဒီကလေးရဲ့ ဘုန်းကံကြောင့်ပဲ။ ဘာဘုန်းကံလဲ? သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံရဲ့ ဘုန်းကံပဲ။ ကုသိုလ်ကိုပဲ ဘုန်းကံလို့ခေါ်တာပါ၊ ဘုန်းကံဆိုတာက ပုညု ကောင်းမှုကုသိုလ်ပဲ။ အဲဒီကောင်းမှုကုသိုလ်ရဲ့ စွမ်းအားကြောင့် ဒီအန္တရာယ်တွေ အကုန်လုံး ဘေးရှဲသွားကြတယ်။

ဗဝံ ပရိဿယံ နာသေတိ။ *(မ-၄-၄-၁၇၉။)*

ဗဝံ - ဤသို့လျှင်။ **ပရိဿယံ** - ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးကို။ **နာသေတိ** - ဖျက်ဆီး၍ပေး၏။

ဘုန်းကြီးငယ်စဉ် ကျောင်းသားဘဝတုန်းက အတွေ့အကြုံကလေးတစ်ခု ရှိခဲ့ဖူးတယ်၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားဘဝနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ဆွမ်းအုပ် ထမ်းရတယ်။ တစ်နေ့ လယ်တောတစ်ခုမှာ ဆွမ်းအုပ်သွားထမ်းရတယ်၊ အဲဒီ နေ့ လယ်တောမှာ တစ်အိမ်တစ်ယောက်ဆိုပြီးတော့ သူကြီးက ဆင့်ခေါ်လို့ လူတွေထွက်လာကြတာနှင့် ဆုံမိတယ်။ ရှေးခေတ်ကပေါ့လေ၊ သူကြီး ရှိတယ်။ သူကြီးကနေ တစ်အိမ်တစ်ယောက် ဓားတွေ၊ တုတ်တွေနှင့် ထွက်ရမယ်ဆိုပြီး အိမ်တွေဆင့်ခေါ်လိုက်တော့ လူတွေ တစ်အိမ်တစ်ယောက် ဓားတွေ, တုတ် တွေနှင့် ထွက်လာကြတယ်။ ဒါနဲ့ ဆွမ်းချက်တဲ့ ဆွမ်းအမကြီးကို မေးကြည့် တယ်၊ ဘာဖြစ်တာလည်းဆိုတော့ အဲဟိုဘက်မှာတဲ့ လူတစ်ယောက်ကို သတ် သွားလို့၊ သတ်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို လိုက်ပြီးတော့ ရှာနေကြတယ်လို့ ဒီဆွမ်း အမကြီးက ပြောပြတယ်။ ထူးခြားချက်ကလေးတစ်ခုကို ပြောချင်တယ်။ တော နင်းရှာနေကြတဲ့အခါမှာ တစ်အိမ်တစ်ယောက်ကျနှင့် လူတွေ ဆင့်ပြီး တော နင်းပြီးတော့ လိုက်ရှာတော့ – တောလည်း သိပ်မရှိလှဘူး၊ လယ်ကွင်းပဲ၊ အဲဒီလယ်ကွင်းထဲမှာ ဒီလူကိုလိုက်ရှာတာ ရှာလို့မတွေ့ကြဘူး၊ ဒီသတ်တဲ့ ဒကာကြီးကလည်း ဘုန်းကြီးနှင့် ခင်ပါတယ်၊ နောက်ပိုင်း သူနှင့်ဆုံတော့ မေး ကြည့်တယ်၊ ဘာလုပ်နေသလဲဆိုတော့ သူက အဲဒီအချိန်အခါမှာ လယ်တော မှာ လယ်တွေရိပ်နေတဲ့အချိန်ဖြစ်တော့ ကောက်ရိုး ရိုးပြတ်တွေရှိတယ်၊ ရိုးပြတ် ကလေးကို အထုံး (၉)ထုံး ထုံးပြီးတော့ ပုတီးလို သူက ကွင်းလေးလုပ်လိုက်ပြီး တော့ အဲဒီအထုံး (၉)ထုံးကို ပုတီးလုပ်ပြီး ဂုဏ်တော် (၉)ပါးကို ထိုင်ပြီးတော့ စိပ်နေတာပဲ၊ ဓားတွေ, တုတ်တွေနှင့် သူ့နားမှာ လူတွေအကုန်လုံး ဖြတ်သွား နေတယ်၊ အဲဒီလူတွေက သူ့ကို မမြင်ဘူး၊ သူက ဒီလူတွေကို အကုန်လုံး မြင်နေတယ်လို့ သူက ပြောပြတယ်။ အဲဒါ ဘာလဲ? ဒါပဲ။

ဘုန်းကြီး ပြောချင်တာက ဒီဘဝမှာ ပါဏာတိပါတကံကို လွန်ကျူးတာ မှန်ပေမဲ့လို့ အတိတ်က သူ့မှာ ပါဏာတိပါတကံကို ရှောင်ကြဉ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ် ကံကလေးက ရှိနေတယ်၊ ဒီကုသိုလ်ကံကလေးက သူ့ကို အန္တရာယ်ပေးမည့် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးကို ဘေးရှဲသွားအောင် ပို့ဆောင်ပေးလိုက်တယ်၊ ဒါကြောင့် အန္တရာယ်ပေးမည့် သတ္တဝါတွေက သူ့ကို မမြင်ဘူး၊ သူကသာလျှင် အန္တရာယ်ပေးမည့် သတ္တဝါတွေကို မြင်နေတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ ဘုရားဂုဏ်တော်ကို ပွားနေတဲ့ ကုသိုလ်ကံပဲ။ ဒီကုသိုလ်ကံကလည်း အတိတ် က ပါဏာတိပါတကံမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံကို အကျိုးပေးခွင့် သာအောင် လမ်းခင်းပေးနေတယ်၊ အထောက်အပံ့ ပေးနေတယ်။ ပစ္စုပ္ပန် ကုသိုလ်ကံကို အမှီရတဲ့အတွက် အတိတ်ကံကလည်း အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါ အခွင့် ပိုပြီးသာသွားတယ်။ ဒါကြောင့် အတိတ် ကုသိုလ်ကံတွေက အကျိုး ပေးခွင့်သာအောင် ပစ္စုပ္ပန်မှာလည်း ကုသိုလ်ကံတွေကို များများထူထောင်ဖို့ လိုတယ်။ နောက်တစ်ခု –

ဒါရကဿ ပန မာတုကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂေဟေ ဘောဂါနံ ပမာဏံ န ဟောတိ၊ *(မ-၄-၄-၁၇၉။)*

ဒါရကဿ - ကလေးသူငယ်၏။ **မာတုကုစ္ဆိမှိ** - မိခင်ဝမ်းကြာတိုက်၌။ **နိဗ္ဗတ္တကာလတော** - ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာရာ အချိန်အခါကာလ မှ။ **ပဋ္ဌာယ** - စ၍။ **ဂေဟေ** - အိမ်၌။ **ဘောဂါနံ** - စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၏။ **ပမာဏံ** - အတိုင်းအတာ ပမာဏသည်။ **န ဟောတိ** - မရှိပေ။

ကလေးသူငယ် ကိုယ်ဝန်လွယ်တဲ့ အချိန်က စပြီးတော့ မိဘရဲ့အိမ်မှာ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေရဲ့ တိုးတက်မှု အတိုင်းအတာ ပမာဏသည် မရှိတော့ဘူး၊ သိပ်ကြီးပွားလာတယ်၊ မိဘတွေ လုပ်ခင်းကိုင်ခင်းတွေ သိပ်အောင်မြင်လာ တယ်။

နိဓိကုမ္ဘိယော ပုရတောပိ ပစ္ဆတောပိ ဂေဟံ ပဝတ္တမာနာ ပဝိသန္တိ။

(မ-၄-၄-၁၇၉။)

မြှုပ်ထားတဲ့ ရွှေအိုးငွေအိုးတွေဟာ ရှေ့နောက်ဝဲယာအရပ် အကုန်လုံးမှ အိမ်ထဲကို လိမ့်ပြီးတော့ ဝင်လာသလို

©shwehinthar.com

ပေါ်လာကြတယ်။

မာတာပိတရော ပရေဟိ ဥပိတနေဿပိ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ။

(မ-၄-၄-၁၇၉။)

မိဘနှစ်ပါးတို့က သူတစ်ပါးတွေထံမှာ ရှေးတုန်းက အပ်နှံထားခဲ့တဲ့ ပစ္စည်းတွေ ရှိကြတယ်။ ခုခေတ်အပြောနှင့် ပြောရင်တော့ အတိုးချထားတဲ့ ပစ္စည်းပုံစံမျိုးပေါ့၊ အဲဒီ ပစ္စည်းတွေကို မရဘဲ ရှိနေတာကနေ ခုဘုန်းကံရှင် ကလေးသူငယ်တစ်ဦး ကိုယ်ဝန်လွယ်တဲ့ အချိန်အခါကာလက စပြီးတော့ -ဒီစည်းစိမ်ဥစ္စာတွေဟာ ဒီမိဘတွေရဲ့မျက်မှောက်ကို အလွယ်တကူ ရောက်ရှိ လာကြတယ်၊ မပေးဘဲ မနေနိုင်ကြတော့ဘူး၊ ပေးချင်တဲ့စိတ်ထားတွေ ပေါ် လာတယ်၊ ပေးလည်း ပေးဆပ်ကြတယ်။ နောက်တစ်ခု –

ဓေနုယော ဗဟုခီရာ ဟောန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

နွားမတွေကြည့်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် နို့တွေအများကြီးထွက်လာတယ်။ဂေါဏာ သုခသီလာ ဟောန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

နွားတွေကြည့်လိုက်ရင် နွားတွေရဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားက သိပ်ကောင်း သွားတယ်၊ ခိုင်းလို့ စေလို့ သိပ်ကောင်းလာတယ်။

ဝပ္ပဋ္ဌာနေ သဿာနိ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

လယ်တော ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် စိုက်ပျိုးထားတဲ့ လယ်ခင်းမှာ စပါးတွေ အသီးအနှံတွေက သိပ်ပြီးတော့ အောင်မြင်လာတယ်။

ဝဇိယာ ဝါ သမ္ပယုတ္တံ, တာဝကာလိကံ ဝါ ဒိန္နံ ဓနံ အစောဒိတာ သယမေဝ အာဟရိတွာ ဒေန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

အတိုးပေးထားတဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ သို့မဟုတ် ခဏခေတ္တ ချေးငှား ထားတဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေဟာလည်း အတိုးချထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သို့မဟုတ် ချေးငှားထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အလွယ်တကူနဲ့ လာပြီးတော့ ပေးကြတယ်။

ဒါသာဒယော သုဝစာ ဟောန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

အိမ်မှာခိုင်းစေနေတဲ့ ကျွန်ယောကျ်ား ကျွန်မိန်းမတွေကို ကြည့်လိုက် မယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ပြောစကား ဆိုစကား သိပ်ပြီးတော့ နားထောင်ကြ တယ်၊ ဒါ ကလေးရဲ့ ဘုန်းကံပဲ။ နောက်တစ်ခု –

ကမ္မန္တာ န ပရိဟာယန္တိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

အလုပ်သမားတွေ ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် လုပ်ခင်းကိုင်ခင်းမှာ ရေသာခိုနေတာမျိုး လုံးလုံးမရှိကြဘူး။ အလုပ်ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝလုပ်ကြတယ်။

ဒါရကော ဂဗ္ဘတော ပဋ္ဌာယ ပရိဟာရံ လဘတိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

ကလေးသူငယ်ကို ကိုယ်ဝန်လွယ်တဲ့ အချိန်အခါကစပြီး ဒီကိုယ်ဝန် မပျက်စီးအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးမည့်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘေးကအမျိုးသမီးတွေ အများကြီးပေါ်လာတယ်။

ကောမာရိကဝေဇ္ဇာ သန္နိဟိတာဝ ဟောန္တိ။ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

ကလေးသူငယ်ကို ဆေးကုသပေးမည့် အမျိုးသမီးဆေးဆရာ အမျိုးမျိုး ပေါ့၊ ခုခေတ်အပြောနှင့် ပြောရင်တော့ အမျိုးသမီး ဆရာဝန်တွေပေါ့နော်၊ အမျိုးသမီးဆရာဝန်အမျိုးမျိုးတွေဟာ အသင့်စည်းဝေး ရောက်လာကြတယ်။

ဂဟပတိကုလေ ဇာတော သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ, အမစ္စကုလာဒီသု ဇာတော သေနာပတိဋ္ဌာနာဒီနိ လဘတိ။ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

ဒါရကော - ကလေးသူငယ်သည်။ **ဂဟပတိကုလေ** - ဂဟပတိအမည် ရတဲ့ သူဌေးသူကြွယ်မျိုး၌။ **ဇာတော** - မွေးဖွားခဲ့သည်ရှိသော်။ **သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ** - သူဌေးရာထူးကို။ **လဘတိ** - ရရှိနိုင်၏။

ဒီကလေးသူငယ်ဟာ ဂဟပတိ သူဌေးသူကြွယ်မျိုးမှာ သွားပြီး လူဖြစ်ခဲ့ မယ်ဆိုရင် သူဌေးရာထူး ရနိုင်တယ်။

ဒါရကော - ကလေးသူငယ်သည်။ **အမစ္စကုလာဒီသု** - အမတ်အမျိုး အနွယ် စသည်တို့၌။ **ဇာတော** - မွေးဖွားခဲ့သည်ရှိသော်။

©shwehinthar.com

သေနာပတိဌာနာဒီနိ - စစ်သူကြီးရာထူးစသည်တို့ကို။ **လဘတိ** - ရရှိနိုင်၏။

အမတ်မျိုးမှာ မွေးဖွားခဲ့မယ်ဆိုရင် စစ်သူကြီးရာထူးကို ရရှိနိုင်တယ်၊ မင်းမျိုးမှာ မွေးဖွားခဲ့မယ်ဆိုရင် ရှင်ဘုရင်ရာထူး ရနိုင်တယ်၊ ဒီလို ဆိုလိုတယ်။

ဧဝံ ဘောဂေ ဥပ္ပါဒေတိ။ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

ဧဝံ - ဤသို့လျှင်။ **ဘောဂေ** - စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို။ **ဥပ္ပါဒေတိ** - ဖြစ်ပေါ်စေ၏။

သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့တဲ့ကံတစ်ခုက ဒီပုံဒီပန်း ဒီနည်းလမ်းအားဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာအမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေတယ်၊ ဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပေးတယ်။

သော အပရိဿယော သဘောဂေါ စိရံ ဇီဝတိ။ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

သော - ထိုကလေးငယ်သည်။ **အပရိဿယော** - ဘေးရန် မရှိဘဲ။ **သဘောဂေါ** - စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံကုံလုံရသည်ဖြစ်၍။ **စိရံ** - ကြာမြင့်စွာ။ **ဇီဝတိ** - အသက်ရှည်ရ၏။

ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးလည်း သူ့မှာကင်းတယ်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာအမျိုးမျိုး တွေနှင့်လည်း ပြည့်စုံတယ်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာလည်း ပြည့်စုံပြီးတော့ ရှည်မြင့်စွာ သော အချိန်အခါကာလပတ်လုံး အသက်ရှည်ရတယ်။

ဧဝံ အပါဏာတိပါတကမ္မံ ဒီဃာယုကသံဝတ္တနိကံ ဟောတိ။

(မ-၄-၄-၁၇၉။)

ဧဝံ - ဤသို့လျှင်။ **အပါဏာတိပါတကမ္မံ** - သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ကံသည်။ **ဒီဃာယုကသံဝတ္တနိကံ** - ရှည်သော အသက်ကို ဖြစ်စေတတ်သည် (ဝါ) အသက်ရှည်စေတတ်သည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

ဒီလိုဆိုရင် အသက်ရှည်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သူ့အသက်ကို သတ်ရမ လား မသတ်ရဘူးလား? မသတ်ရဘူး၊ လိုအပ်တယ်၊ လိုအပ်တယ် – ဒါ စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးပဲ။

အပါဏာတိပါတိနာ ဝါ ကတံ အညမ္ပိ ကုသလံ ဥဠာရံ ဟောတိ၊

(မ-၄-၄-၁၇၉။)

ဝါ - နောက်တစ်မျိုးသော်ကား။ **အပါဏာတိပါတိနာ** - သူ့အသက်ကို သတ်လေ့မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ကတံ** - ပြုစုပျိုးထောင်အပ်တဲ့။ **အညမ္ပိ ကုသလံ** - အခြားတစ်ပါးသော ကုသိုလ်တရားသည်လည်းပဲ။ **ဥဠာရံ** - ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုး များမြတ်သောအကျိုးရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

နောက်တစ်မျိုး ပြောဦးမယ် — သူ့အသက်ကို သတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်ပြုတဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံနှင့် သူ့အသက်ကိုမသတ်ဘဲနှင့် ရှောင် ကြဉ်နေတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးက ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ကုသိုလ်ကံလို့ ကုသိုလ်ကံနှစ်မျိုးရှိတယ်။ အဲဒီကုသိုလ်ကံနှစ်မျိုး ရှိတဲ့အနက်က သူ့အသက်ကို မသတ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်နေတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးက ပြုစုပျိုးထောင်လိုက် တဲ့ အခြားအခြားကံတွေလည်း ရှိကြပြန်တယ်။ အခြားအခြားကံဆိုတာ သူ့ အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တဲ့ကံမှတစ်ပါး တခြားတခြားကုသိုလ်ကံ အားလုံးပဲ။ ဒီကံတွေသည် –

ဥဠာရံ - ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုးများမြတ်တဲ့ အကျိုးအာနိသင်ရှိတယ်။

ဒီဃာယုကပဋိသန္ဓိံ ဇနေတုံ သက္ကောတိ၊ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

ဒီဃာယုကပဋိသန္ဓိံ - အသက်ရှည်တဲ့ ပဋိသန္ဓေမျိုးကို။ **ဇနေတုံ** - ဖြစ်စေအံ့သောငှာ။ **သက္ကောတိ** - စွမ်းနိုင်၏။

ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ကလေးထဲက အသက်ရှည်နိုင်တဲ့ မျိုးစေ့ဓာတ်စွမ်းအား တွေ ဒီထဲမှာ ကပ်ပြီးတော့ ပါလာတယ်။ ဒီပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ကြဉ်တဲ့ ကုသိုလ်ကံက အသက်ရှည်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်တွေကို ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ထဲမှာ မြှုပ်နှံပေးလိုက်တယ်။ ဒီကံရဲ့စွမ်းအင်များက ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးနေတဲ့ ကံကို အသက်ရှည်စေတဲ့စွမ်းအင်ပြည့်ဝလာအောင် ထောက်ပံ့ပေးလိုက်တယ်။

©shwehinthar.com

ဒါကြောင့် ဒီကံတွေက အသက်ရှည်တဲ့ ပဋိသန္ဓေမျိုးကိုဖြစ်စေဖို့ရန် စွမ်းအင် ပြည့်ဝလာတယ်။

ဧဝမ္ပိ ဒီဃာယုကသံဝတ္တနိကံ ဟောတိ။ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

ဧဝမ္ပိ - ဤသို့လည်းပဲ။ **ဒီဃာယုကသံဝတ္တနိကံ -** အသက်ရှည်စေမှုကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ **ဟောတိ -** ဖြစ်၏။

သူ့အသက်ကို မသတ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်နေတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးက ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ကံသည် ဒီပုံအားဖြင့် အသက်ရှည်တယ်၊ အသက် ရှည်မှုကို ဖြစ်စေတတ်တယ်။

ပဋိသန္ဓိမေဝ ဝါ နိယာမေတွာ ဒီဃာယုကံ ကရောတိ။ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

ပဋိသန္ဓိမေဝ ဝါ - ပဋိသန္ဓေကိုပင်လျှင်သော်လည်းပဲ။ **နိယာမေတွာ -** သတ်မှတ်၍။ **ဒီဃာယုကံ -** အသက်ရှည်ခြင်းကို။ **ကရောတိ -** ပြုလုပ်၍ ပေးတတ်၏။

ပဋိသန္ဓေကိုလည်း အသက်ရှည်တဲ့ ပဋိသန္ဓေမျိုးဖြစ်အောင် ဒီကံက သတ်မှတ်ချက် ပေးလိုက်တယ်။ သတ်မှတ်ပြီးတော့ အသက်ရှည်အောင် ပြုပြင်ဖန်တီးပေးလိုက်တယ်။

ဟိုဘက်က သုတ္တန်တစ်ခု – အမည်တော့ မေ့နေတယ်၊ သတ္တဝါတွေ အမိဝမ်းတွင်းမှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေရပြီး မွေးဖွားလာတဲ့ သတ္တဝါနှင့် အမိ ဝမ်းတွင်းမှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေပြီးတော့ အမိဝမ်းတွင်းမှာပဲ သေကျေပျက်စီး ရတဲ့သတ္တဝါ၊ ဒီနှစ်ခု နှိုင်းယှဉ်လိုက်မယ်ဆိုရင် အမိဝမ်းတွင်းမှာ သေကျေ ပျက်စီးရတဲ့ သတ္တဝါက ပိုပြီးများတယ်လို့ ဘုရားဟောထားတဲ့ သုတ္တန်တစ်ခု ရှိပါတယ်။ ခုလိုသူတော်ကောင်းတစ်ဦး ဆိုကြပါစို့၊ ကိုယ်ကျင့်သီလတွေ ဖြူစင် နေတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးကို ကံတစ်ခုက ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးလိုက်ပြီ ဆိုရင် အမိဝမ်းတွင်းမှာ သေကျေစေတတ်တဲ့ ကံမျိုး ဘယ်တော့မှ မဖြစ်စေ ရဘူး၊ အမိဝမ်းတွင်းမှာ မသေကျေ မပျက်စီးရအောင် ဒီကံက သတ်မှတ် ချက် ပေးလိုက်တယ်။

သန္နိဋ္ဌာနစေတနာယ ဝါ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ပုဗ္ဗာပရစေတနာဟိ ဝုတ္တနယေန ဒီဃာယုကော ဟောတိ။ (မ-၄-၄-၁၇၉။)

နောက်တစ်နည်း ပြောရမယ်ဆိုလို့ရှိရင်တော့ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်ဖြတ်တော့ပါဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး ရှောင်ကြဉ်လိုက်တဲ့ အဲဒီ သန္နိဋ္ဌာနစေတနာက နတ်ပြည်နတ်လောကမှာ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် သွားပြီး ဖြစ်ပေါ် စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတယ်။ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်တော့ပါဘူးလို့ စိတ် ဆုံးဖြတ်ချက်မချခင် ရှေ့ပိုင်းမှာ ရှောင်ကြဉ်ဖို့ရန်ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်စေတနာတွေ, နောက်ပိုင်းမှာ ရှောင်ကြဉ်ပြီးတဲ့ အခါမှာလည်းဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်စေတနာ တွေ ရှိတယ်၊ ကုသိုလ်စိတ်စေတနာတွေပဲ။ အဲဒီ စေတနာတွေကလည်း ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း လူ့ပြည် လူ့လောကမှာ လာပြီးတော့ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် တည်နေခဲ့ရမယ်ဆိုရင် အသက်ရှည်စေတတ်ပါတယ်။

ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗပဉ္စဝိဿဇ္ဇနေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(မ-၄-၄-၁၇၉။)

ဒီပြဿနာကို ပြောဆိုခဲ့တဲ့အဖွင့်အတိုင်း နောက်လာမည့် ပြဿနာ၊ [အားလုံးပေါင်း (၁၄)ချက်ရှိတဲ့အနက်က ခု (၂)ချက်ပဲ ပြောရသေးတယ်] အဲဒီကြွင်းကျန်နေသေးတဲ့ ပြဿနာ (၁၂) ချက်တို့မှာလည်း ဒီပုံစံကို နည်းမှီ ပြီး သိရှိပါလို့ အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ဆိုထားတယ်။

ဒါကြောင့် နည်းနည်း စကားစပ်မိအောင် ပြန်ပြီးတော့ပြောမယ် . . . ။ သုဘလုလင်က မြတ်စွာဘုရားကို ပြဿနာ (၁၄)ခု မေးခဲ့တယ်၊ အဲဒီ (၁၄)ခု မေးတဲ့အထဲမှာ ဘာကြောင့် အသက်ရှည်ရသလဲ? ဘာကြောင့် အသက်တို ရသလဲ? ဒီမေးခွန်းနှစ်ခုလည်း ပါတယ်။ အသက်တိုခြင်းသည် ပါဏာတိပါတကံကို လွန်ကျူးခဲ့လို့, အသက်ရှည်ရခြင်းသည် ပါဏာတိပါတကံတွေကို ရှောင်-ကြဉ်ခဲ့လို့ ဒီလိုမြတ်စွာဘုရားက ပြန်ပြီးတော့ အဖြေပေးပါတယ်။

ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ မေးခွန်း

ဒီနေရာမှာ – ကိုယ်ကျင့်ဖြူစင်မြင့်မြတ်တဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးက ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ဒါနကုသိုလ်ကံနှင့်

©shwehinthar.com

ကိုယ်ကျင့်သီလ ပျက်စီးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ဒါနကုသိုလ်ကံတို့ရဲ့ ကွာခြားတဲ့ အကျိုးတရားရှိပုံနှင့် ဆက်စပ်ပြီး ဟောကြားထားတော်မူတဲ့ **ဇာဏုသောဏိ သုတ္တန်** *(အံ-၃-၄၇၈။)* ဆိုတဲ့ သုတ္တန်တစ်ခု ရှိပါတယ်။ အဲဒီသုတ္တန်မှာလာရှိတဲ့ အကြောင်းအရာအချို့ကို အတိုချုပ်ပြီး ထပ်ပြောဦးမယ် –

တစ်ချိန်မှာ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးရဲ့ ပုရောဟိတ်ဆရာကြီးဖြစ်တဲ့ ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏားကြီးက ဘုရားရှင်ထံချဉ်းကပ်ပြီးတော့ မေးခွန်းတစ်ခုမေးပါ တယ်။ ဘယ်လိုမေးသလဲ? –

အရှင်ဂေါတမ . . . တပည့်တော်တို့ပုဏ္ဏားတွေဟာ "ဤအလှူသည် ကွယ်လွန်ပြီးကုန်သော ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ထံသို့ ကပ်ရောက်ပါစေ၊ ဤအလှူ ကို ကွယ်လွန်ကုန်သော ဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည် သုံးဆောင်ကြပါစေ" – ဆိုတဲ့ ဦးတည်ချက်နှင့် အလှူဒါနတွေကို ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ သေသူကို ရည်စူး ပြီးတော့ ကုဋ္ဌိထမင်းတို့ကို ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ အဲဒီအလှူဟာ ကွန်လွန်သွား ကြတဲ့ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေထံသို့ ဆိုက်ရောက်ပါသလား? ကွယ်လွန်သွားကြ တဲ့ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေဟာ ဒီအလှူကို သုံးဆောင်ကြရပါသလား?

ဒီလို ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏားကြီးက ဘုရားရှင်အား သေသူကို ရည်ညွှန်း ၍ လှူဒါန်းအပ်တဲ့ အလှူဒါနနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ မေးခွန်းတွေကို မေးမြန်း လျှောက်ထားတယ်။

ဘုရားရှင်၏ အဖြေ

အဲဒီအခါမှာ ဘုရားရှင်က –

ဌာနေ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဥပကပ္ပတိ၊ နော အဋ္ဌာနေ။

ဒကာတော်ပုဏ္ဏား . . . ဒီကောင်းမှုကုသိုလ်ဟာ ရောက်သင့်သော အရာဌာနၡ ရောက်တယ်၊ မရောက်သင့်သော အရာဌာနၡ မရောက်ဘူး -လို့ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းပဲ အဖြေ ပေးတော်မူလိုက်ပါတယ်။ ကျဉ်းလွန်းတော့ ပုဏ္ဏားကြီးက ထပ်ပြီး ရှင်းလင်းဟောကြားတော်မူရန် တောင်းပန်ပြန်တယ်။ ဒီအခါမှာ ဘုရားရှင်က အကျယ်ဝေဖန်ပြီး ဟောကြားပေးတော်မူပါတယ်။

ဒီဒေသနာတော်ရဲ့ လိုရင်းကတော့ ဒီလိုပါ . . .။

ငရဲ-တိရစ္ဆာန်-ပြိတ္တာ-လူ့ပြည်-နတ်ပြည်ဆိုတဲ့ ဂတိငါးတန်ရှိတဲ့ အထဲ က – သေလွန်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မသေခင် လူ့ဘဝတုန်းက ဒုစရိုက်မျိုးစုံကို လက်သွက်သွက် လွန်ကျူးလေ့ရှိတဲ့ ဒုစရိုက်အိုး လူမိုက်မျိုးဖြစ်ခြင်းကြောင့် သေလွန်သွားတဲ့အခါ ငရဲသို့ရောက်မယ်ဆိုရင် ထိုငရဲသားသတ္တဝါရဲ့ အကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့ စေတနာအာဟာရနှင့်ပဲ မျှတနေရတယ်။ အကယ်၍ တိရစ္ဆာန်ဘဝ ရောက်ခဲ့မယ်ဆိုရင်လည်း တိရစ္ဆာန်ဘဝမှာရှိတဲ့ မြက်သစ်ရွက်စတဲ့ တိရစ္ဆာန်တို့ရဲ့ အာဟာရတွေနှင့်ပဲ မျှတနေရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီငရဲ-တိရစ္ဆာန် ဆိုတဲ့ ဘုံဌာနတွေဟာလည်း ဒီလူဘဝက ဆွေမျိုးသားချင်းတို့က ပြုလုပ်လိုက် တဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်ဟာ အဲဒီ ငရဲသားထံသို့ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်ထံသို့ မရောက်နိုင်ဘူး၊ အရာဌာန မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုလိုတယ်။

ငရဲသားသတ္တဝါဆိုတာကလည်း သူ့ရဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေရဲ့ အရှိန် အဝါတွေ မကုန်သမျှကာလပတ်လုံး ငရဲမှာ ခံနေရမည့်သဘောရှိပါတယ်။ ဒီလူ့ပြည်လူ့လောကက သူ့အတွက်ရည်ညွှန်းပြီး ပြုလုပ်ပေးတဲ့ ကုသိုလ်တို့ ရဲ့အရှိန်အဝါကို ခံယူနိုင်တဲ့သဘောမရှိဘူး။ ဒီကုသိုလ်တွေရဲ့ အကျိုးကိုလည်း သုံးဆောင်ခံစားနိုင်ခွင့် မရှိဘူး။

နောက်တစ်ခု – တိရစ္ဆာန်ဘဝဆိုတာကလည်း အလားတူပဲ - တိရစ္ဆာန် ဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့စွမ်းအားရှိတဲ့ အကုသိုလ်ကံတို့ရဲ့ အရှိန်အဝါတွေ မကုန် သေးသမျှကာလပတ်လုံး တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ ကျွတ်နိုင်လွတ်နိုင်တဲ့သဘော မရှိ ဘူး။ ဒါကြောင့် တိရစ္ဆာန်ဘုံဘဝ ရောက်ရှိသွားတဲ့ ကွယ်လွန်သူကို ရည်ညွှန်း ပြီး လူ့ဘဝက ကျန်ရစ်သူဆွေမျိုးသားချင်းတို့က ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုပေး သော်လည်း အဲဒီတိရစ္ဆာန်ဘဝရောက်ရှိနေတဲ့သူက သိရှိဖို့ သာဓုခေါ်နိုင်ဖို့ ဆိုတဲ့သဘောတရားမှာ အလွန်ဖြစ်နိုင်ခဲတဲ့သဘောတစ်ခုသာ ဖြစ်နေတယ်။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှာရှိတဲ့ မိခင်တစ်ဦးဦးရဲ့ဝမ်းထဲမှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေဆဲအချိန် အခါမျိုးမှာ ဒီလူ့ဘဝက ဆွေမျိုးသားချင်းတွေက ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုပေး မယ်ဆိုရင် ထိုသတ္တဝါက သိရှိနိုင်ဖို့ သာဓုခေါ်နိုင်ဖို့ဆိုတဲ့သဘောတရားဟာ လည်း ပိုပြီးအလှမ်းဝေးတဲ့ အခက်အခဲတစ်ရပ်သာဖြစ်ဖို့ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် တိရစ္ဆာန်ဘဝဟာလည်း လူ့ပြည်လူ့လောကက ဆွေမျိုးသားချင်းတို့က ပြု လုပ်ပေးလိုက်တဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့ရဲ့ အရှိန်အဝါတွေ

©shwehinthar.com

ရောက်နိုင်တဲ့နေရာ ဌာနမျိုး မဟုတ်ဘူး။

နောက်တစ်ခုပြောဦးမယ် - ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဟာ လူ့ပြည်လူ့လောကမှာ ရှိစဉ် ကိုယ်ကျင့်သီလတွေက အလွန်ဖြူစင်တယ်၊ ကာယကံစင်ကြယ်မှုရှိတယ် ဝစီကံစင်ကြယ်မှုရှိတယ် မနောကံစင်ကြယ်မှုရှိတယ်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကွယ်လွန် သွားတဲ့အခါ လူ့ပြည်လူလောက ရောက်ခဲ့ရင် လူတို့ရဲ့အစာအာဟာရဖြင့် မျှတနေရတယ်၊ နတ်ပြည်နတ်လောက ရောက်ခဲ့ရင်လည်း နတ်တို့ရဲ့ အစာ အာဟာရဖြင့် မျှတနေရတယ်။ ထိုလူ့ပြည် နတ်ပြည် ရောက်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအတွက် ရည်ညွှန်း ပြီး လူ့ပြည်လူလောကမှာ ကျန်ရစ်ခဲ့သူ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့က ကောင်းမှု ကုသိုလ်တွေကို ပြုပေးကြသော်လည်း ထိုကွယ်လွန်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီ ကုသိုလ်ရဲ့အကျိုးတရားကို ခံစားဖို့ရန် အရာဌာနမဟုတ်ပြန်ဘူး။

ဒီအချက်ဟာလည်း ထင်ရှားပါတယ်။ ကွယ်လွန်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လူ့ပြည်လူ့လောကကို ရောက်ရှိနေပြီဆိုကြစို့။ ရက်ပိုင်းလပိုင်းအတွင်းမှာပဲ ထိုကွယ်လွန်သူကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ ကျန်ရစ်သူဆွေမျိုးသားချင်းတို့က ကောင်းမှု ကုသိုလ်ပြုခဲ့ရင် ထိုကုသိုလ်ကို ထိုလူသားတစ်ဦးက ရရှိဖို့မှာ အလွန်ခက်ခဲတဲ့ သဘောတစ်ခု ဖြစ်နေတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ? – ထို ကွယ်လွန်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီ ရက်ပိုင်းလပိုင်းအတွင်းလောက်မှာဆိုရင် မိခင်တစ်ဦးဦးရဲ့ ဝမ်းကြာတိုက်မှာ တည်ရှိနေတုန်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ မိခင် တစ်ဦးဦးရဲ့ ဝမ်းကြာတိုက်မှာရှိနေတဲ့ ဒီကလေးအတွက် ကျန်ရစ်သူ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့က ကောင်းမှုကုသိုလ် ပြုပေးသော်လည်း ထိုကလေး သူငယ်အဖို့ ထိုကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးတရားတွေကို ရရှိဖို့ရန် အရာဌာနမဟုတ် ဖြစ်နေသေးတယ်။ အကယ်၍ ကွယ်လွန်သူဟာ နတ်ပြည်နတ်လောကသို့ ရောက်ရှိသွားခဲ့ရင်လည်း နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားနေဆဲအချိန်သာဖြစ်တယ်။ လူဘဝက မကွယ်လွန်မီ မိမိကိုယ်တိုင် ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေရဲ့ အရှိန်အဝါတွေ မကုန်သေးသမျှ နတ်ပြည်နတ်လောကမှာ နတ်စည်းစိမ် တွေကို ခံစားရမည့်သဘောသာ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် နတ်ပြည်နတ်လောက ဟာလည်း ကွယ်လွန်သူကို ရည်ညွှန်းပြီး ကျန်ရစ်သူ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့က ပြုပေးလိုက်တဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့ရဲ့ အကျိုးတရားတွေကို ရရှိနိုင်တဲ့ အရာဌာနမျိုး မဟုတ်ဘူး။

ပြိတ္တာဘဝတစ်မျိုးသာ

အကယ်၍ ကွယ်လွန်သူဟာ ပြိတ္တာဘဝသို့ ရောက်ရှိခဲ့မယ်ဆိုရင်, ထို ပြိတ္တာဘဝမှာလည်း ပရဒတ္တူပဇီဝိပြိတ္တာတို့လို သူတစ်ပါးတို့ပြုပေးလိုက်တဲ့ ကုသိုလ်ကိုမှီပြီး အသက်ရှည်ရမည့် ပြိတ္တာမျိုးဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ကျန်ရစ်သူ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့က ထိုကွယ်လွန်သူ (ပြိတ္တာဘုံဘဝသို့ ရောက်ရှိသွားသူ)ကို ရည်ညွှန်းပြီး ကောင်းမှုကုသိုလ်ကိုပြုခဲ့ရင် ထိုဒါနဖြင့် ထိုပြိတ္တာဟာ ထိုပြိတ္တာ ဘုံ၌ မျှတရတယ်၊ ထိုဒါနဖြင့် ထိုပြိတ္တာဟာ ထိုပြိတ္တာဘုံ၌ တည်နေရတယ်။ ဒါကြောင့် ထိုပြိတ္တာဘုံ၌တည်သူအား ထိုဒါနသည် ရောက်ရှိတယ် –

ဒီလို ဘုရားရှင်က အဖြေပေးတော်မူလိုက်တယ်။

ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ ထပ်ဆင့်မေးခွန်းများ

အကယ်၍ ကွယ်လွန်သွားသူဟာ ထိုပြိတ္တာဘဝသို့မရောက်ရှိခဲ့ဘူးဆိုရင် ထိုဒါနကို အဘယ်သူက သုံးဆောင်ပါသလဲ – လို့ ထပ်ပြီး မေးပြန်တယ်။

ဘုရားရှင်ကလည်း – ထိုပြိတ္တာဘုံဘဝသို့ ရောက်ရှိနေကြတဲ့ အခြားအ ခြားသော ရှေးရှေးက ကွယ်လွန်သွားကြတဲ့ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေက ထိုဒါန ကို သုံးဆောင်ခံစားရတဲ့အကြောင်းကို ထပ်ပြီးအဖြေပေးတော်မူပါတယ်။

ကွယ်လွန်သူကလည်း ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်ရှိခဲ့ဘူးဆိုရင်, ပြိတ္တာဘုံ မှာလည်း အခြားအခြားသော ဆွေမျိုးသားချင်းတွေလည်း မရှိကြဘူးဆိုရင် ထိုဒါနကို ဘယ်သူက သုံးဆောင်ခံစားရပါသလဲလို့ ပုဏ္ဏားကြီးက ထပ်မေး ပြန်တယ်။

ရှည်လျားလှစွာသော သံသရာခရီးတစ်လျှောက်မှာ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ မှ ကင်းဆိတ်ရာ ဘုံဌာနရှိတယ်ဆိုတဲ့ ဒီသဘောတရားဟာ အရာဌာနမဟုတ် ကြောင်းကို ဘုရားရှင်က ပြန်လည်ပြီး အမိန့်ရှိတော်မူတယ်။ အဲဒီလို အမိန့်ရှိ ပြီးတဲ့အခါမှာ ဘုရားရှင်က အလွန်သိသင့်တဲ့ အချက်အလက်တစ်ခုကို ဆက် လက်ပြီး မိန့်ကြားတော်မူပြန်ပါတယ် – ဘယ်လိုမိန့်ကြားတော်မူသလဲ? –

©shwehinthar.com

အပိ စ ပြာဟ္မဏ ဒါယကောပိ အနိပ္ဖလော၊ (အံ-၃-၄၈၀။)

ပြာဟ္မဏ - ဒါယကာတော် ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏား . . .။ **အပိ စ** - အမှန်စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား။ **ဒါယကောပိ** - အလှူရှင်သည်လည်း။

အနိပ္ဖလော - အကျိုးမဲ့ မဖြစ်နိုင်။ **သပ္ဖလော၀** - အကျိုးရှိသည်သာလျှင်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်ပေ၏။

"ဒါယကာတော် ပုဏ္ဏားကြီး . . . အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် ပြောဆိုရရင် အလှူရှင်ဟာလည်း အကျိုးမရှိ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ အကျိုးရှိသည်သာ ဖြစ်ပါ တယ်"လို့ ဘုရားရှင်က အမိန့်ရှိတော်မူတယ်။

ဒါယကောပိ အနိပ္ဖလောတိ ယံ သန္ဓာယ တံ ဒါနံ ဒိန္နံ၊ တဿ ဥပကပ္ပတု ဝါ မာ ဝါ၊ ဒါယကေန ပန န သက္ကာ နိပ္ဖလေန ဘဝိတုံ၊ ဒါယကော တဿ ဒါနဿ ဝိပါကံ လဘတိယေ၀။ (အံ-ဋ္ဌ-၃-၃၃၉။)

= အကြင် ကွယ်လွန်သူကို ရည်ညွှန်း၍ ထိုဒါနကို ပေးလှူတယ်။ ထို ကွယ်လွန်သူအား ထိုဒါနသည် ကပ်ရောက်သည်ပင်ဖြစ်စေ, မကပ်ရောက် သည်ပင်ဖြစ်စေ အလှူရှင်ကား ထိုဒါန၏ အကျိုးတရားကို ရရှိသည်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ဆိုလိုတယ်လို့ အဋ္ဌကထာက ရှင်းပြထားတယ်။

ဒီအခါမှာ ပုဏ္ဏားကြီးက — သေသူဟာ ဒါန၏အကျိုးတရား မဖြစ်သင့် တဲ့နေရာမှာ ဖြစ်နေပေမဲ့ ရှင်ဂေါတမဟာ ဒါနရဲ့အကျိုးတရားကို ထင်ရှားရှိ တယ်လို့ ပညတ်တော်မူပါသလားလို့ — ဆက်ပြီး မေးပြန်တယ်။

အဲဒီအခါမှာ ဘုရားရှင်ကလည်း — သေသွားတဲ့သူဟာ ဒါနရဲ့အကျိုး တရား မဖြစ်သင့်တဲ့ဘုံဌာနမှာ သွားဖြစ်နေသော်လည်း ငါဘုရားရှင်က ဒါနရဲ့ အကျိုးတရားတွေကို ထင်ရှားရှိတယ်လို့ပဲ - ပညတ်တော်မူတဲ့အကြောင်းကို မိန့်ကြားတော်မူလိုက်တယ်။

ပုဏ္ဏားကြီးဘက်က — ဒီလိုပေးလှူတဲ့ ဒါနဟာ သေသူအတွက် ရည် ညွှန်းပြီးလှူတဲ့ အလှူဒါနဖြစ်လို့ အလှူရှင်က ဒီဒါနရဲ့အကျိုးကို မရသင့်ဘူးလို့ အယူရှိနေတယ်။ ဘုရားရှင်ကလည်း ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ အမေးပြဿနာရဲ့ဆိုလိုရင်း ကို သိရှိပြီးဖြစ်လို့ အလှူရှင်ဟာ ကောင်းမှုကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးတရားကို မှီပြီး အသက်ရှင်ရမည့် ဘုံဌာနမှာ ဘယ်ဘုံမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီအလှူရှင်ဟာ ဒါနရဲ့ အကျိုးတရားကို ရရှိနိုင်သည်သာဖြစ်တယ် - လို့ ဘုရားရှင်ရဲ့ မိန့်တော်မူ လိုရင်းကို အဋ္ဌကထာက ရှင်းလင်းတင်ပြထားတယ်။ *(အံ-ဋ္ဌ-၃-၃၃၉။)*

ပြီးတော့ ဘယ်လို အကျိုးတရားတွေရှိတယ်ဆိုတာကို ဘုရားရှင်က ဆက်လက်ပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဒီ - ဘုရားရှင်ရဲ့ ဟောကြားချက် ဒေသနာတော်တွေဟာ ယခုလို ကံတွေကို ထူထောင်နေတဲ့ တစ်နည်းပြောရင် တော့ ပန်းချီကားချပ်ကလေးတွေကို ရေးဆွဲနေတဲ့ သံသရာခရီးသည်တွေ အနေနှင့် အလွန်သိထားသင့်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ — ဒီ ဒေသနာတော်ကို အတိုချုပ်ပြီးတော့ ထပ်ပြောဦးမယ် —

တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ - သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း, သူ့ပစ္စည်းကို မတရား ယူခြင်း, သူ့သားမယားကို ဖျက်ဆီးခြင်းဆိုတဲ့ ကာယဒုစရိုက်တွေကိုလည်း လွန်ကျူးလေ့ရှိတယ်။ မုသားစကား, ကုန်းစကား, ကြမ်းတမ်းတဲ့စကား, ပိန်ဖျင်း တဲ့စကားတွေကို ပြောဆိုလျက် ဝစီဒုစရိုက်တွေကိုလည်း လွန်ကျူးလေ့ရှိတယ်။ သူတစ်ပါးပစ္စည်းတွေကို မတရားသောနည်းလမ်းဖြင့် ရရှိဖို့ရန် ကြံစည် စိတ် ကူးနေခြင်း, သူတစ်ပါးတို့ကို သတ်ဖြတ်ဖို့ သေကျေပျက်စီးစေဖို့ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ဖို့ကိုလည်း ကြံစည်စိတ်ကူးနေခြင်း, ကံ-ကံ၏အကျိုးကို လက်မခံဘဲ မှားယွင်းတဲ့ ခံယူချက်တွေ ရှိနေခြင်းဆိုတဲ့ မနောဒုစရိုက်တွေကိုလည်း လွန် ကျူးလေ့ရှိတယ်။

ဒီလို ဒုစရိုက်တွေကို လက်သွက်သွက်နှင့် လွန်ကျူးလေ့ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တစ်ဘက်က သမဏ ဗြာဟ္မဏ အမည်ရှိတဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် များထိုထိုအား ဆွမ်း-အဖျော်-အဝတ်-ယာဉ်-ပန်း-နံ့သာ-နံ့သာပျောင်း-အိပ်ရာ-နေရာ ကျောင်း-ဆီမီးဆိုတဲ့ ဒါနဝတ္ထုအစုစုကို ပေးလှူလေ့ရှိပြန်တယ်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဟာ ကွယ်လွန်သွားတဲ့အခါ ဆင်တို့ရဲ့ အပေါင်းအဖော် အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနိုင်တယ်၊ ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက် မနောဒုစရိုက် ဆိုတဲ့ ဒုစရိုက်အမျိုးမျိုးတွေကို လွန်ကျူးခဲ့တဲ့အတွက် ဆင်ဘဝသို့ ရောက်ရှိရတယ်။သို့သော် သမဏ ဗြာဟ္မဏ အမည်ရှိတဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် များထိုထိုအား ဆွမ်း သက်န်းအစရှိတဲ့ ဒါနဝတ္ထုအမျိုးမျိုးကို ပေးလှူခဲ့တဲ့အတွက် ထိုဆင်ဘဝမှာ

©shwehinthar.com

မင်္ဂလာဆင်တော်စသည်ဖြစ်ရပြီး အစားအသောက်, ပန်း, အထူးထူးသော အဆင်တန်ဆာတို့ကို ရလေ့ရှိပြန်တယ်။

အလားတူပဲ မြင်းဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ရင်လည်း မင်္ဂလာမြင်းတော်စသည် ဖြစ်ရပြီး အဆင့်မြင့်မြင့် နေထိုင်စားသောက်ရတယ်။ နွားဘဝ-ခွေးဘဝ –ရောက်ခဲ့ရင်လည်း အလားတူပဲ အဆင့်မြင့်မြင့်နေရတယ်။ အဆင့်မြင့်မြင့်စား ရတယ် – စသည်ဖြင့် ဘုရားရှင်က ဆက်လက်ပြီး ဟောပြတော်မူတယ်။

ဒီနေရာမှာ တရားနာပရိသတ်တွေ စဉ်းစားဖို့ အချက်အလက်ကလေး တွေကို ဘုန်းကြီးဘက်ကလည်း ပြောပြချင်တယ် - – ခွေးဘဝပဲ ဆိုကြပါစို့ -အဆင့်မြင့်မြင့် နေရတယ်ဆိုသော်လည်း ခွေး - နေရ အိပ်ရတဲ့နေရာဟာ ဘယ်လောက် အဆင့်မြင့်နိုင်သလဲ? – ပြီးတော့ ခွေးဘဝမှာ အဆင့်မြင့်မြင့် စားရတယ်ဆိုသော်လည်း ဘယ်လောက် အဆင့်မြင့်မြင့် စားရမှာလဲ? - စဉ်းစားကြည့်လေ - ဘယ်လောက်ပဲ အဆင့်မြင့်မြင့် ထားထား, ဘယ်လောက် ပဲ အဆင့်မြင့်မြင့် ကျွေးကျွေး ခွေးဆိုတာက မစင်ပုံမှာ ခေါင်းဆိုက်နေရတာကို ကျေနပ်တဲ့ ဘဝမျိုးသာဖြစ်တယ်။

ဒါနဟာ ဘယ်ဘဝရောက်ရောက် အကျိုးပေးတယ် ဆိုသော်လည်း တစ်ဘက်ကကြည့်ရင်တော့ အရှုံးထွက်နေတယ်။ အရောင်းအဝယ်တစ်ခုကို ပြုလုပ်တဲ့အခါမှာ အရှုံးထွက်သလို ခုဒီနေရာမှာလည်း ဒါနဟာ အရှုံးထွက်နေ တယ်။ ဘယ်လို အရှုံးထွက်နေသလဲ?

ဒါနရဲ့စွမ်းအင်

ဒါနဉ္စ လောကေ သက္ကသမ္ပတ္တိံ ဒေတိ မာရသမ္ပတ္တိံ ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိံ၊ စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိံ၊ သာဝကပါရမီဉာဏံ၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ၊ အဘိသမ္ဗောဓိဉာဏံ ဒေတိ။ (အံ-၄-၃-၂၁၃။)

လောကမှာ ဒါနရဲ့စွမ်းအားသည် သိကြားမင်းစည်းစိမ်ကိုသော်လည်း ပေးစွမ်းနိုင်တယ်၊ မာရ်မင်းရဲ့ စည်းစိမ်ကိုသော်လည်း ပေးစွမ်းနိုင်တယ်၊ ဗြဟ္မာ မင်းရဲ့ စည်းစိမ်ကိုသော်လည်း ပေးစွမ်းနိုင်တယ်၊ စကြဝတေးမင်းရဲ့ စည်းစိမ် ကိုသော်လည်း ပေးစွမ်းနိုင်တယ်။ အကယ်၍ အလှူဒါနရှင်က ဒီလောကီ ချမ်းသာသုခတွေကို အလိုမရှိခဲ့လို့ လောကုတ္တရာချမ်းသာသုခကိုသာ အလိုရှိခဲ့ မယ်ဆိုရင် – ဒီဒါနရဲ့စွမ်းအားသည် သာဝကပါရမီဉာဏ် (= ပကတိသာဝက ဗောဓိ, မဟာသာဝကဗောဓိ, အဂ္ဂသာဝကဗောဓိ ဆိုတဲ့ သာဝကပါရမီဉာဏ်) ကိုသော်လည်း ပေးစွမ်းနိုင်တယ်၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကိုသော်လည်း ပေးစွမ်း နိုင်တယ်၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်တော်မြတ်ကြီးကိုသော်လည်း ပေးစွမ်းနိုင်တယ်။

(အံ-၄-၃-၂၁၃။)

ဒါနတစ်ခုတည်းက ထိုထိုဗောဓိဉာဏ်တွေကို ပေးတယ်လို့ ဆိုလိုတာ တော့ မဟုတ်ဘူး၊ ပါရမီ (၁၀)ပါးထဲမှာ ဒါနပါရမီလည်း အဝင်အပါဖြစ်လို့ ထိုထိုဗောဓိဉာဏ်တို့ရဲ့ အကြောင်းတရားအဖြစ် ဖွင့်ဆိုနေခြင်းဖြစ်တယ်။

ဒါနမှာ ဒီလို အဆင့်အတန်းမြင့်မားတဲ့ အထက်တန်းကျတဲ့ အကျိုး တရားတွေကို ပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းအားတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလိုအထက်တန်း ကျတဲ့ အကျိုးတရားတွေကို ဒီဒါနက ပေးနိုင်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ မှာသာ အကျိုးပေးနိုင်သလဲ? –

တဥ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ၊ နော ဒုဿီလဿ။ ဣဇ္ဈတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော စေတောပဏိဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။ (အံ-၃-၇၁။)

ဒီလို အဆင့်အတန်းမြင့်မားတဲ့ အထက်တန်းကျတဲ့ အကျိုးတရားတွေ ကို ဒီဒါနက အကျိုးပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတယ်ဆိုတာ သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အား သာ ငါဘုရားဟောတော်မူတယ်။ သီလမရှိတဲ့ ဒုစရိုက်အိုး လူမိုက်မျိုးအား ငါဘုရား ဟောတော်မမူဘူး။ ရဟန်းတို့ . . . သီလစင်ကြယ်နေတဲ့အတွက် ကြောင့် သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ရဲ့တောင့်တချက်ဟူသမျှဟာ မချွတ်ဧကန် ပြီးစီးပြည့်စုံတတ်ပါတယ်။ (အံ-၃-၇၁။)

ဒီဒေသနာတော်ကတော့ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် ဒါနူပပတ္တိသုတ္တန်မှာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဟောကြားတော်မူချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အလှူရှင်ဟာ ကိုယ်ကျင့်တရားတွေ ဖြူစင်တဲ့ သီလရှိတဲ့ အလှူရှင်ဖြစ်မယ်ဆိုရင် ဒီဒါန ကုသိုလ်ကြောင့် အဆင့်အတန်းမြင့်မားတဲ့

©shwehinthar.com

အထက်တန်းကျတဲ့ အကျိုးတရား တွေကို ရရှိနိုင်တယ်။ သို့သော် သီလမရှိတဲ့အလှူရှင်ဖြစ်မယ် ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ဒီဒါနကုသိုလ်ကြောင့် ဒီလို အဆင့်အတန်းမြင့်မားတဲ့ အထက်တန်းကျတဲ့ အကျိုးတရားတွေကို မရရှိနိုင်ဘူး။ ဘာတွေကိုသာ ရရှိနိုင်မလဲ? –

တရားနာပရိသတ်တွေ နားကြီးကြီးနှင့် မျက်စိကြီးကြီးနှင့် စဉ်းစား ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။ မင်္ဂလာဆင်တော်ဖြစ်ရပြီး စားဖွယ်သောက်ဖွယ်တွေ ပေါပေါ များများရရှိတယ် ဆိုသော်လည်း ဆင်တွေဟာ ဘာတွေကို စားကြသလဲ?- ဝါးနုနုတွေ မြက်တွေ သစ်ရွက်တွေ နွယ်တွေကို အများအားဖြင့် စားကြတယ်။ သစ်သီးဝလံဆိုတာကတော့ ရံဖန်ရံခါလောက်သာ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီတော့ မိမိလှူခဲ့စဉ်က ဆင်စားတဲ့ အစားအစာမျိုးတွေ ဟုတ်သလား? မဟုတ် ဘူး။ အရှုံးမထွက်ဘူးလား? အရှုံးထွက်နေတယ်။ ဘာကြောင့် အရှုံးထွက်ရ သလဲ? ကိုယ်ကျင့်သီလတွေ ပျက်စီးခဲ့လို့ပဲ။ ကာယကံစင်ကြယ်မှု ဝစီကံ စင်ကြယ်မှု မနောကံစင်ကြယ်မှုတွေ မရှိခဲ့လို့ပဲ။ မြင်းတွေ နွားတွေမှာလည်း အလားတူပဲ။

နောက်တစ်ခု ခွေးဘဝကြည့်ပါ။ မြေကြီးပေါ်မှာ အိပ်ရတာ နေရတာကို မွေ့လျော်တဲ့ဘဝမျိုးသာ ဖြစ်တယ်။ ခွေးဘဝမှာ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် စားရ တယ်ဆိုပေမဲ့ အဆင့်အတန်းမြင့်မားတဲ့ လူသားတွေစားတဲ့ အစာနှင့် နှိုင်းယှဉ် လိုက်ရင်တော့ အလွန်အဆင့်နိမ့်နေပါသေးတယ်။ ပြီးတော့ ခွေးဆိုတာက ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်းကောင်းစားရပါစေ – မစင်ပုံတွေ့ရင်တော့ လွေးရမှ ကျေနပ်တဲ့သတ္တဝါမျိုးသာ ဖြစ်တယ်။ – ဒီအချက်တွေ ကြည့်လိုက်ရင်လည်း အရှုံးမထွက်ဘူးလား? ရှုံးနေတယ်။ တစ်ချိန်က လူ့ဘဝမှာ မိမိလှူဒါန်းခဲ့စဉ်က ဒီလိုခွေးစားတဲ့ အစာမျိုးတွေ ဟုတ်သလား? မဟုတ်ဘူး - ဘာကြောင့် ဒီလို အဆင့်နိမ့်သွားရတယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်သင့်တယ်။ ကိုယ်ကျင့်သီလ ပျက်စီးခြင်းကြောင့် ဒါနကုသိုလ်ကံရဲ့ အကျိုးတရားတွေဟာ အဆင့်အတန်း နိမ့်သွားခြင်းဖြစ်တယ်။ ငွေကုန်ကြေးကျခံပြီး အလှူဒါနပွဲကြီးတစ်ခုကို ပြုစု ပျိုးထောင်ပါလျက် ဒီဒါနကြောင့် မြက်တွေ သစ်ရွက်တွေကိုသာ ပေါပေါများ များ ပြန်စားရမယ်ဆိုရင်တော့ – ဘယ့်နှယ်တုန်း ပရိသတ်တွေ ရှုံးချက်က မနာဘူးလား? သိပ်နာတယ်။ ဒါကြောင့် အလှူရေစက်လက်နှင့်မကွာ နေထိုင် နေကြတဲ့ လူမျိုးတွေဖြစ်ခြင်းကြောင့် နေ့စဉ်လိုလို ဒါနတွေပြုနေကြတဲ့အတွက် နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ကိုယ်ကျင့်သီလတွေ ဖြူစင်နေဖို့ မကောင်းဘူးလား? သိပ် ကောင်းတယ် - သိပ်ကောင်းတယ် –

ကာယကံ စင်ကြယ်မှု ဝစီကံ စင်ကြယ်မှု မနောကံ စင်ကြယ်မှုဆိုတဲ့ သုစရိုက်တရားတွေကို ဖြည့်ကျင့်နေတဲ့ ဖြူစင်တဲ့ ကိုယ်ကျင့်သီလရှိတဲ့ သူတော် ကောင်းတွေက ဆွမ်းသင်္ကန်းစတဲ့ ဒါနဝတ္ထုအမျိုးမျိုးတွေကို သမဏ ဗြာဟ္မဏ အမည်ရတဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လှူဒါန်းပူဇော်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ မိမိကလည်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လှူဒါန်းပူဇော်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ မိမိကလည်း အလိုရှိခဲ့မယ်ဆိုရင် လူ့ဘဝမှာ လူ့ချမ်းသာ လူ့ကာမဂုဏ်တွေကိုလည်း ပေါပေါများများ သုံးဆောင်ခံစားရနိုင်တယ်။

လူ့ဘဝ နတ်ဘဝသို့ ရောက်ရှိရခြင်းက သီလစင်ကြယ်ခဲ့လို့ ဖြစ်တယ်၊ လူကာမဂုဏ် နတ်ကာမဂုဏ်တွေကို ပေါပေါများများ သုံးဆောင်ရခြင်းက ဒါနပြုခဲ့လို့ဖြစ်တယ် – ဒီလို ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏားကြီးကို ဘုရားရှင်က ဆက် ဟောပြတော်မူတယ်။

ဒါကြောင့် လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ ရရှိရေးအတွက်လည်း ကိုယ်ကျင့်သီလတွေ ဖြူစင်ဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်၊ လိုအပ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိရေးအတွက် ရော ကိုယ်ကျင့်သီလတွေ ဖြူစင်ဖို့ မလိုဘူးလား? ပိုပြီးလိုအပ်ပါတယ်။ မဂ္ဂင် (၈)ပါး စုံညီပါမှ နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိနိုင်တယ်လို့ လက်ခံနိုင်ရင် သမ္မာဝါစာ သမ္မာ ကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝခေါ်တဲ့ သီလမဂ္ဂင်တွေကိုလည်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကျင့်စဉ်လမ်းအဖြစ် လက်ခံရမှာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ကျင့်သီလ ဖြူစင် ခြင်းဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းသဘောတရားဟာ ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ နှစ်ဖြာ ကြီးပွားရေး အတွက်ရော, နိဗ္ဗာန်ရရှိရေးအတွက်ရော မဖြစ်မနေ ကြိုးစားရမည့် တရား တစ်ခု ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ပါ။ ဒါကြောင့် မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မဃဒေဝမှာ ဒီလို ဆုံးမထားတယ် –

သေသူ နှင့် ရှင်သူ

ဆယ်ပါးပညတ်၊ ကုသိုလ်ရပ်ကို၊ ပြုအပ်ပြီးသည်၊ လူတမည်ကား၊ လူ့ ပြည်, နတ်ပွဲ၊ ရမခဲတည့်၊ ယူစွဲမုချ၊ ယွင်းမခွဘူး။ ။ ဒါနသီလ၊ ကုသလဉ်၊ လှံ့လလွတ်လျော့၊ လေးဖင့်ပေါ့၍၊ မေ့လျော့သောသူ၊ **သူသေဟူ၏**။ အလှူ သီတင်း၊ မကင်းဘာဝနာ၊ မချာရက်နေ့၊ မမေ့လျော့တတ်၊ ထိုသူမြတ်တို့၊ လူ့ နတ်ခန္ဓာ၊ ပြောင်းလဲကာလျှင်၊ ချမ်းသာသုခ၊ မပျက်ကြကြောင့်၊ ဘဝသဘော၊ ရွှေ့လျောခြင်းဟူ၊ စုတိမူလည်း၊ **သေသူမမည်**၊ ဟူတုံသည်တည်း။

(မဃဒေဝ-စာပိုဒ်-၂၉၁)

ဒီကိုယ်ကျင့်သီလ ဖြူစင်ရမယ်ဆိုတဲ့ အထဲမှာ - ပါဏာတိပါတ သူ့ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်မှုဆိုတာလည်း

©shwehinthar.com

တစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်ပါတယ်။ သူ့အသက်ကို မသတ်တဲ့ ရှောင်ကြဉ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သူတစ်ပါးတွေကို မသေ စေလိုတဲ့စိတ်ထား အသက်ရှည်စေလိုတဲ့ စိတ်ထားကလေးတွေလည်း ကပ်ပြီး ပါနေတယ်။ သူတစ်ပါးတွေကို အသက်ရှည်စေလိုတယ်ဆိုတဲ့ ဒီစိတ်ထားက မိမိ အသက်ရှည်ဖို့ရန် အကြောင်းတစ်ခုဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂ သုတ္တန်မှာ ပါဏာတိပါတကံတွေကို ရှောင်ကြဉ်ခဲ့လို့ အသက်ရှည်ရကြောင်းကို ဘုရားရှင်က ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်တယ်။

အရှင်ဗာကုလမထေရ်ထုံး

ဒီနေရာမှာ - အရှင်ဗာကုလမထေရ်ရဲ့ အသက်ရှည်ရခြင်း၏ အတုယူ ဖွယ်ရာ ထုံးဟောင်း တစ်ခုကို ထပ်ပြောဦးမယ်။ အရှင်ဗာကုလမထေရ် အလောင်း အမျိုးကောင်းသားဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ထက် အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား မပွင့်မီ အချိန်ကာလကလေးမှာ ဗြာဟ္မဏတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဗေဒင်သုံးပုံ တစ်ဘက်ကမ်းခတ်အောင် တတ်မြောက် ပြီးတဲ့အခါ ဗေဒင်တွေမှာ အနှစ်သာရကို ရှာမတွေ့တဲ့အတွက် တမလွန် အကျိုးစီးပွားကိုသာ ရှာဖွေတော့မယ် - – ဆိုတဲ့ ဦးတည်ချက်နှင့် တောင်ခြေ တစ်ခုမှာ ရသေ့ရဟန်း ပြုလိုက်တယ်။ လောကီစျာန်သမာပတ် (၈)ပါးနှင့် လောကီအဘိညာဏ် (၅)ပါးတို့ကို ရရှိတဲ့အတွက် စျာန်တွေနှင့်ပဲ မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်ပြီး အချိန်ကို ကုန်လွန်စေခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်လောက်မှာပဲ အနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရားလည်း လောကမှာ ပွင့်ထွန်းတော်မူခဲ့ပါတယ်။

အရှင်ဗာကုလအလောင်းရသေ့ကြီးကလည်း ရတနာသုံးပါးတို့ လောကမှာ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်တော်မူလာပြီဆိုတဲ့ သတင်းကောင်းကို ကြားရတဲ့ အတွက် အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားရှင်ထံသို့သွားကာ တရားတော်ကိုနာယူ ပါတယ်၊ သရဏဂုံကိုလည်း ဆောက်တည်ပါတယ်။ သို့သော် မိမိရဲ့နေရာ တောင်ခြေကလေးကို မစွန့်လွှတ်နိုင်ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိနေရာမှာပဲ နေထိုင်ပြီးတော့ တစ်ခါတစ်ရံ ဘုရားရှင်အား သွားရောက်ဖူးမြော်လေ့ရှိတယ်။တရားလည်း နာယူလေ့ရှိတယ်။

တစ်နေ့မှာ ဘုရားရှင်ရဲ့ဝမ်းတွင်းမှာ လေနာရောဂါတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ ပါတယ်။ အရှင်ဗာကုလအလောင်းရသေ့ကြီးက သိရှိတဲ့အခါ – အော် - ဒီ အခါအခွင့်ကတော့ ငါ့အတွက် ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုရန် အခါအခွင့်ဖြစ်ပေ ပေ့ါ – လို့ ကြံစည်ပြီး တောင်ခြေကိုသွားပြီးတော့ ဆေးအမျိုးမျိုးတွေကို ဖော်စပ်ကာ – ဤဆေးကို ဘုရားရှင်အား ဆက်ကပ်ပေးတော်မူပါ – လို့ လျှောက်ထားပြီး ဘုရားရှင်၏ အလုပ်အကျွေးရဟန်းတော်အား လှူဒါန်းလိုက် ပါတယ်။ ဆေးကို ဘုဉ်းပေးလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘုရားရှင်ရဲ့သန္တာန် မှာ စွဲကပ်နေတဲ့ လေနာရောဂါဟာလည်း နေခြည်ထိပျောက် နှင်းရည်ပေါက် လို ပျောက်ပျက်သွားပေတယ်။ အဲဒီရသေ့ကြီးလည်း ဘုရားရှင်ကျန်းမာတော် မူပြီး နောက်ပိုင်းကာလမှာ ဘုရားရှင်ထံသို့သွားရောက်ကာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့် သူက ဆုတောင်းပန်ထွာပြန်တယ် – ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို သူက ရေးဆွဲလိုက်တယ် –

ဘန္တေ ယဒိဒံ မမ ဘေသဇ္ဇေန တထာဂတဿ ဖာသုကံ ဇာတံ၊ တဿ မေ နိဿန္ဒေန နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဘဝေ ဝဒ္ဒျူဟနမတ္တမ္ပိ သရီရေ ဗျာဓိ နာမ မာ ဟောတု။ *(အံ-ဋ္ဌ-၁-၂၇၆-၂၇၇။)*

ဘန္တေ - ဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းလင်း တောက်ပတော်မူပါပေသော မြတ်စွာဘုရား . . . ။ **မမ ဘေသဇ္ဇေန** - ဘုရားတပည့်တော် လှူဒါန်းဆက် ကပ်အပ်သည့် ဆေး၏ စွမ်းအားကြောင့်။ **တထာဂတဿ** - တထာဂတ အမည်ရတော်မူသော ဘုရားရှင်၏ သန္တာန်တော်၌။ **ယဒိဒံ ဖာသုကံ** - အကြင် ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်း ကျန်းမာတော်မူခြင်းသည်။ **ဇာတံ** - ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါပြီမြတ်စွာဘုရား။ **တဿ** - ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်၏။ **နိဿန္ဒေန** - အကျိုးဆက်ကြောင့်။ **နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဘဝေ** - ဖြစ်လေရာရာ သံသရာဘဝ၌။ **ဝဒ္ဒျူဟနမတ္တမ္ပိ** - နွားနို့တစ်ကြိမ်ညှစ်ကာလမျှ အချိန်သော်လည်း။ **မေ** - ဘုရားတပည့်တော်၏။ **သရီရေ** - ခန္ဓာကိုယ်၌။ **ဗျာဓိ နာမ** - အနာရောဂါ မည်သည်။ **မာ ဟောတု** - မဖြစ်ပါစေသတည်း။

“မြတ်စွာဘုရား . . . ဘုရားတပည့်တော် လှူဒါန်းဆက်ကပ်အပ်တဲ့ ဆေးရဲ့စွမ်းအားကြောင့် ဘုရားရှင်၏ ကျန်းမာတော်မူခြင်းသည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည် မြတ်စွာဘုရား။ ဒီကောင်းမှုကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးဆက်ကြောင့် ဖြစ်လေရာရာ သံသရာဘဝ၌ တပည့်တော်ရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ဝယ် နွားနို့ တစ်ကြိမ် ညှစ်ကာလမျှလောက်သော်လည်း အနာရောဂါမည်သည် မဖြစ်ပါစေသား” လို့ ဆုတောင်းပန်ထွာတယ်။

ပဒုမုတ္တရ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်မှာတော့ အလွန် ကြီးကျယ်တဲ့ အဓိကာရ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ ပြုလုပ်ပြီးတော့

©shwehinthar.com

အနာရောဂါ ကင်းသော အရာဝယ် အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ အပွါဗာဓဇတေဒဂ်ဘွဲ့ထူးကို ဆင် မြန်းနိုင်ဖို့ရန် ဆုတောင်းပန်ထွာပြန်တယ်။ ဒါက ဒုတိယအကြိမ် ရေးဆွဲ လိုက်တဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ပဲ။

နောက်တစ်ခု – ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းတော်မူတဲ့အချိန်မှာ အရှင်ဗာကုလအလောင်းဟာလည်း ဈာန်အဘိညာဏ်ရ ရသေ့ကြီးပဲ ဖြစ်ပြန် တယ်။ တစ်ချိန် ဘုရားရှင်နှင့်တကွ သံဃာတော်များဟာ ဟိမဝန္တာတောမှာ သီတင်းသုံးတော်မူကြတယ်။ အဲဒီတစ်ချိန်မှာ ဟိမဝန္တာမှာလည်း အဆိပ်ပင် တွေက အဆိပ်ပွင့်တွေ ပွင့်နေကြတဲ့ အချိန်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအဆိပ်ပွင့်တို့ရဲ့ အနံ့အသက်တွေနှင့် ရောနှောနေတဲ့ လေတွေကို ရှူရတဲ့အတွက် ဝိပဿီ ဘုရားရှင်နှင့် အဂ္ဂသာဝကကြီးနှစ်ပါးကလွဲရင် ကျန်ရဟန်းသံဃာအားလုံးဟာ ပြင်းထန်တဲ့ ဦးခေါင်းနာရောဂါတွေ စွဲကပ်ဖြစ်ပွားလာကြတယ်။ ရသေ့ကြီး ကလည်း ရောဂါအခြေအနေကို သိရှိတဲ့အခါ – ဒီအခါကတော့ ငါ့အတွက် ရဟန်းသံဃာတော်အား ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဝေယျာဝစ္စပြုလုပ်၍ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကို ဆည်းပူးရန် လျော်ကန်သင့်မြတ်တဲ့ အခါပဲ – လို့ နှလုံးပိုက်ပြီး ဈာန်အဘိညာဏ်တန်ခိုးဖြင့် ဆေးအမျိုးမျိုးကို တစ်ခဏချင်းအတွင်းမှာပဲ စုရုံးကာ ဖော်စပ်လှူဒါန်းပြန်တယ်။ ရဟန်းသံဃာတော်အားလုံးတို့ရဲ့ အနာ ရောဂါတွေဟာလည်း တစ်ခဏချင်း အတွင်းမှာပဲ အားလုံးပျောက်ကင်းသွား တယ်။ ဒါကတော့ တတိယအကြိမ် ရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်ဖြစ်တယ်။

သံသရာတစ်လျှောက်မှာ နောက်ထပ်ကျောင်းလှူခြင်းစတဲ့ ကောင်းမှု ကုသိုလ်တွေကိုလည်း များစွာပြုစုခဲ့ပါတယ်။ သမထ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ စရဏ မျိုးစေ့ကောင်း ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ကောင်းတွေကိုလည်း ထူထောင်ခဲ့ပါတယ်။ –

ဒီနေရာမှာ ပြောလိုတဲ့အချက်ကတော့ --- ဘုရားရှင်နှင့်တကွ ရဟန်း သံဃာတော်တို့ရဲ့သန္တာန်မှာ စွဲကပ်နေတဲ့အနာရောဂါတွေကို ကင်းစေလိုတဲ့ စိတ်ဓာတ် အသက်ရှည်စေလိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေနှင့် ဆေးလှူခြင်းစတဲ့ သင်္ခါရ ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တယ် – ဆိုတဲ့ အချက်ပဲ ဖြစ်တယ်။

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့သန္တာန်မှာ တည်ရှိတဲ့အနာရောဂါတွေကို ကင်းရှင်း စေလိုတဲ့ ဒီစိတ်ထားက မိမိအနာရောဂါကင်းဖို့ရန်အတွက် အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အနာရောဂါကင်းပြီး အသက်ရှည်စေလို တဲ့ ဒီစိတ်ထားက မိမိ အသက်ရှည်ဖို့ရန်အတွက် အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်လာ ရပြန်တယ်။ ဒါတွင်လားဆိုတော့ – မကသေးဘူး၊ အနာရောဂါကင်းသူ ဖြစ် ဖို့ရန်လည်း သူက ဆုတောင်းခဲ့သူ ဖြစ်ပြန်တယ်။ သီလစင်ကြယ်တဲ့အတွက် ကြောင့် သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ထားတောင့်တချက်ဟူသမျှဟာ ပြည့်စုံတတ် တယ်လို့ ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း သီလတည်းဟူသော မြေပေါ် မှာ ရပ်တည်ပြီး ကြံချစိုက်ပျိုးလိုက်တဲ့ ကောင်းမှုဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူရဲ့တောင့် တချက်တွေဟာလည်း ပြီးစီးပြည့်စုံလာရပြန်တယ် – အနာရောဂါကင်းသူ ဖြစ်ရပြန်တယ်။

နောက်ဆုံးဘဝရောက်တဲ့အခါ – မွေးဖွားပြီးနောက် ငါးရက်မြောက် နေ့မှာ ဦးခေါင်းဆေးမင်္ဂလာကို ယမုနာမြစ်အတွင်းမှာ ပြုလုပ်ရင်း ငါးကြီး တစ်ကောင်၏ ပါးစပ်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိသွားခဲ့တယ်။

သာမန်သတ္တဝါတစ်ဦးအဖို့ ငါးရဲ့ပါးစပ်ထဲသို့ ရောက်ရှိသွားမယ်ဆိုရင် သေကျေနိုင်ပေမဲ့လို့ အရှင်ဗာကုလအလောင်း သူတော်ကောင်းအဖို့ကား အိပ်ရာတိုက်ခန်းအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ကာ လျောင်းစက်ရသလို ဖြစ်နေ တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ? -– အရှင်ဗာကုလအလောင်းအလျာကား ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်လေးပါးတို့နှင့်တကွ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ကိန်းသေဧကန် ရမည့် **ပစ္ဆိမဘဝိက** = နောက်ဆုံးဘဝရှိသူ သူတော်ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်တယ်။ အနာကင်းခြင်း = အပ္ပါဗာဓဇတေဒဂ်ဘွဲ့ထူးကို ဆင်မြန်းရမည့် သူတော်ကောင်း တစ်ဦးလည်း ဖြစ်တယ်။

ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ကိုရမည့် သူတော်ကောင်းတွေမှာ ပြည့်စုံရမည့်အင်္ဂါ ငါးရပ် ရှိတယ်။ အဲဒီအင်္ဂါရပ်တွေထဲမှာ ပုဗ္ဗယောဂဆိုတဲ့ အင်္ဂါရပ်တစ်ခုလည်း ပါဝင်တယ်။ ပုဗ္ဗယောဂဆိုတာက ဒီလိုပါ –

ပုဗ္ဗယောဂေါ *နာမ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ သာသနေ ဂတပစ္စာဂတိကဘာဝေန ယာဝ အနုလောမံ ဂေါတြဘုသမီပံ၊ တာဝ ဝိပဿနာနုယောဂေါ။ (ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၇၂။)*

ပုဗ္ဗယောဂဆိုတာ – ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွင်းမှာ ဆွမ်းခံအသွားအပြန်တို့၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုဆောင်ခြင်း ဂတပစ္စာဂတကျင့်ဝတ်ကို ဖြည့်ကျင့်ပြီးတော့ ဂေါတြဘုဉာဏ်ရဲ့ အနီးအပါးမှာရှိတဲ့ အနုလောမအမည် ရတဲ့

©shwehinthar.com

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့တိုင်အောင် ဝိပဿနာဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကို စီးဖြန်းခဲ့ဖူးခြင်းကို ဆိုလိုပါတယ်။

အရှင်ဗာကုလအလောင်းဟာလည်း ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တွေကို ရရှိမည့် သူတော်ကောင်းဖြစ်တဲ့အတွက် ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွင်း မှာ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့တိုင်အောင် ဝိပဿနာဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကို လည်း စီးဖြန်းခဲ့ဖူးသည်သာဖြစ်တယ်။ သမထပိုင်းကြည့်လိုက်ရင်လည်း ဈာန် အဘိညာဏ်တွေကို တစ်ဘက်ကမ်းခတ်အောင် ပေါက်ရောက်ခဲ့တဲ့ သူတော် ကောင်းလည်းဖြစ်တယ်။ ဆေးလှူခြင်း ကျောင်းလှူခြင်းစတဲ့ အများချမ်းသာ စေတဲ့ ကံတွေကိုလည်း ထူထောင်ခဲ့သူဖြစ်တယ် —

ဒီလို အတိတ်ဘဝထိုထိုက ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ဒါန သီလ သမထ ဝိပဿနာ အစဖြာတဲ့ ပါရမီကောင်းမှုကုသိုလ်တို့ရဲ့ စွမ်းအားကြောင့်လည်း တစ်ကြောင်း မိမိကျိန်းသေဧကန်ရတော့မည့် အရဟတ္တမဂ်ရဲ့စွမ်းအားကြောင့် လည်းတစ်ကြောင်း - ဒီအကြောင်းကြောင်းတွေကြောင့် ဘေးမသီရန်မခပဲ အနာရောဂါကင်းရှင်းစွာနှင့် ငါးရဲ့ဝမ်းဗိုက်ထဲမှ လွတ်မြောက်ခဲ့ရတယ်၊ ချမ်း သာစွာနှင့် ကြီးပွားခဲ့ရတယ်။ အသက် (၈၀)အရွယ်မှာ သာသနာဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ကာ ရှင်ရဟန်းပြုခဲ့တယ်။ ပုထုဇန်ဘဝနှင့် သာသနာဘောင်မှာ (၇)ရက်ပဲ နေထိုင်ရတယ်။ (၇)ရက်မြောက်တဲ့နေ့မှာပဲ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။ အသက် (၁၆၀) ရှည်သွားတယ်။ အနာကင်းတဲ့နေရာမှာ ထိပ်တန်းဧတဒဂ် ဘွဲ့ထူးကိုလည်း ရရှိသွားပါတယ်။

မိမိရဲ့စိတ်ဓာတ်ကို အလှဆုံးဖြစ်အောင် ပြုပြင်နိုင်ကြတဲ့အတွက် အလှ ဆုံး အကျိုးတရားတွေကို ရရှိသွားကြတဲ့ ရှေးထုံးဟောင်းတွေ ဖြစ်ကြတယ်။

အသက်ရှည်ရခြင်းအကြောင်းကို ရပ်နားပြီးတော့ အနာရောဂါထူပြော ရခြင်းရဲ့အကြောင်းတွေကို ဆက်လက်ပြီး နာကြားကြည့်ရအောင် —

အနာရောဂါထူပြောရခြင်း

နောက်တစ်ခု **ဒုတိယအခန်း** အနေနှင့် သူက ဘာမေးခွန်း မေးခဲ့သလဲ? ဒီလူ့ပြည် လူ့လောကမှာ တချို့တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘယ်လိုရှိကြသလဲ? အနာရောဂါ သိပ်ပြီးတော့ ထူပြောကြတယ်၊ တချို့တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ကျန်းမာရေး သိပ်ကောင်းကြတယ်၊ အနာရောဂါ ကင်းကြတယ်၊ ဘယ်လို အကြောင်းကြောင့်ပါလဲလို့ - ဒီမေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားကိုမေးတော့ အဲဒီ မေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားက ဆက်ပြီးတော့ ဖြေတော်မူတယ် —

ဣဓ မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ သတ္တာနံ ဝိဟေဌကဇာတိကော ဟောတိ ပါဏိနာ ဝါ လေဍ္ဍုနာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ သတ္ထေန ဝါ၊

(မ-၃-၂၄၅။)

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ဣဓ** - ဤလောက၌။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **ဣတ္ထီ ဝါ** - အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** - အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း။ **သတ္တာနံ** - သတ္တဝါ တို့ကို။ **ဝိဟေဌက-ဇာတိကော** - ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်လေ့ရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

သေအောင်တော့ မသတ်ဖြစ်ဘူး၊ သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ရမယ် ဆိုရင် စိတ်ထဲက သိပ်သဘောကျတယ်၊ သူတစ်ပါးမျက်ရည်တောက်တောက် ကျအောင် ပြောချလိုက်ရမယ်ဆိုရင် အင်မတန်ကျေနပ်တယ်၊ 'ဒင်းတော့ ငါ ပြောထည့်လိုက်တယ်'ဆိုပြီး ဟော – စိတ်ထဲက သိပ်ကျေနပ်သွားတယ်၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား? ဒီလိုပြောလိုက်ရတာကို စိတ်ထဲမှာ အင်မတန် မကျေနပ်ကြဘူးလား? သူက ဒီလိုပြောချလိုက်ရတာ သိပ်ပြီးတော့ကျေနပ် သွားတယ်။

နောက်တစ်ခု . . .

သတ္တာနံ - သတ္တဝါတို့ကို။ **ဝိဟေဌကဇာတိကော** - ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက် တတ်တဲ့သဘောရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

ဘာတွေနှင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သလဲ?

ပါဏိနာ ဝါ - လက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ **လေဍ္ဍုနာ ဝါ** - ခဲဖြင့် သော်လည်းကောင်း။ **ဒဏ္ဍေန ဝါ** - တုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ **သတ္ထေန ဝါ** - လက်နက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ **ဝိဟေဌကဇာတိကော** - ညှဉ်းပန်း

©shwehinthar.com

နှိပ်စက်တတ်တဲ့အလေ့ရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ အသေတော့ မသတ်ဘူး၊ သူက သတ္တဝါတွေကို အင်မတန် ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်တတ်တယ်။ လက်နှင့် ချလိုက်ရမလား, လွယ်လွယ်ကလေးပဲ၊ ခဲနှင့် ပေါက်လိုက်ရမလား, တုတ်နှင့် ရိုက်လိုက်ရမလား, လက်နက်တစ်ခုခုနှင့် ပစ်လိုက်ရမလား, စိတ်ထဲမှာ သိပ်ပြီးတော့ ကျေနပ်တယ်။

သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။

(မ-၃-၂၄၅။)

သော - ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဧဝံ** - ဤသို့၊ **သမတ္တေန** - ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်၍ ထားအပ်သော။ **ဧဝံ** - ဤသို့၊ **သမာဒိန္နေန** - ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ထားအပ်သော။ **တေန ကမ္မေန** - ထိုအကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကာယဿ** - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်၊ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ** - ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှ မရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ** - မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့၏ လား ရောက်ရာဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ** - အလိုအာသာဆန္ဒ ကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ဖြစ်သော။ **နိရယံ** - ငရဲသို့၊ **ဥပပဇ္ဇတိ** - ကပ်ရောက်ရပေ၏။

သူတစ်ပါးတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တတ်တဲ့ ဒီအကုသိုလ်ကံကို ပြည့် ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်ထားတယ်၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဆောက်တည်ထားတယ်။ အဲဒီလို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုစုဆောက်တည်ထားတဲ့ ဒီအကုသိုလ်ကံကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ ဒီသတ္တဝါသည် ဘယ်ရောက်သွားသလဲ၊ မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့ရဲ့ လားရောက်ရာဖြစ်တဲ့ ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှမရှိတဲ့ ငရဲသို့ ရောက်ရှိသွားတယ်။

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ ဗဝှါဗာဓော ဟောတိ။ (မ-၃-၂၄၅။)

ကာယဿ - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ပရံ မရဏာ စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ** - ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှမရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ** - မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့၏ လား ရောက်ရာဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ** - အလိုအာသာဆန္ဒ ကင်းပြတ်လျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော။ **နိရယံ** - ငရဲသို့၊ **နော စေ ဥပပဇ္ဇတိ** - အကယ်၍ မကပ်ရောက်ရသည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **မနုဿတ္တံ** - လူ့ပြည်လူ့လောကသို့။ **သစေ အာဂစ္ဆတိ** - အကယ်၍ ရောက်ရှိလာခဲ့သည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **ယတ္ထ ယတ္ထ** - အကြင် အကြင် ဘုံဘဝ၌။ **ပစ္စာဇာယတိ** - ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာရ၏။ **တတ္ထ တတ္ထ** - ထိုထို ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်၍လာရာ ဘုံဘဝ၌ (ဝါ) ထိုထို ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာရာ အမျိုးအနွယ်၌။ **ဗဝှါဗာဓော** - အနာရောဂါထူပြောသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်ပေ၏။

သူတစ်ပါးတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တတ်တဲ့ ဒီကံက ငရဲကို ပို့ဆောင် မပေးခဲ့လို့ လူ့ပြည် လူ့လောက ရောက်ရှိမယ်ဆိုရင် . .

ဘယ်ကံတွေလဲ? ဟိုး - အင်မတန် စိတ်ပါလက်ပါ လွန်ကျူးနေဆဲ အချိန်အခါမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ကံတွေကို မဆိုလိုဘူး၊ ကံကို လွန်ကျူးဆဲအချိန် မှ ရှေ့ပိုင်း နောက်ပိုင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ကံ, သူတစ်ပါးတွေကို မညှဉ်းပန်း မနှိပ်စက်ခင်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ကံ, သူတစ်ပါးတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ပြီးတဲ့ အခါမှာလည်း ပြန်သတိရလို့ ကျေနပ်နေတဲ့အချိန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ကံတွေ- အဲဒီအကုသိုလ်ကံတွေက လူ့ပြည်လူ့လောကမှာ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် လာပြီး တော့ ပဋိသန္ဓေတည်နေတဲ့ သတ္တဝါကို ဘာလုပ်သလဲ?

ဗဝှါဗာဓော - အနာရောဂါထူပြောစေတတ်သည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

အနာရောဂါ ထူပြောအောင် ပြုလုပ်ပေးတယ်။ မနေ့ညက ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်းပဲ၊ လူ့ဘဝကို ရောက်ရှိခြင်းသည် ကုသိုလ်ကံကြောင့် ရောက်ရှိလာ တယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်ကံရဲ့ အရှိန်အဝါလေးကို သူကပ်ပြီးတော့ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်လိုက်တယ်၊ ဒီကုသိုလ်ကံရဲ့ အရှိန်အဝါလေးကို ကပ်ပြီးတော့ ဖြတ်ပေး တယ်။ ဥပပီဠကကံ, ဥပစ္ဆေဒကကံပဲ။

ဗဝှါဗာဓသံဝတ္တနိကာ ဧသော မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ သတ္တာနံ ဝိဟေဌကဇာတိကော ဟောတိ ပါဏိနာ ဝါ လေဍ္ဍုနာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ သတ္ထေန ဝါ။ (မ-၃-၂၄၅။)

©shwehinthar.com

လက်နှင့်ဖြစ်စေ ခဲနှင့်ဖြစ်စေ တုတ်နှင့်ဖြစ်စေ လက်နက်တစ်ခုခုနှင့်ပဲ ဖြစ်စေ သတ္တဝါတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တတ်တဲ့ ဒီကံသည် အနာရောဂါ ထူပြောစေတတ်တဲ့ ကံတစ်ခုဖြစ်တယ်။ ဒီလိုဆိုရင် အနာရောဂါကင်းရှင်းချင် တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘာလုပ်ရမလဲ?

ဣဓ ပန မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ သတ္တာနံ အဝိဟေဌကဇာတိကော ဟောတိ ပါဏိနာ ဝါ လေဍ္ဍုနာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ သတ္ထေန ဝါ၊ (မ-၃-၂၄၅။)

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကြည့်လိုက်တော့ တစ်ဘက်သားတွေကို လက်နှင့်ပဲ ဖြစ်စေ, ခဲနှင့်ပဲဖြစ်စေ, တုတ်နှင့်ပဲဖြစ်စေ, လက်နက်တစ်ခုခုနှင့်ပဲဖြစ်စေ ဘယ် တော့မှ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်လေ့ မရှိဘူး၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တတ်တဲ့ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်လိုတဲ့ စိတ်နေစိတ်ထား လုံးလုံးမရှိဘူး။ မရှိတော့ ဘာဖြစ်သလဲ?

သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (မ-၃-၂၄၅။)

ဒီလို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဆောက်တည်ထားတဲ့ ပြုကျင့်ထားတဲ့ လိုက်နာ ပြုကျင့်နေတဲ့ ဒီကံက သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ နတ်ပြည် နတ်လောကကို ရောက်အောင်ကို ပို့ဆောင်ပေးတယ်၊ ဒီသီလကုသိုလ်စေတနာပဲ။

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ အပ္ပါဗာဓော ဟောတိ။ (မ-၃-၂၄၅။)

အကယ်၍ နတ်ပြည်နတ်လောကကို မရောက်လို့ လူ့ပြည်လူ့လောက ကို ရောက်ခဲ့မယ်ဆိုရင် လူ့ပြည်လူ့လောကမှာ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် တည်နေတဲ့ ဒီသတ္တဝါရဲ့သန္တာန်မှာ – အပ္ပါဗာဓော ဟောတိ၊ အနာရောဂါ ကင်းရှင်းနေ တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ? သတ္တဝါတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တဲ့ လုပ်ငန်းရပ်က ရှောင်ကြဉ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်စေတနာကြောင့်ပဲ။

အပ္ပါဗာဓသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ သတ္တာနံ အဝိဟေဌကဇာတိကော ဟောတိ ပါဏိနာ ဝါ လေဍ္ဍုနာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ သတ္ထေန ဝါ။ (မ-၃-၂၄၅။)

လက်နှင့်ဖြစ်စေ, ခဲနှင့်ဖြစ်စေ, တုတ်နှင့်ပဲဖြစ်စေ, လက်နက်အမျိုးမျိုး နှင့်ပဲဖြစ်စေ သတ္တဝါတွေကို မညှဉ်းပန်း မနှိပ်စက်ခြင်းဆိုတဲ့ ဒီစိတ်နေစိတ်ထား သည် အသက်ရှည်မှုကို ဖြစ်စေတတ်တယ်။ ဒီလိုဆိုရင် အနာရောဂါ ကင်းရှင်း ချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အနာရောဂါ ကင်းရှင်းမှုကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဒီလိုကံမျိုးတွေ ကို ထူထောင်ဖို့ မလိုဘူးလား၊ သတ္တဝါတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်လိုတဲ့ စိတ်နေ စိတ်ထားမှ သတ္တဝါတွေကို မညှဉ်းပန်း မနှိပ်စက်လိုတဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားသို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်။ ဒီတော့ အနာရောဂါထူပြော ချင်ရင်တော့ ဘာလုပ်ရမလဲ? သူတစ်ပါးတွေကို မျက်ရည်ကြီးငယ်ကျအောင် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ပေတော့၊ အကယ်၍ အနာရောဂါ ကင်းရှင်းချင်တယ်ဆိုရင် တော့ ဘာလုပ်ရမလဲ? သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်လိုတဲ့ စိတ်နေစိတ်ထား တွေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပြီးတော့ ပေးရမယ်။ ဒါ စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရေးပဲ။

စဉ်းစားဝေဖန်ကြည့်ပါ

ဒီနေရာမှာ – ဘုန်းကြီးနည်းနည်းတော့ ထပ်ရှင်းပြချင်သေးတယ်။အကယ်၍ မိမိက သတ္တဝါတစ်ဦးဦးကို တုတ်နှင့်ပဲဖြစ်စေ, ဓားနှင့်ပဲဖြစ်စေ, လက်နက်တစ်ခုခုနှင့်ပဲဖြစ်စေ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်လိုက်ရင် ဒီအနှိပ်စက်ခံရတဲ့ သတ္တဝါမှာ အနာရောဂါ တစ်ခုခုတော့ ဧကန်ရတော့မယ်။ သို့သော် ဒီလို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တဲ့ လုပ်ငန်းရပ်မျိုးကို သူတော်ကောင်းတစ်ဦးက ရှောင်ကြဉ်ပြီ ဆိုကြစို့၊ ဒီလိုရှောင်ကြဉ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်အစဉ်မှာ သူတစ်ပါးတို့ရဲ့သန္တာန်မှာ အနာရောဂါ မဖြစ်စေလိုတဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားကလေးတွေက ကပ်ပြီးပါနေ တယ်။ အနာရောဂါကင်းရှင်းစေလိုတဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားကလေးတွေက ကပ် ပြီးပါနေတယ်၊ သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ အနာရောဂါ မဖြစ်စေလိုတဲ့ အနာ ရောဂါ ကင်းရှင်းစေလိုတဲ့ ဒီစိတ်နေစိတ်ထားက ဒီကံတွေက အကျိုးပေးတဲ့ ဘဝမှာ မိမိ အနာရောဂါကင်းရှင်းဖို့ အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်လာရတယ်။ ဒီလို ဆိုရင် မွန်မြတ်တဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားကလေးတွေ ကိန်းဝပ်နေအောင်

©shwehinthar.com

မိမိတို့ရဲ့ စိတ်အစဉ်ကို အမြဲတမ်း ပြုပြင်ပေးနေဖို့ ဖြူစင်အောင်ဖွပ်လျှော်ဖို့ မကောင်း ဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ် သိပ်ကောင်းတယ် —

ဖြူစင်အောင်ဖွပ်လျှော်တဲ့နည်းလမ်း

မိမိရဲ့ စိတ်အစဉ်ကို ဖြူစင်အောင်, ကိလေသာ အညစ်အကြေးတွေ မလိမ်းကပ်အောင်, ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်လိုတဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားတွေ ကင်းရှင်း သွားအောင် ဘယ်လိုဖွပ်လျှော်မလဲ? ဒီလိုတော့ မေးစရာရှိတယ်။

သမထ-ဝိပဿနာရေစင်တို့ဖြင့် မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ကို အမြဲတမ်း ဖွပ်လျှော် နေဖို့လိုပါတယ်။ အထူးသဖြင့် - မေတ္တာ, ကရုဏာ, မုဒိတာ, ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ ဗြဟ္မစိုရ်တရားတွေကို ခပ်များများ ပွားပေးပါ၊ စွမ်းနိုင်ပါက ဈာန်သမာဓိသို့ ဆိုက်သည်အထိ ပွားပေးပါ။

လိင်တူသတ္တဝါတစ်ဦးကို အာရုံယူပြီးတော့ –

ဤသူတော်ကောင်းသည် . . .

၁။ ဘေးရန် ကင်းပါစေ၊
၂။ စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းပါစေ၊
၃။ ကိုယ်ဆင်းရဲ ကင်းပါစေ၊
၄။ ကျန်းကျန်းမာမာ ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့် မိမိ၏ ခန္ဓာဝန်ကို ရွက်ဆောင် နိုင်ပါစေ –
ဒီလို မေတ္တာပွားကြည့်ပါ။

သို့မဟုတ် သတ္တဝါအများစုကို အာရုံယူကာ . .

ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့သည် –

၁။ ဘေးရန် ကင်းကြပါစေ၊
၂။ စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းကြပါစေ၊
၃။ ကိုယ်ဆင်းရဲ ကင်းကြပါစေ၊
၄။ ကျန်းကျန်းမာမာ ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့် မိမိ၏ ခန္ဓာဝန်ကို ရွက်ဆောင် နိုင်ကြပါစေ –

ဒီလို မေတ္တာပွားကြည့်ပါ။ သတ္တဝါတစ်ဦး အပေါ်မှာဖြစ်စေ သတ္တဝါ အားလုံးတို့အပေါ်မှာဖြစ်စေ – ဘေးရန်ကင်းစေလိုတဲ့ စိတ်ထား, စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းစေလိုတဲ့ စိတ်ထား, ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းစေလိုတဲ့ စိတ်ထား, ကျန်းကျန်း မာမာ ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့် မိမိရဲ့ခန္ဓာဝန်ကို ရွက်ဆောင်စေလိုတဲ့ စိတ်ထား, ဒီစိတ်ထားမျိုးတွေက - မိမိဘေးရန်ကင်းဖို့ စိတ်ဆင်းရဲကင်းဖို့ ကိုယ်ဆင်းရဲ ကင်းဖို့ ကျန်းကျန်းမာမာ ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့် မိမိရဲ့ခန္ဓာကို ရွက်ဆောင်နိုင်ဖို့ အကြောင်းတရားတွေ (= ကံတွေ) ဖြစ်ကြတယ်။

အလားတူပဲ ကရုဏာဘာဝနာ, မုဒိတာဘာဝနာ, ဥပေက္ခာဘာဝနာ တို့ကို ပွားများခဲ့ရင်လည်း သတ္တဝါတွေကို . .

၁။ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်ပါစေဆိုတဲ့ ကရုဏာနှင့် ယှဉ်တဲ့ စိတ်ထား,

၂။ ရပြီးစည်းစိမ်ချမ်းသာမှ မရွေ့လျောပါစေနှင့်ဆိုတဲ့ မုဒိတာနှင့် ယှဉ်တဲ့ စိတ်ထား,

၃။ ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိကြတယ်ဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်တဲ့ စိတ်ထား

ဒီစိတ်ထားတွေကလည်း မိမိ ဆင်းရဲဒုက္ခအဝဝမှ လွတ်ဖို့, ရရှိပြီး စည်းစိမ် ချမ်းသာမှ မရွေ့လျောဖို့, ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိတယ်ဆိုတဲ့ အမြင်မှန် ရရှိဖို့ အကြောင်းတရားတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒီလို ဗြဟ္မစိုရ် ရေချမ်းတွေ ပက်ဖြန်းကာ မိမိစိတ်ဓာတ်ကို ဖြူစင်အောင် ဖွပ်လျှော်ပေးတတ်ဖို့ သိပ်အရေး ကြီးပါတယ်။ ဒီလိုဖွပ်လျှော်ပေးနိုင်မှ နိဗ္ဗာန်တိုင်တောက်လျှောက် ကောင်း ကျိုးတွေကို ခံစား စံစားကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကဲ - နောက်ပုစ္ဆာတစ်ခုကို ဆက်ကြဦးစို့ . . . ။

နံပါတ် (၃) ပုစ္ဆာတစ်ခု သူက ထပ်မေးတယ်။

©shwehinthar.com

တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ရုပ်အဆင်း သိပ်လှကြတယ်၊ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျတော့ ရုပ်မလှကြဘူး၊ ဘယ်လိုအကြောင်းကြောင့် ရုပ်ရည်လှပရသလဲ? ဘယ်လို အကြောင်းကြောင့် ရုပ်ရည်မလှပရသလဲ? ဒီမေးခွန်းကို မေးထား တယ်။ အဲဒီမေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဘယ်လိုပြန်ပြီးတော့ အဖြေ ပေးသလဲ?

အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးရခြင်း၏ အကြောင်း

ဣဓ မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ကောဓနော ဟောတိ ဥပါယာသဗဟုလော၊ အပ္ပမ္ပိ ဝုတ္တော သမာနော အဘိသဇ္ဇတိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိဋ္ဌီယတိ၊ (မ-၃-၂၄၅။)

မာဏဝ - သူဘလုလင် . . .။ **ဣဓ** - ဤလောက၌။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **ဣတ္ထီ ဝါ** - အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** - အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း။ **ကောဓနော** - အမျက်ထွက်လေ့ရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **ဥပါယာသဗဟုလော** - ကြောင့်ကြပူပန်မှု များပြားလေ့ရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

သားအတွက် ပူလိုက်ရတာ, သမီးအတွက် ပူလိုက်ရတာ, အဘိုးကြီး အတွက်လည်း ပူလိုက်ရတာ စိတ်မချလို့, အဖွားကြီးအတွက်ကျတော့လည်း ပူလိုက်ရတာ စိတ်မချဘူး၊ တစ်ဘက်ကြည့်လိုက်တော့လည်း . .

ကောဓနော - ဒေါသက သိပ်ကြီးတယ်။

ဒါတွင်လားဆိုတော့ မကသေးဘူး – အပ္ပမ္ပိ ဝုတ္တော သမာနော အဘိသဇ္ဇတိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိဋ္ဌီယတိ၊

အပ္ပမ္ပိ - အနည်းငယ်ကိုသော်လည်းပဲ။ **ဝုတ္တော** - ပြောဆိုခဲ့မိသည်။ **သမာနော** - ဖြစ်လတ်သော်။ **အဘိသဇ္ဇတိ** - ကပ်ငြိ၍နေတတ်၏။ **ကုပ္ပတိ** - စိတ်ဆိုးတတ်၏။ **ဗျာပဇ္ဇတိ** - ဒေါသဖြင့် ဖောက်ပြန်၍နေတတ်၏။ **ပတိဋ္ဌီယတိ** - ရန်ငြိုးဖွဲ့၍နေတတ်၏။

သူ့ကို နည်းနည်းလေးတော့ သွားမပြောလိုက်နဲ့၊ နည်းနည်းလေးများ ပြောလိုက်မိမယ်ဆိုရင် –

အဘိသဇ္ဇတိ - ငါ့ကို ဒီလိုပြောရကောင်းလားဆိုပြီး စိတ်ထဲမှာ တနုံ့နုံ့ နဲ့ ဖြစ်နေတယ် စွဲနေတယ် နည်းနည်းလေးမှ မကျေနပ်ဘူး၊

ကုပ္ပတိ - စိတ်ဆိုးတယ်။ **ဗျာပဇ္ဇတိ** - စိတ်ဆိုးနေတဲ့ ဖောက်ပြန်နေတဲ့ အမူအယာအမျိုးမျိုးကို ပြတယ်။

ဒင်းနော် ငါချလိုက်ပြန်ရော့မယ်၊ ငါ့ကို ဘာမှတ်လို့လဲ? ဒီပုံစံမျိုးပဲ - ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား? ဒေါသဖြစ်နေတဲ့ အမူအရာတွေကို ပြတယ်။ နောက်တစ်ခု ဘာလဲ?

ပတိဋ္ဌီယတိ - ရန်ငြိုးဖွဲ့ထားတယ်။

ငါ့ကို ဒီလိုပြောရကောင်းလား ဆိုပြီးတော့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ထားတယ်။

ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ၊

ကောပဉ္စ - အမျက်ကိုလည်းကောင်း။ **ဒေါသဉ္စ** - ဒေါသကိုလည်း ကောင်း။ **အပ္ပစ္စယဉ္စ** - မကျေနပ်မှုကိုလည်းကောင်း။ **ပါတုကရောတိ** - ထင်ရှားပြုလုပ်၍ ပြတတ်၏။

စိတ်ဆိုးမှုကိုလည်း ထင်ထင်ရှားရှားကြီး ဖော်ပြလိုက်တယ်၊ "ဒင်း ငါ့ လာထိတော့ ဘယ်ရလိမ့်မလဲ၊ ငါက ခံမှာလား ငါပြန်ချလိုက်မှာပေါ့" – ဆိုပြီးတော့ မိမိဒေါသဖြစ်နေတာကို ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြလိုက်တယ်၊ မိမိရဲ့ မကျေနပ်ချက်တွေကိုလည်း ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြလိုက်တယ်။

သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။

(မ-၃-၂၄၅။)

သော - ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမတ္တေန** - ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်၍ ထားအပ်သော။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမာဒိန္နေန**

©shwehinthar.com

- ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ထားအပ်သော။ **တေန ကမ္မေန -** ထိုဒေါသနှင့် ယှဉ်တွဲ၍နေတဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကာယဿ -** ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ -** ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ -** စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ -** ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှ မရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ -** မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့ရဲ့ လားရောက်ရာဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ -** အလိုအာသာဆန္ဒ ကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာဖြစ် သော။ **နိရယံ -** ငရဲသို့။ **ဥပပဇ္ဇတိ -** ကပ်ရောက်ရပေ၏။

သူများအပေါ်မှာ မကျေနပ်တာကလေးတစ်ခုပဲ။ ပိုက်ဆံ ဘယ်လောက် ရရှိလိုက်သလဲ? တစ်ပြားမှ မရလိုက်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အပါယ်ရောက်ကြောင်း အကုသိုလ်ကံတွေ မိမိမှာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရမသွားဘူးလား? ရသွားပြီ။

သူတစ်ပါးအပေါ်မှာ ဒေါသဖြစ်တဲ့စိတ်ထား “ကိုယ့်ဟာကိုယ်, ကိုယ့် ဒေါသ ကိုယ်ဖြစ်တာ ဘာဆိုင်လဲ ညီးနှင့်ဘာဆိုင်လဲ?” ဟော - တချို့က ဒီလိုပြောတတ်ကြတယ်၊ ဒီလို “ငါ့ဟာငါ ဒေါသဖြစ်တာ ညီးနှင့်ဘာဆိုင်လို့ လာပြောရတာလဲ?” - တချို့က ဒီလိုပြောကြတယ်။ ဒီတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဒေါသဖြစ်တာ ဘာမှမဖြစ်ဘူးမဟုတ်ဘူးနော်၊ ဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်သလဲ? - ငရဲရောက်နိုင်တယ်၊ ဒီတော့ မိမိက ငရဲကို အလိုမရှိဘူးဆိုရင် ဒီစိတ်ထား ကလေးတွေကို ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်နေတယ်။

ဒီနေ့ပဲ - ဒကာမကြီးတစ်ယောက်က လာလျှောက်တယ်, လာကန်တော့ တယ်။ လာကန်တော့တဲ့ အခါကျတော့ သူက ငမူးနှင့် အကြောင်းပါနေတော့ သူ့ငမူးအကြောင်းကို ဘုန်းကြီးကမေးတော့ ငမူး ကျိုးသွားပြီတဲ့၊ ဘာဖြစ်လို့ ကျိုးသလဲလို့ သူ့ကိုမေးတော့ - သူက ဒေါသထင်ရှားပြလို့ပါဆိုပြီး ဘေးက အတူပါလာတဲ့ အဖော်တစ်ဦးက ဝိုင်းပြီးလျှောက်ထားတယ်။ သူကလည်း ဒေါသကို ဘယ်လိုထင်ရှားပြလိုက်သလဲဆိုတော့ - ဒီလိုတဲ့၊ လှေကားမှာ ငမူး နှင့်စကားများရင်း ငမူးကို တွန်းချလိုက်တော့ လှေကားကနေ ငမူးကျသွားရော၊ အောက်ကျသွားတဲ့အခါ ငမူး လက်ကျိုးသွားသတဲ့၊ လက်ကျိုးသွားတဲ့ အချိန် အခါကျတော့ ပစ်ထားလိုက်ပါလားလို့ဆိုတော့လည်း မပစ်ရက်နိုင်ဘူးတဲ့။ဘာဖြစ်လို့လဲ? မခွဲရက်နိုင်တဲ့ မပစ်ရက်နိုင်တဲ့ ကံတွေကိုလည်း တစ်ဘက်က ထူထောင်ခဲ့ကြပြန်တယ်။ ကံတွေဟာ သိပ်ဆန်းကြယ်တယ်။

ဒီလိုကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ထားခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒီကံကလွတ်အောင် ရုန်းလို့မရအောင် ပြုပြင်ဖန်တီးပေးတယ်၊ ဒီအနားက ခွဲလို့မရဘူး။ တကယ် တမ်း ရက်ရက်စက်စက်နှင့် စွန့်ပစ်လိုက်ပါလားဆိုတော့ မစွန့်ပစ်နိုင်ဘူး။ မစွန့် ပစ်နိုင်တဲ့ ကံတွေကို မိမိတို့က ထူထောင်ထားခဲ့ကြတယ်။ ခုလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ ဒီဒကာမကြီးက ဒေါသကိုတော့ ထင်ရှား ပြလိုက်တယ်။ သို့သော် ခွဲနိုင် သလားဆိုတော့ – မခွဲနိုင်ပြန်ဘူး။

ဒီဒေါသဖြစ်တဲ့ဟာ ဘာမှမဖြစ်ဘူး မဟုတ်ဘူး၊ ဒီဒေါသကလေးမှာ ငရဲကို ရောက်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားတွေ ရှိနေတယ်၊ ဒီလိုဆိုရင် ငရဲကို အလိုမရှိ ခဲ့ရင် မိမိတို့က ဒေါသကို တိုက်ဖျက်ဖို့ မလိုဘူးလား? လိုတယ်၊ စိတ်နေစိတ် ထားကလေးတွေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ လိုတယ်။

နောက်တစ်ခု ဒေါသဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကြည့်ပါ၊ အင်မတန် ချော မော လှပနေတဲ့ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးပဲ ဖြစ်ချင် ဖြစ်ပါစေ၊ ဒေါသဖြစ်နေတဲ့ အချိန်အခါမှာသူ့ကို သွားကြည့်ရင် အရုပ်မဆိုးဘူးလား?- အရုပ်ဆိုးတယ်၊ အဲဒီကံက သူ့ကို အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်လာရင် ဘာဖြစ်သလဲ?

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော ဟောတိ။ (မ-၃-၂၄၅။)

ကာယဿ - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ -** ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ -** စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ -** ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှ မရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ -** မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့၏ လား ရောက်ရာဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ -** အလိုအာသာဆန္ဒကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲ ပျက်စီးလျက်ကျရောက်ရာဖြစ်သော။ **နိရယံ -** ငရဲသို့။ **နော စေ ဥပပဇ္ဇတိ -** အကယ်၍ မကပ်ရောက်ရသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ **မနုဿတ္တံ -** လူ့ပြည်လူ့လော ကသို့။ **သစေ အာဂစ္ဆတိ -** အကယ်၍ ရောက်ရှိလာခဲ့သည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **ယတ္ထ ယတ္ထ -** အကြင်အကြင် အမျိုးအနွယ်၌။ **ပစ္စာဇာယတိ -** ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာရပေ၏။ **တတ္ထ တတ္ထ -** ထိုထိုအမျိုးအနွယ်၌။ **ဒုဗ္ဗဏ္ဏော -** အဆင်းမလှသည်။ **ဟောတိ -** ဖြစ်၏။

©shwehinthar.com

ဒီဒေါသကလေးဖြစ်ခဲ့တဲ့ကံက ငရဲမရောက်ဘူးထား၊ ခုနက သန္နိဋ္ဌာန စေတနာလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ တကယ်တမ်း ပြစ်မှုတွေ လွန်ကျူးနေတဲ့အချိန် အခါမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဒေါသအကုသိုလ် စေတနာကိုတော့ ထားလိုက်၊ ရှေ့ပိုင်း နောက်ပိုင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အကုသိုလ်စေတနာတွေကနေပြီးတော့ လူ့ပြည်လူ့လောကမှာ လာပြီးတော့ အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်ပြီဆိုရင် လူ့ပြည်လူ့လောကကို ကုသိုလ်ကံ တစ်ခုက ပစ်ချလိုက်လို့ လူဖြစ်လာတဲ့ အချိန်အခါမှာ ခုနက ဒေါသနှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ အကုသိုလ်ဓာတ်ငွေ့တွေက ကပ်ပါလာတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် **"ဒုဗ္ဗဏ္ဏ"** အဆင်းမလှတော့ဘူး တဲ့၊ အကျည်းတန်အရုပ်ဆိုးတယ်။

ခဏခဏတော့ ပြောဖူးပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးပြောတဲ့ စကားလေး ဘုန်းကြီးက မှတ်သားထားတယ် - "လည်ပင်းကြည့်လိုက်တော့ ဖားလည်ပင်း၊ အသားကြည့်လိုက်တော့ သပိတ်ရောင်၊ ခါးကြည့်လိုက်တော့ လိပ်ခါး"တဲ့။ ဒေါသကြောင့် အဲဒီလို ပုံပန်းမကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်လာရတယ်။

ဘာကြောင့်လဲ? ဒေါသနှင့် ယှဉ်တွဲပြီးတော့ ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင် ခဲ့တယ် သို့မဟုတ် ဒေါသသိပ်ကြီးခဲ့တယ်။ ဒေါသကြီးခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒီကံ က အကျိုးပေးပြီဆိုရင် ရုပ်လှသလား မလှဘူးလား? မလှတော့ဘူး။ ဒါဖြင့် ရင် မိမိတို့က ရုပ်ရည်ချောမောလှပတဲ့ အမျိုးကောင်းသား ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် အမျိုးကောင်းသမီး ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် ဒေါသကြီးရမလား မကြီးရဘူးလား? မကြီးရဘူး - ဒေါသတွေကို ရှောင်ကြဉ်ပေးရမယ်။ စိတ်ဓာတ်ဆိုတာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲလို့မရဘူးလား? ရပါတယ်၊

ဒီဒေါသသည် အမြဲဖြစ်နေတဲ့ တရားမဟုတ်ဘူး၊ အနိစ္စတရားပဲ, ရာဂ ဟာ အမြဲဖြစ်နေတဲ့တရား မဟုတ်ဘူး အနိစ္စတရားပဲ။ အနိစ္စတရားသာ ဖြစ် တော့ မိမိတို့က ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးမယ်ဆိုရင် မရနိုင်ဘူးလား? ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲချင်တဲ့စိတ်ထား မရှိဘူး "ငါ့ဒေါသက သူများဒေါသနှင့် တူတာမဟုတ်ဘူး, ငါ့စိတ်က သူများစိတ်နှင့်တူတာ မဟုတ်ဘူး"ဆိုပြီး ဒါကိုပဲ ဂုဏ်ယူပြီးတော့ ဝင့်ကြွားပြီးတော့ နေတတ်ကြပြန်တယ်။ အဲဒီလို ဂုဏ်ယူ ဝင့်ကြွားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသည် ဘာဖြစ်မလဲ? – ဘယ်ဘဝပဲရောက်ရောက်, ရောက်လေရာဘဝမှာ အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်ဘူးလား? ဖြစ် လိမ့်မယ်။ ဒါဟာ ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူတဲ့ အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးစေ တတ်တဲ့ ကံတရားပဲ၊ အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးစေတတ်တဲ့ ဆေးစွမ်းကောင်း တစ်လက်ပဲ။

ဒုဗ္ဗဏ္ဏသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ ကောဓနော ဟောတိ ဥပါယာသဗဟုလော၊ အပ္ပမ္ပိ ဝုတ္တော သမာနော အဘိသဇ္ဇတိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိဋ္ဌီယတိ၊ ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။

(မ-၃-၂၄၅။)

ရုပ်ရည် မချောမော မလှပရခြင်း အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းသည် ဒီဒေါသပဲ။ နည်းနည်းလေးပြောရင်တောင်မှ နည်းနည်း လေးမှ အထိမခံဘူး၊ "ဒင်းတို့များတော့ သွားမပြောလိုက်စမ်းပါနဲ့၊ ဒင်းက နည်းနည်းမှ ပြောလို့ဆိုလို့ရတဲ့ လူစားမျိုး မဟုတ်ဘူး"တဲ့ တချို့ ဒီလို ပြော ကြတယ်၊ နည်းနည်းမှ သူက အထိမခံဘူး။ ပြောလိုက်ပြီဆိုလို့ရှိရင် - "ငါ့ကို ဒီလို ပြောရကောင်းလား"ဆိုပြီး တစ်ခါတည်း မကျေနပ်ချက်တွေကို တစ်ပုံကြီး ထင်ရှားပြတော့တာပဲ။

ဟို-ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်ကနေပြီးတော့ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက်၊ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက်ကနေပြီးတော့ တော်လှန်ရေးအစိုးရလက်ထက် အထိ ပေါ့လေ၊ ရာဇဝင်နှင့်ချီပြီးတော့ မကျေနပ်ချက်တွေကို ပြောလိုက်တာ တစ်ပုံ တစ်ခေါင်းကြီးပဲ၊ နားထောင်လို့ကို မကုန်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ဒေါသတွေ သိပ်ကြီးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရောက်လေရာဘဝမှာ ဘာဖြစ်တတ်သလဲ၊ အရုပ်ဆိုးတတ်တယ်။ နောက်တစ်ခု –

ရုပ်ရည်ချောမောလှပတင့်တယ်ရခြင်း၏အကြောင်း

ဣဓ ပန မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ အက္ကောဓနော ဟောတိ အနုပါယာသဗဟုလော၊ (မ-၃-၂၄၅။)

မာဏဝ - သုဘလုလင် ...။ **ဣဓ ပန** - ဤလောက၌ကား။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **ဣတ္ထီ ဝါ** - အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** - အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း။ **အက္ကောဓနော** - အမျက်ထွက်လေ့ မရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **အနုပါယာသဗဟုလော** - ရန်ငြိုးဖွဲ့မှု မများပြားသည် (ဝါ) ပူပန်ကြောင့်ကြမှု မများပြားသည်။

©shwehinthar.com

ဟောတိ - ဖြစ်၏။

စိတ်ထဲမှာ ဒေါသရယ်လို့ ဖြစ်လာပြီဆိုရင် ပူပန်မှုလေးတွေ ဝင်လာ တယ်။ ခု ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ ဒေါသလည်းမဖြစ်ဘူး ပူပန်မှု လည်း မရှိဘူး။

ဗဟုမ္ပိ ဝုတ္တော သမာနော နာဘိသဇ္ဇတိ န ကုပ္ပတိ န ဗျာပဇ္ဇတိ န ပတိဋ္ဌီယတိ၊ န ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ၊ (မ-၃-၂၄၅။)

ဗဟုမ္ပိ - များစွာကိုသော်လည်းပဲ။ **ဝုတ္တော** - ပြောဆိုအပ်သည်။ **သမာနော** - ဖြစ်လတ်သော်။ **နာဘိသဇ္ဇတိ** - စိတ်ထဲ၌ ငြိကပ်၍ မနေ၊ "ငါ့ကို ပြောရကောင်းလား"ဟု စိတ်ထဲ၌ ငြိကပ်မှုမရှိ။ **န ကုပ္ပတိ** - စိတ်မဆိုး။ **န ဗျာပဇ္ဇတိ** - ဖောက်ပြန်တဲ့စိတ်အမူအရာ မရှိ။ **န ပတိဋ္ဌီယတိ** - ရန်ငြိုး ဖွဲ့မှု မရှိပေ။ **ကောပဉ္စ** - အမျက်ကိုလည်းကောင်း။ **ဒေါသဉ္စ** - ဒေါသတရား ကိုလည်းကောင်း။ **အပ္ပစ္စယဉ္စ** - မနှစ်သက်မှုကိုသော်လည်းကောင်း။ **န ပါတုကရောတိ** - ထင်ရှား မပြပေ။

စိတ်ထဲမှာ နည်းနည်းမှ မခံချင်ပေမဲ့လို့ သူတစ်ပါး သိအောင် ထုတ် ဖော်ပြီး ပြောမှု ပြမှု မရှိဘူး၊ ဘယ်လောက်ပဲပြောပြော, ပြောချင်တာပြောပါ စေ သူပြောတာက သူ့ကံပဲ, ကိုယ်ပြောတာက ကိုယ့်ကံပဲ။ ကိုယ်ပြုတာက ကိုယ့်ကံပဲ, သူပြုတာက သူ့ကံပဲလို့ ဒီလို ကံ-ကံရဲ့အကျိုးကို နှလုံးသွင်းပြီးတော့ သည်းခံတယ်၊ သူက သူတော်ကောင်းတရားကို နှလုံးသွင်းနိုင်တယ်။

ဒီနေရာမှာ အမျက်မထွက်ဘူး ဆိုတာကတော့ ဥတ္တရာ အမျိုးကောင်း သမီးတို့ကဲ့သို့ မေတ္တာစျာန်ကို ဝင်စားနိုင်တဲ့စိတ်ထားသည် အထွတ်အထိပ် သို့ ရောက်နေတဲ့ စိတ်ထားမျိုးပဲ။ တစ်ဘက်သားပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ်လိုပင် ပြော ချင်တာ ပြောပါစေ, ပြုလုပ်ချင်တာ ပြုလုပ်ပါစေ၊ မိမိက ထိုသတ္တဝါတွေ အပေါ်၌ ဖြန့်ကြက်ပြီးတော့ မေတ္တာစျာန်တွေ ဝင်စားပြီး နေနိုင်မယ်ဆိုရင် ထိုမေတ္တာစျာန် ဝင်စားနေတဲ့ မျက်နှာအနေအထားကို ထိုအချိန်အခါမှာ ကြည့်စမ်းကြည့်ပါ။ အရုပ်ဆိုးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပါစေ မေတ္တာစျာန် ဝင်စား နေတဲ့ အချိန်အခါမှာ တစ်နည်းတစ်ဖုံအားဖြင့် ကြည့်ရှုလို့ အင်မတန်ကောင်း နေတဲ့ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီး ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ ကံတွေကို ထူထောင်စဉ် အချိန်အခါတုန်းက တစ်ဘက်သားအပေါ်မှာ အင်မတန်ကြီး မားတဲ့ မေတ္တာ ကရုဏာစာတ်တွေနှင့် ထူထောင်နေတဲ့ကံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့ အချိန်အခါမှာ ဘာဖြစ်မလဲ?

သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (မ-၃-၂၄၅။)

ဧဝံ - ဤသို့။ **သမတ္တေန** - ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြည့်ကျင့်၍ထားအပ်သော။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမာဒိန္နေန** - ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဆောက်တည်၍ထားအပ်သော။ **တေန ကမ္မေန** - ထိုကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကာယဿ** - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက် ကာလ၌။ **သုဂတိံ** - ကောင်းမှုပြုသူ သုစရိုက်သမားတို့၏ လားရောက်ရာ ဖြစ်သော။ **သဂ္ဂံ လောကံ** - နတ်ပြည်နတ်လောကသို့။ **ဥပပဇ္ဇတိ** - ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ကပ်ရောက်ရပေ၏။

ဒီနေရာမှာတော့ - အကယ်၍များ မေတ္တာစျာန် ရရှိခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့၊ ထိုမေတ္တာစျာန်ကလည်း သေသည်တိုင်အောင် မလျှောကျခဲ့ဘူးဆိုရင်တော့ ထိုမေတ္တာစျာန်တွေကတော့ ဗြဟ္မာ့ပြည်လို့ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ နတ်ပြည်နတ်လောကကို ပို့ဆောင်ပေးမှာဖြစ်တယ်။ မေတ္တာစျာန်ရဲ့ ရှေ့နောက်မှာရှိတဲ့ မေတ္တာ ဘာဝနာကံတွေကတော့ နတ်ပြည်နတ်လောကကို ပို့ဆောင်ပေးမှာဖြစ်တယ်။

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ ပါသာဒိကော ဟောတိ။ ပါသာဒိကသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ အက္ကောဓနော ဟောတိ အနုပါယာသဗဟုလော၊ ဗဟုမ္ပိ ဝုတ္တော သမာနော နာဘိသဇ္ဇတိ န ကုပ္ပတိ န ဗျာပဇ္ဇတိ န ပတိဋ္ဌီယတိ၊ န ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။ (မ-၃-၂၄၅-၂၄၆။)

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ကာယဿ** - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **သုဂတိံ** - ကောင်းမှုပြုသူ သုစရိုက်သမားတို့၏ လား ရောက်ရာဖြစ်သော။ **သဂ္ဂံ**

©shwehinthar.com

လောကံ - နတ်ပြည်နတ်လောကသို့။ **နော စေ ဥပပဇ္ဇတိ** - အကယ်၍ မကပ်ရောက်ရသည် ဖြစ်ငြားအံ့။

နတ်ပြည် မရောက်ဘူးထား, ဒီမေတ္တာစျာန်တွေကလည်း မသေခင်မှာ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် လျှောကျသွားလို့ ဒီမေတ္တာစျာန်တွေရဲ့စွမ်းအား ကြောင့် ဗြဟ္မာ့ပြည် မရောက်ဘူးထား –

သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊

မနုဿတ္တံ - လူ့ပြည်လူ့လောကသို့။ **သစေ အာဂစ္ဆတိ** - အကယ်၍ ရောက်ရှိလာသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ မေတ္တာစျာန်ရဲ့ ရှေ့ပိုင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ် စေတနာတွေလည်း ရှိတယ်၊ မေတ္တာစျာန်ကို ပွားများပြီးတဲ့နောက်, နောက်ပိုင်းမှာ သတ္တဝါတွေအပေါ်၌ ထားရှိတဲ့ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်နေတဲ့ ကာမာဝစရ ကုသိုလ် စိတ်စေတနာတွေလည်း ရှိတယ်၊ အဲဒီ စိတ်စေတနာတွေက လူ့ပြည် လူ့လောကကိုရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတယ်။ မေတ္တာ စျာန်တွေကတော့ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်တယ်၊ အကယ်၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို မရောက်ဘူးထား လူ့ပြည်လူ့လောကကို ပြန်ပြီး ရောက်ရှိလာခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ?

ယတ္ထ ယတ္ထ - အကြင်အကြင် အမျိုးအနွယ်၌။ **ပစ္စာဇာယတိ** - ပဋိ သန္ဓေအားဖြင့် တစ်ဖန်ဖြစ်ပေါ်၍ လာရ၏။ **တတ္ထ တတ္ထ** - ထိုထို အမျိုး အနွယ်၌။ **ပါသာဒိကော** - ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

ပါသာဒိကသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ အက္ကောဓနော ဟောတိ အနုပါယာသဗဟုလော၊ ဗဟုမ္ပိ ဝုတ္တော သမာနော နာဘိသဇ္ဇတိ န ကုပ္ပတိ န ဗျာပဇ္ဇတိ န ပတိဋ္ဌီယတိ၊ န ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။ (မ-၃-၂၄၆။)

ဒကာတော် သုဘလုလင်. . . ကြည်ညိုဖွယ်ဂုဏ်ကိုဆောင်နိုင်တဲ့ ဥပမိ သမ္ပတ္တိ ရုပ်ရည်နှင့်ပြည့်စုံဖို့အတွက် ဒါဟာ အကျင့်တစ်ခုပဲ။ ဘာအကျင့်လဲ? ဒေါသမကြီးခြင်း အမျက်ဒေါသမကြီးခြင်း၊ ဘယ်လောက်ပဲ သူများတွေက ပြောချင်ပြောပါစေ ဘယ်တော့မှ စိတ်မဆိုးဘူး, ဘယ်တော့မှ စိတ်ဖောက်ပြန် တဲ့အမူအရာကို မပြဘူး, ဘယ်တော့မှ ရန်ငြိုးမထားဘူး, အမျက်ကိုလည်း ဘယ်တော့မှ ထင်ရှားမပြဘူး, ဒေါသကိုလည်း ဘယ်တော့မှ ထင်ရှားမပြဘူး, မကျေနပ်ချက်တွေကိုလည်း ဘယ်တော့မှ ထင်ရှားမပြဘူး၊ အဲဒီလို မပြခြင်း ဆိုတဲ့ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်သည် ကြည်ညိုဖွယ်ဂုဏ်ကို ဆောင်နိုင်တဲ့ အင်မတန် ချောမောလှပတဲ့ ဥပမိသမ္ပတ္တိခေါ်တဲ့ ရုပ်ရည်နှင့် ပြည့်စုံဖို့ရန် အကြောင်းတစ်ခု ကျင့်ဝတ်တစ်ခုဖြစ်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတော်မူပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဘုန်းကြီး သတိရလို့ ရန်ငြိုးဖွဲ့မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ –သုဘဒ္ဒါအကြောင်းကို ပြောချင်ပါတယ်။ စလေဦးပုညရဲ့ စကားလုံးနှင့် သုံး ရင်တော့ မယ်မင်းကြီးမ သုဘဒ္ဒါပဲ။ တစ်ချိန် – ဘုန်းကြီးတို့ မြတ်စွာဘုရား သခင်ဟာ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်အတွင်း ဓမ္မာသနပလ္လင်ထက်မှာ တရား ဟောတော်မူနေတယ်။ ဘုရားရှင် တရားဟောတော်မူတဲ့အချိန်အခါမှာ တရား နာပရိသတ်ထဲမှာ ဘိက္ခုနီမတွေလည်း ပါကြတယ်။ အဲဒီ ဘိက္ခုနီမတွေထဲက ဘိက္ခုနီမကလေးတစ်ပါးက စိတ်ထဲ ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲ?

တရားဟောတော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ (၃၂)ပါးသော ယောကျ်ားမြတ် တို့ရဲ့လက္ခဏာ, (၈၀)သော လက္ခဏာတော်ငယ်, ရောင်ခြည်တော် ခြောက် သွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်စံပယ်ပြီး အင်မတန်သာယာတဲ့ ဗြဟ္မာမင်းရဲ့ အသံနှင့် တူနေတဲ့ အသံတော်နဲ့ တရားဟောနေတာကို ကြားနာရတော့ စိတ်ထဲမှာ အင်မတန် ကြည်နူးနေတယ်၊ ဒီလောက်တောင် ကျက်သရေမင်္ဂလာအပေါင်း နှင့် ပြည့်စုံနေတဲ့ ယောကျ်ားမြတ်တစ်ဦးကို “ငါသည် တစ်ချိန်တုန်းကများ သူ့ရဲ့ခြေရင်းအလုပ်အကျွေးများ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသလား”လို့ စိတ်ကူးကြည့်သတဲ့။ ပါဒပရိစာရိကာခေါ်ပါတယ်။ ခြေရင်းအလုပ်အကျွေးဆိုတာ ဒကာကြီးတွေ ဒကာမကြီးတွေ နားလည်ကြသလား? ပါရမီဖြည့်ဖက်ကို ပြောတာပါပဲ။

သူ့ခြေရင်းမှာ သူ့ရဲ့အိမ်ရှင်မအဖြစ်နှင့် ပါရမီများဖြည့်ကျင့်ခဲ့ဖူးရဲ့လား လို့ သူက တရားနေရင်းနဲ့ စိတ်ကူးကြည့်သတဲ့။ အဲဒီတော့ အဲဒီလို စိတ်ကူး ကြည့်လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ စိတ်ကူးနေရင်းနှင့် သူ့ရဲ့ ပါရမီအားလျော်စွာ ဇာတိဿရဉာဏ်ကလေးတွေကို ရရှိလာတယ်၊ အတိတ်ဘဝတွေကို လှမ်းပြီး တော့ ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ တစ်ဘဝပြီး

©shwehinthar.com

တစ်ဘ၀ လိုက်ပြီး ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ နောက်ဆုံး ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဘ၀မှာ သူ့ရဲ့အလုပ်အကျွေး ပါဒပရိစာရိကာလို့ခေါ်တဲ့ ခြေရင်းအလုပ်အကျွေးဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ ဘ၀ကို သွားပြီး တွေ့တယ်၊ တွေ့လိုက်တဲ့ အချိန်အခါကျတော့ ဝမ်းသာလိုက်တာ – 'ဒီလို ယောက်ျားမြတ်တို့ရဲ့ ပါရမီကို ငါဖြည့်ကျင့်ခဲ့ရတာ ငါ့ရဲ့ဘ၀ဟာ အင်မတန် တန်ဖိုးရှိတယ်' - လို့ သူ့စိတ်ထဲ သဘောပေါက်ပြီးတော့ အင်မတန် ဝမ်းသာ တယ်။ ဝမ်းသာပေမဲ့လို့ သူက နည်းနည်းလေးထပ်ပြီး စဉ်းစားပြန်တယ်၊ ဒီ အချိန်မှာ တရားကလည်း အင်မတန် ရင့်ညောင်းလာပြီနှင့် တူပါတယ်၊ ရင့် ညောင်းလာတဲ့ အချိန်အခါမှာ သူစဉ်းစားပုံက ဒီလိုပါ – [စာမှာပါတာ ပြောတာနော်၊ ဒကာမကြီးတွေကို စောင်းပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကြိုပြီးတော့ နည်းနည်း သတိပေးထားရမယ်၊ စာမှာ ဘယ်လိုပါသလဲ?]

ပါဒပရိစာရိကာ နာမ သာမိကာနံ ဟိတဇ္ဈာသယာ အပ္ပကာ၊

(ဇာ-ဋ္ဌ-၅-၃၇။)

ပါဒပရိစာရိကာ နာမ - ခြေရင်းအလုပ်အကျွေး အမျိုးသမီးတို့ မည်သည်ကား။ **သာမိကာနံ** - အိမ်ရှင်ယောက်ျားတို့၏။ **ဟိတဇ္ဈာသယာ** - အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတောင့်တသည့် အဇ္ဈာသယဓာတ်ရှိသူတို့သည်။ **အပ္ပကာ** - နည်းပါးလှကုန်၏။

ခြေရင်းအလုပ်ကျွေး အမျိုးသမီးတို့ဆိုတာ အိမ်ရှင်ယောက်ျားရဲ့ အကျိုး စီးပွားကို လိုလားတောင့်တနေတဲ့ အဇ္ဈာသယဓာတ်ရှိသူက သိပ်နည်းတယ်၊ ဟုတ်သလား မဟုတ်သလား? ကိုယ့်ဟာကိုယ် စဉ်းစားကြည့်ကြ။

အဟိတဇ္ဈာသယာဝ ဗဟုတရာ၊ (ဇာ-ဋ္ဌ-၅-၃၇။)

အဟိတဇ္ဈာသယာဝ - အကျိုးစီးပွားကို မလိုလား မတောင့်တတဲ့စိတ် ထား (အဇ္ဈာသယ) ရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကသာလျှင်။ **ဗဟုတရာ** - အလွန့်အလွန် များလှကုန်၏။

မရှိဘူးလို့ပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ အိမ်ရှင်ယောက်ျားတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွား ကို မလိုလား မတောင့်တတဲ့ အဇ္ဈာသယဓာတ်ခံရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သိပ် များကြတယ်။

ဟိတဇ္ဈာသယာ နု ခေါ အဟံ ဣမဿ မဟာပုရိသဿ အဟောသိံ, အဟိတဇ္ဈာသယာ။

အဟံ - ငါသည်။ **ဣမဿ မဟာပုရိသဿ** - ဤယောက်ျားမြတ်၏။ **ဟိတဇ္ဈာသယာ** - အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတောင့်တတဲ့ အဇ္ဈာသယဓာတ်ခံ ရှိနေတဲ့ အမျိုးကောင်းသမီးသည်။ **အဟောသိံ နု ခေါ** - ဖြစ်ခဲ့လေသလော။ **အဟိတဇ္ဈာသယာ** - အကျိုးစီးပွားကို မလိုလား မတောင့်တတဲ့ အဇ္ဈာသယ ဓာတ်ခံရှိနေတဲ့ အမျိုးသမီးသည်။ **အဟောသိံ နု ခေါ** - ဖြစ်ခဲ့လေသလော။

ဒီအိမ်ရှင်ယောက်ျားရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတောင့်တတဲ့ အမျိုး ကောင်းသမီးပဲ ဖြစ်ခဲ့လေသလား? အကျိုးစီးပွားကို မလိုလား မတောင့်တ တဲ့ အမျိုးကောင်းသမီးပဲ ဖြစ်ခဲ့လေသလားလို့ သူက တစ်ဆင့်တက်ပြီးတော့ စဉ်းစားတယ်၊ စဉ်းစားခန်းဝင်ပြန်တယ်။

ဒီစဉ်းစားပုံကို ကြည့်လိုက်ရင်တော့ သူဟာ ပါရမီတော်တော်ကလေး ရင့်ညောင်းနေပြီလို့တော့ ယူဆရပါတယ်။ အဲဒီလို စဉ်းစားလိုက်တဲ့ အချိန်ခါ ကျတော့ ဘာအဖြေထွက်လာသလဲ? **အဟိတဇ္ဈာသယ**-အိမ်ရှင်ယောက်ျားရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတောင့်တနေတဲ့ အဇ္ဈာသယဓာတ်ခံ မရှိတဲ့ အမျိုးသမီးဖြစ်ခဲ့တဲ့ အဖြစ်ကို သွားတွေ့လိုက်တယ်၊ တွေ့လိုက်တဲ့ အချိန်အခါကျတော့ အဲဒီမှာ ဘာဖြစ်သလဲ? – ဝမ်းနည်းကြေကွဲမှု သောကမီးတွေ ဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်လာပြီး ဖြေမဆည်နိုင်တဲ့အတွက် ထိုဘိက္ခုနီမကလေးဟာ တရားပွဲထဲမှာ ရှိုက်ကြီးတငင် ငိုပြီးတော့ ချလိုက်ပါလေရော။

ထိုငိုပွဲကို မြင်တွေ့ရတဲ့အခါ ဘုရားရှင်လည်း ပြုံးရယ်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ ပြုံးရယ်တော်မူရခြင်း၏အကြောင်းကို သံဃာတော်က မေးမြန်းလျှောက်ထား တဲ့အခါ ဘုရားရှင်က ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဇာတ်တော်ကို ဟောပေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဇာတ်မှာ အတိုချုပ်ပြောရမယ်ဆိုရင် သူက မပြောပ လောက်တဲ့ အကြောင်းအရာကလေးတစ်ခုနှင့် ဘုရားအလောင်းတော်အပေါ် မှာ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခဲ့တယ်။ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ **ပဋိဃာနုသယ**၊ စိတ်ဓာတ်က ရန်ငြိုးဖွဲ့ထား တယ်၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်ဆိုတာက စိတ်ထဲမှာ တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ် ဖြစ်နေတယ်။ ဘာတွန့်ဆုတ်သလဲ? – 'တော်စမ်းပါ, ဒင်းအကြောင်း မပြောစမ်းနှင့်၊ ဒင်းနဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင်ရမှာကိုက စိတ်ထဲမှာ အင်မတန် ဝန်လေးတယ်၊ ဒင်းကို ငါမျက်နှာချင်း မဆိုင်ချင်ဘူး' မျက်နှာချင်း မဆိုင်ချင်တဲ့စိတ်ထားတွေက၊ သူ နှင့်မျက်နှာချင်းဆိုင်လိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ကနေ တွန့်ဆုတ်သွားတာ၊ မလွှဲမရှောင် သာလို့ တွေ့ရတောင်မှ မျက်နှာက ရှောင်လွှဲပစ်လိုက်တယ်၊ ဒါတွန့်ဆုတ်နေ တာ၊ ဒါကိုပဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့ထားတယ်လို့ ဘာသာပြန်ထားတယ်။

©shwehinthar.com

အဲဒီတော့ သူက ဘာရန်ငြိုးဖွဲ့သလဲဆိုတော့ မပြောပလောက်တဲ့ အကြောင်းအရာကလေးတစ်ခုကို ကြည့်ပြီးတော့ ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်။ ဘယ်လို မပြောပလောက်တဲ့ အကြောင်းအရာလည်းဆိုတော့ - ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းတို့ နေတဲ့နေရာ ပတ်ဝန်းကျင်က အင်မတန်သာယာတဲ့ တောတောင်လို့ စာက ဖွဲ့ထားပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ပြောလိုရင်းကတော့ အင်ကြင်းတောကြီးတစ်ခု ရှိတဲ့ အကြောင်းပဲ။ သူတို့နေရာဝန်းကျင်ကို ဝိုင်းထားတဲ့ အင်ကြင်းတောကြီး တစ်ခုရှိတော့ တစ်နေ့မှာ အင်ကြင်းပင်တွေက ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်နေကြပြီဆိုတဲ့ သတင်းကောင်းတစ်ခုကိုကြားရတော့ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းအမှူးရှိနေတဲ့ ရှစ်သောင်း သောဆင်တွေက ဒီအင်ကြင်းတောမှာသွားပြီးတော့ ပျော်ပါးကြတယ်၊ ဥယျာဉ် ကစားကြတယ်။ အဲဒီလို ပျော်ပါးတဲ့ အချိန်အခါမှာ မယ်မင်းကြီးမ စူဠသုဘဒ္ဒါ က တစ်ဘက်၊ မယ်မင်းကြီးမ မဟာသုဘဒ္ဒါက တစ်ဘက်ပေါ့လေ၊ သူ့မှာ မိဖုရားက နှစ်ဦးရှိနေတယ်။ စူဠသုဘဒ္ဒါက ဘယ်ဘက်ကနေသလဲ ဆိုတော့ လေအထက်ဘက်က နေတယ်၊ မဟာသုဘဒ္ဒါက လေအောက်က နေတယ်၊ အဲဒီတော့ လေအထက်ဘက် နေနေတဲ့ စူဠသုဘဒ္ဒါကတစ်ဘက်၊ လေ အောက်ကနေနေတဲ့ မဟာသုဘဒ္ဒါကတစ်ဘက် နှစ်ဘက်ရှိတဲ့ အနက်က အင်ကြင်းပန်းတွေကို နှာမောင်းနှင့် လှမ်းဆွတ်ပြီးတော့ မြူးတူးပျော်ပါးကြတဲ့ အပိုင်းမှာ ဟိုသစ်ပင်ကိုတိုးလိုက် ဒီသစ်ပင်ကိုတိုးလိုက် စသည်ဖြင့် တော ကစားကြတဲ့အခါ အင်ကြင်းပင်တွေကိုလည်း တိုးဝှေ့မိတော့ ခြောက်သွေ့နေ တဲ့ တချို့သစ်ကိုင်းလေးတွေ အနည်းငယ် ကျလာကြတယ်၊ ခြောက်သွေ့နေတဲ့ အင်ကြင်းရွက်တွေကလည်း ကြွေကျလာကြတယ်။ အဲဒီလို ကြွေကျလာတဲ့ အချိန်အခါမှာ လေထက်မှာနေနေတဲ့ စူဠသုဘဒ္ဒါရဲ့ကိုယ်ပေါ်ကို အဲဒီသစ် ကိုင်းခြောက် အနည်းငယ်နှင့် သစ်ရွက်တွေက ကျကြတယ်၊ မဟာသုဘဒ္ဒါ ရဲ့ ကိုယ်ပေါ်ကိုတော့ အင်ကြင်းပန်း ဝတ်မှုန်ကလေးတွေ ကျသွားကြတယ်။ဒါပေမဲ့ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကလည်း - နည်းနည်းကလေးတော့ မျက်နှာလိုက်တယ် လို့ မယူဆနှင့်နော် – စာထဲပါတာ ပြောတာ။

ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကလည်း သူက အင်ကြင်းပန်းတွေကို နှာမောင်းနှင့် ဆွတ်ခူးပြီးတော့ မဟာသုဘဒ္ဒါရဲ့ကျောပေါ်ကို ဖြန့်ကျဲပြီးတော့ ချပေးလိုက် ပြန်တယ်၊ အဲဒီအခါမှာ မယ်မင်းကြီးမသုဘဒ္ဒါက ရန်ငြိုးဖွဲ့ပြန်တယ် - "ကြည့် စမ်း ငါ့အပေါ်တော့ သစ်ကိုင်းခြောက်တွေ သစ်ရွက်တွေ ခြွေချတယ်၊ သူ့ သုဘဒ္ဒါအပေါ်ကျတော့ အင်ကြင်းပန်းပွင့်တွေကို ခြွေချတယ်"- ဆိုပြီးတော့ ရန်ငြိုးတစ်ချက် ဖွဲ့လိုက်တယ်၊ ဒါနဲ့ မပြီးသေးဘူး၊ နောက်တစ်ခါ ဘာလုပ် သလဲ? နောက်တစ်ခါ သူတို့ ရေအိုင်ကြီးတစ်ခုထဲမှာ ရေကစားကြပြန်တယ်။အိုင်ထဲမှာ ရေကစားနေစဉ်အချိန်အခါမှာ - ဒီအိုင်က အင်မတန် ထူးဆန်း နေတဲ့ ပဒုမ္မာကြာပန်းတွေ ပွင့်လန်းတဲ့ အိုင်ကြီးတစ်ခုဖြစ်တော့ အဲဒီအိုင်ထဲမှာ အင်မတန် - သတ္တဝါတွေရဲ့ စိတ်နှလုံးကို သိမ်းကျုံးယူစေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတဲ့ အလွန်တင့်တယ်နေတဲ့ ပဒုမ္မာကြာပန်းကြီးတစ်ခုကို ဆင်တစ်ကောင်က ဆွတ် ခူးပြီးတော့ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို လာဆက်သတယ်၊ အဲဒီလို ဆက်သလိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာလည်း ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းက ဒီအင်မတန်လှပနေတဲ့ ပဒုမ္မာကြာ ပန်းကြီးကို မဟာသုဘဒ္ဒါကို လှမ်းပြီးတော့ ကမ်းလိုက်တယ်၊ ဝတ်မှုန်တွေကို စုပ်ယူပြီးတော့ မဟာသုဘဒ္ဒါကိုပဲ ပေးလိုက်တယ်၊ အဲဒီအခါမှာ မယ်မင်းကြီးမ သုဘဒ္ဒါက - 'ငါ့တော့ မပေးဘူး ကြည့်စမ်း ဒင်းတော့ သူကပေးတယ်'ဆိုပြီး တော့ ရန်ငြိုးဖွဲ့လိုက်ပြန်တယ်။ ဘယ်လောက်များ ကြီးကျယ်သလဲ? - ကြည့် စမ်း၊ သိပ်ပြီးတော့ မကြီးကျယ်ဘူး။ အဲဒီလို ရန်ငြိုးဖွဲ့လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ဘာဖြစ်လာသလဲ?

အကြောင်းတစ်ခု ရှိတယ်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ဦးဆောင်နေတဲ့ ဒီဆင် အပေါင်းတို့ဟာ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင် ငါးရာတို့ကို မကြာခဏ သစ်သီး ဆွမ်းဖြင့် ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ပြုစုနေကြတဲ့ ဒါနဝတ်တွေပြုနေကြတဲ့ ဆင်သူတော်ကောင်းတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ တစ်နေ့မှာ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ဦးဆောင်နေတဲ့ ဆင်အပေါင်းတို့က အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါငါးရာတို့အား သစ်သီးကြီးငယ်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကန်တော့နေတဲ့ပွဲမှာ မယ်မင်းကြီးမ စူဠသုဘဒ္ဒါကလည်း သူရရှိလာတဲ့ သစ်သီးကြီးငယ်တို့ကို ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင်တို့အား ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ပါတယ်၊ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပြီးတော့ သူက ဘာလုပ် သလဲ? - ပန်းချီကားကလေးတစ်ချပ်ကို သူက ရေးဆွဲတယ်၊ ဘယ်လို ရေးဆွဲသလဲ?

မယ်မင်းကြီးမသုဘဒ္ဒါ ရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်

ဘန္တေ ဣတော စဝိတွာ မဒ္ဒရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သုဘဒ္ဒါ နာမ ရာဇကညာ ဟုတွာ ဝယပ္ပတ္တာ ဗာရာဏသိရညော အဂ္ဂမဟေသိဘာဝံ ပတွာ တဿ ပိယာ မနာပါ . . . (ဇာတက-၄-၅-၄၀။)

ဘန္တေ - အရှင်မြတ်တို့ဘုရား . . .။ **ဣတော** - ဤဆင်ဘဝမှ။ **စဝိတွာ** - စုတေခဲ့သည်ရှိသော်။ **မဒ္ဒရာဇကုလေ** - မဒ္ဒရာဇ်မင်းမျိုး၌။ **နိဗ္ဗတ္တိတွာ** - ဖြစ်ခဲ့ရ၍။ **သုဘဒ္ဒါ နာမ** - သုဘဒ္ဒါ အမည်ရှိသော။ **ရာဇကညာ** - မင်းသမီးသည်။ **ဟုတွာ** - ဖြစ်ရ၍။ **ဝယပ္ပတ္တာ** - အရွယ်သို့ ရောက်ခဲ့သည် ရှိသော်။ **ဗာရာဏသိရညော** - ဗာရာဏသီမင်း၏။ **အဂ္ဂမဟေသိဘာဝံ** -

©shwehinthar.com

အဂ္ဂမဟေသီ မိဖုရားကြီးဘဝသို့။ **ပတ္တာ** - ရောက်ရှိရသည်ဖြစ်၍။ **တဿ** - ထိုဗာရာဏသီရှင်ဘုရင်၏။ **ပိယာ** - ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော။ **မနာပါ** - စိတ်နှလုံးကိုတိုးပွားစေတတ်တဲ့ အမျိုးသမီးသည်။ **ဘဝေယျံ** - ဖြစ်ရပါလို၏။

သူရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ကြည့်ပါ၊ ဒီဆင်ဘဝကနေ စုတေပြီးတဲ့ အချိန်အခါမှာ မဒ္ဒရာဇ်မင်းမျိုးမှာ လူသွားပြီးတော့ ဖြစ်ပါရစေ၊ သုဘဒ္ဒါ အမည်ရှိတဲ့ မင်းသမီး ဖြစ်ပါရစေ၊ အရွယ်ရောက်တဲ့ အချိန်အခါ မှာတော့ ဗာရာ-ဏသီမင်းရဲ့ အဂ္ဂမဟေသီမိဖုရားကြီး ဖြစ်ပါစေ၊ အဲဒီ အဂ္ဂ မဟေသီ မိဖုရားကြီးဟာလည်း ဗာရာဏသီမင်းက အလွန်ချစ်မြတ်နိုးအပ်တဲ့ အဂ္ဂမဟေသီ မိဖုရားကြီးသာ ဖြစ်ပါရစေ – ဒီဆုတွေကိုတောင်းတယ်။

ဒီတော့ ဒီနေရာမှာ ဟိုတစ်နေ့ကပြောခဲ့တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် အကြောင်းကို နည်းနည်းပြန်ပြီး ဆန်းစစ်ကြည့်၊ ဘယ်လို တရားလေး စခဲ့ သလဲ? အနမတဂ္ဂေါယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော၊ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။

(သံ-၂-၁၂၁။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **အယံ သံသာရော** - ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ရဲ့ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ပေါ်၍နေရာ ရုပ်နာမ်သန္တာန် အစဉ်အတန်းဟု ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ဤသံသရာသည်။ **အနမတဂ္ဂေါ** - ဉာဏ်ဖြင့် အစဉ်လျှောက်၍သော်လည်း မသိအပ် မသိနိုင်သော အစရှိပေ၏။ **အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ** - အဝိဇ္ဇာ နီဝရဏတရားသည် ပိတ်ဖုံးကာဆီးအပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ **တဏှာသံယောဇနာနံ** - တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးက ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ထားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **သန္ဓာဝတံ** - ထိုဘဝမှ ဤဘဝ, ဤဘဝမှ ထိုဘဝသို့ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော။ **သံသရတံ** - တစ်ခုသော ဘဝ၌လည်းပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ ကျင်လည်ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော။ **သတ္တာနံ** - သတ္တဝါ တို့၏။ **ပုဗ္ဗာ ကောဋိ** - ရှေးအစွန်းကို။ **န ပညာယတိ** - မသိအပ် မသိနိုင်ပေ။

အဝိဇ္ဇာနီဝရဏတရားက ပိတ်ဖုံးကာဆီးထားတယ်၊ တဏှာတည်းဟူ သော သံယောဇဉ်ကြိုးက ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ပြီးတော့ထားတယ်။ အဲဒီလို အဝိဇ္ဇာ နီဝရဏက ပိတ်ဖုံးကာဆီးပြီးတော့ တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇဉ်ကြိုးဖြင့် ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ခံနေရတဲ့ ဒီသတ္တဝါတွေရဲ့ သံသရာခရီးအစကို လှမ်းမျှော်ပြီး ဉာဏ်နှင့် အစဉ်လျှောက်ကြည့်ခဲ့မယ်ဆိုရင် မသိအပ် မသိနိုင်တဲ့ အစ ရှိတယ်၊ အခုကြည့်ပေါ့ ဆဒ္ဒန်ဆင်မျိုးဘဝကနေပြီးတော့ ဘိက္ခုနီဘဝ ရောက်ရှိလာပြီ၊ ဘယ်လောက် သံသရာခရီးကြော ရှည်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ပြန်ကြည့်၊ – ဘာကို အခြေခံခဲ့သလဲ? အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို အခြေခံခဲ့တယ်။ ဒီတော့ ဒီနေရာမှာ ဘာအဝိဇ္ဇာလည်း မေးလိုက်တော့ မဒ္ဒရာဇ်မင်းမျိုးမှာ မင်းသမီးဖြစ်ပါရစေ ဆိုပြီး သူက ဒီဆုကို တောင်းထားတယ်။

သုဘဒ္ဒါ အမည်ရှိတဲ့ မင်းသမီးဖြစ်ပါရစေလို့ ဆုတောင်းတယ်။ ပရမတ္ထ သစ္စာနယ်ဘက်က ကြည့်လိုက်တော့ သုဘဒ္ဒါ အမည်ရှိတဲ့ မင်းသမီးဆိုတာ ရှိသလား? မရှိဘူး။ အဲဒီ သုဘဒ္ဒါ အမည်ရှိတဲ့ မင်းသမီးဘဝကို ရတယ်ပဲထား၊ အဲဒီမင်းသမီးဘဝမှာ တည်ရှိတဲ့ ဓာတ်လေးပါးကို စိုက်ပြီးရှုနိုင်ရင် ရုပ်ကလာပ် အမှုန်ကလေးတွေကို တွေ့နိုင်တယ်၊ ဒီရုပ်ကလာပ်တွေကို ဓာတ်ခွဲနိုင်ရင် ပရမတ်အစစ် ရုပ်တရားတွေကို တွေ့နိုင်တယ်၊ ရုပ်တရားတွေကို သိမ်းဆည်း ပြီးတဲ့အခါမှာ ဒီရုပ်တရားကို အာရုံပြုပြီး, ဒီရုပ်တရားတွေကို မှီဖြစ်နေတဲ့ နာမ်တရားတွေကို သိမ်းဆည်းနိုင်တယ်။ ရုပ်နာမ်ကို သိမ်းဆည်းနိုင်လို့ ရုပ်နာမ် ခွဲနိုင်ရင် ရုပ်တရားအစုအပုံ နာမ်တရားအစုအပုံတွေကိုပဲ တွေ့မယ်။ ဒီတော့ ရုပ်တရားအစုအပုံ နာမ်တရားအစုအပုံလို့ မသိဘဲ – သုဘဒ္ဒါ အမည်ရှိတဲ့ မင်းသမီးလို့ အသိမှားနေတဲ့ သဘောက ဘာလဲ? - အဝိဇ္ဇာ၊ အဲဒီ သုဘဒ္ဒါ မင်းသမီးဘဝကို လှမ်းပြီးတော့ တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ သဘောက - တဏှာ၊ စိတ်ကပ်ပြီးစွဲနေတဲ့သဘောက - ဥပါဒါန်၊ ဒီအဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် တွေ ခြံရံပြီးတော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင်တို့အား သစ်သီးဆွမ်းလှူဒါန်းတဲ့ ကုသိုလ်သင်္ခါရစေတနာတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တယ်၊ နောက်တစ်ခု –

အရွယ်ရောက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ဗာရာဏသီမင်းရဲ့ အဂ္ဂမဟေသီ မိဖုရားကြီး ဖြစ်ပါရစေ - ဒီဆုကိုလည်း တောင်းထားပြန်တယ်။ အဂ္ဂမဟေသီ မိဖုရားကြီးဆိုတာက မိဖုရားထဲမှာ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်နေတဲ့ မိဖုရားပဲ။ အဲဒီ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်နေတဲ့ အကြီးဆုံး မိဖုရားကြီးဆိုတာ ပရမတ္ထ သစ္စာနယ်မှာ ရှိသလား? မရှိဘူး။ မိဖုရားလို့ အသိမှားနေတဲ့ သဘောက အဝိဇ္ဇာ၊ ဒီမိဖုရားဘဝကို တွယ်တာတပ်မက်နေတဲ့ သဘောက တဏှာ၊ စိတ် ကပ်ပြီး စွဲနေတဲ့ သဘောက ဥပါဒါန်၊ ဒီအဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သုံးခုတို့ ခြံရံပြီးတော့ ဘာကံကို ထူထောင်လိုက်သလဲ? အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင် တို့အား သစ်သီးဆွမ်းလှူဒါန်းခြင်းဆိုတဲ့

©shwehinthar.com

ကုသိုလ်စေတနာသင်္ခါရတွေကို ပြုစု ပျိုးထောင်လိုက်တယ်။ နောက်တစ်ခု —

“တဿ ပိယာ မနာပါ”

အဂ္ဂမဟေသီ မိဖုရားဆိုသော်လည်း တစ်ခါတစ်လေ ရှင်ဘုရင်တို့ရဲ့ သဘောတန်ထွာက မိဖုရားတွေက သိပ်များတော့ မိဖုရားကြီးကို ချစ်ချင်မှ ချစ်တာ၊ ဒါကြောင့် သူက ဒါကို ကြိုတင်ပြီး ကာကွယ်တဲ့အနေနှင့် - ပိယ မနာပ - အဲဒီအဂ္ဂမဟေသီမိဖုရားကြီးဖြစ်ရင်လည်း ဒီဗာရာဏသီမင်းက အင်မတန် ချစ်မြတ်နိုးအပ်တဲ့ မိဖုရားကြီးဖြစ်ပါရစေ — တဲ့။

အင်မတန်သေချာအောင် ရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ပဲ။ အဲဒီ ပန်းချီကား ရေးဆွဲပြီးတော့ နောက်ထပ် သူက ဘာဆုတောင်းပြန်သလဲ?

တံ အတ္တနော ရုစိံ ကာရေတုံ သမတ္ထာ ဟုတွာ တဿ အာစိက္ခိတွာ ဇကံ လုဒ္ဒကံ ပေသေတွာ ဣမံ ဟတ္ထိံ ဝိသပီတေန သလ္လေန ဝိဇ္ဈာပေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိ ဝိဿဇ္ဇန္တေ ယမကဒန္တေ အာဟရာပေတုံ သမတ္ထာ ဟောမိ။ *(ဇာတက-၄-၅-၄၀။)*

တောင်းလိုက်တဲ့ဆုက တော်တော်ရှည်တယ်။

တံ - ထိုဗာရာဏသီဘုရင်ကို။ **အတ္တနော** - မိမိရဲ့။ **ရုစိံ** - အလိုဆန္ဒသို့။ **ကာရေတုံ** - ပြုလုပ်စေအံ့သောငှာ။ **သမတ္ထာ** - စွမ်းနိုင်တဲ့ အမျိုးကောင်း သမီးသည်။ **ဟုတွာ - ဟောမိ** - ဖြစ်ရပါလို၏။

နောက်ဆုတောင်းပုံက – ရှင်ဘုရင်ကြီးက သူ့ကိုချစ်တာတော့ မှန်ပြီ၊ ဒီဆုတောင်းပြီးပြီ။ နောက်ထပ် ဘာဆုတောင်းသလဲ? သူ့ရဲ့အလိုဆန္ဒကို လိုက်လျောနိုင်အောင် ဒီရှင်ဘုရင်ကို ပြုလုပ်နိုင်တဲ့ မိဖုရားဖြစ်ပါရစေ၊ သူ့ စိတ်ကြိုက်ကို အကုန်လုံးရွက်ဆောင်ပေးနိုင်တဲ့ ရှင်ဘုရင် ဖြစ်ပါစေတဲ့၊ ဒီဆုကို သေချာအောင် တောင်းထားတယ်။

အတ္တနော - မိမိ၏။ **ရုစိံ** - အလိုဆန္ဒကို။ **ကာရေတုံ** - ပြုစေအံ့သော ငှာ။ **သမတ္ထာ** - စွမ်းနိုင်သော မိဖုရားကြီးသည်။ **ဟုတွာ** - ဖြစ်ရ၍။ **တဿ** - ထိုဗာရာဏသီမင်းအား။ **အာစိက္ခိတွာ** - ပြောကြားပြီး၍။ **ဇကံ လုဒ္ဒကံ** - မုဆိုးတစ်ယောက်ကို။ **ပေသေတွာ** - စေခိုင်း၍။ **ဣမံ ဟတ္ထိံ** - ဤ ဆဒ္ဒန် ဆင်မင်းကို။ **ဝိသပီတေန သလ္လေန** - အဆိပ်လူးထားတဲ့ မြားဖြင့်။ **ဝိဇ္ဈာပေတွာ** - ပစ်ခွင်းစေ၍။ **ဇီဝိတက္ခယံ** - အသက်ကုန်ခြင်းသို့။ **ပါပေတွာ** - ရောက်စေ၍။ **ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိ** - ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ်ကို။ **ဝိဿဇ္ဇန္တေ** - လွှတ်၍နေကြကုန်သော။ **ယမကဒန္တေ** - ဆင်စွယ်အစုံတို့ကို။ **အာဟရာပေတုံ** - ဆောင်ယူစေခြင်းငှာ။ **သမတ္ထာ** - စွမ်းနိုင်တဲ့ အမျိုး ကောင်းသမီးသည်။ **ဟောမိ** - ဖြစ်ရပါလို၏။

ရှင်ဘုရင်၊ မိမိ၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း လိုက်ပါဆောင်ရွက်ပေးနိုင်တဲ့ ရှင်ဘုရင် ဖြစ်ပါစေ။ ဒီဆုက တစ်ခု။

နောက်တစ်ခု အဲဒီရှင်ဘုရင်ကို မုဆိုးတစ်ယောက်ကို စေခိုင်းပြီးတော့ ဒီဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို အဆိပ်လူးတဲ့မြားဖြင့် ပစ်ခွင်းနိုင်ပါရစေ၊ ပစ်ခွင်းပြီးတဲ့ အချိန်အခါမှာ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို အသေသတ်နိုင်ပါရစေ။ ဒီဆုကို တောင်း ပြန်တယ်၊

ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို အသေသတ်ပြီးတဲ့ အချိန်အခါမှာ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ်တို့ဖြင့် ရွှမ်းရွှမ်းဝေ တောက်ပနေတဲ့ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းရဲ့ အစွယ် နှစ်ချောင်းကိုလည်း အရယူနိုင်ပါစေတဲ့။ ဒီဆုကိုလည်း တောင်းပြန်တယ်။

မျှားလိုက်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ, မျှားလိုက်တဲ့ တဏှာ။ ဘာကို အခြေခံခဲ့သလဲ? မပြောပလောက်တဲ့ ရန်ငြိုးဖွဲ့မှုလေးကို အခြေခံထားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒကာ ကြီးတွေ စိတ်ဓာတ်တွေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်။

အဲဒီ ဆုတောင်းလိုက်တဲ့ အချိန်အခါကျတော့ — အလျုခံပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကြည့်လိုက်တော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင်တွေ ဖြစ်ကြတယ်။ - အင်မတန် စင်ကြယ်တဲ့ ကိလေသာအာသဝေါ စင်ကြယ်နေတဲ့ တကယ့်သူတော်ကောင်း အစစ်ကြီးတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ လှူဖွယ်ဝတ္ထု ပစ္စည်းစုကို ကြည့်လိုက်တော့ - မိမ္မိယလဒ္ဓ တောထဲတောင်ထဲမှာ တရားသောနည်းလမ်းဖြင့် ရှာဖွေရရှိတဲ့ ပစ္စည်းဖြစ်တယ်။ ထိုအချိန်အခါမှာ သူ့ရဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားကလေးမှာ အမျက် ဒေါသကြီးမားတဲ့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ထားတာကလွဲရင် သူတို့ဟာ သီလစင်ကြယ်နေတဲ့ ဆင်တွေဖြစ်ကြတယ်။ သီလတည်းဟူသော မြေပေါ်မှာ ရပ်တည်ပြီးတော့ ကြံချ စိုက်ပျိုးလိုက်တဲ့ ဒီဒါနသည် ခုလိုပန်းချီကားတစ်ချပ် ရေးဆွဲလိုက်တဲ့ အခါမှာ သူ့စိတ်တိုင်းကျ ရေးဆွဲလိုက်တဲ့အတိုင်း ပေါ်မလာဘူးလား? ပေါ် လာတယ်၊ သူမျှော်လင့်တောင့်တတဲ့အတိုင်း သုဘဒ္ဒါ အမည်ရှိတဲ့ မဒ္ဒရာဇ် မင်းသမီးလည်း လာဖြစ်ရတယ်၊

©shwehinthar.com

သူမျှော်လင့်တောင့်တတဲ့အတိုင်း ဗာရာဏသီ မင်းရဲ့ အဂ္ဂမဟေသီမိဖုရားကြီးလည်း လာဖြစ်ရတယ်၊ သူမျှော်လင့်တောင့်တတဲ့အတိုင်း ရှင်ဘုရင်ကို သူ့ရဲ့အလိုအကြိုက်သို့ လိုက်ပါစေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတဲ့ မိဖုရားကြီးလည်း ဖြစ်ရတယ်၊ သူမျှော်လင့်ထားတဲ့အတိုင်း နာမည်ကျော် ဖြစ်တဲ့ သောနုတ္တရမုဆိုးကို လွှတ်ပြီးတော့ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို ဆိပ်လူးမြားနှင့် ခွင်းစေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတဲ့ အမျိုးသမီးလည်း ဖြစ်ရပြန်တယ်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ကိုလည်း အသေသတ်နိုင်တယ်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းရဲ့ အစွယ်နှစ်ချောင်းကိုလည်း အရယူနိုင်ခဲ့တယ်။ ကောင်းသလား? အဲဒါ မကောင်းဘူးဆိုတာ ဘယ်ကျမှ သိသလဲ? ဘုရားတရားဟောနေတဲ့ အချိန်အခါကျတော့မှ တရားနာနေရင်း ကျတော့မှ ဩော် - မှားပြီပေါ့ဆိုပြီး သိတယ်၊ အဲဒီ အချိန်အခါကျတော့ လွန်မသွားဘူးလား? လွန်သွားပြီ။

သတိပြုသင့်တဲ့အချက်များ

ခုလို ကံတစ်ခုကို ထူထောင်တဲ့အခါ သတိပြုသင့်တဲ့ အချက်ကလေး တွေကို ထပ်ပြောဦးမယ် — ခု ဒီဝတ္ထုမှာကြည့်ပါ။ သုဘဒ္ဒါဟာ မိမိဆုတောင်း ပန်ထွာခဲ့တဲ့အတိုင်း မဒ္ဒရာဇ်မင်းသမီးလည်းဖြစ်လာရပြီ၊ ဘာဖြစ်လို့ မဒ္ဒရာဇ် မင်းသမီးဘဝကို သူက ရွေးချယ်ရသလဲလို့ ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ –အကြောင်းကလေးတွေ ရှိနေပြန်တယ်။ ဗာရာဏသီဘုရင်ရဲ့ မိဖုရားဖြစ်တဲ့အခါ ဗာရာဏသီဘုရင်ကြီးကို မိမိရဲ့ အလိုအကြိုက်သို့ လိုက်ပါအောင် ဆွဲ ဆောင်လိုတဲ့ ဆန္ဒဓာတ်တွေက သူ့မှာ ပြင်းပြနေတယ်။ ဒီ - လိုအင်ဆန္ဒတွေ ပြည့်ဝဖို့ဆိုတာက ဥပဓိသမ္ပတ္တိဆိုတဲ့ လှပတင့်တယ်တဲ့ ဥပဓိရုပ်ရည်နှင့်လည်း ပြည့်စုံပါမှ အမျိုးဇာတ်ကလည်း မြင့်မြတ်ပါမှ လိုအင်ဆန္ဒ ပြည့်ဝနိုင်မယ်။ ဗာရာဏသီဘုရင်ကဲ့သို့သော တစ်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း မိမိအလိုအကြိုက်သို့ လိုက်လျောနိုင်လိမ့်မယ်ဆိုတာကိုလည်း သူက သဘောပေါက်တယ်။ မဒ္ဒရာဇ် တိုင်းဆိုတာကလည်း အချောအလှမှာ သရဖူဆောင်းတဲ့သူတွေ တည်ရှိတဲ့ ဒေသဆိုတာကိုလည်း သူက သဘောပေါက်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မဒ္ဒရာဇ် မင်းသမီးဖြစ်ဖို့ကို ရွေးဦးစွာ ဆုတောင်းယူရတယ်။ ဒီဆုတောင်းပွဲကို ကြည့် လိုက်ရင် သူရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်ဟာ အလွန်စေ့စပ်သေချာနေတာ ကို တွေ့ရတယ်။

သို့သော် စေ့စပ်လွန်တဲ့အတွက် အခက်အခဲတစ်ရပ်တော့ ထပ်ပြီး ကြုံရပြန်တယ်။ သူဆုတောင်းတဲ့အတိုင်း မဒ္ဒရာဇ်မင်းရဲ့ သမီးရတနာလည်း ဖြစ်ရပြီ၊ ဗာရာဏသီဘုရင်ကြီးရဲ့ အဂ္ဂမဟေသီမိဖုရားခေါင်ကြီးလည်း ဖြစ်ရ ပြီ၊ ဗာရာဏသီဘုရင်ကြီးက အလွန်ချစ်မြတ်နိုးအပ်တဲ့ မိဖုရားလည်းဖြစ်ရပြီ၊ ဗာရာဏသီဘုရင်ကြီးကို မိမိရဲ့အလိုအကြိုက်သို့လိုက်ပါနိုင်အောင် ဆွဲဆောင်နိုင်တဲ့ မိဖုရားကြီးလည်း ဖြစ်ရပြီ။ ဒီလောက်ဆိုရင်တော့ မတော်သင့်ဘူး လား? မကျေနပ်သင့်ဘူးလား? — တော်သင့်တာပေါ့ ကျေနပ်သင့်တာပေါ့။ မိမိက အဆင့်မြင့်တဲ့ လူသားတစ်ဦးဖြစ်နေရပြီ ဖြစ်လေတော့ ဟိုတောထဲမှာ ရှိနေတဲ့ တိရစ္ဆာန်တစ်ဦးအပေါ်၌ ထားရှိခဲ့ဖူးတဲ့ ရန်ငြိုးတွေကိုလည်း မေ့ ပျောက်သင့်ပြီပေါ့။ ဒါပေမဲ့ မမေ့ပျောက်နိုင်ဖြစ်နေတယ်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို မသတ်ရ မနေနိုင်ဖြစ်နေတယ်၊ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်စမ္ပယ်နေတဲ့ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းရဲ့စွယ်တော်တွေကို ဖြတ်မယူရရင် မနေနိုင် ဖြစ်နေတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ? — ကံကြောင့်ပဲ။ သူ့ရဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ပြန်ကြည့်ပါ။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်တို့အား သစ်သီးဆွမ်းတွေကို လှူဒါန်း ပူဇော်ခဲ့တဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေမှာ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို သတ်ဖြတ်လိုတဲ့ စိတ်ထား ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းရဲ့ စွယ်တော်အစုံကို ရယူလိုတဲ့စိတ်ထားတွေက ခြံရံ ထားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကုသိုလ်ကံကို ထူထောင်ခဲ့စဉ်က ဒီလိုစိတ်နေ စိတ် ထားတွေ ခြံရံထားခဲ့တဲ့အတွက် ဒီကံက အကျိုးလာပေးတဲ့ ဗာရာဏသီဘုရင် ကြီးရဲ့ မိဖုရားဘဝမှာ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို မသတ်ရ မနေနိုင်ဖြစ်နေတယ်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းရဲ့ စွယ်တော်အစုံကိုလည်း ဖြတ်မယူရ မနေနိုင်ဖြစ်နေတယ်။

စိတ်ဆန်းကြယ်တော့ ကံတွေကဆန်းကြယ်တယ်၊ ကံတွေကဆန်းကြယ် ပြန်တော့ သတ္တဝါတွေလည်း ဆန်းကြယ်ကြပြန်တယ်။ သူ့ဆုတောင်းအတိုင်းပဲ ဗာရာဏသီဘုရင်ကြီးကို မိမိရဲ့အလိုအကြိုက်သို့လိုက်ပါနိုင်အောင် ဆွဲဆောင် နိုင်တဲ့အခါ ဗာရာဏသီဘုရင်ကြီးရဲ့ အမိန့်တော်ဖြင့် သောနုတ္တိုရ်မုဆိုးကို စေခိုင်းပြီး ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို သတ်ပြီး အစွယ်တွေကိုရအောင် ယူခိုင်းလိုက် တယ်။

ဒီလိုပြုလုပ်လို့ရနိုင်တဲ့ကံမျိုးကို ထူထောင်ခဲ့တဲ့အတွက် ဒီလိုရက်ရက် စက်စက် ပြုလုပ်ရမှ ကျေနပ်သွားတယ်။ မပြောပလောက်တဲ့ အကြောင်းအရာ ကလေးကို အခြေခံပြီးတော့ ဘုရားအလောင်းတော်အပေါ်၌ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း ဆိုတဲ့ မကျေနပ်ချက် ဒေါသတရားတွေကို ခြံရံပြီး ကုသိုလ်ကံတစ်ခုကို ထူထောင်ခဲ့မိတဲ့အတွက် ဒီကံတွေရဲ့စွမ်းအင်ကြောင့် ဒီကံတွေက ရင့်ကျက်လာ

©shwehinthar.com

လို့ အကျိုးပေးတဲ့ဘဝမှာ ဒီလိုစိတ်နေစိတ်ထားတွေကို မတွန်းလှန်နိုင် ဖြစ်နေ တယ်။ သို့သော် တကယ်တမ်း ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းရဲ့အစွယ်တွေကို မြင်တွေ့လိုက် ရပြန်တော့လည်း ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းရဲ့ ဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်တွေကို ပြန် ပြောင်းပြီး အမှတ်ရပြန်တယ်။ အကြီးအကျယ် ဝမ်းနည်းကြေကွဲပြီး နှလုံးကွဲ ကာ သေပွဲဝင်ရရှာပြန်တယ်။

ဒါကြောင့် ကံတွေကိုထူထောင်တဲ့အခါမှာ သတိရှိဖို့ အလွန်လိုအပ်ပါ တယ်။ ဒေါသနှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ ကံတွေက ဒေါသနှင့်ထိုက်တန်တဲ့ အကျိုးကို ပေးသလို မေတ္တာနှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ ကံတွေကလည်း မေတ္တာနှင့် ယှဉ်တဲ့ အကျိုးတွေကို ပေးတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးခုရွတ်ပြမည့် မာန်လည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ အဆုံးအမကလေးကို အရကျက်ပြီး မိမိတို့ရဲ့စိတ်ကို ဆုံးမပေးသင့်တယ် –

တန်ခိုးပေါ်ထင်၊ ကုသိုလ်ရှင်မှ၊ လူတွင်မည်ညို၊ စည်းစိမ်ဖြိုး၏။ ကျင့်ရိုး အရှိ၊ လမ်းမှန်သိလော့၊ လောကီချမ်းသာ၊ နောင်ဖို့ရှာသည့်၊ ပညာရှိပေါင်း သူမြတ်ကောင်းတို့၊ နှစ်ထောင်းဝမ်းသာ၊ ပြုအပ်စွာရှင့်၊ လူ့ရွာနောက်နောင်၊ ကြံတိုင်းအောင်လိမ့်၊ သားမောင်သက်နှင်း၊ ကျင့်မပျင်းနှင့် – ကြောင်းရင်း ကြမ္မာ၊ ကံမပါလျှင်၊ ကြံရာမပြီး၊ အချည်းနှီးဖြင့်၊ ပျက်စီးတတ်စွာ၊ မချွတ်ရာ တည်း။ – ကလျာဏာ-ကလျာဏ၊ ကျင့်ကမ္မဖြင့်၊ ပုည, ပါပ၊ ကိစ္စအမှု၊ ခွဲဝေရှုသော်၊ အကုသိုလ်, ကုသိုလ်၊ နှစ်ခုကိုလည်း၊ မပြုလိုခဲ၊ ပြုလိုရဲ၏။ - ကံမွဲမပြောင်၊ ကံမဆောင်လျှင်၊ ဂုဏ်ရောင်မလှ၊ မထွန်းပဘူး၊ ဒုက္ခလူ့ဘောင်၊ ဆင်းရဲခေါင်လိမ့်၊ ကျင့်ဆောင်မယုတ်၊ စောင့်ကိုယ်နှုတ်နှင့်၊ ဥပုသ်ဖြဲဟူ၊ စရိယ လည်း၊ ကာလအစဉ်၊ အမြဲယှဉ်လော့။ – *(မယဒေဝ-စာပိုဒ်-၂၈၉။)*

ဒီဆိုဆုံးမချက်ကလေးတွေကို ခဏခဏရွတ်ဖတ်ပြီး မိမိတို့ရဲ့စိတ်ဓာတ် ကလေးတွေကို လှပအောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့လိုပါတယ်။ ဒေါသနှင့်ယှဉ် တွဲပြီး ကံတွေကို ထူထောင်ခဲ့မိတဲ့အတွက် မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံး ပျက်စီး ရတဲ့ ထုံးတစ်ခုပဲ။ နောက်ထုံးတစ်ခုကိုလည်း ထပ်ပြောဦးမယ် . . . ။

နာမည်ကျော်ပဥ္စပါပီ

တစ်ချိန်မှာ ဗာရာဏသီမြို့ရဲ့ အရှေ့တံခါးမှာ နေထိုင်တဲ့ သူဆင်းရဲ တစ်ဦးမှာ ပဥ္စပါပီဆိုတဲ့ သမီးကလေးတစ်ဦး ရှိခဲ့ဘူးတယ်။ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ ပဥ္စမတွဲ စာမျက်နှာ (၄၇၅)မှာ သူရဲ့ရှေးဖြစ်ဟောင်းအောက်မေ့ဖွယ် အတိတ် ဇာတ်လမ်းကလေးကို ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒီပဥ္စပါပီအလောင်းဖြစ်တဲ့ အမျိုးသမီးကလေးဟာ ဘဝတစ်ခုမှာ သူဆင်းရဲမပဲ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ တစ်နေ့မှာ မြေညက်စိုင်ကို နယ်ပြီးတော့ အိမ်နံရံကို လိမ်းကျံနေတယ်။ အဲဒီနေ့မှာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘုရားရှင်တစ်ဆူကလည်း မိမိ သီတင်းသုံးတော်မူရာ လိုဏ်ဂူအတွင်းမှာ မြေညက်နှင့် လိမ်းကျံလိုတဲ့အတွက် မြေညက်စိုင်ခဲကို အလှူခံရန် ဗာရာဏသီမြို့တွင်းသို့သက်န်းကိုဝတ်ရုံကာ သပိတ်ပိုက်လျက် ကြွဝင်လာတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ အမျိုးသမီးကလေးနှင့် မလှမ်းမကမ်းမှာ လာပြီးရပ်တော်မူပါတယ်။ ဒီအမျိုးသမီးကလည်း – ဒေါသ ထွက်ကာ ပြစ်မှားသောစိတ်ဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင်အား မော်ကြည့်လျက် "မြေညက်ကိုတောင်အလှူခံရသလား" – လို့ ပြောဆိုလိုက်တယ်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘုရားရှင်ကလည်း မတုန်မလှုပ် ရပ်တည်နေတော်မူပါတယ်။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင်ကို မတုန်မလှုပ် ရပ်တည်တော်မူနေတာကို မြင် တော့ အမျိုးသမီးရဲ့စိတ်ဓာတ်ဟာ ပြောင်းလဲသွားပြီး ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင် အပေါ်၌ ကြည်ညိုသွားတယ်။ "ရဟန်း . . . မြေညက်တောင်မှ မရဘဲကိုး" လို့ ပြောဆိုပြီး မြေညက်စိုင်ခဲကြီးတစ်ခုကိုဆောင်ယူပြီး ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင် ရဲ့ သပိတ်ထဲမှာ လောင်းလှူလိုက်တယ်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင်ကလည်း အဲဒီ မြေညက်တွေနှင့် မိမိသီတင်းသုံးတော်မူရာ လှိုင်ဂူအတွင်းမှာ လိမ်းကျံတော်မူ ပါတယ်။

မကြာမီ ဒီအမျိုးသမီးလည်း ကွယ်လွန်ပြီး ထိုဗာရာဏသီမြို့တံခါးပြင် ဘက်က ရွာတစ်ရွာမှာ သူဆင်းရဲမတစ်ဦး ဖြစ်ရပြန်တယ်။ ဒီအမျိုးသမီးရဲ့ အခြေအနေကို အဋ္ဌကထာက ဒီလိုဖော်ပြထားတယ် – အလှူခံရကောင်းလား ဆိုတဲ့ မကျေနပ်ချက်တွေက ဝိုင်းရံထားကြပြန်တယ်။ဒေါသထွက်ပြီး ပြစ်မှားတဲ့စိတ်ဓာတ်နှင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင်အား မော်ကြည့် ခဲ့မိတဲ့ အကုသိုလ်ကံ – မြေညက်ကိုတောင် အလှူခံရသလား - လို့ ပြစ်မှားတဲ့ စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ပြောဆိုမိတဲ့ ဝစီဘေဒ အကုသိုလ်ကံတွေကြောင့် လက်-ခြေ-မျက်နှာ-မျက်လုံး-နား – ဆိုတဲ့ အင်္ဂါငါးရပ်တို့ဟာ ယုတ်ယုတ်မာမာ ဖောက် ဖောက်ပြန်ပြန် မလှမပ ဖြစ်ကြရပြန်တယ်။ ပဥ္စပါပီဆိုတဲ့ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးဖြင့် ချီးကျူးခံရပြန်တယ်။ – ဒီလိုဆိုရင် လှပတင့်တယ်ချင်တဲ့သူတွေဟာ ဒေါသနှင့် ယှဉ်တွဲပြီးတော့

©shwehinthar.com

ဒေါသတွေခြံရံပြီးတော့ ကံတွေကိုထူထောင်သင့်သလား? စဉ်းစားကြနော် - စဉ်းစားကြ - ဒီလိုပုံပန်းမကျတဲ့ ကိုယ်အင်္ဂါရုပ်တွေကို ရရှိခြင်းဟာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ရတယ်ဆိုရင် ဒီစိတ်ဓာတ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေး ဖို့ မသင့်ဘူးလား? အချောဆုံးအလှဆုံး စိတ်ဓာတ်ကလေးတွေသာ ဆက် တိုက်ဖြစ်နေအောင် သီလ သမာဓိ ပညာဆိုတဲ့ ရေစင်ရေကောင်းတွေနှင့် အမြဲတမ်းဆေးကြောပေးသင့်တယ်၊ သမထ ဝိပဿနာ လက်နက်ကောင်း တွေနှင့် ပဲ့ပြင်ပေးသင့်တယ်။

ဒါကြောင့် ခုအချိန်အခါမှာ ဒီနေ့တရားနာ ပရိသတ်တွေဟာလည်း ပန်းချီကားချပ်ကလေးတွေကို အသီးအသီး ရေးဆွဲနေတဲ့ အချိန်ဖြစ်တယ်။ အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးတဲ့ မကျွမ်းမကျင်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်တစ်ခုကို ရေးဆွဲ လိုက်မိမယ်ဆိုရင် အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးတဲ့ပုံတွေ ပေါ်မလာဘူးလား? ပေါ်လာနိုင်တယ်။ ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် လိမ်လိမ်မာမာနှင့် ရေးဆွဲတတ်မယ်ဆိုလို့ရှိရင်တော့ အင်မတန်ချောမောလှပတဲ့ ရုပ်ပုံလေးတွေ ပေါ်မလာဘူး လား? ပေါ်လာနိုင်တယ်။ ဒါ သတိရှိဖို့ လိုအပ်တယ်။

ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားတော်အရ ရုပ်လှခြင်း, ရုပ်မလှခြင်းဟာ ဘာကို အခြေခံနေသလဲ? မေတ္တာကို အခြေခံတယ်၊ ဒေါသကို အခြေခံတယ်၊ ဒေါသကြီးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရောက်လေရာဘဝမှာ လှသလား မလှဘူးလား? မလှဘူး။ မေတ္တာအားကောင်းနေတဲ့ သူတော်ကောင်းမှန်ခဲ့ရင် ရောက်လေ ရာဘဝမှာ ဘာဖြစ်မလဲ? ရုပ်အဆင်းလှတယ်။ ဒီတော့ အလှပြင်ဆိုင်တွေ သွားနေဖို့ လိုသေးလား? မလိုတော့ဘူး၊ ဆံပင်ဆိုင်သွားပြီးတော့ ဆံပင်တွေ ကောက်နေဖို့ကော လိုသေးသလား? မလိုတော့ပါဘူး။

ဆံပင်ကောက်ရတာ ဘုန်းကြီးက စိတ်ထဲမကောင်းတာ တစ်ခုတော့ ရှိတယ်။ ဘာမကောင်းသလဲဆိုတော့ – တစ်ချိန်တုန်းက ဒီမှာကပ္ပိယဖြစ်သွား ဖူးတဲ့ ဒကာသိန်းဟန်ကို ဘုန်းကြီးက စာအုပ်ကပ်ဖို့ တမာစေးတောင်းခဲ့ဖူး တယ်၊ သူက တမာစေး မလှူဘူး။ ဘယ်လောက်ကြာသွားသလဲ မေးတော့ တစ်နှစ်နီးပါးကြာသွားတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ပါလိမ့်လို့ စိတ်ထဲက စဉ်စားနေမိ တယ်၊ ကပ္ပိယဆိုတာက ခဏခဏတောင်းရင်လည်း စိတ်က တစ်မျိုးထင်မှာ စိုးလို့ ဘုန်းကြီးကလည်း မပြောမိဘူး၊ ထပ်လည်း မပြောတော့ဘူး၊ သူကလည်း မေ့တာလည်း အကြောင်းရှိပါတယ်၊ ရှားပါးတာလည်း အကြောင်းရှိပါတယ်။ ဒါနဲ့ တစ်နေ့တော့ တမာစေးတွေ ရောက်လာတယ်၊ ရောက်လာတဲ့အခါ ဘုန်းကြီးက မေးကြည့်တယ် 'ဘာဖြစ်လို့ ဒီလောက်တောင်ကြာသလဲ'လို့ သူ့ကို မေးကြည့်တော့ သူက 'ဆရာတော် — တမာစေးက သိပ်ရှားနေတယ်'တဲ့၊ 'ဘာဖြစ်လို့ ရှားနေရသလဲ?' 'ဆံပင်ကောက်ဆိုင်တွေက ဒီတမာစေးကို သိပ်သုံးကြတယ်' - ဒီစကားကို ဘုန်းကြီးကလည်း မကြားဖူးဘူး၊ သူပြောမှ ကြားဖူးတယ်။ 'ဟ - ဆံပင်ကောက်တာနှင့် တမာစေးနှင့် ဘာဆိုင်သလဲ?' အင်မတန် ဆိုင်နေတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုဆိုင်နေသလဲ မေးတော့ - ဆံပင်ကောက် ခါနီးမှာ တမာစေးကို ကော်ဖြစ်အောင် ရေဖျော်ပြီး အဲဒီတမာစေးကော်နှင့် ဆံပင်ကို လူးလိုက်ရတယ်၊ လူးပြီးတော့ အပူငွေ့ပေးလိုက်လို့ရှိရင် ဆံပင်က ဖောင်းပြီးကြွလာတယ်၊ အဲဒီအခါမှာ လိုတဲ့ပုံကို ဖန်တီးလို့ရတယ်၊ အဲဒီအခါ ကျတော့မှ ဘုန်းကြီးက စိတ်မကောင်းဘူး၊ စာအုပ်ကပ်မည့်ကော်တွေတော့ ဆံပင်တွေ ရောက်ကုန်ပြီလို့ သဘောပေါက်ပြီး စိတ်မကောင်းဖြစ်သွားမိတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ စာအုပ်ကပ်မည့် ကော်တွေက ဆံပင်တွေရောက်သွားတဲ့အခါ ကျတော့ စာအုပ်တွေကို ကော်ကောင်းကောင်း သုံးလို့မရ ဖြစ်နေတယ်။

ဒီတော့ ခု မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အလှပြုပြင်တဲ့ နည်းစနစ်တစ်ခုကတော့ အဲဒီလို ဆံပင်ကို တမာစေးလိမ်းပြီးတော့ အလှပြင်နေဖို့လိုသေးလား? မလို ပါဘူး၊ ကြိုက်တဲ့ဆုကိုတောင်းရင် မရဘူးလား? ရနိုင်တယ်။ သို့သော် ကောင်း သလား မကောင်းဘူးလား? မကောင်းပါဘူး။ မကောင်းဘူးဆိုတာကတော့ နောက်ပိုင်းမှ ပြောမယ်၊ ခုတော့ ဖြစ်စေတတ်တဲ့အကြောင်းကို ပြောနေတာပဲ။ ကဲနောက်တစ်ခုက —

အခြွေအရံနည်းပါးရခြင်း

နံပါတ်လေး အစုံပဲ - ဘာဖြစ်သလဲ? အခြွေအရံ နည်းပါးတယ်၊ အခြွေအရံများပြားတယ်။ ဒီအချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ပြန်ပြီးတော့ အဖြေပေးတော်မူတယ်။

ဣဓ မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဣဿာမနကော ဟောတိ၊ ပရလာဘသက္ကာရဂရုကာရမာနနဝန္ဒနပူဇနာသု ဣဿတိ ဥပဒုဿတိ ဣဿံ ဗန္ဓတိ၊ သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။

©shwehinthar.com

မာဏဝ - ဒကာတော် သူဘလုလင် . . .။ **က္လမ** - ဤလောက၌။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **က္လတ္ထိ ဝါ** - အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** - အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း။ **က္လဿာမနကော** - ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ စိတ်ထားရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

'ဒီလိုယုန်တော့ ခြိုတိုင်းရှိရဲ့၊ ဒီးဒုတ်လောက်တော့ ငှက်တိုင်းလှရဲ့' ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်နှင့် သူတစ်ပါးကိုကြည့်ပြီးတော့ စိတ်ထဲမှာ မကျေမနပ် ဖြစ်နေ တယ်၊ ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ စိတ်ထား ကိုယ့်ထက်သာ မနာလိုတဲ့ စိတ်ထား ရှိနေတယ်။ သူ့ရုပ်ရည်က ကိုယ့်ရုပ်ရည်ထက် သာနေရင်လည်း တယ်ပြီး ကြည့်လို့မရဘူး၊ သူ့မျက်လုံးက ကိုယ့်မျက်လုံးထက် သာနေမယ်ဆိုရင်လည်း တယ်ပြီး ကြည့်လို့မရဘူး၊ သူ့သားက ကိုယ့်သားထက်သာရင်, သူ့သမီးက ကိုယ့်သမီးထက် သာနေမယ်ဆိုရင်လည်း တယ်ကြည့်လို့မရဘူး၊ သားချင်း ပြိုင်တယ် သမီးချင်း ပြိုင်တယ်၊ နောက်တစ်ခု ဘာတွေ ပြိုင်သေးသလဲ? လင်ချင်းလည်း ပြိုင်ချင်တယ်၊ မယားချင်းလည်း ပြိုင်ချင်တယ်။ ပြိုင်ချင်တဲ့ စိတ်ထားတွေကို – "**က္လဿာမာနက**" ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ စိတ်ထားလို့ ခေါ်တယ်။

ပရလာဘသက္ကာရဂရုကာရမာနနဝန္ဒနပူဇနာသု - သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ လာဘ်ရခြင်း အပူဇော်ခံရခြင်း အလေးပြုခံရခြင်း အမြတ်နိုးခံရခြင်း အရှိခိုးခံ ရခြင်း အပူဇော်ခံရခြင်းတို့၌။ **က္လဿတိ** - ငြူစူစောင်းမြောင်းတတ်၏။ **ဥပဒုဿတိ** - ကပ်၍ ပြစ်မှားတတ်၏။ **က္လဿံ** - ငြူစူစောင်းမြောင်းမှုကို။ **ဗန္ဓတိ** - ဖွဲ့ချည်၍ထား၏။

သူတစ်ပါးတွေ လာဘ်လာဘရတယ်ဆိုရင် တယ်ကြည့်လို့ မရဘူး။ သူ တစ်ပါးတွေ အပူဇော်ခံရတယ် အရိုသေခံရတယ်ဆိုရင် တယ်ကြည့်လို့ မရဘူး၊ သူတစ်ပါး ရှိခိုးခံရတယ် သူတစ်ပါး အပူဇော်ခံရတယ် သူတစ်ပါး အရိုအသေ ခံရတယ် ဆိုရင် တယ်ကြည့်လို့ မရဘူး၊ သူတစ်ပါး ရှိခိုးခံရတယ် သူတစ်ပါး အပူဇော်ခံရတယ်ဆိုရင် ကိုယ်ကတယ်ပြီး ကြည့်လို့မရတော့ဘူး။ မျက်မွှေးစူး နေတယ်, သူများ စိန်နားကပ်ကလေး ဝင်းဝင်း ဝင်းဝင်းနှင့် ပန်နေတာကို ကြည့်ပြီးတော့ မျက်စောင်းထိုးတတ်တဲ့ ပုံစံမျိုးပဲ၊ ဒီတော့ အဲဒီလို စိတ်ထား ကလေးဟာ အိမ်မှာ ထိုင်နေရင်းနှင့် အလကားရတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်ထားပဲ။ စိတ်မထားတတ်လို့ အချောင်အကုသိုလ်ဖြစ်ရတာ။ ဒီတော့ မိမိရဲ့ စိတ်နေ စိတ်ထားကလေးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ လိုအပ်တယ်။ ဒီတော့ ဒီစိတ်ထား တွေက ဘာဖြစ်လာနိုင်သလဲ?

သော - ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမတ္တေန** - ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်၍ထားအပ်သော။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမာဒိန္နေန** - ကောင်းစွာ ဆောက် တည်၍ထားအပ်သော။ **တေန ကမ္မေန** - ထို ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကာယဿ** - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်း ကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ** - ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှမရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ** - မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့ရဲ့ လားရောက်ရာ ဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ** - အလိုအာသာ ဆန္ဒကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ဖြစ်သော။ **နိရယံ** - ငရဲသို့။ **ဥပပဇ္ဇတိ** - ကပ်ရောက်ရပေ၏။

ဒီလို ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ စိတ်ထားကလေးကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့် နေခဲ့မယ်ဆိုရင် ကောင်းစွာဆောက်တည်ထားခဲ့မယ်ဆိုရင် ကောင်းစွာ လိုက် နာပြီး ပြုကျင့်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒီစိတ်ထားက ငရဲရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးနိုင် တယ်။ ကြည့်စမ်း - အချောင် အကုသိုလ်တွေကို ရလိုက်တာပဲ၊ ငရဲရောက် ကြောင်း ကံတွေကို ရလိုက်တာပဲ။ ဒီတော့ မိမိတို့က ဒီငရဲကို အလိုမရှိဘူး ဆိုလို့ရှိရင် ဒီလို ငြူစူစောင်းမြောင်းနေတဲ့ စိတ်ထားကလေးတွေကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်။

နတ်ပြည် နတ်လောကမှာ တချို့တချို့နတ်တွေ ရှိကြတယ်၊ မနောပဒေါသိကနတ်ဆိုပြီး စာမှာတော့ နာမည်ပေးထားပါတယ်။ အဲဒီနတ်တွေဟာ ပွဲလမ်းသဘင်တစ်ခုခုကို သွားကြပြီဆိုကြစို့၊ သူတို့ရဲ့ စည်းစိမ်ဂုဏ်သိရ် အား လျော်စွာ အင်မတန် အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ ရထားတွေ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ အခြွေအရံတွေ, အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ ဝတ်စားတန်ဆာတွေ, ဝတ်စားဆင်ယင် ပြီးတော့မှ သွားကြတယ်။ ဘုန်းကံနည်းပါးတဲ့ နတ်တွေကျတော့ သူတို့လောက် အဆင့်မမြင့်ဘူး၊ ရထားဆိုလည်း ခပ်ညံ့ညံ့, ကားဆိုလည်း ခပ်ညံ့ညံ့ပေါ့။ အဲဒီလို ခပ်ညံ့ညံ့နှင့် သွားရတော့ အဆင့်အတန်းမြင့်နေတဲ့ နတ်တွေကို ကြည့်ပြီး အဆင့်အတန်းနိမ့်နေတဲ့ နတ်တွေက ငြူစူကြတယ် မေးငေါ့ကြတယ်။ ဟိုဘက်က အဆင့်အတန်းမြင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း ဘယ်လိုဖြစ်သလဲ? နင်တို့နဲ့ တို့နဲ့ ဘာဆိုင်လို့လဲ - ဟော - ဖြစ်ပြီ၊ တို့လည်း တို့ကံနဲ့ တို့ ဖြစ်တာပဲ၊ နင်တို့လည်း နင်တို့ကံနဲ့ နင်တို့ ဖြစ်တာပဲ ဘာဆိုင်လဲ? ဘာဆိုင်လဲ? ဘာ ဆိုင်လဲ? နဲ့ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် ဒေါသဖြစ်ရင်းနှင့် နှစ်ဘက်လုံး သေကြတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့

©shwehinthar.com

ဒီက္ကဿာကလေးက သူတို့ကို အသေ သတ်လိုက်တာပဲ။ ဒီနတ်တွေရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ဟာ အလွန်နူးညံ့သိမ်မွေ့ပါတယ်။ ဒီဒေါသအပူရှိန်ဓာတ်ကို ခံနိုင်ရည်စွမ်းအင် မရှိဘူး။ ကျောက်ဖျာပေါ်မှာ တစ်နေ့လုံး နေပူလှမ်းထားတဲ့ ကြာရိုး ကြာစွယ် ကြာပန်းတွေလိုပဲ သူတို့ရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာဟာ ဒေါသအပူရှိန်ကြောင့် ညှိုးနွမ်းသွားခဲ့ရင် ပြန်ပြီးတော့ မရှင် သန်နိုင်တော့ဘူး။ က္ကဿာတရားက = က္ကဿာနှင့် ယှဉ်နေတဲ့ ဒေါသတရားက သူတို့ကို အသေသတ်လိုက်တာပဲ။ သတ်ပြီးတော့ ဘယ်ပို့ဦးမလဲ? ငရဲရောက် အောင် ပို့ဦးမယ်။ ဒီတော့ ဒီလို စိတ်နေစိတ်ထားမျိုးကလေးတွေကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်ပါတယ်။ ကိုယ့်ကံနှင့်ကိုယ် ဖြစ်ကြတာပဲ၊ ကိုယ်အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးရတာ ဘယ်သူကြောင့်လဲ? ကိုယ့်ကံကြောင့်ပဲ။ ကိုယ်အခြွေအရံ နည်းပါးတာလည်း ကိုယ့်ကံကြောင့်ပဲ။ ဒါကြောင့် —

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ အပ္ပေသက္ခော ဟောတိ။ အပ္ပေသက္ခသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ က္ကဿာမနကော ဟောတိ၊ ပရလာဘသက္ကာရဂရုကာရမာနနဝန္ဒနပူဇနာသု က္ကဿတိ ဥပဒုဿတိ က္ကဿံ ဗန္ဓတိ။ (မ-၃-၂၄၆။)

မာဏဝ = ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ကာယဿ** = ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** = ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** = စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ** = ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှ မရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ** = မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့ရဲ့ လားရောက်ရာဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ** = အလိုအာသာဆန္ဒကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ဖြစ် သော။ **နိရယံ** = ငရဲသို့။ **နော စေ ဥပပဇ္ဇတိ** = အကယ်၍ မကပ်ရောက် ရသည်ဖြစ်ငြားအံ့။

ဒကာတော် သုဘလုလင် . . . ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးပြီးနောက် သေလွန် သွားတဲ့အခါ ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှမရှိတဲ့ မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမား တွေရဲ့ လားရောက်ရာဖြစ်တဲ့ အလိုအာသာဆန္ဒကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်တဲ့ ငရဲကို အကယ်၍ မရောက်ခဲ့ရင် ဘယ်လို ဖြစ်မလဲ?

ငရဲကို ပို့ဆောင်လိုက်တာကတော့ သန္နိဋ္ဌာန စေတနာကပို့ဆောင်လိုက် တာ။ ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ စိတ်ထားနှင့် သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ လာဘ်ရမှု အရို အသေခံရမှု အလေးစားခံရမှု အမြတ်နိုးခံရမှု အရှိခိုးခံရမှု အပူဇော်ခံရမှုတို့ အပေါ်မှာ ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ ပြစ်မှားနေတဲ့ ရန်ငြိုးဖွဲ့နေတဲ့ တကယ်တမ်း ပြစ်မှုလွန်ကျူးနေတဲ့ စေတနာတွေကို သန္နိဋ္ဌာန စေတနာလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အကုသိုလ်စေတနာတွေက ဒီသတ္တဝါကို ငရဲကို ရောက်အောင်ပို့မယ်။ သူ တစ်ပါးတွေအပေါ်မှာ ကိုယ်ထက်သာမနာလိုတဲ့ ငြူစူစောင်းမြောင်းခဲ့တဲ့ ပြစ် မှားခဲ့တဲ့ ဒီစိတ်ထားတွေရဲ့ ရှေ့ပိုင်း နောက်ပိုင်းမှာပါနေတဲ့ က္ကဿာဓာတ်ငွေ့ မကင်းတဲ့ အကုသိုလ်စေတနာတွေက အကျိုးပေးဖို့ အခါအခွင့်သင့်လို့ရှိရင် ဘာဖြစ်သလဲ? ကပ်ပြီး ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တော့မယ် —

ကာယဿ = ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** = ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** = စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ** = ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှ မရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ** = မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့ရဲ့ လား ရောက်ရာဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ** = အလိုအာသာဆန္ဒကင်းလျက် ဖရိုဖရဲပြိုကွဲ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော။ **နိရယံ** = ငရဲသို့။ **နော စေ ဥပပဇ္ဇတိ** = အကယ်၍ မကပ်ရောက်ခဲ့ရသည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **မနုဿတ္တံ** = လူ့ပြည်လူ့ လောကသို့။ **သစေ အာဂစ္ဆတိ** = အကယ်၍ ရောက်ရှိလာခဲ့သည် ဖြစ်ငြားအံ့။

သေပြီးနောက် ငရဲမရောက်တော့ဘဲ တခြားကုသိုလ်ကံကြောင့် လူ့ပြည် လူ့လောကကို ရောက်ရှိလာပြီ ဆိုကြစို့ . .

ယတ္ထ ယတ္ထ = အကြင်အကြင် အမျိုးအနွယ်၌။ **ပစ္စာဇာယတိ** = ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ **တတ္ထ တတ္ထ** = ထိုထို အမျိုး အနွယ်၌။ **အပ္ပေသက္ခော** = နည်းပါးသော အခြွေအရံသည်။ **ဟောတိ** = ဖြစ်ပေ၏။

အခြွေအရံ နည်းပါးတယ်၊ အနားမှာ ကပ်ချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်မှ မရှိဘူး၊ မတော်တဆ မလွဲမရှောင်သာလို့ အိမ်ထောင်သည်လောက အိမ် ထောင်ရေးလောကကို ရောက်ရှိသွားရင်တောင် သားသမီး မထွန်းကားချင် ဘူး၊ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေထဲက တစ်ယောက်မှာမှ အနားမှာလာပြီးနေချင်တဲ့ စိတ်ထားမရှိဘူး၊ အနားမှာ ကပ်ပြီး ခြံရံမည့်ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးမှ မရှိဘူး။ ဘာကို အခြေခံသလဲ? သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ လာဘ်ရမှု အရိုအသေခံရမှု အလေးစားခံရမှု အမြတ်နိုးခံရမှု အရှိခိုးခံရမှု

©shwehinthar.com

အပူဇော်ခံရမှုတို့အပေါ်၌ ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ စိတ်ထားရှိမှုကို အခြေခံနေတယ်၊ သူလည်း သူ့ကံအားလျော်စွာ သူ့စီးပွားရေး အခွင့်အလမ်းတွေ ဖြောင့်တန်းပြီးတော့ ချမ်းသာနေတယ်၊ အဲဒါကို မိမိက ထိုင်ပြီးတော့ မကြည်ဖြူနိုင်ဘူး မနာလိုနိုင်ဘူး၊ ဟိုလူ့သွားတို့ ဒီလူ့သွားတို့, ဟိုနေရာသွားတို့လိုက် ဒီနေရာသွားတို့လိုက် လုပ်ပြန်တယ်။ တို့လိုက်တဲ့အခါ ကျတော့ အဲဒီကံလေးတွေက ခုလိုဘဝမှာ လာပြီးအကျိုးပေးတာပဲ။ မိမိနားမှာ ပြုစုမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်မှလည်း မရှိဘူး၊ အနားကပ်ပြီးနေချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် လည်း တစ်ယောက်မှ မရှိတော့ဘူး။

ဘုန်းကံနည်းပါးရခြင်းသည် ဘာကို အခြေခံသလဲ? ငြူစူစောင်းမြောင်း တဲ့စိတ်ထားကို အခြေခံတယ်၊ အခြွေအရံနည်းပါးရခြင်းသည် ဘာကိုအခြေခံ သလဲ? ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ စိတ်ထားကို အခြေခံတယ်၊ ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ စိတ်ထားကို မွေးမြူခြင်းသည် အခြွေအရံနည်းပါးစေတတ်တဲ့ ကျင့်ဝတ်ကို ကျင့်နေခြင်းပဲဖြစ်တယ် - ဆိုတာကို သဘောပေါက်ပါ။ သူတစ်ပါးတွေမှာ အခြွေအရံများပြားနေတာကို မကြည့်လိုတဲ့ ဒီစိတ်ထားက မိမိအခြွေအရံ နည်း ပါးဖို့ရန် အကြောင်းတစ်ခုဖြစ်တယ်။ သူတစ်ပါးတို့ အရိုအသေ အလေးအစား ခံရမှု အမြတ်နိုးခံရမှု အပူဇော်ခံရမှုကို မကြည့်လိုတဲ့စိတ်ထားက မိမိကိုလည်း ရိုသေလေးစားမည့် မြတ်မြတ်နိုးနိုး ပြုစုလုပ်ကျွေးမည့်သူ မရှိဖို့ရန် အကြောင်း တစ်ခု ဖြစ်တယ်။ စိတ်မထားတတ်လို့ ရရှိတဲ့ အကျိုးတရားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ ပြောင်းပြန်ပဲ –

အခြွေအရံများပြားရခြင်း

ဣဓ ပန မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ အနိဿာမနကော ဟောတိ၊ ပရလာဘသက္ကာရဂရုကာရမာနနဝန္ဒနပူဇနာသု န ဣဿတိ န ဥပဒုဿတိ န ဣဿံ ဗန္ဓတိ၊ သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ

သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (မ-၃-၂၄၆။)

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ပန** - နောက်တစ်မျိုးသော် ကား။ **ဣဓ** - ဤလောက၌။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **ဣတ္ထီ ဝါ** - အမျိုး သမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** - အမျိုးသားသည်သော်လည်း ကောင်း။ **အနိဿာမနကော** - ငြူစူစောင်းမြောင်းသောစိတ်ထား မရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **ပရလာဘသက္ကာရဂရုကာရမာနနဝန္ဒနပူဇနာသု** - သူတစ်ပါးတို့၏ လာဘ်လာဘရခြင်း အရိုအသေခံရခြင်း အလေးစားခံရခြင်း အမြတ်နိုးခံရခြင်း အရှိခိုးခံရခြင်း အပူဇော်ခံရခြင်းတို့၌။ **န ဣဿတိ** - မငြူစူ မစောင်းမြောင်းတတ်။ **န ဥပဒုဿတိ** - ကပ်၍ မပြစ်မှားတတ်။**ဣဿံ** - ငြူစူစောင်းမြောင်းမှုကို။ **န ဗန္ဓတိ** - ဖွဲ့ချည်၍ မထားတတ်။ **သော** - ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမတ္တေန** - ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်၍ ထားအပ်သော။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမာဒိန္နေန** - ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ထားအပ်သော။ **တေန ကမ္မေန** - ထို မငြူစူ မစောင်းမြောင်းတတ်တဲ့ ဖြူစင် ဖြောင့်စင်းတဲ့ စိတ်ထားတည်းဟူသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကာယဿ** - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိ ပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **သုဂတိံ** - ကောင်းမှုပြုသူ သုစရိုက်သမားတို့၏ လားရောက်ရာဖြစ်သော။ **သဂ္ဂံ လောကံ** - နတ်ပြည် နတ်လောကသို့။ **ဥပ- ပဇ္ဇတိ** - ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကပ်ရောက်တည်နေရပေ၏။

နောက်တစ်ခု ကြည့်စမ်း – မွန်မြတ်လိုက်တဲ့ စိတ်ထားတွေ - ဘာတွေ လဲ? တချို့အမျိုးသားတွေ တချို့အမျိုးသမီးတွေ ရှိကြတယ်၊ ငြူစူစောင်း မြောင်းနေတဲ့စိတ်ထား မရှိကြဘူး၊ ကံကို နှလုံးသွင်းတတ်တဲ့ သဘောထား ရှိကြတယ်၊ သူလည်း သူ့ကံကြောင့် ဘုန်းကံကြီးမားရတယ်, အခြွေအရံ များ ရတယ်၊ ငါလည်း ငါ့ကံကြောင့် အခြွေအရံ နည်းပါးရတယ်, များပြားရတယ်၊ ဒီလို ကံ-ကံ၏အကျိုးကို နှလုံးသွင်းတယ်၊ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းပြီးတော့ သူ တစ်ပါးတို့၏ လာဘ်ရမှု သူတစ်ပါးတို့၏ အလေးစားခံရမှု အမြတ်နိုးခံရမှု အပူဇော်ခံရမှုဆိုတဲ့ ဒီလုပ်ငန်းရပ်တွေမှာ ငြူစူစောင်းမြောင်းနေတဲ့စိတ်ထား ဘယ်တော့မှ မရှိဘူး။ အဲဒီလို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဆောက်တည်ပြီး ပြုကျင့်လိုက်တဲ့ ဒီကံကြောင့် နတ်ပြည်နတ်လောကကို ရောက်နိုင်တယ်။ ပိုက်ဆံ ဘယ်နှစ်ပြား ကုန်သလဲ? - တစ်ပြားမှ မကုန်ဘူး။ စိတ်ဓာတ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုက်တဲ့ အတွက် ဘဝအဆင့်အတန်းတွေ မြင့်မသွားဘူးလား? မြင့်သွားတယ်။ သူ တစ်ပါးတွေအပေါ်၌ ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့စိတ်ထား နည်းနည်းမှ မရှိဘူး။

©shwehinthar.com

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ မဟေသက္ခော ဟောတိ။ (မ-၃-၂၄၆။)

ကာယဿ - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **သုဂတိံ** - ကောင်းမှုပြုသူ သုစရိုက်သမားတို့၏ လားရောက်ရာဖြစ်သော။ **သဂ္ဂံ လောကံ** - နတ်ပြည် နတ်လောကသို့။ **နော စေ ဥပပဇ္ဇတိ** - အကယ်၍ မကပ်ရောက်ရသည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **မနုဿတ္တံ** - လူ့ပြည်လူ့လောကသို့။ **သစေ အာဂစ္ဆတိ** - အကယ်၍ ရောက်ရှိလာသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ **ယတ္ထ ယတ္ထ** - အကြင်အကြင် အမျိုးအနွယ်၌။ **ပစ္စာဇာယတိ** - ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာရပေ၏။ **တတ္ထ တတ္ထ** - ထိုထို အမျိုးအနွယ်၌။ **မဟေသက္ခော** - ကြီးမားသော ဘုန်းကံရှိသည် (ဝါ) အခြွေအရံ များပြားသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

နတ်ပြည် နတ်လောကကို မရောက်ဘူးပဲထား၊ လူ့ပြည် လူ့လောကကို အကယ်၍များ ရောက်ရှိခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘယ်အမျိုးအနွယ်မှာပဲ ပဋိသန္ဓေအား ဖြင့် တည်နေရသည်ဖြစ်စေ, ဘုန်းကံကြီးမားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အခြွေအရံ များပြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်တယ်။

မဟေသက္ခသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ အနိဿာမနကော ဟောတိ၊ ပရလာဘသက္ကာရဂရုကာရမာနနဝန္ဒနပူဇနာသု န ဣဿတိ န ဥပဒုဿတိ န ဣဿံ ဗန္ဓတိ။ (မ-၃-၂၄၆။)

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . . ။ **ယော** - အကြင် ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ **အနိဿာမနကော** - ငြူစူစောင်းမြောင်းသော စိတ်ထား မရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **ပရလာဘသက္ကာရဂရုကာရမာနနဝန္ဒနပူဇနာသု** - သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ လာဘ်ရခြင်း အပူဇော်ခံရခြင်း အလေးစားခံရခြင်း အမြတ် နိုးခံရခြင်း အရှိခိုးခံရခြင်း အပူဇော်ခံရခြင်းတို့၌။ **န ဣဿတိ** - မငြူစူ မစောင်းမြောင်းတတ်ပေ။ **န ဥပဒုဿတိ** - မပြစ်မှားတတ်ပေ။ **ဣဿံ** - ငြူစူစောင်းမြောင်းခြင်း ဣဿာ တရားကို။ **န ဗန္ဓတိ** - ဖွဲ့ချည်၍မထားပေ။ **ယဒိဒံ** - အကြင် ဣဿာ မများပြားခြင်းဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော အကျင့်သည်။ **အတ္ထိ** - ရှိ၏။ **ဧသာ** - ဤ ဣဿာ မထူပြောခြင်းဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ဤကျင့်ဝတ်သည်ကား။ **မဟေသက္ခသံဝတ္တနိကာ** - ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားခြင်း အခြွေအရံများပြားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။ **ပဋိပဒါ** - အကျင့်ပါပေ တည်း။

အခြွေအရံများပြားခြင်း ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားခြင်းဆိုတဲ့ ကျင့်ဝတ်ပဋိ ပတ်တစ်ခုသည် ဘာလဲ? ဣဿာ မများပြားရဘူး၊ သူတစ်ပါးအပေါ်မှာ ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ စိတ်ထား မရှိရဘူး။ ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ စိတ်ထား ဆိုတာက ဘာပြောတာလဲ? ကိုယ့်ထက်သာ မနာလိုတဲ့ စိတ်ထားပဲ၊ ဒီစိတ် ထားမျိုး မရှိရဘူး။ ရုပ်အဆင်းမှာပဲဖြစ်စေ, စီးပွားရေးမှာပဲဖြစ်စေ, ပညာရေး မှာပဲဖြစ်စေ ဘယ်အရေးမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်ထက်သာ မနာလိုတဲ့စိတ်ထား ရှိရမလား? မရှိရဘူး။ ကိုယ့်ထက်သာ မနာလိုတဲ့စိတ်ထား ရှိခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘာဖြစ်သလဲ? ငရဲသော်လည်း ရောက်နိုင်တယ်။ မရောက်ဘူးထား၊ လူ့ပြည် လူ့လောကမှာ တစ်ပတ် လူလာပြီး ပြန်ဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တောင်မှ ဘာဖြစ် မလဲ? အခြွေအရံနည်းပါးတယ် ဘုန်းကံနည်းပါးတယ်။

အကယ်၍ ဣဿာ မထူပြောခဲ့ဘူးဆိုရင် ငြူစူစောင်းမြောင်းတဲ့ စိတ် ထား မရှိခဲ့ဘူးဆိုရင် ကိုယ့်ထက်သာမနာလိုတဲ့စိတ်ထားတွေ နည်းနည်းမှ မရှိဘူးဆိုလို့ရှိရင် ရောက်လေရာဘဝမှာ ဘုန်းကံကြီးမားမယ်၊ ရောက်လေ ရာဘဝမှာ အခြွေအရံ များပြားမယ်။ ဒါဟာ ဘာလဲ? စိတ်ဓာတ်ကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးလုပ်နိုင်လို့ ရရှိတဲ့ အကျိုးတရားပဲ။

ကဲ - နံပါတ်လေး အစုံတစ်ခုပြီးတဲ့အခါ နံပါတ်ငါးအစုံကို မြတ်စွာဘုရား ဆက်ဟောတော်မူပြန်တယ်၊ နာကြားကြည့်ရအောင် . . . ။

စည်းစိမ်ဥစ္စာ နည်းပါးရခြင်း = ဆင်းရဲရခြင်း

ဣဓ မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ န ဒါတာ ဟောတိ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္နံ ပါနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ၊ (မ-၃-၂၄၆။)

စည်းစိမ်ဥစ္စာများပြားရခြင်း စည်းစိမ်ဥစ္စာနည်းပါးရခြင်းနှင့် ပတ်သက် လို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့တရားပဲ —

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . . ။ **ဣဓ** - ဤလူ့လောက၌။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **ဣတ္ထီ ဝါ** -

©shwehinthar.com

အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** = အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း။ **ဒါတာ** = ပေးလှူလေ့ ရှိသည်။ **န ဟောတိ** = မဖြစ် [အလှူဒါန သူက ပြုလေ့မရှိဘူး]။ **သမဏဿ ဝါ** = သမဏအားသော်လည်းကောင်း။ **ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ** = ဗြာဟ္မဏအား သော်လည်းကောင်း။ **အန္နံ** = ထမင်းကိုလည်းကောင်း (ဝါ) ဆွမ်းကိုလည်း ကောင်း။ **ပါနံ** = အဖျော်ယမကာကိုလည်းကောင်း။ **ဝတ္ထံ** = အဝတ်ကိုလည်း ကောင်း။ **ယာနံ** = ယာဉ်ကိုလည်းကောင်း။ **မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ** = ပန်း နံ့သာ နံ့သာပျောင်းကိုလည်းကောင်း။ **သေယျာဝသထပဒီပေယျံ** = ကျောင်း အိပ်ရာနေရာ ဆီမီးကိုလည်းကောင်း။ **ဒါတာ** = ပေးလှူတတ်သည်။ **န ဟောတိ** = မဖြစ်။

ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း အလှူဒါနတစ်ခုမှာ ချို့တဲ့နေတယ်။ လှူဖွယ်ဝတ္ထုတွေက ဘာလဲ? - ဆွမ်း အဖျော်ယမကာ အဝတ် ယာဉ် ပန်း နံ့သာ နံ့သာပျောင်း ကျောင်း အိပ်ရာနေရာ ဆီမီး - ဆိုပြီးတော့ လှူဖွယ်ဝတ္ထု (၁၀)ခု ရှိပါတယ်၊ ဒီ (၁၀)မျိုးသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုတွေကို ပေးလှူလေ့ မရှိဘူး။ ပေးလှူလေ့ မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ဘာဖြစ်သလဲ? သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။

(မ-၃-၂၄၆။)

မပေးလှူတဲ့အတွက်ကြောင့် ငရဲရောက်တာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ မိမိရဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေအပေါ်၌ တောဒေယျပုဏ္ဏားကြီးတို့ကဲ့သို့ တွယ်တာတပ် မက်တဲ့ ဓနလောဘကို အခြေခံ၍ အပါယ်ငရဲကို ရောက်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် –

သော = ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဧဝံ** = ဤသို့။ **သမတ္တေန** = ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်၍ ထားအပ်သော။ **ဧဝံ** = ဤသို့။ **သမာဒိန္နေန** = ကောင်းစွာ ဆောက် တည်၍ ထားအပ်သော။ **တေန ကမ္မေန** = ထိုနှမြောစေးနည်းခြင်းဆိုတဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကာယဿ** = ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** = ပျက်စီးခြင်း ကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** = စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ** = ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှ မရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ** = မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့၏ လားရောက်ရာဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ** = အလိုအာသာ ဆန္ဒကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော။ **နိရယံ** = ငရဲသို့။ **ဥပပဇ္ဇတိ** = ကပ်ရောက်တတ်ပေ၏။

မိမိ စည်းစိမ်ဥစ္စာအပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက်နေတဲ့ ဓနလောဘကို အခြေခံပြီးတော့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တွယ်တာတပ်မက်မှု လောဘတရားကြောင့် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိရောက်နိုင်တယ်၊ ငရဲရောက်နိုင်တယ်။ ကိုယ့်စည်းစိမ်အပေါ် ကိုယ်တွယ်တာတပ်မက်တာ ဘာဖြစ်ရမလဲ? ကိုယ့်သား ကိုယ်ချစ်မြတ်နိုးတာ ဘာဖြစ်ရမလဲ? ကိုယ့်သမီး ကိုယ်ချစ်မြတ်နိုးတာ ဘာ ဖြစ်ရမလဲ? ကိုယ့်ပစ္စည်း ကိုယ်မြတ်နိုးတာ ဘာဖြစ်ရမလဲ? ဒီလို စိတ်ထား မျိုးတွေ မရှိသင့်ဘူးနော် – သတိထားကြ။

ဘုန်းကြီးတို့ ဒီအဘိဓမ္မာစည်းကမ်းကလေး တစ်ခု ရှိပါတယ်၊ သတ္တဝါ တစ်ဦးမှာ မကောင်းတဲ့ဘက်က ကြည့်ရင်လည်း အမိကိုသတ်ခြင်း, အဘကို သတ်ခြင်း, ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အားသတ်ခြင်း, ဘုရားရှင်အားသွေးစိမ်းတည်စေခြင်း, သံဃာသင်းခွဲခြင်းဆိုတဲ့ ကံကြီးငါးခု ကျူးလွန်ထားမှုမရှိဘူးဆိုကြစို့ – နောက် တစ်ခု ကံ-ကံ၏ အကျိုးကို လုံးဝပစ်ပယ်နေတဲ့ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ အကိရိယဒိဋ္ဌိခေါ်တဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီးသုံးခုလည်း မရှိဘူးထား၊ ဒီ ဒိဋ္ဌိကြီးသုံးခုကို သေသည်တိုင်အောင် မစွန့်လွှတ်ခဲ့ရင် အကျိုးပေးမြဲတဲ့အတွက်ကြောင့် နိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလို့ခေါ်တယ်။ ဒီနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလည်း မရှိဘူးထား၊ မကောင်းတဲ့ဘက် က အဲဒီကံကြီးငါးခု လွန်ကျူးထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ကျိန်းသေ အပါယ်ရောက်တယ်၊ ဘုရားသော်မှ တားလို့မရဘူး။ အဇာတသတ် တို့လိုပေါ့၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ သေသည့်တိုင်အောင် ဒီအယူ ဝါဒကို မစွန့်လွှတ်ခဲ့ဘူးဆိုရင်တော့ ငရဲ ကျိန်းသေရောက်တယ်။ မသေခင် စပ်ကြားမှာ စွန့်လွှတ်ခဲ့လို့ သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူဝါဒကို ပြောင်းပြီးတော့ ကျင့်ကြံကြိုး ကုတ်အားထုတ်ခဲ့လို့ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိဦးဆောင်နေတဲ့ ကံတွေက အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်ရင်တော့ ကောင်းရာသုဂတိ ရောက်နိုင်တဲ့သဘောရှိတယ်။ လောက်တဲ့အာရုံ ဒေါသဖြစ်လောက်တဲ့ အာရုံ, မောဟဖြစ်လောက်တဲ့ အာရုံ တွေကို မိမိက သေခါနီးကာလမှာ နှလုံးသွင်းမှားခဲ့မယ်ဆိုရင် ရာဂ, ဒေါသ, မောဟ ဖြစ်ဖို့ များတယ်။

ကုသိုလ်ဇောဖြစ်ဖို့ကျတော့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုဆိုတာ လိုအပ်ပါတယ်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမှာ ဒါနလည်းရှိတယ်, သီလလည်းရှိတယ်, သမထလည်း ရှိတယ်, ဝိပဿနာလည်းရှိတယ်။ ဒါနကတော့ သူကအကျိုးပေးဖို့ရာ အခါ အခွင့်သင့်ရင်တော့

©shwehinthar.com

ဒါလည်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားခဲ့တဲ့အတွက် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတယ်။ အခါအခွင့်မသင့်ရင် သေသည် ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးမပေးနိုင်သေးဘူး။ သီလဟာလည်း အခါအခွင့်သင့်လို့ အကျိုးပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိခဲ့ရင်တော့ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေး မှာပဲ, အခါအခွင့် မသင့်ရင်လည်း သူက အကျိုးမပေးဘဲသော်လည်း ရှိချင် ရှိဦးမယ်၊ နောင်တစ်ချိန် တော့ အကျိုးပေးမှာပေါ့။ သမထစျာန်တွေကတော့ သေသည့်တိုင်အောင် မလျှောကျခဲ့ဘူးဆိုရင်တော့ ဒီကုသိုလ်ကံက သေသည် ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးမြဲပါတယ်။ သေခါနီး ကာလမှာ ဖြစ်စေ, မသေခင် စပ်ကြား တစ်ချိန်မှာ ဖြစ်စေ, ဒီစျာန်တွေက လျှောကျသွားခဲ့ရင် သူလည်း အကျိုးပေးဖို့ရာ အခါအခွင့် မသင့်တော့ဘူး။ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေက ရင့်ကျက်ခဲ့မယ်ဆိုရင် အနည်းဆုံးအားဖြင့် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်လောက် ရရှိခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ **"လဒ္ဓဿာသော လဒ္ဓပတိဋ္ဌော"** *(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၂၄၀။ အဘိ-ဋ္ဌ-၂-၂၄၂။)* စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာများမှာ ဖော်ပြထား ပါတယ်၊ သာသနာတော်မှာ ထောက်ရာတည်ရာ ရရှိသွားပြီ ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် ကောင်းတဲ့ဘက်ကလည်း အဲဒီလို ကျိန်းသေတဲ့ ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်မှု မရှိဘူး၊ မကောင်းတဲ့ဘက်ကလည်း ကံကြီးငါးပါး သို့မဟုတ် ခုနကပြောခဲ့တဲ့ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အဝင်အပါဖြစ်တဲ့ ကံကြီး ခြောက်မျိုး မရှိခဲ့ ဘူးဆိုရင် - ထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် မရဏာသန္နဇောအချိန်အခါဟာ အရေး အကြီးဆုံး အချိန်ပဲ။ မရဏာသန္နဇောသည် အကုသိုလ်ဇောဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ ကျိန်းသေ အပါယ်ရောက်တယ်၊ မရဏာသန္နဇော

ဒီတော့ မကောင်းတဲ့ဘက်ကလည်း အဲဒီကံကြီးငါးခု သို့မဟုတ် ခြောက်ခု မရှိဘူးထား၊ ကောင်းတဲ့ဘက်ကလည်း စျာန်တရားတွေကို ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့မရရှိဘူး, သို့မဟုတ် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေကို ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ မရခဲ့ဖူးဘူးဆိုရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ် အတွက် အရေးအကြီးဆုံးသော အချိန်ကာလတစ်ခုကို သတ်မှတ်ပြောပါ ဆိုရင်တော့ သေခါနီးကာလ ဖြစ်ပါတယ်။ သေခါနီးကာလမှာ နောက်ဆုံး စောသွားတဲ့ဇောကို မရဏာသန္နဇောလို့ခေါ်တယ်၊ သေတဲ့ဘဝမှာပေါ့၊ သေ ခါနီးကာလမှာ နောက်ဆုံးဖြစ်ပေါ်သွားတဲ့ ဝီထိစိတ်အစဉ်ကို မရဏာသန္နဇောဝီထိလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီမရဏာသန္နဇောဝီထိထဲမှာ ပါနေတဲ့ ဇော စိတ်တွေသည် အကုသိုလ်ဇော ဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ကျိန်းသေ အပါယ်ရောက် တယ်၊ ဘုရားသော်လည်း တားလို့မရဘူး။ သံသရာခရီး မဆုံးသေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေအတွက် အဲဒီမရဏာသန္နဇောသည် ကုသိုလ်ဇောဖြစ်ခဲ့မယ် ဆိုလို့ရှိရင် လည်း ကောင်းရာသုဂတိ ကျိန်းသေဧကန် ရောက်တယ်၊ ဒီမရဏာသန္န ဇောက ကုသိုလ်ဇောဖြစ်ရေး အကုသိုလ်ဇောဖြစ်ရေးအတွက်က ဘာနှင့် ဆက်စပ်နေသလဲဆိုတော့ အကုသိုလ်ဇောဖြစ်ရေးမှာကတော့ ခုနက ရာဂဖြစ် သည် ကုသိုလ်ဇောဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ ကောင်းရာသုဂတိ ကျိန်းသေရောက်မယ်။ တစ်သက်တာကာလပတ်လုံး မိမိကလည်း အင်မတန် နှမြောတယ်၊ ခုနက တောဒေယျပုဏ္ဏားကြီးတို့လိုပေါ့၊ စည်းစိမ်ဉစ္စာ, သက်ရှိ သက်မဲ့ ကာမဝတ္ထုအစုစုအပေါ်၌ တွယ်တာတပ်မက်လို့ ဒီအိုးဒီအိမ်နှင့် မခွဲ မခွါဘဲနှင့် တစ်သက်လုံးနေထိုင်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက သေခါနီးကာလမှာ ဒီစည်းစိမ်တွေနှင့် ဒီအိုးအိမ်တွေနှင့် ဒီ သက်ရှိ သက်မဲ့ ကာမဝတ္ထုအစုစု တွေနှင့် နောင်တစ်ဖန် မတွေ့သော ခွဲခြင်းဖြင့် ကျိန်းသေ ခွဲရတော့မယ်ဆိုရင် စိတ်တွေ ဘယ်လိုဖြစ်မလဲ? စဉ်းစားသာကြည့်တော့ — ခုလို ခေတ္တခဏ ကျောင်းလာပြီး သင်္ကြန်ရက်ကလေးအတွင်းမှာ ခဏဉပုသ်စောင့်တာတောင်မှ အိမ်ကို သိပ်စိတ်မချတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီထဲ မပါဘူးလား? ပါနေတယ်။ ခဏ ကလေးခွဲရတာ — ဟိုမှာက နောင်တစ်ဖန် မတွေ့သော ခွဲခြင်းဖြင့် ကျိန်းသေ ခွဲရတော့မယ်၊ ထိုအချိန်အခါမှာ ဘယ်လိုဖြစ်မယ်ဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်တော့။

ဒါကြောင့် ခုဒီနေရာမှာက မလှူရက်မတမ်းရက်ဆိုတာက မလှူမတမ်း ခြင်းကြောင့် အပါယ်ရောက်တာတော့ မဟုတ်ဘူး၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းစုလို့ သတ်မှတ်ထားအပ်တဲ့ မိမိရဲ့စည်းစိမ်ဉစ္စာတွေ အပေါ်၌ တွယ်တာတပ်မက် နေတဲ့ ခနလောဘကိုအခြေခံပြီးတော့ အပါယ်ရောက်သွားတယ်၊ နှမြောစေးနဲ နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ ကဲ – အကယ်၍ အပါယ် မရောက်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် ဘာဖြစ် မလဲ?

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ အပ္ပဘောဂေါ ဟောတိ။ အပ္ပဘောဂသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ န ဒါတာ ဟောတိ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္နံ ပါနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ *(မ-၃-၂၄၆-၂၄၇။)*

ဒကာတော်သုဘလုလင် . . . အကယ်၍များ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အပါယ် ဒုဂ္ဂတိကို မရောက်ဘူးပဲထား၊ လူ့ပြည်လူ့လောကသို့ အကယ်၍ ရောက်ရှိလာခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘယ်အမျိုးအနွယ်မှာပဲ လူဖြစ်ဖြစ်, ဖြစ်လေရာ ဘဝမှာ "အပ္ပဘောဂ"

©shwehinthar.com

စည်းစိမ်ဥစ္စာ နည်းပါးတယ်၊ ဆင်းရဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရ တယ်။ ဒီလို မပေးရက် မလှူရက် မတမ်းရက်ခြင်းဆိုတဲ့ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်သည် ရောက်လေရာဘဝမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခရဲ့ သို့မဟုတ် စည်းစိမ်ဥစ္စာ နည်းပါး ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းတစ်ခု ဖြစ်တယ်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ နည်းပါးဖို့ရန်အတွက် ကျင့်ဝတ်တစ်မျိုး ဖြစ်တယ်။ ဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ဟောပေးလိုက်တယ်။

ဒီနေရာမှာ တရားနာပရိသတ်တွေ စဉ်းစားဖို့ရန် အချက်ကို ဆက်ပြီး တင်ပြရဦးမယ်။ ဒီနေရာမှာ သူတစ်ပါးတို့အား မလှူလို မတမ်းလိုတဲ့ ဒီစိတ် ထားကို ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်ပါ။ ဒီလို စိတ်နေစိတ်ထားမျိုးတွေမှာ သူတစ်ပါးတို့ မှာ ဒီလာဘ်လာဘတွေ ရရှိသွားမှာကို အလိုမရှိတဲ့ စိတ်ထားတွေက ခြံရံနေ တာ များတယ်။ သူတစ်ပါးတို့မှာ လာဘ်လာဘတွေကို မရရှိစေလိုတဲ့ ဒီစိတ် ထားက မိမိလာဘ်လာဘ မရရှိဖို့ရန် အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်လာရပြန်တယ်။ နောက်တစ်ခုကြည့်ပါ — ဒီလိုစိတ်နေစိတ်ထားမျိုးတွေမှာ သူတစ်ပါးတို့ ဆင်းရဲ မြဲ ဆင်းရဲနေတာကို ကြည့်လိုတဲ့စိတ်ထား လျစ်လျူရှုလိုတဲ့ စိတ်ထားတွေလည်း ခြံရံကောင်း ခြံရံနေတတ်တယ်။ သူတစ်ပါးတို့ ဆင်းရဲမြဲ ဆင်းရဲ နေတာကို ကြည့်လိုတဲ့စိတ်ထား လျစ်လျူရှုလိုတဲ့ စိတ်ထားတွေဟာ မိမိ ဆင်းရဲဖို့ရန် အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်လာရပြန်တယ်။ သူတစ်ပါးတို့ကို မိမိက မမစခဲ့တဲ့အတွက် မိမိဆင်းရဲတဲ့အခါမှာလည်း မစမည့်သူ မရှိ ဖြစ်နေတတ် တယ်၊ သတိရှိဖို့ သိပ်ကောင်းတယ်။

စည်းစိမ်များပြားရခြင်း

ကဲနောက်တစ်ခု . . .

ဣဓ ပန မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဒါတာ ဟောတိ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္နံ ပါနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ၊ (မ-၃-၂၄၇။)

ဒါနဝတ္ထု - ခုနက (၁၀)မျိုး - ဆွမ်းတွေ အဖျော်တွေ အဝတ်တွေ ယာဉ်တွေ ပန်းတွေ ပန်းနံ့သာတွေ နံ့သာပျောင်းတွေ အိပ်ရာတွေ ကျောင်း အိပ်ရာနေရာတွေ ဆီမီးတွေ အားလုံး လှူဒါန်းတယ်၊ သမဏ အမည်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဗြာဟ္မဏအမည်ရှိတဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ခုနက လှူဖွယ်ဝတ္ထု (၁၀)မျိုးကို မိမိက လှူဒါန်းတယ်၊ အဲဒီလို လှူဒါန်းပြီးတော့ ဘာဖြစ်သလဲ?

သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (မ-၃-၂၄၇။)

ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်ထားတဲ့ ဆောက်တည်ထားတဲ့ ဒီဒါနကုသိုလ်ကံ စေတနာကြောင့် သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ကောင်းရာသုဂတိသို့ ရောက်တယ်၊ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလဲ? ယေဘုယျအားဖြင့်ပေါ့ - ယေဘုယျအားဖြင့် သတ် မှတ်ချက်ကတော့ သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အားသာလျှင် ကောင်းရာသုဂတိသို့ ရောက် နိုင်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က - ဟို ဒါနူပပတ္တိသုတ္တန်များမှာ ဟောထား တယ်၊ သီလမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရော မရောက်နိုင်ဘူးလားလို့ မေးရင်တော့ တစ်ခါ တစ်ရံ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က အလွန်မြင့်မြတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လို့ မိမိက အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သေခါနီးကာလမှာ ယူနိုင်တဲ့ စွမ်းအား ရှိခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ကောင်းရာသုဂတိကို ရောက်တဲ့ ထုံးကလေးတွေ နည်း နည်းတော့ ရှိတယ်၊ ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ္တန်အဋ္ဌကထာ (မ-ဋ္ဌ-၄-၂၂၇။) မှာ - ဒီဃသောမ မထေရ်မြတ်ကြီးအား ဆွမ်းသုံးကြိမ် လှူဒါန်းဖူးတဲ့ တံငါသည် တစ်ဦး နတ်ရွာသုဂတိသို့ ရောက်သွားတဲ့ ထုံးတစ်ခုကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သီလတည်းဟူသော မြေပေါ်မှာ ရပ်တည်ပြီး ကြဲချ စိုက်ပျိုးလိုက်တဲ့ ဒါနမျိုးစေ့နှင့် နှိုင်းယှဉ်လို့တော့ ဘယ်လိုမှ မရနိုင်ဘူး၊ လူတော့ ဖြစ်မယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဆင့်အတန်း မြင့်မားတဲ့ လူတန်းစားတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုလို တယ်။

ခု – ဒီနေရာမှာကတော့ သီလတည်းဟူသောမြေပေါ်မှာ ရပ်တည် ပြီးတော့ ကြဲချစိုက်ပျိုးလိုက်တဲ့ ဒါနကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောနေပါတယ်၊ အကယ်၍ နတ်ပြည်နတ်လောက မရောက်ခဲ့ဘူးဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ?

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ မဟာဘောဂေါ ဟောတိ။ မဟာဘောဂသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ ဒါတာ ဟောတိ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္နံ ပါနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ (မ-၃-၂၄၇။)

©shwehinthar.com

ဒီလို ဒါနဝတ္ထုအစုစုကို ပြုစုလှူဒါန်းနေတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးဟာ နတ်ပြည် နတ်လောကကို မရောက်ရှိဘူးပဲထား၊ အကယ်၍ လူ့ပြည်လူ့ လောကကို ရောက်ရှိခဲ့လို့ရှိရင် ဘယ်အမျိုးအနွယ်မှာပဲ လူဖြစ်ဖြစ်၊ ဖြစ်လေ ရာဘဝမှာ "မဟာဘောဂ" များပြားသော စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဒီလို အလှူဒါနကျင့်ဝတ်ကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဆောက်တည်ခြင်း ဆိုတဲ့ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်သည် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်တစ်ခု ဖြစ်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက သုဘလုလင်ကို အဖြေပေးတယ်။

ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ်

ဒီနေရာမှာ ကိုယ်ကျင့်သီလ ဖြူစင်မြင့်မြတ်တဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးက ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ အနည်းငယ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်က ကြီးကျယ် ဖွံ့ဖြိုးများမြတ်သော အကျိုးတရားများကို ပေးစွမ်းနိုင်ပုံနှင့် ဆက်စပ်ပြီး ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ် အကြောင်းကို နာကြားကြည့်ရအောင် - အလွန် ကြည်ညိုဖွယ်ရာကောင်းတဲ့ မထေရ်မြတ်တစ်ပါး ဖြစ်ပါတယ်။

ဇာတိယာ ပဉ္စဝဿေန၊ အရဟတ္တမပါပုဏိံ။
ဥပသမ္ပာဒယိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဂုဏမညာယ စက္ခုမာ။ *(အပဒါန-၁-၈၅။)*

ဒီ အပဒါန်ပါဠိတော်မှာ လာရှိတဲ့အတိုင်း – ငါးနှစ်သား အရွယ်မှာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူခဲ့တဲ့ ထူးကဲတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဘုရားရှင်က သိရှိတော်မူတဲ့ အတွက် ငါးနှစ်သားအရွယ်မှာပဲ ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့တဲ့ မထေရ်မြတ်တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အတိတ်ပါရမီတွေကို နာကြည့် ရအောင် . . .။

အောင်မြင်သော ပါရမီမျိုးစေ့တစ်ခု

အယမ္ပိ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု ကတာဓိကာရော တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယာနိ ပုညာနိ ဥပစိနန္တော . . .

စသည်ဖြင့် အပဒါန်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယတွဲ စာမျက်နှာ (၄၀-၄၁)တို့မှာ သူဖြည့်ကျင့်ခဲ့တဲ့ ပါရမီတရားကောင်းတွေကို ရှင်းလင်းတင်ပြထားပါတယ်။

လွန်ခဲ့သော တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်က အနောမဒဿီ ဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား မပွင့်မီ ရှေးရှေး ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွေမှာလည်း ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ် အလောင်း အမျိုးကောင်းသားဟာ ထိုထိုဘဝတွေမှာ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကို ဆည်းပူးစုဆောင်းခဲ့ တယ်။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ အဓိကာရ အမည်ရတဲ့ ဝိဇ္ဇာ မျိုးစေ့ကောင်း စရဏမျိုးစေ့ကောင်းတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တယ်။ ဒီနေရာ မှာ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ကောင်း စရဏမျိုးစေ့ကောင်း အကြောင်းအရာတွေကို ခပ် တိုတို ထပ်ပြီးပြောရဦးမယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းတိုင်း ပြုစု ပျိုးထောင်ရမည့် ပါရမီမျိုးစေ့ကောင်းတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ရှေးဦးစွာ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ အကြောင်းကို ပြောမယ်။

ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ကောင်း

ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး – ဆိုပြီး နှစ်မျိုးလာရှိပါတယ်။ ဝိဇ္ဇာ (၃)ပါးကို ဘယဘေဝရသုတ် *(မ-၁-၂၆။)* မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ဟော ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဝိဇ္ဇာ (၈)ပါးကို အမ္ဗဋ္ဌသုတ် *(ဒီ-၁-၉၄။)* မှာ မြတ်စွာ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားထားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ တရားနာပုဂ္ဂိုလ် တို့ရဲ့ အလိုအဇ္ဈာသယဓာတ်နှင့် လျော်ညီစွာ နှစ်မျိုးခွဲခြားပြီး ဘုရားရှင်က ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဝိဇ္ဇာသုံးပါးဆိုတာက – ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ် – ဒီ ဉာဏ်သုံးပါးကို ခေါ်ဆိုတယ်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏ်ဆိုတာက - ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ ခန္ဓာအစဉ်ကို အစဉ်လျှောက် ပြီး အောက်မေ့သိမြင်တတ်တဲ့ ဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဆိုတာက – နတ်မျက်စိလိုပဲ အဝေးအနီးရှိသမျှ အလုံးစုံဖြစ်တဲ့ အဆင်းဟူသမျှကိုရော၊ တံတိုင်း- နံရံ-တောတောင် စတဲ့ အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုနှင့် ဖုံးကွယ်ထားတဲ့ အဆင်းတွေကိုရော၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့တဲ့ အဆင်းတွေကိုရော -

©shwehinthar.com

အဲဒီလို အဆင်း တွေကို လင်းလင်းထင်ထင် သိမြင်တဲ့ဉာဏ်ကို ခေါ်ဆိုတယ်။ အာသဝက္ခယ ဉာဏ်ဆိုတာကတော့ – အာသဝေါတရားလေးပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ရာကုန် ကြောင်းဖြစ်တဲ့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်တွေကို ခေါ်ဆိုတယ်။

ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးဆိုတာက ခုပြောခဲ့တဲ့ ဉာဏ်သုံးပါးနှင့် တကွ ဝိပဿနာဉာဏ်, မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်, ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်, ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်, စေတောပရိယဉာဏ် တွေကို ခေါ်ဆိုပါတယ်။

ဒီဉာဏ်တွေထဲမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတာက – ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယ သစ္စာ အမည်ရတဲ့ အကြောင်းတရားနှင့်တကွသော ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရား တို့ရဲ့ အနိစ္စအချက် ဒုက္ခအချက် အနတ္တအချက်တွေကို လင်းလင်းထင်ထင် သိမြင်တဲ့ဉာဏ်ကို ခေါ်ဆိုတယ်။

မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ် ဆိုတာက – ခန္ဓာကိုယ်တွင်း ဈာန်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ မိမိနှင့် ပုံတူ အခြားသော မနောမယကိုယ်ကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ဉာဏ်ကို ခေါ်ဆို တယ်။

ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်ကတော့ – မြေလျှိုးမိုးပျံခြင်း စတဲ့ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ဖန်ဆင်းနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ပဲ။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်ကတော့ - နတ်တွေရဲ့ နားလိုပဲ အဝေးအရပ်၌ တည်ရှိတဲ့ အသံ, တံတိုင်းနံရံစတဲ့ တစ်စုံတစ်ရာ ခြားကွယ် နေတဲ့ အသံ, သိမ်မွေ့နူးညံ့တဲ့ အသံ - အဲဒီလို အသံအမျိုးမျိုးကို ကြားနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ပဲ။ စေတောပရိယဉာဏ်ကတော့ - သူတစ်ပါးရဲ့ စိတ်ဖြစ်ဟန်ကို သိတဲ့ ဉာဏ်ပဲ။ အားလုံးပေါင်းလိုက်တော့ ဝိဇ္ဇာ (၈)ပါးပဲ။ ဒီဝိဇ္ဇာ (၈)ပါးထဲမှာ သာဝကပါရမီဉာဏ်အရာမှာ အထူး လိုအပ်ချက် ကတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပါတယ်။ ခုပြောနေတဲ့ ပဉ္စသီလသမာဒါနိယ မထေရ်ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် –

ပဋိသမ္ဘိဒါ စတဿော၊ ဝိမောက္ခာပိ စ အဋ္ဌိမေ။
ဆဠဘိညာ သစ္ဆိကတာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။ *(အပဒါန-၁-၈၆။)*

မထေရ်မြတ်ကိုယ်တိုင် ဟောကြားထားတော်မူတဲ့ အပဒါန်ပါဠိတော် အရ ဒီမထေရ်မြတ်ဟာ –

၁။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် (၄)ပါး

၂။ ဝိမောက္ခတရား (၈)ပါး

၃။ အဘိညာဉ် (၆)ပါး – တို့ကို

ရရှိတော်မူတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တွေ ကို ရရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းတို့မှာ ပြည့်စုံရမည့် အင်္ဂါရပ်ငါးခုထဲမှာ ပုဗ္ဗယောဂ ခေါ်တဲ့ အင်္ဂါရပ်လည်း တစ်ခုပါဝင်ပါတယ်။ ရှေးပိုင်းက ရှင်းပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ပုဗ္ဗယောဂဆိုတာ ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွင်းမှာ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့တိုင်အောင် ဝိပဿနာဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကို စီးဖြန်းခဲ့ဖူး ခြင်းကို ဆိုလိုပါတယ်။ *(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၇၂။)* ဒါကြောင့် ဒီပဉ္စသီလသမာဒါနိယ မထေရ်အလောင်းဟာ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာမတိုင်မီ ရှေးရှေး ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတွင်းမှာ ဝိပဿနာဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကို သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့တိုင်အောင် အထက်တန်းကျကျ အားထုတ်ခဲ့ဖူးတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကိုတော့ အလေးအနက် မှတ်သားထားပါ။

တရားတော်၏ နက်နဲမှု

အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ဓမ္မေ ပဿတီတိ ဝိပဿနာ။

(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၁၇၅။)

ဒုက္ခသစ္စာ အမည်ရတဲ့ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် စတဲ့ (၁၁)မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး (= ရုပ်တရား နာမ်တရား) နှင့် သမုဒယသစ္စာ အမည်ရတဲ့ ယင်းရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အကြောင်း တရားဆိုတဲ့ သင်္ခါရတရားတွေကို ယင်းသင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ ဖြစ်ပြီးပျက်နေတဲ့ သဘော ပြိုပြိုပျက်ပျက်နေသည့်သဘောကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၍ အနိစ္စလို့ ရှုတယ်။ ဒီသင်္ခါရတရားတွေရဲ့ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ဒဏ်ချက်ဖြင့်, အပျက်ဒဏ်ချက်ဖြင့် အမြဲမပြတ် အညှဉ်းပန်း အနှိပ်စက်ခံနေရတဲ့သဘောကို ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင်ကြည့်ပြီး ဒုက္ခလို့ ရှုတယ်။ ဒီသင်္ခါရတရားတွေထဲမှာ မပျက်စီးဘဲ အကျိတ်အခဲ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရအားဖြင့် တည်နေတဲ့ အတ္တ မရှိမှုသဘောကို ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင်ကြည့်ပြီး အနတ္တလို့ ရှုတယ်။ အဲဒီလို ဒီသင်္ခါရတရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာရေးသုံးတန် တင်ပြီး အမျိုးမျိုးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် သိအောင်မြင်အောင်

©shwehinthar.com

ရှုတတ်တဲ့ဉာဏ်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်လို့ ခေါ်ဆိုတယ်။ *(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၁၇၅။)*

ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားတော်မှာ ရုပ် (၂၈)ပါး လာရှိပါတယ်။ ဒီရုပ်တရားတွေ ဟာ ရုပ်ကလာပ်လို့ ခေါ်ဆိုတဲ့ အမှုန်ကလေးတွေအနေနဲ့ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်ကလေးတွေဟာ အနုမြူမှုန်ထက် အဆပေါင်းများစွာ သေးငယ်ပါတယ်။ အဲဒီလောက် သေးငယ်နေတဲ့ ရုပ်ကလာပ်တစ်မှုန် တစ်မှုန်မှာ ပထဝီ-အာပေါ-တေဇော-ဝါယော-ဝဏ္ဏ-ဂန္ဓ-ရသ-သြဇာ ဆိုပြီး အနည်းဆုံး အားဖြင့် သဘောတရား (၈)ခုစီ ရှိတတ်ကြတယ်။ တချို့ရုပ်ကလာပ်တွေကျ တော့ ဇီဝိတနှင့်တကွ (၉)ခုအထိ ရှိတတ်ကြတယ်။ တချို့အမှုန်တွေကျတော့ အကြည်ဓာတ် = ပသာဒရုပ် သို့မဟုတ် ဟဒယရုပ် သို့မဟုတ် ဘာဝရုပ် တစ်မျိုးမျိုး ပါခဲ့ရင် သဘောတရား (၁၀)ခုအထိ ရှိတတ်ကြတယ်။

အဲဒီ ရုပ်ကလာပ်တစ်ခု တစ်ခုအတွင်းမှာ တည်ရှိတဲ့ ခုပြောခဲ့တဲ့ (၈)မျိုး (၉)မျိုး (၁၀)မျိုးသော သဘောတရားကလေးတွေကိုသာ ရုပ်လို့ခေါ်ဆိုတယ်။ အဲဒီ ရုပ်တရားတွေကို သိတတ်တဲ့ဉာဏ်ကို ရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ် = ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်လို့ ခေါ်ဆိုတယ်။ ဒီရုပ်တရားတွေရဲ့ ကံ-စိတ်-ဥတု-အာဟာရ ဆိုတဲ့ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားတွေကို သိတတ်တဲ့ဉာဏ်ကို ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်လို့ ခေါ်ဆိုတယ်။ ဒီရုပ်တရားတွေရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအခြင်းအရာ တွေကို ထိုးထွင်းသိတတ်တဲ့ ဉာဏ်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်လို့ ခေါ်ဆိုတယ်။

နောက်တစ်ခု – နာမ်လောကအကြောင်းကို ပြောဦးမယ်၊ နာမ်တရား တွေမှာ ဝီထိစိတ်နှင့် ဝီထိမုတ်စိတ် = ဝီထိမှ အလွတ်ဖြစ်သောစိတ် ဆိုပြီး နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဝီထိမုတ်စိတ်ကလည်း ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိစိတ်ဆိုပြီး (၃) မျိုးရှိတယ်။ ဘဝတစ်ခုမှာ ခေါင်းဆုံးဖြစ်တဲ့စိတ်ကို ပဋိသန္ဓေစိတ်လို့ခေါ်တယ်။ ဘဝတစ်ခုမှာ နောက်ဆုံးဖြစ်သွားတဲ့စိတ်ကို စုတိစိတ်လို့ ခေါ်တယ်။ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဆိုတာ ဘဝဟောင်းနှင့် ဘဝသစ်ကို ဘဝဟောင်းခန္ဓာနှင့် ဘဝသစ်ခန္ဓာကို ဆက်စပ်ပေးတဲ့စိတ်လို့ ဆိုလိုတယ်၊ စုတိစိတ်ဆိုတာကတော့ ဘဝတစ်ခုမှ ရွေ့လျောသွားတဲ့စိတ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ အဲဒီပဋိသန္ဓေနှင့် စုတိစိတ်တို့ရဲ့အကြား မှာ ဝီထိစိတ်မဖြစ်ခဲ့ရင် ဘဝတစ်ခုဝယ် စိတ်အစဉ် မပြတ်စဲရေးအတွက် ဘဝ ဆက်လက်တည်တံ့ရေးအတွက် ဘဝရဲ့အကြောင်းတရားအဖြစ် ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့စိတ်ကို ဘဝင်စိတ်လို့ ခေါ်ဆိုတယ်။ ဝီထိစိတ်ကတော့ – စက္ခုဒွါရဝီထိစိတ်, သောတဒွါရဝီထိစိတ် စတဲ့ အဆင်း-အသံ-အနံ့-အရသာ-အတွေ့အထိ-ဓမ္မသဘော ဆိုတဲ့ အာရုံ (၆)ပါးကို ထိုက်သလို သိနေတဲ့စိတ် အစဉ် (၆)မျိုးပဲ။ ဒီဝီထိစိတ်အစဉ်တွေကလည်း စိတ်တို့ရဲ့ ကိန်းသေဇကန်မြဲတဲ့ ဓမ္မတာလမ်းကြောင်းဆိုတဲ့ စိတ္တနိယာမသဘောတရားအတိုင်း – ရူပါရုံကို မြင်တဲ့အခါ – ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, စက္ခုဝိညာဏ်, သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း, သန္တီရဏ, ဝုဋ္ဌော, ဇော (၇)ကြိမ်, တဒါရုံ (၂)ကြိမ် – စသည်ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်သွားကြတယ်။ အသံကို ကြားရာ စသည်တို့မှာလည်း – ပုံစံတူပဲ။

အဲဒီလို စိတ္တနိယာမလမ်းကြောင်းအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်သွားတဲ့ စိတ်တွေဟာ စေတသိက်တွေနှင့် အမြဲတမ်း ယှဉ်တွဲပြီးသာ ဖြစ်ကြတယ်။ စိတ်တစ်ခုတည်း စေတသိက်တစ်ခုတည်း ဖြစ်နိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိကြဘူး။ အနည်းဆုံး ပမာဏ အားဖြင့် စက္ခုဝိညာဏ်-ဖဿ-ဝေဒနာ-သညာ-စေတနာ-ဧကဂ္ဂတာ-ဇီဝိတ-မနသိကာရဆိုပြီး စိတ်+စေတသိက်သဘောတရား (၈)ခု ပေါင်းစပ်မှ ဖြစ်ပေါ် နိုင်တဲ့စွမ်းအား ရှိတယ်။ ဒါကတော့ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ္တက္ခဏတစ်ခုရဲ့ အခိုက် အတန့်ကို ရည်ညွှန်းပြီး ပြောတာပါ၊ ဇောတို့လို တချို့စိတ္တက္ခဏတွေမှာဆိုရင် ကုသိုလ်ဇောဖြစ်ခဲ့ရင် တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်စေတသိက် (၃၄)လုံးအထိ ရှိတတ်ကြပါတယ်။

ဒီနာမ်တရားတွေကို ထိုးထွင်းသိတဲ့ဉာဏ်ကို နာမပရိစ္ဆေဒဉာဏ် = နာမ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်လို့ ခေါ်ဆိုတယ်။ ဒီနာမ်တရားတွေရဲ့ အတိတ်ဘဝထိုထို စတဲ့ ထိုထို ဘုံဘဝတွေမှာ ထူထောင်ထားတဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံစတဲ့ အကြောင်းတရား -– ဝတ္ထု အာရုံ ဖဿစတဲ့ အကြောင်းတရားတွေ ကို ထိုးထွင်းသိတတ်တဲ့ ဉာဏ်ကို ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အကြောင်းတရားနှင့် တကွ ဒီနာမ်တရားတွေရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအချက် တွေကို ထိုးထွင်းသိတတ်တဲ့ဉာဏ်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်လို့ခေါ်တယ်။

ခေတ္တရပ်နားကြည့်ပါ

ဒီနေရာမှာ တရားနာပရိသတ်တွေ ခေတ္တရပ်နားကြည့်ပါ။ ခုပြောခဲ့တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတာ ဒီသာသနာတော်တွင်းမှာသာ

©shwehinthar.com

ရနိုင်တဲ့ဉာဏ်မျိုး ဖြစ် တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့သာသနာတော်ရဲ့ ပြင်ဘက်မှာ ဒီလို ဝိပဿနာဉာဏ်မျိုး ရနိုင်ဖို့ဆိုတာ အလွန်ခက်ခဲတဲ့သဘောရှိတယ်။ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးဟာ ဘုရားရှင်ဟောကြားပြသ ဆိုဆုံးမထားတဲ့အတိုင်း သမထဝိပဿနာကျင့်စဉ် တွေကို စနစ်တကျကျင့်လို့ ဒီလို ဝိပဿနာဉာဏ်မျိုးတွေကို ရရှိတယ်ဆိုရင် ဒီလို အသိထူးဉာဏ်ထူးတွေကို အလွန်အဆင့်အတန်းမြင့်မားတဲ့ အသိဉာဏ် တွေလို့ မပြောနိုင်ဘူးလား? ပြောနိုင်ပါတယ်။ ဒီလို အဆင့်အတန်းမြင့်မားလှ တဲ့ အသိဉာဏ်တွေကို ရရှိထားတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးကို ဒီဉာဏ်တွေက ဒီသူတော်ကောင်းကို သံသရာခရီးမဆုံးသေးလို့ ထင်ရှားရှိနေဦးမယ်ဆိုရင် သံသရာခရီး တစ်လျှောက်လုံးမှာ အသိထူး ဉာဏ်ထူးရှိတဲ့ သူတော်ကောင်း တစ်ဦးဖြစ်အောင် စွမ်းဆောင်ပေးပါတယ်။ ပဥ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ် အကြောင်းကို နာကြားနေတဲ့ ခုလိုအချိန်မှာ ဒီအချက်ကိုတော့ သတိပြုထား ပါ။

စရဏမျိုးစေ့ကောင်း

သီ–ဣန္ဒြိ–ဘော–ဇာ၊ သတ်–စတ္တာ၊ မှတ်ပါ စရဏ – ဆိုတဲ့လင်္ကာ အတိုင်း –

၁။ သီလသံဝရ

၂။ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ

၃။ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ

၄။ ဇာဂရိယာနုယောဂ

၅-၁၁။ သူတော်ကောင်းတရား (၇)ပါး

၁၂-၁၅။ ရူပါဝစရဈာန် (၄)ပါး -

အားလုံးပေါင်းလိုက်တော့ စရဏတရား (၁၅)ပါးပဲ။

၁။ **သီလသံဝရဆိုတာက** – ရဟန်းဖြစ်ရင် ရဟန်းသီလ, လူဖြစ်ရင် လူ့ သီလကို စင်ကြယ်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းပဲ။

၂။ **ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ** – ဆိုတာကတော့ မျက်စိ-နား-နှာ-လျှာ- ကိုယ်-စိတ် ဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေခြောက်ပါး တံခါးခြောက်ပေါက်တို့မှာ အကုသိုလ် တရားတွေ မဝင်ရောက်နိုင်အောင် မဖြစ်ရအောင် သမထ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတစ်ခုခုထဲမှာ မိမိတို့ရဲ့စိတ်ကို အမြဲတမ်းသွတ်သွင်းထားခြင်းပဲ။ သတိနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကာ လိပ်ခွံနဲ့တူတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံထဲမှာ စိတ်ကို သွတ်သွင်းထားနိုင်ရင်တော့ မြေခွေးနှင့်တူတဲ့ ကိလေသာတွေဟာ ဝင်ရောက်ခွင့် မရနိုင်ဘူးလို့ သဠာယတနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် **ကုမ္မောပမာ သုတ္တန်** *(သံ-၂-၃၀၅။)* မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။

၃။ **ဘောဇနေ မတ္တညုတာ** – ဘောဇဉ်မှာ အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို သိရမယ်တဲ့ – ဘယ်လိုသိရမှာလဲ? – ခံယူတဲ့ အလှူခံတဲ့အပိုင်း, စားသုံးတဲ့ အပိုင်းဆိုတဲ့ နှစ်ပိုင်းလုံးမှာ အတိုင်းအရှည်ပမာဏကို သိဖို့ပဲ။

က။ အလှူရှင်ဒကာက သဒ္ဓါတရား အားကောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ လှူဖွယ် ဝတ္ထုက နည်းနေရင်တော့ လှူဖွယ်ဝတ္ထုအင်အားကို ငဲ့ပြီးတော့ နည်းနည်းပဲ အလှူခံရတယ်။

ခ။ လှူဖွယ်ဝတ္ထုကတော့ များပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အလှူရှင်ဒကာက နည်း နည်းပဲလှူချင်တဲ့ သဒ္ဓါတရား ရှိတယ်ဆိုရင်လည်း ဒကာရဲ့ သဒ္ဓါတရားကို ငဲ့ပြီးတော့ နည်းနည်းပဲ အလှူခံရတယ်။

ဂ။ အလှူ့ဒကာကလည်း သဒ္ဓါတရား သိပ်အားကောင်းတယ်၊ များများ ပဲ လှူချင်တယ်, လှူဖွယ်ဝတ္ထုတွေကလည်း သိပ်များနေတယ်ဆိုရင် မိမိရဲ့ ပမာဏကို နှိုင်းချိန်ပြီးတော့ မိမိနှင့် မျှတရုံလောက်ကိုပဲ အလှူခံရတယ်။ ဒီသုံးမျိုးကတော့ အလှူခံတဲ့နေရာမှာ အလှူခံတဲ့အပိုင်းမှာ အတိုင်းအရှည်ကို သိခြင်းပဲ။

စားသုံးတဲ့ အခါမှာတော့ – ဆွမ်းကို ပြီးခါနီးမှာ လေးလုတ် ငါးလုတ် လောက် လျော့ပြီးစားကာ ပစ္စဝေက္ခဏာဆင်ခြင်လျက် စားသုံးရမယ်။ ဒါက တော့ ဆွမ်းကိုသုံးဆောင်တဲ့အပိုင်းမှာ အတိုင်းအရှည်ကို သိခြင်းပဲ။

၄။ **ဇာဂရိယာနုယောဂ** – နိုးကြားမှု (= နိုးချပ်မှု)နှင့် ယှဉ်ခြင်း = နိုးကြားမှု (= နိုးချပ်မှု)ကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် အားထုတ်ခြင်း

©shwehinthar.com

– မအိပ်ဘဲ နေရုံမျှ လောက်ကိုတော့ နိုးကြားမှု (= နိုးချပ်မှု)နှင့် ယှဉ်ခြင်းလို့တော့ မဆိုလိုဘူး။ ညဥ့်သုံးယာမ်မှာ တစ်ယာမ်လောက်သာ ကျိန်းစက်ပြီး (လေးနာရီလောက် ဆိုပါစို့ — အဲဒီလောက်သာ ကျိန်းစက်ပြီး) ကြွင်းကျန်တဲ့ နာရီနှစ်ဆယ်လောက် ကာလပတ်လုံး စကြံသွားခြင်း ထိုင်ခြင်းဖြင့် သမထဝိပဿနာဆိုတဲ့ ရဟန်း တရားတွေကို ပွားများအားထုတ်ခြင်းကို နိုးကြားမှုနှင့် (= နိုးချပ်မှု)နှင့် ယှဉ်ခြင်း လို့ ဆိုလိုတယ်။

၅–၁၁။ **သ–သ–ဟိ–ဩ၊ ဗ္ဟ–ဝီ–ပေါ၊ မှတ်လော (၇) ဖြာ** – ဆိုတဲ့အတိုင်း သဒ္ဓါ, သတိ, ဟိရိ, ဩတ္တပ္ပ, ဗာဟုသစ္စ, ဝီရိယ, ဝိပဿနာပညာ - ဆိုတဲ့ သတ္တသဒ္ဓမ္မခေါ်တဲ့ သူတော်ကောင်းတရား (၇)ပါးပဲ။

သဒ္ဓါ ဆိုတာက ရတနာသုံးတန် ကံ-ကံ၏အကျိုးတရား စတဲ့ယုံကြည် သင့် ယုံကြည်ထိုက်တဲ့ သဒ္ဓေယျဝတ္ထုတို့အပေါ်၌ ယုံကြည်သက်ဝင်မှုကို ဆိုလိုတယ်။

သတိ –– သတိဆိုတာကတော့ ရုပ်-နာမ် ကြောင်း-ကျိုး = သင်္ခါရတရား တွေကို အောက်မေ့အမှတ်ရခြင်း, ဒီသင်္ခါရတရားတွေရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာတွေကို အောက်မေ့အမှတ်ရခြင်းသဘောကို ဆိုလိုတယ်။

ဟိရိက မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရား ဒုစရိုက်တရားတို့မှ ရှက်ခြင်း သဘော, ဩတ္တပ္ပက မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရား ဒုစရိုက်တွေမှ ကြောက် လန့်ခြင်းသဘောဖြစ်တယ်။ ပါရမီရှင်သူတော်ကောင်းတိုင်းမှာ ရှိရမည့်တရား တွေပဲဖြစ်ကြတယ်။

ဗာဟုသစ္စဆိုတာကတော့ – ဘုရားရှင်ရဲ့တရားတော်တွေမှာ လာရှိတဲ့ ရုပ်-နာမ် ကြောင်း-ကျိုး သင်္ခါရတွေကို အာဂမသုတခေါ်တဲ့ သင်သိ, အဓိဂမ သုတခေါ်တဲ့ ကျင့်သိ — ဒီအသိနှစ်မျိုးဖြင့် သိခြင်းကို ဆိုလိုတယ်။

တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သုတဓနံ။

(အံ-၂-၃၉၉။)

အဿ = ထိုရဟန်းတော်သည်။ **တထာရူပါ ဓမ္မာ** = ထိုသို့ ဟောကြား ထားအပ်ကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့ကို။ **ဗဟုဿုတာ** = များသော ဗဟုသုတ အကြားအမြင်ရှိကုန်သည်။ **ဟောန္တိ** = ဖြစ်ကုန်၏။ **ဓာတာ** = နှုတ်ငုံဆောင် ထားအပ်ကုန်သည်။ **ဝစသာ ပရိစိတာ** = နှုတ်ဖြင့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် လေ့ကျက်အပ်ပြီးကုန်သည်။ **မနသာနုပေက္ခိတာ** = စိတ်ဖြင့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုပွားအပ်ပြီးကုန်သည်။ **ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ** = သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ထွင်းဖောက်သိမြင်အပ်ပြီးကုန်သည်။ **ဟောန္တိ** = ဖြစ်ကြကုန်၏။ **ဘိက္ခဝေ** = ချစ်သားရဟန်းတို့. . . ။ **ဣဒံ** = ဤသဘောတရားကို။ **သုတဓနံ** = သုတဓန (= သူတော်ကောင်းဥစ္စာ)ဟူ၍။ **ဝုစ္စတိ** = ခေါ်ဆိုအပ်ပေ၏။

ဘုရားရှင် ဟောကြားထားတော်မူတဲ့ တရားတွေကို အထူးသဖြင့် ဒုက္ခ သစ္စာအမည်ရတဲ့ ဉပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး = ရုပ်တရား နာမ်တရား, သမုဒယ သစ္စာ အမည်ရတဲ့ အကြောင်းတရားတွေကို နှုတ်ငုံဆောင်ထားနိုင်တယ်။ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် အလွတ်ရအောင် လေ့ကျက်ထားတယ်။ — ဒါကတော့ သင်သိအဆင့်ပါ။ ဒါတွင်လား? မကသေးဘူး။ အဲဒီသင်္ခါရတရားတွေကို ကျင့် သိအနေနဲ့ သိအောင် စိတ်နှင့် အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ရှုတယ်။ ရှုတဲ့အတိုင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ပညာနှင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ထွင်းဖောက်သိမြင်တယ်။ ဒါ ကြောင့် အဋ္ဌကထာက - ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ - ဆိုတဲ့စကားလုံးကို ဒီလိုရှင်းပြ ထားတယ်။

ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါတိ အတ္ထတော စ ကာရဏတော စ ပညာယသုဋ္ဌု ပဋိဝိဒ္ဓါ ပစ္စက္ခံ ကတာ။ (အံ-ဋ္ဌ-၂-၃၆၄။)

ဒီအဋ္ဌကထာမှာလာရှိတဲ့ အတ္ထဆိုတာက ဒုက္ခသစ္စာ အမည်ရတဲ့ ဉပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို ဆိုလိုပါတယ်။ ကာရဏ ဆိုတာကတော့ သမုဒယသစ္စာ အမည်ရတဲ့ အကြောင်းတရားတွေကို ဆိုလိုတယ်။ ဒီဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ ဆိုတဲ့ သင်္ခါရတရားတွေကို သင်သိ ကျင့်သိ – ဒီအသိနှစ်မျိုးဖြင့် သိရင် ဗာဟုသစ္စဆိုတဲ့ သူတော်ကောင်းတရားနှင့် ပြည့်စုံပြီ။

ဝီရိယဆိုတာကတော့ သမထဝိပဿနာဆိုတဲ့ ကုသိုလ်တရားတို့၌ တာ ဝန်မဲ့ မနေဘဲ စွမ်းစွမ်းတမံ အပြင်းအထန်ကြိုးစားအားထုတ်မှုကို ဆိုလိုတယ်။ ဦးတည်ချက်ကတော့ – မဖြစ်ပေါ်သေးတဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို မဖြစ် အောင်, ဖြစ်ပေါ်ပြီးတဲ့ အကုသိုလ်တွေကို ပယ်နိုင်အောင်, မဖြစ်ပေါ်သေးတဲ့ ကုသိုလ်တွေကို ဖြစ်ပေါ်လာအောင်, ဖြစ်ပေါ်ပြီးတဲ့

©shwehinthar.com

ကုသိုလ်တရားတွေကို အရဟတ္တမဂ်ဆိုက်သည်အထိ တိုးပွားလာအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းပဲ ဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာပညာဆိုတာကတော့ လောဘထုအစိုင်အခဲ ဒေါသထု အစိုင်အခဲ မောဟထုအစိုင်အခဲစတဲ့ ကိလေသာထု အစိုင်အခဲတွေကို ဖြိုခွဲ ဖျက်ဆီးနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာတွေကို ဆိုလိုပါတယ်။ ၁၂-၁၅။ စတုက္ကနည်းအားဖြင့် - ပထမစျာန် ဒုတိယစျာန် တတိယစျာန် စတုတ္ထစျာန်ဆိုတဲ့ ရူပါဝစရစျာန်လေးပါး -

အားလုံးပေါင်းလိုက်တော့ စရဏတရား (၁၅)ပါးဖြစ်တယ်။

ခုပြောခဲ့တဲ့ ဝိဇ္ဇာနှင့် စရဏ ခွဲထားသတ်မှတ်ချက်ကိုကြည့်ရင် ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေဟာ ဝိဇ္ဇာနှင့် စရဏ နှစ်ဘက်လုံးမှာပဲ ပါဝင်နေတာကို တွေ့နိုင်ပါ တယ်။

ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ - စရဏမျိုးစေ့ နှစ်ဘက်ရတရား

တစ်ခါတစ်ရံမှာ — စျာန်ရ တိဟိတ်ပုထုဇန်ဖြစ်တဲ့ ဝိပဿနာဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းနေဆဲပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စျာန်ကို ရရှိထားပြီးတဲ့ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်သူတော်ကောင်းတွေဟာ သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို ရောက်ရှိသွားတတ်ကြပါတယ်။ အဲဒီလို ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ရှိ သွားကြတယ်ဆိုတာ သူတို့ရရှိထားတဲ့ စျာန်တို့ရဲ့ စွမ်းအင်ကြောင့် စျာန်နှင့် လျော်ညီစွာ ရောက်ရှိသွားကြခြင်း ဖြစ်တယ်၊ စျာန်တွေက ပဋိသန္ဓေအကျိုး ကို ပေးကြခြင်း ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခါမျိုးမှာ သူတို့ရဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေက ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို မပေးနိုင်ကြပါဘူး။

ဈာနလာဘီနံ ပန အနာဂါမိဿ စ ဗြဟ္မလောကေယေဝ ပဋိသန္ဓာနတော ပစ္စယော န ဟောတိ။ (ပဋိသံ-ဋ္ဌ-၁-၂၅၀။)

ဒီလို ဝိပဿနာဉာဏ်တွေက ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို မပေးခဲ့ရင် ဒီလို ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို မပေးတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဟာ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ထဲမှာပဲ အကျုံးဝင်ပါတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိခြင်းရဲ့ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကောင်း သက်သက်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခု - စရဏမျိုးစေ့ဖြစ်တဲ့ ဝိပဿနာ အကြောင်း ပြောကြရအောင် . . . ။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် စေတနာသုတ္တန်မှာ *(သံ-၁-၂၉၅။)* -

နော စေ ဘိက္ခဝေ စေတေတိ၊ နော စေ ပကပ္ပေတိ၊ အထ စေ အနုသေတိ . . .

စသည်ဖြင့် အနုသယဓာတ် ထင်ရှားရှိခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့် ဝိပဿနာကံတွေကလည်း ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးနိုင်ကြောင်းကို ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။

ပုဗ္ဗဘာဂေ ဘဝနိဗ္ဗတ္တကကုသလာကုသလာယူဟနံ, ပကပ္ပနဥ္စ ဝိနာပိ ဘဝေသု ဒိဋ္ဌာဒီနဝဿ ယောဂိနော အနုသယပစ္စယာ ဝိပဿနာစေတနာပိ ပဋိသန္ဓိဇနကာ ဟောတိ။ (သံ-ဋီ-၂-၈၃။)

အနုသယေ သတိ ကမ္မဝိညာဏဿ ဥပ္ပတ္တိယာ အဝါရိတတ္တာ ဇေတံ အနုသယဇာတံ ပစ္စယော၀ ဟောတိ။ (သံ-ဋ္ဌ-၂-၆၆။)

ဒီ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ ဖွင့်ဆိုထားတဲ့အတိုင်း အနုသယဓာတ် ထင်ရှား ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်၌ ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတဲ့ ကမ္မဝိညာဏ်ရဲ့ ဖြစ်မှုကို ဘယ်လိုမှ တားမြစ်လို့ မရနိုင်ဘူး။

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက (၃၁)ဘုံအတွင်းမှာရှိတဲ့ အကြောင်းတရားနှင့် တကွသော ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာအမည်ရတဲ့ သင်္ခါရတရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာရေးသုံးတန် တင်ကာ တွင်တွင်ကြီး ဝိပဿနာ ရှုနိုင်တဲ့အတွက် ဘဝတွေရဲ့အပြစ်ကို ကောင်းကောင်းကြီး ဉာဏ်နှင့် မြင်နေပြီ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့ ဆိုက်အောင်ပင် ဝိပဿနာဘာဝနာကို စီးဖြန်းနိုင်ပြီ။ ဒါပေမဲ့ - ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကဲ့သို့သော ဝိပဿနာဉာဏ်တွေကို သူက နှစ်သက်မြတ်နိုးနေပြန်တယ်။ ဒီလို ဝိပဿနာဉာဏ်ကို နှစ်သက်မြတ်နိုးမှု အဘိနန္ဒနကိလေသာဟာ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကဲ့သို့သော ဝိပဿနာဉာဏ်က ကာမာဝစရသုဂတိပဋိသန္ဓေကဲ့သို့သော ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးဖို့ရန်အတွက် အားပေးထောက်ပံ့တတ်တဲ့ အကြောင်းတရား ဖြစ်နေတယ်။ ဒီလို ဝိပဿနာ ကို နှစ်သက်မြတ်နိုးမှုဆိုတဲ့ အထောက်အပံ့ကို ရရှိတဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ကဲ့သို့သော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ ဝိပဿနာစေတနာကလည်း ကာမသုဂတိပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်တဲ့စွမ်းအား

©shwehinthar.com

ရှိလာပြန်တယ်။

(ပဋိသံ-၄-၁-၂၅၀။)

ဝိပဿနာဉာဏ်က တစ်ခါတစ်ရံ ဒီလို ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးတတ်တဲ့ သဘော ရှိတယ်။ ဒီယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဝိပဿနာကို စီးဖြန်းနေတဲ့အခါမှာ ဘဝတစ်ခုခုကို ရည်ရွယ်မှန်းထားပြီး လိုလားတောင့်တကာ စီးဖြန်းနေတာ တော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ ရည်မျှော်ပြီးတော့ ဝိပဿနာဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းနေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နိဗ္ဗာန်သို့ မဆိုက်ရောက်မီ တစ်နည်းပြောရရင်တော့ ပရိနိဗ္ဗာန်မဝင်စံမီ ဝိပဿနာဘာဝနာကို စီးဖြန်း ရင်း ဝိပဿနာဉာဏ်အပေါ်၌ နှစ်သက်မြတ်နိုးမှု ဖြစ်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို နှစ်သက်မြတ်နိုးမှု ဆိုတဲ့ အဘိနန္ဒနကိလေသာရဲ့ အထောက်အပံ့ကို ရရှိတဲ့အတွက် ဝိပဿနာဉာဏ်က ကာမသုဂတိပဋိသန္ဓေ အကျိုးကို ပေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ဝိပဿနာဉာဏ်တွေက ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကို ပေးခဲ့ရင် အဲဒီ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုပေးတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဟာ စရဏမျိုးစေ့ထဲမှာ အကျုံးဝင်သွားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဟာ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ စရဏမျိုးစေ့ နှစ်ဘက် လုံး၌ ပါဝင်နေခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဒီဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ကောင်း စရဏမျိုးစေ့ကောင်းတွေကို အဓိကာရကောင်းမှု ကုသိုလ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ်အလောင်းလျာဖြစ်တဲ့ သူတော်ကောင်းဟာ ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွေမှာ ဒီဝိဇ္ဇာ မျိုးစေ့ကောင်း စရဏမျိုးစေ့ကောင်းဆိုတဲ့ အဓိကာရကောင်းမှုကုသိုလ် ပါရမီ မျိုးစေ့ကောင်းတွေကို ဆည်းပူးရှာမှီးခဲ့ပါတယ်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တွေကို ရရှိ မည့်သူတော်ကောင်း ဖြစ်တဲ့အတွက် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်အထိ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတွေကို အားထုတ်ခဲ့ဖူးတယ်ဆိုတဲ့အချက်ကိုတော့ မမေ့ပါနဲ့။

(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၇၂။)

စရဏမျိုးစေ့ကောင်းတွေက လက်ခြေနှင့်တူတယ်။ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ကောင်း တွေက မျက်စိနှင့်တူတယ်။ လက်ခြေရှိတဲ့သူဟာ လိုရာအရပ်ကို သွားနိုင်တယ်၊ မျက်စိရှိတဲ့သူဟာ အရာဝတ္ထုအမျိုးမျိုး အရောင်အဆင်းအမျိုးမျိုးကို မြင်နိုင် တယ်၊ အလားတူပဲ – စရဏမျိုးစေ့ကောင်းတွေက သတ္တဝါတစ်ဦးကို အလိုရှိ ရာ အထက်တန်းကျတဲ့ ဘုံဘဝတွေကို ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးတယ်။ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့တွေက အဲဒီဘဝတွေမှာ အထက်တန်းကျတဲ့ ပညာမျက်စိအမြင်ကို ဖြစ်စေတယ်။

ဒါနကျင့်စဉ်ဟာလည်း သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ အလေ့အကျင့်ဖြစ်လို့ သီလဆိုတဲ့ စရဏမျိုးစေ့ထဲမှာပဲ အကျုံးဝင်နေတယ်လို့မှတ်ပါ။ နောက်တစ်ခု ကတော့ – သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကဲ့သို့သော ဝိပဿနာဉာဏ်တွေကလည်း ရံခါသံသရာခရီး မဆုံးသေးတဲ့ သတ္တဝါရဲ့ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးနိုင်ကြောင်း ကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော် *(ပဋိသံ-၆၀။)* မှာ ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဟာ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ စရဏမျိုးစေ့ နှစ်မျိုးစလုံး၌ ပါဝင်နေခြင်း ဖြစ်တယ်။

ခု ဟောနေတဲ့ ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ်ရဲ့ အလောင်းအလျာ ဟာလည်း အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား မပွင့်မီ ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွင်းမှာကတည်းက ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့ အထွတ်တပ်ထားတဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မျှော်မှန်း၍ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ကောင်း စရဏမျိုးစေ့ ကောင်းလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အဓိကာရ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကို ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးခဲ့ပါတယ်။ သို့သော်လည်း ကံမကောင်း အကြောင်းမလှလေတော့ သူဆင်းရဲဘဝသို့ရောက်အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ မကောင်းမှုအကုသိုလ်က ဝင်ရောက်ပြီး အားပေးထောက်ပံ့လိုက်တဲ့အခါ အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းတော်မူတဲ့အချိန်မှာ သူဆင်းရဲအမျိုးမှာ လူလာဖြစ်ရပြန်တယ်၊ အစာအာဟာရ အလွန်ရှားပါးတဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်ရတယ်၊ သူတစ်ပါးတို့ ထံမှာ သူရင်းငှား လုပ်ပြီး အသက်မွေးရတယ်၊ သံသရာ၌ ငြီးငွေ့ဖွယ်ရာ အပြစ်တွေကို သိမြင်တဲ့အတွက် သာသနာဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ကာ ရှင်ရဟန်း ပြုလိုသော်လည်း သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေမှာ အမြဲတမ်း ကြိုးပမ်းနေရတဲ့အတွက် ရှင်ရဟန်းပြုခွင့်မရ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။

သူ့ရဲ့စဉ်းစားခန်း

> *မဟန္ဓကာရပိဟိတာ၊ တိဝိဓဂ္ဂီဟိ ဍယှရေ။*
> *ကေန နုခေါ ဥပါယေန၊ ဝိသံယုတ္တော ဘဝေ အဟံ။*

©shwehinthar.com

ဒေယျဓမ္မော စ မေ နတ္ထိ၊ ဝရာကော ဘတကော အဟံ။
ယံနူနာဟံ ပဉ္စသီလံ၊ ရက္ခေယျံ ပရိပူရယံ။　(အပဒါန-၁-၈၅။)

မေ - ငါ့အား။ **မဟန္တကာရပိဟိတာ** - ကြီးမားသော ကိလေသာ အမိုက်တိုက်တို့က ပိတ်ဆို့ကာဆီး၍ထားအပ်ပါကုန်၏။ **တိဝိဓဂ္ဂိဟိ** - ငရဲမီး ပြိတ္တာမီး သံသရာမီးဆိုတဲ့ သုံးမျိုးသော မီးတို့သည်။ **ဍယှရေ** - တဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်၍ နေကြပါကုန်၏။ **အဟံ** - ငါသည်။ **ကေန နု ခေါ ဥပါယေန** - အဘယ်မည်သော အကြောင်းဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့်။ **ဝိသံယုတ္တော** - ကွေကွင်းရသည် လွတ်မြောက်ရသည်။ **ဘဝေ** - ဖြစ်ရပါအံ့နည်း။

ငါ့ကို ကြီးမားတဲ့ ကိလေသာအမိုက်တိုက်တို့က ပိတ်ဆို့ကာဆီးပြီးထား တယ်၊ သာသနာတော်သို့ဝင်ရောက်ကာ ရှင်ရဟန်းပြုလို့မရအောင် သံသရာ ဝဋ္ဋကရုန်းထွက်လို့မရအောင် ပိတ်ဆို့ကာဆီးပြီးတော့ထားတယ်။ ငရဲမီး ပြိတ္တာ မီး သံသရာမီး — ဆိုတဲ့ မီးသုံးမျိုးတို့ကလည်း လောင်မြိုက်နေတယ်။ ငါဟာ ဘယ်ပုံ ဘယ်ပန်း ဘယ်နည်းလမ်းဖြင့် ဒီဝဋ္ဋဆင်းရဲဒုက္ခနှင့် ကွေကွင်း ခွဲခွာရ ပါ့မလဲ? ဒီလို သူက စဉ်းစားတယ်။ နောက်ထပ်လည်း စဉ်းစားပြန်တယ် -

မေ - ငါ့အား။ **ဒေယျဓမ္မော စ** - လှူဖွယ်ဝတ္ထုသည်လည်း။ **နတ္ထိ** - မရှိပေ။ **အဟံ** - ငါသည်။ **ဝရာကော** - ဆင်းရဲနွမ်းပါးလှသော။ **ဘတကော** - သူရင်းငှားသည်။ **အမှိ** - ဖြစ်ရပေ၏။ **အဟံ** - ငါသည်။ **ပဉ္စသီလံ** - ပဉ္စသီလကို။ **သမာဒိယိတွာ** - ဆောက်တည်၍။ **ပရိပူရယံ - ပရိပူရေန္တော** - ဖြည့်ကျင့်လျက်။ **ရက္ခေယျံ** - ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရပါမူကား။ **ယံနူန** - ကောင်းလေစွ။ —

ငါ့မှာ သူများလို အလှူဒါနပြုလောက်အောင် လှူဖွယ်ဝတ္ထုဆိုတာက လည်း မရှိဘူး။ ငါဟာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ သူရင်းငှားတစ်ဦးသာ ဖြစ်တယ်။ သူတစ်ပါးကို မှီခိုခယပြီး အသက်မွေးရတဲ့ လူသားတစ်ဦးသာဖြစ်တယ်။ ငါဟာ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ပြီး ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြည့်ကျင့်ကာ ထိန်းသိမ်းစောင့် ရှောက်ရရင်တော့ သိပ်ကောင်းမှာပဲ — ဒီလို သူက စဉ်းစားခဲ့တယ်။

သူရဲ့ ခုလို စဉ်းစားပုံတွေကို ကြည့်ရင်တော့ သူဟာ ပါရမီ တော်တော် ကလေးတော့ ရင့်ညောင်းလာပြီလို့ ခန့်မှန်းလို့ရပါတယ်။ ဒီလို စဉ်းစားပြီး တော့ အနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ လက်ျာရံတပည့်ကြီး အရှင်နိသဘ မထေရ်မြတ်ထံသို့ သွားရောက်ကာ ငါးပါးသီလကို ခံယူဆောက်တည်လိုက်ပါ တယ်။ ထိုအချိန်အခါဟာ လူတို့ရဲ့သက်တမ်း အနှစ်တစ်သိန်းတမ်း ဖြစ်တယ်။ အနှစ်တစ်သိန်းတို့ ကာလပတ်လုံး ဆောက်တည်ထားတဲ့ သူရဲ့ သီလတွေကို မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့ပါတယ်။

ရှေးရှေး ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွင်းမှာထဲက ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ ကောင်း စရဏမျိုးစေ့ကောင်းဆိုတဲ့ အဓိကာရကောင်းမှုတွေကို ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးခဲ့တဲ့ သူတော်ကောင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနောမဒဿီဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်တွင်းမှာ သီလကို ရှေ့တန်းတင်ကာ ပါရမီတွေကို ဖြည့်ကျင့် ခဲ့တာမှန်ပေမဲ့ ရေတစ်ခွက်သော်လည်း မလှူဖူးဘူး, ဆွမ်းတစ်ဇွန်းသော်လည်း မလောင်းလှူဖူးဘူး, တရားတော်ကိုသော်လည်း တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မနာ ယူဖူးဘူး, တရားဘာဝနာကိုသော်လည်း လုံးလုံးအားမထုတ်ဖူးဘူး - စတဲ့ အချက်တွေကတော့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ သဘောတော့ ရှိပါတယ်။ ရေတစ်ခွက် လောက်သော်လည်း လှူဖူးကောင်း လှူဖူးနိုင်တယ်၊ ဆွမ်းတစ်ဇွန်းလောက် သော်လည်း လှူဖူးကောင်း လှူဖူးနိုင်တယ်၊ ပန်းတစ်ပွင့်လောက်သော်လည်း လှူဖူးကောင်း လှူဖူးနိုင်တယ်၊ စွမ်းအားရှိသလောက် တရားနာယူခြင်း သမထ ဝိပဿနာတရားတွေကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်ခြင်းဆိုတဲ့ သဘောတရားတွေဟာလည်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ ဒီလောက် သီလကို ဖြူစင်အောင် နှစ်ပေါင်းတစ်သိန်းလောက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နေတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးအဖို့ ဒီလို ကုသိုလ်မျိုးတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ဖို့ရန် အခွင့်အရေးကား ရနိုင်တဲ့သဘောတော့ ရှိကောင်းရှိနိုင်ပါတယ်။

သီလတည်းဟူသော မြေပေါ်မှာရပ်တည်ပြီး ကြံချစိုက်ပျိုးလိုက်တဲ့ ဒါန ကုသိုလ် သမထဝိပဿနာကုသိုလ်တွေဟာ အနည်းငယ်ပင် ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပါ စေ၊ ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုး များမြတ်တဲ့အကျိုးကို ပေးနိုင်တဲ့စွမ်းအား ရှိပါတယ်။

သေခါနီးကာလသို့ ဆိုက်ရောက်လာပြီ။ ဒီအခါမှာ မိမိရဲ့သီလတွေကို ပြန်ပြောင်းပြီး ဆင်ခြင်လိုက်တဲ့အခါ အနှစ်တစ်သိန်းတို့ကာလပတ်လုံး ကျိုးမှု ပေါက်မှု ပြောက်မှု ကြားမှုမရှိဘဲ ဖြူဖြူစင်စင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြည့်ကျင့်နိုင်ခဲ့ တာကို တွေ့မြင်ရတဲ့အခါ အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါဟာ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ သေခါနီးကာလဆိုတာက နှလုံးသွင်း

©shwehinthar.com

တစ်ချက်မှား သွားရင် လမ်းလွဲသွားနိုင်တဲ့ အချိန်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို သေခါနီးကာလမှာ မိမိသီလကို ပြန်ဆင်ခြင်လိုက်လို့ မိမိရဲ့သီလတွေဟာ ဖြူစင်မှုမရှိတာကို တွေ့ ရရင် စိတ်ချမ်းသာမှုဖြစ်ဖို့ရန် အလွန်ခဲယဉ်းတဲ့သဘောရှိပါတယ်။ ဒီအချက်ကလေးတွေဟာ တရားနာပရိသတ်တွေ သတိပြုသင့်တဲ့ အချက်ကလေးတွေ ပဲ။

အလွန်ရနိုင်ခဲသော အကျိုးထူး

ဒီသူတော်ကောင်းဟာ ကွယ်လွန်ပြီးနောက် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရှိသွား တယ်။ ဒီသီလကုသိုလ်တို့ရဲ့ စွမ်းအားကြောင့် – လူမင်းစည်းစိမ်, နတ်မင်း စည်းစိမ်, စကြဝတေးမင်းစည်းစိမ်တွေ အကြိမ်များစွာ ခံစားခဲ့ရတယ်။ အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်မှသည် ဂေါတမဘုရားရှင် ရဲ့ သာသနာတော်သို့တိုင်အောင် တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတို့ကာလ ပတ်လုံး အပါယ်လေးဘုံသို့ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မလားမရောက်ခဲ့ရဘူး။ ဒီ လောက် အချိန်ကြာမြင့်စွာ အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်မြောက်မှုဆိုတဲ့ အခွင့် အရေးဟာ သံသရာတစ်ခွင်မှာ ကျင်လည်ရစဉ် အလွန်ရနိုင်ခဲတဲ့ အခွင့်အရေး တစ်ခုသာ ဖြစ်ပါတယ်။

အကျိုးထူး (၃) ရပ်

ဒီလို သံသရာတစ်ခွင် ကျင်လည်ရစဉ်မှာ သူ့မှာ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်းမှာ ထူးခြားတဲ့ အကျိုးတရား (၃)မျိုးကို သူရရှိတယ်။ ဘာအကျိုးတွေလဲ? —

ဒီဃာယုကော မဟာဘောဂေါ, တိက္ခပညော ဘဝါမဟံ။

(အပဒါန-၁-၈၆။)

၁။ ဒီဃာယုက = အသက်ရှည်ခြင်း,
၂။ မဟာဘောဂ = စည်းစိမ်ဥစ္စာများပြားခြင်း,
၃။ တိက္ခပည = ထက်မြက်သောဉာဏ်ပညာရှိခြင်း –

ဒီအကျိုးတရား (၃)မျိုးကို ဘဝတိုင်းမှာ သူရရှိတယ်။ သီလတွေကို ဖြူစင် အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့တဲ့အတွက် သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင် ကြဉ်ခဲ့တယ်။ သတ္တဝါတွေကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့တယ်။ သတ္တဝါတွေကို စိတ်ဆင်းရဲအောင် ပြုမူပြောဆိုဆက်ဆံခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့ တယ်။ ဒီ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံတွေက သူ့ကို ရောက်လေရာ ဘဝတိုင်းမှာ ကျန်းမာအောင် အနာရောဂါကင်းအောင် စိတ်ချမ်းသာအောင် အသက်ရှည် အောင် အားပေးထောက်ပံ့လျက်ရှိကြတယ်။ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့တယ်။ သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကို ဖျက်ဆီး ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့တယ်။ ဒါန သီလစတဲ့ စရဏမျိုးစေ့ကောင်းတွေကို ပြုစု ပျိုးထောင်ခဲ့တယ်။ ဒီကောင်းမှုကုသိုလ်ကံတွေက စည်းစိမ်ဥစ္စာပေါ်များအောင် ရပြီး စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ မပျက်စီးအောင် ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိပါတယ်။ အတိတ်ကထူထောင်ခဲ့တဲ့ စရဏမျိုးစေ့တွေရဲ့ အကျိုးဆက်တွေပဲ။

တစ်ဖန် ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာဖြစ်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်တောင့်တလျက် ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ကောင်းတွေကိုလည်း ထိုထိုဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွင်းမှာ ထူထောင်ခဲ့တယ်။ ဒီလို အဆင့်အတန်းမြင့်မားလှတဲ့ အသိထူး ဉာဏ်ထူးတွေက ပါရမီမျိုးစေ့ကောင်းတွေက ရောက်လေရာဘဝမှာ ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်စူးရှတဲ့ ကြီးမားတဲ့ဉာဏ်ပညာရှိတဲ့ သူတော်ကောင်း တစ်ဦး ဖြစ်အောင် စွမ်းဆောင်ပေးတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တစ်သိန်းဆိုတဲ့ ကာလအတွင်းမှာ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်းမှာ အသက်ရှည်ရတယ်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပေါ်များရတယ်၊ ထက်မြက်တဲ့ဉာဏ်ပညာရှိတဲ့ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ရတယ်။

ဒီအသက်ရှည်ခြင်း, စည်းစိမ်းဥစ္စာ ပေါ်များခြင်း, ပညာဉာဏ်ကြီးမားခြင်း ဆိုတဲ့ ဒီအကျိုးတရားတွေဟာ ဒီနေ့လူသားတွေ အလေးဂရုပြုကာ ရှာဖွေ နေတဲ့ လိုအပ်ချက်တွေပဲ မဟုတ်လား? ဒီနေ့ လူသားတွေဟာ မိုးလင်းကနေ မိုးချုပ်သည်အထိ ဒီအကျိုးတရားတွေကိုပဲ ရှာဖွေနေကြတာ မဟုတ်လား? ဒီတော့ ငါးပါးသီလကို ရှေ့တန်းတင်ကာ ဖြည့်ကျင့်ထားအပ်တဲ့ ဒီကောင်းမှုကုသိုလ်တွေက ဒီအကျိုးတရားတွေကို ပေးစွမ်းနိုင်တယ်ဆိုရင် ကိုယ်ကျင့် တရားတွေကို ဖြူစင်အောင်ကြိုးစားဖို့ မကောင်းဘူးလား? - သိပ်ကောင်းတယ် သိပ်ကောင်းတယ်။ သမထဝိပဿနာရေစဉ်ဖြင့် မိမိတို့ရဲ့ စိတ်အစဉ်တွေကို ဖြူစင်အောင် ဆေးကြောသုတ်သင်ပေးဖို့, ဖြူစင်မြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ ဖြစ်အောင် သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတို့ဖြင့် မိမိတို့ရဲ့

©shwehinthar.com

စိတ်ဓာတ်တွေကို မြှင့်တင်ပေးဖို့ မကောင်းဘူးလား? - သိပ်ကောင်းတယ် - သိပ်ကောင်းတယ်။

ခုပြောနေတဲ့ ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ်အလောင်းကို ကြည့်ပါ။ ဘဝ တစ်ခုမှာ အနှစ်တစ်သိန်းလောက်ကာလပတ်လုံး မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားအောင် မိမိရဲ့စိတ်အစဉ်ကို သီလရေစင်ဖြင့် ဖြူစင်အောင် ဆေးကြော သုတ်သင်ပေးခဲ့တယ်။ သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတို့ဖြင့် မိမိရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို အထက်တန်းကျတဲ့ စိတ်ဓာတ်ဖြစ်အောင် မြှင့်တင်ပေးခဲ့တယ်။ ဘဝတစ်ခုမှာ ကြိုးစားခဲ့တဲ့ ဒီကောင်းမှုကုသိုလ်ဟာ တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်တိုင် ဆက်တိုက်အကျိုးပေးခဲ့တယ်။ အဆက်မပြတ် ဆက်တိုက်ကြိုးစား အားထုတ် ခဲ့တဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေဟာ အကျိုးပေးရင် ဒီလို ဆက်တိုက်အကျိုးပေး တတ်တဲ့သဘောရှိတယ်။

အလွန်ရနိုင်ခဲသော အကျိုးထူးတစ်ရပ်

အပရိမေယျေ ကပ္ပေ၊ ပဉ္စသီလာနိ ဂေါပယိံ။
ဒုဂ္ဂတိံ နာဘိဇာနာမိ၊ ပဉ္စသီလာနိဒံ ဖလံ။ (အပဒါန-၁-၈၆။)

ငါသည် တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်က ငါးပါးသီလကို ဆောက် တည်ခဲ့တယ်။ ထိုဘဝကစပြီး ဒီနောက်ဆုံးဘဝအထိ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိဘဝဆို တာကို တစ်ခါမျှ မသိခဲ့စဖူးဘူး။ — သိပ်ကောင်းတယ် - သိပ်ကောင်းတယ်။

အပါယ်ဘေးမှ လွတ်မြောက်ဖို့ဆိုတာ အလွန်ခက်ခဲတဲ့ အခွင့်အရေးကြီး တစ်ခုဖြစ်တယ်။ ဒီလို အပါယ်ဘေးဆိုးကြီးမှ ထုတ်ဆောင်ကယ်တင်ပေးမည့် တရားတစ်ခု ထင်ရှားရှိနေတယ်ဆိုရင် ဒီတရားမျိုးတွေကို ဖြည့်ကျင့်ဆည်း ပူးထားဖို့ မကောင်းဘူးလား? — သိပ်ကောင်းတယ် - သိပ်ကောင်းတယ်။

နောက်ဆုံးဘဝရောက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ဘုန်းကြီးတို့ ဂေါတမမြတ်စွာ ဘုရားရှင်လည်း ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်တော်မူလာပြီးဖြစ်တယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်ကြီး နေလအသွင် ထွန်းလင်းတင့်တယ်နေတဲ့ အချိန်မှာ — ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ်အလောင်း သူတော်ကောင်းဟာ နတ်ပြည် နတ် လောကမှစုတေပြီး လူ့ပြည်လူ့လောကဝယ် ဝေသာလီပြည် ချမ်းသာကြွယ်ဝ တဲ့ သူဌေးအမျိုးအနွယ်အိမ်မှာ လာရောက်ပြီး လူဖြစ်ရပြီ။

ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ်အလောင်း အမျိုးကောင်းသားကလေး ငါး နှစ်သားအရွယ်ရောက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ — ရှေးယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာ အတိုင်း မိဘနှစ်ပါးတို့ကလည်း ဝါဆိုခါနီးကာလဝယ် ဒီဝါတွင်းမှာ ကိုယ်ကျင့် သီလဖြူစင်စွာဖြင့် နေထိုင်ကြမယ်ဆိုတဲ့ ဦးတည်ချက်နှင့် -— ငါးပါးသီလကို ခံယူဆောက်တည်ကြတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့တပည့်သာဝက မထေရ်မြတ်တစ်ပါး ထံမှာ ဆောက်တည်ကြတယ်လို့ ယူဆရပါတယ်။

ပါရမီမျိုးစေ့ကောင်းဆိုတဲ့ ကံတွေက ရေကန်အသင့် ကြာအသင့်ဖြစ် အောင် ဖန်တီးပေးနေကြတယ်။ ပါရမီကုသိုလ်ကံတွေဟာ အကျိုးပေးလာပြီ ဆိုရင် သိပ်အားရဖို့ကောင်းတယ် —

ဒီလို မိဘတွေက သီလခံယူနေတဲ့အခါမှာ ငါးနှစ်သားအရွယ်မှာရှိတဲ့ ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ်အလောင်း သူတော်ကောင်းကလည်း အနီး အနားမှာ ထိုင်ပြီးနားထောင်နေပါတယ်။ အဲဒီအချိန်အခါမှာ ဘာဖြစ်လာ သလဲ? —

သဟ သုတွာနဟံ သီလံ၊ မမ သီလံ အနုဿရိံ။
ဧကာသနေ နိသီဒိတွာ၊ အရဟတ္တမပါပုဏိံ။ (အပဒါန-၁-၈၅။)

မိဘတွေက ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်နေတဲ့အသံကို ကြားလိုက်တော့ ဒီသူငယ်ကလေးက ဟိုလွန်ခဲ့တဲ့ တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်က အနောမဒဿီဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်မှာ မိမိ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ခဲ့တဲ့ ငါးပါးသီလကို အမှတ်ရပြီ။ အဲဒီအချိန်မှာ ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပီတိ သောမနဿပန်းတွေကလည်း ပွင့်လန်းပြီး လာကြတယ်။ ထိုအချိန်အခါမှာ သီလပေးနေတဲ့ မထေရ်မြတ်ကလည်း သစ္စာလေးပါးနှင့် စပ်တဲ့ တရားစကား များကို ဟောကြားပြသ ဆိုဆုံးမပေးတယ်လို့ပဲ ယူဆရပါတယ်။ ဘာကြောင့် လဲ? – သာဝကပါရမီဉာဏ်အရာမှာ **ပရတောဃောသ**လို့ ခေါ်ဆိုတဲ့ ဘုရားရှင်ထံမှာပဲဖြစ်စေ, ဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့်သာဝကတစ်ဦးဦးထံမှပဲဖြစ်စေ သစ္စာလေးပါးနှင့် စပ်တဲ့ တရားစကားကို နာကြားခွင့် ရရှိခြင်းဆိုတဲ့ အင်္ဂါရပ် တစ်ခုဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ အာဠာရရသေ့ဘဝ, ဥဒကရသေ့ဘဝမှ ကွယ်လွန်ပြီးတဲ့အခါ အရူပဘုံသို့ ရောက်ရှိသွားကြတဲ့ အရူပဗြဟ္မာတွေဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တဲ့ ပါရမီမျိုးစေ့ကောင်းတွေ ထင်ရှား ရှိကြပေမဲ့လို့ ပရတောဃောသ

©shwehinthar.com

= သူတစ်ပါးတို့ထံမှ သစ္စာလေးပါးနှင့် စပ်တဲ့ တရားစကားကို နာကြားခွင့် ရရှိခြင်းဆိုတဲ့ အကြောင်းအင်္ဂါရပ် ချို့တဲ့လို့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်ဖြစ်သွားကြတဲ့ ထုံးတွေ ရှိပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ်အလောင်း သူတော်ကောင်း ကလေးဟာ တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်က မိမိ ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ သီလပါရမီတွေကို အမှတ်ရကာ ဆင်ခြင်မိတဲ့အခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာခြင်း ဆိုတဲ့ စိတ်ရွှင်လန်းတက်ကြွမှုတွေ ဖြစ်နေတုန်း သစ္စာလေးပါးနှင့် စပ်တဲ့တရား စကားကိုလည်း နာကြားခွင့်ရရှိတဲ့အတွက် – ဘာဖြစ်သွားသလဲ? –

ဧကောသနေ နိသီဒိတွာ၊ အရဟတ္တမပါပုဏိ။ *(အပဒါန-၁-၈၅။)*

ထိုတစ်ထိုင်အတွင်းမှာပဲ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုကာ ဆိုက် ရောက်သွားတော်မူခဲ့တယ်။

လွယ်လှချည်လားလို့တော့ မထင်လိုက်နှင့်နော် – အနှစ်တစ်သိန်းတို့ ကာလပတ်လုံး မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့် ရှောက်ခဲ့တဲ့ သီလကျင့်စဉ်တွေကို ပြန်ပြီးတော့ကြည့်ပါ။ ဘယ်လောက် ခက် ခက်ခဲခဲ ကြိုးစားခဲ့ရတဲ့ လုပ်ငန်းခွင် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အနှစ်တစ်ရာလောက် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖို့ဆိုတာတောင် အလွန်ခက်ခဲတဲ့ လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ အနှစ်တစ်သိန်းဆိုတော့ ပြောဖွယ်ရာတောင် မလိုတော့ဘူး။ ဒါတွင်လား? မကသေးဘူး။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာဖြစ်တော်မူတဲ့အတွက် ရှေးရှေးဘုရားရှင် တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွင်းမှာထဲက သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့တိုင်အောင် ဝိပဿနာဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကိုလည်း စီးဖြန်းခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒီလို ခက်ခဲတဲ့ ပါရမီတွေကို အရဟတ္တဖိုလ်ရနိုင်လောက်အောင် အခန့်သင့်ဖြစ်အောင် ကြိုး စားခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကိုတော့ မမေ့နဲ့နော် –

ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့ သန့်ရှင်းရန် အကြောင်းငါးရပ်

ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တွေ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းဖို့ရန်အတွက် – အဓိဂမ, ပရိယတ္တိ, သဝန, ပရိပုစ္ဆာ, ပုဗ္ဗယောဂ – ဆိုတဲ့ အင်္ဂါငါးရပ်ရှိပါတယ်။

၁။ **အဓိဂမ** –

တတ္ထ အဓိဂမော နာမ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ။ *(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၇၂။)*

အဓိဂမဆိုတာကတော့ - အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဆိုက်ရောက်တော်မူခြင်းပဲ။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ကိုရရှိမည့် သူတော်ကောင်းတွေဟာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဆိုက် ရောက်ရင် ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တွေကိုပါ တစ်ပါတည်း ရရှိသွားကြတယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ရရှိရေးအတွက် ထပ်မံကြိုးစားဖွယ်ရာ မလိုတော့ဘူး။ ဒီအဆို ကတော့ အမြင့်ဆုံးအဆင့်ကို ပြောဆိုတာပါ။ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်မြတ် တို့လို သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ဆိုက်တဲ့အခါ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တွေကို ရရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းတွေလည်း ရှိကြပါတယ်။ စိတ္တသူကြွယ်တို့လို အနာဂါမိဖိုလ် ကို ဆိုက်ရောက်တဲ့အခါ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တွေကို ရရှိတဲ့သူတော်ကောင်းတွေ လည်း ရှိကြပါတယ်။ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မပြုရဘဲ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် တို့ကို ရရှိတယ်ဆိုတာကတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့မှတ်ပါ။ *(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၇၃-ကြည့်ပါ။)*

၂။ **ပရိယတ္တိ** –

ပရိယတ္တိ နာမ ဗုဒ္ဓဝစနဿ ပရိယာပုဏနံ။ *(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၇၂။)*

ပရိယတ္တိဆိုတာက ဘုရားဟော ပါဠိတော်တွေကို သင်ယူခြင်းကို ဆိုလို တယ်။ ဒီနေရာမှာ သင်ယူတယ်ဆိုတာက **သဇ္ဈာယော** – ပါဠိကို ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို ဆိုလိုတယ်လို့ မဟာဋီကာဆရာတော်က ရှင်းပြထားပါ တယ်။ *(မဟာဋီ-၂-၈၄။)*

ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ်အဖို့ ဘုရားဟောပါဠိတော်ကို ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်ခြင်းဆိုတာကတော့ ဒီနောက်ဆုံးဘဝ ရဟန္တာမဖြစ်မီ အချိန်ကာလ အတွင်းမှာ ဖြစ်နိုင်တဲ့သဘော မရှိခဲ့ဘူး။ ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာ တော်တွင်းမှာသာ ဖြစ်နိုင်တဲ့သဘောရှိပါတယ်။

၃။ **သဝန** –

©shwehinthar.com

သဝနံ နာမ သက္ကစ္စံ အတ္ထိံ ကတွာ ဓမ္မဿဝနံ။ (ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၇၂။)

သဝနဆိုတာကတော့ — အဲဒီဘုရားဟော ပါဠိတော်တွေရဲ့ အနက် အဓိပ္ပါယ် ဆိုလိုရင်းသဘောတရားတွေကို အရိုအသေအလေးအမြတ်ပြုကာ အလွန်လိုလားတောင့်တတဲ့ စိတ်ဓာတ်အပြည့်အဝနှင့် နာကြားခြင်းကို ဆိုလို တယ်။ အဋ္ဌကထာတွေကို သင်ယူခြင်းကို ရည်ညွှန်းထားပါတယ်။ အဲဒီ အခွင့် အရေးဟာလည်း ပဉ္စသီလသမာဒါနိယမထေရ်အဖို့ အရဟတ္တဖိုလ် ဆိုက် သည်နှင့် ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တွေကို ရရှိမှာဖြစ်လေတော့ ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတွင်းမှာသာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းရှိပါတယ်။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး နောက် ဘုရားဟောပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာတွေကို မသင်ယူတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ မဆိုက်ရောက်မီ ရှေးရှေး ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတွင်းမှာ ကြိုးပမ်းခဲ့ပုံကို သဘောပေါက်အောင်ပြော တာပါ။ ၄။ **ပရိပုစ္ဆာ** —

ပရိပုစ္ဆာ နာမ ပါဠိအဋ္ဌကထာဒီသု ဂဏ္ဌိပဒအတ္ထပဒဝိနိစ္ဆယကထာ။

(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၇၂။)

ပရိပုစ္ဆာ - ဆိုတာကတော့ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ စသည်တို့မှာ ဖြေဖို့ရန် အလွန်ခက်ခဲတဲ့ ကြိုးထုံးလိုပဲ, အလွန်သိဖို့ရန် ခက်ခဲတဲ့ ထုံးဖွဲ့နေတဲ့ ပုဒ်တွေ ခက်ခဲတဲ့ အနက်ပုဒ်တွေ ရှိကြတယ်၊ အဲဒီပုဒ်ပါဌ်တွေရဲ့ အဆုံးအဖြတ်တွေကို သင်ယူခြင်းပဲ။

၅။ **ပုဗ္ဗယောဂ** – ပုဗ္ဗယောဂအကြောင်းတော့ ခဏခဏ ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။ -ရှေးရှေး ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွေမှာ ဆွမ်းခံအသွားအပြန်တို့မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုဆောင်ယူလျက် ဂေါတြဘုဉာဏ်ရဲ့ အနီးအပါးဖြစ်တဲ့ အနုလောမ အမည်ရှိတဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့တိုင်အောင် ဝိပဿနာဘာဝနာကို ပွားများ အားထုတ်ခဲ့ဖူးခြင်းပဲဖြစ်တယ်။ *(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၇၂။)*

ဒီအင်္ဂါရပ်တွေဟာ ပဉ္စသီလသမာဒါနိယ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ရဲ့သန္တာန် မှာလည်း တည်ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုတော့ မမေ့ပါနှင့်။ ဒီဘဝမှာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် ရရှိရေးအတွက် ရှေးရှေးဘဝတွေက ရှေးရှေး ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွေက ဘယ်လောက် သူကြိုးစားခဲ့ရတယ် ဆိုတာကို ကြည့်ပါ။ နေရောင်ခြည်တွေ့ထိလိုက်တာနဲ့ ပွင့်လာမည့် ပဒုမ္မာ ကြာပန်းလိုပဲ, သစ္စာလေးပါးနှင့် စပ်တဲ့တရားစကားဆိုတဲ့ နေရောင်ခြည်ပက် ဖြန်းလိုက်တာနဲ့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဆိုတဲ့ ပဒုမ္မာကြာပန်းတွေ အသင့်ပွင့်လာ အောင် ကြိုးပမ်းခဲ့တဲ့အချက်တွေက ပိုပြီးခက်ခဲတယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက် ပါ။ ဒီလို အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဆိုက်ရောက်သွားတဲ့အခါ ဘာဖြစ်လာသလဲ? -

ဇာတိယာ ပဉ္စဝဿေန၊ အရဟတ္တမပါပုဏိံ။
ဥပသမ္ပာဒယိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဂုဏမညာယ စက္ခုမာ။ (အပဒါန-၁-၈၅။)

ငါးနှစ်သားအရွယ်မှာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပြီ။ ဆိုက်ရောက် ပြီးတဲ့အခါ စက္ခုငါးတန် ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်က အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သိရှိတော်မူတဲ့အတွက် ရဟန်းပဉ္စင်း အဖြစ်ကို ခွင့်ပြုတော်မူလိုက်ပါတယ်။

မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်အောင် မြှင့်တင်ပေး လိုက်နိုင်တဲ့အတွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးလိုက်နိုင်တဲ့အတွက် သံသရာတစ် လျှောက်မှာသာ ချမ်းသာရုံမက နောက်ဆုံးဘဝမှာ အချမ်းသာဆုံး ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို အရယူသွားတဲ့ ထုံးဟောင်းတစ်ရပ်ပဲဖြစ်တယ်။

သီလတည်းဟူသော မြေပေါ်မှာရပ်တည်ပြီး သမထဝိပဿနာဘာဝနာ စွမ်းအားတွေခြံရံကာ ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ဒါနဟာ — အသက်ရှည်ခြင်း, စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပေါများခြင်း, ဉာဏ်ပညာ ကြီးမားထက်မြက်ခြင်း — ဆိုတဲ့ အကျိုးတရားတွေကို ရရှိနိုင်တယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်ကြပါ၊ အတုယူပြီး တော့လည်း ကျင့်ကြပါလို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။ ကိုင်း — စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တန်ကို ပြန်ဆက်ကြရအောင် . . . ။

ကဲ - နောက် နံပါတ် (၆) အစုံ တစ်ခု –

©shwehinthar.com

အမျိုးယုတ်ညံ့ခြင်း

ဣဓ မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ထဒ္ဓေါ ဟောတိ အတိမာနီ – အဘိဝါဒေတဗ္ဗံ န အဘိဝါဒေတိ၊ ပစ္စုဋ္ဌာတဗ္ဗံ န ပစ္စုဋ္ဌေတိ၊ အာသနာရဟဿ န အာသနံ ဒေတိ၊ မဂ္ဂါရဟဿ န မဂ္ဂံ ဒေတိ၊ သက္ကာတဗ္ဗံ န သက္ကရောတိ၊ ဂရုကာတဗ္ဗံ န ဂရုကရောတိ၊ မာနေတဗ္ဗံ န မာနေတိ၊ ပူဇေတဗ္ဗံ န ပူဇေတိ။ (မ-၃-၂၄၉။)

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . . ။ **ဣဓ** - ဤလောက၌။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **ဣတ္ထီ ဝါ** - အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** - အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း။ **ထဒ္ဓေါ** - တင်းမာသော စိတ်ထားရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **အတိမာနီ** - အလွန်မောက်မာသော မာန်မာနတရား ထင်ရှားရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ စိတ်ဓာတ်က သိပ်ခက်ထန်တင်းမာတယ်၊ ပျော့ပျောင်းနူးညံ့တဲ့စိတ်ထား မရှိဘူး၊ သူ့ကို သွားပြီးပြောရင် ချော့လို့ လွယ်လွယ်နှင့် မရနိုင်ဘူး၊ သိပ်ပြီး စိတ်ဓာတ်တွေက တင်းမာတယ်။

အတိမာနီ - အလွန်မာန်မာန ကြီးတယ်။

မာနက နည်းနည်းကြီးတာ မဟုတ်ဘူး၊ တော်တော်လေးကို ကြီးတယ်။

အဘိဝါဒေတဗ္ဗံ - ရှိခိုးသင့် ရှိခိုးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **န အဘိဝါဒေတိ** - ရှိမခိုး။ **ပစ္စုဋ္ဌာတဗ္ဗံ** - ခရီးဦး ကြိုဆိုသင့် ကြိုဆိုထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **န ပစ္စုဋ္ဌေတိ** - ခရီးဦး မကြိုဆို။

ရှိခိုးသင့် ရှိခိုးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ဘယ်တော့မှ ရှိမခိုးဘူး၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုသင့် ကြိုဆိုထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ဘယ်တော့မှ ခရီးဦး မကြိုဆိုဘူး၊

အာသနာရဟဿ - နေရာပေးသင့်ပေးထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ **အာသနံ** - နေရာကို။ **န ဒေတိ** - မပေး။

နေရာပေးသင့် ပေးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် နေရာဖယ်ပေးသင့် ဖယ်ပေးထိုက် တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ဘယ်တော့မှ နေရာဖယ်မပေးဘူး၊ ကားစီးတဲ့အခါ ရထား စီးတဲ့အခါ ပိုပြီး ဒီအတွေ့အကြုံတွေများလိမ့်မယ်ထင်တယ်၊ အသက်အရွယ် ကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သီလဂုဏ် သမာဓိဂုဏ် ပညာဂုဏ်အားဖြင့် ကြီးမြတ်တော်မူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကြုံကြိုက်လို့ရှိရင် နေရာလေး ခဏခေတ္တဖယ်ပေးရတာ အင်မတန် ဝန်လေးကြတယ်၊ နေရာအတွက်နှင့်ပတ်သက်ပြီး စကားတောင်များကြ သေးတယ်၊ နေရာပေးသင့် ပေးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို နေရာမပေးခြင်းဆိုတာက ဘာကြောင့်လဲ? – မာနပဲ၊ နည်းနည်းလေးမှ မိမိက အညံ့ခံချင်တဲ့ စိတ်ထား မရှိဘူး၊ နေရာလေး ဖယ်ပေးလိုက်ရတာ ပိုက်ဆံဘယ်လောက် ကုန်သွား သလဲ? မကုန်ပါဘူး၊ ပိုက်ဆံမကုန်ဘဲနှင့် အင်မတန်မွန်မြတ်တဲ့ ကုသိုလ်တစ်ခု ရနိုင်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒီကုသိုလ်မျိုးကို မလိုချင်ကြဘူး။

အာသနာရဟဿ - နေရာပေးသင့် ပေးထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ **အာသနံ** - နေရာကို။ **န ဒေတိ** - မပေး။ **မဂ္ဂါရဟဿ** - လမ်းဖယ်ပေးသင့် ဖယ်ပေး ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ **မဂ္ဂံ** - လမ်းကို။ **န ဒေတိ** - ဖယ်မပေး။

မိမိထက် အသက် ဂုဏ်သိက္ခာအားဖြင့် ကြီးမြတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လာတာ မြင်လို့ရှိရင် လမ်းလေး နည်းနည်းဖယ်ပေးရမှာကို မဖယ်ပေးချင်ဘူး၊ ဝင် တောင် တိုက်ပစ်လိုက်သေးတယ်၊ ဒီစိတ်ထားပဲနော်၊ လမ်းဖယ်ပေးသင့် ဖယ် ပေးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို လမ်းလေးဖယ်ပြီးတော့ အသာလေး ဘေးရှဲပေးလိုက်ရ တာ ဘယ်လောက်များ တာဝန်ကြီးသလဲ? မကြီးပါဘူး၊ ဒါယဉ်ကျေးမှု တစ် ခုပဲ၊ ယဉ်ကျေးမှုလည်းဖြစ်တယ်၊ လမ်းလေးကို ခဏခေတ္တဖယ်ပေးလိုက်ရခြင်း သည် မိမိမှာ ကုသိုလ်တရားတွေလည်း များစွာတိုးပွားပါတယ်၊ ခုတော့ မဖယ် ပေးတဲ့အတွက်ကြောင့် ကုသိုလ်တရား တိုးပွားသေးသလား? ဘာတွေ တိုးပွား နေသလဲ? မာန်မာနတွေပဲ၊ ဒီမာန်မာန အကုသိုလ်တရားတွေမှာ ငရဲကို ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းအားတွေ ရှိနေတယ်။ ဘုရားရှင်ကို လမ်းဖယ်မပေးတဲ့ သုပ္ပဗုဒ္ဓထုံးကိုပဲ ကြည့်ပါ။

သက္ကာတဗ္ဗံ န သက္ကရောတိ၊ ဂရုကာတဗ္ဗံ န ဂရုကရောတိ၊

သက္ကာတဗ္ဗံ - ရိုသေသင့် ရိုသေထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **န သက္ကရောတိ** - မရိုသေ။ **ဂရုကာတဗ္ဗံ** - လေးစားသင့် လေးစားထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **န ဂရုကရောတိ** - မလေးစား။

©shwehinthar.com

ရိုသေသင့် ရိုသေထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရိုသေဘူး၊ လေးစားသင့် လေး စားထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မလေးစားဘူး၊ လက်ဦးဆရာလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အနီး ကပ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ မိဘတွေဟာ အင်မတန် ရိုသေသင့် ရိုသေထိုက်တဲ့ လေးစား သင့် လေးစားထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ၊ ဆရာသမားတွေဟာ ရိုသေသင့် ရိုသေ ထိုက်တဲ့ လေးစားသင့် လေးစားထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ၊ မိမိထက် အသက် ဂုဏ်သိက္ခာအားဖြင့် ကြီးမြတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ရိုသေသင့် ရိုသေထိုက် လေးစားသင့် လေးစားထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ၊ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မိမိက မရိုသေဘူး မလေးစားဘူး "ခင်ဗျားကြီး လာရှုပ်မနေနှင့်လေ" ဟော - မိဘကို ပြန်အော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး မရှိဘူးလား? ရှိတယ်၊ အဲဒီတော့ ရိုသေသင့် ရိုသေ ထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရိုသေဘူး၊ လေးစားသင့် လေးစားထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မလေး စားဘူး။

မာနေတဗ္ဗံ န မာနေတိ၊

မာနေတဗ္ဗံ - မြတ်နိုးသင့် မြတ်နိုးထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **န မာနေတိ** - မမြတ်နိုး။

မြတ်နိုးသင့် မြတ်နိုးထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း မမြတ်နိုးဘူး, မြတ်နိုးသင့် မြတ်နိုးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မမြတ်နိုးတော့ ဘာတွေကို သူကသွားမြတ်နိုး နေသလဲ? မမြတ်နိုးသင့် မမြတ်နိုးထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သူကသွားပြီးတော့ မြတ်နိုးနေတယ်။

ပူဇေတဗ္ဗံ - ပူဇော်သင့် ပူဇော်ထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **န ပူဇေတိ** - မပူဇော်။

ပူဇော်သင့် ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မပူဇော်ဘူးဆိုတော့ ဘာကိုသွား ပူဇော်နေသလဲ? မပူဇော်သင့် မပူဇော်ထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို သွားပူဇော်တယ်တဲ့၊ ခုနက ဒကာတစ်ယောက်က လာလျှောက်တယ် "တပည့်တော် မသိလို့ မေးပါ ရစေ"တဲ့ "မေးခွင့်ပြုပါ"တဲ့၊ "ကဲ - မေးပါ" လို့ ဘုန်းကြီးကလည်း ခွင့်ပေး လိုက်ပါတယ်၊ သူက ဘာမေးသလဲ (၃၇)မင်းကို သွားပြီးတော့ ကိုးကွယ်ရင် "သရဏဂုံ ပျက်သလား?"တဲ့၊ ဟော – လာမေးတယ် ခုလေးပဲ၊ ကိုးကွယ် အားထားရာအနေနှင့် သွားပြီး ဆည်းကပ်ခဲ့မယ်, ရှိခိုးခဲ့မယ်, မြတ်နိုးခဲ့မယ်, ပူဇော်ခဲ့မယ်ဆိုရင် သရဏဂုံပျက်တယ်၊ အဲဒီ (၃၇)မင်းကို ဒီအထဲ မြင်ဖူးတဲ့ သူ ဘယ်နှစ်ယောက်ပါသလဲ? လူတွေက လုပ်ယူတဲ့ နတ်တွေပါ၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား? နဂိုရ်ရိုက တကယ် အသက်ထင်ရှားရှိတဲ့နတ် ဟုတ်ချင်မှဟုတ်မယ်၊ လူတွေကနေပြီးတော့ ကိုယ့်ဖာသာကိုယ် အတွင်း (၃၇)မင်းဆိုလား အပြင်ကလည်း (၃၇)မင်းဆိုလား၊ အဲဒါ ဘယ်သူကများ သတ်မှတ်ထားလိုက် တယ် မပြောတတ်ဘူး၊ လူတွေ လုပ်ယူတဲ့ နတ်တွေပဲ၊ ဒီတော့ မြတ်နိုးသင့် မြတ်နိုးထိုက်တဲ့ ရတနာသုံးပါး ရှိတယ်၊ မိဘတွေ ရှိတယ်၊ ဆရာသမားတွေ ရှိတယ်၊ အသက်ဂုဏ်သိက္ခာအားဖြင့် ကြီးမြတ်တော်မူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိကြ တယ်၊ အဲဒီလို မြတ်နိုးသင့် မြတ်နိုးထိုက် ပူဇော်သင့် ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေကျတော့ မပူဇော်ဘူး၊ မမြတ်နိုးသင့် မမြတ်နိုးထိုက် မပူဇော်သင့် မပူဇော် ထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ သွားပြီးတော့ မြတ်နိုးနေတယ် ပူဇော်နေတယ် အရိုအသေ ပြုနေတယ် အလေးဂရုပြုနေတယ်၊ ဒီတော့ ရိုသေလေးစား ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မရိုသေ မလေးစားခြင်းဆိုတဲ့ ဒီကံတွေက ဘာဖြစ် တတ်သလဲ?

သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။

(မ-၃-၂၄၇။)

သော - ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမတ္တေန** - ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်၍ထားအပ်သော။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမာဒိန္နေန** - ကောင်းစွာ ဆောက် တည်၍ ထားအပ်သော။ **တေန ကမ္မေန** - ထို အကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကာယဿ** - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ** - ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှ မရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ** - မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့၏ လား ရောက်ရာ ဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ** - အလိုအာသာဆန္ဒကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ဖြစ်သော။ **နိရယံ** - ငရဲသို့။ **ဥပပဇ္ဇတိ** - ကပ်ရောက်တတ်ပေ၏။

မာနကြီးတဲ့ လုပ်ငန်းတစ်ခုပဲ၊ "ကိုယ့်ဟာကိုယ် မာနကြီးတာ ဘာဖြစ် သလဲ"လို့ ဒီလိုဆင်ခြေပေးနေလို့ ရမလား? မရဘူး၊ မာနကြီးခြင်းသည် မာနကြီးနေတာသည် ဘာလဲ? အကုသိုလ်ပဲ၊ ဒီအကုသိုလ်ကံမှာ မကောင်း တဲ့ ဒုဂ္ဂတိဘုံဘဝကို ရောက်စေနိုင်တဲ့ အပါယ်ကို ရောက်စေနိုင်တဲ့ ငရဲကို ရောက်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိနေတယ်၊ မိခင်ကို မရိုမသေတဲ့ မလေးမစားတဲ့ စော်ကားတဲ့ မိတ္တဝိန္ဒကထုံးကိုပဲ ကြည့်ပါ။ ငရဲရောက်သွားတဲ့အခါ ငရဲသားရဲ့ ဦးခေါင်းပေါ်မှာ ရှိနေတဲ့ ဓားစက် လှံစက်ဆိုတဲ့ ငရဲပန်းကို သူက ကြာပန်းလို့ ထင်နေတယ်။ ဒီကံက မျက်စိလှည့်ထားခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုဆိုရင် မိမိက အပါယ်သံသရာကြီးကို ကြောက်ရွံ့တယ်ဆိုရင်

©shwehinthar.com

မာနကြီးရမလား မကြီးရဘူး လား? မကြီးရဘူး၊ မာနကြီးနေတဲ့ ဒီစိတ်နေစိတ်ထားတွေကို ဘာလုပ်ရမလဲ? ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးရမယ်၊ ဘာတွေနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရမလဲ? - သမထ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ ကျင့်စဉ်တွေနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးရမယ်။ အဲဒီ နည်းစနစ်ကိုတော့ နောက်ပိုင်းမှာ ဟောပါမယ်။ ဒီတော့ အကယ်၍များ ငရဲမရောက်ခဲ့ ဘူးဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ?

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ နီစကုလီနော ဟောတိ။ (မ-၃-၂၄၇။)

ကာယဿ - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ** - ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှ မရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ** - မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့၏ လား ရောက်ရာဖြစ်သော။ **နိရယံ** - ငရဲသို့။ **နော စေ ဥပပဇ္ဇတိ** - အကယ်၍ မကပ်ရောက်ရသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ **မနုဿတ္တံ** - လူ့ပြည်လူ့လောကသို့။ **သစေ အာဂစ္ဆတိ** - အကယ်၍ ရောက်ရှိလာသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ **ဝံ သတိ** - ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော်။ **ယတ္ထ ယတ္ထ** - အကြင်အကြင် အမျိုးအနွယ်၌။ **ပစ္စာဇာယတိ** - ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာရပေ၏။ **တတ္ထ တတ္ထ** - ထိုထို အမျိုးအနွယ်၌။ **နီစကုလီနော** - ယုတ်ညံ့သော အမျိုးအနွယ်ရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

အကယ်၍ ငရဲမရောက်ဘူးထား၊ လူ့ပြည်လူ့လောကကို တစ်ပတ်ပြန် ကျော့ပြီးတော့ ရောက်ရှိလာခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ? ယုတ်ညံ့တဲ့ အမျိုး အနွယ်မှာ သွားပြီး လူဖြစ်ရတယ်၊ အထက်တန်းကျတဲ့ အမျိုးအနွယ်မှာ လူဖြစ်ရတာနှင့် ယုတ်ညံ့တဲ့အမျိုးအနွယ်မှာ လူဖြစ်ရတာ ဘယ်ဒင်းက ကောင်း မလဲ? အထက်တန်းကျတာကတော့ နည်းနည်းတော့ သက်သာတာပေါ့၊ အကောင်းကြီးတော့ မဆိုလိုပါဘူး၊ သို့သော် အမျိုးယုတ်တယ်ဆိုရင်ပဲ ကောင်း သေးလား? မကောင်းတော့ဘူး၊ ဒီအမျိုးယုတ်အောင် ဘာတွေက ပို့ဆောင် ပေးသလဲ? ဘယ်ကံက ပို့ဆောင်ပေးသလဲ? "မာနကြီးခြင်း"ပဲ။

မာနကြီးခြင်းသည် ဘာကြောင့် ဒီအမျိုးအနွယ်ကို ယုတ်ညံ့စေရသလဲ လို့မေးတော့ - မာနကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြန်ပြီးတော့ နည်းနည်းလေး ဆန်းစစ် ကြည့်ပါ၊ တစ်ဘက်သားအပေါ်မှာ ကိုယ်က အထင်သေးတဲ့ စိတ်ထား မရှိ ဘူးလား? ရှိတယ်၊ မိမိထက်ကို အင်မတန် ယုတ်ညံ့တယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ စွဲမှတ် ထားတယ်၊ လူတစ်ဘက်သားကို မိမိထက် ယုတ်ညံ့တယ်လို့ စွဲမှတ်ထားတဲ့ ဒီစိတ်ထားက မိမိယုတ်ညံ့ဖို့ရန်အတွက် အကြောင်း မဖြစ်ဘူးလား? ဖြစ် သွားပြီ၊ မစင်ကို ကိုင်ပြီးတော့ သူတစ်ပါးကို ပစ်ပေါက်ဖို့ ကြိုးစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးအဖို့ မိမိပေါက်လိုက်တဲ့ မစင်သည် သူတစ်ပါးကို ထိမထိတော့ မပြော တတ်ဘူး၊ မိမိလက်ကို ဒီမစင်ပေသွားတာကတော့ ပိုပြီးကျိန်းမသေဘူးလား? ကျိန်းသေသွားတယ်။

ဒီပုံစံအတိုင်းပဲ မိမိက တစ်ဘက်သားကို အမျိုးယုတ်ညံ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ် စိတ်က စွဲမှတ်လိုက်တယ်၊ အင်မတန် လူညံ့တစ်ဦးအဖြစ် စွဲမှတ်လိုက်တဲ့ အတွက် သူတစ်ဘက်သားက လူညံ့ ဖြစ်မဖြစ်တော့ မကျိန်းသေဘူး၊ မိမိလူညံ့ ဖြစ်ဖို့တော့ ပြည့်စုံတဲ့ ခိုင်လုံတဲ့အကြောင်းတရားတစ်ခုကို ဆည်းပူးစုဆောင်း ပြီး ထုပ်ပြီးပိုးပြီး ရင်ဝယ်ပိုက်ထွေးပြီး ဖြစ်မသွားဘူးလား? - - ဖြစ်သွားပြီ၊ အကြောင်းက သိပ်သေချာသွားတယ်။

ဒါကြောင့် မိမိတို့က အင်မတန်ယုတ်ညံ့တဲ့ အမျိုးအနွယ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦး မဖြစ်ချင်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် ဘာလုပ်ရမလဲ? မာနကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်ပါ စေနဲ့၊ "ထဒ္ဓ" စိတ်ဓာတ် ခက်ထန်တင်းမာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရမလား? မဖြစ်ရဘူး၊ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရမယ်၊ အဲဒီ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းတဲ့ စိတ်ထား ရှိအောင် ပိုက်ဆံဘယ်နှစ်ပြား ကုန်သလဲ? မကုန်ပါဘူး၊ ပိုက်ဆံမကုန်ဘဲနှင့် နူးညံ့ပျော့ပျောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားလို့ မရဘူးလား? ရပါတယ်။

နီစကုလီနသံဝတ္တနိကာ ဧသာ မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ ထဒ္ဓေါ ဟောတိ အတိမာနီ – အဘိဝါဒေတဗ္ဗံ န အဘိဝါဒေတိ၊ ပစ္စုဋ္ဌာတဗ္ဗံ န ပစ္စုဋ္ဌေတိ၊ အာသနာရဟဿ န အာသနံ ဒေတိ၊ မဂ္ဂါရဟဿ န မဂ္ဂံ ဒေတိ၊ သက္ကာတဗ္ဗံ န သက္ကရောတိ၊ ဂရုကာတဗ္ဗံ န ဂရုကရောတိ၊ မာနေတဗ္ဗံ န မာနေတိ၊ ပူဇေတဗ္ဗံ န ပူဇေတိ။ (မ-၃-၂၄၇။)

ရှိခိုးသင့် ရှိခိုးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှိမခိုးဘူး၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုသင့် ကြိုဆို ထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခရီးဦး မကြိုဆိုဘူး၊ နေရာဖယ်ပေးသင့် ဖယ်ပေးထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို နေရာဖယ်မပေးဘူး၊ လမ်းခရီး ဖယ်ပေးသင့် ဖယ်ပေးထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လမ်းခရီး ဖယ်မပေးဘူး၊

©shwehinthar.com

ရိုသေသင့် ရိုသေထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရိုသေဘူး၊ လေးစားသင့် လေးစားထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မလေးစားဘူး၊ မြတ်နိုးသင့် မြတ်နိုးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မမြတ်နိုးဘူး၊ ပူဇော်သင့် ပူဇော်ထိုက် တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မပူဇော်ဘူး၊ အလွန်မာနကြီးနေတယ်။

စိတ်ဓာတ်တွေက ခက်ထန်တင်းမာနေတယ်၊ အဲဒီလို မာနကြီးခြင်း စိတ် ဓာတ် ခက်ထန်တင်းမာခြင်းသည် ယုတ်ညံ့တဲ့ အမျိုးအနွယ်ကို ဖြစ်စေတတ် တဲ့ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ဖြစ်တယ်လို့ ဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ် —

အားလုံး ကြားဖူးကြပါလိမ့်မယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဦးရီးတော် "သုပ္ပဗုဒ္ဓ" ကြည့်ပါ။ — "ငါ၏တူတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် ငါ၏သမီးတော် ယသောဓရာကို စွန့်ပစ်ထားခဲ့၍ တောလည်း ထွက်ခဲ့လေပြီ၊ ငါ၏သားတော် ဒေဝဒတ်ကိုလည်း ရဟန်းပြုပေးပြီးနောက် ထိုငါ့သား ဒေဝဒတ်၏ ရန်သူအရာ၌လည်း တည်ခဲ့လေပြီ" – ဆိုပြီး ဒီအကြောင်း နှစ်ရပ်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခဲ့တယ်၊ မကျေနပ်မှုတွေကို မွေးမြူခဲ့တယ်။

ဒီမကျေနပ်ချက်ကြောင့် ဘုရားရှင်ရဲ့ ဆွမ်းစားကြွမည့်လမ်းကို တမင် ပိတ်ဆို့ပြီး လမ်းပေါ်၌ သေရည်သေရက်သောက်ခါ လမ်းမပေးဘဲ နေခဲ့တယ်။ မကျေနပ်မှုတွေကလည်း သိပ်အားကောင်းနေတယ်၊ စိတ်ဓာတ် ခက်ထန် တင်းမာတဲ့ မာန်မာနတရားတွေကလည်း သူ့ရဲ့စိတ်အစဉ်မှာ လွှမ်းမိုးဖိစီးပြီး နေကြတယ်။ ဘာဖြစ်သွားလဲ? ဒီမကောင်းမှုကြောင့် ငရဲရောက်သွားတယ်။

နောက်ဝတ္ထုတစ်ခုကတော့ ဓမ္မဇေဇာတ်တော်မှာ *(ဇာတက-၄-၂-၁၇၀။)* လာရှိတဲ့ ဒုဋ္ဌကုမာရမင်းသားအကြောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

အတိတ်ဘဝတစ်ခုဝယ် အရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်း သူတော်ကောင်း ဟာ ဗာရာဏသီပြည်ကို ထီးဖြူအုပ်ချုပ်တဲ့ ကိတဝါသအမည်ရှိတဲ့ ရှင်ဘုရင် ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ သူ့မှာ ဒုဋ္ဌကုမာရ အမည်ရှိတဲ့ သားရတနာတစ်ဦး ရှိခဲ့တယ်။ ထိုသားကို အရွယ်ရောက်တဲ့အခါ အိမ်ရှေ့မင်းသားအဖြစ် ခန့်အပ်ထားတယ်။ ဒီအိမ်ရှေ့မင်းသားက ဒေါသလည်း သိပ်ကြီးတယ်၊ မာန်မာနတွေကလည်း သိပ်ကြီးတယ်၊ စိတ်ဓာတ်တွေကလည်း သိပ်ခက်ထန်တင်းမာတယ်။

တစ်နေ့ ဥယျာဉ်တော်သို့အသွား လမ်းခုလတ်တစ်နေရာမှာ အရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်တစ်ဆူနှင့် ရင်ဆိုင်တိုးမိတယ်။ ထိုအချိန်မှာ တိုင်းသူ ပြည်သား လူအများကလည်း အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ကိုပဲ အရိုအသေ ပြုကြတယ် ရှိခိုးကြတယ် မြတ်နိုးကြတယ် ပူဇော်ကြတယ် ချီးမွမ်းကြတယ်၊ လက်အုပ် ချီမိုးကာ မတ်တတ်ရပ်လျက် အရိုအသေ ပြုနေကြတယ်။ ဒုဋ္ဌကုမာရမင်းသားကိုတော့ အဲဒီလို မပြုလုပ်ကြဘူး။

ပြီးတော့ ဒုဋ္ဌကုမာရမင်းသားရဲ့ နောက်တော်က ပါလာကြတဲ့ ပရိသတ် တွေကလည်းပုံစံတူပဲ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ကိုပဲ အရိုအသေပြုကြတယ် ရှိခိုးကြတယ် မြတ်နိုးကြတယ် ပူဇော်ကြတယ် ချီးမွမ်းကြတယ် လက်အုပ်ချီမိုး ကာ မတ်တတ်ရပ်လျက် အရိုအသေပြုနေကြတယ်။ မင်းသားကိုတော့ အဲဒီ လို မပြုလုပ်ကြဘူး။

ဒီအပြုအမူတွေကို ကြည့်ပြီးတော့ မင်းသားက မကျေနပ်မှုတွေကို မွေးမြူနေပြန်တယ်။ — "ငါကဲ့သို့သော အိမ်ရှေ့မင်းသားနှင့် အတူသွားကြတဲ့ လူတွေဟာ ဒီဦးပြီးခေါင်းတုံးကိုပဲ ရှိခိုးကြတယ် ချီးမွမ်းကြတယ် လက်အုပ်ချီ ကြတယ်" - လို့ စဉ်းစားခန်း ဝင်နေတယ်။

ရိုသေသင့် ရိုသေထိုက်တဲ့ လေးစားသင့် လေးစားထိုက်တဲ့ မြတ်နိုးသင့် မြတ်နိုးထိုက်တဲ့ ခရီးဦးကြိုဆိုသင့် ကြိုဆိုထိုက်တဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးကို ရိုသေဖို့ လေးစားဖို့ မြတ်နိုးဖို့ ခရီးဦးကြိုဆိုဖို့ မစဉ်းစားဘဲ မကျေနပ်မှုတွေ စိတ်ဓာတ်ခက်ထန်တင်းမာမှုတွေ မာန်မာနတရားတွေကိုသာ မွေးမြူနေတယ်။

ဒီ မာန်မာနတရားတွေက လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းလိုက်တဲ့အတွက် ဒေါသ တကြီးနဲ့ ဆင်ပေါ်ကဆင်းပြီး အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ထံကို ချဉ်းကပ်ပြီး "ရဟန်း . . . ဆွမ်းရပါရဲ့လား"လို့ မေးလိုက်တယ်။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ထံမှ ဆွမ်းရကြောင်းသတင်းကို ကြားလိုက်တဲ့အခါ ဘုရားရှင်၏လက်တော်မှ သပိတ်တော်ကိုယူပြီး မြေကြီးပေါ်သို့ ပစ်ချလိုက်တယ်။ ဆွမ်းနှင့် သပိတ်ကို လည်း မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ကြေသွားအောင် သူက ထပ်ပြီး ပြစ်မှားပြန်တယ်၊ နင်းချေပစ်လိုက်တယ်။ ဒါတွင် မကသေးဘူး –

©shwehinthar.com

ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ကလည်း – **နဋ္ဌော ဝတာယံ သတ္တော** ≈ ဒီသတ္တဝါ တော့ ပျက်စီးလေပေါ့ – လို့ စိတ်တော်က ကြံစည်တော်မူပြီး သူရဲ့မျက်နှာကို လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်တယ်။ ဒီအခါမှာ ဒီမင်းသားက ဘာပြန်ပြောသလဲ?

အဟံ သမဏ ကိတဝါသရညော ပုတ္တော၊ နာမေန ဒုဋ္ဌကုမာရော နာမ၊ တွံ မေ ကုဒ္ဓေါ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ ဩလောကေန္တော ကိံ ကရိဿသိ။

(ဇာတက-၄-၂-၁၇၈။)

သမဏ ≈ ရဟန်း . . .၊ အဟံ ≈ ငါသည်ကား။ **ကိတဝါသရညော** ≈ ကိတဝါသဘုရင်ကြီး၏။ **ပုတ္တော** ≈ သားတည်း။ **နာမေန** ≈ အမည်နာမအား ဖြင့်။ **ဒုဋ္ဌကုမာရော နာမ** ≈ ဒုဋ္ဌကုမာရ အမည်ရှိ၏။ **တွံ** ≈ သင်သည်။ **မေ** ≈ ငါ့အပေါ်၌။ **ကုဒ္ဓေါ** ≈ အမျက်ထွက်ကာ။ **အက္ခီနိ** ≈ မျက်လုံးတို့ကို။ **ဥမ္မီလေတွာ** ≈ ဖွင့်ပြီး၍။ **ဩလောကေန္တော** ≈ ကြည့်ကာ။ **ကိံ** ≈ အဘယ် အရာကို။ **ကရိဿသိ** ≈ ပြုလုပ်နိုင်လတ္တံ့နည်း? –

ရဟန်း . . .ငါဟာ ကိတဝါသဘုရင်ကြီးရဲ့သားပဲ၊ ဒုဋ္ဌကုမာရမင်းသား လို့ခေါ်တယ်။ သင်က ငါ့အပေါ်ဒေါသထွက်ပြီး မျက်လုံးတွေကို ဖွင့်ကြည့်နေ တယ်။ ငါ့ကို သင်က ဘာလုပ်နိုင်မလဲ? –

ဒီလို သူက ထပ်ပြောပြန်တယ်။ သူရဲ့ ဒီပြောကြားချက်တွေကိုကြည့်ရင် တော့ သူ့ကို အလွန်မောက်မာတဲ့ မာန်မာနတရားတွေက လွှမ်းမိုးနေတာကို တွေ့နိုင်တယ်။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ကို အထင်သေးပြီး မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးနေတဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားတွေကလည်း သူ့ရဲ့ စိတ်အစဉ်ကို ဝိုင်းရံ ထားတာကို တွေ့နိုင်တယ်။ မကျေနပ်ချက် ဒေါသတရားတွေကလည်း သူ့ စိတ်ကို ထပ်ပြီး လွှမ်းမိုးနေတာကို တွေ့နိုင်တယ်။

ထိုနေ့မှာ . . ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်လည်း ဆွမ်းပြတ်တော်မူပါတယ်။ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် မြောက်ဟိမဝန္တာမှာ တည်ရှိတဲ့ နန္ဒမူလိုဏ်ဂူတော်သို့ ပြန်ကြွတော်မူပါတယ်။

မင်းသားရဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်အပေါ်မှာ ပြစ်မှားမိတဲ့ အကုသိုလ်ကံ တွေကလည်း ထိုအချိန်အခါမှာပဲ ရင့်ကျက်လာပါတယ်။ အဝီစိငရဲမီးက တက် ဟပ်တဲ့အတွက် ထိုနေရာမှာပဲ လဲကျကာ သေကျေပျက်စီးပြီး အဝီစိငရဲမှာ သွားဖြစ်ရပြန်တယ်။ အလွန်မာနကြီးသူ အလွန်ဒေါသကြီးသူတို့ ရရှိနိုင်တဲ့ အကျိုးတရားတွေပဲ။

ဒီလို စိတ်ဓာတ်ခက်ထန်တင်းမာမှု မာန်မာနကြီးမှုတွေဟာ ဒီလို အဝီစိ ငရဲကိုရောက်အောင် ပို့ဆောင်ရုံတွင်သာမက ငရဲမှ လွတ်လာရင်လည်း လူ့ ဘဝရောက်ခဲ့ရင် အမျိုးယုတ်ညံ့သူတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ရွက်ဆောင်ပေး တတ်ပြန်တယ်။ ဒီနေရာမှာ – အရှင်သုနီတမထေရ်မြတ်ရဲ့ ရှေးဖြစ်ဟောင်း အောက်မေ့ဖွယ် ဇာတ်လမ်းကလေးကို နားဆင်ကြည့်ပါ –

အရှင်သုနီတအလောင်းရဲ့ မာန်မာန

အရှင်သုနီတအလောင်း အမျိုးကောင်းသားဟာလည်း ရှေးရှေး ဘုရား ရှင်တို့ရဲ့သာသနာတော်တွင်းမှာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရည်မျှော်ကာ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ ကောင်း စရဏမျိုးစေ့ကောင်းလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ပါရမီမျိုးစေ့ကောင်းတွေကို ထူထောင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကံမကောင်းအကြောင်းမလှချင်တော့ ဘဝတစ်ခု မှာ ကလေးဘဝအရွယ်မှာ လူမိုက် လူငယ်လူရွယ်တွေနှင့် ပေါင်းသင်းခဲ့မိ တယ်။ အဲဒီဘဝကတော့ ဘုရားမပွင့်တဲ့ သုညကမ္ဘာတစ်ခုမှာ ဖြစ်တယ်။ အရွယ်ရောက်တဲ့အချိန်မှာ လူမိုက် လူငယ်လူရွယ်တွေနှင့် အတူ မြူးတူး ပျော်ပါးကစားနေခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်အခါမှာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်တစ်ဆူ ကလည်း ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံကြွဝင်လာတော်မူပါတယ်။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်လိုက်ရရင် ကြည်ညိုသဒ္ဓါတရား တိုးပွားရမည့်အစား မသူတော် လူငယ်လူရွယ် တွေနှင့် ပေါင်းဖော်မိတဲ့အတွက် မသူတော် ဓာတ်ငွေ့တွေ ဝင်ကာ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်အပေါ်၌ ပြစ်မှားလိုက် မိတယ် ဆဲရေးလိုက်မိတယ်၊ သူရဲ့ ဆဲရေးပုံကို ကြည့်လိုက်ရင်တော့ သူဟာ မာနအလွန်ကြီးနေတယ်ဆိုတာကို သိနိုင်တယ်၊ သူရဲ့ ဆဲရေးတိုင်းထွာပုံကို နားထောင်ကြည့်စမ်းပါ . . .။

ကိံ တုယှံ သဗ္ဗသော ဝဏိတသရီရဿ ဝိယ သကလံ ကာယံ ပဋ္ဋိစ္ဆာဒေတွာ ဘိက္ခာစရဏေန၊ နနု နာမ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒီဟိ ဇီဝိကာ ကပ္ပေတဗ္ဗာ။ တာနိ စေ ကာတုံ န သက္ကောသိ၊ ဃရေ ဃရေ မုတ္တကရီသာဒီနိ နီဟရန္တော ပဏ္ဍာ ဝတ္တုံ့သောဝေနေန ဇီဝါဟိ။
(ထေရဂါထာ-၄-၂-၂၂၃။)

©shwehinthar.com

သဗ္ဗသော - အချင်းခပ်သိမ်းအားဖြင့်။ **ဝဏ္ဏိတသရီရဿ ဝိယ** - အိုင်းအမာနာရှိတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကဲ့သို့။ **သကလံ ကာယံ** - ခန္ဓာကိုယ် တစ်ကိုယ် လုံးကို။ **ပဋိစ္ဆာဒေတွာ** - ဖုံးလွှမ်း၍။ **ဘိက္ခာစရဏေန** - ဆွမ်းခံလှည့် လည်ခြင်းဖြင့်။ **တုယှံ** - သင့်အဖို့။ **ကိံ** - အဘယ်အကျိုး ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း။ **ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒီဟိ** - လယ်ထွန်ခြင်း ကုန်သွယ်ခြင်းစတဲ့ လုပ်ငန်းရပ်တို့ဖြင့်။ **ဇီဝိကာ** - အသက်မွေးခြင်းကို။ **ကပ္ပေတဗ္ဗာ နာမ နနု** - ပြုသင့်သည် မဟုတ်ပါလား။

အိုင်းအမာနာတွေနှင့် ပြည့်နေတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဖုံးအုပ်ထားသလို တစ်ကိုယ်လုံးကို ဖုံးအုပ်ပြီးတော့ ဆွမ်းခံလှည့်လည်နေလို့ သင့်အတွက် ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ? - လယ်လုပ်ခြင်း ကုန်သွယ်ခြင်းစတဲ့ လုပ်ငန်းရပ်တွေကို ပြုလုပ်ပြီး အသက်မွေးသင့်သည် မဟုတ်လား? —

ဒီအယူအဆတွေကတော့ ဒီနေ့ ရုပ်ဝါဒီသမားတွေနှင့် ဘာသာမဲ့ လူ တန်းစားတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ တော်တော်ကလေး ရေပန်းစားနေတဲ့ အယူအဆ တွေပါပဲ။ ဒါတွင်မကသေးဘူး — သူက ဆက်ပြီး ဆဲရေးပြန်တယ် —

တာနိ - ထို လယ်လုပ်ခြင်း ကုန်သွယ်ခြင်း စတဲ့ လုပ်ငန်းရပ်တို့ကို။ **ကာတုံ** - ပြုလုပ်ခြင်းငှာ။ **စေ န သက္ကောသိ** - အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်ခဲ့သည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **ឃရေ ឃရေ** - အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်း၌။ **မုတ္တကရီသာဒီနိ** - ကျင်ငယ် ကျင်ကြီး စတဲ့ အညစ်အကြေးတို့ကို။ **နီဟရန္တော** - ထုတ်ယူ သယ်ဆောင်လျက်။ **ပစ္ဆာ** - နောက်ကာလ၌။ **ဝတ္ထုသောဓနေန** - ထို ကျင်ငယ် ကျင်ကြီး စွန့်ပစ်ရာနေရာကို စင်ကြယ်အောင် ဆေးကြောသုတ်သင် ခြင်းဖြင့်။ **ဇီဝါဟိ** - အသက်မွေးပါလော့။

အကယ်၍ သင်ဟာ လယ်လုပ်ခြင်း ကုန်သွယ်ခြင်းစတဲ့ ဒီလို လုပ်ငန်း တွေကို မလုပ်နိုင်ဘူးဆိုရင် အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်းမှာ မစင်ကျုံးပြီးတော့ အသက် မွေးပါလား၊ မစင်စွန့်တဲ့နေရာတွေကို ရေဆေးခြင်းဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းရပ်နှင့် အသက်မွေးပါလား။

သူ့ရဲ့ ဆဲရေးပုံကိုကြည့်ပါ၊ ဘယ်လောက် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်နေတဲ့ စိတ်ထားဆိုတာကို ခန့်မှန်းလို့ရနေတယ်။ သူ့ကိုသူ အထင်ကြီးနေတဲ့စိတ်ထား, အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ရဲ့ အပေါ်၌ အထင်သေးနေတဲ့စိတ်ထား, အောက် တန်းစား လူသားတစ်ဦးလို့ ယူဆနေတဲ့ စိတ်ထားတွေကလည်း သူစိတ်အစဉ် မှာ နေရာအပြည့်ယူထားတာကို တွေ့နိုင်တယ်။

ဒီလို မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးခြင်း, တစ်ဘက်သားကို အထင်သေးခြင်း, စိတ်ဓာတ်ခက်ထန်တင်းမာခြင်းဆိုတဲ့ ဒီသဘောတရားတွေက သူ့ကို တစ်နေ့ မှာ ငရဲကိုရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးလိုက်တယ်။ ငရဲမှလွတ်မြောက်လာတဲ့ အခါ ငရဲမှာ အကျိုးပေးခွင့် မသာတဲ့ ကြွင်းကျန်နေတဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေက လူ့ပြည် လူလောကမှာ ဘဝပေါင်းများစွာ ပန်းမှိုက်သွန် မစင်ဘင်ကျုံးသမား ဆိုတဲ့ အယုတ်ညံ့ဆုံး အမျိုးအနွယ်တွေမှာ လူဖြစ်အောင် တည်ထောင်ဖန်တီး ပေးကြပြန်တယ်။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ကို အဆင့်အတန်းနိမ့်ကာ ဆက် ဆံပြုမူခဲ့တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေက သူ့ကို အဆင့်အနိမ့်ဆုံး လူသားဖြစ်အောင် တည်ထောင်ဖန်တီးပေးလိုက်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ဂေါတမဘုရား ရှင်ရဲ့ သာသနာတော်မှာလည်း မစင်ဘင်ကျုံးသမားပဲ လာဖြစ်ရပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် မာနကြီးခြင်းဟာ အမျိုးယုတ်ညံ့ခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းတစ်ခု ဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုတော့ တရားနာပရိသတ်တွေ သဘောပေါက်ကြစမ်းပါ။

သို့သော် အရှင်သုနီတအလောင်း အမျိုးကောင်းသားဟာ တစ်ဘက်က လည်း အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တဲ့ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ကောင်း စရဏ မျိုးစေ့ကောင်းဆိုတဲ့ **အဓိကာရ** = အထိကရကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကိုလည်း ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ရဲ့ သာသနာတော်တွင်းမှာ အောင်အောင်မြင်မြင် ထူ ထောင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို အောင်အောင်မြင်မြင် ထူထောင်ခဲ့တဲ့ ပါရမီကုသိုလ်ကံတွေကလည်း အကျိုးပေးဖို့ရန် ရင့်ကျက်လာကြပြီဖြစ်တယ်။

ထိုအချိန်မှာ ဆိုကြစို့ — ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားရှင်ကလည်း ဘုရားရှင်တို့ ရဲ့ ဓမ္မတာ အလေ့အကျက်တော်အတိုင်း နံနက်မိုးသောက်ထအခါမှာ မဟာ ကရုဏာတော်သမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူပြီးနောက် ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့် လောကကို ကြည့်ရှုတော်မူပါတယ်။ သုနီတအမျိုးကောင်းသားရဲ့ နှလုံးအိမ်အတွင်းမှာ ဆီမီးလို တပြောင်ပြောင် ထွန်းလင်းတောက်ပနေတဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်ရဲ့ အားကြီးတဲ့မှီရာ အကြောင်းတရားတွေကို တွေ့မြင်တော်မူတဲ့အခါ မိုးသောက်ပြီး နောက် နံနက်ပိုင်းကာလမှာ ရဟန်းသံဃာတော်အပေါင်းခြံရံလျက် ရာဇဂြိုဟ် မြို့တွင်းသို့ ဆွမ်းခံကြွဝင်တော်မူပါတယ်။ သုနီတအမျိုးကောင်းသား မစင်ဘင်ကျုံးလုပ်ငန်းကို ပြုလုပ်နေတဲ့ လမ်းကိုပဲ ရှေးရှုလျက် ကြွဝင်တော်မူခဲ့တယ်။ သုနီတအမျိုးကောင်းသားကလည်း တောင်းတွေထဲမှာ

©shwehinthar.com

မစင်တွေထည့်ပြီး ဆိုင်းထမ်းပိုးနှင့် ထမ်းအလာ လမ်းခုလတ်တစ်နေရာမှာ ဘုရားရှင်နှင့် ဆုံစည်း မိတယ်။ ကြောက်ရွံ့ရိုသေသောစိတ်ထား တုန်လှုပ်သော နှလုံးသားဖြင့် ပုန်း အောင်းဖို့ရန် ကြိုးစားခဲ့တယ်။ သို့သော် ရှောင်ဖို့ရန်လမ်းကလည်း မရှိဖြစ်နေ တယ်။ ပုန်းအောင်းဖို့နေရာကလည်း မရနိုင်ဖြစ်နေတယ်။ ဒါနဲ့ ဆိုင်းထမ်းပိုး ကို နံရံတစ်ခုဘေးမှာ အသာအယာချထားလိုက်ပြီးတော့ နံရံတစ်ခုဘေးမှာ ပူးဝင်ကပ်ရပ်ကာ ဘုရားရှင်အား လက်အုပ်ချီပြီးတော့ မတ်တတ်ရပ်နေလိုက်တယ်။ ဘုရားရှင်ကလည်း သုနီတအမျိုးကောင်းသားရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ကြွသွား တော်မူပါတယ်။

တရားနာပရိသတ်တွေ — ဒီမြင်ကွင်းကို ပြန်ပြီးကြည့်ကြစမ်းပါ၊ မစင် ကျုံးတဲ့လမ်းဆိုတာက နောက်ဖေးလမ်းကြားပဲ ဖြစ်ဖို့ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒီ လမ်းကြားထဲမှာ သုနီတကလည်း မစင်တွေ ထည့်ထားတဲ့ ဆိုင်းထမ်းပိုးကို ချကာ အနားမှာပဲ ရပ်နေတယ်။ ဒီမစင်တောင်းကြီးဟာ ဘုရားရှင်နှင့် သုနီတ တို့ရဲ့အကြားမှာ တည်ရှိနေတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ကြီးမြတ်တော်မူတဲ့ မဟာ ကရုဏာတော်ဟာ ဘယ်လောက် ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းတယ်ဆိုတာကို လှမ်း မျှော်သာကြည့်ပါ —

ဘုရားရှင်ကလည်း သုနီတအမျိုးကောင်းသားရဲ့ အနီးမှာပဲ မတ်တတ် ရပ်တည်နေတော်မူလိုက်တယ်။ သုနီတကလည်း ဘုရားရှင်ရဲ့ ခြေတော်အစုံ ကြာပဒုံကို ရှိခိုးဝတ်ပြုလိုက်ပါတယ်။ ကောင်းမှုကုသိုလ်ဟာ ယူတတ်ရင် နေရာတကာမှာ ရနိုင်တယ်ဆိုတာကိုတော့ သဘောပေါက်ကြပါ။ ထိုအချိန် အခါမှာ ဘုရားရှင်က ဘာအမိန့်ရှိသလဲ? —

သုနီတ . . . ကိံ တေ ဃရာဝါသေန ဒုက္ခဇီဝိကာယ ပဗ္ဗဇိတုံ သက္ခိဿသိ?

(ထေရဂါထာ-ဋ္ဌ-၂-၂၂၄။)

သုနီတ = သုနီတ . . . ။ **ဃရာဝါသေန ဒုက္ခဇီဝိကာယ** = ဤဆင်းရဲပြိုပြင် လှသော အသက်မွေးရခြင်းဖြင့်။ **တေ** = သင့်အဖို့။ **ကိံ** = အဘယ်အကျိုးရှိ နိုင်ပါအံ့နည်း။ **တွံ** = သင်သည်။ **ပဗ္ဗဇိတုံ** = သာသနာဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၍ ရှင်ရဟန်းပြုခြင်းငှာ။ **သက္ခိဿသိ** = စွမ်းနိုင်လတ္တံ့လော။

ဘုရားရှင်ကလည်း အလွန်မြင့်မားလှတဲ့ မဟာကရုဏာတော်နှင့် ယှဉ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်နှင့် ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့်တူတဲ့ အလွန်ကြင်နာတဲ့ အလွန်ချိုမြိန်တဲ့ အောင်းဖို့ရန် ကြိုးစားခဲ့တယ်။ သို့သော် ရှောင်ဖို့ရန်လမ်းကလည်း မရှိဖြစ်နေ တယ်။ ပုန်းအောင်းဖို့နေရာကလည်း မရနိုင်ဖြစ်နေတယ်။ ဒါနဲ့ ဆိုင်းထမ်းပိုး ကို နံရံတစ်ခုဘေးမှာ အသာအယာချထားလိုက်ပြီးတော့ နံရံတစ်ခုဘေးမှာ ပူးဝင်ကပ်ရပ်ကာ ဘုရားရှင်အား လက်အုပ်ချီပြီးတော့ မတ်တတ်ရပ်နေလိုက် တယ်။ ဘုရားရှင်ကလည်း သုနီတအမျိုးကောင်းသားရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ကြွသွား တော်မူပါတယ်။

တရားနာပရိသတ်တွေ — ဒီမြင်ကွင်းကို ပြန်ပြီးကြည့်ကြစမ်းပါ၊ မစင် ကျုံးတဲ့လမ်းဆိုတာက နောက်ဖေးလမ်းကြားပဲ ဖြစ်ဖို့ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒီ လမ်းကြားထဲမှာ သုနီတကလည်း မစင်တွေ ထည့်ထားတဲ့ ဆိုင်းထမ်းပိုးကို ချကာ အနားမှာပဲ ရပ်နေတယ်။ ဒီမစင်တောင်းကြီးဟာ ဘုရားရှင်နှင့် သုနီတ တို့ရဲ့အကြားမှာ တည်ရှိနေတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ကြီးမြတ်တော်မူတဲ့ မဟာ ကရုဏာတော်ဟာ ဘယ်လောက် ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းတယ်ဆိုတာကို လှမ်း မျှော်သာကြည့်ပါ —

ဘုရားရှင်ကလည်း သုနီတအမျိုးကောင်းသားရဲ့ အနီးမှာပဲ မတ်တတ် ရပ်တည်နေတော်မူလိုက်တယ်။ သုနီတကလည်း ဘုရားရှင်ရဲ့ ခြေတော်အစုံ ကြာပဒုံကို ရှိခိုးဝတ်ပြုလိုက်ပါတယ်။ ကောင်းမှုကုသိုလ်ဟာ ယူတတ်ရင် နေရာတကာမှာ ရနိုင်တယ်ဆိုတာကိုတော့ သဘောပေါက်ကြပါ။ ထိုအချိန် အခါမှာ ဘုရားရှင်က ဘာအမိန့်ရှိသလဲ? —

သုနီတ . . . ကိံ တေ ဃရာဝါသေန ဒုက္ခဇီဝိကာယ ပဗ္ဗဇိတုံ သက္ခိဿသိ?

(ထေရဂါထာ-ဋ္ဌ-၂-၂၂၄။)

သုနီတ = သုနီတ . . . ။ **ဃရာဝါသေန ဒုက္ခဇီဝိကာယ** = ဤဆင်းရဲပြိုပြင် လှသော အသက်မွေးရခြင်းဖြင့်။ **တေ** = သင့်အဖို့။ **ကိံ** = အဘယ်အကျိုးရှိ နိုင်ပါအံ့နည်း။ **တွံ** = သင်သည်။ **ပဗ္ဗဇိတုံ** = သာသနာဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၍ ရှင်ရဟန်းပြုခြင်းငှာ။ **သက္ခိဿသိ** = စွမ်းနိုင်လတ္တံ့လော။

ဘုရားရှင်ကလည်း အလွန်မြင့်မားလှတဲ့ မဟာကရုဏာတော်နှင့် ယှဉ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်နှင့် ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့်တူတဲ့ အလွန်ကြင်နာတဲ့ အလွန်ချိုမြိန်တဲ့ အသံတော်နှင့် — သုနီတ . . . ဒီလောက်ဆင်းရဲပြိုပြင်လှတဲ့ အသက်မွေး ရခြင်းဖြင့် သင့်အတွက် ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ? သင်ဟာ သာသနာဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပြီး ရှင်ရဟန်းမပြုနိုင်ဘူးလား? —

ဒီလို ဘုရားရှင်က မေးတော်မူလိုက်ပါတယ် — ဒီအခါမှာ သုနီတက ဘယ်လို လျှောက်ထားလိုက်သလဲ? —

©shwehinthar.com

သုနီတ၏ ရဲရင့်သော လျှောက်ထားချက်

သုနီတော တေန သတ္ထု ဝစနေန အမတေန ဝိယ အဘိသိတ္တော ဥဠာရံ ပီတိသောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တော "ဘဂဝါ သစေ မာဒိသာပိ ဣဓ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘန္တိ၊ ကသ္မာဟံ န ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ပဗ္ဗာဇေထ မံ ဘဂဝါ"တိ အာဟ။

(ထေရဂါထာ-ဋ္ဌ-၂-၂၂၄။)

သုနီတော - သုနီတသည်။ **တေန သတ္ထု ဝစနေန** - ထိုဘုရားရှင်ရဲ့ စကားတော်ဖြင့်။ **အမတေန** - အမြိုက်ရေစင်ဖြင့်။ **အဘိသိတ္တော ဝိယ** - သွန်းလောင်းလိုက်ဘိသကဲ့သို့။ **ဥဠာရံ** - ပြန့်ပြောကြီးကျယ် မြင့်မြတ်လှစွာ သော။ **ပီတိသောမနဿံ** - နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိသောမနဿကို။ **ပဋိသံဝေဒေန္တော** - အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ခံစားရသည်ဖြစ်၍။ **ဣတိ** - ဤသို့။ **အာဟ** - လျှောက်ထားလေ၏။

သုနီတတို့လို အလွန်မျိုးယုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က ပြန်ကြည့်ပါ။ –ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားရှင်ဟာ တစ်လောကလုံးမှာ အဘက်ဘက်က ကြည့်ရင် ဘယ်ဘက်မှာမဆို အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူပါတယ်။ တစ် လောကလုံးရဲ့ အသာဆုံး အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်က ကြင်နာ သနားလှတဲ့ အလွန်ချိုမြိန်တဲ့ အသံတော်ဖြင့် ပြောဆိုဆက်ဆံလိုက်တဲ့အခါ သုနီတရဲ့ စိတ်အစဉ်မှာ အလွန်အဆင့်အတန်းမြင့်မားလှတဲ့ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိသောမနဿပန်းတွေဟာ ပွင့်လန်းလာတယ်။ ဘုရားရှင် ရဲ့ နှုတ်ခွန်းဆက်သမှုဟာ အမြိုက်ရေစင်ဖြင့် သွန်းလောင်းလိုက်သလို ဖြစ် သွားတယ်။

တရားနာပရိသတ်တွေ — ဒီအချက်ကိုတော့ သတိပြုကြပါ။ မတူဘူး မတန်ဘူး အဆင့်အတန်းချင်း မတူဘူး မဆက်ဆံနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ ဒီစိတ်ထားမျိုး ကလေးတွေကို သံသရာခရီးမှာ ခဏခေတ္တ ဆုံခိုက်ကြုံခိုက် တစ်ဦးအပေါ်မှာ တစ်ဦး မထားသင့်ပါဘူး။ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်သည်ပင် သုနီတ တို့လို မစင်ဘင်ကျုံးသမားတစ်ဦးကို ကြင်နာလှတဲ့ စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ပြောဆို ဆက်ဆံနိုင်သေးတယ်ဆိုရင် ဘုန်းကြီးတို့လိုပုဂ္ဂိုလ်တွေက အကြောင်းမလှလို့ အဆင့်အတန်းနိမ့်ကျနေတဲ့သူတွေကို ဘာကြောင့် မဆက်ဆံနိုင်ရမှာလဲ? ရွှံ့ရှာစက်ဆုတ်ဖွယ် (၃၂)ကောဋ္ဌာသတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်နေတဲ့ ခန္ဓာအိမ်ချည်း မဟုတ်ပါလား? အဆင့်မြင့်နေတဲ့သူတွေရဲ့ ကြင်နာတဲ့ ချိုမြိန်တဲ့စကားတစ်ခွန်းဟာ အဆင့်နိမ့်သူတို့အဖို့ အမြိုက်ရေစင်ဖြင့် အသွန်းလောင်းခံရသလို ခံစားရတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကိုတော့ မမေ့ကြပါနှင့်။

ဒီနေရာမှာ သုနီတကလည်း ဝမ်းသာလွန်းလို့ ဘုရားရှင်ကို ဘယ်လို လျှောက်ထားလိုက်သလဲ? —

ဘဂဝါ - ဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းလင်း တောက်ပတော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား . . . ။ **မာဒိသာပိ** - တပည့်တော်တို့ကဲ့သို့ ယုတ်ညံ့တဲ့ အမျိုး အနွယ်ရှိတဲ့ သူတို့သည်လည်းပဲ။ **ဣဓ** - ဤသာသနာတော်မြတ်အတွင်း၌။ **ပဗ္ဗဇ္ဇံ** - ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို။ **သစေ လဘန္တိ** - အကယ်၍ ရရှိနိုင်ကုန် ငြားအံ့။ **ကသ္မာ** - အဘယ်ကြောင့်။ **အဟံ** - ဘုရားတပည့်တော်သည်။ **န ပဗ္ဗဇိဿာမိ** - ရဟန်းမပြုဘဲ ရှိရပါအံ့နည်း။ **ဘဂဝါ** - ဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းလင်း တောက်ပတော်မူပါပေသော မြတ်စွာဘုရား . . . ။ **မံ** - ဘုရား တပည့်တော်ကို။ **ပဗ္ဗာဇေထ** - ရှင်ရဟန်းပြု၍ ပေးတော်မူကြပါကုန်ဘုရား။

ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်တော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား . . . တပည့်တော်တို့ လို ယုတ်ညံ့တဲ့ အမျိုးဇာတ်ရှိတဲ့သူတွေလည်းပဲ ဒီသာသနာဘောင်သို့ ဝင် ရောက်၍ ရှင်ရဟန်းပြုခွင့်ကို ရရှိနိုင်ကြမယ်ဆိုရင် တပည့်တော်ဟာ ဘာကြောင့် ရှင်ရဟန်းမပြုဘဲနေရမှာလဲ မြတ်စွာဘုရား၊ ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်တော် မူသော ဘုရားရှင်သည် တပည့်တော်ကို ရှင်ရဟန်းပြုပေးတော်မူပါ မြတ်စွာ ဘုရား —

ဒီလို သူက ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားလိုက်တယ်။ ဘုရားရှင်ကလည်း လက်ျာလက်တော်ကို ဆန့်တန်းပြီးတော့ —

ဧဟိ ဘိက္ခု၊ သွာက္ခာတော ဓမ္မော၊ စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာတိ။

"ရဟန်း . . . လာလော့၊ အစ အလယ် အဆုံး သုံးပါးအစုံ ကောင်းခြင်း ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော တရားတော်ကို ဟောကြားထားတော်မူအပ်၏၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို ပြုခြင်းငှာ သာသနာ့ဗြဟ္မစရိယ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဟု ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ မြတ်သောအကျင့်ကို ကောင်းမွန် ရိုသေစွာ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်လေလော့" —

ဒီလို ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူလိုက်ပါတယ်။ ဒီလို မိန့်ဆိုတော်မူခြင်းကိုပဲ **ဧဟိ ဘိက္ခု** - ခေါ်တော်မူတယ်လို့ ဆိုတယ်။ အဲဒီလို ဘုရားရှင်က မိန့်တော် မူလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပဲ ဝါ (၆၀) ရပြီး မထေရ်ကြီးကဲ့သို့ ပရိက္ခရာဆင်မြန်းပြီး

©shwehinthar.com

ရဟန်းတော်တစ်ပါး ဖြစ်သွားတော်မူတယ်။

ဇဟိ ဘိက္ခုရဟန်း ဖြစ်တော်မူပြီးနောက် ဘုရားရှင်ထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ကိုသင်ယူကာ တောအတွင်းမှာပဲ တစ်ပါးထီးတည်း သီတင်းသုံးကာ ရဟန်း တရားတွေကို အပြင်းအထန် ကြိုးပမ်းတော်မူလိုက်ရာ — ပထမယာမ်၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်, ဒုတိယယာမ်၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်, တတိယယာမ်၌ အာသဝက္ခယဉာဏ်ကို ရရှိတော်မူသဖြင့် အာသဝေါကင်းကွာသည့် ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တစ်ပါး ဖြစ်သွားတော်မူပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ပြောချင်တဲ့ အချက်ကတော့ မာန်မာနကြီးခြင်းသည် အမျိုး ယုတ်ညံ့ခြင်းရဲ့ အကြောင်းတစ်ခုဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့အချက်ပဲ။ အမျိုးယုတ်ညံ့ ရုံတွင်လားဆိုတော့ မကသေးပါဘူး၊ အမျိုးယုတ်ညံ့သူတို့ရဲ့ ခံစားချက်ကလေး တွေကို သူက ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် သံဃာတော်တွေကို တင်ပြလျှောက် ထားခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ခံစားချက်ကလေးတွေကို သံဝေဂယူနိုင်အောင် ထပ်ပြီး ပြောဦး မယ် —

နီစေ ကုလမှိ ဇာတောဟံ၊ ဒလိဒ္ဒေါ အပ္ပဘောဇနော။
ဟီနကမ္မံ မမံ အာသိ၊ အဟောသိံ ပုပ္ဖဆဍ္ဍကော။

(ထေရဂါထာ-၄၄-၂-၂၂၅။)

တပည့်တော်ဟာ ပန်းမှိုက်သွန် မစင်ဘင်ကျုံးသမား အမျိုးအနွယ်မှာ လူလာဖြစ်ရပါတယ်။ အလွန်ဆင်းရဲတဲ့ မဝတဝစားရတဲ့ အလွန်ရှားပါးတဲ့ အစာအာဟာရရှိသူ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ မစင်ဘင်ကျုံးဆိုတဲ့ အလွန်ယုတ်ညံ့တဲ့ အလုပ်ကို ပြုလုပ်ကာ အသက်မွေးခဲ့ရပါတယ် —

သူ့ရဲ့ ဒီလျှောက်ထားချက်ကို ပြန်ကြည့်ပါ - ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်အား ဆဲရေးခဲ့စဉ်က ဆွမ်းခံဝတ်ဖြင့် အစာရှာမှီးတာကို အကြောင်းပြုပြီး ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ ခဲ့တယ်။ သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ အစာအာဟာရ ရှာဖွေစားသောက်မှုနှင့် ပတ်သက် ပြီး ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခဲ့မိတဲ့ ဒီအကုသိုလ်ကံတွေက မိမိကို အစာအာဟာရ နည်းပါး သူဖြစ်အောင် ရွက်ဆောင်ပေးနေပြန်တယ်။ ပြီးတော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရား ရှင်အား မစင်ဘင်ကျုံးသမားလုပ်ပြီး အသက်မွေးရန် ဆဲရေးခဲ့တယ်။ ဒီ အကုသိုလ်ကံက မိမိကို မစင်ဘင်ကျုံးသမားဘဝသို့ရောက်အောင် ပို့ဆောင် ပေးလိုက်ပြန်တယ်။ နောက်တစ်ခု - သူ့ရဲ့ လျှောက်ထားချက်ကိုကြည့်ပါ -

ဇိဂုစ္ဆိတော မနုဿာနံ၊ ပရိဘူတော စ ဝမ္ဘိတော။
နီစံ မနံ ကရိတွာန ၊ ဝန္ဒိဿံ ဗဟုကံ ဇနံ။

(ထေရဂါထာ-၄၄-၂-၂၂၅။)

တပည့်တော်ဟာ သူတစ်ပါးတို့ ရွံရှာစက်ဆုပ်အပ်တဲ့ လူသားတစ်ဦးဖြစ် ခဲ့ပါတယ်၊ သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ အနှိပ်စက်ခံ လူတန်းစားတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ခဲ့ပါ တယ်၊ သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ အရှုတ်ချခံလူတန်းစားတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဘာကြောင့်လဲ? — သူ့ရဲ့အတိတ်အကြောင်းကို ပြန်ကြည့်ပါ — အရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က ရွာအတွင်းသို့ ဆွမ်းခံကြွဝင်လာတာကို သူက ရွံရှာ စက်ဆုပ်တဲ့စိတ်ထားနဲ့ ပြစ်မှားခဲ့တယ်။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်အပေါ်၌ ရွံရှာစက်ဆုပ်ခဲ့တဲ့ ဒီစိတ်ထားက သူ့ကိုလည်း မစင်ဘင်ကျုံးသမားဘဝမှာ သူတစ်ပါးတို့က ရွံရှာစက်ဆုပ်သူတစ်ဦးဖြစ်အောင် တည်ထောင်ဖန်တီးပေး လိုက်တယ်။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ကို သူက နှုတ်ဖြင့် စော်ကားနှိပ်စက် ခဲ့တယ်။ အဲဒီအကုသိုလ်ကံက သူ့ကို အနှိပ်စက်ခံလူတန်းစားဘဝသို့ ရောက် အောင်ပို့ဆောင်ပေးပြန်တယ်။ ပြီးတော့ - သူက အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင် အပေါ်မှာ ဆွမ်းခံဝတ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခဲ့တယ်။ ဒီအကုသိုလ်ကံက သူ့ကို သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ အကဲ့ရဲ့ခံလူတန်းစားတစ်ဦးဖြစ်အောင် ပို့ဆောင်ပေး ပြန်တယ်။ — တရားနာပရိသတ်တွေ စိတ်ဓာတ်တွေ ဆန်းကြယ်လို့ ကံတွေက ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် အကျိုးပေးနေပုံကလေးတွေကို သတိပြုကြစမ်းပါ။ ဒါတွင်လား မကသေးဘူး၊ သူက ဆက်ပြီး လျှောက်ပြန်တယ် —

နီစံ မနံ - နှိမ့်ချတဲ့စိတ်ဓာတ် နိမ့်ကျတဲ့စိတ်ဓာတ်ကို။ **ကရိတွာန -** ပြုကျင့်ပြီးတော့။ **ဗဟုကံ ဇနံ -** လူများအပေါင်းကို။ **ဝန္ဒိဿံ -** ရှိခိုးခဲ့ရလေပြီ။

တစ်ချိန်က သူက မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ကို အထင်သေးကာ နိမ့်ကျတဲ့နေရာမှာထားပြီး

©shwehinthar.com

ပြုမူပြောဆိုဆက်ဆံခဲ့တယ်။ ဒီအကုသိုလ်ကံတွေက သူ့ကို နိမ့်ကျတဲ့ လူတန်းစားဘဝသို့ရောက်အောင် နိမ့်ကျတဲ့ စိတ်ဓာတ်နှင့် သူတစ်ပါးတို့ကို ဆက်ဆံရသူတစ်ဦးဖြစ်လာအောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးပြန်တယ်။

ဘာကြောင့် ဒီလိုသူက လူများအပေါင်းကို အပေါ်ကထားပြီး မိမိကိုယ် ကို အောက်တန်းက ထားကာ နိမ့်ကျတဲ့ စိတ်ဓာတ်နှင့် လက်အုပ်ကလေး တချီချီနှင့် ဆက်ဆံနေရတယ်ဆိုတာကို တရားနာပရိသတ်တွေ သဘော ပေါက်သင့်တယ်။ ကံတွေဟာ အကျိုးပေးလာပြီဆိုရင် ရှောင်လို့ မလွတ်တဲ့ သဘော ရှိတတ်ကြပါတယ်။

ကြီးကြီးငယ်ငယ် ဘယ်သူ့ကိုမဆို အောက်တန်းကျတဲ့ နှိမ်ချထားတဲ့ စိတ်ဓာတ်နှင့် လက်အုပ်ချီကာ ဆက်ဆံပါမှ ထမင်းစားရမည့်ကံမျိုး ဖြစ်နေ တယ်။ မစင်ဘင်ကျုံးတဲ့ လုပ်ငန်းရပ်ကို ပြုလုပ်ခွင့်ရမည့် လူတန်းစားတစ်ဦး ဖြစ်နေတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်မှာ ဘယ်လိုဟောထားတော် မူသလဲ? –

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ အဘိက္ခဏံ သကံ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ "ဒီဃရတ္တမိဒံ စိတ္တံ သံကိလိဋ္ဌံ ရာဂေန ဒေါသေန မောဟေနာ"တိ၊ စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ၊ စိတ္တဝေါဒါနာ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။ *(သံ-၂-၁၂၃။)*

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **တသ္မာ** - ထို့ကြောင့်။ **ဣဓ** - ဤသာသနာတော်မြတ်အတွင်း၌။ **တုမှေ** - သင်ချစ်သားတို့သည် သင် ချစ်သမီးတို့သည်။ **သကံ စိတ္တံ** - မိမိတို့ရဲ့စိတ်ကို။ **ဣဒံ စိတ္တံ** - ဤငါတို့ရဲ့ စိတ်သည်။ **ဒီဃရတ္တံ** - နေ့ညဉ့်သံသရာရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါကာလ တို့ပတ်လုံး။ **ရာဂေန** - ရာဂကြောင့်။ **ဒေါသေန** - ဒေါသကြောင့်။ **မောဟေန** - မောဟကြောင့်။ **သံကိလိဋ္ဌန္တိ** - ညစ်နွမ်း၍ နေရပေ၏ဟူ၍။ **အဘိက္ခဏံ** - မကြာခဏ အမြဲမပြတ်။ **ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ** - ဆင်ခြင်သင့် ဆင်ခြင်ထိုက်ပေ၏။

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **စိတ္တသံကိလေသာ** - စိတ်ဓာတ် တွေ ညစ်နွမ်းခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **သံကိလိဿန္တိ** - ညစ်နွမ်းကြရကုန်၏။ **စိတ္တဝေါဒါနာ** - စိတ်ဓာတ်ဖြူစင်သန့်ရှင်းခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **ဝိသုဇ္ဈန္တိ** - စင်ကြယ်ကြရကုန်၏။

ချစ်သားတို့ . . . ဒါကြောင့် သင်ချစ်သားတို့တစ်တွေ သင်ချစ်သမီးတို့ တစ်တွေဟာ ဒီသာသနာတော်မြတ်အတွင်းမှာ မိမိတို့ရဲ့စိတ်ဓာတ်ကို - "ဒီ ငါတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ဟာ နေ့ညဉ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါ ကာလတို့ပတ်လုံး ရာဂကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်၊ ဒေါသကြောင့် ညစ်နွမ်း နေရတယ်၊ မောဟကြောင့် ညစ်နွမ်းနေရတယ်" - လို့ ဒီလို မကြာခဏ အမြဲမပြတ် ဆင်ခြင်ပေးကြစမ်းပါ။ ဘာကြောင့်လဲ? စိတ်ဓာတ်ညစ်နွမ်းခြင်း ကြောင့် သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းကြရတယ် ပင်ပန်းကြရတယ် ဆင်းရဲကြရတယ်။ စိတ်ဓာတ်ဖြူစင်သန့်ရှင်းခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတွေဟာ စင်ကြယ်သွားကြရ တယ် –

ဒီလို ဘုရားရှင်က ဆိုဆုံးမထားတော်မူပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ကို မိမိတို့ မကြာခဏ ဆင်ခြင်ပေးကြပါ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးကြပါ။

ခု- အရှင်သုနီတမထေရ်ရဲ့ထုံးကို ကြည့်ရင် — စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်း ခဲ့တဲ့အတွက် အပါယ်ငရဲမှာ ညစ်နွမ်းခဲ့ရတယ် ပင်ပန်းခဲ့ရတယ် ဆင်းရဲခဲ့ရ တယ်၊ လူ့ပြည်လူ့လောက ရောက်ပြန်တော့လည်း ညစ်နွမ်းရပြန်တယ် ပင် ပန်းရပြန်တယ် ဆင်းရဲရပြန်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘုရားရှင်နှင့် တွေ့ဆုံတဲ့အခါ စိတ်ဓာတ်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ရေစင်ဖြင့် ဖြူစင်အောင် ဆေးကြောသုတ်သင် နိုင်တဲ့အတွက် စိတ်ဓာတ်ဖြူစင်သန့်ရှင်းသွားခြင်းကြောင့် စင်ကြယ်တဲ့သူတော် ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်သွားရတယ်။

သိကြားမင်းနှင့်တကွ နတ်ဗြဟ္မာတွေကလည်း လာရောက်ကာ ရှိခိုး ပူဇော်ကြတယ်။ ဘုရားရှင်ကလည်း နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ ခြံရံထားတဲ့ အရှင် သုနီတကိုကြည့်ပြီး အလွန်နှစ်ခြိုက်တော်မူတဲ့အတွက် ဂါထာကလေးတစ်ခု ကို ဟောကြားတော်မူတယ် –

တပေန ဗြဟ္မစရိယေန၊ သံယမေန ဒမေန စ။
ဧတေန ဗြာဟ္မဏော ဟောတိ၊ ဧတံ ဗြာဟ္မဏမုတ္တမံ။

(ထေရဂါထာ-၄၄-၂-၂၂၆။)

၁။ **တပ** = ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ = ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်း, တစ်နည်း ဓုတင်ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ကို ဆောက်တည်ကျင့်သုံးခြင်း,

၂။ **သံယမ** = ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း,

©shwehinthar.com

၃။ **ဒမ** = သမထဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာဖြင့် မိမိစိတ်ကို နိုင်နိုင်နင်းနင်း ဆုံးမခြင်း,

၄။ **ဗြဟ္မစရိယ** = ကြွင်းကျန်တဲ့ အဓိသီလ အဓိစိတ္တ အဓိပညာ အမည်ရတဲ့ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်တွေကို ကျင့်ခြင်း – ဒီ တပ-သံယမ-ဒမ-ဗြဟ္မစရိယလို့ ခေါ်ဆိုတဲ့ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်တွေ ကြောင့် ဒီကျင့်ဝတ်တွေကို အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် အောင်အောင်မြင်မြင် ကျင့်နိုင်တဲ့ သူတော်ကောင်းကို မကောင်းမှုဟူသမျှကို အပပြုအပ်ပြီးဖြစ်လို့ အသာဆုံး အမြတ်ဆုံး ဗြာဟ္မဏလို့ ခေါ်ဆိုတယ် —

အရှင်သုနီတကတော့ ဘုရားရှင် နှစ်ခြိုက်တော်မူတဲ့ ဗြာဟ္မဏတစ်ဦး ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ စိတ်ဓာတ်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုက်သည် တိုင်အောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးနိုင်လို့ပဲ။ ကိုင်း – အရှင်သုနီတအကြောင်းကို ဒီနေရာမှာပဲ ရပ်ဆိုင်းပြီး စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်ကို ပြန်ဆက်ရအောင် . . .။

အမျိုးမြတ်ခြင်း

ဣဓ ပန မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ အတ္ထဒ္ဓေါ ဟောတိ အနတိမာနီ – အဘိဝါဒေတဗ္ဗံ အဘိဝါဒေတိ၊ ပစ္စုဋ္ဌာတဗ္ဗံ ပစ္စုဋ္ဌေတိ၊ အာသနာရဟဿ အာသနံ ဒေတိ၊ မဂ္ဂါရဟဿ မဂ္ဂံ ဒေတိ၊ သက္ကာတဗ္ဗံ သက္ကရောတိ၊ ဂရုကာတဗ္ဗံ ဂရုကရောတိ၊ မာနေတဗ္ဗံ မာနေတိ၊ ပူဇေတဗ္ဗံ ပူဇေတိ၊ သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (မ-၃-၂၄၇။)

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ပန** - နောက်တစ်မျိုး သော်ကား။ **ဣဓ** - ဤလောက၌။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **ဣတ္ထီ ဝါ** - အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** - အမျိုးသားသည်သော် လည်းကောင်း။ **အတ္ထဒ္ဓေါ** - မခက်ထန် မတင်းမာသော စိတ်ထားရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **အနတိမာနီ** - အလွန်မောက်မာသော မာန်မာနတရား မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

စိတ်ဓာတ်တွေက နူးညံ့ပျော့ပျောင်းတယ်။ ခက်ထန်တင်းမာတဲ့ စိတ် ထား မရှိဘူး၊ အလွန်မောက်မာတဲ့ မာန်မာနတရားတွေလည်း မရှိဘူး၊ မရှိ တော့ သူက ဘာလုပ်သလဲ?

အဘိဝါဒေတဗ္ဗံ - ရှိခိုးသင့် ရှိခိုးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **အဘိဝါဒေတိ** - ရှိခိုး၏။ **ပစ္စုဋ္ဌာတဗ္ဗံ** - ခရီးဦး ကြိုဆိုသင့် ကြိုဆိုထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **ပစ္စုဋ္ဌေတိ** - ခရီးဦး ကြိုဆို၏။ **အာသနာရဟဿ** - နေရာပေးသင့်ပေးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ကို။ **အာသနံ** - နေရာကို။ **ဒေတိ** - ပေး၏။ **မဂ္ဂါရဟဿ** - လမ်းခရီး ဖယ်ပေးသင့် ဖယ်ပေးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **မဂ္ဂံ** - လမ်းခရီးကို။ **ဒေတိ** - ပေး၏။ **သက္ကာတဗ္ဗံ** - အရိုအသေ ပြုသင့်ပြုထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **သက္ကရောတိ** - အရိုအသေပြု၏။ **ဂရုကာတဗ္ဗံ** - လေးစားသင့် လေးစားထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **ဂရုကရောတိ** - လေးစား၏။ **မာနေတဗ္ဗံ** - မြတ်နိုးသင့် မြတ်နိုးထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **မာနေတိ** - မြတ်နိုး၏။ **ပူဇေတဗ္ဗံ** - ပူဇော်သင့် ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ **ပူဇေတိ** - ပူဇော်၏။ **သော** - ထိုကဲ့သို့ မာန်မာန မကြီးမားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမတ္တေန** - ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်၍ ထားအပ်သော။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမာဒိန္နေန** - ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ထားအပ်သော။ **တေန ကမ္မေန** - ထိုကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကာယဿ** - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **သုဂတိံ** - ကောင်းမှုပြုသူ သုစရိုက်သမားတို့၏ လားရောက်ရာ ဖြစ်သော။ **သဂ္ဂံ လောကံ** - နတ်ပြည်လောကသို့။ **ဥပပဇ္ဇတိ** - ကပ်ရောက်ရပေ၏။

မာန်မာနတွေ မကြီးဘူး၊ ရှိခိုးသင့် ရှိခိုးထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှိခိုးတယ်၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုသင့် ကြိုဆိုထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခရီးဦးကြိုဆိုတယ်၊ နေရာဖယ် ပေးသင့် ဖယ်ပေးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို နေရာဖယ်ပေးတယ်၊ လမ်းဖယ်ပေးသင့် ဖယ်ပေးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို လမ်းဖယ်ပေးတယ်၊ ရိုသေသင့် ရိုသေထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရိုသေတယ်၊ လေးစားသင့် လေးစားထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လေးစား တယ်၊ မြတ်နိုးသင့် မြတ်နိုးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြတ်နိုးတယ်၊ ပူဇော်သင့် ပူဇော် ထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပူဇော်တယ်၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်ဆောက်တည်ထား အပ်တဲ့ ဒီကုသိုလ်ကံကြောင့် သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ကောင်းရာသုဂတိ နတ် ပြည်လောကကို ကျိန်းသေဧကန် ရောက်နိုင်တယ်။ စဏ္ဍာလီ အမယ်အို

ခဏခဏတော့ပြောဖူးပါတယ်၊ ထုံးကလေးတစ်ခုပေါ့၊ ဝိမာနဝတ္ထု (၂၅) မှာ လာရှိပါတယ်။ တစ်ချိန် မြတ်စွာဘုရားသခင်သည်

©shwehinthar.com

နံနက်မိုးသောက်ထ အချိန်အခါမှာ မဟာကရုဏာတော်သမာပတ်ကို ဝင်စားပြီးတော့ လောကကို ကြည့်ရှုတော်မူလိုက်တဲ့အခါ စဏ္ဍာလီအမယ်အိုကြီးဟာ ဉာဏ်ကွန်ယက်ထဲ မှာ ထင်လာတယ်၊ ဆက်ပြီးတော့ ဆင်ခြင်ကြည့်တော်မူလိုက်တဲ့အခါ စဏ္ဍာလီအမယ်အိုကြီး ဒီနေ့သေတော့မယ်၊ ငရဲရောက်တော့မယ်ဆိုတာကို မြတ်စွာ ဘုရား မြင်တော်မူတော့ ဒီအမယ်အိုကြီးကို ငါကယ်တင်နိုင်သလားလို့ ကြည့် လိုက်တော့ ကယ်တင်လို့ ရနိုင်သေးတယ်ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရား မြင်တော် မူပါတယ်၊ စဏ္ဍာလီအမယ်အိုဆိုတာကတော့ သူတောင်းစားတစ်ဦး ဖြစ်ပါ တယ်၊ ဒွန်းစဏ္ဍားတစ်ဦးပဲ၊ အဲဒီ ဒွန်းစဏ္ဍားတစ်ဦးကို မြတ်စွာဘုရားရှင် ဘက်က ဒီနေ့ ချီးမြှောက်ဖို့အခါအခွင့်ကလေး ရသွားတယ်၊ ဒီတော့ မြတ်စွာ ဘုရားလည်း ရဟန်းသံဃာတော်အပေါင်း ခြံရံပြီးတော့ – စဏ္ဍာလီအမယ်အို ရာဇဂြိုဟ်မြို့တွင်းသို့ ထမင်းတောင်းစားဖို့ရန် ဝင်ရောက်လာတဲ့ အချိန်ကို မှန်းမျှော်ပြီးတော့ ရင်ဆိုင်တိုးရန် မျှော်မှန်းပြီး ဆွမ်းခံကြွတော်မူပါတယ်၊ စဏ္ဍာလီ အမယ်အိုကလည်း တုန်တုန်ချည့်ချည့်နှင့် ရာဇဂြိုဟ်မြို့တွင်းမှာ ထမင်းတောင်းဖို့ရန်အတွက် ဝင်လာခဲ့တယ်၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တစ်နေရာမှာ ရင်ဆိုင်သွားပြီးတော့ တိုးကြတယ်၊ တိုးလိုက်တဲ့အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ရှေ့ကို ခရီးဆက်ပြီး ကြွတော်မမူဘဲ မတ်တပ်ရပ်ပြီး နေတော်မူလိုက်ပါတယ်။

ထိုအချိန်အခါမှာ ဘယ်လိုအကြောင်းကြောင့် ဘုရားရှင်သည် ဒီနေရာ မှာ မတ်တပ်ရပ်တော်မူပါသလဲလို့ နောက်တော်ကပါလာတဲ့ အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလ္လာန်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ စဏ္ဍာလီ အမယ်အိုကို ချီးမြှောက်ချင်လို့ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဒီနေရာမှာ မတ်တပ်ရပ်နေ တာမြင်တော့ ဂါထာလေးနှစ်ခုနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ကိုယ်တော်မြတ် ကြီးက စဏ္ဍာလီအမယ်အိုကို သွားပြီးတော့ တိုက်တွန်းတယ်၊ အဲဒီတော့ ဒီဂါထာလေးတွေရဲ့ ဆိုလိုရင်းကတော့ "ဒကာမကြီး . . . ရသေ့ဟူသမျှတို့ တွင် အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးရသေ့ ဖြစ်တော်မူတဲ့ ဂေါတမနွယ်ဖွား ရှင်တော် မြတ်ဘုရားသည် အသင်စဏ္ဍာလီအမယ်အိုကို သနားစောင့်ရှောက် ချီး မြှောက်တော်မူလိုသည့်အတွက် မတ်တပ်ရပ်ကာ တည်နေတော်မူပါပေတယ်။ ဒါကြောင့် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်အစုံ ကြာပဒုံကို လျင်မြန်စွာ ဦးတိုက်လိုက်စမ်းပါ, သင်စဏ္ဍာလီအမယ်အိုအတွက် နောက်ထပ် လူ့လောက မှာနေရမည့် အချိန်ကာလ သက်တမ်းသည် အလွန်တိုတောင်းလှပါတယ်" ဆိုပြီးတော့ တိုက်တွန်းလိုက်တယ်၊ အဲဒီ တိုက်တွန်းချက်ကလေးအရ သူ မှာလည်း မာန်မာနက မရှိလေတော့ မြတ်စွာဘုရားကို တုန်တုန်ရီရီနှင့် တောင်ဝှေးလေး ချပြီးတော့ ခြေတော်အစုံကြာပဒုံကို ဦးတိုက်ပါတယ် ရှိခိုး ပါတယ်၊ ရှိခိုးပြီးတဲ့အခါ မတ်တပ်ရပ် လက်အုပ်ချီပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား အမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော်တွေကို ဖူးမြော်ကန်တော့နေတယ်။

ဤမျှလောက်ဆိုရင်တော့ ဒီအမယ်အိုကြီး နတ်ရွာသုဂတိကို ရောက် လောက်တဲ့အကြောင်းတော့ ရှိပြီလို့ လုံလောက်ပြီလို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်လည်း သိတော်မူတဲ့အတွက် ရှေ့ကို ဆက်လက်ပြီး ကြွတော်မူပါတယ်၊ ဘုရားရှင်နှင့် သံဃာတော်များ တော်တော်လေး ဝေးသွားတဲ့အခါပေါ့၊ မျက်ကွယ်လောက် ရောက်တဲ့ အချိန်အခါကျတော့ စဏ္ဍာလီအမယ်အိုလည်း နွားက ဝှေ့ပြီး သတ်လိုက်လို့ သေသွားတယ်၊ နတ်ပြည် ရောက်ရှိသွားတယ်၊ ပိုက်ဆံ ဘယ် နှစ်ပြားကုန်သလဲ? တစ်ပြားမှ မကုန်ပါဘူး၊ စဏ္ဍာလတစ်ဦးက နတ်သမီး ဖြစ်သွားရတယ်ဆိုရင် ဒီလိုကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်မျိုးကို ကျင့်ဖို့မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ်။

လူကြီးသူမတွေ ရှေ့သွားရင် ဘာလုပ်ရမလဲ? ခါးကလေး ကုန်းရမယ်၊ အရိုအသေပေးရမယ်၊ လမ်းဖယ်ပေးရမယ်၊ ခုတော့ ဟိုတစ်နေ့ကပဲ ဒကာတစ် ယောက်က လျှောက်တယ်၊ "ခုခေတ်ကလေးတွေဘုရား လူကြီးရှေ့ ခါးလေး ညွတ်ပြီး ကုန်းပြီးသွားရမှာ အင်မတန် ဝန်လေးနေပုံရတယ်" - တဲ့၊ လူကြီး တွေရှေ့ကို ရိုသေတဲ့အမူအရာလေး ပြပြီးသွားတဲ့စိတ်ထား မရှိဘူး၊ ရိုသေ သင့် ရိုသေထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရိုသေရတယ်၊ အနီးကပ်ဆုံး မိမိအမြတ်မ်း ရိုသေရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘာလဲ? မိဘနှစ်ပါးပဲ၊ မိဘနှစ်ပါးရှေ့ကို မိမိက ဖြတ်ကျော်ပြီးသွားတော့မယ်ဆိုရင် ဘာလုပ်ရမလဲ? ရှေးယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုပေါ့ ခါးကလေးကုန်းညွတ်ပြီးတော့ သာသာလေး ဖြည်းဖြည်းလေး သွားရတယ်၊ ဆောင့်ကြီးအောင့်ကြီးနှင့် သွားရမလား? မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒီယဉ်ကျေး မှုကလေးတွေဟာ ကလေးတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ ကိန်းဝပ်တည်နေခဲ့ရင် ကုသိုလ် တရားတွေ တိုးပွားပြီး မလာနိုင်ဘူးလား? လာနိုင်တယ်၊ ပိုက်ဆံတစ်ပြားမှ မကုန်ဘဲနှင့် ရရှိတဲ့ကုသိုလ်ပဲ၊ သို့သော် အကယ်၍ နတ်ရွာသုဂတိကို အခါ အခွင့် မသင့်သေးလို့ မရောက်သေးဘူးထား၊ ရှေ့နောက်မှာ ခြံရံထားတဲ့ ဒီ ကုသိုလ် စိတ်စေတနာတွေကနေပြီးတော့ ပို့ဆောင်ပေးလိုက်လို့ လူ့ပြည် လူ့လောကကို တစ်ပတ်ပြန်ပြီး လူဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ?

နော စေ ကာယသာ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ

©shwehinthar.com

ပစ္စာဇာယတိ၊ ဥစ္စာကုလီနော ဟောတိ။ ဥစ္စာကုလီနသံဝတ္တနိကာ ဧသော မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ အတ္ထဒ္ဓေါ ဟောတိ အနတိမာနီ – အဘိဝါဒေတဗ္ဗံ အဘိဝါဒေတိ၊ ပစ္စုဋ္ဌာတဗ္ဗံ ပစ္စုဋ္ဌေတိ၊ အာသနာရဟဿ အာသနံ ဒေတိ၊ မဂ္ဂါရဟဿ မဂ္ဂံ ဒေတိ၊ သက္ကာတဗ္ဗံ သက္ကရောတိ၊ ဂရုကာတဗ္ဗံ ဂရုကရောတိ၊ မာနေတဗ္ဗံ မာနေတိ၊ ပူဇေတဗ္ဗံ ပူဇေတိ။ (မ-၃-၂၄၇-၂၄၈။)

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် . . .။ **ကာယဿ** - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **သုဂတိံ** - ကောင်းမှုပြုသူ သုစရိုက်သမားတို့၏ လား ရောက်ရာဖြစ်သော။ **သဂ္ဂံ လောကံ** - နတ်ပြည်နတ်လောကသို့။ **နော စေ ဥပပဇ္ဇတိ** - အကယ်၍ မကပ်ရောက်ရသေးသည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **မနုဿတ္တံ** - လူ့ပြည်လူ့လောကသို့။ **သစေ အာဂစ္ဆတိ** - အကယ်၍ ဆိုက်ရောက် လာခဲ့သည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **ယတ္ထ ယတ္ထ** - အကြင်အကြင် အမျိုးအနွယ်၌။ **ပစ္စာဇာယတိ** - ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ **တတ္ထ တတ္ထ** - ထိုထို အမျိုးအနွယ်၌။ **ဥစ္စာကုလီနော** - မြင့်မြတ်သော အမျိုးအနွယ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်ရပေ၏။

လူ့ပြည်လူ့လောကမှာ တစ်ပတ်ပြန်ကြော့ပြီးတော့ လူသားတစ်ဦး အဖြစ်နှင့် ရောက်ရှိလာခဲ့မယ်ဆိုရင် မြင့်မြတ်တဲ့အမျိုးအနွယ်မှာပဲ လာပြီးတော့ လူဖြစ်ရတယ်၊ ဒီလိုဆိုရင် ဒီမာန်မာနကလေးတွေကို နှိမ်ချိုးထားဖို့ မကောင်း ဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ်၊ "ငါက ပညာဘယ်လောက်တတ်တယ်၊ ငါက စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဘယ်လောက်ရှိတယ်၊ ငါက အသိဉာဏ် ဘယ်လောက်ရှိတယ်" ဆိုပြီးတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် မာနကလေးတွေ ထောင်နေဖို့ လိုသေးလား? မလိုဘူး၊ ကိုယ့်စည်းစိမ်ရှိလို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်မာနကြီးတာ ဘာဖြစ်ရမလဲဆိုတဲ့ ဒီစိတ်ထားမျိုးကို မွေးမြူသင့်သလား? မမွေးမြူသင့်ဘူး၊ မွေးမြူလိုက်မယ်ဆိုလို့ ရှိရင် ဘာဖြစ်မလဲ? မိမိက နောင်သံသရာခရီးတစ်ခု ဆက်ရန်ရှိနေသေးရင် ယုတ်ညံ့တဲ့ အမျိုးအနွယ်မှာ သွားပြီးတော့ လူဖြစ်ရမယ်၊ သံသရာခရီး ဆုံး အောင် လုပ်နိုင်ရင်တော့ ကောင်းပါတယ်၊ မဆုံးသေးဘူးဆိုလို့ရှိရင်တော့ ဘာဖြစ်မလဲ? ဒီခက်ထန်တင်းမာနေတဲ့ စိတ်ထားကလေးတွေကို ဘာလုပ်ရ မလဲ? လျှော့ချပေးရမယ်။

သာကီဝင်မင်းသား (၆) ဦး

အတုယူထိုက်တဲ့ ထုံးတစ်ခု ရှိပါတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ သာကီဝင်မင်းသား (၆)ဦးပေါ့၊ အရှင်အာနန္ဒာလည်း ပါတယ်၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ, အရှင်ကိမိလ, အရှင်ဘဒ္ဒိယ, အရှင်ဗဂု, အရှင်ဒေဝဒတ် - အားလုံး သူတို့သာကီဝင်မင်းသား (၆)ဦးပဲ၊ နောက်တစ်ဦးက သူတို့ရဲ့အခိုင်းအစေဖြစ်တဲ့ ဆတ္တာသည် ဥပါလိဖြစ် တယ်။ အဲဒီ သာကီဝင်မင်းသား (၆)ဦးတို့ ရှင်ရဟန်းပြုဖို့ရန်အတွက် မြတ်စွာ ဘုရားထံ ခွင့်တောင်းကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဝါရတော်မူပြီးနောက် ကပိလဝတ်နေပြည်တော်ကို ကြွတဲ့အချိန်အခါမှာ ကပိလဝတ်နေပြည်တော်မှာ ခုနစ်ရက်သီတင်းသုံးတော် မူခဲ့ပါတယ်၊ သီတင်းသုံးတော်မူပြီးတဲ့နောက် ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို ပြန်ပြီးအကြွ "အနုပိယနိဂုံး မေဓာဥ္စုပ" သရက်ဥယျာဉ်တောအုပ်ကြီးအတွင်းမှာ သီတင်းသုံး တော်မူစိုက် အဲဒီသရက်ဥယျာဉ်အတွင်းမှာပဲ နောက်ကနေ သူတို့လိုက်လာပြီး တော့ မြတ်စွာဘုရားထံ ရှင်ရဟန်းပြုဖို့ရန် ခွင့်တောင်းကြတယ်၊ ဒီသာကီဝင် မင်းသား (၆)ဦး ခွင့်တောင်းတဲ့အချိန်အခါမှာ သူတို့ရဲ့တစ်သက်လုံး ကျေးကျွန် အဖြစ်နှင့် ခိုင်းစေလာတဲ့ ဆတ္တာသည်ဖြစ်တဲ့ ဥပါလိလည်း ပါပါတယ်၊ ဥပါလိ ကို သူတို့ရဲ့ လက်ဝတ်လက်စားတွေ အားလုံးချွတ်ပြီးတော့ ဆုလာဘ်အဖြစ်နှင့် ပေးလိုက်တယ်၊ "သင်ပြန်ပေတော့၊ တို့တော့ ရှင်ရဟန်း ပြုလိုက်ပြီလို့သာ အကြောင်းကြားလိုက်ပေတော့"လို့ မှာလိုက်ကြတယ်၊ ထိုအချိန်မှာ ဥပါလိ ဆတ္တာသည်ကလည်း စဉ်းစားတယ်၊ သာကီဝင်မင်းသားတွေက အင်မတန် အမျိုးမာန်စိတ်ဓာတ် သိပ်အားကြီးတယ်၊ ဒီတော့ ငါက ဒီလက်ဝတ်လက်စား တွေကို ယူပြီးတော့ ပြန်သွားခဲ့ရင် ငါ့အပေါ်မှာ မယုံသင်္ကာဖြစ်ခဲ့လို့ရှိရင် ငါ့ အတွက် အသက်အန္တရာယ်တောင်ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဒီတော့ ငါလည်း ဒီလက်ဝတ် လက်စားတွေအပေါ် တွယ်တာမှုမရှိဘူး၊ ငါလည်း မယူဘူး၊ ငါလည်း ရှင် ရဟန်းပြုမယ်ဆိုပြီးတော့ အားလုံး ရှင်ရဟန်းပြုဖို့ (၇)ဦး ဖြစ်သွားကြတယ်၊ (၇)ဦးဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ သူတို့က ဘာလျှောက်သလဲ?

"မြတ်စွာဘုရား . . . တပည့်တော်တို့ သာကီဝင်မင်းသားတွေဆိုတာ က အင်မတန် ဇာတိမာန်ခက်ထန်တဲ့ မာန်မာနကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ကြ ပါတယ်၊ ဒီ "ဥပါလိ"ဟာ တစ်သက်လုံး တပည့်တော်တို့ ခိုင်းစေလာခဲ့တဲ့ ကျေးကျွန်ဖြစ်တယ်၊ ဒီတော့ တပည့်တော်တို့ကို ရှင်ရဟန်း အရင်ပြုပြီးတော့ "ဥပါလိ"ကို နောက်မှ ရှင်ရဟန်းပြုပေးမယ်ဆိုရင် လူ့ဘဝလူ့လောကတုန်း က

©shwehinthar.com

တပည့်တော်တို့က ဥပါလိအပေါ်မှာ မာန်မာနကြီးခဲ့သလို ရဟန်းဖြစ် တော့လည်း ဒီဥပါလိအပေါ်မှာ အပေါ်စီးကပဲ နေပြီးတော့ ဆက်ဆံနေကြ မှာဖြစ်တယ်၊ ဒါ့ကြောင့် တပည့်တော်တို့ရဲ့ တင်းမာနေတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ မြင့်မောက်နေတဲ့ ဒီမာန်မာနတရားတွေကို နှိမ်ချိုးတဲ့အနေနှင့် ဥပါလိကို အရင် ရှင်ရဟန်းပြုပေးတော်မူပါ၊ တပည့်တော်တို့ သာကီဝင်မင်းသား (၆)ဦးကိုတော့ နောက်မှ ရှင်ရဟန်းပြုပေးတော်မူပါ။ အဲဒီလို ရှင်ရဟန်းပြုလိုက်မယ် ဆိုလို့ ရှိရင် တပည့်တော်တို့ထက် ဝါကြီးနေတဲ့ အရှင်ဥပါလိကို တပည့်တော်တို့က ရိုသေကြမယ် လေးစားကြမယ် မြတ်နိုးကြမယ်၊ အဲဒီအခါမှာ တပည့်တော် တို့ရဲ့ မာန်မာနတွေဟာ ကျဆင်းသွားပါလိမ့်မယ်" ဆိုပြီးတော့ လျှောက်ထား ကြတယ်၊ သူတို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်တဲ့အတိုင်းပဲ ရှင်ဥပါလိကို အရင် ပေါ့လေ ခေါင်ဆုံး ရဟန်းပြုပေးလိုက်ပါတယ်၊ သာကီဝင်မင်းသား (၆)ဦးကို တော့ နောက်မှပဲ ရှင်ရဟန်းပြုပေးလိုက်ပါတယ်၊ ဒါဟာ မိမိတို့ရဲ့ မာန်မာနကို နှိမ်ချိုးတဲ့ "စံ"ထားထိုက်တဲ့ ထုံးတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတော့ အဲဒီလို မာန်မာနတွေကို နှိမ်ချိုးလိုက်ခြင်းသည် ဘာဖြစ်သလဲ? မာန်မာနကို နှိမ်ချိုးတဲ့ ကံက သံသရာခရီးဆိုတာ အကယ်၍ ထင်ရှားရှိခဲ့မယ် ဆိုရင် မြင့်မြတ်တဲ့အမျိုးအနွယ်မှာ လာပြီးတော့ လူဖြစ်ရမယ်၊ နတ်ဖြစ်လည်း နတ်ထက်နတ် လူဖြစ်လည်း လူထက်လူ အသာဆုံးအမြတ်ဆုံး အမျိုးအနွယ် မှာ လာပြီးတော့ လူဖြစ်နိုင်တယ် နတ်ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဘာကြောင့်လဲ? မာန်မာန တွေကို နှိမ်ချထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်အစဉ်ကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ တစ်ဘက် ပုဂ္ဂိုလ်ကို အမြင့်မှာထားပြီး မိမိကိုယ်ကို နှိမ်ချထားတဲ့ အနိမ့်မှာထားတဲ့ စိတ် ထားဖြစ်နေတယ်။ တစ်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်ကို အမြင့်မှာထားပြီး မြတ်မြတ်နိုးနိုး ဆက်ဆံပြုမူခြင်းဟာ မိမိမြင့်မြတ်ဖို့ သူတစ်ပါးတို့က မိမိကို မြတ်နိုးဖို့ အကြောင်း တစ်ခု ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့ဘဝမှာ အမျိုးမြင့်မြတ် ရခြင်းဖြစ်တယ်။ အကယ်၍ မာန်မာနတွေက သိပ်ပြီး ကြီးခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ဘာဖြစ်မလဲ? ယုတ်ညံ့တဲ့ အမျိုးအနွယ်မှာ သွားပြီးတော့ လူဖြစ်ရမယ်။

ဒါကြောင့် မိမိတို့က အဆင့်အတန်း မြင့်နေတဲ့ လူ့လောက နတ်လော ကနှင့် ရင်ဆိုင်ချင်တယ်၊ ရင်ဆိုင်တိုးချင်ကြတယ် ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ဘာလုပ်ရ မလဲ? မာန်မာနကို နှိမ်ချိုးပေးပါတဲ့။ ခုနက အရှင်အာနန္ဒာတို့ကို ကြည့်ပေါ့၊ တကယ့် အထက်တန်းကျတဲ့ အမျိုးအနွယ်မှာ လူလာဖြစ်ရပေမဲ့လို့ မိမိတို့ရဲ့ မာန်မာနကို နှိမ်ချိုးမချကြဘူးလား? ရှေးရှေး သူတော်ကောင်းတွေရဲ့ထုံးပဲ၊ ဒီသူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ထုံးကို နှလုံးမူပြီးတော့ မိမိတို့လည်း ဒီမာန်မာနတွေ ကို နှိမ်ချိုးကြမယ်ဆိုရင် ထိုသူတော်ကောင်းတို့ သွားရှိတဲ့လမ်း ရောက်ရှိသွား တဲ့နေရာ နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကြီးကို မိမိတို့လည်း မရနိုင်ဘူးလား? ရနိုင် တယ်။

ခုပြောနေတဲ့ သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းတော် (၆)ပါးတို့အထဲမှာ အရှင် ဘဒ္ဒိယမထေရ်မြတ်လည်း ပါဝင်ပါတယ်။ ထိုမထေရ်မြတ်ဟာ ပဒုမုတ္တရ ဘုရားရှင်ရဲ့လက်ထက်တော်က စပြီးတော့ – ဥစ္စာကုလိက-ဇာတဒဂ် = အမျိုး ကြီးမြတ်သူတို့တွင် အသာဆုံးအမြတ်ဆုံး ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူးကို ရရှိရန် ရည်သန် တောင့်တ၍ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ကောင်း စရဏမျိုးစေ့ကောင်းဆိုတဲ့ အဓိကာရကောင်း မှုကုသိုလ်တို့ကို ဆည်းပူးခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးလည်း သက်တော် (၉၀)ကျော်အရွယ်ရောက်တော့ တိုင်းပြည်ရဲ့တာဝန်ကို မထမ်းဆောင်နိုင်တော့ တဲ့အတွက် သာကီဝင်မင်းသားတို့ရဲ့ နာယကအကြီးအကဲလောက်သာ နေနိုင် တဲ့အချိန်မှာ သာကီဝင်မင်းတို့အထဲမှ အမျိုးကြီးငယ် အစဉ်အလိုက် မင်းပြု ထိုက်သူကို ရွေးချယ်သောအခါ အမျိုးအမြတ်ဆုံး အကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ဘဒ္ဒိယ မင်းသားကို ရွေးချယ်၍ ရှေ့ဆောင်မင်းအဖြစ် ခန့်အပ်ကြတယ်။ ဘဒ္ဒိယ မင်းသားဟာ မိမိလက်ဝယ်ရရှိပြီးတဲ့ မင်းစည်းစိမ်ကို စွန့်လွှတ်ကာ ရှင်ရဟန်း ပြုလာသူဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဥစ္စာကုလိက-ဇာတဒဂ်ကို ရရှိတော်မူပါတယ်။ ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့သည်ပင် မာန်မာနကို နှိမ်ချိုးနိုင်လျှင် တရားနာ ပရိသတ်တွေကော ဘာကြောင့် ဒီမာန်မာနတွေကို မနှိမ်ချိုးနိုင်ရမှာလဲ? -

ဒီနေရာမှာ ဆရာတော်တစ်ပါး အမိန့်ရှိတဲ့ ဒကာကလေးတစ်ယောက် အကြောင်းကို ပြောဦးမယ်။ ဘုန်းကြီးတို့နှင့် တောထဲမှာ အတူနေဖူးတဲ့ ဆရာတော်တစ်ပါးက သူ့တပည့်ကလေးတစ်ယောက်အကြောင်းကို ပြောပြဖူး တယ်။ ဒီတပည့်ကလေးက စိတ်ကောင်းကောင်းမနှံ့သလို ဖြစ်နေတယ်။ တစ် နေ့ သူ့ဆရာတော်ကို လာပြီးနှိပ်ပေးကာ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုရင်း သူက သူ့ ဆရာတော်ကိုလျှောက်တယ် – "ဆရာတော် . . . လူတွေက တပည့်တော်ကို အရူးအရူးလို့ ပြောနေကြတယ်။ သူတို့ကတော့ မရူးသလိုဘဲ။ မြတ်စွာဘုရား ကတော့ **ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတ္တကော** = ပုထုဇန်မှန်သမျှ အကုန်အရူးချည်းပဲလို့ ဟောထားတာပါ၊ တပည့်တော်ကိုသာ အရူးလို့ပြောပြီး သူတို့ကတော့ မရူး သလိုဘဲ၊ အမှန်မှာတော့ မထူးပါဘူး၊ အတူတူချည်းပါပဲ၊ ဝ-နှစ်လုံးကိုဆက် လိုက်ရင် ထ-ဆင်ထူးချည်း ဖြစ်တာပါပဲ –" ဒီလိုသူက လျှောက်ထားတယ်။

©shwehinthar.com

မှန်တယ် — ဝ-နှစ်လုံးကို ဆက်လိုက်ရင် ထ-ဆင်ထူးချည်း ဖြစ်တာပဲ။ မစင်ထုတ်ကြီးကို ထမ်းပြီး သံသရာမှာ လမ်းသလားနေသူတွေချည်း မဟုတ် ပါလား?

ကဲနောက်တစ်ခု နံပါတ် **ခုနစ်ခုမြောက် အစုံ**ပဲ၊

ပညာဉာဏ်နည်းပါးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရခြင်း

က္ကမ မာဏဝ ဧကစ္စော က္ကတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဥပသင်္ကမိတွာ န ပရိပုစ္ဆိတာ ဟောတိ "ကိံ ဘန္တေ ကုသလံ၊ ကိံ အကုသလံ။ ကိံ သာဝဇ္ဇံ၊ ကိံ အနဝဇ္ဇံ။ ကိံ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ကိံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ ကိံ မေ ကရီယမာနံ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဟောတိ၊ ကိံ ဝါ ပန မေ ကရီယမာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတီ"တိ။ (မ-၃-၂၄၈။)

မာဏဝ - ဒကာတော် သုဘလုလင် ...။ **က္ကမ** - ဤလောက၌။ **ဧကစ္စော** - အချို့သော။ **က္ကတ္ထိ ဝါ** - အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း။ **ပုရိသော ဝါ** - အမျိုးသားသည်လည်းကောင်း။ **သမဏံ ဝါ** - သမဏသို့ သော်လည်း-ကောင်း။ **ဗြာဟ္မဏံ ဝါ** - ဗြာဟ္မဏသို့သော်လည်းကောင်း။ **ဥပသင်္ကမိတွာ** - ချဉ်းကပ်၍။ **န ပရိပုစ္ဆိတာ ဟောတိ** - မမေးမြန်းတတ်ပေ။

မေးမြန်းစုံစမ်းမှု မလုပ်ဘူး၊ သို့သော် မမေးမြန်းတာတင်လားဆိုတော့ မကပါဘူး၊ ဒီနေရာမှာ မေးမြန်းပြီးတော့ ကျင့်ဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်၊ ဘယ် လို မမေးတာလဲ?

ဘန္တေ - အရှင်ဘုရား ...။ **ကုသလံ** - ကုသိုလ်သည်ကား။ **ကိံ** - အဘယ်ပါနည်း။ **ဘန္တေ** - အရှင်ဘုရား ...။ **အကုသလံ** - အကုသိုလ် သည်ကား။ **ကိံ** - အဘယ်ပါနည်း။

ကုသိုလ်ဆိုတာက ဘာလဲ၊ အကုသိုလ်ဆိုတာက ဘာလဲ၊ ဒီလောက် တောင် သူက မမေးဘူး၊ မမေးတော့ သိဦးမလား? မသိဘူး၊ မသိတော့ ကုသိုလ်ဆိုတာ ဘာမှန်းမသိတော့ ကုသိုလ်ကိုရော ဖြည့်ကျင့်ဦးမလား? မဖြည့်ကျင့်တော့ဘူး၊ အကုသိုလ်ဆိုတာ ဘာမှန်းမသိတော့ အကုသိုလ်ကို ရော သူရှောင်ဦးမလား? မရှောင်တော့ဘူး၊ ဒီတော့ ကုသိုလ်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ အကုသိုလ်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဒီလောက်တော့ သိအောင် လေ့ကျင့်ထားဖို့ မကောင်းဘူးလား? ကောင်းပါတယ်။

ဒီနေ့ ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓသာသနာမှာတော့ ကုသိုလ်ဟာ ဘာကိုခေါ်တယ်, အကုသိုလ်ဟာ ဘာကိုခေါ်တယ်ဆိုတာကို ဘုရားရှင်ကလည်း အတိအကျ ဟောထားတော်မူတယ်၊ ဒီတော့ ဒီကုသိုလ် အကုသိုလ်လို့ သတ်မှတ်ချက်နှင့် ပတ်သက်လို့ အဓိပ္ပါယ်နည်းနည်း ထပ်ပြောမယ်။ ကုသိုလ်ဆိုတာက "အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ" ကိလေသာ အပြစ်အနာအဆာတွေ ကင်းပြီးတော့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကိုသာ ကျိန်းသေ ဧကန်ပေးတတ်တဲ့ တရားတွေကို ကုသိုလ်လို့ သတ်မှတ်ထားတယ်။

အကုသိုလ်နှင့် ပတ်သက်လို့တော့ — "**သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာ**" ကိလေသာ အပြစ်အနာအဆာတွေနှင့် အတူတကွဖြစ်ပြီးတော့ မကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲတဲ့ အကျိုးကို ပေးစေတတ်တဲ့တရားတွေကို အကုသိုလ်လို့ ဒီလို ဘုရားရှင်က သတ်မှတ်ပြီး ဟောထားတယ်၊ အဲဒီလို ဟောလိုက်တဲ့ အချိန် အခါမှာ ကောင်းတဲ့အကျိုး မကောင်းတဲ့အကျိုးတွေကို ရမှုနှင့် ပတ်သက်လို့ တော့ ဘုရားရှင်က ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို တိုက်ရိုက်ရည်ညွှန်းပြီးတော့ ဟော ကြားထားတော်မူပါတယ်။ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို တိုက်ရိုက်ရည်ညွှန်းဟောတယ် ဆိုတာက အကုသိုလ်တရားတို့မည်သည်မှာ အကျိုးပေးခဲ့ရင် အပါယ်လေးဘုံ တစ်ဘုံဘုံမှာသာလျှင် ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးတယ်၊ ကောင်းရာသုဂတိမှာ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးရိုးထုံးစံ မရှိဘူး၊ ကုသိုလ်ကံတို့မည်သည်မှာလည်း အကျိုးပေးခဲ့မယ်ဆိုရင် လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည် စတဲ့ ကောင်းရာ သုဂတိဘုံတွေမှာသာလျှင် ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတယ်၊ အပါယ်လေးဘုံမှာ သွားပြီး ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအား မရှိဘူး။

ဒါကြောင့် ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို တိုက်ရိုက်ရည်ညွှန်းပြီးတော့ ဘုရားရှင် က ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ ဒီစကားလေးကို ဘာကြောင့် ပြောရသလဲ ဆိုတော့ အကြောင်း နည်းနည်းရှိပါတယ်၊ လူ့ပြည်လူ့လောကမှာ မကောင်းတဲ့ ပါဏာတိပါတစတဲ့ ဒုစရိုက်တွေ လွန်ကျူးပြီးတော့ ကြီးပွားချမ်းသာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း မရှိကြဘူးလား? ရှိကြတယ်၊ ခေးပြသူခိုး လုပ်ပြီးတော့ ကြီးပွားချမ်းသာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း လူ့လောကမှာ ရှိကြတယ်။ သူတို့ဟာ အကုသိုလ်ကံတွေ လွန်ကျူးနေတာပဲ၊ ဘာဖြစ်လို့ ချမ်းသာနေသလဲလို့ ဒီလို တချို့က မေးကြလို့ပါ၊ ဘုရားရှင်က အဲဒီ ပစ္စုပ္ပန်ချမ်းသာလောက်ကို ရည် ညွှန်းပြီး ဟောနေတာ

©shwehinthar.com

မဟုတ်ဘူး၊ ဒီကုသိုလ်ကံ သို့မဟုတ် ဒီအကုသိုလ်ကံက နောင်တစ်ချိန် ဖြစ်ပေါ်စေမည့် ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုသာ ရည်ညွှန်းပြီးတော့ ဘုရားက ကုသိုလ် အကုသိုလ်လို့ သတ်မှတ်ပြီး ဟောနေတာ ဖြစ်တယ်။

ဒီတော့ ဒီဘဝမှာ မကောင်းတဲ့ ဒုစရိုက်တွေနှင့် အသက်မွေးလို့ ချမ်းသာ ချင်ချမ်းသာပါစေ၊ တစ်ချိန် ဒီဒုစရိုက်တွေက ပဋိသန္ဓေအကျိုးတစ်ခုကို ပေး တော့မယ်ဆိုရင် ကောင်းတဲ့ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးမလား? မကောင်းတဲ့ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးမလား?လို့ မေးရင် မကောင်းတဲ့ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ကျိန်းသေပေးမယ်လို့ပဲ အဖြေပေးရမယ်။ ဘယ်မှာ သွားပေးမလဲ - အပါယ် လေးဘုံမှာ ကျိန်းသေဧကန် ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုပေးမယ်၊ အကယ်၍ အပါယ် ကလွတ်လာလို့ သို့မဟုတ် အပါယ်မရောက်သေးလို့ အခါအခွင့်သင့်လို့ လူ့ ပြည်လူ့လောက ရောက်ခဲ့မယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ဒီဒုစရိုက်ကံတွေကြောင့် ဘာဖြစ်မလဲ? – အသက်တိုမယ်, စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ ပျက်စီးကုန်မယ်၊ ဒီ အကျိုးမျိုးကို ရနိုင်တယ်။

အခု ဒီနေရာမှာ မြတ်စွာဘုရားက ကုသိုလ်ဆိုတာဘာလဲ?လို့ သိအောင် မေးမြန်းဖို့ တိုက်တွန်းထားတော်မူတယ်၊ အကုသိုလ်ဆိုတာ ဘာလဲလို့ သိ အောင်မေးမြန်းဖို့ တိုက်တွန်းထားတော်မူတယ်၊ ဒါနဆိုတာ ဒီလိုပြုရတယ်၊ ဒါနကုသိုလ်ကို ဒီလိုပြုရတယ်၊ သီလကုသိုလ်ကို ဒီလိုဆောက်တည်ရတယ် လို့ သိထားဖို့လိုတယ်။ သီလဆိုတာက ဘာမှန်းမသိဘူးဆိုရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာကို ရှောင်ကြဉ်မလဲ? – ရှောင်ကြဉ်လို့ မရနိုင်ဘူး၊ "ငါးပါးသီလ"ဆိုတာ ဘာလဲ၊ မသိဘူး၊ ဘာတွေကို ရှောင်ကြဉ်ရမလဲ မသိဘူး၊ ဒီလိုမသိရင် – ဘယ်လိုလုပ် ဒီငါးပါးသီလ ပြည့်စုံမလဲ? မပြည့်စုံနိုင်ဘူး၊ သီလကုသိုလ်ဟာ သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်မလား? မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ရှစ်ပါးသီလကို ဘယ်လို ဆောက် တည်ရမယ်, ဘယ်လို ရှောင်ကြဉ်ရမယ်, ဘယ်လို လိုက်နာပြုကျင့်ရမယ်ဆို တာ မသိဘူး၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရှစ်ပါးသီလပြည့်စုံဖို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ကိုးပါး ဆယ်ပါး သီလလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပဲ၊ တစ်ခါ အဆင့်မြင့်သွားတော့ ရဟန်း တို့ရဲ့သီလ ရှိပါတယ်၊ ဒီတော့ ဒီသီလကုသိုလ် စိတ်စေတနာလေးတွေ ဖြစ်ဖို့ အတွက် မိမိက ဒီသီလကို ဘယ်ပုံ ဘယ်ပန်း ဘယ်နည်းလမ်းအားဖြင့် ဖြည့် ကျင့်ရမယ်ဆိုတဲ့ နည်းစနစ်တွေကို ကျကျနန တတ်သိနားလည်ဖို့ မလိုဘူး လား? လိုအပ်တယ်။

နောက်တစ်ဆင့်မြင့်သွားတဲ့ ကုသိုလ်ကျတော့ သမထကုသိုလ်ပဲ၊ ဒီ သမထတွေကို ဘယ်ပုံ ဘယ်ပန်း ဘယ်နည်းလမ်းအားဖြင့် ဒီသမထကုသိုလ် တရားတွေကို တိုးပွားအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်ပွားများ အားထုတ်ရမယ်ဆိုတဲ့ နည်းလမ်းကို မသိခဲ့ဘူး၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီသမထကုသိုလ်တရားတွေကို ရနိုင် မလား? မရနိုင်ဘူး၊ ဈာန်ကုသိုလ်ကို ရမလား? မရနိုင်ဘူး၊ ဒီဈာန်တရားတွေ ကို ရဖို့ရန်အတွက် ဈာန်တရားတွေကို စနစ်တကျ ညွှန်ကြားပြသပေးတဲ့ -သမဂ္ဂ ဗြာဟ္မဏအမည်ရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းတွေထံကို မိမိက ချဉ်းကပ်ပြီး လေ့လာဖို့ မလိုအပ်ဘူးလား? လိုအပ်တယ်၊ လေ့လာရုံတင်တော့ မဟုတ်ဘူး ပေါ့၊ လေ့လာပြီးတော့ ကျင့်ဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်နော်။

နောက်တစ်ခု - ဒီထက်အဆင့် မြင့်လိုက်တော့ ဝိပဿနာကုသိုလ်ပဲ၊ ရုပ်ကို ဘယ်လို ရှုရတယ်၊ နာမ်ကို ဘယ်လိုရှုရတယ်၊ ရုပ်ဆိုတာက ဘာတွေ ဘာတွေကို ခေါ်တယ်၊ နာမ်ဆိုတာက ဘာတွေ ဘာတွေကို ခေါ်တယ်၊ ဒီရုပ် တရား နာမ်တရားတွေကိုသိအောင် ဘယ်ပုံ ဘယ်ပန်း ဘယ်နည်းလမ်းအား ဖြင့် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်ပွားများအားထုတ်ရမယ် - စတဲ့ ဒီအချက်တွေကို ဆရာ သမားထံ ချဉ်းကပ်မေးမြန်းဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်၊ တစ်ခါ ဒီရုပ်တရား, နာမ်တရားတွေရဲ့ အကြောင်းတရားတို့ကို ဘယ်လို သိအောင် စနစ်တကျ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်ရမယ်ဆိုတဲ့ နည်းစနစ်ကောင်းတွေကို သိရှိဖို့ရန် ဆရာသမားထံကို ချဉ်းကပ်ဖို့လိုတယ်၊ နောက်တစ်ခါ အကြောင်း တရားနှင့်တကွ ဒီရုပ်နာမ်တွေရဲ့ အနိစ္စအချက် ဒုက္ခအချက် အနတ္တအချက် တွေကိုသိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဝိပဿနာ ကုသိုလ် တရားတွေကို တိုးပွားအောင် ဘယ်ပုံဘယ်ပန်း ဘယ်နည်းလမ်းအားဖြင့် ကျင့် ကြံကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်ရမယ်ဆိုတဲ့ နည်းစနစ်ကောင်းကလေးတွေကို လည်း သမဏ ဗြာဟ္မဏ အမည်ရှိနေတဲ့ ဆရာသမားများထံမှာ ချဉ်းကပ်ပြီး လေ့လာဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်နေတယ်။

အကယ်၍ အဲဒီလိုမလေ့လာခဲ့ဘူး၊ မိမွေးတိုင်း ဖမွေးတိုင်းသာ နေခဲ့ မယ်ဆိုရင် ဒီသမထကုသိုလ်တရားတွေ မိမိသန္တာန်မှာဖြစ်နိုင်မလား? မဖြစ် နိုင်ဘူး၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်တရားတွေလည်း မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်နိုင်မလား? မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဒီလို အဆင့်မြင့်တဲ့ ကုသိုလ်တွေဖြစ်ဖို့ အင်မတန် ခက်တယ်၊ ဒီဝိပဿနာကုသိုလ်မှ မဖြစ်ခဲ့ရင် အလွန် အဆင့်မြင့်တဲ့ ကုသိုလ်တရား တွေထဲမှာ အဆင့်အတန်း အမြင့်မားဆုံးဖြစ်တဲ့ မဂ်ကုသိုလ်တရားတွေ ဆိုတာရော ပေါ်လာဦးမလား? မပေါ်လာနိုင်တော့ဘူး၊

©shwehinthar.com

ဒါကြောင့် ဘာဟာ ကုသိုလ်တရားလဲလို့ သိဖို့ရန်အတွက် အရေးမကြီးဘူးလား? ကြီးတယ်။

မိမိက အဆင့်အတန်းမြင့်မားတဲ့ ဘဝတစ်ခုကို အလိုရှိခဲ့ရင် သို့မဟုတ် အဆင့်အတန်း အလွန်မြင့်နေတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိခဲ့တယ်ဆိုရင် ဘာဟာ ကုသိုလ်ခေါ်တယ်, ဒီကုသိုလ်တရားတွေကို ဘယ်ပုံဘယ်ပန်း ဘယ်နည်းလမ်း အားဖြင့် ဖြည့်ကျင့်ရမယ်ဆိုတဲ့ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ကိုတော့ ဆရာသမားထံမှာ သင်ယူဖို့ မလိုအပ်ဘူးလား? လိုအပ်တယ်။

နောက်တစ်ခု - ဘာဟာ အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာသိမှ ဒီအကုသိုလ် မှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်မယ်၊ အခု – များသောအားဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ခွဲခြားမသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ ဒေါသ သိပ်ကြီးတယ်, မာနတွေ သိပ်ကြီးတယ်, ဣဿာတရားတွေ သိပ်ပြီးတော့ ထူပြောကြတယ်၊ ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, မာန် မာနတရားတွေရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုဒဏ်ချက်ကို မိမိတို့က အမြဲခံနေရတဲ့အတွက် ဘာဖြစ်သလဲ? "စိတ်ညစ်ပါတယ် လူ့လောကနေရတာ, ချမ်းသာတယ်လို့ မရှိဘူး" - ဆိုပြီး တချို့ ဒီလိုငြီးကြတယ်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ ဘယ်လောက်ပဲ ကြွယ်ဝချမ်းသာနေပေမဲ့လို့ တခါတလေ သားအတွက်, သမီးအတွက်, ဇနီး အတွက်, မြေးအတွက်, ပစ္စည်းအတွက်နှင့် ပူပန်သောကတွေနှင့် တစ်ပုံကြီး နေနေရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မရှိကြဘူးလား? ရှိကြတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? ဘယ်ဟာ ကုသိုလ်တရားလို့ ခေါ်တယ်, ဘယ်ဟာ အကုသိုလ်တရားလို့ ခေါ်တယ်, ဒီကုသိုလ်တရားတွေကို ဘယ်လိုဖြည့်ကျင့်ရမယ်၊ ဒီအကုသိုလ်တရားတွေကို ဘယ်လို ရှောင်ကြဉ်ရမယ်ဆိုတဲ့ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်ကို စနစ်တကျ နားမလည် ကြဘူး၊ နားလည်ပြန်လည်း မကျင့်ကြဘူး။ အဲဒီလို နားမလည်တဲ့အတွက်၊ အောင်အောင်မြင်မြင် မကျင့်တဲ့အတွက် စိတ်ဆင်းရဲပြီး လောကမှာ နေကြ ရတာဖြစ်တယ်၊ နောက်တစ်ခု –

ကိံ သာဝဇ္ဇံ၊ ကိံ အနဝဇ္ဇံ။

ဘန္တေ - အရှင်ဘုရား . . .။ **သာဝဇ္ဇံ** - အပြစ်ရှိတဲ့တရားတွေကား။ **ကိံ** - အဘယ်ပါနည်း။ **အနဝဇ္ဇံ** - အပြစ်မရှိတဲ့တရားတွေကား။ **ကိံ** - အဘယ်ပါနည်း။

အပြစ်ရှိတဲ့တရားဆိုတာက ဘယ်တရားပါလဲဘုရား၊ အပြစ်မရှိတဲ့တရား က ဘယ်တရားပါလဲဘုရား၊ ဒီလောက်တော့ သိဖို့မလိုဘူးလား? လိုအပ် တယ်၊ နောက်တစ်ခု –

ကိံ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ကိံ န သေဝိတဗ္ဗံ။

သေဝိတဗ္ဗံ - မှီဝဲသင့် မှီဝဲထိုက်တဲ့တရားတွေကား။ **ကိံ** - အဘယ်ပါ နည်း။ **န သေဝိတဗ္ဗံ** - မမှီဝဲသင့် မမှီဝဲထိုက်တဲ့တရားတွေကား။ **ကိံ** - အဘယ်ပါနည်း။

မှီဝဲသင့် မှီဝဲထိုက်တဲ့တရားက ဘယ်တရားတွေလဲဘုရား? မမှီဝဲသင့် မမှီဝဲထိုက်တဲ့တရားတွေက ဘယ်တရားတွေလဲဘုရား? ဒီလောက်တော့ ဗုဒ္ဓ ဘာသာရယ်လို့ ဖြစ်လာပြီဆိုရင် သိဖို့မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်။

ကိံ မေ ကရီယမာနံ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဟောတိ၊

မေ - ဘုရားတပည့်တော်အဖို့။ **ကရီယမာနံ** - ပြုလုပ်အပ်ခဲ့သည်ရှိ သော်။ **ဒီဃရတ္တံ** - နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါကာလတို့ ပတ်လုံး။ **အဟိတာယ** - အကျိုးစီးပွားမဲ့ရန်အလို့ငှာ။ **ဒုက္ခာယ** - ဆင်းရဲခြင်း ငှာ။ **ဟောတိ** - ဖြစ်ပေ၏။ **တံ** - ဤကဲ့သို့သောတရားမျိုးသည်ကား။ **ကိံ** - အဘယ်တရားပါနည်း?

တပည့်တော် ပြုကျင့်ခဲ့မယ်ဆိုရင် နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါကာလပတ်လုံး တပည့်တော်ရဲ့ အကျိုးစီးပွား ဆုတ်ယုတ်ဖို့ရန် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ဖို့ရန်ဖြစ်တဲ့ တရားမျိုးဟာ ဘယ်တရားမျိုးလဲဘုရား?

ကိံ ဝါ ပန မေ ကရီယမာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊

မေ - ဘုရားတပည့်တော်အဖို့။ **ကရီယမာနံ** - ပြုလုပ်ခဲ့သည်ရှိသော်။ **ဒီဃရတ္တံ** - နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါကာလတို့ပတ်လုံး။ **ဟိတာယ** - အကျိုးစီးပွားရှိရန် အလို့ငှာ။ **သုခါယ** - ချမ်းသာရန် အလို့ငှာ။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။ **တံ** - ဤကဲ့သို့သောတရားမျိုးသည်ကား။ **ကိံ ဝါ ပန** - အဘယ်တရားမျိုးပါနည်း။

တပည့်တော် လိုက်နာပြုကျင့်ခဲ့မယ်ဆိုရင်လည်း နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည် မြင့်စွာသော အချိန်အခါကာလတို့ပတ်လုံး

©shwehinthar.com

တပည့်တော်အတွက် အကျိုး စီးပွား ရှိဖို့ရန် ချမ်းသာဖို့ရန် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်တဲ့တရားမျိုးဟာ ဘယ်တရားမျိုး တွေလဲ? ဒီလောက်တော့ သိဖို့မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ဘုရား ရှင်ရဲ့ ပိဋကတ်သုံးပုံမှာ ဟောနေတဲ့ တရားတွေဟာ ဒီတရားတွေပဲ၊ သီလကျင့်စဉ် သမာဓိကျင့်စဉ် ပညာကျင့်စဉ်ဆိုပြီးတော့ ကျင့်စဉ်သုံးရပ်ထူထောင် ပြီးတော့ ဟောထားတယ်၊ မှီဝဲသင့် မှီဝဲထိုက်တဲ့တရားတွေ ပွားများသင့် ပွား များထိုက်တဲ့တရားတွေ လိုက်နာပြုကျင့်သင့် ပြုကျင့်ထိုက်တဲ့တရားတွေ ဖြစ် ကြပါတယ်။ ဒီသီလကျင့်စဉ် သမာဓိကျင့်စဉ် ပညာကျင့်စဉ်တွေကို ဖြည့်ကျင့် လိုက်ခြင်းဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်နေတဲ့ စီးပွား တွေရရှိဖို့ ချမ်းသာတွေ ရရှိဖို့အတွက် ဖြစ်တယ်။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အထွတ်တပ်ထားတဲ့ အထက်တန်းအကျဆုံးဖြစ်တဲ့ စီးပွား ချမ်းသာတွေ ရရှိဖို့ရန်အတွက် ဘုရားရှင်သည် ဒီသီလကျင့်စဉ်၊ ဒီသမာဓိ ကျင့်စဉ်၊ ဒီပညာကျင့်စဉ်တွေကို စနစ်တကျ ချမှတ်ပေးသွားပါတယ်၊ မှီဝဲသင့် မှီဝဲထိုက်တဲ့တရား၊ လိုက်နာပြုကျင့်သင့် ပြုကျင့်ထိုက်တဲ့တရားတွေပဲ၊ ဒီတော့ မိမိက ဘယ်တရားဟာ မှီဝဲသင့်တယ်၊ ဘယ်တရားက မမှီဝဲသင့်ဘူးလို့ မသိ ဘူး၊ ဘယ်တရားကို လိုက်နာပြုကျင့်သင့်တယ်၊ ဘယ်တရားကို မလိုက်နာသင့် ဘူးလို့ မသိဘူး။ ဘယ်တရားက အပြစ်ရှိတယ်၊ ဘယ်တရားက အပြစ်မရှိဘူး လို့ မသိဘူး၊ အဲဒီလို မသိဘူးဆိုလို့ရှိရင် မိမိအတွက် မသိတာတွေ တစ်ပုံကြီး ထမ်းထားတော့ ဒီ-ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်တွေကို ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်နိုင်ပါဦး မလား? မကျင့်နိုင်ဘူး၊ မကျင့်နိုင်တဲ့အခါကျတော့ လမ်းလည်း လွဲမသွားတတ် ဘူးလား? လွဲသွားနိုင်တယ်၊ လမ်းချော်သွားပြီဆိုလို့ရှိရင်တော့ မိမိတို့အတွက် မနစ်နာဘူးလား? နစ်နာတယ်၊ သိပ်နစ်နာတယ်။

ကလျာဏမိတ္တအရေးကြီးပုံ

တစ်ချိန်မှာ အရှင်အာနန္ဒာကိုယ်တော်မြတ်က မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်း ကပ်ပြီးတော့ မေးပါတယ်။ သူက နေ့သန့်စင်တော်မူရာအရပ်မှာ စဉ်းစားမိ တယ်၊ နေ့အခါ မိမိတို့ရရှိထားတဲ့ သမာပတ်တွေကို ဝင်စားခြင်း သမထ ဝိပဿနာဘာဝနာတွေကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်ခြင်းကို နေ့ သန့်စင်တယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ နေ့သန့်စင်ရာမှအထ ညနေချမ်းအခါ ဘုရား ရှင်ထံ ချဉ်းကပ်ပြီးတော့ သူက မေးခွန်းတစ်ခု မေးမြန်းလျှောက်ထားတယ်၊ "မြတ်စွာဘုရား . . . လောကမှာ သတ္တဝါတွေ သာဝကတွေ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိရေးအတွက် ကလျာဏမိတ္တလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း ဆရာသမားကောင်းအပေါ်၌ တစ်ဝက်လောက် မှီနေတယ်လို့ တပည့်တော် သဘောပေါက်ပါတယ် မြတ်စွာဘုရား" – လို့ လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာ ဘုရားက –

> "အာနန္ဒာ . . . သင်ဒီလိုမပြောနှင့် ဆရာသမားအပေါ်မှာ တစ်ဝက် လောက် မှီနေတာမဟုတ်ဘူး၊ လုံးလုံးမှီနေတယ်၊ အကုန်လုံး ဆရာသမား အပေါ်မှာ မှီနေတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? ဘုရားတည်းဟူသော ကလျာဏ မိတ္တ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းကြီးတစ်ဦးသည် လောကမှာ ပွင့်ထွန်းပေါ် ပေါက် မလာခဲ့ဘူးဆိုရင် ဒီသတ္တဝါတွေဟာ ဘယ်လိုမှ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်ကြဘူး၊"

ဘာကြောင့်လဲ? - မဂ္ဂင် (၈)ပါးကျင့်စဉ်တရားဆိုတာကို ဘုရားရှင်တို့ ပွင့်ထွန်းတော်မူလာတဲ့ အခါကျမှ သာဝကတို့ သိရှိခွင့်ကို ရရှိနိုင်ကြတယ်။ ညွှန်ကြားပြသပေးမည့် ဘုရားရှင်ကဲ့သို့သော မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း ဆရာကောင်းသမားကောင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကသာ မဂ္ဂင် (၈)ပါးကျင့်စဉ်တရားကို ကျင့် နိုင်မှာဖြစ်တယ်။ မဂ္ဂင် (၈)ပါးကျင့်စဉ်ကို စနစ်တကျ ကျင့်ပါမှလည်း နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိမှာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က ဒီလို ဆက်ဟောထားတော်မူတယ်-

မမံ ဟိ အာနန္ဒ ကလျာဏမိတ္တံ အာဂမ္မ ဇာတိဓမ္မာ သတ္တာ ဇာတိယာ ပရိမုစ္စန္တိ၊ ဇရာဓမ္မာ သတ္တာ ဇရာယ ပရိမုစ္စန္တိ၊ ဗျာဓိဓမ္မာ သတ္တာ ဗျာဓိတော ပရိမုစ္စန္တိ၊ မရဏဓမ္မာ သတ္တာ မရဏေန ပရိမုစ္စန္တိ၊ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသဓမ္မာ သတ္တာ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသေဟိ ပရိမုစ္စန္တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧတံ အာနန္ဒ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာ သကလမေဝိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ယဒိဒံ ကလျာဏမိတ္တတာ ကလျာဏသဟာယတာ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ။ (သံ-၁-၈၈-၈၉။)

အာနန္ဒာ - ညီဘွား အာနန္ဒာ . . . ။ **ကလျာဏမိတ္တံ** - မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းအစစ် အဖြစ်ကြီးဖြစ်ပေသော။ **မမံ ဟိ** - ငါဘုရားကိုသာလျှင်။ **အာဂမ္မ** - အစွဲပြု၍။ **ဇာတိဓမ္မာ** - ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်း ဇာတိသဘော တရား ထင်ရှားရှိကြကုန်သော။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **ဇာတိယာ** - ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်း ဇာတိသဘောတရားမှ။ **ပရိမုစ္စန္တိ** - လွတ်မြောက်၍ သွားကြရကုန်၏။

©shwehinthar.com

ဇရာဓမ္မာ - အိုခြင်းဇရာသဘောတရား ထင်ရှားရှိနေကြ ကုန်သော။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **ဇရာယ** - အိုခြင်းဇရာသဘောတရားမှ။ **ပရိမုစ္စန္တိ** - လွတ်မြောက်၍ သွားကြရကုန်၏။ **ဗျာဓိဓမ္မာ** - ဖျားနာရခြင်း ဗျာဓိသဘောတရား ထင်ရှားရှိနေကြကုန်သော။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **ဗျာဓိတော** - ဖျားနာရခြင်း ဗျာဓိသဘောတရားမှ။ **ပရိမုစ္စန္တိ** - လွတ် မြောက်၍ သွားကြရကုန်၏။ **မရဏဓမ္မာ** - သေကျေပျက်စီးရခြင်း မရဏ သဘောတရား ထင်ရှားရှိနေကြရကုန်သော။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါအပေါင်း တို့သည်။ **မရဏေန** - သေကျေပျက်စီးရခြင်း မရဏသဘောတရားမှ။ **ပရိမုစ္စန္တိ** - လွတ်မြောက်၍ သွားကြရကုန်၏။ **သောကပရိဒေဝဒုက္ခ-ဒေါမနဿုပါယာသဓမ္မာ** - စိုးရိမ်ပူဆွေးရခြင်း သောကတရား, ငိုကြွေး မြည်တမ်းရခြင်း ပရိဒေဝတရား, ကိုယ်ဆင်းရဲရခြင်း ဒုက္ခတရား, စိတ်ဆင်းရဲ ရခြင်း ဒေါမနဿတရား, ပြင်းစွာပူပန်ရခြင်း ဥပါယာသတရား ထင်ရှား ရှိနေကြကုန်သော။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသေဟိ** - စိုးရိမ်ပူဆွေးရခြင်း သောကတရား, ငိုကြွေး မြည်တမ်းရခြင်း ပရိဒေဝတရား, ကိုယ်ဆင်းရဲရခြင်း ဒုက္ခတရား, စိတ်ဆင်းရဲ ရခြင်း ဒေါမနဿတရား, ပြင်းစွာပူပန်ရခြင်း ဥပါယာသတရားတို့မှ။ **ပရိမုစ္စန္တိ** - လွတ်မြောက်၍ သွားကြရကုန်၏။

အာနန္ဒာ - ညီဘွား အာနန္ဒာ ...။ **ယဒိဒံ ကလျာဏမိတ္တတာ** - အကြင် မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း ဆရာကောင်းသမားကောင်းရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်။ **ယဒိဒံ ကလျာဏသဟာယတာ** - အကြင် အပေါင်းအဖော် ကောင်း ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်။ **ယဒိဒံ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကတာ** - အကြင် မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း သူတော်ကောင်းတို့အပေါ်၌ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော စိတ်ဓာတ်ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်။ **အတ္ထိ** - ရှိ၏။ **ဣဒံ** - ဤမိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း ဆရာကောင်းသမားကောင်း အပေါင်းအဖော်ကောင်းရှိသော သူ၏အဖြစ် သူတော်ကောင်းတို့အပေါ်၌ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော စိတ်ဓာတ် ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်ကား။ **ဗြဟ္မစရိယံ** - **ဗြဟ္မစရိယဿ** - အရိယမဂ် တည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ရခြင်း၏။ **သကလမေဝ** - အားလုံးကိုပင်လျှင် ပြီးစီးစေနိုင်၏။

ဒီဒေသနာတော်အရ အိုနာသေရေး ဒုက္ခဘေးအဝဝတို့မှ လွတ်မြောက် ဖို့ရန်အတွက် သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း နိယျာနိကတရားကောင်း အစစ်ဖြစ်သော မဂ္ဂင် (၈)ပါးကျင့်စဉ်တရားတွေကို စနစ်တကျ ညွှန်ကြားပြသ ပေးမည့် ဆရာကောင်းသမားကောင်း မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း ရှိဖို့ဟာ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်။ သူတော်ကောင်းတို့အပေါ်၌ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းနေတဲ့ စိတ်ထားရှိဖို့လည်း အလွန်လိုအပ်ပါတယ်။

ဒီတော့ မိမိတို့က အဆင့်အတန်း အမြင့်မားဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို လိုလား တောင့်တခဲ့မယ်ဆိုရင် ကလျာဏမိတ္တခေါ်တဲ့ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း ဆရာ ကောင်း သမားကောင်းကို ဆည်းကပ်ဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်၊ အဲဒီ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း ဆရာကောင်းသမားကောင်းတို့ရဲ့ ညွှန်ကြားပြသ ဆိုဆုံးမတဲ့ နည်းကောင်းလမ်းမှန်ကိုလည်း လိုက်နာပြုကျင့်ဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်၊ ကျင့်စဉ်က လွဲချော်သွားပြီဆိုရင် မိမိတို့ မျှော်လင့်တောင့်တတဲ့ တကယ့် နိဗ္ဗာန်အစစ်ကို ရနိုင်ပါ့မလား? မရနိုင်ဘူးနော်၊ ဒါက ဆရာကောင်း သမားကောင်းတွေကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းကြောင့် မိမိမှာ ဘယ်လို ဉာဏ်ထူး ဉာဏ်မြတ်တွေ ရရှိနိုင်တယ်ဆိုတဲ့သဘောကို ဘုရားက သရုပ်ပေါ်အောင် ဟောနေတာ။

သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။

(မ-၃-၂၄၈။)

ခုနက ပုဂ္ဂိုလ်က ဘာဟာ ကုသိုလ်လဲ, ဘာဟာ အကုသိုလ်လဲ မမေးဘူး၊ ဘယ်ဟာ အပြစ်ရှိလဲ, ဘယ်ဟာ အပြစ်မရှိဘူးလဲ မမေးဘူး၊ ဘယ်တရားကို မှီဝဲသင့်သလဲ ဘယ်တရားကို မမှီဝဲထိုက်ဘူးလဲ မမေးဘူး၊ ဘယ်တရားကို ပြုကျင့်ခဲ့ရင် နေ့ညဉ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါ ကာလပတ်လုံး ဆင်းရဲဖို့ရန် အကျိုးစီးပွားဆုတ်ယုတ်ဖို့ရန်ဖြစ်သလဲ? ဘယ်တရားကို လိုက်နာ ပြုကျင့်ခဲ့မယ်ဆိုရင် နေ့ညဉ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါ ကာလ ပတ်လုံး အကျိုးစီးပွားရှိဖို့ရန် ချမ်းသာဖို့ရန် ဖြစ်ပါသလဲဆိုတဲ့ ဒီမေးခွန်းတွေ ကို မမေးဘူး၊ မမေးတော့ လိုက်နာပြုကျင့်မှုလည်း မရှိဘူး၊ ကုသိုလ်, အကု သိုလ်ကိုမှ ခွဲခြားမသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ကုသိုလ်ကို ဖြည့်ကျင့်ဖို့ အကုသိုလ် ကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်ဖို့ဆိုတာ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ မဖြစ်နိုင်တော့ သူက ပြုသင့်ပြုထိုက်တဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေကိုလည်း မပြုဘဲနေမယ်၊ ရှောင် ကြဉ်သင့် ရှောင်ကြဉ်ထိုက်တဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကိုလည်း မရှောင်ကြဉ်ဘဲ သူနေတော့မယ်၊ အဲဒီလို နေလိုက်တဲ့အတွက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘာဖြစ်မလဲ?

©shwehinthar.com

သော - ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမတ္တေန** - ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုကျင့်၍ထားအပ်သော။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **သမာဒိန္နေန** - ကောင်းစွာ ဆောက် တည်၍ ထားအပ်သော။ **တေန ကမ္မေန** - ထိုအကုသိုလ်ကံကြောင့်။ **ကာယဿ** - ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ **ဘေဒါ** - ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ** - စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သည်မှ နောက်ကာလ၌။ **အပါယံ** - ချမ်းသာဟူ၍ မြူငွေ့မျှ မရှိသော။ **ဒုဂ္ဂတိံ** - မကောင်းမှုပြုသူ ဒုစရိုက်သမားတို့၏ လား ရောက်ရာ ဖြစ်သော။ **ဝိနိပါတံ** - အလိုအာသာဆန္ဒကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော။ **နိရယံ** - ငရဲသို့။ **ဥပပဇ္ဇတိ** - ကပ်ရောက်ရပေ၏။

ဘာကြောင့် ရောက်သွားရသလဲ မေးတော့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ခွဲခြားမသိတဲ့အတွက် ကုသိုလ်ကို မပြုကျင့်ဘဲ အကုသိုလ်တွေကို ပြုကျင့်မိလို့ ရောက်ရှိသွားတယ်၊ အကယ်၍ ငရဲကို မရောက်ခဲ့ဘူးဆိုရင်တော့ ဘာဖြစ် မလဲ?

သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ။ (မ-၃-၂၄၈။)

အကယ်၍ လူ့ပြည်လူ့လောကကို တစ်ပတ်ပြန်ပြီးတော့ လူလာဖြစ် ခဲ့မယ်ဆိုရင် ကုသိုလ်တရားတွေကို ကုသိုလ်မှန်း မသိလို့ မပြုကျင့်ခဲ့မိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်, အကုသိုလ်တရားကိုလည်း အကုသိုလ်မှန်း မသိလို့ မရှောင်ကြဉ်ခဲ့မိ တဲ့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘာဖြစ်မလဲ? "ဒုပ္ပည" ပညာဉာဏ်နည်းပါးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရမယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? ပညာဉာဏ်ကြီးမားတဲ့ ကံကို သူက မထူထောင် ခဲ့လို့ပဲ၊ ဒါဟာ လူ့လောကမှာ ပညာဉာဏ်မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဘာကြောင့်ဖြစ်ရတယ် ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောနေတာ၊ နောက် - ပြောင်းပြန်လှန်ပြီးတော့ ဘာဟောသလဲ? –

ပညာဉာဏ်ကြီးမားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရခြင်း

ဣဓ ပန မာဏဝ ဧကစ္စော ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိပုစ္ဆိတာ ဟောတိ "ကိံ ဘန္တေ ကုသလံ၊ ကိံ အကုသလံ။ ကိံ သာဝဇ္ဇံ၊ ကိံ အနဝဇ္ဇံ။ ကိံ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ကိံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ ကိံ မေ ကရီယမာနံ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဟောတိ၊ ကိံ ဝါ ပန မေ ကရီယမာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတီ"တိ။

နောက်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကျတော့ သမဏ ဗြာဟ္မဏတွေထံကို ချဉ်းကပ်ပြီး တော့ ဘာလုပ်သလဲ? "အရှင်ဘုရား ကုသိုလ်ဆိုတာက ဘာလဲ, အကုသိုလ် ဆိုတာက ဘာလဲ? မေးတယ်၊ ဘယ်တရားက အပြစ်ရှိသလဲ, ဘယ်တရားဟာ အပြစ်မရှိဘူးလဲ? မေးတယ်၊ ဘယ်တရားကို မှီဝဲရမလဲ, ဘယ်တရားကို မမှီဝဲရ ဘူးလဲ? မေးတယ်၊ ဘယ်တရားကို လိုက်နာပြုကျင့်ခဲ့ရင် တပည့်တော်အတွက် အကျိုးရှိဖို့ ချမ်းသာဖို့ ဖြစ်နိုင်သလဲ? ဘယ်တရားကို လိုက်နာပြုကျင့်ခဲ့ရင် တပည့်တော်အတွက် အကျိုးမရှိဖို့ ဆင်းရဲဖို့ ဖြစ်နိုင်သလဲ? မေးတယ်၊ မေးပြီး တဲ့အခါ မှီဝဲသင့် မှီဝဲထိုက်တဲ့ ကုသိုလ်တရားကို မှီဝဲတယ်၊ ရှောင်ကြဉ်သင့် ရှောင်ကြဉ်ထိုက်တဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို ရှောင်ကြဉ်တယ်၊ အဲဒီလို ရှောင် ကြဉ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဘာဖြစ်သလဲ?

သော တေန ကမ္မေန ဧဝံ သမတ္တေန ဧဝံ သမာဒိန္နေန ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ (မ-၃-၂၄၈။)

ဒီလိုပြည့်ပြည့်စုံစုံပြုကျင့်လိုက်တဲ့ ဆောက်တည်လိုက်တဲ့ ဒီကုသိုလ်ကံ = အကုသိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်တဲ့, ကုသိုလ်ကို လိုက်နာပြုကျင့်တဲ့, အဲဒီ ကံ ကြောင့် သေသည်၏အခြားမဲ့၌ နတ်ပြည်နတ်လောကကို ရောက်ရှိနိုင်တယ်။

နော စေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ သစေ မနုဿတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ပစ္စာဇာယတိ၊ မဟာပညော ဟောတိ။ (မ-၃-၂၄၈။)

အကယ်၍ နတ်ပြည် နတ်လောက မရောက်ရှိလို့ လူ့ပြည်လူ့လောက ပြန်ပြီး လူပြန်ဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘယ်အမျိုးအနွယ်မှာပဲ လူဖြစ်ဖြစ် "မဟာပည" ကြီးသော ဉာဏ်ပညာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ပညာရှိသူတော်ကောင်း တစ်ဦး ဖြစ်နိုင်တယ်၊ စဉ်းစားကြည့်စမ်း - ဘုန်းကြီးတို့ ဒီနေ့ ဒီဌာနမှာတော့ ယောဂီများကို သင်ပေးနေပါတယ်၊ ရှုတတ်တဲ့ယောဂီတွေလည်း ရှိကြပါတယ်။

ရုပ်တို့မည်သည်မှာ ကလာပ်ခေါ်တဲ့ အမှုန်ကလေးတွေအနေနှင့် ဖြစ် တယ်၊ ပရမတ္ထသစ္စာနယ်မှာ ရုပ်တို့ရဲ့အသေးဆုံး အဖွဲ့အစည်းကလေးတစ်ခု ကို ကလာပ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ဘယ်လောက်သေးသလဲလို့ မေးရင်တော့ ပရမာဏုမြူခန့်လောက်လို့

©shwehinthar.com

ဒီလိုတော့ စာမှာ သတ်မှတ်ထားပါတယ်၊ အလွန့် အလွန် သေးငယ်တဲ့ ဒီနေ့ အက်တမ် (Atom)လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အဏုမြူထက် များစွာ သေးငယ်လိမ့်မယ်လို့ ယူဆရတယ်၊ အဲဒီကလာပ်အမှုန်ကလေး တစ်ခုတစ်ခုအတွင်းမှာကိုက ပထဝီ, အာပေါ, တေဇော, ဝါယော, အဆင်း, အနံ့, အရသာ, ဩဇာဆိုပြီး သဘောတရားရှစ်ခု အနည်းဆုံးရှိတယ်၊ တချို့ သဘောတရားကိုးမျိုး, တချို့ သဘောတရားဆယ်မျိုးအထိ ရှိကြပါတယ်။

အဲဒီလို သဘောတရား ရှစ်မျိုး, ကိုးမျိုး, ဆယ်မျိုး - စသည်ဖြင့် ပေါင်းစု တည်ဆောက်လိုက်ပါမှ ကလာပ်အမှုန်လေးတစ်ခု ဖြစ်တယ်၊ ဒီကလာပ် အမှုန်ကလေးတွေများစွာ ပေါင်းစုတည်ဆောက်လိုက်ပါမှ ဆံပင်, မွေးညင်း, ခြေသည်း လက်သည်း, သွား, အရေ စသည်ဖြင့် သုံးဆယ့်နှစ်ကောဋ္ဌာသ လေးဆယ့်နှစ်ကောဋ္ဌာသ အစုအဝေးတွေ ပေါ်လာတယ်။ ထိုသုံးဆယ့်နှစ်ကောဋ္ဌာသ သို့မဟုတ် လေးဆယ့်နှစ်ကောဋ္ဌာသ အစုအဝေးအတွေကို အတိတ်က ကံစီမံသည့်အတိုင်း အချိုးတကျတပ်ဆင်လိုက်ပါမှ ယောကျ်ား, မိန်းမ, ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာရတယ်၊ မူရင်းတည်ဆောက်ထားတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို ကြည့်လိုက်တော့ သဘောတရားကလေး သက်သက်ပဲ။ အဲဒီ သဘောတရားသက်သက်တွေကို ပေါင်းစုလိုက်မှ ကလာပ်အမှုန်ကလေး တစ်ခုဖြစ်တော့ ဒီကလာပ်အမှုန်ကလေးတစ်ခု အတွင်းမှာ တည်ရှိနေတဲ့ ဒီ ရုပ်သဘောတရား သက်သက်ကို ပရမတ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ရုပ်ပရမတ်တရား ကလေးတွေပဲ၊ အဲဒီ ရုပ်ပရမတ်သဘောတရားကလေးတွေသည် တစ်စက္ကန့် ကို အကြိမ် ကုဋေငါးထောင်ကျော်ခန့်လောက်ပုံခဲ့ရင် တစ်ပုံခန့်လောက်သာ သက်တမ်းရှိမယ်လို့ ဒီလို ဘုရားရှင်က ကြေညာခဲ့တယ်၊ သာဝကတွေ သိနိုင် တဲ့ ကျင့်စဉ်တွေကိုလည်း ချမှတ်ပြီး ဟောကြားပြသ ဆိုဆုံးမသွားတယ်၊ ဆို ဆုံးမတဲ့အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်လို့ သိတော်မူ မြင်တော်မူတဲ့ သာဝကတွေ လည်း (အသင်္ချေနှင့်ချီပြီး ကျွတ်တမ်းဝင်သွားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့စာရင်းကို ကြည့်လိုက်ရင်) များစွာပဲ ရှိကြပါတယ်။

အဲဒီလို အသိအလိမ္မာဉာဏ်ပညာထက် ကြီးမားတဲ့ဉာဏ်ပညာ လော ကမှာ ရှိနိုင်မလား? မရှိနိုင်ဘူး၊ ရုပ်နှင့်ပတ်သက်လို့ ဒါဘုရားရှင်က လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော်ထဲက ကြေညာခဲ့တာ၊ အဲဒီတရားတွေကို သိနေတဲ့ ဒီရုပ်တရားတွေကို ထွင်းဖောက်သိနေတဲ့ ဉာဏ်ကို ဘာဉာဏ်လို့ခေါ်သလဲ? ဝိပဿနာဉာဏ်ပဲ၊ ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်၊ အဲဒီဉာဏ်သည် ကုသိုလ်လား, အကုသိုလ်လား? မေးတော့ ကုသိုလ်ပဲ၊ ပုထုဇန်နှင့် သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်များ သန္တာန်မှာဆိုရင် ဒီဉာဏ်ပြခန်းနေတဲ့ စိတ်စေတသိက်တရားစု တွေဟာ ကုသိုလ်တရားတွေပဲ။ မဟာကုသိုလ် ဝိပဿနာမနောဒွါရိကဇော ဝီထိစိတ်အစဉ်တွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီကုသိုလ်တရားတွေကို ဘယ်လိုရအောင် ဆည်းပူးရမလဲ? ဘုရားရှင်က အတိအကျ နည်းလမ်းတွေ ညွှန်ကြားပေးထား တယ်။

နောက်တစ်ခု နာမ်လောကကိုကြည့်ဦး၊ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက် အတွင်းမှာ အကြိမ်ကုဋေသိန်းနှင့်ချီပြီးတော့ စိတ်တွေ, နာမ်တရားကလေးတွေ ဖြစ်ပြီး ပျက်နိုင်တယ်၊ ဝီထိခေါ်တဲ့ စိတ္တနိယာမလမ်းကြောင်းအတိုင်း ဖြစ်သွား ကြတဲ့ စိတ်တွေလည်း ရှိကြတယ်၊ ဝီထိမှ အလွတ်ဖြစ်တဲ့ ဝီထိမုတ်စိတ်အနေနဲ့ ဖြစ်သွားတဲ့ စိတ်တွေလည်း ရှိကြတယ်။ ဝီထိစိတ်လို့ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ စိတ္တက္ခဏ တစ်ခုတစ်ခုအတွင်း, ဝီထိမုတ်စိတ်လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ဘဝင်စိတ်တွေ, ပဋိသန္ဓေစိတ်တွေ, စုတိစိတ်တွေ - အဲဒီလို စိတ္တက္ခဏတစ်ခုတစ်ခုအတွင်းမှာ ဘယ်စိတ်ကျတော့ စိတ်စေတသိက် ဘယ်နှစ်လုံး ရှိတယ်၊ ဘယ်စိတ်ကျတော့ စိတ်စေတသိက် ဘယ်နှစ်လုံး ရှိတယ်စသည်ဖြင့် အတိအကျ ဟောသွားတယ်၊ ဒီစိတ် စေတသိက် နာမ်တရားကလေးတွေကို သိအောင် ဘယ်ပုံဘယ်ပန်း ဘယ်နည်းလမ်းအားဖြင့် ရှုပွားရမယ်ဆိုတဲ့ စနစ်တွေကိုလည်း အတိအကျ ဟောသွားတယ်၊ အဲဒီစနစ်အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်လို့ သိတော်မူ မြင်တော် မူတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့်သား သာဝကတွေလည်း များစွာပဲ ရှိခဲ့ကြတယ်။

ဘယ်စိတ္တက္ခဏမှာ စိတ်စေတသိက် ဘယ်နှစ်လုံးရှိတယ်၊ ဘယ်စိတ္တက္ခဏကျတော့ စိတ်စေတသိက်က ဘယ်နှစ်လုံးရှိတယ် - စသည်ဖြင့် အတိ အကျ ဟောသွားတယ်။

ပုံစံတစ်ခုဆိုလို့ရှိရင် စက္ခုဒွါရဝီထိ ဆိုကြစို့၊ စက္ခုဒွါရဝီထိမှာ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, စက္ခုဝိညာဏ်, သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း, သန္တီရဏ, ဝုဋ္ဌော, ဇော (၇)ကြိမ်, တဒါရုံ (၂)ကြိမ်ဆိုပြီးတော့ အတိမဟန္တာရုံလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ စက္ခုဒွါရဝီထိ တစ်ဝီထိ ဖြစ်ကြပြီ ဆိုကြစို့၊ ထိုစက္ခုဒွါရဝီထိမှာ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းမှာ စိတ်စေတသိက် (၁၁)လုံးရှိတယ်၊ စက္ခုဝိညာဏ်မှာ စိတ်စေတသိက် (၈)လုံးရှိတယ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အာရုံကို လက်ခံတဲ့စိတ်မှာ စိတ်စေတသိက်က (၁၁)လုံး ရှိတယ်၊ သန္တီရဏလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အာရုံကို စူးစမ်းဆင်ခြင်နေတဲ့ စိတ်မှာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်ခဲ့မယ်ဆိုရင်, သောမနဿဝေဒနာနှင့် ယှဉ်မယ်ဆိုရင်

©shwehinthar.com

စိတ်စေတသိက်က (၁၂)လုံး ရှိတယ်၊ ဝုဋ္ဌောမှာ အာရုံကို ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်တဲ့ စိတ်စေတသိက်က (၁၂)လုံး ရှိတယ်၊ ဇောမှာ ခုနက ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဝုဋ္ဌောတို့ရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်က မှန်နေ ခဲ့မယ်ဆိုရင် ယောနိသောမနသိကာရဖြစ်လို့ ရူပါရုံကို ရူပါရုံလို့ နှလုံးသွင်း ခဲ့မယ်ဆိုရင် သို့မဟုတ် ဒီရူပါရုံကိုပဲ အနိစ္စလို့ ဒုက္ခလို့ အနတ္တလို့ နှလုံး သွင်းခဲ့မယ်ဆိုရင် စိတ်စေတသိက်တွေ (၃၄)လုံးခန့်အထိ ရှိတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို အတိအကျဟောနိုင်တာ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ ဘုရားရှင်တစ်ဆူပဲ ရှိပါတယ်၊ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်လိုက်လို့ သိရှိခွင့် ရကြတဲ့ သာဝကတွေဟာလည်း ကျွတ်တမ်းဝင်သွားကြတဲ့ ပွဲကြီးတွေကို ကြည့်ရင် များစွာရှိတယ်လို့ သိနိုင်ပါတယ်။

ဒီနေ့ ကမ္ဘာလောကမှာ ကြည့်မယ်ဆိုရင် - ဘယ်ဒဿနိကပညာရှင်မှ ဘယ်ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်မှ ဒီလို ဟောသွားနိုင်တဲ့ စွမ်းအား မရှိဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားတစ်ဆူပဲ ရှိခဲ့တယ်၊ ဘုရားရှင်ကို အမှီပြုပြီးတော့လည်း သာဝကတွေ သိရှိခွင့်ရကြတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီလို ရုပ်နာမ်တွေကို ပရမတ်သို့ ဆိုက်အောင် ထွင်းဖောက်သိမြင်တတ်တဲ့ ဉာဏ်ပညာမျိုးကို ကြီးမားတဲ့ ဉာဏ်ပညာလို့ မပြောနိုင်ဘူးလား? ပြောနိုင်တယ်။

ဒါလောက်တင်လားဆိုတော့ မကသေးဘူး၊ ဒီရုပ်တရား ဒီနာမ်တရား တွေဟာ ဘယ်လိုအကြောင်းတရားကြောင့် ဖြစ်ရပါတယ်ဆိုတဲ့ ကြောင်းကျိုး ဆက်နွှယ်နေတဲ့ ကြောင်းကျိုးဆက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားတွေကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် သာဝကတွေ သိရှိနိုင်အောင် ဘုရားရှင် ဟောကြားပြသ ဆိုဆုံးမသွားတယ်၊ ဘုရားရှင် ဆိုဆုံးမတော်မူသည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်တဲ့အတွက် ဒီကြောင်းကျိုးဆက်နွှယ်မှု ကြောင်း ကျိုးဆက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရားတွေကိုလည်း မိမိတို့ရဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဝိပဿနာဉာဏ် အစရှိတဲ့ ထိုထိုဉာဏ်တို့ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ထွင်းဖောက်သိသွားတဲ့ သာဝကတွေလည်း များစွာ ရှိကြတယ်၊ ဒီလိုရရှိတဲ့ အသိဉာဏ်သည် အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ အသိဉာဏ်လို့ မပြောနိုင်ဘူးလားဆိုတော့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ?

ဒီလိုကြောင်းကျိုးဆက်နွှယ်မှုသဘောတရားကို ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ လောကက လွဲ၍ ပြင်ပလောကမှာ ရှာဖွေကြည့်ရင် ရှာဖွေလို့ ဘယ်လိုမှ မရနိုင်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာတစ်ခုတည်းရဲ့ထူးခြားချက် ကြောင်းကျိုးဆက်နွှယ်မှု သဘောတရား ဖြစ်တယ်၊ အတိတ်က ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံတွေကြောင့် ဒီဘဝမှာ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်တရား နာမ်တရား တွေလာပြီး ဖြစ်ရတယ်၊ သံသရာခရီးက မဆုံးသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်ခဲ့မယ် ဆိုရင် ဒီဘဝမှာ ထပ်ပြီးတော့ ပြုစုပျိုးထောင်နေတဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံတွေကြောင့် နောင်အနာဂတ်ကာလမှာလည်း ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးရုပ်တရား နာမ် တရားတွေ ထင်ရှားဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ အတိအကျ ဟောထားတယ်၊ ဟောထား တဲ့အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်တဲ့ သာဝကတွေလည်း သိရှိခွင့်ရရှိကြတယ်၊ ဒီလို အသိဉာဏ်မျိုးဟာလည်း ထူးကဲတဲ့ အသိဉာဏ်လို့ မပြောနိုင်ဘူးလား? ပြော နိုင်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခု - အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဒီရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ ဖြစ်ပြီး ပျက် နေတဲ့ အနိစ္စသဘော, ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့် အနှိပ်စက်ခံနေရတဲ့ ဒုက္ခသဘော, မပျက်စီးဘဲ အကျိတ်အခဲ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရအားဖြင့် တည်နေတဲ့ အတ္တ မဟုတ်တဲ့ အနတ္တသဘောကို ထုတ်ပြန်ကြေညာနိုင်တာ ဘုန်းကြီးတို့ဘုရား တစ်ဆူပဲ ရှိပါတယ်၊ ဒီအနိစ္စဆိုတာက အိုးကွဲ ပန်းကန်ကွဲနေတဲ့ အနိစ္စမျိုး မဟုတ်ပါဘူး၊ ရုပ်လောကမှာလည်း မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက် တစ်စက္ကန့် လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့အချိန်ကာလကို ကုဋေငါးထောင်ကျော်ခန့်ပုံခဲ့ရင် တစ်ပုံ လောက်သာ သက်တမ်းရှိတဲ့ အလွန် လျင်လျင်မြန်မြန် ဖြစ်ပြီး ပျက်နေတဲ့ သဘာဝ, နာမ်လောကမှာလည်း မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက် တစ်စက္ကန့်လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အချိန်ကာလကို ကုဋေတစ်သိန်းခန့်လောက် ပုံခဲ့ရင် တစ်ပုံခန့် လောက်သာ သက်တမ်းရှိတဲ့ကာလ၊ အဲဒီလောက်တောင် အလွန် လျင်လျင် မြန်မြန်ကြီး ဖြစ်ပျက်နေတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောသွားတယ်၊ ဟောတဲ့ အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်တဲ့ သာဝကတွေလည်း သိရှိခွင့်ရကြတယ်။

ဒီလို အသိဉာဏ်မျိုးကို ရတယ်ဆိုရင် ဒီလို အသိထူး ဉာဏ်ထူးမျိုးကို အင်မတန် ကြီးကျယ်တဲ့ အသိဉာဏ်လို့ မပြောနိုင်ဘူးလား? ပြောနိုင်တယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ ပြင်ပလောကမှာ ဒီလို အသိဉာဏ်မျိုး ရနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဒီနေ့ ဒီကမ္ဘာလောကမှာ မရှိသေးဘူး၊ ဒီလောက်တင် ရပ်သလား ဆိုတော့ မရပ်သေးဘူး၊ အဲဒီရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ ချုပ်ဆုံးရာဖြစ်တဲ့ မဟာအသင်္ခတ ဓာတ် အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကြီးဟာ တကယ်ထင်ရှားရှိတယ် ဆိုတာကိုလည်း ထုတ်ဖော်ပြီး

©shwehinthar.com

မြတ်စွာဘုရားက ဟောသွားတော်မူတယ်၊ အဲဒီ နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကြီးသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ကျင့်စဉ်တရားတွေကိုလည်း အစီအစဉ်တကျ ဟောကြားပြသသွားတော်မူပါတယ်။ ဘုရားရှင် ဟောကြားပြသ ဆိုဆုံးမတော်မူသည့်အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်တဲ့ သာဝကတွေလည်း ထိုရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ ချုပ်ငြိမ်းရာ ဖြစ်တဲ့ အသင်္ခတဓာတ် အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ရားတော်မြတ်ကြီးကို ကိုယ်တိုင်မျက် မှောက် ထွင်းဖောက်ပြီး သိမြင်ကြတယ်၊ ဒီလိုသိမြင်တယ်ဆိုရင် ဒီလို အသိဉာဏ်မျိုးကိုရော ကြီးမားတဲ့ဉာဏ်ပညာလို့ မပြောနိုင်ဘူးလား? ပြောနိုင်တယ်၊ အဲဒီလို ဉာဏ်ပညာမျိုးဟာလည်း ဘုန်းကြီးတို့ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာတော် အတွင်းမှာသာ ရရှိနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ပညာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတော့ သာဝကတစ်ဦးက သံသရာခရီးကျင်လည်စဉ်အခါမှာ - ဒီလို ရုပ်နာမ်တွေကို ထွင်းဖောက်သိခြင်း, အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတွေကို ထွင်းဖောက်သိခြင်း, အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဒီရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအချက်တွေကို ထွင်းဖောက်သိခြင်း, ထိုရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ ချုပ်ဆုံးရာဖြစ်တဲ့ အသင်္ခတဓာတ်ဖြစ်တဲ့ အငြိမ်းဓာတ်နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို ထွင်းဖောက်သိမြင်ခြင်းဆိုတဲ့ ဒီအသိထူး ဉာဏ်ထူးတွေကို ရရှိခဲ့မယ်ဆိုရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ သံသရာမဆုံးသေးလို့ ဘဝတစ်ခု လက်ခံရမယ်ဆိုရင် ထိုဘဝမှာ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ဖို့ဆိုတာဟာ ခန့်မှန်းလို့ မရနိုင်ဘူးလား? ရနိုင်တယ်၊ ဘာကြောင့်လဲ?

ဟို – သောတာနုဂတသုတ္တန်များမှာ မြတ်စွာဘုရားဟောထားတယ်၊ သာဝကတစ်ဦးက ဘုရားရှင် ဟောကြားပြသဆိုဆုံးမတော်မူတဲ့ အင်္ဂါကိုးတန် နှင့် ပြည့်စုံနေတဲ့ ပိဋကတ် တရားဒေသနာတော်တွေကို သင်သိအနေနှင့် တကယ်လက်တွေ့သိအောင် ဆရာသမားထံမှာ သင်ယူတယ်၊ သင်ယူပြီးတဲ့ အခါမှာ ဒီပိဋကတ်တော်မှာလာရှိတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေ, အကြောင်း တရား အကျိုးတရားတွေကို ကျင့်သိအနေနှင့် တကယ်လက်တွေ့ မိမိကိုယ် တိုင် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ပညာဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ထွင်းဖောက်သိမြင် အောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်တယ်၊ အဲဒီလို သင်သိ ကျင့်သိ ထိုအသိနှစ်မျိုးဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ထွင်းဖောက်သိမြင်ပြီးတဲ့ ထိုသူတော် ကောင်းသည် ဒုက္ခသစ္စာအမည်ရနေတဲ့ ထိုရုပ်တရား နာမ်တရား, သမုဒယ သစ္စာအမည်ရနေတဲ့ ထိုကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရား တွေရဲ့ အနိစ္စအခြင်းအရာ ဒုက္ခအခြင်းအရာ အနတ္တအခြင်းအရာတွေကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်ပြီးတော့ တွင်တွင်ကြီး ဝိပဿနာဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း ကို စီးဖြန်းနေတယ်၊ သို့သော်လည်း မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် မဆိုက်လို့ ဘဝတစ်ခု ကို အဆုံးသတ်သွားခဲ့ရမယ်ဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ? နတ်ပြည်နတ်လောကကို ထိုသတ္တဝါ ရောက်ရှိသွားနိုင်တယ်၊ နတ်ပြည်နတ်လောက ရောက်ရှိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဘာဖြစ်နိုင်သလဲ?

တဿ တတ္ထ သုခိနော ဓမ္မပဒါ ပ္လဝန္တိ။ (အံ-၁-၅၀၅။)

တတ္ထ - ထိုနတ်ပြည်နတ်လောက၌။ **သုခိနော** - ချမ်းသာခြင်းရှိသော။ **တဿ** - ထိုနတ်သားဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါရဲ့သန္တာန်၌။ **ဓမ္မပဒါ** - တရားပုဒ်အစု တို့သည်။ **ပ္လဝန္တိ** - ထင်ရှားပေါ်လွင်၍ လာကြလေကုန်၏။

ထိုနတ်သားသန္တာန်မှာ လူ့ဘဝ ရဟန်းဘဝတုန်းက ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်ခဲ့တဲ့ တရားပုဒ်အစုတို့သည် ပေါ်လောပေါ်လောနှင့် ပေါ်နေ အောင် ဉာဏ်ထဲမှာ အလွန်ကြီးထင်ရှားနေတယ်၊ ထင်ရှားတဲ့အတွက် ဘာဖြစ် သလဲ?

ဒန္ဓော ဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ၊ အထ သော သတ္တော ခိပ္ပံယေဝ ဝိသေသဂါမီ ဟောတိ။ (အံ-၁-၅၀၅။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **သတုပ္ပါဒေါ** - တရားတော်ကို ဉာဏ်ဖြင့် အစဉ်လျှောက်၍ ရှုပွားသုံးသပ်တတ်သော သတိ၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သည် (ဝါ) သတိနှင့် တကွသော ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ **ဒန္ဓော** - နှံ့နှေးလှသေး၏။ **အထ** - တကယ်စင်စစ်မှာမူကား။ **သော သတ္တော** - ထိုနတ်သားဖြစ်သော သတ္တဝါသည်။ **ခိပ္ပံယေဝ** - လျင်မြန်စွာသာလျှင်။ **ဝိသေသဂါမီ** - မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားထူး တရားမြတ်ကို ရလေ့ရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

မိမိလူ့ဘဝ ရဟန်းဘဝတုန်းက ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်ပွားများအားထုတ်ခဲ့တဲ့ ဒီရုပ်နာမ်တရား, အကြောင်းတရား အကျိုးတရား, အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဒီရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အနိစ္စအခြင်းအရာ ဒုက္ခအခြင်းအရာ အနတ္တအခြင်းအရာတွေ ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရှုပွားနေတဲ့ သတိပြဓာန်းနေတဲ့ သို့မဟုတ် သတိနှင့်တကွ သော ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပေါ်နေတာက နှံ့နှေးသေးတယ်၊ တကယ် စင်စစ်တော့ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်လျင်မြန်မြန်ကြီးကို ရရှိနိုင်တယ်တဲ့။

©shwehinthar.com

ဒီနေရာမှာ ဒီကုသိုလ်တရားတွေရဲ့စွမ်းအင်ကို သဘောပေါက်အောင် အနည်းငယ် ထပ်ပြောချင်သေးတယ် . . .။

ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကဲ့သို့သော အထက် တန်းကျနေတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ရရှိအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ထားနိုင် တယ်ဆိုကြစို့။ ဒါပေမဲ့ ဒီဝိပဿနာဉာဏ်တွေက မရင့်ကျက်သေးလို့ ဒီဘဝမှာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မပြုနိုင်သေးဘူးပဲ ထားဦးတော့၊ သို့သော် ဒီ သူတော်ကောင်းက ဒီဝိပဿနာဘာဝနာကို မရဏာသန္နဇောသို့တိုင်အောင် နှလုံးသွင်းနိုင်လို့ ဒီမရဏာသန္နဇောကလည်း ဝိပဿနာဇောဝီထိစိတ်အစဉ်ပဲ ဖြစ်သွားပြီဆိုရင် – ဒီဝိပဿနာသည် သံသရာခရီးမှာ အလွန်တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဘာဝနာတစ်ခုဖြစ်သွားပြီ။ ဒီလို ဝိပဿနာဘာဝနာမျိုးကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ ဘုရားရှင်က အထက်ပါ သောတာနုဂတသုတ္တန်မှာလာရှိတဲ့ စကားရပ်များကို ဟောကြားထားတော်မူခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကဲ့သို့သော ဝိပဿနာဘာဝနာတွေရဲ့ စွမ်းအားကို ဆက်ပြီးပြောလိုသေးတယ်။ - ဝိပဿနာဇောတွေကလည်း ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုပေးပုံ

ဝိပဿနာဇောတွေကလည်း ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုပေးတတ်ပုံကို ဘုရား ရှင်က နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် စေတနာသုတ္တန်မှာ ဒီလို ဟောကြားထား တော်မူပါတယ် —

နော စေ ဘိက္ခဝေ စေတေတိ၊ နော စေ ပကပ္ပေတိ၊ အထ စေ အနုသေတိ။ အာရမ္မဏမေတံ ဟောတိ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာ၊ အာရမ္မဏေ သတိ ပတိဋ္ဌာ ဝိညာဏဿ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတေ ဝိညာဏေ ဝိရူဠှေ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဟောတိ၊ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ သတိ အာယတိံ ဇာတိ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ (သံ-၁-၂၉၅။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **ယဉ္စ -** အကြင် သံသရာဝဋ်ကို လည်ပတ်စေတတ်သည့် လောကီ ကုသိုလ်စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာကို လည်း။ **နော စေ စေတေတိ - နော စေ ပဝတ္တေတိ -** အကယ်၍ မဖြစ်ပေါ် စေသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ **နော စေ ပကပ္ပေတိ - နော စေ ပကပ္ပနံ ပဝတ္တေတိ -** "ယောကျ်ားဖြစ်ရလို၏ မိန်းမဖြစ်ရလို၏ လူဖြစ်ရလို၏ နတ်ဖြစ်ရလို၏" စသည်ဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ပူးတွဲကြံစည်မှုကို အကယ်၍ မဖြစ်ပေါ်စေသည် ဖြစ်ငြားအံ့။ **အထ -** ထိုသို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း။ **စေ အနုသေတိ -** အကယ်၍ အနုသယဓာတ်၏ ကိန်းဝပ်တည်ရှိနေသေးသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ **ဧတံ -** ဤအနု သယဓာတ်၏ ကိန်းဝပ်တည်ရှိနေခြင်းသည်ပင်လျှင်။ **ဝိညာဏဿ -** နောင် တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေအကျိုး ပဝတ္တိအကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သော စွမ်းအားရှိသော ကမ္မဝိညာဏ်၏။ **ဌိတိယာ -** တည်ရှိခြင်းငှာ။ **အာရမ္မဏံ -** အကြောင်းတရားသည်။ **ဟောတိ -** ဖြစ်ပေ၏။ **အာရမ္မဏေ -** အနုသယ ဓာတ်တည်ရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းတရားသည်။ **သတိ -** ထင်ရှားရှိခဲ့ပါမူ။ **ဝိညာဏဿ -** နောင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေအကျိုး ပဝတ္တိအကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သော စွမ်းအားရှိသော ကမ္မဝိညာဏ်၏။ **ပတိဋ္ဌာ -** ထောက်ရာ တည်ရာသည်။ **ဟောတိ -** ဖြစ်ပေ၏။

ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ဝိပဿနာဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်း တယ်။ ဒီလို ဝိပဿနာဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းတဲ့အခါ သင်္ခါရတရား တို့ရဲ့ အနိစ္စအချက် ဒုက္ခအချက် အနတ္တအချက်တို့ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိအောင် ကြိုးစားအားထုတ်တယ်။ သင်္ခါရတရားတွေဆိုတာကတော့ – ဒုက္ခသစ္စာ အမည်ရတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေနှင့် သမုဒယသစ္စာ အမည်ရတဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံ စတဲ့အကြောင်းတရားတွေ ကို ခေါ်ဆိုတယ်။ ဒီသင်္ခါရတရားတွေကို အာရုံပြုပြီးတော့ ဝိပဿနာဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကို စီးဖြန်းတယ်၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကဲ့သို့သော ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေကိုရရှိအောင် ကြိုးစားအားထုတ်တယ်၊ ဘဝသုံးထပ် ဘုံသုံးရပ်တို့ ရဲ့ အပြစ်အာဒီနဝတွေကိုလည်း ကောင်းကောင်းကြီးသိမြင်နေတယ်။ အပြစ် အာဒီနဝတွေဆိုတာကတော့ ဒီသင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ ဖြစ်ပြီးပျက်နေတဲ့ အနိစ္စ ပြစ်ချက်, ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း ဒဏ်ချက်ဖြင့် အမြဲမပြတ် အညှဉ်းပန်းအနှိပ်စက် ခံနေရတဲ့ ဒုက္ခပြစ်ချက်, ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတတ်တဲ့ ဝိပရိဏာမဓမ္မပြစ်ချက် ဒီပြစ်ချက်ကြီးတွေကို အပြစ်အာဒီနဝလို့ခေါ်တယ်။

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့တိုင်အောင် ဒီသင်္ခါရတရားတွေကို လက္ခဏာ ယာဉ်တင်ကာ တွင်တွင်ကြီး ဝိပဿနာရှုနိုင်တဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးရဲ့ သန္တာန်မှာ ဒီသင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-ဝိပရိဏာမဓမ္မဆိုတဲ့ ဒီအပြစ် အာဒီနဝတွေကို တွေ့မြင်နေရတဲ့အတွက် ဒီသင်္ခါရတရားတို့အပေါ်၌ ငြီးငွေ့ နေတယ် ရွံမုန်းနေတယ် စက်ဆုပ်နေတယ်။

သို့သော် သံသရာခရီးကို ဆုံးသွားသည်တိုင်အောင် သို့မဟုတ် အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့တိုင်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေက

©shwehinthar.com

မရင့်ကျက်သေးလို့ မပို့ဆောင် နိုင်သေးဘူးဆိုရင် သေပြီးနောက် သံသရာခရီးကို ဆက်ရဦးမှာ ဖြစ်တယ်။ သို့သော် ဒီဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ဖြစ်နေသည့်အချိန်မှာ (၃၁)ဘုံအတွင်း၌ တည်ရှိသော ဒီသင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဓမ္မဆိုတဲ့ ဒီပြစ်ချက် ကြီးတွေကို တွေ့မြင်နေတဲ့အတွက် "ယောက်ျားဖြစ်ရလို၏, မိန်းမဖြစ်ရလို၏, လူဖြစ်ရလို၏, နတ်ဖြစ်ရလို၏" - စတဲ့ ဒီလို ကြံစည်စိတ်ကူးမှု တွယ်တာ မက်မောမှုတွေလည်း မရှိဘူး။ ဒီဝိပဿနာဉာဏ် ပြဓာန်းနေတဲ့ ဝိပဿနာ ကုသိုလ်ကံတွေကိုလည်း ဘဝတစ်ခုခုကို ရည်ရွယ်တောင့်တ၍ ပြုစုပျိုးထောင် နေတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ သို့သော် အနုသယဓာတ်တွေက အရိယမဂ်တရား ဖြင့် မပယ်ရှားရသေးတဲ့အတွက် အငုတ်ဓာတ်အနေဖြင့် ကိန်းဝပ်တည်နေ လျက်ပဲ ရှိနေသေးတယ်။ ဒီလို အနုသယဓာတ် တည်ရှိနေခြင်းဟာလည်း ဒီဝိပဿနာကုသိုလ်ကံတွေမှာ နောင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတဲ့ ကမ္မဝိညာဏ်ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်တယ်လို့ ဒီလို ဘုရားရှင်က ဟောကြားတော်မူတယ်။

နားရှင်းအောင် နည်းနည်း ထပ်ပြောဦးမယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ဆက်တိုက်ဖြစ်နေချိန်မှာ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ပူးတွဲလျက် "ယောက်ျားဖြစ်ရလို၏, မိန်းမဖြစ်ရလို၏, လူဖြစ်ရလို၏, နတ်ဖြစ်ရလို၏" စတဲ့ ကြံစည်စိတ်ကူးမှု မရှိသော်လည်း – ယောကျ်ား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ လူ နတ် ဗြဟ္မာ စသည်ဖြင့် အသိမှားမှု အဝိဇ္ဇာနုသယ, ယောကျ်ား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ လူ နတ် ဗြဟ္မာ စတဲ့ ထိုထိုဘဝကို တွယ်တာမက်မောမှု တဏှာနုသယစတဲ့ အနုသယဓာတ်တွေဟာ အငုတ်ဓာတ်အနေနဲ့ ကိန်းဝပ်လျက်ပဲ ရှိနေသေး တယ်။ ဒီလို အနုသယဓာတ် တည်ရှိနေသေးရင် ဘာဖြစ်နိုင်သလဲ? – အဋ္ဌကထာက ဒီလို ရှင်းထားတယ် –

အာရမ္မဏမေတံ ဟောတီတိ အနုသယေ သတိ ကမ္မဝိညာဏဿ ဥပ္ပတ္တိယာ အဝါရိတတ္တာ ဧတံ အနုသယဇာတံ ပစ္စယော ဝ ဟောတိ။

(သံ-ဋ္ဌ-၂-၆၆။)

ဒီအဋ္ဌကထာက ဘာကို ပြောဆိုလိုသလဲ? – အနုသယဓာတ် ကိန်းဝပ် တည်ရှိနေသေးခြင်းသည် နောင်တစ်ဖန်ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအား ရှိတဲ့ ကမ္မဝိညာဏ်ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းတရားဖြစ်တယ်ဆိုတာ – အနုသယ ဓာတ် ထင်ရှားရှိနေခဲ့လျှင် နောင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်ကိုဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိ တဲ့ ကမ္မဝိညာဏ်ဖြစ်မှုကို မတားမြစ်နိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီအနုသယဓာတ် ထင်ရှားဖြစ်မှုသည် ကမ္မဝိညာဏ်ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းတရားတစ်ခု - ဖြစ်ကို ဖြစ်တယ်လို့ – ဒီလို အဋ္ဌကထာက ရှင်းပြထားတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ ကုသိုလ်ဇောတွေ ဆက်တိုက်ဖြစ်နေချိန်မှာ အဝိဇ္ဇာ တဏှာတို့ဟာ ဥပါဒ်- ဌီ-ဘင် အနေအားဖြင့် ထင်ရှားမဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေမဲ့လို့ အနုသယဓာတ် အငုတ် ဓာတ်အနေနဲ့ ကိန်းဝပ်တည်နေခဲ့တဲ့အတွက် ထိုဝိပဿနာဇောတို့ရဲ့ နောက်ပိုင်းကာလမှာဖြစ်စေ သို့မဟုတ် သေခါနီးကာလမှာဖြစ်စေ ထိုထိုဘဝကို ညွတ် ကိုင်းရှိုင်းနေတဲ့ စိတ်အစဉ်တွေ ပေါ်လာတတ်ကြတယ်။ ဒီလို ပေါ်လာနိုင်တဲ့ အတွက် ဒီကိန်းဝပ်နေတဲ့ အနုသယဓာတ်တို့ရဲ့ စွမ်းအားကြောင့် ဒီဝိပဿနာ ကုသိုလ်ဇောတွေမှာ ဘဝသစ်ကိုဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်တွေ ကိန်းဝပ်လာကြ တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က ဘယ်လိုဆက်ဟောတော်မူသလဲ? –

တသ္မိံ ဝိညာဏေ - ထိုကမ္မဝိညာဏ်သည်။ **ပတိဋ္ဌိတေ** - တည်ခဲ့သည် ရှိသော်။ **ဝိရူဠ္ဟေ** - စည်ပင်ခဲ့သည်ရှိသော်။ **အာယတိံ** - နောင်အနာဂတ် ကာလ၌။ **ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ** - တစ်ဖန် ဘဝသစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဖြစ်ခြင်း သည်။ **ဟောတိ** - ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၍ လာပေ၏။ **အာယတိံ** - နောင် အနာဂတ်ကာလ၌။ **ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ** - တစ်ဖန်ဘဝသစ်ဟု ဆိုအပ် သော ဖြစ်ခြင်းသည်။ **သတိ** - ထင်ရှားရှိခဲ့သော်။ **အာယတိံ** - နောင် အနာဂတ်ကာလ၌။ **ဇာတိ** - ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်း ဇာတိသည်လည်း ကောင်း။ **ဇရာမရဏံ** - အိုရခြင်း ဇရာ, သေကျေပျက်စီးရခြင်း မရဏ တရားသည်လည်းကောင်း။ **သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ** - စိုးရိမ်ပူဆွေးရခြင်း သောကတရား, ငိုကြွေးမြည်တမ်းရခြင်း ပရိဒေဝတရား, ကိုယ်ဆင်းရဲရခြင်း ဒုက္ခတရား, စိတ်ဆင်းရဲရခြင်း ဒေါမနဿတရား, ပြင်းစွာ ပူပန်ရခြင်း ဥပါယာသတရားတို့သည်လည်းကောင်း။ **သမ္ဘဝန္တိ** - ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်၍ လာကြကုန်၏။

ဧဝံ - ဤသို့လျှင်။ **ဧတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ** - ဤ ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သော ဒုက္ခတုံး ဒုက္ခအစုအပုံ၏။ **သမုဒယော** - ဖြစ်ကြောင်း သဘောတရား ဖြစ်ခြင်းသဘောတရားသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်ပေ ၏။

ဒီကမ္မဝိညာဏ်သည် တည်ခဲ့မယ်ဆိုရင် စည်ပင်ခဲ့မယ်ဆိုရင် နောင် အနာဂတ်မှာ တစ်ဖန်ဘဝသစ်ဟု ခေါ်ဆိုတဲ့ ဘဝဖြစ်ခြင်းသဘောတရားဟာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာမှာ သေချာတယ်။ နောင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်ဆိုတာ ဖြစ်ခွင့် ရှိမယ်

©shwehinthar.com

ထင်ရှားရှိမယ်ဆိုရင် နောင်တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု နာမှု သေမှု စိုးရိမ်ပူဆွေးရမှု ငိုကြွေးမြည်တမ်းရမှုဆိုတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲရမှု စိတ်ဆင်းရဲရမှု ပြင်းစွာပူပန်ရမှုဆိုတဲ့ ဒုက္ခအစုအပုံတွေဟာ ဆက်တိုက်ဖြစ်လာတော့တယ်လို့ ဘုရားရှင်က ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ ဒါကတော့ ဝိပဿနာကုသိုလ် ဇောတွေက ပဋိသန္ဓေအကျိုး ပဝတ္တိအကျိုးတွေကို ပေးနိုင်ပုံနှင့် ဆက်စပ်ပြီး ဟောကြားထားတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်တွေဖြစ်တယ်။

ဝိပဿနာဉာဏ်ပေါ်၌ နှစ်သက်မြတ်နိုးမှု

ဒါတွင်မကသေးဘူး ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော်မှာ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ်ကံတွေက ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးနိုင်ပုံကိုလည်း ဒီလို ဟောကြားထားတော်မူတယ် —

ကထံ ပုထုဇ္ဇနဿ စ သေက္ခဿ စ သင်္ခါရုပေက္ခာယ စိတ္တဿ အဘိနီဟာရော ဧကတ္တံ ဟောတိ? ပုထုဇ္ဇနဿ သင်္ခါရုပေက္ခံ အဘိနန္ဒတော စိတ္တံ ကိလိဿတိ၊ ဘာဝနာယ ပရိပန္ထော ဟောတိ၊ ပဋိဝေဓဿ အန္တရာယော ဟောတိ၊ အာယတိံ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။ သေက္ခဿပိ သင်္ခါရုပေက္ခံ အဘိနန္ဒတော စိတ္တံ ကိလိဿတိ၊ ဘာဝနာယ ပရိပန္ထော ဟောတိ၊ ဥတ္တရိပဋိဝေဓဿ အန္တရာယော ဟောတိ၊ အာယတိံ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဧဝံ ပုထုဇ္ဇနဿ စ သေက္ခဿ စ သင်္ခါရုပေက္ခာယ စိတ္တဿ အဘိနီဟာရော ဧကတ္တံ ဟောတိ အဘိနန္ဒနဋ္ဌေန။ *(ပဋိသံ-၆၀။)*

ဒီပါဠိတော်ရဲ့ဆိုလိုရင်းကို ရှင်းပြမယ် - ဒီနေရာမှာ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ကတော့ ဈာန်မရတဲ့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဆိုလိုပါ တယ်။ ပုထုဇန်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာလည်း ဈာန်မရတဲ့ ပုထုဇန်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ဆိုလိုပါ တယ်။ ဈာန်ရတဲ့ ပုထုဇန်နှင့် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကတော့ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာပဲ ပဋိသန္ဓေတည်နေကြရမှာမို့ သူတို့ရရှိထားတဲ့ ဈာန်ကုသိုလ်တရားတွေကသာ သူတို့ ဗြဟ္မာပဋိသန္ဓေရဲ့အကြောင်းရင်း ကမ္မဝိညာဉ်ဖြစ်တယ်။ သင်္ခါရုပေက္ခာ ကုသိုလ်ကံတို့လို ဝိပဿနာကုသိုလ်ကံတွေက ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ပဋိသန္ဓေအကျိုး ကို မပေးနိုင်ကြဘူး။ ဒါကြောင့် အထက်ပါ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော်က ဈာန် မရတဲ့ ပုထုဇန်နှင့် သောတာပန် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ ရည်ညွှန်းထား ပါတယ်။

ဈာန်မရတဲ့ ပုထုဇန်နှင့် သောတာပန် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၌ စိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ယူပုံချင်းဟာ တူညီတယ်။ ဘယ်လို တူသလဲဆိုရင် —

သင်္ခါရုပေက္ခာဝိပဿနာဉာဏ်ကို နှစ်သက်သော ပုထုဇန်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ် ဓာတ်ဟာ ညစ်နွမ်းတယ်၊ ဝိပဿနာဘာဝနာရဲ့ ဘေးရန်လည်း ဖြစ်တယ်၊ ဝိပဿနာဘာဝနာကြောင့် ရသင့်ရထိုက်တဲ့ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်းသိမြင် ခြင်းဆိုတဲ့ သစ္စပဋိဝေဓဉာဏ်ကို ရရှိဖို့ရန်လည်း အန္တရာယ်ဖြစ်တယ်။ နောင် အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ကာမသုဂတိပဋိသန္ဓေရဲ့ အကြောင်းတရား လည်း ဖြစ်တယ်။ —

ဒါကတော့ ခုနက ရွတ်ပြတဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော်ရဲ့ ဆိုလိုရင်းပဲ။ ဒီ နေရာမှာ အဋ္ဌကထာကဆက်ပြီး ရှင်းပြထားသေးတယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ *(ပဋိသံ-ဋ္ဌ-၁-၂၅၀။)* ရဲ့ ရှင်းလင်းချက်ကတော့ ဒီလိုပါ။ —

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်လို့ခေါ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ်ဇောနှင့် စိတ္တက္ခဏ တစ်ခုအတွင်းမှာ အတူယှဉ်တွဲ ဖြစ်ပေါ်သွားတဲ့ စေတနာကံဆိုတာ ရှိတယ်။ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဝိပဿနာကုသိုလ်စေတနာကံပဲ။ ဒီကုသိုလ်စေတနာကံက စွမ်းအင် သိပ်ကြီးမားတယ်။ ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို ရရှိနေတဲ့ ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို သိပ်ပြီး နှစ်သက်မြတ်နိုး နေပြန်တယ်။ ဒီနှစ်သက်မြတ်နိုးမှုကတော့ လောဘကိလေသာဖြစ်တယ်။ ဒီ လောဘကိလေသာရဲ့ အထောက်အပံ့ကို ရရှိနေတဲ့ ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဆို တဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ်စေတနာကံမှာ နောင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေအကျိုး ကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့စွမ်းအင်တွေ ကိန်းဝပ်လာတယ်။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို နှစ်သက်မြတ်နိုးနေတဲ့ လောဘကိလေသာအပေါင်းအဖော်ကို ရရှိတဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဝိပဿနာကုသိုလ်စေတနာကံဟာ အကျိုးဝိပါကဝဋ်ကို ဖြစ်စေနိုင် ပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် သင်္ခါရုပေက္ခာ ဝိပဿနာကုသိုလ်ကံက ပဋိသန္ဓေ စတဲ့ အကျိုးဝိပါက်ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဇနကအကြောင်းတရားဖြစ်တယ်။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို နှစ်သက်မြတ်နိုးနေတဲ့ လောဘကိလေသာက အဲဒီ ဇနကကံကို အားပေးထောက်ပံ့တတ်တဲ့ ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်းတရား ဖြစ် တယ် — ဒီသဘောတရားကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ပထမတွဲ စာမျက်နှာ (၂၅၀)မှာ ဒီလိုပဲ ရှင်းပြထားပါတယ်။

©shwehinthar.com

ဒါကြောင့် လောဘအပေါင်းအဖော်ကို ရရှိတဲ့ ဝိပဿနာကံတွေကလည်း ပဋိသန္ဓေစတဲ့ အကျိုးဝိပါကဝဋ်ကို ဖြစ်စေနိုင်တယ်လို့မှတ်ပါ။ အလားတူပဲ သောတာပန် သကဒါဂါမ် ဆိုတဲ့ ဈာန်မရတဲ့ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလည်း သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို နှစ်သက်ခဲ့ရင် ဒီလောဘကိလေသာရဲ့ အထောက် အပံ့ကို ရရှိတဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာဝိပဿနာကုသိုလ်ကံကလည်း ကာမာဝစရ သုဂတိပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးနိုင်တဲ့စွမ်းအား ရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဈာန်မရတဲ့ ပုထုဇန်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သောတာပန် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့ရဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၌ စိတ်ကိုရှေးရှုဆောင်ယူပုံခြင်းဟာ တူညီတယ်လို့-ပါဠိတော်က ဟောဆိုထားပါတယ်။

ကဲ – **သောတာနုဂတသုတ္တန်**ကို တစ်ဖန် ပြန်ဆက်ကြဦးစို့ – ခုပြော ခဲ့တဲ့ **စေတနာသုတ္တန်**နှင့် **ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော်**တို့မှာ လာရှိတဲ့အတိုင်း – အနုသယဓာတ် ထင်ရှားရှိနေသူရဲ့ သန္တာန်မှာလည်း ဝိပဿနာကုသိုလ်ဇော တွေက ပဋိသန္ဓေစတဲ့ အကျိုးဝိပါကဝဋ်ကို ဖြစ်စေနိုင်တယ်၊ ပြီးတော့ – သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကဲ့သို့သော ဝိပဿနာဉာဏ်တွေကို နှစ်သက်မြတ်နိုးခဲ့ရင်လည်း ဒီလောဘကိလေသာရဲ့ အထောက်အပံ့ကိုရရှိတဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ် ကံတွေကလည်း ပဋိသန္ဓေစတဲ့ အကျိုးဝိပါကဝဋ်ကို ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ – ဒီ ဆိုလိုရင်းအချက်ကို မှတ်သားထားပါ။

တရားပုဒ်အစုတွေ ပေါလောပေါ်နေပါတယ်

အထက်ကပြောခဲ့တဲ့ **သောတာနုဂတသုတ္တန်**မှာ လာရှိတဲ့ ရဟန်းတော် ကတော့ – မရဏာသန္နဇောသို့တိုင်အောင် တစ်နည်းပြောရင်တော့ သေခါ နီး နောက်ဆုံးချိန်သို့ရောက်သည်တိုင်အောင် ဝိပဿနာဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းနိုင်ခဲ့တယ်။ ဘဝတစ်ခုမှာ နောက်ဆုံးဖြစ်သွားတဲ့ ဇောစိတ်အစဉ်ကို မရဏာသန္နဇောလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ မရဏာသန္နဇောသို့တိုင်အောင် ဝိပဿနာဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီရဟန်းတော်ရဲ့ မရဏာသန္နဇောတွေက သင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ အနိစ္စအခြင်းအရာ, သို့မဟုတ် ဒုက္ခအခြင်းအရာ, သို့မဟုတ် အနတ္တအခြင်းအရာကို အာရုံယူနေကြတယ်။ အဲဒီ မရဏာသန္နဇောရဲ့အာရုံကိုပဲ ဘဝသစ်လို့ခေါ်ဆိုကြတဲ့ နတ်သားဘဝရဲ့ ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိနာမ်တရားတို့က ဆက်လက်ပြီးအာရုံယူကြတယ်။ ဘဝ တစ်ခုမှာ အများဆုံးဖြစ်လေ့ရှိတဲ့ ထိုနတ်သားရဲ့အိမ်ရှင်ဘဝင်စိတ်ကိုယ်တိုင် က သင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ အနိစ္စအခြင်းအရာ, သို့မဟုတ် ဒုက္ခအခြင်းအရာ, သို့မဟုတ် အနတ္တအခြင်းအရာကို အာရုံပြုနေတဲ့အတွက် = ထိုးထွင်း သိနေတဲ့ အတွက် ထိုနတ်သားရဲ့သန္တာန်မှာ သင်္ခါရတရားပုဒ်အစုတို့ဟာ – ရေထဲမှာ ဘူးတောင်းတွေပေါ်သလို ပေါလောကြီးပေါ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင် က ဒီလို ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်တယ် –

သော မုဋ္ဌဿတိ ကာလံ ကုရုမာနော အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ သုခိနော ဓမ္မပဒါ ပ္လဝန္တိ။ ဒန္ဓော ဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ၊ အထ သော သတ္တော ခိပ္ပံယေဝ ဝိသေသဂါမီ ဟောတိ။ (အံ-၁-၅၀၅။)

သော - ထိုရဟန်းတော်သည်။ **မုဋ္ဌဿတိ** - သတိလက်လွတ်သည် ဖြစ်၍။ **ကာလံ ကုရုမာနော** - ပျံလွန်တော်မူခဲ့သည်ရှိသော်။ **အညတရံ ဒေဝနိကာယံ** - အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော နတ်ပြည် နတ်လောကသို့။ **ဥပပဇ္ဇတိ** - ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကပ်ရောက်တည်နေရပေ၏။ ဒီနေရာမှာ - “သတိ လက်လွတ်တယ်” ဆိုတဲ့ အချက်နှင့် ပတ်သက်လို့ အဋ္ဌကထာက ဒီလို ရှင်းပြထားတယ်။ –

မုဋ္ဌဿတိ ကာလံ ကုရုမာနောတိ နယိဒံ ဗုဒ္ဓဝစနံ အနုဿရဏသတိယာ အဘာဝေန ဝုတ္တံ၊ ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယံ ပန သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ပုထုဇ္ဇနော ဟိ မုဋ္ဌဿတိ ကာလံ ကရောတိ နာမ။ (အံ-ဋ္ဌ-၂-၃၆၄။)

ဒီနေရာမှာ သတိလက်လွတ်ပြီး ပျံလွန်တော်မူတယ်ဆိုတာက ဗုဒ္ဓဝစန အမည်ရတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားစကားတော်တွေကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် အောက်မေ့အမှတ်ရတတ် ရှုပွားသုံးသပ်တတ်တဲ့ သတိရဲ့မရှိမှုကို ရည်ရွယ်၍ ဟောကြားတော်မူခြင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ပုထုဇန်အဖြစ်နဲ့ ကွယ်လွန်သွားရခြင်း ကိုသာ ရည်ရွယ်တော်မူ၍ ဘုရားရှင်က ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်တယ်။

မှန်ပေတယ် – ပုထုဇန်ဟာ သတိလက်လွတ်ပြီး သေလွန်သည်မည် တယ်။ – ဒီလို အဋ္ဌကထာက ရှင်းပြထားတယ်။

ဒီလို သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်လောက်အထိ သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာတွေ ကို အာဂမသုတ ခေါ်တဲ့ သင်သိ, အဓိဂမသုတခေါ်တဲ့

©shwehinthar.com

ကျင့်သိ – ဤအသိ နှစ်မျိုးဖြင့် အောင်မြင်စွာ လက်တွေ့ကျကျ ကျင့်သုံးပြီးတဲ့ ရဟန်းတော်တစ်ပါး ဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မရရှိသေးမီ ပုထုဇန်ဘဝနှင့်ပဲ ပျံလွန်တော်မူသွားခဲ့ မယ်ဆိုရင် နတ်ပြည်နတ်လောကတစ်ခုခုသို့ ရောက်ရှိသွားနိုင်တယ်။ ထိုနတ်ပြည် နတ်လောကမှာ သူဘာဖြစ်နိုင်သလဲ? – ဖြစ်နိုင်ပုံတွေကို ဘုရားရှင် က (၄)မျိုး ဆက်ဟောထားတော်မူပါတယ်။ နံပါတ် (၁) အချက်ကို နာကြည့် ကြရအောင် . . .။

၁။ *တဿ တတ္ထ သုခိနော ဓမ္မပဒါ ပ္လဝန္တိ။* (အံ-၁-၅၀၅။)

တတ္ထ - ထိုနတ်ပြည် နတ်လောက၌။ **သုခိနော** - ချမ်းသာခြင်းရှိသော။ **တဿ** - ထိုနတ်သားဖြစ်သော သတ္တဝါရဲ့သန္တာန်၌။ **ဓမ္မပဒါ** - တရားပုဒ်အစု တို့သည်။ **ပ္လဝန္တိ** - ထင်ရှားပေါ်လွင်၍ နေကြကုန်၏။

ဟို - ရှေးပိုင်းကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်းပဲ အတိတ်လူပြည်လူ့လောက ရဟန်း ဘဝတုန်းက မရဏာသန္နဇောက သင်္ခါရတရားတွေရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာတစ်ခုခုကို အာရုံပြုလေတော့ ဒီနတ်သားဖြစ်တဲ့သတ္တဝါရဲ့ ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိတို့ကလည်း ဒီသင်္ခါရတရားတွေရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာ တစ်မျိုးမျိုးကိုပဲ ထပ်ပြီး အာရုံပြုကြတယ်။ ဒီအမွေအနှစ်ကိုပဲ ခံယူကြတယ်။ ဒီတော့ ဘဝတစ်လျှောက်မှာ အများဆုံးဖြစ်နေတဲ့ ဖြစ်လေ့ရှိ တဲ့ အိမ်ရှင်ဘဝင်စိတ်ကိုယ်တိုင်က သင်္ခါရတရားတွေကိုရော ဒီသင်္ခါရတရား တွေရဲ့ အနိစ္စအချက် ဒုက္ခအချက် အနတ္တအချက်တွေထဲက တစ်မျိုးမျိုးသော အခြင်းအရာတွေကိုရော သိနေတယ်။ အိမ်ရှင်ဘဝင်စိတ်ကိုယ်တိုင်က သင်္ခါရ တရားတွေကို ယခုလို အာရုံယူနိုင်တဲ့အတွက် – နတ်ပြည် နတ်လောကသို့ ရောက်သစ်စဖြစ်တဲ့ ကိုယ်ထင်ရှား ဘွားကနဲဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ထိုနတ်သား သတ္တဝါရဲ့ သန္တာန်မှာ ရေပေါ်မှာ ဘူးတောင်းတွေ ပေါလောပေါ်နေသလို သင်္ခါရတရားပုဒ်အစုတွေဟာ ပေါလောကြီးပေါ်နေတယ်။ သူ့ရဲ့ အသိဉာဏ် မှာ သင်္ခါရတရားပုဒ်အစုတွေဟာ အလွန်ကြီး ထင်ရှားနေကြတယ်။

နောက်တစ်ခု - သတိပြုစရာရှိသေးတယ်။ အတိတ်ရဟန်းဘဝ မရဏာသန္နဇောနှင့် နတ်သားဘဝ ပဋိသန္ဓေဘဝင်တို့ဟာ ဘဝခြားနေပေမဲ့လို့ စိတ္တက္ခဏအားဖြင့် ကြည့်ရင်တော့ အလွန်ကြီး မဝေးကွာလှပါဘူး။ စက္ကန့်ပိုင်း လောက်သာ ရှိကောင်းရှိပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသင်္ခါရတရားတွေရဲ့ အနိစ္စ အချက် ဒုက္ခအချက် အနတ္တအချက်တွေကို သိနေတဲ့ ဝိပဿနာဇောတွေရဲ့ အရှိန်အဝါတွေဟာ အလွန်အားကောင်းနေသေးတဲ့ အချိန်အခါမျိုးလည်း ဖြစ် နေသေးတယ်ဆိုတာကို သတိပြုထားပါ။ ဒီတော့ ဒီနတ်သားရဲ့ အသိဉာဏ်မှာ သင်္ခါရတရားပုဒ်အစုတို့ဟာ ပေါလောကြီးပေါ်နေတဲ့အတွက် ဘာဖြစ်သွားနိုင်သလဲ? ဘုရားရှင်က ဆက်လက်ဟောတော်မူ ပြန်တယ်။

ဒန္ဓော ဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ၊ အထ သော သတ္တော ခိပ္ပံယေဝ ဝိသေသဂါမီ ဟောတိ။ (အံ-၁-၅၀၅။)

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **သတုပ္ပါဒေါ** - တရားတော်ကို အစဉ်လျှောက်၍ အောက်မေ့တတ် ရှုပွားတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်တွဲလျက်ရှိသော သတိ၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ **ဒန္ဓော** - နှံ့နှေးလှသေး၏။ **အထ** - တကယ်စင်စစ်မှာမူကား။ **သော သတ္တော** - ထို နတ်သားဖြစ်သော သတ္တဝါသည်။ **ခိပ္ပံယေဝ** - လျင်မြန်စွာသာလျှင်။ **ဝိသေသဂါမီ** - မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားထူး တရားမြတ်ကို ရလေ့ရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်ပေ၏။

သင်္ခါရတရားပုဒ်အစုတွေက ပေါလောကြီး ပေါ်နေတဲ့အတွက် ဒီသင်္ခါရ တရားတွေကို တစ်ဖန်ပြန်ပြီး ဝိပဿနာရှုလိုက်တဲ့အခါ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ သတိရဲ့ ဖြစ်ပေါ်တာက နှံ့နှေးသေးတယ်။ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားထူးတရားမြတ်ကို လျင်လျင်မြန်မြန်ကြီး ရရှိနိုင်တယ်လို့ ဘုရားရှင်က ဟောတော်မူတယ်။ အလွန်ခိုင်လုံတဲ့ အာမခံချက်တစ်ခု ဖြစ် တယ်။ စိတ်အချရဆုံး အသက်အာမခံလုပ်ငန်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်တယ်။

ဒါတွင်ပဲလားဆိုတော့ – မကသေးဘူး။ ဘုရားရှင်က ဒုတိယအချက် တစ်မျိုးကိုလည်း ဆက်ဟောထားတော်မူတယ်။

ဓမ္မကထိကရဟန်းတော် ဟောကြားတဲ့တရားကို နာကြားရလျှင်

အကယ်၍ နတ်သားအသစ်ဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါရဲ့သန္တာန်မှာ သင်္ခါရတရား ပုဒ်အစုတွေက ပေါလောကြီး ပေါ်မလာဘူးဆိုရင် တန်ခိုးကြီးဒ္ဓိပါဒ်နှင့် ပြည့်စုံ တဲ့ လူသား ဓမ္မကထိကရဟန်းတော်တစ်ပါးက နတ်ပြည်နတ်လောကသို့ တက်၍ တရားဟောတော်မူတဲ့အခါ

©shwehinthar.com

တရားနာရင်းနဲ့ ထိုနတ်သားဟာ လူ့ပြည် လူ့လောက ရဟန်းဘဝက မိမိဖြည့်ကျင့်ခဲ့တဲ့ သမထဝိပဿနာကျင့်စဉ်တွေ ကို ပြန်ပြီးအမှတ်ရနိုင်တယ်။ အမှတ်ရတဲ့အတိုင်း သမထဝိပဿနာဘာဝနာ တွေကို ဆက်လက်ပြီး ကြိုးစားအားထုတ်လိုက်ရင် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန် ကို လျင်လျင်မြန်မြန်ကြီး ရနိုင်တယ်လို့ ဘုရားရှင်က ဆက်လက်ဟောကြား ထားတော်မူတယ်။

ဓမ္မကထိကနတ်သား ဟောကြားတဲ့တရားကို နာကြားရလျှင်

နောက်တစ်ခုက တတိယအာမခံချက်ပဲ —

အကယ်၍ ထိုနတ်သားအသစ်ဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါရဲ့သန္တာန်မှာ သင်္ခါရတရား ပုဒ်အစုတွေကလည်း ပေါလော ပေါ်မလာဘူး, ဓမ္မကထိကရဟန်းတော် တစ်ပါးနှင့်လည်း မကြုံကြိုက်၍ တရားမနာရဘူးဆိုရင်, သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာ ကဲ့သို့သော နတ်သားဓမ္မကထိကတစ်ဦးဦးရဲ့ တရားတော်ကို နာကြားခွင့် ရတဲ့အခါ လူ့ပြည်လူ့လောက ရဟန်းဘဝတုန်းက မိမိအားထုတ်ခဲ့တဲ့ သမထ ဝိပဿနာဘာဝနာ လုပ်ငန်းရပ်တွေကို ပြန်ပြီး အမှတ်ရနိုင်တယ်။ အမှတ် ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သမထဝိပဿနာဘာဝနာတွေကို ဆက်လက်ကြိုးပမ်း လိုက်ရင် သင်္ခါရတရားတွေကို အောက်မေ့တတ် ရှုပွားသိမ်းဆည်းတတ်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ သတိရဲ့ဖြစ်ပေါ်ခြင်းက နုံ့နှေးလှသေးတယ်။ တကယ်တော့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်လျင်မြန်မြန်ကြီး ရနိုင် တယ်လို့ ဘုရားရှင် ဆက်လက် ဟောကြားထားတော်မူပြန်တယ်။

သီတင်းသုံးဖော်နတ်သားတစ်ဦးဦးနှင့် တွေ့ရလျှင်

နောက်တစ်ခုကတော့ စတုတ္ထအာမခံချက်ပဲ။ —

အကယ်၍ နတ်သားအသစ်ဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါရဲ့သန္တာန်မှာ သင်္ခါရတရား ပုဒ်အစုတွေက ပေါလောကြီး ပေါ်မလာဘူးဆိုရင်, ဓမ္မကထိကရဟန်းတော် ဓမ္မကထိကနတ်သားတို့ရဲ့ တရားတော်ကို နာကြားခွင့်နှင့်လည်း မကြုံကြိုက် ခဲ့ဘူးဆိုရင် - လူ့ပြည် လူ့လောက ရဟန်းဘဝတုန်းက မိမိနှင့် တရားကျင့်ဖော် ကျင့်ဖက် သီတင်းသုံးဖော်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက မိမိထက်အရင် ပျံလွန်တော်မူပြီး နတ်ပြည် နတ်လောကကို အရင် ရောက်ရှိနေမယ် ဆိုကြစို့၊ ထိုအရင် ရောက်နှင့်တဲ့ နတ်သားက နောက်မှရောက်လာတဲ့ နတ်သားအသစ်ဖြစ်တဲ့ မိမိကို လူ့ပြည် လူ့လောက ရဟန်းဘဝတုန်းက ကျင့်ခဲ့တဲ့တရားတွေကို ပြန်လည်အမှတ်ရဖို့ရန် သတိပေးလိုက်တဲ့အခါ မိမိ ရှုပွားသုံးသပ်ခဲ့တဲ့ တရား ဓမ္မတွေကို လျင်လျင်မြန်မြန်ကြီး ပြန်သတိရနိုင်တယ်။ သတိရတဲ့အတိုင်း သမထဝိပဿနာဘာဝနာတွေကို ဆက်လက်ကြိုးပမ်းလိုက်ရင် သင်္ခါရတရား တွေကို အောက်မေ့တတ် အမှတ်ရတတ်တဲ့ ဝိပ-ဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ သတိရဲ့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းက နုံ့နှေးသေးတယ်၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်လျင်မြန်မြန်ကြီး ရရှိနိုင်တယ်လို့လည်း ဘုရားရှင်က ဆက်လက် ဟော ကြားထားတော်မူပြန်တယ်။ အလွန် အဆင့်အတန်း မြင့်မားလှတဲ့ အလွန်ခိုင်မာတဲ့ အသက်အာမခံလုပ်ငန်းရပ်တွေပဲ ဖြစ်ကြတယ်။

ဒီအကျိုးတရားတွေဟာ ကုသိုလ်တရား အကုသိုလ်တရားတွေကို ခွဲခြား သိလို့ အကုသိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး ကုသိုလ်ကို လိုက်နာပြုကျင့်နိုင်လို့ အားကိုး ထိုက်တဲ့ အဆင့်သို့ရောက်အောင် ကြိုးစားနိုင်လို့ ရရှိတဲ့အကျိုးတရားတွေပဲ။

ဒါတွင်ပဲလားဆိုတော့ - မကသေးပါဘူး။ အကယ်၍ သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေကို စနစ်တကျကြိုးစားလိုက်လို့ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်အထိ ဆိုက်ခဲ့မယ်ဆိုရင် အဲဒီ သောတာပန်သူတော်ကောင်းဟာ အပါယ်သံသရာကြီးမှ ကွင်းလုံးကျွတ် လွတ်မြောက်ပြီ ဖြစ်တယ်။

ပမတ္တဿ စ နာမ စတ္တာရော အပါယာ သကဂေဟသဒိသာ၊

(ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ-၁-၆။)

သမထဝိပဿနာ အစဖြာသည့် ကုသိုလ်တရားတို့၌ မေ့မေ့လျော့လျော့ နေထိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအဖို့ အပါယ်လေးဘုံတို့ဟာ ကိုယ်အိုးကိုယ်အိမ်နှင့် တူတယ် — တဲ့။

သတ္တဝါတွေဟာ သံသရာခရီးကျင်လည်ခိုက်မှာ အပါယ်လေးဘုံ သံသရာမှာသာ ယေဘုယျအားဖြင့် အနေများခဲ့ကြတယ်၊ သုဂတိသံသရာဆိုတာ ကတော့ တစ်ခါတစ်ရံမှ အလည်အပတ်ရောက်လာတဲ့ သဘောလောက်သာ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်

©shwehinthar.com

အပါယ်လေးဘုံမှ အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်ဖို့ဆိုတာ အလွန်ခက်ခဲတဲ့ လုပ်ငန်းရပ်တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ လွတ်မြောက်ဖို့ရန် ဒီလောက်ခက်ခဲတဲ့ အပါယ်လေးဘုံမှ အပြီးတိုင် ကျွတ်လွတ်ထွက်မြောက်ဖို့ရန် သောတာပတ္တိမဂ်ကုသိုလ်ကဲ့သို့သော ကုသိုလ်တရားတစ်ခု ထင်ရှားရှိတယ်ဆိုရင် ဒီကုသိုလ်မျိုးတွေကို ရအောင်ယူထားဖို့ မကောင်းဘူးလား။ သိပ်ကောင်း တယ်၊ သိပ်ကောင်းတယ်။ အရိယမဂ်ကုသိုလ်လို အဆင့်မြင့်တဲ့ကုသိုလ်တွေ ကိုရရှိဖို့ဆိုတာ သီလကုသိုလ် သမာဓိကုသိုလ် ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေနှင့် ကင်းပြီး ရရှိနိုင်တဲ့သဘော မရှိဘူး။ ဒီသီလကျင့်စဉ် သမာဓိကျင့်စဉ် ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်တွေကို စနစ်တကျ ကျင့်ဖို့ဆိုတာကလည်း သာဝကတစ်ဦးအဖို့ ဆရာ သမားနှင့်ကင်းပြီး ရရှိနိုင်တဲ့ သဘာဝတစ်ခုတော့ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ပညာရှိသူတော်ကောင်းတွေထံ ချဉ်းကပ်ပြီး ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ခွဲခြား သိအောင် ကြိုးစားဖို့လည်းလိုတယ်။ သိပြီးတဲ့အခါ အကုသိုလ်ကို ရှောင်ပြီး ကုသိုလ်ကိုလည်း အရိယမဂ်ဉာဏ်ဆိုတဲ့ အထွတ်အထိပ်ကို ရောက်အောင် ကြိုးစားဖို့ သိပ်ကောင်းတယ်။

နောက်တစ်ခုပြောဦးမယ် — အကယ်၍ သကဒါဂါမိမဂ်ကုသိုလ်အထိ ဆိုက်အောင်အားထုတ်နိုင်ခဲ့ရင် ဒီလူ့ပြည်လူ့လောကကို တစ်ကြိမ်ပဲပြန်လာ ခွင့် အလွန်ဆုံးရှိနိုင်တယ်။ အကယ်၍ အနာဂါမိမဂ်ကုသိုလ်ကိုဆိုက်တဲ့အထိ ကြိုးစားနိုင်ခဲ့ရင် ကာမ (၁၁)ဘုံမှ ကွင်းလုံးကျွတ်လွတ်သွားမယ်။ အကယ်၍ အရဟတ္တမဂ်ကုသိုလ်ကို ဆိုက်တဲ့အထိ ကြိုးစားနိုင်ခဲ့ရင်တော့ (၃၁)ဘုံမှ ကွင်းလုံးကျွတ် လွတ်ပြီ၊ အိုဘေးဆိုးကြီးမှ အပြီးတိုင်လွတ်ပြီ၊ နာဘေးဆိုးကြီးမှ အပြီးတိုင်လွတ်ပြီ၊ သေဘေးဆိုးကြီးမှ အပြီးတိုင်လွတ်ပြီ၊ ပဋိသန္ဓေအဖန်ဖန် အထပ်ထပ် တည်နေရခြင်း ဇာတိဘေးဆိုးကြီးမှ အပြီးတိုင်လွတ်ပြီ၊ သိပ်အား ရစရာ ကောင်းတယ်။ အမွန်မြတ်ဆုံး အသက်အာမခံလုပ်ငန်းရပ်တွေပဲ ဖြစ် ကြတယ်၊ အမွန်မြတ်ဆုံး ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ကြတယ်။

အကယ်၍ ကြိုးစားသော်လည်း အရိယမဂ်ဉာဏ်သို့ မဆိုက်ရောက်ခဲ့လို့ ပုထုဇန်အဖြစ်နဲ့ သံသရာခရီးကို ဆက်ရဦးမယ်ဆိုရင် ခုနကပြောခဲ့တဲ့ – **သောတာနုဂတသုတ္တန်**မှာ လာရှိတဲ့အတိုင်း နတ်ပြည်နတ်လောကမှာ အရိယ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို လျှင်လျှင်မြန်မြန်ကြီး ရရှိနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် – ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ဘယ်ဟာ ကုသိုလ်တရားလဲ? ဘယ်ဟာ အကုသိုလ်တရားလည်း စသည်ဖြင့် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တွေကို ခွဲခြားစိတ်ဖြာ ပြီး သိအောင် ဆရာသမားထံမှာ ချဉ်းကပ်လေ့လာပြီးတော့ ဒီကုသိုလ်တရား တွေကို မိမိသန္တာန်၌ ကိန်းဝပ်တည်နေလာအောင် ကြိုးစားသင့်တယ်။ ဘာ ကုသိုလ်တွေကို ကြိုးစားရမှာလဲ? – ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ သမထ ကုသိုလ်၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်ဆိုတဲ့ ဒီကုသိုလ်တွေကို မိမိရဲ့ ရုပ်နာမ်သန္တာန် အစဉ်မှာ ကိန်းဝပ်တည်နေလာအောင် ကြိုးစားရမယ်။ ဒီလိုပါရမီဖြည့်နေတဲ့ သူတော်ကောင်းဟာ ဘယ်ဘဝရောက်ရောက် ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့ သူတော်ကောင်းဖြစ်ဖို့ သိပ်လွယ်သွားပြီ၊ ဒါဟာ ဉာဏ် ပညာကြီးမားခြင်းရဲ့အကြောင်းပဲ။

ဒီလိုဆိုရင် မိမိက သံသရာခရီး ဆက်ရဦးမှာ ရှိနေသေးလို့ သံသရာ ခရီးတစ်ခုက မိမိကို ဆီးကြိုမယ်ဆိုရင် ဉာဏ်ပညာထုံထိုင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရ တာနှင့် ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရတာ ဘယ်ဒင်းက ကောင်းသလဲ? ဉာဏ်ပညာကြီးမားတာက ကောင်းတယ်၊ ဒီလိုဆို ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် ဘာလုပ်ရမလဲ? ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် သမထကုသိုလ် ဝိပဿနာကုသိုလ်ဟု - ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ဒီ ကုသိုလ်တရားတွေကို မိမိ၏ ရုပ်နာမ်သန္တာန်အစဉ်မှာ ကိန်းဝပ်လာအောင် ကြိုးစားပါလို့ ဘုရားရှင်က တိုက်တွန်းထားတယ်။ ပါရမီဖြည့်နေတာပဲ၊ တစ် နည်းအားဖြင့်တော့ စိတ်ဓာတ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲနေတာပဲ၊ မိမိတို့ရဲ့ စိတ် ဓာတ်က "ပါပသ္မိံ ရမတိ မနော" – ဆိုတဲ့အတိုင်း မကောင်းမှု အကုသိုလ် တွေနှင့် မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် နှစ်ခြိုက်နေတဲ့ စိတ်ဓာတ် ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒီစိတ် ဓာတ်ကို ကောင်းမှုကုသိုလ်တရားဘက်မှာ မွေ့လျော် ပျော်ပိုက် နှစ်ခြိုက်လာ အောင် မိမိတို့က ဘာလုပ်ရမလဲ? ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့လိုတယ်၊ အဲဒီလို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မလုပ်ခဲ့ဘူးဆိုလို့ရှိရင် မိမွေးတိုင်း ဖမွေးတိုင်း နေခဲ့မယ် ဆိုရင်တော့ ဘာဖြစ်မလဲ? မကောင်းတဲ့ ဒီအကုသိုလ်တရားတွေက ဘာလုပ် မလဲ?

န ဟိ ဓမ္မော အဓမ္မော စ၊ ဥဘော သမဝိပါကိနော။
အဓမ္မော နိရယံ နေတိ၊ ဓမ္မော ပါပေတိ သုဂ္ဂတိံ။

(၁-၇-၉၇။ ၁-၁၀-၁၉၇။)

©shwehinthar.com

ဓမ္မနှင့် အဓမ္မ, ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် နှစ်မျိုးရှိတဲ့ အနက်က အဓမ္မ လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ မသူတော်တရား အကုသိုလ်တရားတွေက ငရဲ ရောက် အောင် ပို့ဆောင်ပေးမယ်၊ ဓမ္မလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေက ကောင်းရာသုဂတိ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးမှာ ဖြစ်တယ်၊ ဒီတော့ မိမိ တို့က ကောင်းရာသုဂတိကို လိုလားတောင့်တခဲ့တယ်ဆိုရင် ထိုကောင်းရာ သုဂတိမှာလည်း ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့ သူတော်ကောင်း အဆင့်အတန်း မြင့်မားတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်ချင်ပါတယ်ဆိုရင် မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ် တွေမှာ အကုသိုလ်တရားတွေ ကိန်းဝပ်တည်နေမှု မရှိအောင်, ကုသိုလ် တရားတွေသာ အမြဲတမ်း ကိန်းဝပ်တည်နေမှုရှိအောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်နေတယ်၊ အကယ်၍ မပြုပြင်ဘဲ နေခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ?

ယသ္မာ ဒိဋ္ဌိဂဒ္ဒုလနိဿိတာယ တဏှာရဇ္ဇုယာ သက္ကာယထမ္ဘေ ဥပနိဗဒ္ဓါ ဝဋ္ဋနိဿိတော ဗာလပုထုဇ္ဇနော သဗ္ဗိရိယာပထေသု ခန္ဓပဉ္စကံ နိဿာယေဝ ပဝတ္တတိ။ (သံ-ဋ္ဌ-၂-၂၉၉။)

ဒီတရားအစတုန်းက နိဒါန်းချီခဲ့တဲ့ စကားလေးပဲ၊ အဋ္ဌကထာက ဖွင့် ထားတယ်၊ လည်ပင်းမှာ ဘာဖြစ်သလဲ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ တောက်ကြီးကို ဆွဲထားတယ်၊ ငါပဲ သူပဲ ယောက်ျားပဲ မိန်းမပဲ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ သတ္တဝါပဲ သားပဲ သမီးပဲ ဇနီးပဲ မြေးပဲ မြစ်ပဲစတဲ့ ဒီလိုစွဲလမ်းယုံကြည်ချက် သက္ကာယဒိဋ္ဌိတောက်ကြီးကို လည် ပင်းမှာ ဆွဲထားတယ်၊ ဆွဲထားပြီးတော့ ငါ့သား ငါ့သမီး ငါ့ဇနီး ငါ့မြေး ငါ့ ပစ္စည်းဆိုတဲ့ တဏှာတည်းဟူသောကြိုးဖြင့်လည်း ထပ်ပြီးတော့ တိုင်တစ်တိုင် မှာ ချည်ထားတယ်၊ ဘယ်တိုင်လဲ? ခန္ဓာငါးပါးလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ သက္ကာယ တိုင်ကြီးမှာ ချည်ထားတယ်၊ အဲဒီလို အချည်ခံနေရတဲ့, ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့ရဲ့ ပရမတ္ထဓမ္မသဘာဝကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထွင်းဖောက်မသိတဲ့ ဒီပုထုဇန်ငမိုက်သားဟာ လျှောင်းထိုင်ရပ်သွား လေးပါးသော ဣရိယာပုထ် တွေမှာ သူဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ခဲ့ရင် ဘာကိုဖြစ်အောင် ကြိုးစား အားထုတ်နိုင်သလဲ? ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားပဲ၊ အဲဒီခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတွေကိုသာဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်မှာဖြစ်တယ်၊ ဘာကြောင့် လဲ? ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ တောက်ကြီးကို လည်ပင်းမှာ ဆွဲထားပြီး ခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ ချည်တိုင်မှာ တဏှာဆိုတဲ့ကြိုးနှင့် ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ ချည်ထားတဲ့အတွက် နေ့စဉ် သူပြုသမျှ ပြောသမျှ ကြံစည်သမျှ ကာယကံမှု ဝစီကံမှု မနောကံမှုတွေဟာ ခန္ဓာငါးပါးကိုသာ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတယ်။ အဲဒီလို ခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ် အောင် ကြိုးစားအားထုတ်တဲ့အပိုင်းမှာ မိမိတို့ဘက်က လိမ်မာကျွမ်းကျင်မှု မရှိခဲ့ဘူးဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ? မီးများတော့ မီးနိုင်တယ်၊ ရေများတော့ ရေ နိုင်တယ်၊ အဲဒီ ပုံစံကလေးတစ်ခုကို အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ထားတယ်။

✧✧✧

©shwehinthar.com

လူတို့ကိစ္စ၊ လူ့လောကဌာ ၊ ပြုသမျှမျိုး၊ ပြစ်၊
အကျိုးတို့၊ ကောင်းဆိုး အတိ၊ မြဲ မရှိဘူး၊
လောကီထုံးစံ၊ လောကဓံကား၊ မကြွလည်း ဖြစ်၊
ကြွလည်း နစ်၏၊ စင်စစ် မှတ်သား မယုံမှားနှင့်၊
ယောကျ်ားတကာ အားထုတ် ရာသည့်၊
ကြီးစွာ လုံ့လ၊ ဝါယာမမူ၊ မချ ကောင်းချေ၊
မသေမချင်း၊ ပြုအပ်လျှင်း၏၊ မယွင်းမှန်လှ၊
ဤလောကဌာ ၊ လုံ့လမမူ၊ နတ် မကူဘူး၊
လူလည်းလုံ့လ၊ နတ်လည်းမ၏။

(မဃဒေဝ–စာပိုဒ်–၂၀၂။)

ဥဿဒကိတ္တနကထာပိုင်း

ဥဿဒကိတ္တနကထာပိုင်း

လူ့ဘဝရောက်ကြောင်းကံတွေကို တစ်ချိန်က ပြုစုပျိုးထောင် ခဲ့ကြတယ်၊ အဲဒီလို ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန်အခါ တည်းက လောဘထူပြောတဲ့ သတ္တဝါဖြစ်အောင်, ဒေါသထူပြောတဲ့ သတ္တဝါတွေဖြစ်အောင်, မောဟထူ ပြောတဲ့ သတ္တဝါတွေဖြစ်အောင် ဒါ မကောင်းတဲ့ဘက်က၊ ကောင်းတဲ့ဘက်က ဆိုရင်လည်း . . အလောဘဓာတ်တွေ ထူပြောတဲ့ သတ္တဝါဖြစ်အောင်, အဒေါသ ဓာတ် မေတ္တာဓာတ်တွေ ထူပြောတဲ့ သတ္တဝါဖြစ်အောင်, အမောဟ ဓာတ် ပညာဓာတ်တွေ အားကောင်းတဲ့ သတ္တဝါဖြစ်အောင် ဒီကံ တွေမှာ စွမ်းအင်သတ္တိတွေက ထူးထွေကွဲလွဲမှု ရှိလာတယ်။ လူ့ဘဝ ရောက်ကြောင်း ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ် အချိန်အခါတည်းက ဒီ ကွဲပြားမှု ရှိနေတယ်။

(စာမျက်နှာ–၂၉၄–၂၉၅။)

©shwehinthar.com

မီးများတော့ မီးနိုင်, ရေများတော့ ရေနိုင်

ဉဿဒကိတ္တနကထာဆိုပြီး အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ (၃၀၈) မှာ ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ ဒီအပိုင်းကလေးက စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အပိုင်းမှာ အင်မတန် မှတ်သားဖွယ်ကောင်းတဲ့ အပိုင်းကဏ္ဍတစ်ခု ဖြစ်တယ်။ ဉဿဒကိတ္တနသဘော ဆိုတာကတော့ မီးများရင် မီးနိုင်တယ်၊ ရေများရင် ရေနိုင်တယ်ဆိုတဲ့သဘောကို ဖော်ပြတာပဲ၊ အဘိဓမ္မာစည်းကမ်းတစ်ခုပေါ့။ အဲဒီတော့ အဋ္ဌကထာရဲ့ ဖွင့်ဆိုချက်ကို နာကြည့်ကြရအောင် . . .။

ဣမေသဉ္စိ သတ္တာနံ လောဘောပိ ဥဿန္နော ဟောတိ၊ ဒေါသောပိ မောဟောပိ အလောဘောပိ အဒေါသောပိ အမောဟောပိ။

(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၈။)

သတ္တဝါတွေရဲ့သန္တာန်မှာ လောဘတရားတွေ ထူပြောနေတာလည်း ရှိတယ်၊ ဒေါသတရားတွေ ထူပြောနေတာလည်းရှိတယ်၊ မောဟတရားတွေ ထူပြောနေတာလည်း ရှိတယ်။ လောဘ ဒေါသ မောဟဆိုတာ မကောင်းတဲ့ ဘက်က အကုသိုလ်တရားတို့ရဲ့မူလအခြေခံအကြောင်းရင်းတရား သုံးခုပဲ။ ကောင်းတဲ့ဘက်ကျတော့လည်း အလောဘ အဒေါသ အမောဟ ထူပြော တာလည်း ရှိတယ်။ ငါ့သား ငါ့သမီး ငါ့ဇနီး ငါ့ပစ္စည်း စသည်ဖြင့် သိပ်ပြီး လိုလားတပ်မက်နေတဲ့ သဘောကို ဘာခေါ်သလဲ? **လောဘ**၊

အလောဘ ဆိုတာက ဒီလို တွယ်တာတပ်မက်မှု မရှိဘူး၊ သက်ရှိသက်မဲ့ ကာမဝတ္ထု အစုစုအပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက်မှု မရှိဘူး၊ ရက်ရက်ရောရော စွန့်လွှတ်နိုင်တဲ့စွမ်းအား ရှိတယ်။ လောဘက တစ်ဘက်, အလောဘက တစ် ဘက်။ နောက်တစ်ခု —

ဒေါသဆိုတာက စိတ်ဓာတ်ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းတဲ့သဘော၊ **အဒေါသ** က မေတ္တာဓာတ်နှင့် ယှဉ်နေတယ်၊ မည်သည့်သတ္တဝါကိုမဆို မိမိက ယောနိ သောမနသိကာရ ရှေ့ထားပြီးတော့ အမြဲတမ်း နှလုံးသွင်းမှန်နေတယ်၊ မေတ္တာ တရားရှိတယ်။

သတ္တဝါတစ်ဦးနှင့် တွေ့ကြုံလိုက်ပြီး “ဘေးရန်ကင်းပါစေ၊ စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းပါစေ၊ ကျန်းကျန်းမာမာ ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့် မိမိ၏ခန္ဓာဝန်ကို ရွက်ဆောင်နိုင်ပါစေ”လို့ ဆိုတဲ့ အဲဒီစိတ်ထားလေးတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ပြန်စဉ်းစားကြည့်စမ်း၊ အဲဒီစိတ်ထားရှိနေတဲ့ သူတော် ကောင်းရဲ့ နှလုံးအိမ်အတွင်းမှာ အေးချမ်းမှု ပေါ်မလာနိုင်ဘူးလား? ပေါ် လာနိုင်တယ်။

“ဒင်း သေချင်းဆိုးနဲ့ သေပါစေ” ဟော - ဒီစိတ်ထားတစ်ခုကို ကြည့်ပါ။ဘယ်ဒင်းက ပိုကောင်းသလဲ? အဲဒီ သေချင်းဆိုးနဲ့ သေပါစေဆိုတဲ့ ဒီစိတ် ထား ရှိလာပြီဆိုရင် အဲဒီစိတ်ထားရှိနေတဲ့ နှလုံးအိမ်အတွင်းမှာ ပူပန်မှုတွေ ပေါ်မလာဘူးလား? ပေါ်လာပြီ၊ နောက်ထပ်ကြည့်ပါဦး၊ သားအတွက် ပူတယ်၊ သမီးအတွက် ပူတယ်၊ ပစ္စည်းတွေအတွက် ပူတယ်၊ အဲဒီလို ပူပန်မှုတွေသည် ဒေါသရဲ့စွမ်းအား, ဒေါသနှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ ဒေါမနဿဝေဒနာရဲ့စွမ်းအား, သောကရဲ့ စွမ်းအားတွေပဲ။

ဒါကြောင့် - တစ်ဘက်က ဒေါသတရား ရှိတယ်၊ တစ်ဘက်ကျတော့ အဒေါသ မေတ္တာဓာတ် ရှိတယ်၊ ဒေါသနှင့် အဒေါသ နှစ်ခု တစ်တွဲ၊ နောက်တစ်ခု **မောဟ** – ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထွင်းဖောက် မသိဘူး၊ အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတွေကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ ထွင်းဖောက် မသိဘူး၊ အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဒီရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အနိစ္စအချက် ဒုက္ခအချက် အနတ္တအချက်တွေကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထွင်းဖောက် မသိဘူး၊ အဲဒီလို မသိတဲ့အတွက် သူက ပြောင်းပြန်လှန်ပြီးတော့ အမှန်ကို မသိဘဲ အမှားကို သိတယ်၊ ဘယ်လို သိလဲ? သားလို့ သိတယ်, သမီးလို့ သိတယ်, ဇနီးလို့ သိတယ်, ယောကျ်ားလို့ သိတယ်, မိန်းမလို့ သိတယ်, လူလို့ သိတယ်, နတ်လို့ သိတယ်, ဗြဟ္မာလို့ သိတယ်, ရွှေပဲ ငွေပဲလို့ စသည်ဖြင့် ပစ္စည်းတွေလို့ သိတယ်၊ အဲဒီ အသိမှားနေတာက တစ်ဘက်။

တစ်ဘက်ကျတော့ ယောကျ်ား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဆိုတာ မရှိဘူး၊ ရှိတာက ရုပ်တရားအစုအပုံရှိတယ်၊ နာမ်တရားအစုအပုံ ရှိတယ်၊ ရုပ်တရား နာမ်တရားအစုအပုံပဲ ရှိတယ်၊ အကြောင်းတရား အကျိုးတရားအစုအပုံပဲရှိ တယ်၊ အနိစ္စတရားအစုအပုံ

©shwehinthar.com

ဒုက္ခတရားအစုအပုံ အနတ္တတရားအစုအပုံတွေပဲ ရှိတယ်လို့ ဒီလိုသိတယ်၊ အဲဒီအသိဉာဏ်က **အမောဟ**၊ ဒါကတစ်ဘက် —

ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ လူ နတ် ဗြဟ္မာ စသည်ဖြင့် သားပဲ သမီးပဲ ဇနီးပဲ မြေးပဲ စသည်ဖြင့် အသိမှားနေတဲ့ သဘောက **မောဟ**၊

အဲဒီ မောဟနှင့် အမောဟလည်း အကျိုးပေးချင်း တူညီပါ့မလား? မတူ နိုင်ဘူး၊ အဲဒီတော့ သတ္တဝါတွေရဲ့သန္တာန်မှာက လောဘထူပြောနေတဲ့ သတ္တဝါ လည်း ရှိတယ်၊ ဒေါသထူပြောနေတဲ့ သတ္တဝါလည်းရှိတယ်၊ မောဟထူပြော နေတဲ့ သတ္တဝါလည်း ရှိတယ်၊ ဒါက မကောင်းတဲ့ဘက်က။

ကောင်းတဲ့ဘက်ကပြန်ကြည့်ပြန်တော့လည်း အလောဘထူပြောနေတဲ့ သတ္တဝါတွေလည်းရှိကြတယ်၊ အဒေါသတရား မေတ္တာတရားတွေ ထူပြောနေ တဲ့ သတ္တဝါတွေလည်း ရှိကြတယ်၊ အမောဟခေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ်ကြောင်းကျိုး သင်္ခါရတရားတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနေတဲ့, အကြောင်းတရားနှင့် တကွ သော ဒီရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဆိုတဲ့ အခြင်းအရာကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိနေတဲ့ ပညာဓာတ် ထူပြောနေတဲ့ သတ္တဝါတွေလည်း ရှိကြတယ်။ အဲဒီလို ထူပြောနေတဲ့ အချိန်အခါကျတော့ ဘာဖြစ်သလဲ?

တံ နေသံ ဥဿန္နဘာဝံ ကော နိယာမေတိ။ (အဘိ-ဌ-၁-၃၀၈။)

လောဘထူပြောတဲ့ လောဘကြီးတဲ့ သတ္တဝါဖြစ်အောင်, ဒေါသထူပြော တဲ့ ဒေါသကြီးနေတဲ့ သတ္တဝါတစ်ဦး ဖြစ်ပေါ်လာအောင်, မောဟထူပြောတဲ့ မောဟဓာတ်တွေ သိပ်အားကောင်းတဲ့ သတ္တဝါတစ်ဦး ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဘယ်တရားက သတ်မှတ်ချက်ပေးသလဲ?

နောက်တစ်ခု - အလောဘထူပြောအောင်, အဒေါသတရားတွေ ထူပြော လာအောင်, အမောဟတရားတွေ ပညာဉာဏ်တွေ ကြီးမားလာအောင် ဘယ် တရားက သတ်မှတ်ချက်ပေးသလဲ?

ဒါကို ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်ဖို့လိုတယ်၊ ဒီဘဝမှာ သိပ်လောဘကြီးတယ် ဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ်တော့ မသိနိုင်ဘူးလား? သိတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ ငါ လောဘကြီးရသလဲ? ငါဟာ သိပ်ဒေါသကြီးတယ် ဆိုတာလည်း ကိုယ့်ဟာ ကိုယ် မသိဘူးလား? သိတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ ငါဟာ ဒေါသကြီးရသလဲ?

ဒီဓာတ် (၆)မျိုး များပြားရခြင်း နည်းပါးရခြင်းကို မိမိက စနစ်တကျ သိခဲ့ရင် မိမိရဲ့စိတ်ဓာတ်ကို မိမိ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ရန်, မကောင်းစိတ် ဓာတ်တွေနေရာမှာ အကောင်းစိတ်ဓာတ်တွေကို အစားထိုးကုသပေးဖို့ရန် ဘုရားရှင်ရဲ့ ပညာပေးစနစ်တွေကို သိရှိခွင့် ရနိုင်ပါတယ်၊ သိရှိခဲ့ရင် မိမိရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးလို့ ရနိုင်ပါတယ်၊ "ကြိုးစားက ဘုရားဖြစ်နိုင်တယ်"ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ရဲ့ ကြီးမားတဲ့စွမ်းအားကို ယုံကြည်တတ်ဖို့ အားကိုးတတ်ဖို့ မြတ်နိုးတတ်ဖို့သာ လိုပါတယ်၊ နောင်သံသရာခရီးအတွက် ပြောတာပါ။

နောက်ထပ် သံသရာခရီးဆိုတာ မရှိဘူး၊ ဒီဘဝမှာ အဆုံးသတ်တော့မည် ဆိုရင်တော့ ဒီ လောဘ ဒေါသ မောဟဆိုတဲ့ မကောင်းဓာတ်တွေကို အမြစ် ပြတ်ဖြေရှင်းဖို့ လိုအပ်တယ်။ နောက်ထပ် သံသရာခရီးဆိုတာက ရှိနေဦးမည် ဆိုရင်တော့ မိမိရဲ့စိတ်ဓာတ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ် တယ်။ လိုအပ်တယ်ဆိုရင် - ဒီတရားတွေ ထူပြောအောင်, များပြားအောင် ဘာက သတ်မှတ်ချက်ပေးသလဲလို့ မေးရင် "**ပုဗ္ဗဟေတု နိယာမေတိ**" ရှေး အတိတ်အကြောင်းတရားတွေက သတ်မှတ်ချက်ပေးတယ်တဲ့၊ ဘယ်လိုလဲ?

ကမ္မာယူဟနက္ခဏေယေဝ နာနတ္တံ ဟောတိ။ (အဘိ-ဌ-၁-၃၀၈။)

လူ့ဘဝရောက်ကြောင်းကံတွေကို တစ်ချိန်က ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ကြတယ်၊ အဲဒီလို ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန်အခါတည်းက လောဘထူပြောတဲ့ သတ္တဝါဖြစ်အောင်, ဒေါသထူပြောတဲ့ သတ္တဝါတွေဖြစ်အောင်, မောဟထူ ပြောတဲ့ သတ္တဝါတွေဖြစ်အောင် - ဒါ မကောင်းတဲ့ဘက်က၊ ကောင်းတဲ့ဘက် ကဆိုရင်လည်း အလောဘဓာတ်တွေ ထူပြောတဲ့ သတ္တဝါဖြစ်အောင်, အဒေါ သဓာတ် မေတ္တာဓာတ်တွေထူပြောတဲ့ သတ္တဝါဖြစ်အောင်, အမောဟဓာတ် ပညာဓာတ်တွေ အားကောင်းတဲ့ သတ္တဝါဖြစ်အောင် ဒီကံတွေမှာ စွမ်းအင် သတ္တိတွေက ထူးထွေကွဲလွဲမှု ရှိလာတယ်။ လူ့ဘဝရောက်ကြောင်း

©shwehinthar.com

ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ် အချိန်အခါတည်းက ဒီကွဲပြားမှု ရှိနေတယ်။ ကွဲပြားမှုရှိရင် ဘယ်ပုံဘယ်ပန်း ဘယ်နည်းလမ်းအားဖြင့် ကွဲပြားသလဲလို့ မေးစရာရှိတယ်။ ကွဲပြားပုံတွေကို ဆက်လက်ပြီး နာကြည့်ရအောင် . . .။

အမှတ် (၁) ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား

ယဿ ဟိ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ လောဘော ဗလဝါ ဟောတိ, အလောဘော မန္ဒော၊ အဒေါသာမောဟာ ဗလဝန္တော, ဒေါသမောဟာ မန္ဒာ၊

(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၈။)

ယဿ - အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ **ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ** - လူ့ဘဝ ရောက် ကြောင်းဖြစ်တဲ့ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ် အချိန်အခါခဏ၌။ [အတိတ်ဘဝ တစ်ခု ဆိုကြစို့၊ လွန်ခဲ့တဲ့ဘဝပဲ ဆိုကြပါစို့၊ အဲဒီဘဝက ဒီလူ့ဘဝရောက် ကြောင်းဖြစ်တဲ့ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့စဉ်အခါမှာ ဘာဖြစ်သလဲ?] **လောဘော** - လောဘတရားသည်ကား။ **ဗလဝါ** - အလွန်အားကောင်းသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမှာ လူ့ဘဝရောက်ကြောင်း ကံကို ထူထောင်စဉ် လောဘ က အားကောင်းတယ်။

အလောဘော - အလောဘတရားသည်ကား။ **မန္ဒော** - နုံ့၏။

အလောဘတရားက အင်မတန် အားပျော့နေတယ်။ လောဘဆိုတဲ့ တွယ်တာတပ်မက်မှုတွေ သိပ်အားကောင်းတယ်။ အလောဘခေါ်တဲ့ မတွယ် တာ မတပ်မက်တဲ့သဘောတရားက သိပ်ပြီးတော့ အားပျော့နေတယ်။ နောက်တစ်ခု –

အဒေါသာမောဟာ ဗလဝန္တော၊

အဒေါသတရား မေတ္တာဓာတ်ကလည်း အားကောင်းတယ်၊ အမောဟ ပညာဓာတ်ကလည်း အားကောင်းတယ်။

ဒီတော့ သူကအကောင်းဘက်က ဆိုရင်တော့ မေတ္တာလည်း သိပ်ကြီး မားတယ်၊ ပညာဉာဏ်ကလည်း သိပ်ကြီးမားတယ်၊ ဒါပေမဲ့ လောဘတော့ သိပ်အားကြီးတယ်နော်။

အားကောင်းတာက ဘယ်နှစ်ခုလဲ? သုံးခု - လောဘရယ်, အဒေါသ ရယ်, အမောဟရယ် အဲဒီသုံးခုက အားကောင်းတယ်၊

ဒေါသမောဟာ မန္ဒာ၊

ဒေါသတရားက သူ့မှာ နည်းနည်းပဲ ရှိတယ်။ မောဟ — ငတုံးမဟုတ် ဘူး၊ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကလည်း ရှိတယ်၊ မောဟတရားလည်း နည်း ပါးတယ်။ ဒါပေမဲ့ လောဘကျတော့ သိပ်အားကောင်းနေတယ်၊ တွယ်တာ တပ်မက်မှုက သိပ်များနေတယ်။

ခုနက ဒကာတစ်ယောက်က လျှောက်သေးတယ် - "တပည့်တော် သိ တော့ သိပါတယ်ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ ကွက်လပ်က တဖြည်းဖြည်း ကျဉ်းလာပြီ ဘုရား"တဲ့ ဟော - သူပြောနည်းကလေးက ကွက်လပ်ကလေး တဖြည်းဖြည်း ကျဉ်းလာပြီတဲ့။ တပည့်တော် သိတယ်ဆိုတာက သူ့မှာ ဒေါသတရား သိပ် မရှိဘူး မပြင်းထန်ဘူး၊ မောဟထူပြောတဲ့ ငတုံးလည်း မဟုတ်ဘူး၊ အသိ အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာလည်း ရှိတန်သလောက် ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ လောဘဆိုတဲ့ ကွက်လပ်ကလေး တစ်ခုတည်းမှာတော့ နည်းနည်း ငြိနေသေးတယ်လို့ သူက ပြောချင်နေတယ်၊ လောဘကတော့ ရှိနေတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒေါသကတော့ မရှိ ဘူး၊ မောဟလည်း သိပ်ပြီး ထူထူထဲထဲ မရှိဘူး၊ အဒေါသ မေတ္တာဓာတ်တွေ က အားကောင်းတယ်၊ အမောဟ ပညာဓာတ်တွေက အားကောင်းနေတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ?

သူက ရုပ်နာမ်ကြောင်းကျိုး = သင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာတွေကို သိတန်သလောက် သိနေတယ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေပဲ။ ဒါက ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ် အချိန်မှာ တည်ရှိနေပုံပဲ။ ခု ယောဂီတွေ ဟာလည်း ဒီကနေ့ ဘာလုပ်နေတာလဲ? ကံတွေကို ထူထောင်နေကြတာပဲ။ မိမိတို့တတ်အားသမျှ ဒါနကံတွေကိုလည်း ထူထောင်နေကြတယ်၊ သီလကံတွေကိုလည်း ထူထောင်နေကြတယ်၊ သမထကံတွေကိုလည်း ထူထောင် နေကြတယ်၊ ဝိပဿနာကံတွေကိုလည်း ထူထောင်နေကြတာ ဖြစ်တယ်။

©shwehinthar.com

အဲဒီတော့ ဒါဟာ တစ်နည်းတစ်ဖုံအားဖြင့်တော့ 'ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်'အရ ပြောရင်တော့ ဘာလုပ်နေတာလဲ? ပန်းချီကားတစ်ချပ် ရေးဆွဲနေကြတာပဲ။ အဲဒီလို ရေးဆွဲတဲ့အပိုင်းမှာ ခုနက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်က လောဘ သိပ် အားကောင်းတယ်၊ အဒေါသ မေတ္တာတရားလည်း သိပ်အားကောင်းတယ်၊ အမောဟ ပညာဓာတ်တွေလည်း သိပ်အားကောင်းပါတယ်။ အားကောင်း လိုက်တဲ့အတွက် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီကံတွေက အကျိုးပေးပြီဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ?

တဿ မန္ဒော အလောဘော လောဘံ ပရိယာဒါတုံ န သက္ကောတိ၊

(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၈။)

တဿ - ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ **မန္ဒော** - နုံ့၍နေသော အားနည်း၍နေသော အားပျော့၍နေသော။ **အလောဘော** - အလောဘတရားသည်။ **လောဘံ** - တွယ်တာတပ်မက်မှု လောဘတရားကို။ **ပရိယာဒါတုံ** - သိမ်းကျုံးယူငင်အံ့ သောငှာ (ဝါ) အနိုင်ယူအံ့သောငှာ။ **န သက္ကောတိ** - မစွမ်းနိုင်ပေ။

ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အင်မတန်အားကောင်းနေတဲ့ လောဘတရားကို အားပျော့ နေတဲ့ အလောဘတရားက အနိုင်ယူဖို့ရန် မစွမ်းနိုင် ဖြစ်နေပြီ။ ဒီလို ဘာ ကြောင့် ဖြစ်ရသလဲ? ကံကို ထူထောင်ခဲ့စဉ်အချိန်အခါက လောဘက သိပ် ကြီးခဲ့တယ်။ ယခုခေတ် ပုံစံမျိုးနဲ့ ပြောရရင်ပေါ့ - ဘုန်းကြီးတို့ ဆွမ်းခံကြွပြီ၊ ချဲဖွင့်မည့်နေ့ ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ဆွမ်းလောင်းတဲ့သူ တော်တော်ပိုများတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? ချဲပေါက်ချင်တယ်ဆိုတော့ သူက လောဘရှိတယ် ပြောမ လား, မရှိဘူးပြောမလား? ရှိနေပြီ။

ဒါပေမဲ့ ဒီလို ကံကလေးကို ထူထောင်ခဲ့ရင် ဒီလိုအကျိုးများရနိုင်တယ် ဆိုတဲ့ ကံ-ကံရဲ့အကျိုးကို တတ်သိနားလည်နေတဲ့ ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်ပညာကလေးကော မရှိဘူးလား? ရှိနေတယ်။ ထိုအချိန်အခါမှာ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်မှာ မေတ္တာဓာတ်ကလေးကော မရှိဘူးလား? ရှိတယ်၊ ဘယ်လို မေတ္တာဓာတ်ကလေးလဲဆိုရင်တော့ - ဒီဘုန်းကြီး လှူရင်တော့ ဒီလိုအကျိုး တော့ ရကောင်း ရနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ မျှော်လင့်ချက်ကလေးပေါ့။

ဒီတော့ ဘုန်းကြီးအပေါ်မှာလည်း မေတ္တာစေတနာ အဒေါသမေတ္တာ စေတနာလေးတွေလည်း ရှိတန်သလောက် ရှိတယ်၊ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ခေါ်တဲ့ ဉာဏ်ပညာကလေးကလည်း ရှိတန်သလောက်ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့လို့ တစ်ဘက်က ချဲပေါက်ချင်တယ်ဆိုတဲ့ လောဘကို သူက သိပ်ပြီး အားမွေး ထားတဲ့အတွက် လောဘ အားကောင်းတယ်၊ အဒေါသက အားကောင်းတယ်၊ အမောဟကလည်း အားကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့ဘဝ မှာ အားကောင်းနေတဲ့ သူ့ရဲ့လောဘကို အားပျော့နေတဲ့ အလောဘတရား က အနိုင်ယူဖို့ရန် စွမ်းနိုင်မလား? မစွမ်းနိုင်ဘူး၊ မစွမ်းနိုင်တဲ့အတွက် ဘာဖြစ် သလဲ? ပြီးတော့မှ ပြောမယ်၊ နောက်တစ်ခု ထပ်ပြောဦးမယ်။

အဒေါသာမောဟာ ပန ဗလဝန္တော ဒေါသမောဟေ ပရိယာဒါတုံ သက္ကောန္တိ။ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၈။)

သူ့မှာ အားကောင်းနေတဲ့ အဒေါသမေတ္တာတရားက အားပျော့နေတဲ့ ဒေါသတရားကိုတော့ အနိုင်ယူဖို့ရန် စွမ်းနိုင်တယ်၊ အားကောင်းနေတဲ့ အမောဟ ပညာတရားကလည်း အားပျော့နေတဲ့ မောဟတရားကို အနိုင်ယူဖို့ ရန် စွမ်းနိုင်တယ်။ စွမ်းနိုင်လိုက်တဲ့အတွက် ဘာဖြစ်မလဲ?

တသ္မာ သော တေန ကမ္မေန ဒိန္နပဋိသန္ဓိဝသေန နိဗ္ဗတ္တော လုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သုခသီလော အက္ကောဓနော၊ ပညဝါ ပန ဟောတိ ဝဇိရူပမဉာဏော။

(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၈။)

တသ္မာ - ထို့ကြောင့်။ **သော** - ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **တေန ကမ္မေန** - ထို မိမိ ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ကံကြောင့်။ **ဒိန္နပဋိသ-န္ဓိဝသေန** - ပေးအပ်သော ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့် (ဝါ) အကျိုးပေးလာသော ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ **နိဗ္ဗတ္တော** - ဖြစ်ပေါ်လာရသည်ရှိသော်။ **လုဒ္ဓေါ** - လောဘကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

အတိတ်က ကံတွေကို ထူထောင်ခဲ့စဉ်အချိန်က လောဘတွေ သိပ်အား ကောင်းခဲ့တယ်။ လောဘတွေ သိပ်အားကောင်းခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီကံက အကျိုးပေးရင် ဘာဖြစ်သလဲ? လောဘကြီးတဲ့လူ ဖြစ်ရတယ်။ အတိတ်က ကံတွေကို ထူထောင်ခဲ့စဉ် အချိန်အခါတုန်းက အဒေါသ မေတ္တာဓာတ်တွေ အားကောင်းခဲ့တဲ့အတွက် ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့အချိန်အခါမှာ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘာဖြစ်သလဲ? သုခသီလ - စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာလေး နေရတယ်။ ဒေါသ ဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို

©shwehinthar.com

အကဲခတ်ကြည့်ပါ။ ထိုအချိန်အခါမှာ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်ဆင်းရဲနေမလား စိတ်ချမ်းသာနေမလား? စိတ်ဆင်းရဲနေ မယ်။ လူ့ဘဝရောက်ကြောင်း ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန်အခါမှာ စိတ်ဆင်းရဲမှုတွေက ခြံရံထားတော့ ဒီကံက အကျိုးပေးပြီဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ? စိတ်ဆင်းရဲရတယ်နော်။

ဒါ နည်းနည်းလေးတော့ သတိထားကြ။ ဘုန်းကြီးကို ဆွမ်းလောင်းပြီ ဆိုရင် ဒေါသတကြီးနဲ့ ဆောင့်ကြီး အောင့်ကြီး လာပြီးတော့ ဆွမ်းလောင်းဖို့ ကောင်းသလား? မကောင်းဘူး၊ မိမိဆွမ်းလောင်းနေတဲ့ ကံလေးတစ်ခုမှာ ဒီလိုဒေါသဓာတ်တွေ ခြံရံထားရင် ဘာဖြစ်မလဲ? ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ် တတ်တယ်။ အဒေါသ မေတ္တာဓာတ်တွေ ခြံရံပြီးတော့ ဒီကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုး ထောင်လိုက်ရင် စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာ နေရတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်။ နေရာ တကာမှာ ကြည့်ပေါ့၊ တချို့ လူ့လောကမှာ သူကျေနပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ တစ် ယောက်မှ မရှိဘူး၊ သူကျေနပ်သူ လောကမှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မရှိဘူး၊ ဒီလိုလူစားတွေ မရှိဘူးလား? ရှိကြတယ်။ ဟိုလူ့အပေါ်လည်း သူက ကျေနပ် တယ်လို့ တစ်ခွန်းမှ မပြောချင်ဘူး၊ ဒီလူနှင့်တွေ့လည်း ကျေနပ်တယ်လို့ တစ်ခွန်းမှ မပြောချင်ဘူး၊ ဘုန်းကြီးငယ်စဉ်အခါက ဘုန်းကြီးရဲ့မိတ်ဆွေ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးရဲ့ ပြောဆိုချက်ကလေးတစ်ခုကို သတိရလို့ ပြောရဦးမယ်။ ကလေးမလေးတစ်ယောက် ရှိတယ်၊ ဆရာတော်ရဲ့ မြေးလေးပါပဲ၊ အဲဒီ ကလေးမလေးကို သူ ခဏ ခဏ ပြောတယ် "မင်း - ဟောဒီကလေးမလေးကို ကြည့်စမ်းတဲ့၊ သိမ်ကြီးဈေး တစ်ဈေးလုံး သူလိုက်ရှာတာ သူကြိုက်တဲ့ လုံချည် တစ်ထည်မှ မတွေ့ဘူး"တဲ့ - ဟော။

လူ့လောကမှာ တစ်လောကလုံးရှိတဲ့ လူတွေ သူနှစ်ခြိုက်တဲ့သူ, သူ ကျေနပ်တဲ့သူ တစ်ယောက်မှ မတွေ့ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့? အတိတ်က ကံကို ပြုစု ပျိုးထောင်ခဲ့စဉ်အချိန်တုန်းက သူက မကျေနပ်ချက်တွေ တစ်ပုံကြီး ထမ်းပြီး တော့မှ ဒီကံကို ထူထောင်ထားခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ပဲတွေ့တွေ့ သူကျေနပ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို တစ်ယောက်မှ ရှာလို့ မရဘူး၊ ဘယ့်နှယ်တုန်း၊ ကောင်းသလား? မကောင်းဘူး။ ဒီလိုဆိုရင် ကံတစ်ခု - ခုလိုပေါ့ - တရား နာနေတဲ့ကံ, တရားအားထုတ်နေတဲ့ကံ, ဒါနပြုတဲ့ကံ, သီလဆောက်တည် တဲ့ကံ, ဒီကံတွေကို ထူထောင်စဉ် အချိန်အခါမှာ ဟိုလူ့လည်း မကျေနပ်, ဒီ လူ့လည်း မကျေနပ် "ဟိုယောဂီကိုလည်း နည်းနည်းမှ ကြည့်လို့မရဘူး၊ ဒီ ယောဂီကိုလည်း နည်းနည်းမှ ကြည့်လို့မရဘူး" ဟိုသီလရှင်ကိုလည်း ကြည့် လို့မရ ဒီသီလရှင်ကိုလည်း ကြည့်လို့မရ၊ အဲဒီစိတ်ထားသည် မွေးရမည့် စိတ် ထားမျိုးလား? မွေးကော မွေးကြသလား? ဒီစိတ်ထားမျိုးကို မမွေးမှ ဒီကံက အကျိုးပေးရင် စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာ နေရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မှာ။

အဲဒီလို မကျေနပ်ချက်တွေကို တစ်ပုံကြီး ထမ်းပြီးတော့ ရိပ်သာက ပြန် ထွက်သွားတယ်၊ "ဒီရိပ်သာဟာ အလကားပဲ၊ စည်းကမ်းလည်း မရှိဘူး ဘာမှ လည်း မရှိဘူး"- ဟောဒီလို မကျေနပ်မှုတွေနှင့် ထွက်သွားလိုက်တော့ ဒီကံ တွေကို ထူထောင်စဉ်အချိန်မှာ မကျေနပ်ချက်တွေ တစ်ပုံကြီးနဲ့ ထူထောင်ခဲ့ တဲ့အတွက် ဒီကံက အကျိုးကို တစ်နေ့ပေးမှာပဲ၊ သံသရာခရီး မဆုံးသေးလို့ အကျိုးပေးပြီဆိုလို့ရှိရင် မိမိဘာဖြစ်မလဲ? မကျေနပ်ချက်တွေ ထုပြောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ စိတ်ဓာတ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ မလိုဘူးလား? သိပ်လိုတယ်။ နောက်တစ်ခု —

ပညဝါ ပန ဟောတိ ဝဇိရူပမဉာဏောတိ။ (အဘိ-၄-၁-၃၀၈။)

ပညာဉာဏ် သိပ်ကြီးတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? အတိတ်က ကံကို ပြုစုပျိုး ထောင်စဉ်အချိန်အခါမှာ သူက ဉာဏ်ပညာတွေ သိပ်အားကောင်းခဲ့တယ်။ ဒီနေရာမှာဆိုလိုတဲ့ ဉာဏ်ပညာကတော့ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ရှိနေတဲ့ ရုပ်တွေ နာမ်တွေကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိတဲ့, ယင်းရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အကြောင်း တရားတွေကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိတဲ့, အကြောင်းတရားနှင့် တကွသော ယင်း ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အနိစ္စအချက် ဒုက္ခအချက် အနတ္တအချက်တွေကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာတွေကို ဆိုလိုပါတယ်။ သူတော်ကောင်း တစ်ဦးဟာ ဒီလိုဝိပဿနာဉာဏ်ပညာနှင့် ယှဉ်ပြီးတော့ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ ကို ပြုခဲ့တယ်။ ဘာကောင်းမှုကုသိုလ်လဲလို့ မေးတော့ ဒါနကုသိုလ်, သီလ ကုသိုလ်, သမထ-ဝိပဿနာ ဘာဝနာကုသိုလ်, ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် စတဲ့ ကုသိုလ်အရပ်ရပ်တွေပဲ၊ ဘယ်ကုသိုလ်တရားကို အားထုတ် အားထုတ် မိမိက ရုပ်တွေ နာမ်တွေကို ထွင်းဖောက်သိတဲ့ ဉာဏ်ပညာတွေ ခြံရံပြီးတော့ ပြုထား တယ်၊ အကြောင်းတရားတွေ အကျိုးတရားတွေကို ထွင်းဖောက်သိတဲ့ ဉာဏ် ပညာတွေ ခြံရံပြီးတော့ ပြုစုပျိုးထောင်ထားတယ်၊ အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဒီရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အနိစ္စအခြင်းအရာ ဒုက္ခအခြင်းအရာ အနတ္တအခြင်းအရာကို ထွင်းဖောက်သိနေတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာတွေနှင့် ခြံရံပြီးတော့ ဒီကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ထားတယ်။

©shwehinthar.com

အဲဒီလို ပြုစုပျိုးထောင်ထားခဲ့မည်ဆိုရင် ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့ အချိန်အခါမှာ ဘယ်ဘဝပဲရောက်ရောက် ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရတယ်။

ဘယ်လောက်ထိ ဉာဏ်ပညာကြီးမားသလဲမေးတော့ **'ဝဓိရှုပမဉာဏော'** ဝရဇိန်လက်နက် မိုးကြိုးစက်ကဲ့သို့ အလွန်ထက်မြက်တဲ့ ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့ သူတော်ကောင်းဖြစ်ရတယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ရောက်လေရာဘဝမှာ ဉာဏ်ပညာ ကြီးမားတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးဖြစ်ရတာနဲ့ "ငတုံး" ဖြစ်ရတာ ဘယ်ဒင်း က ကောင်းသလဲ? ဉာဏ်ပညာကြီးမားတာကတော့ ကောင်းပါတယ်။

အဲဒါ - ဒီနေ့ "ငတုံး" အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်လို့ ဇာတ်တော်ကလေး တစ်ခုကို သွားဖတ်မိတယ်၊ **ဂူထပါဏဇာတ်** *(ဇာတက-၄-၂-၁၉၂။)* လို့ ခေါ်တယ်။

ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်မှ သုံးဂါဝုတ်လောက်ဝေးတဲ့ နိဂုံးရွာတစ်ရွာမှာ ရဟန်းတွေအတွက် စာရေးတံဆွမ်းတို့, ပက္ခိကဘတ်ခေါ်တဲ့ လဆန်းပက္ခ, လဆုတ်ပက္ခမှာ ကျွေးတဲ့ဆွမ်းတို့ စသည်ဖြင့် ဒါနဝတ်တည်ထားတဲ့ ဆွမ်းတွေ ရှိကြတယ်။ အဲဒီလို ဆွမ်းတွေလှူဒါန်းနေတဲ့ အဲဒီရွာကို သွားချင်တဲ့ ရဟန်း တွေ ကိုရင်တွေ မရှိကြဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? အဲဒီရွာမှာ ငတုံးတစ်ယောက် ရှိ တယ်တဲ့၊ စာမှာ ဖော်ပြထားတယ်။ အဲဒီငတုံးက ရောက်လာတဲ့ ရဟန်းတွေကို ရွာထိပ်ကနေ ဆီးပြီး မေးခွန်းတွေ ဟိုမေးသည်မေးနဲ့ မေးလေ့မေးထရှိတယ်၊ မဖြေနိုင်ဘူးဆိုရင် ပြောချင်ရာတွေ ပြောထည့်ပြီး ပြန်လွှတ်လိုက်တယ်။ ဒီ အချက်ကို စိတ်ညစ်တာနှင့်ပဲ ရဟန်းတော်တွေက ထိုရွာကို မသွားချင်ကြဘူး။ တစ်နေ့တော့ ကိုယ်တော်တစ်ပါးကလည်း ခပ်ကျွတ်ကျွတ်နဲ့ တူပါတယ်၊ ဒီ သတင်းကို ကြားနေတဲ့အတွက် စာရေးတံမဲယူတဲ့နေရာကို သွားပြီး ဒီစာရေး တံမဲကို သူ့ပေးရန် တောင်းဆိုလိုက်တယ်။ ရဟန်းတော်တွေက ငတုံးပြဿနာ ကို ရှင်းပြကြတယ်။ အဲဒီရဟန်းတော်က —

"တပည့်တော်ဟာ ဒီငတုံးကို ဆုံးမမယ်၊ အဆိပ်မရှိအောင်, ယဉ်ကျေး အောင် ပြုလုပ်မယ်၊ အဲဒီနေ့ကစပြီး အရှင်ဘုရားတို့ကို မြင်လျှင် ထွက်ပြေး အောင် ဆုံးမပြမယ်"လို့ ရဟန်းတော်တွေကိုလည်း သူက လျှောက်ထားလိုက် တယ်။

ရဟန်းတော်တို့ကလည်း သာခုခေါ်ပြီးတော့ စာရေးတံမဲကို ထိုကိုယ် တော်ကို ချပေးလိုက်ကြတယ်။ ထိုကိုယ်တော်ကလည်း ထိုရွာကို သွားပြီး ရွာတံခါးဝနားမှာ သင်္ကန်းရုံတော်မူတယ်။

ငတုံးက ရွာထိပ်ကနေ ဆီးကြိုနေတယ်၊ "အရှင်ဘုရားကို တပည့်တော် ပြဿနာမေးချင်တယ်"လို့ ငတုံးက စကားစလာတယ်။

"ဒကာ . . . မေးချင်တဲ့ပြဿနာ မေးလို့ရပါတယ်၊ ခဏတော့ ဆိုင်းပါ၊ ဆွမ်းခံပြီးရုံလောက် ဆိုင်းပါ၊ ယာဂုသောက်ပြီးရုံလောက် ဆိုင်းပါ" စသည်ဖြင့် ချော့မော့ပြီးပြောလိုက်တော့ နောက်ဆုံးဆွမ်းခံပြီးလို့ ဆွမ်းခံရွာကအထွက် ရောက်ပြီ၊ အဲဒီကျတော့ မေးချင်ရာမေးတော့လို့ သဘောတူလိုက်တယ်။ အဲ ဒါနဲ့ သပိတ်ကလေး လွယ်ပြီး နောက်ကနေ လိုက်လာတယ်၊ ရွာထိပ်လည်း ရောက်ရော သပိတ်ကို လှမ်းယူလိုက်တယ်၊ ယူပြီးတဲ့အခါကျတော့ "ကဲ. . . မင်းမေးချင်တဲ့ပြဿနာ မေးတော့"ဆိုပြီး အဲဒီငတုံးကို ဒီကိုယ်တော်လေးက ဝင်ဖက်ပြီး နဘမ်းလုံးလိုက်တယ်၊ နဘမ်းလုံးလိုက်ပြီးတော့ တစ်ခါတည်း ထိုးကြိတ်ပစ်လိုက်တယ်။ ထိုးလိုက်ကြိတ်လိုက်ပြီးတော့ ပါးစပ်ထဲ မစင်တုံး ထည့်ပစ်ခဲ့တယ်၊ "နင် - နောက်ထပ် ဒီကိုယ်တော်တွေလာခဲ့လို့ နင် - ဒီလို လုပ်ရင်တော့ နောက်ထပ် နင် - ဒီလိုပဲ မစင်တုံးစားရမယ်လို့" ပြောခဲ့တယ်။

ကောင်းတော့ မကောင်းပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ "ငတုံး" ဖြစ်ရတဲ့ဘဝဟာ အဲဒီ ပုံစံမျိုးကို ရောက်နိုင်တယ်၊ ရောက်လေရာဘဝမှာ ငတုံးဖြစ်ရတာတော့ မ ကောင်းဘူးပေါ့။ သို့သော်လည်း ဒီနေရာမှာ ဒီကိုယ်တော်နှင့် ဒီငတုံးတို့ရဲ့ ရှေးဖြစ်ဟောင်း အောက်မေ့ဖွယ်ဇာတ်လမ်းကလေးကိုတော့ ထပ်ပြီးပြောချင် သေးတယ်။ အတိတ်က မွေးမြူခဲ့တဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားတို့ရဲ့ ဓာတ်ငွေ့အရှိန် အဝါတွေဟာ သံသရာတစ်လျှောက်မှာ အရိပ်ပမာ ထပ်ကြပ်မကွာ ကပ်ပါ တတ်တယ်ဆိုတဲ့ သဘောတရားကို သဘောပေါက်စေချင်လို့ ဒီဇာတ်ကြောင်း ကို ပြောပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒီသတင်းက ရဟန်းတော်တွေထဲမှာ ပျံ့နှံ့သွားလေတော့ ဘုရားရှင်ရဲ့ ရွှေနားတော်အထိ ဆိုက်ရောက်သွားတယ်။ ဘုရားရှင်က ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ ရှေးဖြစ်ဟောင်း အောက်မေ့ဖွယ် ဇာတ်လမ်းကို ဟောပြတော်မူပါတယ်။

"ရဟန်းတို့ . . . ဒီရဟန်းဟာ ဒီငတုံးကို ခုအခါမှာသာ မစင်တုံးဖြင့် ချိန်းခြောက် မောင်းမဲခဲ့တာ မဟုတ်ဖူး။ ရှေးအတိတ်ဘဝတုန်းကလည်း မစင် တုံးဖြင့် ချိန်းခြောက်ခဲ့ဖူးသည်သာ ဖြစ်တယ်"လို့ မိန့်တော်မူပြီး ဘုရားရှင်က အတိတ်ကြောင်းကို

©shwehinthar.com

ဆောင်တော်မူပါတယ် —

လွန်လေပြီးတဲ့အခါမှာ အင်္ဂတိုင်းသား မဂဓတိုင်းသားတို့ဟာ အချင်းချင်း တစ်နိုင်ငံမှ တစ်နိုင်ငံသို့ လှည်းတွေနှင့် သွားကြတဲ့အခါ တစ်နေ့မှာ တိုင်းပြည် နှစ်ပြည်တို့ရဲ့ နယ်ခြားဒေသ တစ်နေရာမှာ ဆုံကြတယ်။ အဲဒီ နယ်ခြားဒေသ မှာ အိုင်ကြီး တစ်အိုင်လည်း ရှိနေတယ်။ အဲဒီ အိုင်နားမှာ ခေတ္တ တည်းခို နေထိုင်ကြပြီး စခန်းတစ်ထောက်နားကြရင်း သားငါးတွေကို စားပြီးတော့ သေရည်သေရက်တွေကို သောက်ကြတယ်။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်စောစော ကျတော့ လှည်းတွေတပ်ပြီး ထွက်ခွာသွားကြတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ငတုံးက မစင်ကိုစားတဲ့ ဂူထပါဏကခေါ်တဲ့ ပိုးကောင်တစ်ကောင် ဖြစ်နေတယ်။ ဒီပိုးကောင်က လူတို့စွန့်သွားတဲ့ မစင်နံ့ကို ရရှိတဲ့အခါ ဒီမစင် နံ့က သူ့ကို ဖိတ်ခေါ်နေတဲ့အတွက် မစင်ပုံရှိရာကို ဆိုက်ရောက်လာတယ်။ လူတို့စွန့်သွားတဲ့ သုရာအနည်းငယ်ကို တွေ့မြင်တော့ ငတ်ငတ်နဲ့ သုရာကို သောက်လိုက်တယ်။ မူးလာတဲ့အခါကျတော့ မစင်ပုံပေါ်ကို သူက တက်လိုက် တယ်။ မစင်ပုံကလည်း ပျော့တဲ့မစင်ပုံ ဖြစ်လေတော့ အောက်သို့ နည်းနည်း နိမ့်ကျသွားတယ်။ ဒီပိုးကောင်က ဘယ်လိုထင်သလဲ? မိမိကိုယ်ကို မိမိ အထင် ကြီးပုံက -"ဒီ မဟာပထဝီမြေကြီးဟာ ငါ့ကို ဆောင်ထားဖို့ မစွမ်းနိုင်ပါလား" လို့ သူက အော်လိုက်တယ်။

အဲဒီ အချိန်မှာပဲ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်ချင်တော့ အမုံရစ်တဲ့ ဆင်ကြီး တစ်ကောင်က အဲဒီနေရာကို ဆိုက်ရောက်လာတယ်။ မစင်နံ့ကို ရလေတော့ ရွံရှာစက်ဆုပ်တာနဲ့ နောက်ဆုတ်သွားလိုက်တယ်။ ဒီပိုးကောင်က ဒီဆင်ကြီး ခုလို နောက်ဆုတ်သွားတာကို မြင်လိုက်တော့ — "ဒီဆင်ကြီးတော့ ငါ့ကို ကြောက်လို့ ပြေးလေပေါ့"လို့ ဒီလို သူက ထင်လိုက်တယ်။ "ဒင်းနဲ့ ငါနဲ့ စစ်ထိုးသင့်တယ်"လို့ သဘောပိုက်ပြီးတော့ ဖိတ်ခေါ်လိုက်တယ်။ ဘယ်လို ဖိတ် ခေါ်လိုက်သလဲ?

"သူရဲကောင်းဖြစ်တဲ့ သင်ဟာ သူရဲကောင်းဖြစ်တဲ့ ငါနှင့် ဆုံဆည်းမိကြ တယ်။ ခုလိုဆုံဆည်းမိတဲ့အခါမှာ ရဲရင့်တဲ့ ဝီရိယစွမ်းအားနှင့် ရဲရင့်တဲ့ စစ်ထိုး ခြင်းကို ပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတဲ့ စစ်ထိုးခြင်းဖြင့် စစ်မထိုးဘဲနှင့် ဘာကြောင့် နောက်ဆုတ်သွားရသလဲ? တစ်ကြိမ်တစ်ခါလောက်တော့ စစ်ထိုးမှုကို ပေး သင့်တယ် မဟုတ်လား? ဒါကြောင့် အို ဆင်ပြောင်ကြီး . . . လာစမ်းပါ၊ ပြန်လှည့်ခဲ့စမ်းပါ။ ငါနှင့် ဒီလောက်တွေ့ရရုံကလေးနှင့် သေဘေးဖြင့် ချိန်း ခြောက်ခံရလို့ ဘာကြောင့် ကြောက်ရွံ့ပြီး ထွက်ပြေးရသလဲ? ဒီ အင်္ဂတိုင်း မဂဓတိုင်းတို့ရဲ့ နယ်ခြားဒေသမှာ နေထိုင်ကြတဲ့သူတွေ ကြည့်ကြပါစေ၊ အင်္ဂ တိုင်း မဂဓတိုင်းသားတွေဟာ ငါ့ရဲ့ ရဲစွမ်းသတ္တိ သင့်ရဲ့ ရဲစွမ်းသတ္တိဆိုတဲ့ ရဲ စွမ်းသတ္တိကိုရော တို့နှစ်ဦးလုံးတို့ရဲ့ လုံ့လ ဝီရိယကိုရော တွေ့မြင်ကြပါစေ"-

ဒီလို သူက ဖိတ်ခေါ်လိုက်တယ်။ မိမိရဲ့ အတိုင်းအတာပမာဏကို မသိ တတ်တဲ့ ငတုံးတို့ရဲ့ ဖိတ်ခေါ်သံတစ်ခုပဲ။ ဒီစကားကို ဆင်ကြီးက ကြားလိုက် တော့ ပြန်လှည့်လာပြီး အဲဒီ မစင်စားတဲ့ ပိုးကောင်ကို ပြန်ပြောတယ်။ ဘယ် လိုပြောသလဲ?

"သင့်ကို ခြေထောက်တွေနှင့် နင်းချေပြီးတော့ ငါ မသတ်ဘူး။ အစွယ် တွေနှင့်လည်း ထိုးမသတ်ဘူး။ နှာမောင်းနှင့်လည်း ရိုက်ပုတ် မသတ်ဘူး။ သင်နှင့် လျော်လျောက်ပတ်တဲ့ မစင်နှင့်ပဲ နင့်ကို ငါ သတ်မယ်"—

အဲဒီလို ပြောဆိုပြီးတော့ – "မစင်ပုပ်ကို စားတဲ့ ပိုးကောင်ဟာ မစင်ပုပ် ကြောင့်ပဲ သေပါစေ" — ဆိုပြီး အဲဒီ ပိုးကောင်အပေါ်ကို အလွန်ကြီးတဲ့ မစင်တုံးကြီး တစ်တုံးကို စွန့်ချလိုက်တယ်။ ကျင်ငယ်တွေကိုလည်း စွန့်ချလိုက် တယ်။ မစင်စားတဲ့ ပိုးကောင်လည်း အဲဒီနေရာမှာပဲ သေကျေ ပျက်စီးသွား တယ်။ ဆင်ကြီးလည်း ကြိုးကြာသံကို အော်ပြီးတော့ တောထဲကိုပဲ ဝင်သွား တယ်။

ဒီဇာတ်တော်မှာ — ရဟန်းတော်တွေကို မေးခွန်းတွေမေးပြီး အနှောင့် အယှက်ပေးတတ်တဲ့ ငတုံးဟာ ထိုအချိန်က မစင်စားတဲ့ပိုး ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဆင် ကြီးကတော့ ငတုံးရဲ့ပါးစပ်ထဲကို မစင်တွေ ထည့်ပေးလိုက်တဲ့ ရဟန်းတော်ရဲ့ အလောင်းပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ငတုံးဖြစ်ရတဲ့ ဘဝဟာ သိပ်မကောင်း ဘူးလို့ ပြောတာပါ။

သို့သော် ဝါသနာဓာတ်ငွေ့ကလေးတွေကို သတိပြုသင့်ပါတယ်။ ငတုံး ကို ကြည့်လိုက်ရင် မစင်စားတဲ့ ပိုးကောင်ဘဝတုန်းကလည်း မိမိပမာဏကို မသိဘဲ ပါးစပ်ကို မစောင့်စည်းခဲ့ဘူး။ ငတုံးဘဝ ရောက်တော့လည်း မိမိ ပမာဏကို မသိဘဲ ပါးစပ်ကို မစောင့်စည်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ ဖြစ်ပြန်တယ်။ တစ်ဖန် ရဟန်းတော်ကို ကြည့်လိုက်ရင် — ဆင်ဘဝတုန်းကလည်း သူတစ်ပါးကို မစင်နှင့် အနိုင်ယူခဲ့တယ်။ ရဟန်းဘဝ ရောက်ပြန်တော့လည်း မစင်နှင့်ပဲ သူတစ်ပါးကို အနိုင်ယူပြန်တယ်။ ဒီလို

©shwehinthar.com

စိတ်နေစိတ်ထားကလေးတွေကို အထူး သတိပြုသင့်ပါတယ်။ ကဲ နောက်တစ်ခု —

အမှတ် (၂) ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ လောဘဒေါသာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊

(အဘိ-ဋ-၁-၃၀၈။)

ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန်အခါမှာ လောဘတွေက သိပ်အား ကောင်းတယ်, ဒေါသတွေက သိပ်အားကောင်းတယ်၊ ပုံစံတစ်ခု ဆိုကြစို့ - ခုလို ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုတဲ့အချိန်အခါမှာ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝစတဲ့ ထိုထိုဘဝ တွေကို တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ စိတ်ထားတွေနှင့် ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တယ်၊ “ဒီ နေရာတွေမှာ ဒီဘုန်းကြီးကို တို့လာလှူမယ်ဆိုလို့ရှိရင် စီးပွားရေး အဆင် ပြေလေရဲ့” ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လာလှူတယ်၊ အဲဒါ ဘာခြံရံထားလဲ? လောဘတွေ ခြံရံနေတယ်။ ကံ-ကံ၏အကျိုးကို သက်ဝင်ယုံကြည်ပြီးတော့ ဒီကောင်းမှုကြောင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကိုသာ ရပါစေဆိုရင်တော့ ဒါ - လောဘခြံရံတဲ့သဘော မဟုတ်ဘူး။

လူစည်းစိမ်, နတ်စည်းစိမ်, လူ့ဘဝ, နတ်ဘဝ, ထိုထိုဘဝ တစ်ခုခုကို တွယ်တာတပ်မက်တတ်တဲ့စိတ်ထားနှင့် ဒီကုသိုလ်ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင် တယ်။ ခုလက်ငင်း ဘဝမှာလည်း ရာထူးဌာနန္တရတွေ တိုးတက်ရေး, စည်းစိမ် ဉစ္စာဂုဏ်သိရ်တွေ ကြီးမားရေးအတွက် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဒီနေရာ လာလှူ ရင်တော့ တို့ ဒီလိုအကျိုးတွေကို တို့ - ချက်ချင်းရလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ မျှော်လင့် ချက်နှင့် လာလှူတယ်၊ ဒါ လောဘ ဦးစီးနေပြီ။ ဒီလင် ဒီသား ဒီမယားနှင့် နောက်ထပ်လည်း ကြုံပါရစေ ဆုံပါရစေဆိုတဲ့ ခံယူချက်နှင့် လှူရင်လည်း လောဘ ဦးစီးနေတယ်။

နောက်တစ်မျိုးကတော့ အဲဒီလို ဒါနတစ်ခုပြုတဲ့ အချိန်အခါမှာ ဒေါသ တွေ, မကျေနပ်ချက်တွေက သိပ်များနေတယ်၊ ဟိုလူ့လည်း မကျေနပ်, ဒီလူ့ လည်း မကျေနပ်နှင့် ကောင်းမှုကုသိုလ် တစ်ခုကို ပြုစဉ်အချိန်အခါမှာ မကျေ နပ်ချက်တွေက သိပ်အားကောင်းနေတယ်။ သူ့ရဲ့ကုသိုလ်ကို မကျေနပ်ချက် တွေက ခြံရံထားပြီ။

အလောဘာဒေါသာ မန္ဒာ၊ (အဘိ-ဋ-၁-၃၀၈။)

အလောဘတရားနှင့် အဒေါသ မေတ္တာတရားတွေက သိပ်အားနည်းနေ တယ်၊ မရှိဘူးတော့ မဆိုလိုပါဘူး၊ အားပျော့တာ ပြောတာ။ ကောင်းမှုကံ တစ်ခုကို ပြုကတည်းက အလောဘ အဒေါသ အနည်းအကျဉ်းတော့ရှိမယ်၊ ဒါပေမဲ့ အားပျော့တယ်။

အမောဟော ဗလဝါ, မောဟော မန္ဒော၊ (အဘိ-ဋ-၁-၃၀၈။)

ဒါပေမဲ့ သိပ် ဉာဏ်ပညာကြီးတယ်၊ ဉာဏ်ပညာကြီးမားပြီးတော့ မောဟ တရားက အားပျော့နေတယ်။ ဒီတော့ နည်းနည်းလေး နမူနာဆိုရရင်တော့ ဒီပုံစံမျိုးတွေက ဘုန်းကြီးတို့ ဘုန်းကြီးရဟန်းတွေမှာလည်း နည်းနည်းလေး တော့ တွေ့ရှိတတ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတွေဟာ သိလျက်နဲ့ ဒေါသကြီးတဲ့ ဘုန်း ကြီးတွေလည်း ရှိတတ်ပါတယ်၊ အဲဒီပုံစံပဲ။ ပညာဉာဏ် မရှိလို့တော့ မဟုတ် ဘူး၊ ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ဒေါသကို သူထိန်းနိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိဘူး၊ သူ့လောဘ ကို သူထိန်းနိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိဘူး၊ လောဘသိပ်ကြီးတယ်၊ ဒေါသလည်း သိပ်ကြီးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပညာဉာဏ် သူ့မရှိတာတော့ မဟုတ်ဘူး၊ ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘာဖြစ်သလဲ?

သော ပုရိမနယေနေဝ လုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ ဒုဋ္ဌော စ၊

(အဘိ-ဋ-၁-၃၀၈။)

ဒီကံက အကျိုးပေးပြီဆိုရင် အဲဒီဘဝမှာ သူ ဘာဖြစ်မလဲ? **လုဒ္ဓ** - လောဘသိပ်ကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပြန်တယ်၊ **ဒုဋ္ဌ** - ဒေါသလည်း သိပ်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပြန်တယ်-ဟော၊ ဒီလိုဆိုရင် ဒီဘဝမှာ လောဘကြီးခြင်း, ဒေါသ ကြီးခြင်းဟာ အတိတ်က လူ့ဘဝကို ရောက်ကြောင်းကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ် အချိန်က လောဘတွေ ခြံရံပြီးတော့ ပြုခဲ့လို့, ဒေါသတွေ ခြံရံပြီးတော့ ပြုခဲ့ လို့ဆိုတာကိုလည်း သိနိုင်ပြန်တယ်။

လောဘ ဒေါသတွေ ခြံရံပြီး အတိတ်က ထူထောင်ခဲ့တဲ့ ဒီလိုကံမျိုးက အကျိုးပေးခဲ့ရင် ဒီဘဝမှာ လောဘကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရတယ် ဒေါသကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရတယ်၊ ကောင်းသလား? မကောင်းဘူး။ မကောင်းဘူးဆိုရင် မိမိတို့က နောက်ထပ်ဘဝတစ်ခုကို

©shwehinthar.com

မျှော်လင့်ချက်ရှိသေးတယ်၊ မမျှော်လင့် သော်လည်း အကြောင်းအားလျော်စွာ လက်ခံရဦးမည်ဆိုရင်, လောဘကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဖြစ်ချင်ဘူးဆိုရင် ဘာလုပ်ရမလဲ? ဒီလိုကံကို ပြုစုပျိုးထောင် စဉ်အချိန်အခါမှာ လောဘဓာတ်တွေ လျော့အောင် ကြိုးစားဖို့လိုတယ်။

ဒေါသမကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် ဒီဘဝမှာ ဘာဖြစ်ရမလဲ? ဘယ်သူ့ကိုမှ စိတ်မဆိုးရဘူး၊ ဘယ်သူ့အပေါ်ကိုမှ မကျေနပ်ချက်တွေ မထား ရဘူး။ မကျေနပ်ချက်တွေ ထားနေသမျှ ဒေါသတွေက ဖြစ်နေပြီ၊ ဒေါသ ခြံ ရံပြီးတော့ ဒီကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်ရင် တစ်ချိန်အကျိုးပေးပြီဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ? မကျေနပ်ချက်တွေ အားကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်,ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သာ မိမိက ဖြစ်နေရမယ်။

ဒါကြောင့် - ကိုယ့်ကိုကိုယ်, ကိုယ့်စိတ်ဓာတ်ကို ကိုယ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ပေးဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်၊ အချောဆုံး အလှဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် မိမိရဲ့စိတ်ကလေးကို အချောဆုံး အလှဆုံး ဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးရမယ်။ နောက်တစ်ခု —

ပညဝါ ပန ဟောတိ ဝဇိရူပမဉာဏော, ဒတ္တာဘယတ္ထေရော ဝိယ။

(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၈။)

ဒတ္တာဘယမထေရ်ဆိုတဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးကို အဋ္ဌကထာက ပုံစံ ထုတ်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီဘုန်းကြီးရဲ့ဝတ္ထုဇာတ်ကြောင်းတော့ စာမှာကြည့် ရတာ မတွေ့ဘူး၊ ဒီတော့ ဉာဏ်ပညာတော့ သိပ်ကြီးမားတယ်၊ ဝရဇိန် လက်နက် မိုးကြိုးစက်ကဲ့သို့ ထက်မြက်တဲ့ ဉာဏ်ပညာ ရှိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒီကံ တစ်ခုကို သူ ပြုစုပျိုးထောင်စဉ် အချိန်အခါက လောဘကို ထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့ စွမ်းအား မရှိခဲ့ဘူး၊ ဒေါသကို ချုပ်တည်းနိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိခဲ့ဘူး၊ မရှိခဲ့တဲ့ အတွက် လောဘကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်, ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဉာဏ်ပညာတွေက သိပ်အားကောင်းခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ဉာဏ်ပညာတွေ ကြီးမားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တော့ လာဖြစ်ရတယ်၊ ဒါက ပုဂ္ဂိုလ်ပုံစံတစ်မျိုးပဲ။ နောက်ပုံစံ တစ်မျိုးကတော့ ဘယ်လိုလဲ? —

အမှတ် (၃) ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ လောဘာဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော၊

(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၈။)

လောဘအားကောင်းတယ်၊ အဒေါသ မေတ္တာဓာတ်အားကောင်းတယ်၊ မောဟအားကောင်းတယ်၊ သူက ပုံစံတစ်မျိုးပဲ။ ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင် စဉ် အချိန်အခါမှာ အဒေါသ မေတ္တာဓာတ်ကတော့ သိပ်အားကြီးနေတယ်၊ လောဘကလည်း အားကြီးတယ်။ အလှူခံအစရှိတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ပုဂ္ဂိုလ်အား လုံးအပေါ်၌ မေတ္တာဓာတ်က သိပ်အားကောင်းတယ်။ လောဘကလည်း သိပ် အားကောင်းတယ်ဆိုတာက ခုနက တွယ်တာတပ်မက်မှုတွေပေါ့၊ သက်ရှိ သက်မဲ့ ကာမဝတ္ထုအစုစုတို့ အပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက်နေတဲ့ လောဘက သိပ်အားကောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ မောဟ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာတော့ မရှိဘူး၊ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ မရှိဘူးဆိုတော့ ခုနက ကံကို ထူထောင်တဲ့ အချိန်အခါမျိုးမှာ ရုပ်နာမ်ပရမတ်ကို ထွင်းဖောက်ပြီးသိတဲ့ ဉာဏ်ပညာ မ ပါဘူး၊ အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတွေကို ထွင်းဖောက်သိတဲ့ဉာဏ်ပညာ မပါဘူး၊ အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဒီရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ အချက်တွေကို ထွင်းဖောက်သိမြင်နေတဲ့ ဉာဏ်ပညာက မပါပြန်ဘူး။ အောက် ထစ်ဆုံးအားဖြင့်ပြောရရင် ကံ-ကံ၏အကျိုးကို တတ်သိနားလည်နေတဲ့ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်လည်း မပါရှိဘူး။ အဲဒီလို မပါဘဲနဲ့ ဒီကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တော့ ဘာဖြစ်သလဲ?

သော ပုရိမနယေနေဝ လုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ ဒန္ဓော စ၊ သုခသီလကော ပန ဟောတိ အက္ကောဓနော။ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၈။)

ဒီကံက အကျိုးပေးပြီဆိုရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘာဖြစ်မလဲ? အတိတ်က ဒီကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အခါက လောဘအားကောင်းခဲ့တဲ့အတွက် လောဘ ကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပြန်တယ်။ အတိတ်က ဒီကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန် အခါတုန်းက မေတ္တာဓာတ် အားကောင်းခဲ့တဲ့အတွက် ဒီဘဝမှာ သူ စိတ်ချမ်း သာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်, ဒေါသ မကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပြန်တယ်။ အတိတ်က ဒီကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ် အချိန်အခါတုန်းက ဉာဏ်ပညာ နုံ့ခဲ့တဲ့အတွက် ဒီဘဝမှာ ဘာဖြစ်သလဲ? **ဒန္ဓော** - ဉာဏ်ပညာနုံ့နှေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ထိုင်းအတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် လာ ဖြစ်ရပြန်တယ်။ ဒါကလည်း သူက ကံတစ်မျိုး ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးပဲ။

အလားတူပဲ - ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက သုဂတိဘုံသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံတွေကို ဒီဘဝမှာ အားပါးတရ ထူထောင်နေတယ် ဆိုကြ စို့။ ဒီကံကို ထူထောင်စဉ်အခါမှာ ဒီကံကို လောဘဓာတ် မောဟဓာတ်တွေ ကလည်း ခြံရံနေတယ်၊

©shwehinthar.com

အဒေါသ မေတ္တာဓာတ်တွေကလည်း ခြံရံနေတယ်ပဲ ဆိုကြစို့၊ ဒီကံကြောင့် သုဂတိဘဝတစ်ခုခုကို ရရှိပြီဆိုကြစို့။ လောဘခြံရံထားတဲ့ ဒီကံက လောဘကြီးသူဖြစ်အောင်, မောဟခြံရံထားတဲ့ ဒီကံက ပညာ ဉာဏ် နုံနဲ့တဲ့သူဖြစ်အောင်, အဒေါသ မေတ္တာဓာတ်ခြံရံထားတဲ့ ဒီကံက မေတ္တာတရား ကြီးမားသူဖြစ်အောင် တည်ထောင်ဖန်တီးပေးမှာ ဖြစ်တယ်။

မိမိတို့က ဘယ်လိုပန်းချီကားမျိုးကို ရေးဆွဲလိုသလဲ? ခုအချိန်အခါဟာ ပုံဆွဲနေတဲ့ အချိန်အခါမျိုးဖြစ်လေတော့ မိမိတို့နှစ်ခြိုက်တဲ့ ရုပ်လုံးများ ပေါ် လာအောင် ရေးဆွဲတတ်ဖို့တော့လိုတယ်။ ခုရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပုံကတော့ မေတ္တာ တရားကြီးမားတဲ့, စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာနေတတ်တဲ့ပုံတော့ မှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘာမှတော့ နားမလည်ဘူး၊ လောဘကလည်း သိပ်ကြီးတဲ့ပုံမျိုး ဖြစ်တယ်။

အမှတ် (၄) ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား

နောက်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး နံပါတ်လေး ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့ –

တထာ ယဿ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ တယောပိ လောဘဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, အလောဘာဒယော မန္ဒာ၊
(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၈။)

နောက်တစ်ခု - ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်တယ်၊ ပြုစု ပျိုးထောင်စဉ်အချိန်အခါမှာ သက်ရှိ သက်မဲ့ကာမဝတ္ထုအစုစုတို့ကို တွယ်တာ တပ်မက်တဲ့ လောဘတွေကလည်း သိပ်အားကြီးတယ်၊ ဒေါသတရားတွေက လည်း သိပ်အားကြီးတယ်၊ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကလည်း မရှိဘူး၊ အား ပျော့တယ်၊ မောဟတရားက သိပ်အားကောင်းနေတယ်။ သူက ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန်အခါမှာ မကောင်းတာ သုံးခုလုံး ဆုံနေတယ်၊ ဘယ် လိုဟာလည်း "ဟော့ကောင် ဟော့ကောင် . . . သွား သွား . . . ဟိုမှာ ဟိုမှာ သီလရှင်တွေ လာနေတယ်၊ သွား သွား . . . ဆန်လောင်းလိုက်စမ်း" မကျေနပ်ချက်တွေ တစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီးနဲ့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်လည်း မလောင်းဘူး၊ သူများကို လောဘတကြီး ဒေါသတကြီးနဲ့ အော်လောင်းခိုင်းလိုက်တယ်။

မနေ့ကပဲ ဒကာမကြီးတစ်ယောက်လာတော့ စပ်မိလို့ လျှောက်သေး တယ်။ သူ့အိမ်ရှင်ယောက်ျား ရှိလို့ရှိရင် အိမ်ရှင်မက ဘယ်တော့မှ သီလရှင် တွေကို ဆန်မလောင်းရဲဘူး၊ အိမ်ရှင်ယောက်ျားမရှိတဲ့ အချိန်အခါကျမှသာ သီလရှင်တွေကို ခိုးခိုးပြီး ဆန်လောင်းရတယ်၊ ဒကာရှိနေခဲ့ရင် မကျေနပ်ဘူး။ ဒီလိုလောင်းလှူရတဲ့အတွက် အကျိုးရှိမယ်ဆိုတဲ့ အသိအလိမ္မာဉာဏ်ပညာ လည်း သူ့မှာ မရှိဘူး၊ လောင်းလှူတဲ့ ဆန်ဆိုတဲ့ လှူဖွယ်ဝတ္ထုအစုစုကိုလည်း သူက မပေးချင်ဘူး၊ တွယ်တာတယ်၊ တပ်မက်မှုအားကောင်းတယ်။ ဒီတော့ လောဘလည်း အားကောင်းတယ်၊ ဒေါသလည်း အားကောင်းတယ်၊ မောဟ လည်း အားကောင်းတယ်။ အဲဒီလို လောဘ, ဒေါသ, မောဟတွေ ခြံရံပြီး တော့ ဆန်လောင်းခြင်းဆိုတဲ့ ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်ပြီ၊ ပြုစုပျိုး ထောင်လိုက်တော့ ဒီကံက အကျိုးပေးပြီဆိုရင် ဘာဖြစ်တတ်သလဲ?

သော ပုရိမနယေနေဝ လုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ ဒုဋ္ဌော စ မူဠှော စ။

(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၈။)

အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကံကိုပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန်အခါက အကောင်းအုပ်စု ဖြစ်တဲ့ အလောဘ, အဒေါသ, အမောဟတွေက အားပျော့နေတယ်၊ မကောင်း ဓာတ် အဆိုးဓာတ်လို့ ခေါ်ဆိုတဲ့ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေက သိပ်အား ကောင်းနေခဲ့တဲ့အတွက် ဒီကံက အကျိုးပေးပြီဆိုရင် လောဘကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရတယ်၊ ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရတယ်၊ ဉာဏ်ပညာ ထုံထိုင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပြန်တယ်။

ဒီတော့ ကံတွေကို ရမ်းပြီး ထူထောင်သင့်သလား? မထူထောင်သင့်ဘူး။ ကံတစ်ခုသည် ကံအရာ တည်သွားပြီးပြီဆိုလို့ရှိရင် ပြန်ပြီးနှုတ်လို့ မလွယ်ဘူး။ အရိယမဂ်ဆိုတဲ့ မွေးညှပ်နှင့် နှုတ်မှသာ ရနိုင်တဲ့သဘော ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန်မစံသေးဘူးဆိုရင် ရင့်ကျက်လာတဲ့ တစ်ချိန်တော့ ဒီကံက အကျိုး ပေးမှာပဲ၊ ဒီတော့ ဒီအကျိုးတရားတွေကို မိမိတို့က အလိုမရှိပါဘူးဆိုလို့ ရှိရင်တော့ ဒီကံကို ထူထောင်စဉ်အချိန်အခါမှာ မိမိရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲဖို့ လိုတယ်၊ ဒါက တစ်ချက်။

နောက်တစ်ခုကတော့ - ဒီကံတွေကို ကုန်စေတတ်တဲ့ ကမ္မက္ခယကံလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေကို ရင့်ကျက်လာအောင် ကြိုးစားဖို့ လို အပ်ပါတယ်။ ကဲ နောက် နံပါတ်ငါး ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး –

©shwehinthar.com

အမှတ် (၅) ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ အလောဘဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, ဣတရေ မန္ဒာ၊ (အဘိ-ဋ-၁-၃၀၉။)

ကံတစ်ခု အားထုတ်စဉ်အချိန်အခါမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက အလောဘ - ဘာမှ မျှော်လင့်ချက် မရှိဘူး၊ တွယ်တာတပ်မက်မှု မရှိဘူး၊ သက်ရှိ, သက်မဲ့, ကာမဝတ္ထုအစုစုတို့အပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ စိတ်ထားမရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒေါသ, မောဟ - ဒေါသနှင့် မောဟတရားတွေကျတော့ သိပ်အားကောင်း တယ်။ ဒီအချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ ဒကာကြီးတစ်ဦးရဲ့ အကြောင်းကို ပြောဦးမယ်။

ဒကာကြီးက ရုပ်ဝါဒီသမားတစ်ဦး ဖြစ်တယ်။ သူက ဘုန်းကြီး အစင် တောထဲနေစဉ်အခါတုန်းက ဆွမ်းလာလှူဖူးပါတယ်။ တပည့်တော်က ဘာမှ မျှော်လင့်ချက် မထားဘူးတဲ့၊ ဒီလိုကောင်းတဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေကို တို့ လှူဒါန်းသင့်တယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကလေးတစ်ခုပဲ ရှိတယ်၊ ဘာမှ စိတ်ထဲ မထားဘူးတဲ့။ သူက ဘုန်းကြီးတိုင်းလည်း ရှိမခိုးဘူး၊ ဒီလိုဆို တော့ သူ့မှာ ဒေါသဓာတ်တွေကလည်း များမနေဘူးလား? များတယ်။ ဘာမှ လည်း အကျိုးပေးလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ချက် မရှိဘူးဆိုတော့ မောဟဓာတ် လည်း မများဘူးလား? များတယ်။

ဒါပေမဲ့ လှူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းစုတို့အပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ စိတ် ထားကော ရှိသလား? မရှိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့မရှိသလဲလို့မေးတော့ နောက်ထပ် ဘဝတစ်ခု ရှိတာကို သူက လက်မခံဘူး၊ လက်မခံတဲ့အတွက် နောက်ထပ် ဒီ သက်ရှိ သက်မဲ့ ကာမဝတ္ထုအစုစုတွေကို ရလိုပါကြောင်းဆိုတဲ့ တွယ်တာ တပ်မက်မှု လောဘလည်း မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် အလောဘအားကောင်းတယ်၊ ဒေါသကလည်း အားကောင်းတယ်၊ မောဟကလည်း အားကောင်းနေတယ်၊ အဲဒီလို အားကောင်းနေတဲ့အတွက် ကျန်နေတဲ့ ဓာတ်သုံးမျိုးက အားပျော့ နေတယ်၊ အားပျော့တော့ ဘာဖြစ်မလဲ?

သော ပုရိမနယေနေဝ အပ္ပကိလေသော ဟောတိ ဒိဗ္ဗာရမ္မဏမ္ပိ ဒိသွာ နိစ္စလော၊ ဒုဋ္ဌော ပန ဟောတိ ဒန္ဓပညော စ။ (အဘိ-ဋ-၁-၃၀၉။)

သော - ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ပုရိမနယေနေဝ** - ရှေး၌ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသည့် နည်းအတိုင်းပင်လျှင်။ **အပ္ပကိလေသော** - နည်းပါးတဲ့ ရာဂကိလေသာ ရှိ သည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

သူက သက်ရှိသက်မဲ့ ကာမဝတ္ထုအစုစုတို့အပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက် တဲ့ စိတ်ထား လုံးလုံးမရှိဘဲနဲ့ ဒါနတစ်ခု သို့မဟုတ် ကောင်းမှုကုသိုလ်တစ်ခု ကို ပြုခဲ့တယ်၊ အလောဘဓာတ်ခြံရံပြီးတော့ ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင် လိုက်တဲ့အတွက် ဒီကံက အကျိုးပေးပြီဆိုလို့ရှိရင် —

ဒိဗ္ဗာရမ္မဏမ္ပိ - နတ်၌ဖြစ်တဲ့ အာရုံကိုသော်လည်းပဲ။ **ဒိသွာ** - တွေ့မြင် ရသည်ရှိသော်။ **နိစ္စလော** - တုန်လှုပ်မှုမရှိသည်။ **ဟောတိ** - ဖြစ်၏။

ဘယ်လောက်ပဲ အဆင့်အတန်းမြင့်နေတဲ့ အာရုံတွေပဲ ဖြစ်နေပါစေ၊ နတ်ပြည်နတ်လောကမှာ ဖြစ်နေတဲ့ နတ်အာရုံ ကာမဂုဏ်အာရုံပဲ ဖြစ်ချင် ဖြစ်ပါစေ၊ အဲဒီလို အာရုံတွေနှင့်တွေ့သော်လည်း စိတ်ထဲမှာ နည်းနည်းမှ တုန်လှုပ်မှုမရှိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ? အတိတ်က ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန် အခါတုန်းက သူက အလောဘ - တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ စိတ်ထားတွေ လုံးလုံး မရှိခဲ့ဘူး၊ ဒါကြောင့် တွယ်တာစရာ အာရုံအမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ဆုံရရင်လည်း တွယ်တာမှု သူ့မှာ မရှိဘူး၊ ဒီတော့ 'ဒါပေမဲ့'ဆိုတဲ့ ကွက်လပ်ထဲ ပြေးမဝင် ချင်ဘူးဆိုရင်တော့ ဘာလုပ်ရမလဲ? အခုလို ကံတွေကို ထူထောင်စဉ် အချိန် အခါမှာ တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ လောဘတရား မရှိဘဲ မတွယ်တာ မတပ် မက်တဲ့ အလောဘတရားတွေ ပြဓာန်းပြီးတော့ ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်ဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်နေတယ်၊ တွယ်တာတပ်မက်တာနှင့် မတွယ်တာ မတပ် မက်တာ ဘယ်ဒင်းက ကောင်းသလဲ? မတွယ်တာ မတပ်မက်တာက ကောင်း တယ်လို့တော့ ပြောကြတာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ကောင်းတော့ကောင်းတယ် မလိုက်နာ နိုင်ဘူး၊ ဟုတ်ပြီလား၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ?

အဲဒါပဲ - တစ်ချိန်က ကံကို ထူထောင်စဉ်အချိန်အခါတုန်းက မိမိက အလောဘ မခြံရံဘဲနဲ့ လောဘတွေခြံရံပြီးတော့ ဒီကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့လို့ ဒီအမေကို တွယ်တာတယ်၊ ဒီအဖေကို တွယ်တာတယ်၊ ဒီသားကို တွယ်တာ တယ်၊ ဒီသမီးကို

©shwehinthar.com

တွယ်တာတယ် စသည်ဖြင့် သက်ရှိ သက်မဲ့ ကာမဝတ္ထု အစုစုတို့ကို တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ စိတ်နှင့် ဒီကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့အတွက် 'ဒါပေမဲ့'ဆိုတဲ့ ဒီကွက်လပ်ထဲက ရှုန်းထွက်လို့ မရတာ ဖြစ်တယ်။

ဒါပေမဲ့လို့ သူက အလောဘ အားကောင်းပေမယ်လို့ တစ်ဘက်က ကံကို ထူထောင်စဉ်အချိန်အခါမှာ ဒေါသတွေ မောဟတွေ အားကောင်းပြန်တဲ့ အတွက် ဘာဖြစ်မလဲ?

ဒုဋ္ဌော ပန ဟောတိ ဒန္ဓပညော စ။

ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်တယ်၊ ဉာဏ်ပညာ ထုံထိုင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဉာဏ်ပညာ ထုံအတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်တယ်၊ သူ့ကို တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘာ ပဲပြောပြော, ဘယ်လိုပဲ ဆိုဆုံးမ ဆိုဆုံးမ နားလည်တဲ့စိတ်ထား ရှိသလား? မရှိဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? ကံကို ထူထောင်ခဲ့စဉ်အခါက ဒေါသကလည်း သိပ် ကြီးခဲ့တယ်၊ ဉာဏ်ပညာကလည်း မပါခဲ့ဘူး၊ သိပ်ကြောက်ဖို့ မကောင်းဘူးလား? ကောင်းတယ်နော်။ နောက် နံပါတ်ဘယ်လောက်ရောက်သွားပြီလဲ? နံပါတ် ခြောက်။

အမှတ် (၆) ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ အလောဘာဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, ဣတရေ မန္ဒာ၊ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၉။)

ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်ပြီ၊ အလောဘ - တွယ်တာတပ်မက်မှုလည်း မရှိဘူး၊ အဒေါသ - မေတ္တာဓာတ်ကလည်း အားကောင်းတယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ဒီကံကို ထူထောင်စဉ်အခါမှာ အလောဘကလည်း အားကောင်းတယ်၊ အဒေါသကလည်း အားကောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ မောဟ - အသိအလိမ္မာ ဉာဏ် ပညာတော့ ဘာမှမရှိဘူး။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သိပ်ရိုးသားကြတယ်၊ ဘယ် သူ့ကိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွေးချင်တယ် မွေးချင်တယ် ကျွေးတယ် မွေးတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူ့မှာ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာတော့ ရှိသလား? မရှိဘူး။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ် တွေလည်း လောကရှိကြတယ်၊ အဲဒီပုံစံပဲ။ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ မရှိဘူး ဆိုတာက ရုပ်တွေ နာမ်တွေကို ထွင်းဖောက်သိတဲ့ ဉာဏ်, အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတွေ ထွင်းဖောက်သိတဲ့ဉာဏ် ဒီလို အဆင့်မြင့်တဲ့ ဉာဏ်လည်း မရှိဘူး၊ အနည်းဆုံးအားဖြင့်တော့ ကံ-ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သက်ဝင်နေ တဲ့ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်လည်း မရှိဘူး။

တစ်နည်းအားဖြင့် ဒီသဘောတရားတွေဟာ ကလေးတွေမှာ တော်တော် အဖြစ်များပါတယ်။ ကလေးတွေဆိုရင် ကိုယ့်မိတ်ဆွေအချင်းချင်း ပေးရ ကမ်း ရမှာ တချို့ မနှမြောတဲ့ကလေး ရှိတယ်။ ကိုယ့်မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းချင်း အပေါ်မှာ အင်မတန်ပဲ မေတ္တာဓာတ်ကြီးမားတဲ့ ကလေးတွေလည်း ရှိကြ တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီ ကလေးဟာ ဒီလိုပေးတာ ကမ်းတာ, ဒီလိုလှူတာ တမ်းတာ နှင့် ပတ်သက်လို့ ကံ-ကံ၏အကျိုးကို တတ်သိနားလည်တဲ့ အသိဉာဏ်ကော, ကံ-ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားကော သူ့မှာ ဘာမှမရှိဘူး၊ အဲဒီ ပုံစံပဲ။ ဒီတော့ ဒီလိုပုံစံနှင့် ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်တော့ ကျန်တဲ့ လောဘရယ် ဒေါသရယ် အမောဟရယ် ဒီသုံးခုက အားပျော့နေတယ်၊ အားပျော့နေ တော့ ဘာဖြစ်သလဲ?

သော ပုရိမနယေနေဝ အလုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ သုခသီလကော စ၊ ဒန္ဓော ပန ဟောတိ။ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၉။)

ဒီကံက အကျိုးပေးပြီဆိုလို့ရှိရင် ကံကိုထူထောင်ခဲ့စဉ်က တွယ်တာတပ် မက်မှုမရှိတဲ့ အလောဘဓာတ်တွေ ရှိခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီ ကံက အကျိုးပေးရင် လောဘ ဘယ်တော့မှ မကြီးဘူး၊ ဘာပစ္စည်းဝတ္ထုပဲ ဖြစ်ဖြစ်, သက်ရှိပဲဖြစ်ဖြစ် သက်မဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ်, ဒီသက်ရှိသက်မဲ့ ကာမဝတ္ထုအစုစု တို့အပေါ်၌ တွယ်တာတပ်မက်မှု စိတ်ထားတွေ မရှိဘူး၊ ဒါတွင်လား - မက သေးဘူး၊ ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့ဘဝမှာ - သုခသီလက = စိတ်ချမ်းချမ်း သာသာ နေရတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? ကံကို ထူထောင်ခဲ့စဉ်အချိန်အခါက မေတ္တာဓာတ်တွေ သိပ်အားကောင်းခဲ့တယ်။

နောက်တစ်ခု - ကံကို ထူထောင်စဉ်အချိန်အခါတုန်းက မောဟဓာတ် တွေ အားကောင်းတယ်၊ ဉာဏ်ပညာ မပါခဲ့ဘူး၊ မပါခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် အကျိုးပေးတော့ ဘာဖြစ်သလဲ?

ဒန္ဓော ပန ဟောတိ - ဉာဏ်ပညာထုံထိုင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပြန်တယ်၊ ပညာ မရှိဘူး။ နောက် - နံပါတ်ခုနစ်ပုဂ္ဂိုလ်။

©shwehinthar.com

အမှတ် (၇) ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား

တထာ ယဿ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ အလောဘာဒေါသာမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, ဣတရေ မန္ဒာ၊ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၉။)

နောက်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်မျိုးက - ကံကို ထူထောင်စဉ် အချိန်အခါတုန်းက အလောဘ - တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ လောဘ မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒေါသ - ဒေါသကတော့ သိပ်ကြီးတယ်။ အမောဟ - ပညာဓာတ်တွေကတော့ သိပ် အားကောင်းတယ်၊ ရုပ်တွေ နာမ်တွေ ထွင်းဖောက်သိတဲ့ ဉာဏ်ပညာတွေ ရှိတယ်၊ အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတွေကို ထွင်းဖောက်သိတဲ့ ဉာဏ် ပညာတွေရှိတယ်၊ အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဒီရုပ်နာမ်တွေရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအချက်ကို ထွင်းဖောက်သိတဲ့ ဉာဏ်ပညာတွေ ရှိတယ်။ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေအပေါ်မှာလည်း တွယ်တာတပ်မက်မှုတွေ မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒေါသက သိပ်ကြီးတယ်၊ ဟိုလူ့လည်း မကျေနပ်၊ ဒီလူ့လည်း မကျေနပ်၊ အဲဒီမကျေနပ် ချက်တွေ တစ်ပုံကြီးဖြင့် ဒီကံတွေကို သူကပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တယ်။ ပြုစုပျိုး ထောင်လိုက်တော့ ဘာဖြစ်သလဲ?

သော ပုရိမနယေနေဝ အလုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ ပညဝါ စ၊

(အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၉။)

ဒီကံက အကျိုးပေးပြီဆိုရင် - ကံကို ထူထောင်ခဲ့စဉ် အချိန်အခါက လောဘ မကြီးခဲ့တဲ့အတွက် ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့ဘဝမှာ လောဘ မကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပြန်တယ်။ ကံကို ထူထောင်ခဲ့စဉ်အချိန်အခါတုန်းက ဉာဏ်ပညာ ကြီးမားခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့အခါမှာ ပညာ ဉာဏ်ကြီးမားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပြန်တယ်။ ဒါပေမဲ့လို့ ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့စဉ် အချိန်အခါက မကျေနပ်ချက်တွေ တစ်ပုံကြီးနှင့် ဒေါသတွေတစ်ပုံကြီးနှင့် ဒီကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့အတွက် ဘာဖြစ်မလဲ?

ဒုဋ္ဌော စ ပန ဟောတိ ကောဓနော။ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၉။)

တစ်ဘက်သားကို ကြိတ်ခြေပစ်ချင်တဲ့စိတ်ထား သိပ်အားကောင်းတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ဘက်သားအပေါ်မှာ ချေမှုန်းချင်တယ်ဆိုတဲ့ ဒီစိတ်ထားမျိုးဟာ ကောင်းသလား? မကောင်းဘူး။ ဒေါသဖြစ်ပြီဆိုရင် ဒီဒေါသဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သည် စိတ်ချမ်းသာမလား စိတ်ဆင်းရဲမလား? - စိတ်ဆင်းရဲမယ်၊ ကောင်း သလား? မကောင်းဘူး။ မကောင်းချင်ရင် မိမိတို့က ဒီလိုကံတွေကို ပြုစုပျိုး ထောင်စဉ်အချိန်မှာ မေတ္တာဓာတ်တွေ ခြံရံပြီး ပြုစုပျိုးထောင်တတ်ဖို့ မလို ဘူးလား? လိုအပ်တယ်။ နောက်တစ်ခု – နံပါတ်ရှစ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သူကတော့ အကောင်းဆုံးပဲ။

အမှတ် (၈) ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ တယောပိ အလောဘာဒယော ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, လောဘာဒယော မန္ဒာ၊ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၉။)

ကံကိုထူထောင်စဉ် အချိန်အခါတုန်းက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက အလောဘ တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ စိတ်ထားတွေလည်း မရှိဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ပဲ လိုချင်တယ်ပေါ့။ဒါထက် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောရရင် - လူ့ဘဝ, နတ်ဘဝ, လူချမ်းသာ, နတ် ချမ်းသာ, ဗြဟ္မာချမ်းသာ စတဲ့ ဒီချမ်းသာတွေကို တွယ်တာတပ်မက်တဲ့စိတ် လုံးလုံး မရှိဘူး။ အဒေါသ - မေတ္တာဓာတ်တွေကလည်း သိပ်အားကောင်း တယ်။ အမောဟ - ဉာဏ်ပညာတွေကလည်း သိပ်အားကြီးတယ်။ ရုပ်တွေ နာမ်တွေကို ထွင်းဖောက်သိတဲ့ဉာဏ်ပညာ, အကြောင်းတရား အကျိုးတရား တွေကို ထွင်းဖောက်သိတဲ့ ဉာဏ်ပညာ, အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဒီရုပ်နာမ် တို့ရဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအခြင်းအရာကို ထိုးထွင်းသိတဲ့ဉာဏ်ပညာ - အဲဒီ ဉာဏ်ပညာတွေကလည်း သိပ်အားကောင်းတယ်၊ အကောင်းချည်းပဲ။ အ ကောင်းတွေချည်းပဲ ခြံရံထားတော့ မကောင်းတဲ့ဘက်က လောဘ, ဒေါသ, မောဟ လုံးလုံးမရှိဘူးတော့ မဟုတ်ဘူး၊ သိပ်အားပျော့နေတယ်။ အဲဒီလို ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တော့ ဘာဖြစ်လဲ?

သော မဟာသံဃရက္ခိတတ္ထေရော ဝိယ အလုဒ္ဓေါ အဒုဋ္ဌော ပညဝါ စ ဟောတီတိ။ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၃၀၉။)

အဲဒီကံက အကျိုးပေးပြီဆိုရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဘာဖြစ်မလဲ? မဟာသံဃရက္ခိတ မထေရ်ကြီးတို့ကဲ့သို့ အလုဒ္ဓ - လောဘမကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရတယ်၊ အဒုဋ္ဌ - ဒေါသမကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရတယ်၊ ပညဝါ - ဉာဏ်ပညာကြီးမားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်ရတယ်။ ဒီနံပါတ်ရှစ်ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အကောင်းဆုံး ဖြစ်မနေဘူးလား? ဖြစ်နေတယ်။

©shwehinthar.com

ဒါကြောင့် ဖြစ်လေရာ ဘဝမှာ လောဘကြီးတာ မကောင်းဘူး၊ ဒေါသ ကြီးတာလည်း မကောင်းဘူး၊ မောဟကြီးတာလည်း မကောင်းဘူး။ ဖြစ်လေ ရာ ဘဝမှာ [ဘဝမှာဆိုတာ လက်ခံဖွယ်ရာရှိလို့ ရှိခဲ့မယ်ဆိုရင်ပေါ့] အလောဘ - လောဘမကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တာ သိပ်ကောင်းတယ်။

ဘယ်သူ့မှ မတွယ်တာဘူးဆိုရင် ဘယ်သတ္တဝါတစ်ဦးဦးကို အကြောင်း ပြုပြီး မိမိမှာ စိတ်ဆင်းရဲမှု ဖြစ်ရဦးမလဲ? မဖြစ်တော့ဘူး၊ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် အပေါ်မှာမဆို မိမိက အဒေါသ မေတ္တာဓာတ်ကို ထားနိုင်တဲ့အတွက် မကျေနပ်ချက်တွေ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ဦးမလား? မဖြစ်တော့ဘူး။ မိမိက အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ ကြီးမားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တဲ့အတွက် ဉာဏ်စခန်းနှင့် ပတ်သက်ရင် မိမိအတွက် လမ်းတွေက အမြဲတမ်း ပွင့်မနေဘူးလား? ပွင့် နေပြီ၊ သိပ်ကောင်းတယ်။

ရှေ့ပိုင်းကပြောခဲ့တဲ့ သောတာနုဂတသုတ္တန်မှာလာတဲ့ ရဟန်းတော်များ လိုပဲ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့တိုင်အောင် ဉာဏ်ပညာ ကြီးမားခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒီလိုသူတော်ကောင်းများအတွက် မဂ်တံခါး ဖိုလ်တံခါး နိဗ္ဗာန်တံခါးကြီး တွေဟာ အမြဲတမ်း ဟင်းလင်းပွင့်နေပါလိမ့်မယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားတော် တွေဟာ တကယ်လက်တွေ့ အောင်အောင်မြင်မြင် ကျင့်သူတို့အဖို့ သိပ်အား ရဖို့ သိပ်ကျေနပ်ဖို့ ကောင်းတယ်၊ တကယ်လက်တွေ့ လာရှုကြည့်စမ်းပါဆိုတဲ့ ဧဟိပဿိကဂုဏ်တော်တွေနှင့် တကယ်ပြည့်စုံတော်မူပါတယ်။

ဒါကြောင့် နံပါတ်ရှစ် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကတော့ အကောင်းစားပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါ တယ်။ မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် အလောဘဓာတ် အဒေါသ ဓာတ် အမောဟဓာတ်တို့ဖြင့် မြှင့်တင်ပေးနိုင်တဲ့အတွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ပေးနိုင်တဲ့အတွက် ဒီလို အဆင့်အတန်းမြင့်မားတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်လာရတာပဲ။ ဒါဟာ မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို မိမိတို့က ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ အတွက် အခြေခံအကြောင်းရင်းတရားပဲ၊ ဒီတရားတွေက မိမိတို့ရဲ့ဘဝတစ်ခု ကို သတ်မှတ်ပေးတယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်ဖို့ ပြောတာပါ၊ အဲဒီတော့ ဒီလောက်နဲ့ သဘောပေါက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရှိချင်လည်း ရှိမယ်၊ သဘော မပေါက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဘုန်းကြီး နည်းနည်းလေး ထောက်ပြမယ်၊ နာမည်ကျော်ဖြစ်တဲ့ **ဥမ္မာဒန္တီ**ကို ကြည့်ပေါ့ —

ဥမ္မာဒန္တီ

ဥမ္မာဒန္တီအမျိုးသမီးလောင်းကလေးကို ကြည့်လိုက်ရင် သူက ဘဝတစ် ခုမှာ ဆင်းရဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ ဆင်းရဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်တော့ ခုလို "ရိုးဂိုး"ပွဲလို ပုံစံမျိုး ဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မှာပေါ့၊ မပြောတတ်ဘူး၊ တောင် ထိပ်ပွဲဆိုတဲ့ ပွဲတစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒီတောင်ထိပ်ပွဲမှာ . . . , သူတို့က ဟို- သေတ္တာအောက်ဆုံးထပ်မှာ ရှိနေတဲ့ အဝတ်အစားတွေကို အကုန်လုံးကို ထုတ်ဝတ်တဲ့ပွဲနဲ့ တူတယ်၊ သူများတွေကနေပြီးတော့ အဲဒီ "ဝတ်ပန်းပုဆိုး"လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ (ခန့်မှန်းကြည့်ရတာပေါ့ ပန်းရောင်လေးနဲ့ တူပါတယ်၊ ဒီ ပန်းရောင်လို) လုံချည်မျိုး အင်္ကျီမျိုးတွေကို ဝတ်ဆင်ကျတော့ ဒီကလေးမ လေးကလည်း ဝတ်ဆင်ချင်တဲ့အတွက် မိဘတွေထံ ပူဆာတယ်၊ မိဘတွေက လည်း အင်မတန် ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ မိဘတွေ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူလိုချင်တဲ့ ဝတ်ပန်းပုဆိုးကို ရှာမပေးနိုင်ဘူး။

"ချစ်သမီး . . . တို့ဟာ အင်မတန် ဆင်းရဲတယ်၊ သမီးလိုချင်နေတဲ့ ဝတ်ပန်းပုဆိုးကို ဝယ်ပေးနိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိကြဘူး"ဆိုပြီး ပြောပြကြတယ်။ ဒါနဲ့ ဒီဝတ်ပန်းပုဆိုးကို ဝတ်ချင်လွန်းတော့ အိမ်တစ်အိမ်သွားပြီး သူဌေးတစ် ဦးထံမှာ ကျွန်ခံရတယ်၊ သူဌေးကလည်း ဘယ်လောက်ညစ်ပတ်သလဲဆိုတော့ သုံးနှစ်ကျွန်ခံမှ ဒီအဝတ်ပေးမယ်တဲ့ - ကဲ- ခက်လိုက်ပုံက၊ သူက ဒီအဝတ်ကို လိုချင်တဲ့အတွက် သုံးနှစ် ကျွန်ခံလိုက်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ သူ့ရဲ့လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို အားရကျေနပ်တဲ့အတွက် သုံးနှစ် မပြည့်ခင်မှာပဲ သူဌေးကလည်း ဒီဝတ်ပန်းပုဆိုးကို ချီးမြှင့်ပေးလိုက်တယ်။ ဒီဝတ်ပန်းပုဆိုးလေးကို ဝတ်မယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ရေဆိပ်ကို ယူသွား ပြီးတော့ ရေဆိပ်မှာ ရေချိုး၊ ပြန်ပြီးတက်မယ်အလုပ် - ကဿပဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့်သားသာဝက ရဟန်းတော်တစ်ပါးကလည်း အဲဒီနေရာကို ကြွလာ တော်မူပြန်တယ်။ အဲဒီရဟန်းတော်ဟာ တောထဲမှာနေရင်းနဲ့ သူခိုးဓားပြ တွေက သင်္ကန်းကို လုယူလိုက်တဲ့အတွက် သင်္ကန်းလုယက်ခံရလို့ သင်္ကန်း မရှိဘူး၊ နီးစပ်ရာ သစ်ခက် သစ်ရွက်ကလေးတွေကို ချိုးပြီးတော့ ကိုယ်မှာ ပတ်ပြီးတော့ ဒီရေချိုးနေတဲ့ ဆိပ်ကမ်းနားကို ကြွလာတော်မူခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒီအမျိုးသမီးကလေးကလည်း ဒီရဟန်းတော်ကလေး အဝတ်မပါ

©shwehinthar.com

ဗလာကိုယ် တည်းဖြင့် ကြွလာတာကို မြင်တော့ စိတ်ထဲမှာ သဒ္ဓါတရားဖြစ်သွားတယ်။ ဒီအမျိုးသမီးကလေးက သဒ္ဓါတရားဖြစ်တာနဲ့ သူ့ရဲ့ ဝတ်ပန်းပုဆိုးလေးကို ထက်ပိုင်းပိုင်းပြီးတော့ တစ်ပိုင်းကို ဒီရဟန်းကို လှူလိုက်တယ်။

လှူလိုက်တဲ့အချိန်အခါမှာ ဒီရဟန်းတော်က သင့်တင့်လျောက်ပတ်တဲ့ နေရာမှာ ဒီဝတ်ပန်းပုဆိုးကလေးကို သွားပြီးတော့ ဝတ်လိုက်တယ်။ တစ်စကို ဝတ်ပြီး တစ်စကို အပေါ်ကနေရုံလိုက်တော့ အသားရောင်နှင့် ဝတ်ပန်းပုဆိုး ရောင်တို့ ဟပ်မိပြီး အလွန်တင့်တယ်စမွယ်သွားတာကို ဒီအမျိုးသမီးကလေး က ဖူးတွေ့နေရတယ်။ ဒီလိုဖူးလိုက်ရတဲ့အခါ ဒီအမျိုးသမီးကလေးရဲ့စိတ်ထဲမှာ အင်မတန် ကြည်နူးသွားတယ်။ နေလုလင်ကဲ့သို့ အင်မတန် အရောင်အဝါ တွေ ထွန်းလင်းတောက်ပနေတာ မြင်ရတော့ စိတ်ထဲ သိပ်ကျေနပ်သွားတော့ ကျန်နေတဲ့ တစ်ပိုင်းကိုပါ ဆက်ပြီးလှူလိုက်တယ်။ လှူပြီးတော့ သူက ဘာ လုပ်သလဲ? သူက ပန်းချီကားချပ်ကလေးတစ်ခုကို ရေးဆွဲပြန်တယ်။ သူရေး ဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်လေးတစ်ခုက ဘယ်လိုလဲ?

ဘန္တေ အဟံ ဘဝေ ဘဝေ ဝိစရန္တီ ဥတ္တမရူပဓရာ ဘဝေယျံ၊

ဘန္တေ - အရှင်ဘုရား . . . ။ **အဟံ** - တပည့်တော်မသည်။ **ဘဝေ ဘဝေ** - ဘဝကြီးငယ် အသွယ်သွယ်၌။ **ဝိစရန္တီ** - ကျင်လည်ကျက်စား လှည့်လည် သွားလာခဲ့ရသည်ရှိသော်။ **ဥတ္တမရူပဓရာ** - အသာဆုံး အမြတ် ဆုံးဖြစ်တဲ့ ရုပ်အဆင်းကို ဆောင်နိုင်တဲ့ အမျိုးကောင်းသမီးသည်။ **ဘဝေယျံ** - ဖြစ်ရပါလို၏။

"အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ရုပ်အဆင်းကို ဆောင်နိုင်တဲ့ အမျိုးသမီး ဖြစ်ပါရစေ" - သံသရာခရီးကျင်လည်စဉ်အခါမှာ ကံကို ထူထောင်စဉ်အခါမှာ ဘာတွေခြံရံနေသလဲ? လောဘ လောဘ – အင်မတန် ရုပ်ရည်ချောမောလှပ တဲ့ အမျိုးသမီးဘဝကို တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ လောဘ မခြံရံထားဘူးလား? ခြံရံတယ်။ ပရမတ္ထသစ္စာနယ်ဘက်က ပြောတော့ အဲဒီလို အလွန်ချောမောလှပတဲ့ အမျိုးသမီးဆိုတာ ရှိသလား? မရှိဘူး၊ အလွန်ချောမောလှပတဲ့ အမျိုး သမီးလို့ အသိမှားနေတဲ့ သဘောကလေးက **အဝိဇ္ဇာ**, အဝိဇ္ဇာ ခြံရံထားတယ်။

အဲဒီအမျိုးသမီးဘဝကို လှမ်းပြီး တွယ်တာတပ်မက်နေတဲ့ သဘောက လေးက **တဏှာ**၊ စိတ်ကပ်ပြီး စွဲနေတဲ့သဘောက ဥပါဒါန်၊

ဒီအဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန် သုံးခု ခြံရံပြီးတော့ ရဟန်းတော်တစ်ပါးအား ဝတ်ပန်းပုဆိုးကို လှူဒါန်းခြင်းဆိုတဲ့ ကုသိုလ်စေတနာ သင်္ခါရတရားတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တယ်။

ဒါလောက်နဲ့ ရပ်သွားရင်တော့လည်း အတော်သားပဲ၊ သူက မရပ်သေး ဘူး၊ ကျေနပ်ပုံ မရဘူး။ ဘယ်လိုကြောင့်များ သူ့စိတ်ထဲက တော်တော်ကလေး နာကြည်းထားသလဲ မပြောတတ်ဘူး၊ ထပ်ပြီး ဆုတောင်းပြန်တယ်။

မံ ဒိသွာ ကောစိ ပုရိသော သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ မာ အသက္ခိ၊

(ဇာတက-၄-၅-၂၂၇။)

မံ - ဘုရားတပည့်တော်မကို။ **ဒိသွာ** - မြင်တွေ့ခဲ့ရသည်ရှိသော်။ **ကောစိ ပုရိသော** - တစ်စုံတစ်ယောက်သော ယောက်ျားသည်။ **သကဘာဝေန** - မိမိ၏ စိတ်သဘော အလိုဆန္ဒအားဖြင့်။ **သဏ္ဌာတုံ** - ရပ်တည် နေနိုင်သောငှာ။ **မာ အသက္ခိ** - မစွမ်းနိုင်ပါစေသတည်း။

ဟော – "တပည့်တော်မကို မြင်တဲ့ယောက်ျားတိုင်း ဘယ်ယောက်ျား မဆို မိမိရဲ့စိတ်သဘောအလိုအတိုင်း ရပ်တည်နေခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်တဲ့ အမျိုး သမီး ဖြစ်ပါရစေ"တဲ့၊ ဘာပြောလိုတာလဲမေးတော့ သူ့ကိုမြင်လို့ရှိရင် မြင်တဲ့ ယောက်ျားတိုင်း အကုန်လုံး ရူးပါစေတဲ့ - ဟော - ယောက်ျားတွေကို သူက ဘယ်လောက်စိတ်နာထားသလဲ မပြောတတ်ဘူး။ နောက်တစ်ခု –

မယာ အဘိရူပတရာ နာမ အညာ မာ ဟောတု။ (ဇာတက-၄-၅-၂၂၇။)

မယာ - ဘုရားတပည့်တော်မထက်။ **အညာ** - အခြားတစ်ပါးသော။ **အဘိရူပတရာ နာမ** - အလွန်သာလွန်၍ ရုပ်အဆင်းလှပတဲ့ အမျိုးသမီး မည်သည်။ **မာ ဟောတု** - မဖြစ်ပါစေသတည်း။

"လောကမှာ တပည့်တော်မထက် ပိုပြီးလှပတဲ့အမျိုးသမီး တစ်ယောက် မှ မရှိပါစေနဲ့"တဲ့ - ဟော- ခက်ပုံက ဆုတောင်းပုံကြည့်-

©shwehinthar.com

ဒီတော့ သူ့ရဲ့ ဆု တောင်းခန်းလေးကို ကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် လောဘတွေက သိပ်အားကောင်း တယ်၊ သူတစ်ပါးတွေအပေါ်၌ အသာယူလိုတဲ့ မာနတရားတွေကလည်း အား မကောင်းဘူးလား? အားကောင်းတယ်။ ယောက်ျားတွေအပေါ်၌ မေတ္တာ ဓာတ်ကော ရှိသလား? မရှိဘူး၊ ဒီကောင်တွေ အကုန်လုံး ရှုံးပါစေဆိုတဲ့ စိတ်ထား ရှိနေတယ်။

ဒီတော့ အဲဒီလို လောဘ, ဒေါသ, မောဟတွေခြံရံပြီးတော့ ဒီကံတစ်ခု ကို ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ဘာဖြစ်လာသလဲ? ဘဝတစ်ခုမှာ သူ ဥမ္မာဒန္တီ လာပြီးဖြစ်ရတယ်။ ဥမ္မာဒန္တီ ဖြစ်ရတဲ့အခါကျတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားအလောင်း သိဝိမင်းကြီး အဝင်အပါ ဖြစ်တဲ့ ယောက်ျားတွေ အကုန် လုံး ရှုံးမကုန်ဘူးလား? ရှုံးကုန်ရတယ်။ အလှဆုံးတော့ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါဟာ သူရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ပဲ။ ဒီလိုပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ရေးဆွဲပြီး တဲ့အခါ ရေးဆွဲထားတဲ့အတိုင်းပဲ ဒီကံလေးက ရင့်ကျက်လို့ အကျိုးပေးလိုက် တဲ့အခါ ရုပ်လုံးပေါ်လာတဲ့ ပန်းချီကားချပ်ကို ကြည့်လိုက်တော့ ဥမ္မာဒန္တီဆိုပြီး အလှဆုံးအမျိုးသမီးတော့ လာပြီးဖြစ်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ကိုမြင်တဲ့ ယောက်ျား အားလုံး ရှုံးမသွားရဘူးလား? ရှုံးသွားရတယ်။ ဘာများဆိုင်သလဲ? ဒီဆုမျိုး တောင်းသင့်သလား စဉ်းစားကြည့်စမ်းပါဦး။ သူဟာ ယောက်ျားတစ်ယောက် နှစ်ယောက် အပေါ်မှာ စိတ်နာတာတော့ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ဒါပေမဲ့ - သူ့ကို မြင်တဲ့ယောက်ျားတိုင်းက ရှုံးပါစေဆိုတဲ့ ဆုမျိုးကိုတော့ တောင်းသင့်သလား? စဉ်းစားကြည့်ပေါ့၊ ကိုယ့်ကိုအကြောင်းပြုပြီး သူတစ်ဘက်သားတွေ ရှုံးသွား ရတယ်ဆိုတော့ ကောင်းပါ့မလား? စဉ်းစားကြည့်, စဉ်းစားကြည့်။

ထမင်းစားတာတောင်မှ မိမိသဘောအရ မတည်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရ တယ်ဆိုတာက ထမင်းစားတာတောင်မှ ထမင်းလုတ်ကို ပါးစပ်ထဲ မသွင်းဘူး၊ သူ့မြင်တာနဲ့ ထမင်းလုတ်ကို နဖူးကို သွားပြီးထည့်တဲ့သူက ထည့်, နားရွက် ထဲ သွားထည့်တဲ့သူက ထည့်, နှာခေါင်းထဲ ထည့်တဲ့သူက ထည့်, ဆံပင်ထဲ ထည့်တဲ့သူက ထည့် ဖြစ်ကုန်တယ်၊ ကိုယ့်သဘောအတိုင်းကို စိတ်ကို ဆောက် တည်နိုင်တဲ့ စွမ်းအားမရှိတော့ဘူး။ နောက်တစ်ခု —

သူ့ထက်သာလွန်လှတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော့ကော ဘာဖြစ်ဦးမှာလဲ? ကြည့်- စိတ်များဆန်းကြယ်ပုံ ပြောပါတယ်၊ "သူ့ထက် သာလွန်လှပနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် လည်း မရှိပါစေနဲ့"- တဲ့ ဒီဆုကို တောင်းပြန်တယ်၊ သူရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီ ကား တစ်ချပ်ပဲ။

ဒီကံက အကျိုးပေးတော့ သူမျှော်လင့်တောင့်တတဲ့ ပုံစံလေးတော့ ပေါ် မလာဘူးလား? ပေါ်လာပြီ၊ ပေါ်လာတော့ ဘာထူးသလဲ? စဉ်းစားကြည့်စမ်း၊ ဘာထူးသလဲ? သိဝိမင်းကြီး ရှုံးတာ ထူးတယ်၊ မြင်တဲ့ယောက်ျားတွေ ရှုံးတာ ထူးတယ်၊ ဒါလောက်ပဲ။ သူ့ထက်ပိုပြီး လှပတဲ့သူလည်း မရှိစေချင်ပြန်ဘူး။ ကိုယ့်ထက်သာ မနာလိုတဲ့ ဣဿာတရား ခြံရံပြီးတော့ ကံကို ထူထောင်ခဲ့တဲ့ အတွက် ဒီကံက အခြွေအရံနည်းပါးခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးတရားတွေကို ရအောင် ရွက်ဆောင်ပေးပြန်တယ်၊ ဘုန်းကံနည်းပါးသူ ဖြစ်အောင် ရွက်ဆောင်ပေးကြ ပြန်တယ်။ ဒီစိတ်ဓာတ်အမျိုးမျိုးတွေက သူ့ကို သိဝိဘုရင်ကြီးရဲ့ မိဖုရားကြီး မဖြစ်အောင် လမ်းလွှဲပေးလိုက်ကြတယ်။

ဒါပေမဲ့ တစ်ဘက်က သူပြုစုခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံကြောင့် သူ့အဆင်း လှတော့ နောက်ဆုံး အဲဒီဘဝမှာ အဘိပါရက စစ်သူကြီးပေါ့လေ, စစ်သူကြီး ရဲ့ကတော်တော့ ဖြစ်ရပါတယ်၊ ဒါလောက်ပဲ။ ဒီထက် ပိုလွန်တဲ့ အကျိုး တရားတွေ သူ့မှာ ဘာရဦးမလဲ? မရနိုင်ပါဘူး။

ဒါကြောင့် ခုလိုအချိန်အခါမှာ မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကလေးတွေကို မိမိ တို့က ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ လိုတယ်။ ဒီလို ဆုတောင်းလို့ ဒီလိုကောင်းမှု ကုသိုလ်ပြုပြီး ဒီလို ပန်းချီကားတစ်ချပ် ရေးဆွဲခဲ့ရင် ဒီလိုပုံစံအတိုင်းတော့ မပေါ်နိုင်ဘူးလား? ပေါ်နိုင်ပါတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? သက္ကာယဒိဋ္ဌိခေါ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ "တောက်"ကြီးတစ်ခုကို လည်ပင်းမှာ ဆွဲထားတယ်၊ တဏှာတည်း ဟူသောကြိုးဖြင့်လည်း ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ပြီးတော့ ခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ ချည်တိုင် မှာ ချည်ထားတယ်။ ချည်ထားတဲ့အတွက် ဒီသတ္တဝါက ဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်ရင် ဘာသာလုပ်နိုင်မလဲ? ခန္ဓာငါးပါးပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင်နှင့် လုပ် နိုင်ခဲ့ရင်တော့ အင်မတန်လှပတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးတော့ ဖြစ်လာမယ်၊ ဒါလောက်ပဲ၊ ဒီထက်တော့ မပိုနိုင်တော့ဘူး — နောက်ဆုတောင်းကလေး တစ်ခုကို ကြည့်ကြစို့၊ နာမည်ကျော်ဖြစ်တဲ့ ပဘာဝတီတို့ရဲ့ ဆုတောင်းခန်းကလေးပဲ -

©shwehinthar.com

မင်းကုသ နှင့် ပဘာဝတီ

ပဘာဝတီနှင့် မင်းကုသအကြောင်းပဲ။ ပဘာဝတီကို ကြည့်လိုက်မယ် ဆိုလို့ရှိရင်တော့ (၁၂)တောင်တိုက်ခန်းမှာ ဘာဖြစ်သလဲ? မီးမထွန်းပဲနဲ့ လင်းတယ်တဲ့၊ ဒီပရိသတ်ထဲမှာတော့ ဒီလိုပုံစံမျိုး ပါပုံတော့ မရဘူး။ ဒီတော့ သူရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ကြည့်ပေါ့၊ ဘဝတစ်ခုမှာ သူတို့ဟာ ဗာရာဏသီရဲ့ မြို့တံခါးရွာကလေးမှာ နေထိုင်ကြတယ်။ အဲဒီရွာကလေးမှာ အထက်လမ်းမ အောက်လမ်းမဆိုပြီးတော့ လမ်းမကြီးနှစ်ခုရှိတယ်။ ပဘာဝတီ အလောင်းနဲ့ မင်းကုသအလောင်းတို့ဟာ လမ်းတစ်လမ်းစီ နေကြတယ်။ မင်းကုသအလောင်းတို့မှာ ညီအကိုနှစ်ယောက်ရှိကြတယ်။ အမျိုးချင်း ဆက် လိုက်တော့ မင်းကုသအလောင်းရဲ့ အကိုတော်နှင့် ပဘာဝတီအလောင်းကို အကြောင်းဆက်ကြတယ်။ ဆက်လိုက်တဲ့အခါ တစ်နေ့ အင်မတန် အရသာ ရှိတဲ့မုန့်တစ်ခုကို ပြုလုပ်ကြတယ်၊ ဘာမုန့်ရယ်လို့တော့ စာထဲမှာ ဖော်မပြဘူး။ အင်မတန် အရသာရှိတဲ့ မုန့်တစ်ခုကို စီမံပြီးတော့ စားကြ သောက်ကြတော့ ဘုရားအလောင်းဖြစ်တဲ့ မင်းကုသအလောင်း ညီငယ်က အဲဒီအချိန်မှာ အလုပ် သွားနေတယ်။ သူ့အတွက် မုန့်ဝေစုကို ချန်ထားကြတယ်၊ ကျန်တာကို စား လိုက်ကြတယ်။

စားလည်းပြီးရော - အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတစ်ပါးက ဆွမ်းခံရပ်လာတယ်။ ရပ်လာတော့ ညီငယ်အတွက် ချန်ထားတဲ့မုန့်ကို သဒ္ဓါတရားနဲ့ အကိုရဲ့ဇနီး ဖြစ်တဲ့ မရီးဖြစ်သူ ပဘာဝတီအလောင်းကနေ ယူပြီးတော့ လောင်းလိုက်တယ်၊ လောင်းပြီးစပဲ ရှိသေးတယ်၊ ခုနက မင်းကုသအလောင်းဖြစ်တဲ့ ညီငယ်က လည်း ပြန်ရောက်လာတယ်။ မင်းကုသအလောင်းက ပြန်လာတဲ့ အချိန်အခါ ကျတော့ သူ့အတွက်ချန်ထားတဲ့မုန့်ကို လှူလိုက်တယ်ဆိုတဲ့ သတင်းစကားကို ကြားလိုက်တော့ ဒေါသတကြီးနဲ့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသပိတ်ထဲကနေ ချက်ချင်း ပြန်ယူလိုက်တယ်။

ကောင်းမှုကုသိုလ်တစ်ခု ပြုစဉ်အချိန်အခါမှာ သူ့ဘက်က ဘာဖြစ် သလဲ? ဒေါသ ခြံရံတယ်၊ ဒါလေးကို သဘောပေါက်ပါ။ အဲဒီတော့ မရီးလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် (အကိုရဲ့ဇနီး) ပဘာဝတီအလောင်းကလည်း မကျေနပ်ဘူး၊ မကျေနပ် တော့ သူ့မိခင်အိမ်ပြန်ပြီးတော့ အင်မတန် ကောင်းပေ့ဆိုတဲ့ ထောပတ်တွေ ယူလာတယ်၊ စကားပန်းပွင့်အဆင်းလို့ စာထဲမှာတော့ ဖော်ပြထားတယ်။ ခန့် မှန်းကြည့်ရတာတော့ ဘုန်းကြီးတို့ခေါ်တဲ့ စကားဝါပန်းလို့ ယူဆရပါတယ်။ အဲဒီ စကားဝါပန်းအဆင်းနှင့် တူတဲ့ အင်မတန်ကောင်းမွန်တဲ့ ထောပတ်တွေ ယူလာပြီး အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့ သပိတ်ထဲကို လောင်းလှူလိုက်တယ်။

ထောပတ်တွေကို အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့ သပိတ်ထဲ လောင်းထည့်လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ထောပတ်တွေက အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့ ဘုန်းကံကြောင့်လည်း အကြောင်းတစ်ခု ပါပါလိမ့်မယ်၊ သူ့ရဲ့ ကုသိုလ်စိတ်စေတနာကလည်း ပါပါ လိမ့်မယ်၊ ထောပတ်တွေက အရောင်တဖျတ်ဖျတ်နဲ့ ထွက်လာတယ်။ အဲဒီ အချိန်အခါမှာ သူက သဒ္ဓါတရားဖြစ်ပြီးတော့ ဒီဆုကို တောင်းတယ်၊ အဲဒါ လေးကိုကြည့်ပါ။ - သူရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်က ဘယ်လိုလဲ?

ဘန္တေ ဣမိနာ ဒါနဗလေန နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ မေ သရီရံ ဩဘာသ-ဇာတံ ဟောတု၊ (ဇာတက-ဋ္ဌ-၅-၃၀၆။)

ဘန္တေ - အရှင်ဘုရား . . . ။ **ဣမိနာ ဒါနဗလေန -** ဤဒါနကုသိုလ်ကံ စေတနာ၏စွမ်းအားကြောင့်။ **နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ -** ဖြစ်လေရာ ဖြစ်လေရာ ဘုံဌာနၥ်။ **မေ -** ဘုရားတပည့်တော်၏။ **သရီရံ -** ခန္ဓာအိမ်သည်။ **ဩဘာသဇာတံ -** အရောင်အလင်း ထွက်ပေါ်၍လာသည် (ဝါ) အရောင်အလင်း ဖြစ်ပေါ်၍လာသည်။ **ဟောတု -** ဖြစ်ပါစေသတည်း။

"ဒီဒါနကုသိုလ်ရဲ့ စွမ်းအားကြောင့် ဘုရားတပည့်တော် ဖြစ်လေရာဌာန ဘုံဘဝမှာ ဘုရားတပည့်တော်မရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်မှ အရောင်အလင်းတွေ ထွက် ပေါ်လာပါစေသတည်း"လို့ - ဒီဆုကို တောင်းတယ်။

အရောင်အလင်း ထွက်ပေါ်လာတဲ့ အမျိုးသမီးဘဝလို့ အသိမှားနေတဲ့ သဘောက အဝိဇ္ဇာ, ထိုအမျိုးသမီးဘဝကို တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ သဘော လေးက တဏှာ, စိတ်ကပ်ပြီး စွဲနေတဲ့သဘောလေးက ဥပါဒါန်၊ ဒီအဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန် သုံးခု ခြံရံပြီးတော့ ဒါနတစ်ခုကို ပြုလိုက်ပြီ၊ ဒါနကုသိုလ် စေတနာ သင်္ခါရအုပ်စုကို ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တယ်၊ ပြုစုပျိုးထောင်ပြီးတော့ ဒါလောက်နှင့်ပဲ ရပ်သွားသလား? - မရပ်သေးဘူး။ အရောင်အလင်းတော့ ထွက်ပါရဲ့ သူက အကျည်းတန်အရုပ်ဆိုးနေရင် ပုံစံက သိပ်ကျမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သူက ဆက်ပြီးတော့ ဘာဆုကိုတောင်းသလဲ?

ဥတ္တမရူပဓရာ စ ဘဝေယျံ၊ (ဇာတက-ဋ္ဌ-၅-၃၀၆။)

©shwehinthar.com

ဥတ္တမရူပဓရာ စ - အသာဆုံး အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ ရုပ်အဆင်းကို ဆောင်နိုင်တဲ့ အမျိုးသမီးသည်လည်း။ **ဘဝေယျံ** - ဖြစ်ရပါလို၏။

အလှဆုံးဖြစ်တဲ့ အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ရုပ်အဆင်းကို ဆောင် ထားနိုင်တဲ့အမျိုးသမီး ဖြစ်ရပါလို၏၊ ဟော- ထပ်ဆင့်ပြီး ဆုတောင်းလိုက် တယ်၊ "မြရာမှာ သံပတ်, တင်းရာမှာ သပ်ပင်း" လိုက်တယ်၊ သေချာသထက် သေချာအောင် ထပ်ပြီး ဆုတောင်းလိုက်တယ်။ အဲဒီလို ဆုတောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေ ဒီထဲမျှား ပါမျှားပါနေမလား? ကဲ - ကြည့်ဦး၊

ဣမိနာ စ မေ အသပ္ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ဧကဋ္ဌာနေ ဝါသော မာ အဟောသိ။ (ဇာတက-၄-၅-၃၀၆။)

မေ - ဘုရားတပည့်တော်မအား။ **ဣမိနာ စ အသပ္ပုရိသေန** - ဤ မသူတော်နှင့်။ **သဒ္ဓိံ** - အတူတကွ။ **ဧကဋ္ဌာနေ** - တစ်ခုသောနေရာအရပ်၌။ **ဝါသော** - နေထိုင်ရခြင်းသည်။ **မာ အဟောသိ** - မဖြစ်ပါစေလင့်။

ဒီမသူတော်နှင့် တပည့်တော်မ နေရာဒေသ အရပ်တစ်ခုမှာ အတူတကွ နေထိုင်မှု မဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ဒီဆုကို တောင်းပြန်တယ်။ အဲဒီဆုကို တောင်း နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ်သူလဲလို့ ပြန်ကြည့်လိုက်ပြန်တော့လည်း ယသောဓရာ ထေရီအလောင်းပါပဲ – သူ မကျေနပ်ချက်တွေ တစ်ပုံကြီးရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က လည်း ဘယ်သူလဲလို့မေးတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားအလောင်း (မင်းကုသ အလောင်း)ပဲ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဟို-တစ်ချိန် လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းကာလ တုန်းက သုမိတ္တာအမည်ရှိတဲ့ အမျိုးကောင်းသမီးတစ်ဦးအဖြစ်နဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားအလောင်းရဲ့ မြောက်သားတော်အဖြစ် သူက ဆုတောင်းပန်ထွာခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ ခုတစ်ချိန် မကျေနပ်ချက်တွေ အားကောင်းလာတော့ ဘာဖြစ်ပြန် သလဲ၊ "ဒီမသူတော်နဲ့ တစ်နေရာတည်းမှာ ဘယ်တော့မှ မနေထိုင်ပါရစေနဲ့" တဲ့ ဒီဆုကို ပြန်တောင်းပြန်တယ် – စိတ်ဓာတ်ကလေးတွေ မဆန်းကြယ် ဘူးလား? သိပ်ဆန်းကြယ်တယ်။

စိတ်ဓာတ်ကလေးတွေ ဆန်းကြယ်တဲ့အတွက် ကံကလေးတွေက ဆန်း ကြယ်သွားတယ်၊ ကံဆန်းကြယ်တဲ့အတွက် အကျိုးပေးတွေ ဘယ်လိုဖြစ်လာ မလဲ? အကျိုးပေးတွေလည်း ဆန်းကြယ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ ဒီဆုတောင်း ချက်ကို ဘေးက မတ်လို့ခေါ်မယ်ထင်တယ်- မင်းကုသအလောင်းက ကြား လိုက်တော့ ဘာလုပ်သလဲ? သူ့အတွက် မုန့်ကို မစားဘဲနဲ့ သူလောင်းထား တဲ့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့ သပိတ်ထဲမှာ တည်ရှိနေတဲ့ ထောပတ်တွေအပေါ်မှာ သူ့မုန့်တွေ သွားပြီး အပေါ်က ထပ်ဆင့် လောင်းလှူလိုက်တယ်။ လောင်းလှူ ပြီးတော့ သူက ဘာဆုတောင်းပြန်သလဲ? သူရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကား တစ်ချပ်ကို ကြည့်ပါ –

ဘန္တေ ဣမံ ယောဇနသတေ ဝသန္တိမ္ပိ အာနေတွာ မမ ပါဒပရိစာရိကံ ကာတုံ သမတ္ထော ဘဝေယျံ။ (ဇာတက-၄-၅-၃၀၆။)

ဘန္တေ - အရှင်ဘုရား . . . ။ **ယောဇနသတေ** - ယူဇနာတစ်ရာ ကွာခြားတဲ့အရပ်၌။ **ဝသန္တိမ္ပိ** - နေထိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ **ဣမံ** - ဤ အမျိုးသမီးကို။ **အာနေတွာ** - ဆောင်ယူနိုင်၍။ **မမ** - ဘုရားတပည့်တော် ၏။ **ပါဒပရိစာရိကံ** - ခြေရင်းအလုပ်အကျွေးကို။ **ကာတုံ** - ပြုခြင်းငှာ။ **သမတ္ထော** - စွမ်းနိုင်သော ယောကျ်ားသည်။ **ဘဝေယျံ** - ဖြစ်ရပါလို၏။

ဟော - သူက ဒီဆုတောင်းပြန်တယ်၊ အရှင်ဘုရား . . . ဒီအမျိုးသမီး ဟာ ယူဇနာတစ်ရာ ကွာဝေးတဲ့ နေရာမှာ ရှိချင်လည်းရှိပါစေ၊ ယူဇနာတစ်ရာ ဝေးကွာနေတဲ့နေရာမှာ နေထိုင်နေတဲ့ ဒီအမျိုးသမီးကို တပည့်တော် ဆောင် ယူပြီးတော့ တပည့်တော်ရဲ့ ခြေရင်းအလုပ်အကျွေးအဖြစ် ပြုလုပ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်တဲ့ ယောကျ်ားတစ်ယောက် ဖြစ်ရပါလို၏။ – ဒီဆုကို တောင်းပြန် တယ်။ ပဘာဝတီအလောင်းဖြစ်တဲ့ အမျိုးသမီးကို အလိုရှိတဲ့ စိတ်ဓာတ်နှင့် သူက ကံကို ထူထောင်ပြန်တယ်။

တောင်းတဲ့ဆုတွေဟာ မပြည့်ဘူးလားဆိုတော့ ပြည့်ကြတယ်၊ ဘာ ကြောင့်လဲ? အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည့်လိုက်တော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ကိလေ သာ အာသဝေါ ကင်းစင်နေတဲ့ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်တယ်၊ သိပ် ပြီး အဆင့်အတန်း မြင့်တယ်။ အလှူပေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မကျေနပ်ချက်တွေ ရှိတာ မှန်ကြပေမယ်လို့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌ မကျေနပ် မှုကတော့ မရှိကြဘူး၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်မှာတော့ စိတ်ဓာတ်တွေက ဖြူစင် သန့်ရှင်း ကြည်လင်လျက်ပဲ ရှိကြပါတယ်။ ပြီးတော့ သူတို့နှစ်ဦးလုံးဟာ သီလ စင်ကြယ်နေတဲ့ သူတော်ကောင်းတွေလည်း ဖြစ်ကြတယ်။ တရားသော နည်း လမ်းအားဖြင့် ရှာဖွေရရှိတဲ့ လှူဖွယ်ဝတ္ထု ပစ္စည်းစုကလည်း ဖြစ်နေကြပြန် တယ်။ ဒီလိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကိုပြုပြီး ဒီလိုဆုကိုတောင်းရင်

©shwehinthar.com

ဒီလိုအကျိုးတရားတွေရနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ကံ-ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်မှုတွေကလည်း ရှိနေကြတယ်။ ဒီအကြောင်းအင်္ဂါရပ်ကလေးတွေက စုံညီနေတော့ သူတို့တောင်း တဲ့ဆု မပြည့်ဘူးလား? ပြည့်လာကြတယ်။

ဣဇ္ဈတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော စေတောပဏိဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ = သီလ စင်ကြယ်နေသည့်အတွက်ကြောင့် သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ရဲ့တောင့်တချက် ဟူသမျှသည် မချွတ်ဧကန် ပြီးစီးတတ်တယ် - ဆိုတဲ့ဒေသနာတော်နှင့် အညီ တောင်းတဲ့ဆုတွေ ပြည့်စုံလာကြတယ်။ ပဘာဝတီကလည်း တစ်ဆယ့်နှစ် တောင်တိုက်ခန်းမှာ မီးမထွန်းဘဲလင်းတဲ့ အမျိုးကောင်းသမီးတစ်ဦး ဖြစ်လာ ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လို့ တစ်ချိန်မှာ မင်းကုသအလောင်းရဲ့ ဘုန်းကံကြောင့် မင်းကုသအလောင်းရဲ့ ခြေရင်းအလုပ်အကျွေး လာပြီးတော့ ဖြစ်ရပြန်တယ်။ ဖြစ်ပေမဲ့ သူတို့ ဘာဖြစ်နေကြသလဲ?

တတ္ထ ယံ သော ကုဒ္ဒေါ ဂန္တွာ ပူဝံ ဂဏှိ၊ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မဿ ဝသေန ဝိရူပေါ အဟောသိ။ (ဇာတက-ဋ္ဌ-၅-၁၀၆။)

တစ်ချိန်မှာ မင်းကုသအလောင်းကို ပြန်ကြည့်လိုက်တော့ —

သော = ထိုမင်းကုသအလောင်းသည်။ **ကုဒ္ဒေါ** = အမျက်ထွက်ခဲ့ သည်ဖြစ်၍။ **ဂန္တွာ** = သွား၍။ **ပူဝံ** = အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ သပိတ်ထဲ၌ တည်ရှိတဲ့မုန့်ကို။ **ဂဏှိ** = ယူခဲ့လေပြီ။

သူ့အတွက် မုန့်တွေ လှူရကောင်းလားဆိုပြီး ဒေါသထွက်ပြီးတော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့ သပိတ်ထဲမှာ တည်ရှိနေတဲ့ မုန့်ကို ပြန်ယူလိုက်တယ်။

တဿ = ထိုမင်းကုသအလောင်း၏။ **ပုဗ္ဗကမ္မဿ** = ရှေးကံ၏။ **ဝသေန** = စွမ်းအားကြောင့်။ **ဝိရူပေါ** = အဆင်းမလှတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **အဟောသိ** = ဖြစ်ခဲ့ရလေပြီ။

သူဒါနပြုစဉ် အချိန်အခါတုန်းက သူ့ရဲ့ဒါနကံကလေးကို ပြန်ပြီးဆန်း စစ်ကြည့်လိုက်တော့ ဒေါသတွေ ခြံရံမထားဘူးလား? ခြံရံထားတယ်။ အရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအပေါ်မှာ မကျေနပ်ချက်တွေက သိပ်အားမကောင်းပါဘူး၊ အရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင် အပေါ်မှာတော့ စိတ်ဓာတ်တွေက ကြည်လင်လျက်ပဲ ရှိပါတယ်။ မရီးလုပ်သူအပေါ်၌သာ မကျေနပ်ချက်တွေက သိပ်ပြီးတော့ အားကောင်းနေတယ်၊ ဒေါသတွေက သိပ်ခြံရံထားတယ်။ အဲဒီဒေါသတွေ ခြံရံပြီးတော့မှ သူက ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်တော့ - ဒေါသကြီးတဲ့ ဒေါသ ဓာတ်တွေ ခြံရံထားတဲ့ စိတ်ထားနှင့် ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့အတွက် ဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘာဖြစ်ရသလဲ?

ဒီကံက ရင့်ကျက်လာလို့ အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်လာတဲ့ဘဝမှာ အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးရတယ်။ အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးရုံတင်လားဆိုတော့ မဟုတ်သေးဘူး၊ ဘာတွေဖြစ်ရသလဲ? စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရပြန်တယ်၊ စိတ် ချမ်းချမ်းသာသာ မနေရဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ? ပဘာဝတီအပေါ် အစွဲကြီး စွဲပြီး ဒုက္ခတွေ အကြီးအကျယ်ရောက်ခဲ့တယ်၊ သောကတွေ အကြီးအကျယ် ရောက်ခဲ့ရတယ်။ အကယ်၍သာ ဒီလိုဒေါသဓာတ်တွေ ခြံရံပြီးတော့ ကံတစ် ခုကို မပြုစု မပျိုးထောင်ခဲ့ဘူးဆိုရင် ဒီလို စိတ်ဆင်းရဲတဲ့ ဒုက္ခတွေနှင့် တွေ့ပါ့ မလား? မတွေ့နိုင်ဘူး၊ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းချီပြီး ပါရမီဖြည့်နေတဲ့ သူတော်ကောင်းအချင်းချင်း ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ တစ်ချိန်မှာ အကြောင်းမလှတဲ့အခါကျတော့ စိတ်ဓာတ်တွေ က ဖောက်ပြန်ပြီး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆုတောင်းကလေးတွေ ကြားထဲမှာ မှား သွားကြတယ်၊ ဒါကြောင့် ခုကာလမှာ နည်းနည်းဆန်းစစ်ကြည့်စမ်းပါ၊ တချို့ သားသမီးတွေ - တချို့မိဘတွေ — သားသမီးတွေကို ဆိုဆုံးမလို့မရတဲ့အခါ မိဘတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ တစ်ခါတစ်လေ ဘာဖြစ်တတ်ကြသလဲ? ကြိမ်ဆဲတဲ့ သဘောကလေးတွေ ရှိလာတတ်ကြတယ်၊ "နင်တို့နှင့် ဒီဘဝပဲ တွေ့ပါရစေ၊ နောက်ထပ် ဘယ်တော့မှ မတွေ့ပါရစေနဲ့" စသည်ဖြင့် ပြောတတ်ကြတယ်၊ ဒီလိုစိတ်ထားမျိုး ခြံရံပြီးတော့ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကို ပြုခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒီကံက အကျိုးပေးပြီဆိုရင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တွေ့ကြုံတဲ့ အခါ ဘာဖြစ်မလဲ၊ လာပြီ —

ပုဗ္ဗပတ္ထနာယ သာ စ တံ န ဣစ္ဆိ။ (ဇာတက-ဋ္ဌ-၅-၁၀၆။)

သာ စ = ထိုပဘာဝတီသည်လည်းပဲ။ **ပုဗ္ဗပတ္ထနာယ** = ရှေးဘဝက တောင့်တခဲ့တဲ့ ဆုထူးကြောင့်။ **တံ** = ထိုမင်းကုသကို။ **န ဣစ္ဆိ** = အလိုမရှိ ခဲ့ပေ။

©shwehinthar.com

ရှေးဘဝတုန်းက, သူက ကံကိုပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အခါတုန်းက မင်းကုသ အပေါ်မှာ လိုလားတောင့်တတဲ့ စိတ်ထားနှင့် ပြုခဲ့သလား? မပြုခဲ့ဘူး၊ မလိုလားမတောင့်တတဲ့ မတွေ့ရ မကြုံရ မဆုံရလိုတဲ့စိတ်ထားနှင့် ဒီကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့အတွက် ဒီကံက ရင့်ကျက်လာလို့ အကျိုးပေးလာတဲ့ ဘဝမှာ မင်းကုသကို မြင်တာနဲ့ ဘာဖြစ်သွားသလဲ? စိတ်ဓာတ်တွေ အကြီး အကျယ် ကျဆင်းသွားပြီးတော့ လန့်တောင် လန့်သွားတယ်။ လန့်သွားရုံတင် မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ရဲ့ မိဘရပ်ထံဖြစ်တဲ့ မဒ္ဒရာဇ်တိုင်းကို ပြန်ပြေးတော့တာပဲ။ ဒီလို ယောကျ်ားအနားမှာ တစ်ခဏမျှ နေချင်တဲ့ စိတ်ဆန္ဒ မရှိဘူး။ ဒါဖြင့်ရင် ဒီလိုယောကျ်ားအနားမှာ မခွဲရက် မခွာနိုင်ဖြစ်နေတာတွေ ဘာဖြစ်လို့လဲ? ဟော- အဖြေပေါ်လာပြီ၊ ခွဲချင်တဲ့စိတ်ဓာတ်နှင့် ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ရင် ခွဲနိုင်မလား, မခွဲနိုင်ဘူးလား? ခွဲနိုင်တယ်။ မခွဲချင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်နှင့် ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ရင်တော့ ခွဲနိုင်ဦးမလား? ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့ အချိန် အခါမှာ မခွဲနိုင်ဘူး၊ မင်းကုသကိုပဲ ကြည့်ပါ။ သူက ကံကို ထူထောင်ခဲ့စဉ်က ပဘာဝတီအပေါ်မှာ အလိုရှိတဲ့ စိတ်ဓာတ်နှင့် ကံကို ထူထောင်ခဲ့တဲ့အတွက် ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့ဘဝမှာ ပဘာဝတီအပေါ်မှာ အစွဲကြီး စွဲနေရပြန်တယ်၊ မခွဲရက် မခွာနိုင် ဖြစ်နေရပြန်တယ်။ သို့သော် ပဘာဝတီအလောင်းကတော့ မင်းကုသကို အလိုမရှိတဲ့စိတ်ဓာတ်နှင့် ကံကို ထူထောင်ခဲ့မိတဲ့အတွက် ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့ဘဝမှာ မင်းကုသကို အလိုမရှိ ဖြစ်နေရပြန်တယ်။ စိတ်ဓာတ် တွေ ဆန်းကြယ်တော့ ကံတွေ ဆန်းကြယ်ကြပြန်တယ်၊ ကံတွေက ဆန်းကြယ် ကြတော့ အကျိုးပေးတွေလည်း ဆန်းကြယ်နေတဲ့ထုံးတွေပဲ။

ဒီကနေ့ပဲ အမှတ် (၈) ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီးဆိုလား - ရောက်ရှိလာ ပါတယ်။ သူ့အစ်မကြီးတစ်ယောက်အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး သူဘယ်လိုမှ ခွဲခွာလို့ မရနိုင်ဘူး၊ ခွဲခွာနိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိတဲ့အတွက် သူတရားအားထုတ်ချင် ပေမဲ့လို့ အားထုတ်လို့မရဘူးဆိုတဲ့ အကြောင်းကို ပြောသွားတယ်၊ ဘာဖြစ် လို့လဲ? သူတို့ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ကံက ဒီလိုခွဲလို့မရနိုင်လောက်တဲ့ ကံမျိုးကို တစ်ချိန်က ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ကြတယ်၊ ဒီကံက အကျိုးပေးနေလို့ရှိရင် ဘယ်လိုမှ ခွဲလို့မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ခွဲခွာလို့မရနိုင်တဲ့ အခြေအနေကလည်းရှိတယ်၊ အစ်မကြီး လုပ်သူက အိပ်ယာထဲမှာ လဲနေတယ်၊ ကျွေးမှ စားနိုင်တဲ့ဘဝ, ကျင်ကြီး ကျင် ငယ်ကို သိမ်းဆည်းပေးမှ ရနိုင်တဲ့ ဘဝမျိုးဖြစ်နေတယ်၊ အနားက ခွာသွားလို့ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ရက်ရက်စက်စက် ပစ်ထားခဲ့ပါလားဆိုတော့ ဒီလို ပစ်သွားနိုင်တဲ့စွမ်းအားစိတ်ဓာတ်ကလည်း မရှိပြန်ဘူး၊ ဘယ်လောက်ကြောက် ဖို့ကောင်းသလဲ? ကံတွေ, ကံတွေ –

ကံက အကျိုးပေးလာပြီဆိုလို့ရှိရင် မိမိ တရားအားထုတ်ချင်တဲ့ လုပ် ငန်းခွင်တွေကိုတောင် လာပြီး အနှောင့်အယှက် မဖြစ်တတ်ဘူးလား? ဖြစ် တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ခုချိန်အခါဟာ မိမိတို့ ကံတွေကိုပြုစုပျိုးထောင်နေတဲ့ အချိန်အခါဖြစ်နေတော့ မကျေနပ်ချက်တွေ တစ်ပုံကြီးနှင့်, ဒေါသတွေ တစ်ပုံ ကြီးနှင့် ဒီကံကို ထူထောင်သင့်သလား? မထူထောင်သင့်ဘူး။

နေ့စဉ် ကံတွေကို ပြုလုပ်နေကြတာဖြစ်တယ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော် စင်တွေလည်း ဖြစ်ကြတယ်၊ အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာ နေထိုင်တဲ့ အမျိုး ကောင်းသားတွေ အမျိုးကောင်းသမီးတွေလည်း ဖြစ်ကြတယ်၊ ဒါနကံတွေကို နေ့စဉ်လိုလို ပြုစုပျိုးထောင်နေကြတယ်၊ အနည်းဆုံးအားဖြင့် ဘုရားကို ရေ တစ်ခွက် ပူဇော်မယ်၊ ဆီမီးတစ်တိုင် ပူဇော်မယ်၊ ဒါဟာ အောက်ထစ်ဆုံးပဲ။ ဒီလို ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို ထူထောင်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ကြရုံတွင်မက သေးဘူး နေ့စဉ် သီလတွေ ဆောက်တည်နေကြတယ်။ နေ့စဉ် တတ်အားသမျှ သမထ-ဝိပဿနာ ဘာဝနာတွေကို ပွားများနေကြတယ်၊ ဒါ ကံတွေကို ထူ ထောင်နေကြတာပဲ။ အဲဒီလို ကံတွေကို ထူထောင်နေတဲ့အချိန်အခါမှာ တစ် နေ့တာပတ်လည်မှာ မိမိရဲ့ စိတ်ထားကလေးတွေဟာ ဖြူစင်သန့်ရှင်းနေမည် ဆိုရင် ဒီကံတွေဟာ အကျိုးပေးတဲ့အချိန်အခါမှာ ဘာဖြစ်မလဲ? ဖြူစင်သန့် ရှင်းသွားမယ်။ အကယ်၍ စိတ်ဓာတ်တွေက ညစ်နွမ်းခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ဘာ ဖြစ်မလဲ? ညစ်နွမ်းတဲ့ အကျိုးတွေကို ပေးတတ်တယ်။

ဒီတော့ ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန်အခါမှာ စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းခဲ့တဲ့အတွက် ညစ်နွမ်းတဲ့အကျိုးပေးပုံနှင့် ပတ်သက်လို့ အထူးသဖြင့် ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ် အချိန်အခါမှာ ဣဿာလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ကိုယ့်ထက်သာ မနာလိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေခြံရံပြီး ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင် ခဲ့လို့ သံဝေဂရဖွယ်ကောင်းတဲ့ ဝတ္ထုဇာတ်ကြောင်းကလေးတစ်ခုကို တစ်ချိန် ကတော့ ဟောခဲ့ဖူးပါတယ် - နာဖူးပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်လည်း နာဖူး ထပ်မံပေါ့၊ မနာဖူးသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်ကတော့ အသစ်ပေါ့၊

©shwehinthar.com

ဇမ္ဗုကမထေရ်အလောင်း

ဇမ္ဗုကမထေရ်ရဲ့ အလောင်းကလေးပဲ။ ဇမ္ဗုကမထေရ်ရဲ့ အလောင်း ကတော့ ကဿပဘုရားရှင်ရဲ့လက်ထက်က မြစ်ဖျားခံခဲ့တယ်ပဲ ဆိုကြပါစို့။ ကဿပဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်ဟာ လူတို့ရဲ့သက်တမ်းအားဖြင့် အနှစ် နှစ်သောင်းတန်းမှာ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ သာသနာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇမ္ဗုက မထေရ်အလောင်းကလည်း ကဿပဘုရားရှင်ရဲ့သာသနာတော်မှာ နှစ်ပေါင်း နှစ်သောင်းတိုင်တိုင် သီလ, သမာဓိ, ပညာ သိက္ခာသုံးရပ်အကျင့်မြတ်တွေကို ဖြည့်ကျင့်နိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းတွေ ရရှိခဲ့ပါတယ်၊ တောကျောင်းတစ်ကျောင်း မှာ သီတင်းသုံးနေခဲ့တယ်၊ ကျောင်းနေကိုယ်တော် ကျောင်းထိုင်ကိုယ်တော် တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျောင်းဒကာလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ကျောင်းဒကာ ဝတ္တရား ကျေပါတယ်၊ သူ့ကို အိမ်မှာ အမြဲတမ်း ဆွမ်းဝတ်တည်ပြီးတော့ ဆွမ်းဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးပါတယ်။

တစ်ချိန် သူတို့ရွာထဲကို ကြိယာပုထ် ပြည့်ပြည့်စုံစုံနှင့် ကြည်ညိုဖွယ်ဂုဏ် ကြန္ဒေသိက္ခာတွေကို ဆောင်ပြီးတော့ ဆွမ်းခံကြွဝင်တော်မူလာတဲ့ ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်တစ်ပါး (ရဟန္တာမှန်းသိလို့တော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့၊ မထေရ်တစ်ဦး) ရဲ့ ကြန္ဒေသိက္ခာပြည့်စုံပုံကို ကြည့်ပြီးတော့ အလွန်ကြည်ညိုသွားတယ်။

ကျောင်းဒကာက ကြည်ညိုပြီးတဲ့အခါကျတော့ အိမ်ပေါ်ပင့် ဆွမ်းတွေ ကပ်တယ်၊ သူ့ကျောင်းထိုင်ကိုယ်တော် ဇမ္ဗုကမထေရ်အလောင်းကိုလည်း အတူတူပဲ ဆွမ်းကပ်ပါတယ်။ ရိုရိုသေသေနဲ့ အာဂန္တုကိုယ်တော်ကို ပြုစုလုပ် ကျွေးတယ်။ အာဂန္တုကိုယ်တော်မှာ ဆံပင်တွေက ရှည်နေတော့ "ဆတ္တာသည် ကို တပည့်တော် လွှတ်လိုက်ပါမယ်ဘုရား"လို့ ဒကာက လျှောက်ထားတယ်။ ဆတ္တာသည်ကို လွှတ်ပြီးတော့ ဆံတွေ အချခိုင်းတယ်၊ သင်္ကန်းအသစ်တွေ လှူဒါန်းတယ်၊ ကျိန်းစက်ဖို့ရန်အတွက် ကုဋင် ညောင်စောင်းတွေလည်း ပို့ ပေးတယ်၊ ကျောင်းမှာ ကျကျနန နေရာခင်းပြီးတဲ့အခါ ကျောင်းမှာ ဆက် လက် သီတင်းသုံးဖို့ရန်လည်း ရိုသေစွာ လျှောက်ထားတယ်၊ နောက်နေ့ကျ တော့ ကျောင်းထိုင်ကိုယ်တော်နှင့်အတူ သူရဲ့အိမ်၌ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးဖို့ရန် အတွက်လည်း ပင့်ဖိတ်ခဲ့တယ်။

အဲဒီအချက်တွေကို ဇမ္ဗုကမထေရ်အလောင်းအလျာဖြစ်တဲ့ ကိုယ်တော် က ပြူစူစောင်းမြောင်းတယ်၊ "ကြည့်စမ်း - ခုမှတွေ့ရတဲ့ကိုယ်တော်ကို သူက သိပ်ကြည်ညိုနေလိုက်တာ၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ ငါ့ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပြီး ငါ့အပေါ်မှာ ဒီလောက် မကြည်ညိုဘူး၊ ဒင်းကိုယ်တော်ကျတော့ ဒီလောက် ကြည်ညိုရသလား၊" — ပန်းချီကားကလေးတစ်ချပ်ကို စတင်ရေးဆွဲပြီ။

ကိုယ့်ထက်သာမနာလိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ကလေးတွေက ပေါ်လာတယ်၊ ပေါ် လာတော့ ဒီလောက်ပေါ်ရုံနဲ့ စိတ်ကို ချုပ်တည်းနိုင်ခဲ့ရင်တော့ အကြောင်း မဟုတ်ဘူးပေါ့၊ စိတ်ဓာတ်ကို မချုပ်တည်းနိုင်ဖြစ်သွားတယ်၊ မချုပ်တည်းနိုင် ဖြစ်သွားတဲ့အတွက် ညနေချမ်းအခါကျတော့ ဘာလုပ်သလဲ? အဲဒီ အာဂန္တု ကိုယ်တော်ထံသွားပြီးတော့ လေးမျိုးသော ဆဲရေးခြင်းဖြင့် ဆဲရေးတယ်၊ ဘယ် လိုလဲ?

အမှတ် (၁) – ဆဲရေးခြင်း

အာဝုသော အာဂန္တုက ကုလူပကဿ တေ ဂေဟေ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇနတော ဝရတရံ မီဠံ ခါဒိတုံ၊ (ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ-၁-၃၁၇။)

ဒါက နံပါတ်တစ် –

အာဝုသော အာဂန္တုက = ငါ့ရှင် အာဂန္တုက . . . ။ **တေ** = ငါ့အရှင် အဖို့။ **ကုလူပကဿ ဂေဟေ** = ကျောင်းဒကာအိမ်၌။ **ဘတ္တံ** = လှူအပ်သော ဆွမ်းကို။ **ဘုဉ္ဇနတော** = ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ခြင်းထက်။ **မီဠံ** = မစင်ကို။ **ခါဒိတုံ** = ခဲစားခြင်းငှာ (ဝါ) ခဲစားခြင်းက။ **ဝရတရံ** = သာလွန်၍ မြတ်လှ ပါသေး၏။

"ငါ့ရှင် အာဂန္တု . . . အရှင်ဘုရားအဖို့ ကျောင်းဒကာ သူကြွယ်ဒါယ ကာရဲ့အိမ်မှာ ဆွမ်းကို စားသုံးခြင်းထက် မစင်ကိုစားနေရတာက ပိုကောင်း တယ်"တဲ့ - ဟော- ဒါက ဆဲရေးခြင်းတစ်မျိုးလို့ စာက သတ်မှတ်ပါတယ်၊ နံပါတ်တစ်ပဲ။ နံပါတ်နှစ် ဆဲရေးခြင်းက –

©shwehinthar.com

အမှတ် (၂) – ဆဲရေးခြင်း

ကုဋျမှိကေန အာနီတနှာပိတေန ကေသောဟာရာပနတော ဝရတရံ တာလဋ္ဌိကေန ကေသေ လုဉ္စာပေတုံ၊ (ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ-၁-၃၁၃။)

ကုဋျမှိကေန - ကျောင်းဒကာသူကြွယ်က။ **အာနီတနှာပိတေန** - ခေါ်ဆောင်လာတဲ့ ဆတ္တာသည်ဖြင့်။ **ကေသောဟာရာပနတော** - ဆံပင်ကို ရိတ်ချခြင်းထက်။ **တာလဋ္ဌိကေန** - ထန်းစေ့ဖြင့်။ **ကေသေ** - ဆံပင်တို့ကို။ **လုဉ္စာပေတုံ** - နုတ်စေအံ့သောငှာ (ဝါ) နုတ်ယူခြင်းက။ **ဝရတရံ** - သာလွန်၍ မြင့်မြတ်လှပါသေး၏။

အရှင်ဘုရားခေါင်းက ဆံပင်တွေကို ကျောင်းဒကာခေါ်လာတဲ့ ဆတ္တာ သည်က ရိတ်ပေးခြင်းထက် အရှင်ဘုရားခေါင်းမှာရှိတဲ့ ဆံပင်တွေကို ထန်းစေ့ နှစ်စေ့ဖြင့် ညှပ်ပြီးတော့ တစ်ပင်စီ တစ်ပင်စီ နုတ်တာက မြတ်သေးတယ်။

ဒါလည်း ဆဲရေးခြင်းတစ်မျိုးပဲ - ကျောင်းဒကာက ဆတ္တာသည်ကလေး တစ်ယောက်ကို ခေါ်ပြီး ဆံပင်ကလေးကို ရိပ်ခိုင်းတာများ ဘယ်လောက်များ ကြီးကျယ်လို့လဲ? စဉ်းစားကြည့်စမ်း၊ စိတ်ထားပြောပါတယ် မထားတတ်တာ။ နောက်တစ်ခု —

အမှတ် (၃) – ဆဲရေးခြင်း

ကုဋျမှိကေန ဒိန္နသာဋကနိဝါသနတော ဝရတရံ နဂ္ဂေန ဝိစရိတုံ။

(ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ-၁-၃၁၃။)

ကုဋျမှိကေန - ကျောင်းဒကာသူကြွယ်က။ **ဒိန္နသာဋကနိဝါသနတော** - ပေးလှူအပ်တဲ့ အဝတ်သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံခြင်းထက်။ **နဂ္ဂေန** - အဝတ် မဆည်း အချည်းနှီးသာလျှင်။ **ဝိစရိတုံ** - လှည့်လည်ကျက်စား၍နေခြင်းငှာ (ဝါ) လှည့်လည်ကျက်စား၍ နေခြင်းက။ **ဝရတရံ** - သာလွန်၍ မြင့်မြတ် လှပါသေး၏။

ကျောင်းဒကာသူကြွယ်က လှူဒါန်းတဲ့သင်္ကန်းကို ဝတ်ဆင်မဲ့အစား အရှင် ဘုရားဟာ အဝတ်မပါ ဗလာကိုယ်ထီး လှည့်လည်နေတာက ပိုကောင်းပါ တယ်။ ဒါလည်း ဆဲရေးခြင်းတစ်ခုပဲ။

သင်္ကန်းကလေးတစ်စုံကို သူများက ကြည်ညိုလို့ လှူလိုက်တယ်။ ဝမ်း မြောက်ဖို့ မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ် သိပ်ကောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝမ်းမမြောက်နိုင်ဘူး၊ စိတ်ထဲက မကျေနပ်ချက်တွေကို ထုတ်ဖော်ပြောနေ တယ်၊ မကျေနပ်ချက်တွေ တစ်ပုံကြီးနှင့် ကံကို ထူထောင်နေလိုက်ပြန်တယ်။ နောက်တစ်ခု —

အမှတ် (၄) – ဆဲရေးခြင်း

ကုဋျမှိကေန အာဘတမဉ္စကေ နိပဇ္ဇနတော ဝရတရံ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇိတုံ။

(ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ-၁-၃၁၃။)

ကုဋျမှိကေန - ကျောင်းဒကာသူကြွယ်က။ **အာဘတမဉ္စကေ** - ဆောင်ယူ၍လာတဲ့ ကုဋင်ညောင်စောင်းထက်၌။ **နိပဇ္ဇနတော** - အိပ်၍ နေခြင်းထက်။ **ဘူမိယံ** - မြေကြီးပေါ်၌။ **နိပဇ္ဇိတုံ** - အိပ်ခြင်းငှာ (ဝါ) အိပ်ခြင်းက။ **ဝရတရံ** - သာလွန်၍ မြင့်မြတ်လှပါသေး၏။

အရှင်ဘုရား . . . ကျောင်းဒကာ ယူဆောင်လာတဲ့ ကုဋင် ညောင် စောင်းပေါ်မှာ အရှင်ဘုရားအိပ်မဲ့အစား မြေကြီးပေါ်အိပ်တာက ပိုပြီး မြတ် သေးတယ်တဲ့၊ ကြည့်စမ်း - ဘယ်နှစ်ချက်လဲ? ဆဲရေးလိုက်တာ၊ လေးချက်။

အဲဒီကံတွေကို ထူထောင်လိုက်တော့ ဘာဖြစ်လာသလဲ? အနှစ် နှစ် သောင်းတိုင်တိုင် သူဖြည့်ကျင့်ထားတဲ့ သီလကျင့်စဉ်, သမာဓိကျင့်စဉ်, ပညာ ကျင့်စဉ်လို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ သီလကုသိုလ်စေတနာကံ, သမာဓိကုသိုလ် စေတနာကံ, ဘာဝနာကုသိုလ်စေတနာကံတွေက သူ့ကို အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်မသင့် ဖြစ်သွားတယ်၊ ဒီလိုအခါအခွင့်မသင့်အောင် နောက်ထပ် ကံတွေကိုထပ်ပြီး ထူထောင်ပြန်သေးတယ်။ မြိရာမှာသံပတ်, တင်းရာမှာ သပ် ပင်းလိုက်တဲ့သဘောပဲ။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်စောစော သူက အိပ်ယာကထ၊ ကျောင်းသေနာသနဝတ်တွေပြုပြီးတဲ့အခါ ဒီအာဂန္တုကိုယ်တော် ကျိန်းစက် နေတဲ့အခန်းမှာ လက်သည်းကလေးနှင့်သွားခေါက်, ခေါက်ပြီးတဲ့အခါကျ တော့ သူက ကျောင်းဒကာအိမ်ကို သွားတယ်၊ တကယ်တော့ တင်းပုတ်နှင့်

©shwehinthar.com

ထုလည်း အဲဒီအချိန်မှာ အာဂန္တုကိုယ်တော်က မရှိတော့ပါဘူး - "ဒီသတ္တဝါ တစ်ဦးတော့ ငါ့ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ မပျက်စီးပါစေနဲ့"- ဒီလို စိတ်ထား နှင့် ညဥ့်ဦးယာမ်ထဲက ဈာန်အဘိညာဏ်နှင့် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွသွားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ သူက ဒီအကြောင်းကို မသိဘူး။ မသိတော့ . . အကုသိုလ်တွေကို သိပ်လွန်ကျူးနေတာ၊ တံခါးကို လက်သည်းကလေးနှင့် ခြစ်ပြီး ကျောင်းဒကာအိမ်ကို သွားပြီး – "အို- ဒကာကြီးကိုယ်တော်က ခေါင်းလောင်းတီးတာတောင်မှ နိုးတဲ့ကိုယ်တော် မဟုတ်ပါဘူး၊ အာဂန္တုဖြစ်ပြီး သိပ်အအိပ်ကြီးတာပဲ" ဘာပဲ ညာပဲပြောတော့ ကျောင်းဒကာကလည်း လူပါး ဖြစ်တော့ သူက နည်းနည်းနားလည်လိုက်တယ်၊ နားလည်တော့ ဘာလုပ် သလဲ? သူ့ ကျောင်းထိုင်ကိုယ်တော်ကို ဆွမ်းတွေကပ်၊ ဆွမ်းစားပြီးတဲ့အခါ ကျောင်းထိုင်ကိုယ်တော်ရဲ့သပိတ်ကို စင်ကြယ်အောင်ဆေး, ဆေးပြီးတဲ့ အချိန်အခါကျတော့မှ မွှန်မြတ်တဲ့ ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်တွေကို သပိတ်ထဲထည့်, ထည့်ပြီးတော့ "အရှင်ဘုရား. . . ဒီဆွမ်းတွေကို အာဂန္တုကိုယ်တော်ထံ ဆက်ကပ်လိုက်ပါ" ဆိုပြီးတော့ လှူဒါန်းပေးလိုက်တယ်။

လမ်းခုလတ်တစ်နေရာရောက်တော့ သပိတ်ကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်တယ်၊ "ဒီလောက်ကောင်းတဲ့ဆွမ်းတွေကို ဒီကိုယ်တော်သာစားရရင်တော့ ဒီကျောင်း က ဒီကိုယ်တော် ဘယ်တော့မှ သွားမှာမဟုတ်တော့ဘူး" ဟော- စိတ်ထားက, စိတ်ထားက —

ဒီတော့ အဲဒီဆွမ်းတွေကို သွန်ထားခဲ့တယ်။ ကျောင်းရောက်တဲ့အခါ ကျတော့ ဒီအာဂန္တုကိုယ်တော်ကြည့်တော့ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီကျတော့မှ စိတ် က မကောင်းဖြစ်တယ်၊ နောင်တရသွားတယ်၊ အချိန် လွန်မသွားဘူးလား? လွန်သွားပြီ။ ပိုက်ဆံတစ်ပြားမှ မကုန်ကျရဘဲနဲ့ ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ကံ တွေကတော့ အောင်မြင်သွားပြီ၊ ကံအရာမှာ တည်သွားပြီ။ အနှစ် နှစ်သောင်း တိုင်တိုင် ဖြည့်ကျင့်ထားတဲ့ သူ့ရဲ့ကုသိုလ်စေတနာတွေကို ဒီဣဿာတရား ကိုယ့်ထက်သာမနာလိုတဲ့ ဒီစိတ်ထားက ဝန်းရံထားတယ်၊ ဝန်းရံထားလိုက်တဲ့ အချိန်အခါကျတော့ ဘာဖြစ်သလဲ? ငရဲရောက်တယ်။ ငရဲကနေ ကျွတ်လာ လွတ်လာတော့ ဘုန်းကြီးတို့မြတ်စွာဘုရား မပွင့်ခင် ပတ်ဝန်းကျင်လောက်လို့ ယူဆရပါတယ်၊ အဲဒီအချိန်အခါမှာ လူလောကမှာ ဟို - ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက်က ဖြည့်ကျင့်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံကလေးတွေက အကျိုးပေးဖို့ရန်အခါ အခွင့်သင့်လာတော့ အမျိုးကောင်းသားကလေးတစ်ဦး သာဝတ္ထိမှာ လာပြီး ဖြစ်တယ် - ဆိုကြပါစို့။

သာဝတ္ထိမှာဖြစ်ပြီးတော့ ကလေးဘဝကတည်းက သူ့ကို အစာကျွေးရင် သူက မစားဘူး၊ သူ့မစင်ကိုပဲ သူပြန်စားတယ်။ ငယ်လို့ပဲလို့ မိဘတွေက ဒီ လိုပဲ သဘောပေါက်ပါတယ်။ ကြီးလာရင်တော့ ဒီအကျင့်ကို ပျောက်အောင် ဆိုဆုံးမလို့ ရလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ထားကြတယ်။ ကြီးလာတဲ့အချိန်မှာလည်း ကိုယ့်မစင်ကိုပဲ ကိုယ်စားတယ်။ အဝတ် ဝတ်ပေးရင်လည်း အဝတ်ကို ဘယ် တော့မှ မဝတ်ဘူး၊ အမြဲတမ်း ချွတ်ပစ်တယ်။ ကုရှင်ပေါ်မှာ သိပ်ရင် ကုရှင် ပေါ်မှာ ဘယ်တော့မှ မအိပ်ဘူး၊ မြေကြီးမှာပဲ အမြဲအိပ်တယ်။ ဟော - ကံ မဆန်းကြယ်ဘူးလား? ဆန်းကြယ်တယ်။

သူတစ်ပါးကို မစင်စားဖို့ရန်အတွက် ကျိန်ဆဲခဲ့တဲ့ ကံဟာ မိမိ မစင် စားဖို့ရန်အတွက် အကြောင်းတစ်ခု မဖြစ်ဘူးလား? ဖြစ်တယ်။

ဒကာကြီးတွေ ဒကာမကြီးတွေ ကျိန်ဖူးလား? နင် ချီးစားနေပါလား ဆိုပြီးတော့ ကျိန်များကျိန်ဖူးကြသလား? အဲဒါပဲ သူများစားရ မစားရတော့ မသေချာဘူး၊ ကိုယ်စားရဖို့တော့ မသေချာဘူးလား? သေချာနေတယ်။ ဒါကြောင့် "**ဝစီဒေဝ မြွက်တိုင်းရှုတယ်**"တဲ့ —

ပုရိသဿ ဟိ ဇာတဿ၊ ကုဌာရီ ဇာယတေ မုခေ။
ယာယ ဆိန္ဒတိ အတ္တာနံ၊ ဗာလော ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘဏံ။

(သံ-၁-၁၅၄။)

အရှင်ကောကာလိကကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား ဟော ထားတော်မူတဲ့ ဒေသနာကလေးပဲ။ အရှင်ကောကာလိကက အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တို့အပေါ်မှာ မကျေနပ်ချက်တွေ အား ကောင်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် ကိုယ် တော်မြတ်ကြီးနှစ်ပါးဟာ အင်မတန် စိတ်ထားယုတ်မာတယ်ဆိုပြီး ဘုရားရှင် ကို သူကလာလျှောက်တယ်။ ဘုရားရှင်က ဒီလို မလျှောက်နဲ့လို့ အကြိမ်ကြိမ် တားတယ်၊ မရဘူး။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ မျက်ကွယ်လောက်ရောက်တော့ သူမှာ အနာတွေ နောက်ဆုံးပေါက်လာတယ်။ ပဲစေ့လောက်ကနေ

©shwehinthar.com

တဖြည်းဖြည်း ကြီးလာတယ်၊ နောက်- ခုနစ်ရက်လောက်လည်းကြာရော အနာတွေဟာ တဖြည်းဖြည်း ကြီးလာလိုက်တာ ထန်းသီးလုံးခန့်ပမာဏအထိ ဖြစ်လာတယ်။ ဒီအနာရောဂါ နှိပ်စက်တာနဲ့ သေကျေပျက်စီးပြီး ငရဲရောက်သွားရတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ခုနက ဂါထာလေးကို ဟောတော်မူပါတယ်။

"မွေးလာတဲ့ယောကျ်ားရဲ့ပါးစပ်ထဲမှာ ဓားမကြီးတစ်လက်ပါလာတယ်။ ယင်းဓားမကြီးဖြင့် လူမိုက်သည် မကောင်းပြောပြီး မိမိကိုယ်ကို မိမိ ပိုင်းဖြတ်တတ်တယ်"တဲ့ –

ဒကာကြီးတွေ ဒကာမကြီးတွေရဲ့ ပါးစပ်ထဲမှာ ဓားမတစ်လက် မပါ ဘူးလား? ပါပါတယ်၊ ဒီဓားမက အသုံးချတတ်ရင်တော့ အကျိုးကျေးဇူး ရှိ ပါတယ်။ အသုံးမချတတ်ရင်တော့ ဒီဓားမသည် ဘာဖြစ်တတ်သလဲ? မိမိ ကိုယ်ကို မိမိ ပိုင်းဖြတ်သွားတတ်တယ်တဲ့၊ ဒါ - သတိထားကြ။ ခုဒီမှာ ကြည့် ပေါ့၊ ဒီမစင်ကို သူစားနေတာ ဘယ်လောက်ကြာသလဲလို့ မေးရင်တော့ –

ဇဝံ သော ပဥ္စပညာသ ဝဿာနိ နင်္ဂေါ် ဂူထံ ခါဒန္တော ကေသေ လုဉ္စန္တော ဘူမိယံ သယမာနော ဝီတိနာမေသိ။ (ဓမ္မပဒ-ဠ-၁-၃၁၆။)

နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ်ငါးနှစ်တိုင်တိုင် မစင်ကိုပဲ စားနေရတယ်။ ဘယ်လို ဖြစ်လာသလဲဆိုတော့ အသက်အရွယ်ကြီးလာတဲ့ အချိန်အခါကျတော့ - မိဘ တွေက ဂုဏ်သိက္ခာ ကျဆင်းလာပြီဖြစ်တော့ မထူးတော့ဘူးဆိုပြီးတော့ သူ့ကို ပရိဗိုဇ်ကျောင်းအရံတစ်ခုကို သွားပြီး ပို့ဆောင်ပေးလိုက်တယ်။ ပို့ဆောင်ပေး လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ သူက စိတ်ထားကလည်း ခပ်ထက်ထက် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော့ ပရိဗိုဇ်တွေက သူ့ကို မေးတယ်၊ "ငါ့ရှင် . . . ရှင်ရဟန်းပြုမည် ဆိုရင် အမြတ်စားပြုမလား, အညံ့စားပြုမလား, အလတ်စားပြုမလား? မေး တော့ သူက စိတ်ထက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့ အမြတ်စားပြုမယ်လို့ ပြောဆို လျှောက်ထားလိုက်တယ်။ အမြတ်စားပြုရင် သူတို့ရဲ့ စည်းကမ်းက ဘာလုပ် ရမလဲ? ပခုံးလောက်အထိ တွင်းကို နက်အောင် တူးရတယ်။ တူးပြီးတဲ့အချိန် အခါမှာ တွင်းထဲကို သူ့ကို အဆင်းခိုင်းလိုက်တယ်။ ဆင်းပြီးတော့ တွင်းနှင့် ပခုံး ညီလောက်ပြီဆိုရင် သူ့ပခုံးပေါ်ဖြတ်ပြီးတော့ ပျဉ်ချပ် နှစ်ခုကိုခင်း၊ ပရိဗိုဇ်တွေက အဲဒီပျဉ်ချပ်ပေါ်မှာထိုင်၊ ထိုင်ပြီးတဲ့အခါကျတော့ သူခေါင်းက ဆံပင်တွေကို ထန်းစေ့နှင့် တစ်ပင်စီ တစ်ပင်စီ နုတ်ကြတယ်။ ဟော. . ကြည့်စမ်း။

ခုနက ကျိန်ဆဲစဉ်အခါက ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီးဟာ သူကြိမ်ဆဲလိုက် တဲ့အတိုင်း ထန်းစေ့နှင့် ဆံပင်ကို အနုတ်ခံရသလား? မခံရဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူ အနုတ်ခံရဖို့ကတော့ မသေချာဘူးလား? သေချာသွားပြီ။ အဲဒီကံက ဖန်တီးပေးလိုက်တာ၊ ထန်းစေ့နှင့် နုတ်တဲ့ ကံမျိုးကို သူက သဘောကျတယ်။

ပရိဗိုဇ်တွေ ဆွမ်းခံသွားပြီဆိုရင် သူကိုပါ ခေါ်တယ်၊ သူက မလိုက်ဘူး။ တပည့်တော်အတွက် စားစရာရှိပါတယ်၊ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ အရှင်ဘုရားတို့သာ ကြွကြွပါလို့ သူက လျှောက်လေ့ရှိတယ်။ သူက ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ အဲဒီ ပရိဗိုဇ်တွေအားလုံး ဆွမ်းခံကြွပြီဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီပရိဗိုဇ်တွေစွန့်ထားတဲ့ ကျင် ကြီးတွင်းထဲဆင်းပြီးတော့ သူက ကျင်ကြီးတွေကို စားတယ်။

အဲဒါ ဟုတ်မဟုတ်တော့ မသိပါဘူး၊ ဓမ္မကထိက ဆရာတော်တစ်ပါး က ဟောတဲ့တရားတစ်ခုကို ဘုန်းကြီးကြားဖူးတယ်၊ ကောင်းပေ့ဆိုတဲ့ စမြင်း တုံးကြီးတွေကို သူက ရွေးစားတယ်တဲ့ — အကျိုးပေးဆန်းကြယ်ပုံပဲ။

အဲဒီလို စားနေတာဖြစ်တော့ သူ့ကို ပရိဗိုဇ်တွေကလည်း နည်းနည်း သံသယ ဖြစ်လာတယ်။ ကျွေးလို့ရှိရင် ဆွမ်းလည်း မစားဘူး၊ ဆွမ်းခံလည်း မသွားဘူး၊ ဒီတော့ ဘာလုပ်သလဲလို့ တစ်နေ့ ချောင်းဖမ်းတာ မိသွားရော၊ မိသွားတဲ့ အချိန်အခါကျတော့မှ သူ့ကို ပရိဗိုဇ်အရံက မောင်းထုတ်လိုက် တယ်။

မောင်းထုတ်လိုက်တဲ့ အချိန်အခါကျတော့မှ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ရဲ့အပြင်ဘက် ကျောက်ဖျာတစ်ခုမှာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့သူမြို့သားတွေ မစင်စွန့်တဲ့ နေရာတစ်ခု ရှိတယ်။ အဲဒီနေရာမှာ သူက ခြေထောက်တစ်ဖက်တည်း မတ်တတ်ရပ် နေတယ်။ အဲဒီ မတ်တပ်ရပ်ထားတဲ့ ခြေထောက်ရဲ့ ဒူးပေါ်မှာ အခြားခြေ ထောက်တစ်ခုကို တင်ထားလိုက်တယ်၊ ပါးစပ်ကို ဟထားလိုက်တယ်။ ဒီလိုပုံစံ အနေအထားနဲ့ အဲဒီကျောက်ဖျာပေါ်မှာ နေပြလိုက်တယ်၊ သူဟာ လေကို စားတယ်ပေါ့လေ။ အဲဒီစနစ်နဲ့ နေထိုင်ပြီးတော့ ညအခါကျမှ သူက အဲဒီ မစင်တွေကို စားတယ်၊ ဘယ်လောက်စားရသလဲ? **ပဥ္စပညာသ ဝဿာနိ** = နှစ်ပေါင်း

©shwehinthar.com

ငါးဆယ့်ငါးနှစ်ကြာတယ်။ သူက ကံတစ်ခုကို လွန်ကျူးခဲ့စဉ် အချိန် အခါက နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ့်ငါးနှစ်ကြာသလား? မကြာဘူး၊ တစ်ကြိမ်ပဲ- အဲဒီ တစ်ကြိမ်လောက် ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ဒီကံသည် အကျိုးပေးတဲ့အချိန် အခါမှာ ငရဲလည်း ရောက်ရသေးတယ်။ သန္နိဋ္ဌာနစေတနာ ခေါ်တဲ့ ဆုံးဖြတ် ချက်ချတဲ့ အကုသိုလ်စေတနာတွေကြောင့် (ဝစီဘေဒကံကို လွန်ကျူးတော့ မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး ပြောဆိုနေတဲ့ ဒီအကုသိုလ်ကံစေတနာတွေကြောင့်) ငရဲမှာ ခံရတယ်။ ရှေးစေတနာ နောက်စေတနာတွေကြောင့် ခုလို နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ့်ငါးနှစ်တိုင်တိုင် လာပြီးတော့ ကျင်ကြီးတွေ စားနေရတယ် မစင်တွေ စားနေရတယ်။

အဝတ်မဝတ်ဘဲ နေတာလည်း ငါးဆယ့်ငါးနှစ်ကြာတယ်၊ မစင်တွေ စား နေရတာ နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ့်ငါးနှစ်ကြာတယ်၊ ဆံပင်တွေ ထန်းစေ့နှင့် ဒီလိုပဲ အနုတ်ခံနေရတာ နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်ငါးနှစ်ကြာတယ်၊ ကုဋင် ညောင်စောင်း ပေါ် မအိပ်ဘဲ မြေကြီးမှာပဲ အိပ်စက်နေရတာ နှစ်ပေါင်း ဘယ်လောက်ကြာ သလဲ? ငါးဆယ့်ငါးနှစ်ပဲ ကြာတယ်။ ဒါက ကျောက်ဖျာထက်မှာနေရတဲ့ သက် တမ်းကို ပြောတာပါ။

ဒီတော့ ဒီကံကို ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် မိမိက ကဿပဘုရားရှင်လက် ထက်က သီလ, သမာဓိ, ပညာခေါ်ဆိုတဲ့ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့စဉ် အချိန်အခါမှာ မိမိ ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ကံမှာ ဘာ ခြံရံသွားသလဲ? ကိလေသာတရား ဒေါသတရားတွေပဲ။ ဒေါသနှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ ကိုယ့်ထက်သာ မနာလိုတဲ့ ကိလေသာလို့ခေါ်တဲ့ စိတ်ထားကလေးတစ်ခု ခြံရံ ပြီးတော့ ကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီကံက အကျိုးပေး ဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်တဲ့အခါမှာ ပုံပန်းလှသေးလား? မလှဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? မိမိက ပန်းချီကားချပ်တစ်ခုကို ရေးဆွဲခဲ့စဉ်အခါက အချိုးမကျတဲ့, ပုံပန်း မကျတဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ရေးဆွဲခဲ့မိတယ်။ ဒေါသနှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ ကိုယ်ထက်သာ မနာလိုတဲ့ ကိလေသာပြဓာန်းတဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ငရဲ ရောက်ရတယ်။ သို့သော် ဒီကိလေသာခြံရံထားတဲ့ ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက် က သူထူထောင်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေက လူ့ဘဝမှာ ပဋိသန္ဓေစတဲ့ အကျိုး ဝိပါကဝဋ်အချို့ကို လာပေးတယ်။ ကိလေသာပြဓာန်းတဲ့ ဒီသန္နိဋ္ဌာနအကုသိုလ် စေတနာကံရဲ့ ရှေ့နောက်မှာရှိတဲ့ ယင်းအကုသိုလ်ကံတွေက ယခုလို ပဝတ္တိ အခါမှာ မစင်ကို စားရခြင်းစတဲ့ မကောင်းကျိုးတွေကို လာပြီးပေးနေတယ်။ သတိရှိဖို့လိုတယ်။

ဒါပေမဲ့လို့ အဲဒီကံကို မထူထောင်ခင်မှာ ကဿပဘုရားရှင် သာသနာ တော်တွင်းမှာကတော့ သူက သီလ, သမာဓိ, ပညာ သိက္ခာသုံးရပ် အကျင့် မြတ်တွေကို ဖြူဖြူစင်စင်နဲ့ ဖြည့်ကျင့်ခဲ့တဲ့အချိန်အခါတွေလည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။ ရှိခဲ့တဲ့အတွက် ဒီဖြူစင်နေတဲ့ ကံတွေကလည်း အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့် သင့်လာတော့ နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ့်ငါးနှစ်လောက် ကြာညောင်းလာတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက လောကကို မဟာကရုဏာတော်သမာပတ် ဝင်စားပြီး ကြည့် ရှုတော်မူလိုက်တော့ ဇမ္ဗုကသည် ဒီနေ့ ကျွတ်တမ်းဝင်တော့မယ်ဆိုတာကို သိတော်မူတယ်၊ မြင်တော်မူတယ်။

သူကလည်း ထိုအချိန်အခါမှာ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပါ။ အင်္ဂ တိုင်း, မာဂဓတိုင်းမှာရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သူ့ကို အမြဲလာပြီးတော့ ပူဇော် နေတာ၊ ပူဇော်နေတဲ့ အချိန်အခါမှာလည်း သူက "သင်တို့ကို ကုသိုလ်ရရုံ လောက်သာ ငါ ချီးမြှောက်မယ်"ဆိုပြီးတော့ သမန်းမြက်ကလေးနှင့် အဲဒီ လှူတဲ့ လှူဖွယ်ဝတ္ထုတွေကို တို့တို့ပြီး နည်းနည်းလေး လျှာနဲ့ လျက်ပေးတယ်၊ ဒါလောက်ပဲ၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? စားချင်တဲ့စိတ်ဓာတ် မရှိဘူး၊ သူက မစင်ပဲ မက်မောနေတယ်။ ကံတရားက အကျိုးပေးလာပြီဆိုရင် သိပ်ကြောက်ဖို့ မကောင်းဘူးလား? ကောင်းတယ်။

သို့သော် ငါးဆယ့်ငါးနှစ်လောက်ကြာတော့ မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကို ချွေချွတ်ဖို့ရန်, ကျွတ်တမ်းဝင်ဖို့ရန် အချိန်ကျပြီဆိုတာကိုသိလို့ မြတ်စွာဘုရား ကြွပြီး တရားဟောပေးတော်မူပါတယ်။ ထိုအချိန်မှာ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။

ရဟန္တာဖြစ်ရမည့် ဘဝအထိ အကုသိုလ်ကံများက ဖိစီးနှိပ်စက်တတ် တယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဒီကံမျိုးတွေကို မိမိတို့ ထူထောင်သင့်သလား? မထူထောင် သင့်ဘူး၊ ဒါ သတိရှိဖို့ သိပ်ကောင်းတယ်။

စိတ်ဓာတ်ညစ်နွမ်းခဲ့တဲ့အတွက် သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းရတယ်၊ စိတ်ဓာတ် တွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသွားပြန်တော့လည်း နောက်ဆုံး ဘာဖြစ်သလဲ? သတ္တဝါ တွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသွားရတယ်။ ဒါကြောင့် စောစောက ပြည်တည်ခဲ့တဲ့ ဒီ ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဘာအမိန့်ရှိသလဲ?

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ အဘိက္ခဏံ သကံ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ "ဒီဃရတ္တမိဒံ စိတ္တံ သံကိလိဋ္ဌံ ရာဂေန ဒေါသေန

©shwehinthar.com

မောဟေနာ”တိ၊ စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ၊ စိတ္တဝေါဒါနာ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။ *(သံ-၂-၁၂၃။)*

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **တသ္မာ** - ထို့ကြောင့်။ **ဣဓ** - ဤသာသနာတော်မြတ်အတွင်း၌။ **တုမှေ** - သင်ချစ်သားတို့သည်, သင် ချစ်သမီးတို့သည်။ **သကံ စိတ္တံ** - မိမိတို့ရဲ့စိတ်ကို။ **ဣဒံ စိတ္တံ** - ဤငါတို့ရဲ့ စိတ်သည်။ **ဒီဃရတ္တံ** - နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါ ကာလတို့ပတ်လုံး။ **ရာဂေန** - ရာဂကြောင့်။ **ဒေါသေန** - ဒေါသကြောင့်။ **မောဟေန** - မောဟကြောင့်။ **သံကိလိဋ္ဌန္တိ** - ညစ်နွမ်း၍ နေရပေ၏ဟူ၍။ **အဘိက္ခဏံ** - မကြာခဏ အမြဲမပြတ်။ **ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ** - ဆင်ခြင်သင့် ဆင်ခြင်ထိုက်ပေ၏။

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **စိတ္တသံကိလေသာ** - စိတ်ဓာတ် ညစ်နွမ်းခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **သံကိလိဿန္တိ** - ညစ်နွမ်း ကြကုန်၏။ **စိတ္တဝေါဒါနာ** - စိတ်ဖြူစင်သန့်ရှင်းခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **ဝိသုဇ္ဈန္တိ** - စင်ကြယ်ကြရကုန်၏။

စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းခဲ့ရင် သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းကြရတယ်၊ စိတ် ဓာတ်တွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘာဖြစ်သလဲ? သတ္တဝါတွေ ဖြူစင် သန့်ရှင်းကြတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိတို့ရဲ့စိတ်ဓာတ်မှာ ရာဂတွေနှင့် ညစ်နွမ်း နေရင် ဒီရာဂတွေကို စင်ကြယ်သွားအောင်, ဒေါသတွေနှင့် ညစ်နွမ်းနေရင် ဒေါသတွေကို စင်ကြယ်သွားအောင်, မောဟတွေကြောင့် ညစ်နွမ်းနေခဲ့မယ် ဆိုရင်လည်း မောဟတွေကို စင်ကြယ်သွားအောင် ဆေးကြောသုတ်သင်ဖို့ မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ်၊ ဘာတွေနှင့် ဆေးကြောမလဲ? – သီလကျင့်စဉ်, သမာဓိကျင့်စဉ်, ပညာကျင့်စဉ်ဆိုတဲ့ ရေစင်ရေကောင်းတွေနှင့် ဆေးကြောသုတ်သင်ရမယ်။ ဒီ သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးရပ် အကျင့် မြတ်တွေကို လက်တွေ့ကျင့်ခြင်းဖြင့် စိတ်ဓာတ်ကို ဖြူစင်အောင်တော့ ဆေး ကြောရမယ်။ ဆေးတော့ ဆေးချင်ပါတယ်ဘုရား ဒါပေမဲ့ဆိုပြီးတော့ ဘာလုပ် သလဲ?ဒါပေမဲ့ဆိုတဲ့ ကွက်လပ်ထဲကို ပြေးပြေးဝင်ကြတယ်။ နက်ဖြန်မှာလည်း ဒါပေမဲ့ဆိုတဲ့ ကွက်လပ်ထဲကို ပြေးဝင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီး ရှိနေတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? အဲဒီကွက်လပ်ထဲကို ပြေးဝင်နိုင်လောက်အောင် တစ်ချိန်က ကံတွေကို ထူထောင်ခဲ့ကြပြန်တယ်၊ ကြောက်ဖို့ မကောင်းဘူးလား? သိပ် ကြောက်ဖို့ကောင်းတယ်။

ကဲ နောက်တစ်ခု - စိတ်ဆန်းကြယ်လို့ ကံဆန်းကြယ်ပုံအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ နာဖူးထပ်မံပေါ့ . . .။

အနောဇာဒေဝီ

အနောဇာဒေဝီအကြောင်းပဲ။ အနီးစပ်ဆုံး အကြောင်းတစ်ခု ပြောရရင် တော့ သူ့ရဲ့ ရှေးဆုတောင်းကလေးက ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက်ကပဲ။ သူတို့ မိတ်ဆွေတစ်စု စုပေါင်းပြီးတော့ ကျောင်းတစ်ကျောင်း ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီကျောင်းရေစက်ချပွဲမှာ အနောဇာပန်းတွေကို သူက လင်ပန်းကြီးနှင့် အပြည့်ထည့်တယ်၊ အနောဇာပန်းဆိုတာကတော့ လိပ်ဆူးရွှေပန်းဆိုပြီး ရှေးရှေးဆရာတော်ကြီးများက ဒီလိုဘာသာပြန်ထားကြပါတယ်၊ လိပ်ဆူးရွှေဆိုတာက ဆူးရှိတဲ့ ဆီးကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ ဆေးပင်တစ်မျိုးပဲ၊ သူ့ရဲ့ အပွင့်က ကြက်ဥအရောင်နှင့် သို့မဟုတ် နံ့သာရောင်နှင့် နည်းနည်းဆင်သလို တော့ ရှိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တော်တော်ကလေးလှတဲ့ ပန်းတစ်မျိုးပါ၊ ဝါတယ်လည်း မပြောနိုင်ဘူး၊ နီတယ်လို့လည်း မပြောနိုင်ဘူး၊ ဖြူတယ်လို့လည်း မပြောနိုင်ဘူး၊ သူက အရောင်ရောထွေးနေတဲ့ ပန်းတစ်မျိုးပဲ။ ဒီအနောဇာပန်းကို သူက အတော်ကလေး ချစ်ခင်မြတ်နိုးပုံရတယ်။ အဲဒီ အနောဇာပန်းကလေးတွေကို လင်ပန်းကြီးထဲ အပြည့်ထည့်၊ အပေါ်မှာ သင်္ကန်းတစ်စုံတင်ပြီးတော့ ကဿပ ဘုရားရှင်ခြေတော်ရင်းကို ချပြီးတော့ သူက ဘာဆုကို တောင်းသလဲ?

ဘန္တေ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ အနောဇပုပ္ဖဝဏ္ဏံယေဝ မေ သရီရံ ဟောတု၊ အနောဇာ ဧဝ စ မေ နာမံ ဟောတု။ (ဓမ္မပဒ-၄-၁-၃၅၃။)

ဘန္တေ - မြတ်စွာဘုရား . . .။ **နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ** - ဖြစ်လေရာ ဖြစ်လေရာဌာန ဘုံဘဝ၌။ **မေ** - ဘုရားတပည့်တော်မ၏။ **သရီရံ** - ခန္ဓာ ကိုယ်သည်။ **အနောဇပုပ္ဖဝဏ္ဏံယေဝ** - အနောဇာပန်းအဆင်းနှင့် တူသည် သာလျှင်။ **ဟောတု** - ဖြစ်ရပါစေသတည်း။ **မေ** - ဘုရားတပည့်တော်မ၏။ **နာမံ စ** - အမည်နာမသည်လည်း။ **အနောဇာ ဧဝ** - အနောဇာ အမည် ရှိသည်သာလျှင်။ **ဟောတု** - ဖြစ်ပါစေသတည်း။

©shwehinthar.com

"အရှင်ဘုရား ... ဖြစ်လေရာဌာန ဘုံဘဝမှာ ဘယ်ဘဝမှာမဆို တပည့်တော်ရဲ့ခန္ဓာကိုယ် အသားအရေ အရောင်အဆင်းသည် အနောဇာပန်း အဆင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်ရပါလို၏"တဲ့ – စိတ်ဓာတ်ဆန်းကြယ်မှု တစ်မျိုး ပေါ့။

နောက်တစ်ခု - နာမည်ကလည်း အနောဇာအမည်ရှိတဲ့ အမျိုးသမီး သာဖြစ်ရပါလို၏တဲ့ – ဒီဆုကိုတောင်းတယ်၊ သူတောင်းတဲ့ဆုဟာ မပြည့် ဘူးလားဆိုတော့ ပြည့်ပါတယ်၊ လူ့ပြည် နတ်ပြည် ကျင်လည်ရာကနေ နောက် ဆုံးဘဝ ရောက်လာပြီ၊ အနောဇာဒေဝီဆိုတဲ့အမည်နဲ့ မိဖုရားတစ်ဦး လာ ဖြစ်ပြီး ဘုန်းကြီးတို့ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မှာ လာပြီး ကျွတ်တမ်းဝင်ပါတယ်။

သူ့ရဲ့ အသားအရောင်အဆင်းက သူဆုတောင်းပန်ထွာခဲ့သည့်အတိုင်း အနောဇာပန်းအဆင်းနှင့် တူတဲ့ အမျိုးသမီး ဖြစ်တယ်၊ နာမည်ကလည်း အနောဇာလို့ အမည်ရှိခဲ့ပါတယ်၊ ရှင်ဘုရင့် မိဖုရားတစ်ဦးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီနေရာမှာ အနောဇာပန်းအဆင်းနှင့် တူတဲ့ အမျိုးသမီးလို့ အသိမှား တဲ့ သဘောကလေးက ဘာလဲ? **အဝိဇ္ဇာ**, အဲဒီအမျိုးသမီးဘဝကို တွယ်တာ တပ်မက်တဲ့သဘောက **တဏှာ**, စိတ်ကပ်စွဲနေတဲ့သဘောက **ဥပါဒါန်**၊

ဒီ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ခြံရံပြီးတော့ ကျောင်းလှူခြင်း, သင်္ကန်း လှူခြင်း, အနောဇာပန်းလှူခြင်းဆိုတဲ့ ကုသိုလ်စေတနာ သင်္ခါရတွေကို ပြုစု ပျိုးထောင်လိုက်တယ်။ ဒီသင်္ခါရတရားတွေက အနိစ္စတရားတွေဖြစ်တဲ့အတွက် ဖြစ်ပြီး ချုပ်ပျက်သွားကြတယ်။ ချုပ်ပျက်သွားပေမဲ့လို့ နောင်တစ်ချိန်မှာ သူ မျှော်လင့်တောင့်တနေတဲ့ အနောဇာပန်းအဆင်းနှင့် တူတဲ့ အနောဇာအမည် ရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်ဖို့ရန် စွမ်းအင်ကမ္မသတ္တိကလေးကို ရုပ်နာမ်အစဉ် မှာ မြှုပ်နှံပြီးမှ ချုပ်ပျက်သွားတယ်။ အဲဒီသတ္တိကလေးက ဘာလဲ? ကံပဲ။ ပေါင်းလိုက်တော့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံ ဆိုတဲ့အကြောင်း တရားငါးခု စုံညီသွားတယ်။

အကြောင်းတရားငါးခု စုံညီသွားတဲ့အတွက် တစ်ချိန် - ဒီကံက အကျိုး ပေးဖို့ရန် အခါအခွင့် သင့်လာတဲ့အခါ သူမျှော်လင့်ထားတဲ့အတိုင်း လာပြီး အကျိုးမပေးဘူးလား? ပေးတယ်၊ သူရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ် သူ့စိတ်တိုင်းကျ ဖြစ်ပေါ်မလာဘူးလား? ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ နောက်တစ်ခု ခဏခဏတော့ ဟောဖူးပါတယ်၊ **မဟာပဒုမပစ္စေကဗုဒ္ဓါ**အလောင်းပဲ။

မဟာပဒုမပစ္စေကဗုဒ္ဓအလောင်း

ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်တော်မြတ်ကို ရရှိရေးအတွက် နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တစ်သိန်း ပါရမီ ဖြည့်ရပါတယ်၊ အဲဒီလို ပါရမီဖြည့်ကျင့်စဉ် အချိန်အခါမှာပေါ့၊ ပါရမီတွေ တော်တော်ရင့်ညောင်းလာပြီလို့ ယူဆရပါတယ်။ အဲဒီအချိန်အခါ မှာ ဘဝတစ်ခုမှာ ဒီမဟာပဒုမပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်းက ဘာဖြစ်သွားသလဲဆို တော့ ပရဒါရကံလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ သူတစ်ပါးရဲ့သားမယားတွေကို ဖျက်ဆီး တဲ့ ကံတစ်ခုကို လွန်ကျူးမိတယ်၊ အမည်းစက်တစ်ခု ထင်သွားတယ်။ အဲဒီ အမည်းစက်တစ်ခု ထင်သွားတော့ သေခါနီးကာလမှာ ဒီအမည်းစက်က လေးက အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်တဲ့အခါကျတော့ ဘယ်ရောက်သွား သလဲ? ငရဲရောက်သွားတယ်၊ ငရဲကနေ ကျွတ်လာ လွတ်လာတော့ လူ့ပြည် လူ့လောကမှာ လူရယ်လို့လာဖြစ်သော်လည်း အမျိုးသားမဖြစ်ဘဲနဲ့ အမျိုး သမီးဖြစ်ရတယ်၊ အမျိုးသမီးဖြစ်လိုက်တဲ့ အချိန်အခါကျတော့ အမိဝမ်းတွင်းမှာ သူပဋိသန္ဓေတည်နေတဲ့အခါ ကိုယ်ဝန်လွယ်ရတဲ့မိခင်ဟာလည်း အင်မတန် ပူလောင်တယ်။ ငရဲကလာတဲ့သတ္တဝါတွေကို ကိုယ်ဝန်လွယ်ရတဲ့ မိခင်သည် အင်မတန် ပူလောင်တယ်လို့ ဆိုတယ်။

ကိုယ်ဝန်သားသတ္တဝါ ဖြစ်တဲ့ ဒီအမျိုးသမီးလေးကလည်း အင်မတန် ဆင်းရဲတဲ့ဒုက္ခကို မိခင်ရဲ့ဝမ်းထဲမှာ ခံရတယ်။ ခံခဲ့ရပြီးတဲ့အချိန်အခါကျတော့ မွေးလာပြီးပြီ။ မွေးလာတဲ့အချိန်အခါမှာ မွေးတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် မိဘတွေက ဒီသမီးလေးကို မြင်တွေ့လိုက်တဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲ? "**ဒေဿ**" တဲ့ – စာမှာဖော်ပြထားတယ်၊ သိပ်မုန်းတာပဲတဲ့၊ ဟော- ဒီ ကလေးက မုန်း တာတွေ ဘာများလုပ်တတ်သေးသလဲ? မလုပ်တတ်သေးဘူး၊ ပြောတတ် ပလား? မပြောတတ်သေးဘူး။ ဒါပေမဲ့ အမိအရင်း အဘအရင်းတွေ ကိုယ် တိုင်က ဒီကလေးကို အင်မတန် မုန်းတယ်တဲ့၊ ကြောက်ဖို့မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ်။

ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်အတွက် ဖြည့်ကျင့်ခဲ့တဲ့ ပါရမီအရှိန်အဝါတွေက လည်း တစ်ဘက်က အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်နေပါတယ်။ အင်မတန် ချောမောလှပတဲ့ အမျိုးသမီးကလေး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လို့ ဆွေမျိုးသား ချင်းတွေကလည်း

©shwehinthar.com

မြင်လိုက်ရင်, မိဘနှစ်ပါးကလည်း မြင်လိုက်ရင် မုန်းတယ်၊ မလွဲမရှောင်သာလို့ သားသမီးအဖြစ်နဲ့ ဆက်ဆံနေရပေမယ်လို့ ချစ်ခင်တဲ့ စိတ်နှင့် မဆက်ဆံဘူး၊ မုန်းတီးတဲ့ စိတ်ထားနှင့်ပဲ ဆက်ဆံတယ်။ လူ့လောက မှာ ရှိကြပါတယ်၊ တချို့မိဘတွေဟာ တချို့သားသမီးကို ပိုချစ်တဲ့သဘော ရှိတယ်၊ တချို့သားသမီးကျတော့ သိပ်ပြီးတော့ မုန်းတီးချင်တဲ့ ဆန္ဒဓာတ် မရှိဘူးလား? ရှိတယ်၊ ဒါဘာအကြောင်းနှင့် ဆက်နေသလဲဆိုတော့ ကံပဲ။

ဘာဖြစ်လို့ မုန်းတီးရသလဲဆိုတော့ ဒီသူတစ်ပါးသားမယားကို လိုက် ဖျက်ဆီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို အဖျက်ဆီးခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း မမုန်းဘူးလား? မုန်း တယ်၊ ဘေးက ကြားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း မမုန်းဘူးလား? မုန်းတယ်။ သူတစ်ပါး တို့ မုန်းတီးရွံရှာစက်ဆုပ်တဲ့ ကံတစ်ခုကို အားရပါးရ စိတ်ကျေကျေနပ်နပ်ကြီး ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တယ်၊ ဒီကံက အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်လာတဲ့ အချိန်အခါမှာ သူတစ်ပါးမုန်းတီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ ဖြစ်ရပြန်တယ်၊ ကြောက်ဖို့သိပ်ကောင်း တယ်။

အချိန်တန် အရွယ်ရောက်လာတဲ့အခါကျတော့ အမျိုးတူ အနွယ်တူ အမျိုးကောင်းသားတစ်ဦးနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒီအမျိုး သားကလည်း ဒီအမျိုးသမီးကို မြင်တာနဲ့ မုန်းတယ်၊ ယောက္ခမတွေကလည်း မုန်းတယ်၊ ဘယ်သူကမှ သူ့ကို မချစ်ကြဘူး။ မချစ်တဲ့ အချိန်အခါကျတော့ တစ်နေ့ ဘာဖြစ်လာသလဲ? ရိုးဂိုးဘုရားပွဲပုံစံနှင့် တူပါရဲ့ တောင်ထိပ်ပွဲ ကျင်းပ ပြန်ပြီ။ အဲဒီ တောင်ထိပ်ပွဲသဘင်ကျင်းပတဲ့အခါကျတော့ မိမိတို့ရဲ့ စည်းစိမ် ဂုဏ်သိန် ဥစ္စာအဆင့်အတန်းနှင့် တူညီစွာပေါ့ တောင်ထိပ်ပွဲသွားပြီး ဆင်နွှဲ ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်အခါမှာ သူ့ရဲ့အိမ်ရှင်ယောကျ်ားက တခြားအမျိုးသမီး တစ်ယောက်ကို ခေါ်ပြီးတော့ သွားပျော်ပါးတယ်။ ပျော်ပါးတဲ့အချိန်အခါကျ တော့ သူက မျက်နှာငယ်ကလေးနဲ့ ယောကျ်ားလုပ်သူ ပြန်လာတဲ့အချိန်အခါ မှာ တောင်းပန်စကားပြောတယ်၊ ဘယ်လိုပြောသလဲ? “အရှင့်သား . . . ကျွန်တော်မကို အလိုမရှိခဲ့ဘူးဆိုရင်လည်း မိဘအိမ်, အမျိုးအိမ်ကိုပဲ ပြန်ပါ ရစေ ခွင့်ပြုပါ၊ အလိုမရှိဘူးဆိုရင်လည်း အလိုမရှိဘူးလို့ပဲ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောပါ၊ ယောကျ်ားတွေက မခေါ်ဘဲနဲ့ ယခုလို နေခဲ့မယ်ဆိုရင် အိမ်ရှင်မ အမျိုးသမီးလုပ်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ရင်ထဲမှာ လှံနှင့် အထိုးခံရသလို အင်မတန် ပူလောင်တဲ့ ပြင်းထန်တဲ့ဒဏ်ကို ခံရပါတယ်၊” အဲဒီလို သနားစဖွယ် သူက ပြောပြလိုက်တော့၊ ကဲ- ဒီလိုဆိုရင် မနက်ဖြန်ကျလို့ရှိရင် တို့တောင်ထိပ်ပွဲ သွားကြတာပေါ့၊ ကဲ- နက်ဖြန်သွားဖို့ ဟိုမှာ စားဖို့ သောက်ဖို့တွေ ပြင်ကြ ဆင်ကြပေတော့၊ သူက အမိန့်ပေးလိုက်တော့ ဒီစကားတစ်ခွန်း ကြားရတာ ဝမ်းသာလိုက်တာ ဝမ်းသာလိုက်တာ –

အဲဒီစကားတစ်ခွန်းကို ကြားရတဲ့အခါကျတော့ ဘာလုပ်သလဲ? မီးဖို ချောင်မှာ ချွေးတစ်လုံးလုံးနဲ့ ပြင်ဆင်ရတယ်၊ နက်ဖြန်သွားဖို့ဆိုပြီး ပန်းအမျိုးမျိုး တွေပေါ့လေ ပြင်ဆင်တယ်၊ ကြာပန်းတွေလည်း ပါတယ်။ နောက်နေ့ရောက် ပြန်တော့လည်း သူမီးဖိုချောင်မှာ အလုပ်ရှုပ်နေတုန်း ဘသားချောကလည်း နောက်တစ်ယောက် ခေါ်ပြီးတော့ တောင်ထိပ်ပွဲ ထွက်သွားတယ်၊ သူ့ကို မ ခေါ်ဘူး။ အဲဒီအခါကျတော့မှ ကဲ- ဒီတစ်ချီတော့ သိရောပေါ့ဆိုပြီးတော့ သူက မြင်းရထားနှင့် နောက်ကနေ အပြေးလိုက်တော့တာပဲ။

လိုက်တဲ့အချိန်အခါမှာ ထိုနေ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားရှင် တစ်ဆူကလည်း နန္ဒမူလိုဏ်ဂူမှာ နိရောဓသမာပတ် ခုနစ်ရက်ဝင်စားပြီး နိရောဓသမာပတ်မှ အထ – “ဘယ်သတ္တဝါကို ငါ ဒီနေ့ ချီးမြှောက်ရမလဲ, ချီးမြှောက်သင့်သလဲ?” လို့ လှမ်းမျှော်ပြီး ဉာဏ်နှင့် ကြည့်ရှုလိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ဒီအမျိုးသမီး လေးဟာ ဉာဏ်ကွန်ယက်ထဲ ထင်လာတယ်။ ထင်လာတဲ့ အချိန်အခါမှာ ဆက်ပြီး စဉ်းစားပြန်တယ်၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါချီးမြှောက်ခဲ့ရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါ့ရဲ့ ချီးမြှောက်မှုကို ခံနိုင်ပါ့မလား?

ဆက်စဉ်းစားတယ်၊ ဘာဆိုလိုတာလဲ? ငါက သူ့ဆီ သွားအလှူခံတယ်၊ သူက ငါ့လှူပါ့မလား, မလှူဘူးလား? ဒါကို ဆက်ပြီးကြည့်တယ်၊ ကြည့်လိုက် တဲ့အချိန်အခါမှာ ဒီအမျိုးကောင်းသမီးလေးရဲ့ ဟဒယဝတ္ထုနှလုံးအိမ်အတွင်း မှာ ရဲရဲတောက်နေတဲ့ သဒ္ဓါတရားကိုလည်းတွေ့တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ငါကဲ့သို့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဟာ ဒီလိုဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်စေ ရမယ်ဆိုတဲ့ ဒီကရုဏာဓာတ်ဖြင့် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါက ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွလာပါတယ်။ သူနှင့် ရင်ဆိုင်တိုးလောက်တဲ့ တစ်နေရာကျတော့ ကောင်း ကင်ခရီးမှ ဆင်းသက်ပြီးတော့ ဆွမ်းခံကြွလာတယ်၊ သဒ္ဓါတရား ပြည့်ဝနေတဲ့ အမျိုးကောင်းသမီးကလေး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မြင်းရထားပေါ်ကနေ ခပ်မြန်မြန် ဆင်း၊ ဆင်းပြီးတော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ရိုသေစွာရှိခိုး၊ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့ သပိတ်ကို လှမ်းယူ၊ အင်မတန်မွန်မြတ်တဲ့ ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တွေ သပိတ် အပြည့်ထည့်၊ ထည့်ပြီးတော့မှ သပိတ်ရဲ့အောက်က ကြာပန်းတွေ ခံပြီးတော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ဆက်ကပ်တယ်၊ အဲဒီလို ဆွမ်းတွေ

©shwehinthar.com

ဆက်ကပ်ပြီးတဲ့ အခါကျတော့ သူက ဘာဆုကို တောင်းသလဲ? - သူက ဒီမှာ ပန်းချီကားချပ် တွေ ရေးဆွဲပြန်တယ်။

ရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်များ

ဘန္တေ ယထာ ဣဒံ ပုပ္ဖံ၊ ဧဝါဟံ ယတ္ထ ယတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇာမိ၊ တတ္ထ တတ္ထ မဟာဇနဿ ပိယာ ဘဝေယျံ မနာပါ။ (သုတ္တနိပါတ-ဌ-၁-၆၉။)

ဘန္တေ - အရှင်မြတ်ဘုရား . . .။ **ဣဒံ ပုပ္ဖံ** - ဤပန်းကို။ **မဟာဇနဿ** - လူများအပေါင်းသည်။ **ပိယာ ယထာ** - ချစ်မြတ်နိုးအပ်သကဲ့သို့။ **မနာပါ ယထာ** - စိတ်နှလုံးကို တိုးပွားစေအပ်သကဲ့သို့။ **ဧဝံ** - ဤအတူ။ **အဟံ** - ဘုရားတပည့်တော်မသည်။ **ယတ္ထ ယတ္ထ** - အကြင်အကြင် ဘုံဘဝ၌။ **ဥပ္ပဇ္ဇာမိ** - ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ရပါ၏။ **တတ္ထ တတ္ထ** - ထိုထို ဘုံဘဝ၌။ **မဟာဇနဿ** - လူများအပေါင်း၏။ **ပိယာ** - ချစ်မြတ်နိုးအပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **မနာပါ** - စိတ်နှလုံးကို တိုးပွားစေအပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဘဝေယျံ** - ဖြစ်ရ ပါလို၏။

သူတောင်းတဲ့ဆုကို ကြည့်ပါ – “အရှင်ဘုရား . . . ဒီပဒုမ္မာကြာပန်းကို လူသား သတ္တဝါအပေါင်းက ချစ်မြတ်နိုးအပ်သကဲ့သို့ အလားတူပဲ တပည့် တော်မသည် ဖြစ်လေရာဌာနဘုံဘဝမှာ လူများအပေါင်း၏ ချစ်ခင်မြတ်နိုး ခြင်းကို ရရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပါလို၏” – ဒီဆုကို တောင်းတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? သူ့မှာ နာကျည်းချက်ကလေးက လူများအပေါင်းရဲ့မုန်းတီးမှုကို ခံနေရတယ်၊ ဒါကြောင့် လူများအပေါင်းရဲ့ ချစ်မြတ်နိုးမှုကိုတော့ သူက သိပ်ပြီးတော့ အလိုရှိ နေတယ်။ သို့သော် အကုန်လုံးက ဝိုင်းချစ်မယ်ဆိုရင်ကော ဘယ့်နှယ်နေမလဲ? စဉ်းစားပြီးတော့သာ တောင်းပေတော့၊ ကဲ နောက်တစ်ခု –

ဘန္တေ ဒုက္ခော ဂဗ္ဘဝါသော၊ တံ အနုပဂမ္မ ပဒုမပုပ္ဖေ ဧဝ ပဋိသန္ဓိ ဘဝေယျ။ (သုတ္တနိပါတ-ဌ-၁-၆၉။)

ဘန္တေ - အရှင်ဘုရား . . .။ **ဂဗ္ဘဝါသော** - အမိဝမ်းတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းဒုက္ခသည်ကား။ **ဒုက္ခော** - ဆင်းရဲလှပါ၏။ **တံ** - ထိုအမိ ဝမ်းတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းကို။ **အနုပဂမ္မ** - မကပ်ရောက်ရမူ၍။ **ပဒုမပုပ္ဖေ ဧဝ** - ပဒုမ္မာကြာပန်း၏အတွင်း၌သာလျှင်။ **ပဋိသန္ဓိ** - ပဋိသန္ဓေ သည်။ **ဘဝေယျ** - ဖြစ်ရပါလို၏။

မိခင်ဝမ်းတွင်းမှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေရတဲ့ ဒုက္ခကို သူနားလည်တယ်။ ဆင်းရဲတယ်ဆိုတာကို သိပ်သဘောပေါက်နေတဲ့အတွက် နောက်ထပ် ဒီအမိ ဝမ်းတွင်းမှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေမှု မရှိဘဲ ပဒုမ္မာကြာပန်းအတွင်းမှာသာလျှင် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရပါလို၏ဆိုတဲ့ - ဒီဆုကို တောင်းတယ်။

ကဲဒီနေရာမှာ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံ အကြောင်းကို နည်းနည်း ထပ်ပြောကြရအောင်။ လူများအပေါင်း ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်တဲ့ အမျိုးကောင်းသား, အမျိုးကောင်းသမီးလို့ အသိမှားနေတဲ့သဘောက အဝိဇ္ဇာ၊ အဲဒီဘဝကို တွယ်တာတပ်မက်နေတဲ့သဘောက တဏှာ၊ ဒီမှာတော့ သူက အမျိုးသားဘဝကို တွယ်တာနေတယ်၊ စိတ်ကပ်စွဲနေတဲ့ သဘောကလေးက ဥပါဒါန်၊ ဒီအဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန် သုံးခု ခြံရံပြီးတော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အား မွန်မြတ်တဲ့ ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တွေနှင့် ပဒုမ္မာကြာပန်းကို လှူဒါန်း နေတယ်၊ ကုသိုလ်စေတနာ သင်္ခါရတွေ ဖြစ်သွားတယ်၊ ဒီသင်္ခါရတရားတွေ ချုပ်ပျက်သွားတဲ့အခါ ရုပ်နာမ်အစဉ်မှာ မြုပ်နှံထားခဲ့တဲ့ သူမျှော်လင့်တောင့်တ ထားတဲ့ဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့စွမ်းအင်သတ္တိကလေးက ကံ - ပေါင်းလိုက်တော့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံ ငါးခုစုံသွားတယ်။ နောက်တစ်ခု –

အမိဝမ်းတိုက်မှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်ချင်ဘူး၊ ပဒုမ္မာ ကြာပန်းအတွင်းမှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်ချင်တယ်။ ပဒုမ္မာ ကြာပန်းအတွင်းမှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ အသိမှားနေတဲ့သဘော က အဝိဇ္ဇာ, အဲဒီဘဝကို တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ သဘောကလေးက တဏှာ, စိတ်ကပ်ပြီးစွဲနေတဲ့သဘောကလေးက ဥပါဒါန် - ဒီအဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန် သုံးခုခြံရံပြီးတော့မှ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား ဆွမ်းနှင့် ပဒုမ္မာကြာပန်း လှူဒါန်းခဲ့ တယ်၊ ကုသိုလ်စေတနာသင်္ခါရအုပ်စုတွေ ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တယ်၊ ဒီ သင်္ခါရ တရားတွေ ချုပ်ပျက်သွားတဲ့အခါ ရုပ်နာမ်အစဉ်မှာ မြုပ်နှံထားခဲ့တဲ့ စွမ်းအင် သတ္တိကလေးကတော့ ကံ - ပေါင်းလိုက်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံ အကြောင်းငါးခု စုံသွားတယ်။ ကဲ – နောက်တစ်ခု၊

©shwehinthar.com

သူက ဘာဆက် ဆုတောင်းသလဲ?

ဘန္တေ ဇိဂုစ္ဆနီယော မာတုဂါမော၊ စက္ကဝတ္တိဓီတာပိ ပရဝသံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ အဟံ ဣတ္ထိဘာဝံ အနုပဂမ္မ ပုရိသော ဘဝေယျံ။
(သုတ္တနိပါတ-ဋ္ဌ-၁-၆၉။)

ဘန္တေ = အရှင်ဘုရား . . .။ **မာတုဂါမော** = မာတုဂါမ မင်းမိန်းမသည် ကား။ **ဇိဂုစ္ဆနီယော** = စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ကောင်းလှပါပေ၏။ **စက္ကဝတ္တိဓီတာပိ** = စကြဝတေးမင်း၏ သမီးပင်ဖြစ်သော်ငြားလည်း။ **ပရဝသံ** = ယောကျ်ားဟု ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ သူတစ်ပါးရဲ့ အလိုဆန္ဒသို့။ **ဂစ္ဆတိ** = လိုက်ပါ၍ နေရတတ်ပါ၏။ **တသ္မာ** = ထို့ကြောင့်။ **အဟံ** = ဘုရားတပည့်တော်မသည်။ **ဣတ္ထိဘာဝံ** = အမျိုးသမီးအဖြစ်သို့။ **အနုပဂမ္မ** = မကပ်ရောက်ရမူ၍။ **ပုရိသော** = ယောကျ်ားစင်စစ်သည်။ **ဘဝေယျံ** = ဖြစ်ရပါလို၏။

"အရှင်ဘုရား . . . မာတုဂါမဆိုတာက အလွန် ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ် ကောင်းပါတယ်၊ စကြဝတေးမင်း၏ သမီးရတနာပင် ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပါစေ၊ ယောကျ်ားလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ သူတစ်ပါးရဲ့အလိုဆန္ဒသို့သာ လိုက်လျောနေရ တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်ဘုရား၊ ဒါကြောင့် တပည့်တော်မသည် အမျိုးသမီး အဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်ရဘဲ ယောကျ်ားစင်စစ်သာ ဖြစ်ရပါလို၏"လို့ ဒီဆုကို တောင်းတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ သူက ယောကျ်ားဘဝ ဆုတောင်းရသလဲ? – အကြောင်းရှိတယ်။

အမျိုးသမီးဘဝနဲ့ သူလက်ရှိခံစားနေရတဲ့ ဒုက္ခကိုလည်း သူ သဘော ပေါက်ထားတယ်၊ ဒါအနီးကပ်ဆုံးအကြောင်းပေါ့၊ ဝေးတဲ့ အကြောင်းတစ်ခု ကတော့ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်အတွက် ပါရမီတွေဖြည့်ကျင့်ခဲ့စဉ် အချိန်အခါ တုန်းက သူယောကျ်ားဘဝနဲ့ အကြိမ်များစွာ ဖြည့်ကျင့်ခဲ့တယ်။ ယောကျ်ား ဘဝတွေ ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့အတွက် ယောကျ်ားဘဝကို ပြန်ပြီးတော့ တွယ်တာတပ်မက်တဲ့သဘော ပေါ်လာတယ်။

အကယ်၍ အမျိုးသမီးဘဝတွေ ဆက်တိုက်ဖြစ်ခဲ့ရရင် အမျိုးသမီးဘဝပဲ တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ သဘောရှိပါတယ်၊ တချို့ ဒီထဲမှာ ဒကာကြီးတွေ ဒကာမကြီးတွေ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ်ပြန်အကဲခတ်ကြည့်ပါ။ နောက်ဘဝ တစ် ခု ရှိခဲ့မယ်ဆိုရင် အမျိုးသမီးပဲ ဖြစ်ချင်သလား, အမျိုးသားပဲ ဖြစ်ချင်သလား? ဟော- ဒီဆန္ဒဓာတ် ကိုယ့်ဟာကိုယ် မေးကြည့်၊ သိနိုင်ပါတယ်၊ တချို့က အမျိုးသမီးပဲ ဖြစ်ချင်တယ်၊ အမျိုးသားဖြစ်ချင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ဘက်သို့ မညွတ် ကိုင်းဘူး၊ တချို့က အမျိုးသားပဲဖြစ်ချင်တယ် အမျိုးသမီးဖြစ်ချင်တဲ့စိတ်ဓာတ် ဘက်သို့ မညွတ်ကိုင်းဘူး၊ အမျိုးသမီးသည် အမျိုးသမီးဖြစ်ချင်နေသမျှကာလ ပတ်လုံး အမျိုးသမီးဘဝမှ ဘယ်တော့မှ မလွတ်မြောက်နိုင်ဘူး။ အမျိုးသား သည် အမျိုးသား ဖြစ်ချင်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး အမျိုးသားဘဝမှ ဘယ် တော့မှ မလွတ်မြောက်နိုင်ဘူး - လို့ ဆိုပြီးတော့ ဟိုဘက်က မာတုဂါမသံယုတ် စတဲ့ သံယုတ်တွေမှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘဝတစ်ခုမှ လွတ်မြောက်ချင်တယ် ဆိုရင်တော့ မိမိရရှိထားတဲ့ ဘဝအပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ တဏှာကို ဖြတ်တောက်နိုင်ဖို့ မလိုဘူး လား? လိုအပ်နေတယ်။

ခုဒီနေရာမှာ အမျိုးသမီးဘဝကိုတော့ သူရွံရှာစက်ဆုပ်တာ မှန်တယ်၊ အမျိုးသမီးဘဝမှ လွတ်မြောက်ချင်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘယ်ဘဝကို သွားတွယ်တာ ပြန်သလဲ? အမျိုးသားဘဝကို တွယ်တာပြန်တယ်။ အမျိုးသားလို့ အသိမှား နေတဲ့သဘောကလေးက အဝိဇ္ဇာ, အဲဒီအမျိုးသားဘဝကို တွယ်တာတပ်မက် တဲ့ သဘောကလေးက တဏှာ, စိတ်ကပ်ပြီး စွဲနေတဲ့ သဘောကလေးက ဥပါဒါန် - ဒီအဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သုံးခုခြံရံပြီးတော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား ဆွမ်းခဲဖွယ် ဘောဇဉ်နှင့် ပဒုမ္မာကြာပန်းကို လှူဒါန်းတဲ့ ကုသိုလ်စေတနာအုပ်စု တွေကို ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တယ်၊ သင်္ခါရတရားတွေပဲ၊ ဒီသင်္ခါရတရားတွေ ချုပ်ပျောက်သွားတဲ့အချိန်အခါမှာ ရုပ်နာမ်အစဉ်မှာ မြှုပ်နှံခဲ့တဲ့ စွမ်းအင်ကမ္မ သတ္တိကလေးက ကံ - ပေါင်းလိုက်တော့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံ - ဆိုတဲ့ အကြောင်းငါးခု စုံသွားပြန်တယ်။ သို့သော် ဒါလောက်နဲ့ သူက မကျေနပ်ပြန်ဘူး၊ နောက်ထပ် သူက ဘာဆုတောင်းသလဲ? နံပါတ်လေး -

ဘန္တေ ဣမံ သံသာရဒုက္ခံ အတိက္ကမ္မ ပရိယောသာနေ တုမှေဟိ ပတ္တံ အမတံ ပါပုဏေယျံ။ (သုတ္တနိပါတ-ဋ္ဌ-၁-၆၉။)

ဘန္တေ = အရှင်မြတ်ဘုရား . . .။ **ဣမံ သံသာရဒုက္ခံ** = ဤသံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခကို။ **အတိက္ကမ္မ** = ကျော်လွှားလွန်မြောက်ရသည်ဖြစ်၍။ **ပရိယောသာနေ** = နောက်ဆုံးဘဝ၌။ **တုမှေဟိ** = အရှင်ဘုရားတို့သည်။ **ပတ္တံ** = ရတော်မူအပ် ရောက်တော်မူအပ် သိတော်မူအပ် မြင်တော်မူအပ် သော။ **အမတံ** = မသေရာ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို။ **ပါပုဏေယျံ** = ရောက်ရ ရရပါလို၏။

©shwehinthar.com

ဒီဆုကတော့ ကောင်းပါတယ်- ကောင်းပေမဲ့ သူက ဘယ်ကျမှ ဆု တောင်းသလဲ? ပရိယောသာနေ - နောက်ဆုံးဘဝကျမှ အဆုံးစွန်သော ဘဝ ကျမှတဲ့ - ခုဘဝလိုချင်တာ ဟုတ်သလား? မဟုတ်ပြန်သေးဘူး။ နောက်ထပ် သံသရာခရီးကို သူက ဆက်ချင်တယ်ဆိုတဲ့ ဦးတည်ချက်ကလေး ရှိမနေဘူး လား? ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခမှ ကျော်လွှားလွန်မြောက်တဲ့အခါ နောက်ဆုံးဘဝရောက်လို့ရှိရင် အရှင်ဘုရားတို့ သိတော်မူ အပ် မြင်တော်မူအပ် ရတော်မူအပ် ရောက်တော်မူအပ်တဲ့ မသေရာ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်တရားကြီးကို တပည့်တော်မလည်း ရောက်ရ ရရ သိရပါလို၏ - လို့ ဒီဆုကို တောင်းတယ်။ မသေရာအမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို သိနိုင်တဲ့ ရနိုင်တဲ့ ရောက် နိုင်တဲ့ဘဝတစ်ခုကို တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ ဓာတ်ငွေ့ကလေးက ဒီထဲမှာကပ်ပြီး ပါမနေဘူးလား? ပါနေပြန်တယ်။ သူက ဘဝတစ်ခုကို မျှော်လင့်ချက်ရှိနေ သေးတယ်၊ လက်ငင်းချက်ချင်း မသေရာ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ယူချင်တာမျိုး ကော ဟုတ်သလား? မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါသတိထားကြ၊ ဆုတောင်းတဲ့အခါ နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်တဲ့ ဘဝကို လှမ်းမျှော်လင့်တောင့်တနေတာက အဓိပ္ပါယ် တစ်မျိုး၊ နိဗ္ဗာန်ကို သက်သက်တောင့်တနေတာက အဓိပ္ပါယ်တစ်မျိုးပဲ။

ကဲ နောက်တစ်ခု၊ ဒီဆုတောင်းလောက်နဲ့ သူက မကျေနပ်သေးပြန်ဘူး၊ နောက်ထပ် သူက ဘဝတစ်ခုကို ဆက်ချင်နေသေးတော့ ဘာဆုတောင်းပြန် သလဲ? နံပါတ် ငါး —

အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့ သပိတ်အောက်ကနေ ကြာပန်းခံတာကို သူက အားရကျေနပ်မှု မရှိသေးဘူး။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့ သပိတ်ပေါ်ကို ကြာပန်း တစ်စီး ထပ်တင်ပြီးတော့မှ သူက ထပ်ပြီး ဆုတောင်းပြန်တယ် —

ပုပ္ဖသဒိသော ဧဝ မေ ဂန္ဓော စေဝ ဝဏ္ဏော စ ဟောတု။

(သုတ္တနိပါတ-ဌ-၁-၆၉။)

မေ - ဘုရားတပည့်တော်၏။ **ဂန္ဓော စေဝ** - ကိုယ်ရဲ့ရနံ့သည်လည်း ကောင်း။ **ဝဏ္ဏော စ** - ရုပ်အဆင်းသည်လည်းကောင်း။ **ပုပ္ဖသဒိသော ဧဝ** - ပဒုမ္မာကြာပန်းနှင့် တူသည်သာလျှင်။ **ဟောတု** - ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ဟော- သူက တစ်ချိန်မှာ ယောက်ျားဘဝကိုတော့ မျှော်လင့်တာ မှန် တယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီယောက်ျားဘဝမှာ ဘယ်လိုယောက်ျားမျိုးဖြစ်ရမလဲ? သူရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်က ထွက်ပေါ်လာတဲ့ အနံ့သည် ပဒုမ္မာကြာပန်းအနံ့ရှိတဲ့ ယောက်ျားမျိုး ဖြစ်ပါရစေ၊ သူ့ရဲ့ အသားအရေ အရောင်အဆင်းဟာလည်း ပဒုမ္မာကြာပန်းအဆင်းနှင့်တူတဲ့ အရေအဆင်းရှိတဲ့ယောက်ျားသာ ဖြစ်ပါရစေ ဒီဆုကို တောင်းပြန်တယ်။ ပဒုမ္မာကြာပန်းအဆင်းအနံ့နှင့် တူညီနေတဲ့အဆင်း အနံ့ရှိတဲ့ ယောက်ျားလို့ အသိမှားနေတဲ့ သဘောက အဝိဇ္ဇာ, အဲဒီ ယောက်ျား ဘဝကို တွယ်တာတပ်မက်နေတဲ့သဘောက တဏှာ, စိတ်ကပ်ပြီး စွဲနေတဲ့ သဘောက ဥပါဒါန် - ဒီအဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန် သုံးခု ခြံရံပြီးတော့ ကံ တစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တယ်၊ ဆွမ်းလှူခြင်း, ပဒုမ္မာကြာပန်းလှူခြင်း ဆိုတဲ့ ကုသိုလ်စေတနာတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်တယ်၊ သင်္ခါရတရားတွေပဲ၊ ဒီသင်္ခါရတရားတွေက ချုပ်ပျက်သွားတဲ့အခါ သူ-မျှော်လင့်တောင့်တနေတဲ့ ပဒုမ္မာကြာပန်းအဆင်း အနံ့နှင့် တူညီနေတဲ့ အမျိုးသားဘဝလို့ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတွေကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်ကမ္မသတ္တိကလေးကို သူ့ရဲ့ရုပ်နာမ်သန္တာန်အစဉ်မှာ မြှုပ်နှံပြီးမှ ချုပ်ပျက်သွားတယ်၊ အဲဒီစွမ်းအင် ကမ္မသတ္တိကလေးက ကံ - ပေါင်းလိုက်တော့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံ - အကြောင်းတရား ငါးခု စုံသွားတယ်။ စုံညီတဲ့အတွက်ကြောင့် ဘာဖြစ် သလဲ? - အဲဒီနေ့ကစပြီးတော့ သူ့ရဲ့ မကောင်းတဲ့ အတိတ်ကံတွေလည်း အကုသိုလ်ကံတွေလည်း ကုန်သွားပါတယ်။

ကုန်သွားတဲ့ အခါကျတော့မှ အကုသိုလ်ကံတွေက အကျိုးပေးဖို့ အခါ အခွင့် ကုန်သွားပြီဖြစ်တဲ့အတွက် ကုသိုလ်ကံတွေကလည်း အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့် အလှည့်ရောက်လာတော့ အိမ်ရှင်ယောက်ျားလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က လည်း သိပ်ပြီးချစ်မြတ်နိုးတယ်၊ ယောက္ခမတွေကလည်း ချစ်မြတ်နိုးတယ်၊ မိဘတွေကလည်း ချစ်မြတ်နိုးတယ်၊ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေကလည်း ချစ်မြတ်နိုး တယ်၊ မြင်မြင်သမျှပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း သူ့ကို ချစ်မြတ်နိုးလာကြတယ်။ ဒါပေ မဲ့လို့ အဲဒီဘဝမှာ သူက အဆုံးမသတ်ဘူး၊ ကွယ်လွန်သွားတဲ့အခါ လူ့ပြည် နတ်ပြည် အစုန်အဆန် ကျင်လည်ခဲ့ရပါတယ်။ ကျင်လည်တဲ့ အချိန်အခါမှာ နောက်ဆုံး လူ့ပြည်ပဲရောက်ရောက် နတ်ပြည်ပဲရောက်ရောက် ဘယ်ဘဝမှာ မဆို ပဒုမ္မာကြာပန်းအတွင်းမှာသာ ပဋိသန္ဓေတည်နေခဲ့ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်။ တစ်ချိန်မှာတော့ လူ့လောကကို ပြန်ပြီးရောက်ရှိလာပြန်တယ်။ အဲဒီဘဝမှာ လည်း မင်းဥယျာဉ်အတွင်းရှိ ရေကန်ကြီးအတွင်းမှာရှိတဲ့ ပဒုမ္မာကြာပန်းကြီး ထဲမှာ ပဋိသန္ဓေလာပြီးတည်နေရတယ်။ မင်းနှင့် မိဖုရားတို့ကနေ သားရတနာ အဖြစ်နဲ့ ကောက်ယူပြီးမွေးထားတယ် ဆိုကြပါစို့ —

©shwehinthar.com

မင်းနှင့် မိဖုရားတို့ကလည်း ထီးနန်းကို ဆက်ခံမည့်သူ မရှိလေတော့ သားရင်းအဖြစ်နှင့် အလွန် ချစ်မြတ်နိုးကြတယ်၊ နန်းညွန့်နန်းလျာအဖြစ်နှင့် သိမ်းပိုက်ထားကြတယ်။ လူအများရဲ့ ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှုကို အလိုရှိတဲ့ စိတ်ဓာတ် နှင့် ကံကို ထူထောင်ခဲ့တဲ့အတွက် ဒီကံက အကျိုးပေးနေတဲ့ဘဝမှာ မောင်းမ မိဿံ နှစ်သောင်းတို့နှင့်တကွ လူအများအပေါင်းရဲ့ ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှုကို အမြဲ တမ်း ခံယူနေရတယ်။ မင်းသားငယ်ကလေးကို တစ်ခုခုစားအောင် ကျွေးနိုင် လျှင် ဆုတော်ငွေတစ်ထောင် သတ်မှတ်ထားတဲ့အတွက် ကျွေးမည့်သူတွေက ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေတယ်။ ကြင်နာယုယသူတွေက များလွန်းတော့လည်း အလွန် ငြီးငွေ့လာပြန်တယ်။

တစ်နေ့မှာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင် တစ်ဆူကို ဖူးတွေ့ခွင့် ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို ဖူးတွေ့ရခြင်းက ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို ရရှိဖို့ရန် အထောက်အပံ့ကောင်း တစ်ခု ဖြစ်သွားတယ်။ အတိတ်က ပါရမီကံတွေကလည်း ရင့်ညောင်းလာပြီ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီဘဝမှာ သူလိုလားတောင့်တနေတဲ့ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ် ကို ရရှိသွားခဲ့ပါတယ်။

ဒီအချက်ဟာလည်း တစ်နည်းအားဖြင့် ပြန်ကြည့်လိုက်တော့ သူ့ရဲ့ စိတ်ဓာတ် ဆန်းကြယ်ခဲ့တဲ့အတွက် သူပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ကံတွေက ဆန်း ကြယ်သွားခဲ့တယ်၊ ကံတွေ ဆန်းကြယ်သွားတဲ့အတွက်ကြောင့် အကျိုးပေးတာ မဆန်းကြယ်ဘူးလား? ဆန်းကြယ်သွားတယ်။ ပဒုမ္မာကြာပန်းအတွင်းမှာပဲ ပဋိသန္ဓေတည်နေရတယ်၊ ပဒုမ္မာကြာပန်းနှင့် တူနေတဲ့ အဆင်း အနံ့ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ ဖြစ်ရတယ်၊ ယောကျ်ားလည်း မဖြစ်ရဘူးလား? ဖြစ်ရတယ်၊ သူ မျှော်လင့်တောင့်တနေတဲ့ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကိုလည်း မရဘူးလား? ရရှိ သွားတယ်။ စိတ်ဆန်းကြယ်တဲ့အတွက် ကံဆန်းကြယ်တယ်၊ ကံဆန်းကြယ် တော့ သတ္တဝါတွေ ဆန်းကြယ်သွားကြတယ်။

ဒီနေ့ ကံကို ထူထောင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီအချက်တွေကို သတိ ပြုဖို့ မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ်။ မိမိတို့က ခုအချိန်အခါမှာ ပန်းချီကားချပ်တစ်ခု ရေးဆွဲနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ပန်းချီကားချပ်ကလေး တွေထဲမှာ အင်မတန် နာကြည်းဖွယ်ကောင်းတဲ့ ပန်းချီကားချပ်တစ်ခုကတော့ အရှင်ဒေဝဒတ်အလောင်းပဲ . . .။

အရှင်ဒေဝဒတ်အလောင်းရဲ့ ပန်းချီကားချပ်များ

ပြန်ပြီး ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် အရှင်ဒေဝဒတ်က ပစ္စေကဗောဓိ ဉာဏ်ကို ရရှိဖို့ရန်အတွက် နောက်ထပ် ကမ္ဘာတစ်သိန်းပဲ ပါရမီဖြည့်ရမည့် သူတော်ကောင်း တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်၊ ကမ္ဘာပေါင်း နှစ်သင်္ချေတိုင်တိုင် [တစ်သင်္ချေ တစ်သင်္ချေမှာ သင်္ချာကျမ်းဆရာတို့ရဲ့ အယူအဆအရ ပြောရင် တော့ တစ်နောက်မှာ သုညအလုံးပေါင်း (၁၄၀) ရှိတယ်၊ ကမ္ဘာပေါင်း အဲဒီလို နှစ်ပြန်ပေါ့၊ အဲဒီလောက်အထိ] ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို ရရှိရေးအတွက် ပါရမီဖြည့်ခဲ့တဲ့ သူတော်ကောင်းကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်၊ အားလုံးကြားဖူးတဲ့ အတိုင်းပဲ လွန်ခဲ့တဲ့ ငါးကမ္ဘာထက်က ရွှေကုန်သည်ဘဝမှာ ရွှေခွက်တစ်ခုကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဘုရားအလောင်းနှင့် ရန်ငြိုးဖွဲ့ခဲ့မိတယ်၊ မကျေနပ် ချက်တွေ စတင် ထူထောင်ခဲ့တယ်။

အဲဒီ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး မကျေနပ်တဲ့ ဒေါသတရား လွှမ်းမိုးပြီးတော့ ကံတွေကို ထူထောင်လိုက်တော့ ဘာဖြစ်သလဲ? ဘုန်းကြီးတို့ ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတ်နိပါတ်တော်တွေ လှမ်းကြည့်လိုက်ရင် အရှင်ဒေဝဒတ်နှင့် ဘုရား အလောင်းတို့ တွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်း တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး ကျေနပ်မှုရှိသလား? မရှိတော့ဘူး။ ဘုရားအလောင်းတော်ဘက်ကတော့ ကျေနပ်ပါတယ်။ အရှင် ဒေဝဒတ်အလောင်းဘက်ကသာ မကျေနပ်တာပါ။

နန္ဒိယမျောက်မင်း

ဟော - ဘဝတစ်ခုမှာ မကျေနပ်ချက်တွေကို ထူထောင်ခဲ့လိုက်တော့ ဒေါသတရားကို လက်ကိုင်ထားပြီး ကံတွေကို ထူထောင်ခဲ့တဲ့အတွက် နောက် ဘဝကျတော့လည်း တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဆုံပြန်ရင် မကျေနပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ ဖြစ်ကြ တယ်၊ နန္ဒိယဇာတ်ကိုပဲ ကြည့်ပေါ့။ အရှင်ဒေဝဒတ်အလောင်းပုဏ္ဏားကြီးက တောထဲမှာ မျက်စိလည်ပြီး ချောက်ထဲကျနေတယ်။ ဘုရားအလောင်း နန္ဒိယ မျောက်ကနေ ဘာလုပ်သလဲ? ချောက်ထဲကနေ ထုတ်ဆောင်ကယ်တင်ပေး တယ်၊ လူတို့ဌာန သွားတဲ့လမ်းကိုလည်း လိုက်ပြီးတော့ ပြသေးတယ်။ လမ်းခု လတ်တစ်နေရာမှာ - မောပန်းတော့ ဒေဝဒတ်အလောင်းဖြစ်တဲ့ ပုဏ္ဏားရဲ့ ပေါင်ပေါ်မှာ ခေတ္တခဏ အပန်းဖြေပြီး အိပ်စက်လိုက်တယ်။ ထိုအချိန်အခါမှာ အရှင်ဒေဝဒတ်အလောင်းဖြစ်တဲ့ ပုဏ္ဏားက ဘာလုပ်သလဲ? နန္ဒိယမျောက်ရဲ့ ခေါင်းကို ကျောက်ခဲနှင့် ထုတယ်၊ မိမိကို ကယ်တင်ခဲ့တဲ့ ကျေးဇူးရှင်တစ်ဦးကို ကျေးဇူးတင်ဖို့

©shwehinthar.com

မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ်။ ပြစ်မှားလိုတဲ့စိတ်ဓာတ် တွေသာ တဖွားဖွားပေါ်လာတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? အတိတ်က ဘုရားအ လောင်းတော်အပေါ်မှာ မကျေနပ်တဲ့စိတ်ဓာတ်, အနိုင်ယူလိုတဲ့စိတ်ဓာတ်နဲ့ သူက ကံကို ထူထောင်ခဲ့တယ်၊ ထူထောင်ခဲ့လိုက်တဲ့အတွက် ဒီကံက အကျိုး ပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်လာတဲ့ဘဝမှာ ကျေးဇူးရှင်ရယ်လို့တောင် စိတ်ထဲမှာ ထားနိုင်တဲ့ စိတ်ထားရှိသေးသလား? မရှိတော့ဘူး၊ ပြစ်မှားတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဘုရားအလောင်းဘက်ကတော့ မေတ္တာရှိပါတယ်။ သွေးစက်ကို ခြေရာခံပြီး နောက်ကနေ လိုက်ခဲ့ပေတော့ဆိုပြီး လူတို့ဌာနေကို သွားတဲ့လမ်း အထိ လိုက်တော့ မပို့ခဲ့ဘူးလား? ပို့ခဲ့တယ်။

စူဠဓမ္မပါလသတို့သား

နောက်တစ်ခု – စူဠဓမ္မပါလဇာတ်တော်ကို ကြည့်လိုက်ရင် ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားအလောင်းတော်က အရှင်ဒေဝဒတ်ရဲ့သား သွားဖြစ်တယ်။ အရှင် ဒေဝဒတ်က ထိုအချိန်အခါမှာ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်တဲ့ ရှင်ဘုရင်ပါ၊ အဲဒီ ရှင်ဘုရင်တစ်ဦး ဖြစ်နေတဲ့အချိန်အခါမှာ ဘုရားအလောင်း သားတော်က လေး မွေးဖွားလာပြီးလို့ နောက်မကြာခင်အတွင်း မိဖုရားရတနာရဲ့ အဆောင် တော်ကို သူကသွားတဲ့အခါ မိဖုရားက သားရတနာလေးကို မြူဆွယ်နေတာနဲ့ ရှင်ဘုရင်လာတာကို ဂရုမစိုက်မိဘူး။ အဲဒီ အချိန်အခါမှာ - ဘာလုပ်သလဲ? ဒင်းသားဖြင့် ခုမှ ငယ်ငယ်ရှိသေးတယ်၊ ငါ့ကို ပမာမခန့်လုပ်တယ်၊ သိစေရ မယ်ဆိုပြီးတော့ အာဏာတော်သားတွေကို ခေါ်ပြီးတော့ သူက အဲဒီ ဘုန်းကြီး တို့ ဘုရားအလောင်း စူဠဓမ္မပါလသတို့သားလေးကို သူ့ရဲ့ရှေ့မှာ ခေါင်းပန်း ကစားခိုင်းတယ်။ သွေးတွေကို ဖြာထွက်သွားတယ်။ ဒီကလေးက မုန်းတီးနေ အောင် ဘာလုပ်တတ်သလဲ? မလုပ်တတ်သေးဘူး။ ဒါပေမဲ့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မကျေနပ်ချက်တွေ ခြံရံပြီးတော့ ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ အတွက် တစ်ဦးကို တစ်ဦး တွေ့တဲ့အချိန်အခါမှာ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ စိတ်ထား တွေ ရှိမလာဘူးလား? ရှိနေတယ်။

ဘုရားအလောင်းဘက်က ဒီစိတ်ထားမရှိဘူး။ အရှင်ဒေဝဒတ်အလောင်း ဘက်ကသာ ဒီစိတ်ထားရှိတာ၊ ကိုယ့်သားကို ကိုယ်သတ်ရဲတယ်ဆိုတဲ့စိတ်ထား ကို ကြည့်စမ်း – ကိုယ့်သားသမီးကို သတ်ဖြတ်ရဲတယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ထားသည် သာမန် စိတ်ထားမျိုး ဟုတ်နိုင်သလား? မဟုတ်နိုင်ဘူး။ ကံတွေကို ရမ်းပြီး ထူထောင်သင့်သလား? မထူထောင်သင့်ဘူး။ မိမိတို့က မကျေနပ်ချက်တွေ တစ်ပုံကြီးနှင့် ခုလိုပေါ့၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုတဲ့ အချိန်အခါမှာ တစ်ဦးအပေါ် တစ်ဦး မကျေနပ်ချက်တွေနှင့် ဝေယျာဝစ္စကံတွေ ပြုလုပ်ကြတယ်၊ တစ်ဦး အပေါ်တစ်ဦး မကျေနပ်တဲ့ စိတ်ထားတွေနှင့် ဒါနကံတွေ သီလကံတွေ သမထကံတွေ ဝိပဿနာကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ကြတယ်။ ဒီကံတွေက တစ်ချိန် အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်လို့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပြန်ပြီး ကြုံကြ ဆုံကြမယ်ဆိုရင် တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ကျေနပ်မှု ရှိနိုင်မလား? ဘယ့်နှယ်တုန်း ပရိသတ်တွေ?

ခန္တိဝါဒီရသေ့ကြီး

ဒီလိုဆိုရင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပြန်တွေ့လို့ မကျေနပ်ချက်တွေ ရှိနိုင်တယ် ဆိုရင် ခုချိန်အခါမှာ မကျေနပ်တဲ့ စိတ်ထားတွေထားဖို့ ကောင်းမလား? -မကောင်းဘူး။ ကံတွေကို ထူထောင်နေကြတာ၊ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး မကျေ နပ်တဲ့ စိတ်ထားတွေနှင့် ကံကို ထူထောင်ခဲ့ရင် ဒီကံက အကျိုးပေးတဲ့အခါ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး တွေ့ကြုံခဲ့ရင် ခုလိုပဲ မကျေနပ်တဲ့ ပွဲတွေပဲ တွေ့နေကြမှာ။ နောက်တစ်ခု - ခန္တိဝါဒီဇာတ်ကို ကြည့်လိုက်ဦး - အရှင်ဒေဝဒတ်အလောင်းက ကလာဗုအမည်ရှိတဲ့ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်တယ်၊ ငမူးသမားကြီးပဲ။ ဘုရားအလောင်း တော်က ခန္တိဝါဒီရသေ့ကြီးဖြစ်ပါတယ်။ အရက်မူးနေတဲ့ ကလာဗုမင်းက တစ် နေ့မှာ မောင်းမမိဿံတွေနှင့် အတူ ဥယျာဉ်ကစားတယ်။ မောင်းမမိဿံ တစ်ဦးရဲ့ ရင်ခွင်ထဲမှာ မူးပြီး အိပ်ပျော်သွားတယ်။ ဖျော်ဖြေနေတဲ့ မောင်းမ မိဿံတွေက ဥယျာဉ်တော်မှာ သီတင်းသုံးနေတဲ့ ခန္တိဝါဒီရသေ့ကြီးထံမှာ ကလာဗုမင်း အိပ်ပျော်နေတုန်း သွားတရားနာကြတယ်။ ကလာဗုမင်း နိုးလာ တဲ့အခါ သိတော့ ဒေါသထွက်ပြီး ခန္တိဝါဒီရသေ့ထံကို သွားတယ်၊ ရန်မူချင်လို့ သွားတာပဲ။

ခန္တိဝါဒီရသေ့က ဘာလုပ်သလဲ? ဘာမှမလုပ်ပါဘူး။ အားလုံးကြားဖူး ကြပါလိမ့်မယ် - "အရှင်ရသေ့ ဘာဝါဒရှိသလဲ"လို့ မေးတော့ - "သည်းခံတဲ့ ခန္တိဝါဒ ရှိတယ်"လို့ ပြောမိတာနဲ့ လက်တွေဖြတ် ခြေတွေဖြတ် နှာခေါင်းဖြတ် နားရွက်ဖြတ် နောက်ဆုံး အသက်ပါ သတ်ပစ်တယ်။ သည်းခံတဲ့ဝါဒ ရှိပါ တယ်လို့ စကားလေး တစ်ခွန်းလောက် ပြောတာလေးနဲ့များ သတ်ဖြတ်ပစ်

©shwehinthar.com

ရတယ်ဆိုတော့ ဒီစိတ်ထားကို ကြည့်ပါ။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မကျေနပ်ချက်ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဒီလို စိတ်ထားတွေ ပေါ်လာတာဟာ တစ်ချိန်က ကံကို ထူထောင်ခဲ့စဉ် အချိန်အခါက မကျေနပ်ချက်တွေနှင့် ကံကို ထူထောင်ခဲ့ကြ လို့ပဲ၊ နောက်တစ်ခု –

မဟာကပိမျောက်မင်း

မဟာကပိဇာတ်တော်ကို ပြန်ကြည့်လိုက်ဦး၊ အားလုံး ကြားဖူးကြမယ်။ သရက်ပင်က သရက်သီးကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ မျောက်တွေမှာ တစ်နေ့ အန္တရာယ်ပေါ်မယ်ဆိုတာကို ဘုရားအလောင်းတော် မျောက်မင်းက မျောက် တွေကိုသတိပေးထားတယ်၊ အထက်ဂင်္ဂါ မြစ်ကမ်းပါးမှာ ဒီသရက်ပင်က ရှိနေ တယ်။ ဒီတော့ ဒီသရက်သီးကို ဂင်္ဂါမြစ်ထဲ မကျအောင် မျောက်အပေါင်းက ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရမယ်ဆိုပြီး ဘုရားအလောင်း မျောက်မင်းကလည်း သတိပေးထားတယ်၊ သတိပေးထားပေမဲ့လို့ ပြဿနာ ပေါ်ချင်လာတော့ ဘာဖြစ်လာသလဲ? - သရက်သီးတစ်လုံးကို ခါချဉ်ထုပ်က အုံထားတယ်၊ ဒီ တော့ ခါချဉ်ထုပ်ပဲ ထင်ပြီးတော့ ဒီသရက်သီးကို ဘယ်သူမှ ခူးမစားမိဘူး၊ မျောက်တွေ ခူးမစားမိတော့ ဒီသရက်သီးက ကျန်နေတယ်၊ ခါချဉ်ထုပ် အအုံခံ ရတဲ့ ဒီသရက်သီးက တစ်ချိန် မှည့်လာတော့ ကြွေကျပြီးတော့ ဂင်္ဂါမြစ်ထဲ မျောသွားတယ်။

ဂင်္ဂါမြစ်ရဲ့ ဗာရာဏသီရေချိုးဆိပ်မှာပေါ့လေ - ဗာရာဏသီရှင်ဘုရင်က ရေချိုးဆင်းတော့မယ်ဆိုတော့ ပိုက်တွေဘာတွေ ကာပြီးမှ ရေဆင်းပြီးချိုးတယ် ဆိုပါတော့၊ အဲဒီပိုက်မှာ ဒီသရက်သီးက လာငြိနေတော့ ရှင်ဘုရင်ထံ ဆက်သ လိုက်တော့ ဒီသရက်သီးရဲ့ အရသာကိုတွေ့တာနဲ့ ရှင်ဘုရင်က သရက်သီး ရှာပုံတော် ကြူးတော့တာပဲ။ အထက်ဂင်္ဂါကို တပ်တွေခြံရံပြီးတော့ ချီတက် လိုက်တဲ့အခါ နောက်ဆုံး ဒီသရက်ပင်အောက်ရောက်သွားပြီ။ ရောက်သွားတဲ့ အချိန်အခါကျတော့ ဒီသရက်ပင်အောက်မှာ တပ်စခန်းချနားနေတုန်း မျောက် တွေကလည်း စစ်တပ်တွေ ဒီရောက်နေတယ်ဆိုတာလည်း မသိဘူး။ မသိ တော့ ဘာလုပ်သလဲ? သရက်ပင်မှာ စားနေကျအတိုင်း လာပြီးစားကြတာပေါ့၊ စားလည်းစားရော လေးတော်သားတွေကို အဝိုင်းခိုင်းလိုက်တယ်၊ ဝိုင်းလိုက် တော့ မျောက်တွေပြေးလို့ မရတော့ဘူး။ ပြေးမရတဲ့ အချိန်အခါကျတော့ -ဘုရားအလောင်း မျောက်မင်းက ဘာလုပ်သလဲ? ဟိုဘက် ဂင်္ဂါတစ်ဘက်ကမ်း ကို သူ့ခွန်အားနှင့် လှမ်းပြီးတော့ ခုန်လိုက်တယ်၊ ခုန်တဲ့အချိန်အခါမှာ ဒီသရက်ကိုင်းကနေ ဟိုဘက် ဂင်္ဂါမြစ်တစ်ဘက်ကမ်းရှိတဲ့ သစ်ပင်ဟာ ဘယ်လောက်ဝေးမယ်ဆိုတာကို သူက ဉာဏ်နှင့် တိုင်းတာသွားတယ်။

တိုင်းတာပြီးတော့ တောထဲမှာ နွယ်ကြိုးတွေ လိုက်ရှာတယ်။ နွယ်ကြိုး တွေ လိုက်ရှာပြီးတော့ ဂင်္ဂါတစ်ဘက်ကမ်းမှာရှိတဲ့ သစ်ပင်ကို နွယ်တစ်စ ချည်ခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ သူ့ခါးမှာ နွယ်တစ်စကို ချည်ပြန်တယ်။ ချည်ပြီးတော့ ဟိုဘက်ကမ်းသစ်ပင်ကနေ ဒီဘက်ကမ်းသရက်ပင်ကို ပြန်ခုန်တယ်။ ရှင်ဘုရင် ကလည်း အောက်ကနေ ဒီမျောက်ရဲ့ ပြုမူနေပုံ အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို သေသေချာချာ စောင့်ကြည့်နေတယ်။ လေးတော်သားတွေကို အပစ်မခိုင်း ဘူး၊ ဒီမျောက်တွေဟာ ဘာလုပ်ကြမလဲဆိုတာကို အတုယူချင်လို့ ကြည့်နေ တာ။ ဘုရားအလောင်းမျောက်မင်းကလည်း ဒီဘက်ကမ်းကို လှမ်းခုန်လိုက်တဲ့ အချိန်ခါမှာကျတော့ ဟိုဘက်ကမ်းက သစ်ပင်ကို ချည်ဖို့ရန်အတွက် အတိုင်း အတာကို ထည့်ပြီးမစဉ်းစားခဲ့မိဘူး၊ သစ်ပင်ကို ပတ်လိုက်တဲ့ ကြိုးအတိုင်းအ တာလောက် လိုသွားတယ်။ လိုသွားတဲ့အခါကျတော့ လိုနေတဲ့နေရာကလေး ကို ကွက်လပ်ဖြည့်တဲ့အနေနဲ့ ဘုရားလောင်းမျောက်မင်းက ဘာလုပ်သလဲ? သရက်ကိုင်းတစ်ခုကို သူလှမ်းပြီး ကိုင်ထားလိုက်တယ်၊ "ကဲ- ငါ့အပေါ် ခုန်ချ ပြီး ဟိုဘက်ကမ်းကို ဒီကြိုးအတိုင်း ကူးကြ" - အဲဒီလို အကူးခိုင်းလိုက်တဲ့အခါ မျောက်တွေ တစ်ကောင်ပြီး တစ်ကောင် ကူးလိုက်တော့ ဟိုဘက်ကမ်း ရောက် ကုန်ပြီ၊ ရှင်ဒေဝဒတ်အလောင်းက နောက်ဆုံးကျန်တယ်။

ကျန်တဲ့အချိန်အခါကျတော့ ဘာဖြစ်သလဲ? - ရှင်ဒေဝဒတ်အလောင်း မျောက်ရဲ့ ရက်စက်ပုံမြင်ကွင်းကို ကြည့်ပေတော့ - မိမိတို့ရဲ့အသက်ကို ကယ် တင်ပေးနေတဲ့ ကျေးဇူးရှင်တစ်ဦးကို ကြင်နာသနားဖို့ မကောင်းဘူးလား?- ကြင်နာသနားဖို့ကောင်းတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီကြင်နာသနားတတ်တဲ့ စိတ်ထား ရှိသလား? မရှိဘူး၊ ဘာလုပ်သလဲ? အမြင့်ဆုံးဖြစ်တဲ့ သစ်ကိုင်းပေါ်တက်၊ အဲဒီကနေ ဘုရားလောင်းမျောက်မင်းရဲ့ ကျောတည့်တည့်ပေါ်ကို တအား ခုန်ချလိုက်တယ်၊ ကျောတည့်တည့်ပေါ်ကို တအားခုန်ချလိုက်တော့ ခေတ် အပြောနှင့် ပြောရရင်တော့ အဆုပ်ကွာသွားတယ်နဲ့ တူတယ်။ ဒါပေမဲ့ စာမှာ ကတော့ နှလုံး နည်းနည်းကွဲသွားတယ်လို့ ဆိုတယ်။ အဲဒီမှာ အရှင်ဒေဝဒတ် အလောင်းမျောက်ကတော့ ကူးတော့ ကူးလို့ရသွားတယ်၊ ဘုရားအလောင်း ကတော့ အဲဒီမှာ နှလုံးကွဲပြီး သေသွားရှာတယ်။ ရှင်ဘုရင်က ကြည်ညိုလွန်း လို့ ဘုရားအလောင်းကို

©shwehinthar.com

မီးသင်္ဂြိုဟ်ပြီးတော့ အရိုးတွေကို ဗာရာဏသီ ယူ သွားပြီးတော့ ပူဇော်ထားတယ်။

ဒီဇာတ်တော်မှာကြည့်ပေါ့ – မိမိရဲ့အသက်ကို ထုတ်ဆောင် ကယ်တင် ပေးနေတဲ့ မိမိရဲ့ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေရဲ့အသက်ကို ထုတ်ဆောင်ကယ်တင် ပေးနေတဲ့ ဒီဘုရားအလောင်းကို ကျေနပ်ဖို့ မကောင်းဘူးလား? - သိပ်ပြီး ကျေနပ်ဖို့ ကောင်းတယ်၊ ဒါမေမဲ့ ကျေနပ်တဲ့စိတ်ထား ရှိသလား? မရှိဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? အတိတ်က ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့စဉ်အချိန်အခါမှာ တစ်ဦး ပေါ်တစ်ဦး မကျေနပ်တဲ့ စိတ်ထားနှင့် ဒီကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တယ်။ ဒီတော့ နောက်ထပ် တွေ့ကြ ကြုံကြ ဆုံကြပြီဆိုရင်ကော ကျေနပ်ဦးမလား? မကျေ နပ်တော့ဘူး။ ဒီလိုဆိုရင် မိမိတို့ရဲ့ မကျေနပ်တဲ့ ဒီစိတ်ဓာတ်ကလေးတွေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ မလိုဘူးလား? ဘယ့်နှယ်တုန်း ယောဂီတွေ - မလိုဘူး လား? လိုအပ်တယ်၊ စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဟာ သိပ်လိုအပ်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးဘဝ ကြည့်ပေါ့ —

အရှင်ဒေဝဒတ်အလောင်းက ငါးကမ္ဘာတိတိ မိမိရဲ့စိတ်ဓာတ်ကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု မလုပ်ခဲ့ဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့ မြတ်စွာဘုရားလည်း - သုံးလောက ထွတ်ထား သဗ္ဗညုသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားပြီ။ ညီ အစ်ကိုတစ်ဝမ်းကွဲ တော်စပ်ပြီးတော့ လာပြီး လူဖြစ်ကြပါတယ်။ ရှင်ဒေဝဒတ် အလောင်းက ယသောဓရာရဲ့ မောင်အရင်းပဲ။ ဘုရားရှင်အပေါ်မှာ ကျေနပ် ချက်ရှိသလား? မရှိပြန်ဘူး။ ကြည့်စမ်း – တစ်လောကလုံးမှာ အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးအပေါ်တောင် သူ့စိတ်ထားက ကျေနပ်နိုင်တဲ့ စိတ်ထားရှိသလား? မရှိဘူး။ မကျေနပ်ချက်ကို အကြောင်းခံပြီး ဘာလုပ်သလဲ? ဘုရားရှင်ကို ကျောက်မောင်းဆင်ပြီးတော့ သတ်ခဲ့တယ်၊ သွေးစိမ်းတည်စေခဲ့တယ်၊ သံဃာသင်းခွဲခဲ့တယ်၊ ဒီသံဃာသင်းခွဲတဲ့ ကံက နောက်ဆုံး သူ့ကို အကျိုးပေးတာပဲ။ အကျိုးပေးလိုက်တော့ – ဒီနေ့ ဘယ် ရောက်သွားလဲ? အဝီစိငရဲကို ရောက်သွားတယ်။

အလျား ယူဇနာ တစ်ရာ, အနံ ယူဇနာ တစ်ရာ, အစောက် ယူဇနာ တစ်ရာရှိတဲ့ အဝီစိငရဲထဲမှာ အောက်က သံမြေပြင်က ဆယ်ယူဇနာ, အထက် က အမိုးကလည်း ဆယ်ယူဇနာ, တံတိုင်းတွေကလည်း ဆယ်ယူဇနာထု ထု တဲ့ သံထုထည်, မီးအလျှံ ဟုန်းဟုန်းတောက်နေတယ်၊ အပြင်ဘက်ကို ယူဇနာ ပေါင်းများစွာအထိ မီးလျှံဟုန်းဟုန်းတောက်နေတဲ့ ဒီအဝီစိငရဲထဲမှာ ခံနေရ တယ်။ အောက်က နင်းထားတဲ့ခြေထောက်ကို ကြည့်လိုက်ရင် ခြေဖမိုးအထိ အောက်က သံမြေပြင်ထဲမှာ မြုပ်နေတယ်၊ နုတ်လို့ မရဘူး။ အပေါ်က အမိုး ကို သူ့နဖူးက သွားထိတော့ နဖူးအထိ ခေါင်းပါ မြုပ်သွားတယ်။ လှုပ်လို့ မရဘူး၊ ဘယ်ဘက်လက်က ဘယ်ဘက်သံတံတိုင်းထဲမှာ မြုပ်နေတယ်၊ ညာ ဘက်လက်က ညာဘက်သံတံတိုင်းထဲမှာ မြုပ်သွားတယ်၊ အရှေ့အနောက် ထန်းပင်လုံးခန့် ပမာဏရှိတဲ့ သံတံကျင်တစ်ခုက သူ့ကိုယ်ကို ထုတ်ချင်းလျှိုပြီး အရှေ့တံတိုင်းနှင့် အနောက်တံတိုင်းကို ထိုးဖောက်ပြီး စိုက်ထားတယ်၊ လှုပ်လို့ မရဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ? – မတုန်မလှုပ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားအား ပြစ်မှားခဲ့တဲ့ အတွက် မတုန်လှုပ်တဲ့အကျိုးတွေကို ရရှိနေတယ်လို့ အဆိုရှိတယ်။

ဘာကို အခြေခံခဲ့သလဲ? တစ်ဦးကို တစ်ဦးက မကျေနပ်ချက်ကို အခြေခံ ခဲ့တယ်၊ ဒါကြောင့် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ကျေနပ်ဖို့ မကောင်းကြဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ်။ ကျေကျေနပ်နပ်ကလေးနှင့် ဒါနကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ဖို့ ကောင်းတယ်၊ သီလကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ဖို့ကောင်းတယ်၊ သမထကံတွေ ဝိပဿနာကံတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ကြဖို့ကောင်းတယ်၊ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် ကံလေးတွေကိုလည်း တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ကျေကျေနပ်နပ်နှင့် ပြုစုပျိုး ထောင်ဖို့ မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကောင်းတယ်။ မကျေနပ်ချက်တွေနှင့် ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ရင်တော့ မကျေနပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသွားတဲ့လမ်းကို ကိုယ် မသွားရဘူးလား? သွားရလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကလေး တွေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်။

အမ္ဗပါလီ

နောက်တစ်ခုကြည့်ပေါ့ – စိတ်ဆန်းကြယ်တဲ့အတွက် ကံဆန်းကြယ် တယ်၊ ကံဆန်းကြယ်တဲ့အတွက် အကျိုးပေးတွေလည်း အဆန်းတကြယ် ဖြစ် သွားတဲ့ ထုံးတစ်ခုပဲ။ အမ္ဗပါလီပြည့်တန်ဆာမရဲ့ အကြောင်းပဲ။ အမ္ဗပါလီ ပြည့်တန်ဆာမအလောင်းကို ပြန်ပြီး ဆန်းစစ်ကြည့်ပါ။ ဖုဿဘုရားရှင်ရဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးတဲ့နောက် ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ ဓာတ်တော် မွေတော်တွေ ပေါ့၊ သက်တော်ရှည်ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ဓမ္မတာအတိုင်း ရွှေတုံးရွှေခဲလို ဓာတ်တော် များက တစ်လုံး တစ်ခဲတည်း ကျန်ရစ်ခဲ့ပါတယ်၊

©shwehinthar.com

စေတီတော်တစ်ဆူ တည် ထားတယ်။ ထိုစေတီတော်ကြီးကို ဘိက္ခုနီမတွေ တစ်နေ့ သွားပြီးဖူးမြော်ကန် တော့ကြတယ်၊ ဖူးမြော်ကန်တော့ရင်း ရဟန္တာထေရီမကြီးတစ်ပါးက ရှေ့ကနေ မတော်တဆ ချေဆတ်မိတဲ့အတွက် ပါးစပ်ထဲကနေ သလိပ်ချွဲခန်းတွေ အပြင် ထွက်ကျသွားတယ်၊ စေတီရင်ပြင်ပေါ်မှာ သလိပ်ချွဲခန်းတွေ ကျသွားတာကို ဒီရဟန္တာထေရီမကြီးကလည်း မသိလိုက်ပါဘူး။

မသိတဲ့အတွက် စေတီတော်ကို လှည့်လည်ပြီး ဖူးမြော်ကန်တော့ကြ တယ်။ အမ္ဗပါလီရဲ့အလောင်းအလျာဖြစ်တဲ့ ဘိက္ခုနီမကလေးက နောက်က လိုက်လာတော့ ဘာပြောသလဲ? "ဘယ်ပြည့်တန်ဆာမက ဒီနေရာမှာလာပြီး တော့ ချွဲခန်းတွေ၊ တံတွေးတွေ ထွေးသွားရသလဲ" - ဘာလုပ်လိုက်တာလဲ? ပန်းချီကားချပ်တစ်ချပ် ရေးဆွဲလိုက်တာပဲ၊ ဒီတော့ တကယ်တမ်း သလိပ်ချွဲခန်း တွေ မတော်တဆကျသွားတဲ့ ဘိက္ခုနီမကြီးက သူပြောတဲ့အတိုင်း ပြည့်တန် ဆာမ ဖြစ်သလား? မဖြစ်ဘူး၊ သူသာ ဖြစ်သွားတယ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်သွားသလဲ? အဲဒီဘဝမှာ နှစ်ပေါင်းသောင်းနဲ့ချီပြီး သူဖြည့်ကျင့်ထားတဲ့ သီလ, သမာဓိ, ပညာဂုဏ်ကျေးဇူးတွေက သူ့ကို ကယ်တင်နိုင်စွမ်း မရှိဖြစ်သွားကြတယ်။

ဒီဘိက္ခုနီမကြီးကို ပြစ်မှားခဲ့တဲ့ ဝစီဘေဒကံက သူ့ကို ငရဲကို ရောက် အောင် ပို့ဆောင်ပေးလိုက်တယ်၊ ငရဲကနေ ကျွတ်လာ လွတ်လာပြန်တော့ လည်း နောက်ဆုံး အမ္ဗပါလီရဟန္တာထေရီမကြီးဖြစ်တဲ့ဘဝအထိ ဘဝပေါင်း နှစ်ရာကျော် ဆက်တိုက် ပြည့်တန်ဆာမပဲ ဖြစ်ရတယ်၊ စဉ်းစားကြည့်စမ်း - ပြောလိုက်တာက စကားတစ်ခွန်းတည်း၊ ဒီစကားတစ်ခွန်းကို ပြောလိုက်မိတာနဲ့ ဒီလောက်ဘဝပေါင်းများစွာ ဘာကြောင့် အကျိုးပေးနေရသလဲ? - လို့တော့ မေးစရာရှိတယ်။ အဲဒီလို သူတစ်ပါးကို ပက်ပက်စက်စက် ပြောဖို့ရန် ကြံစည် စိတ်ကူးနေတယ် ပြောဆိုနေတယ် ပြောဆိုနေတာကို ပြန်သတိရတယ်။ အဲဒီ အချိန်အခါမှာ အကုသိုလ်စိတ်စေတနာတွေ များစွာဖြစ်တယ်။ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပျက်အတွင်းမှာ နာမ်တရားတို့မည်သည် ကုဋေတစ်သိန်းမက ဖြစ်ပြီး ပျက်နိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိခြင်းကြောင့် သူတစ်ပါးကို ရက်ရက်စက်စက် ပက်ပက် စက်စက်ပြောလိုတဲ့ ဒေါသပြဓာန်းနေတဲ့ အကုသိုလ်ဇောစိတ်အစဉ်တွေဟာ လည်း ဝီထိပေါင်းများစွာ ဖြစ်နိုင်တယ်။

အဲဒီ ဝီထိတွေထဲက အင်အားပြည့်ဝနေတဲ့ အကုသိုလ်ဇောစေတနာ တွေက အပါယ်မှာ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးတယ်။ ရှေ့နောက်မှာ ခြံရံထားတဲ့ အင်အားအနည်းငယ် လျော့နေတဲ့ အကုသိုလ်စေတနာတွေက ခုလို လူဘဝ မှာ လူလာဖြစ်တဲ့အချိန်အခါမှာ ပြည့်တန်ဆာမဖြစ်ဖို့ရန်အတွက် လာပြီးတော့ အကျိုးပေးတယ်။ စိတ်စေတနာတစ်ခုက ဘဝတစ်ခုကို ပဋိသန္ဓေအကျိုးပေး နိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတယ်။ သူပြောလိုက်တာ တစ်မိနစ်ကြာတယ်ထားတော့ - နာမ်တရားတွေရဲ့ တစ်စက္ကန့်မှာ ကုဋေတစ်သိန်းမက ဖြစ်ပြီးပျက်နိုင်တဲ့ စွမ်း အားရှိခြင်းကြောင့် တစ်မိနစ်လောက်အတွင်းမှာ အကုသိုလ်ဇောစိတ်စေတနာ တွေသည် ဘယ်လောက်ဖြစ်သွားမလဲ?

မရေမတွက်နိုင်အောင် များနေပြီ၊ အကယ်၍များ ငါးမိနစ်လောက် ရန် ဖြစ်နေကြမယ်ဆိုရင် ဘယ့်နှယ်နေကြမလဲ? စဉ်းစားကြည့်စမ်း - ကြောက်ဖို့ မကောင်းဘူးလား? သိပ်ကြောက်ဖို့ကောင်းတယ်။ ဒါဟာ ယောကျ်ားတွေပဲ ဖြစ်ဖြစ်, အမျိုးသမီးတွေပဲ ဖြစ်ဖြစ်ပေါ့၊ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မကျေနပ်လို့ ရန်ပွဲ စပြီလို့ဆိုရင်တော့ - ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ, မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ပါးစပ်ထဲ ရှိတာ တွေ အကုန်သွန်ချလိုက်တာပဲ၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား?

ဒီတော့ မိမိတို့က မကောင်းတဲ့အကျိုးတရားတွေကို မလိုလားခဲ့ဘူးဆိုရင် မိမိတို့ရဲ့စိတ်ဓာတ်တွေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်နေ တယ်၊ ဒီအမ္ဗပါလီရဲ့ ထုံးကိုကြည့်ပါ။ စကားတစ်ခွန်း ပက်ပက်စက်စက် မပြော မိ ပြောပြီး ပြောဆဲအချိန်တွေမှာ အကုသိုလ်ဇောစေတနာတွေ ဘယ်လောက် အမှုတော်ထမ်းရွက်နေမယ်ဆိုတာကို ခန့်မှန်းကြည့်ပါ။ ဖုဿဘုရားရှင်လက် ထက်တော်က သူပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေလည်း ရှိကြပါတယ်။ သို့သော် ဒီကုသိုလ်ကံတွေကို ရဟန္တာထေရီမကြီးတစ်ပါးအပေါ်၌ ပက်ပက် စက်စက် ပြည့်တန်ဆာမဆိုပြီး စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့လိုက်မိတဲ့ ဒေါသပြဓာန်းနေတဲ့ အကု သိုလ်ကံတွေက ဝန်းရံနေတယ်။ သူပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေက လူ့ဘဝပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးတဲ့အခါ အကုသိုလ်ကံတွေကလည်း ပဋိသန္ဓေ မျိုးစေ့ထဲမှာ ပြည့်တန်ဆာမ ဖြစ်ဖို့ရန် စွမ်းအင်ကလေးတွေကို တစ်ပါတည်း မြှုပ်နှံပေးလိုက်တယ်။

နောက်ဆုံးဘဝမှာ သူဖြည့်ကျင့်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေကြောင့် ဝေသာလီ ပြည်မှာ လိစ္ဆဝီမင်းသားတွေပိုင်တဲ့ ဘုံဆိုင်ဉယျာဉ်ထဲမှာရှိတဲ့ သရက်ပင်ရင်း မှာ ဩပပါတိကပဋိသန္ဓေအဖြစ်နဲ့ ဘွားကနဲ (၁၆)နှစ်အရွယ် လူလာပြီးဖြစ်ရ တယ်။ အတိတ်က

©shwehinthar.com

ဖုဿဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ စင်ကြယ်တဲ့ သီလကုသိုလ်ကံတွေကြောင့် အလွန်ချောမောလှပတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်လာရတယ်။ သို့သော် ရဟန္တာထေရီမအပေါ်၌ ပြစ်မှားခဲ့တဲ့ ဝစီဘေဒ အကုသိုလ်ကံကလည်း လှပနေတဲ့သူတစ်ဦးကို ပြည့်တန်ဆာမ ဖြစ် အောင် ဖန်တီးပေးလိုက်ပြန်တယ်။ လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့ရဲ့ အများပိုင် ဥယျာဉ် အတွင်းမှာ အလွန်လှပတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ဦးလာဖြစ်ရတော့ ဘသားချော လိစ္ဆဝီမင်းသားတို့ကလည်း သူပိုင်ထိုက် ငါပိုင်ထိုက်နှင့် အကြိတ်အနယ် လုကြပြန်တယ်။ နောက်ဆုံးတော့ - တရားသူကြီးတွေက လိစ္ဆဝီမင်းသားအားလုံး ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ဘုံဆိုင်ပစ္စည်းအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးလိုက်ကြတယ်။ ပြည့်တန်ဆာမ ဘဝသို့ ရောက်ရှိသွားရပြန်တယ်။ ကံတစ်ခုက လှပသူတစ်ဦးဖြစ်အောင်လည်း ဖန်တီးပေးလိုက်တယ်၊ အခြားကံတစ်ခုကလည်း ပြည့်တန်ဆာမ ဖြစ်အောင် ပဋိသန္ဓေမှာ သတ်မှတ်ချက် ပြုလုပ်ပေးလိုက်ပြန်တယ်။ ကံဆန်းကြယ်တော့ သတ္တဝါတွေ ဆန်းကြယ်ရတဲ့ ထုံးတစ်ခုပဲ။

ကပိလရဟန်း

နောက်ထုံးတစ်ခု - ဘုန်းကြီးတို့ ရဟန်းဘက်က ထုံးကလေးတစ်ခုပါပဲ၊ ကပိလရဟန်းဆိုကြပါစို့။ ကဿပဘုရားရှင်ရဲ့လက်ထက်တော်က စာတတ် ပေတတ် ရဟန်းတော်တစ်ပါးဖြစ်တယ်၊ စာပေပို့ချခဲ့တဲ့ ရဟန်းတော်တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့မိခင်ကလည်း ဘိက္ခုနီမ, သူ့ရဲ့ညီမတစ်ဦးကလည်း ဘိက္ခုနီမဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သာသနာနောက်ပိုင်းရောက်လာတဲ့ အချိန်အခါ ကျတော့ သူက ပညာမာန်တွေ ပရိယတ္တိမာန်တွေ ထက်သန်ပြီးတော့ ဘာတွေ ဖြစ်လာသလဲ? ဓမ္မကို အဓမ္မလုပ်, အဓမ္မကို ဓမ္မလုပ်ပြီးတော့ ရဟန်းတွေနှင့် ငြင်းခုံပြီး ဆဲရေးတယ်။ ဆဲရေးလိုက်တဲ့အတွက် ဒီအကုသိုလ်ကံက သူ့ကို အကျိုးပေးဖို့ရန် အခါအခွင့်သင့်လာတော့ ငရဲပို့, ငရဲကနေ ကျွတ်လာ လွတ် လာတော့ ဘုန်းကြီးတို့ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တဲ့အချိန်လောက်ကျတော့ ဘာဖြစ် လာသလဲ? ဂင်္ဂါမြစ်ထဲမှာ ငါးတစ်ကောင်ဖြစ်လာတယ်၊ အဲဒီငါးကို ပိုက်ကွန်နှင့် မိပြီ ဆိုကြစို့၊ အရောင်အဆင်းကို ကြည့်လိုက်တော့ ငါးက ရွှေရောင်လို တောက်နေတယ်၊ ရွှေရောင်လို တောက်နေပေမဲ့ ဒီငါးရဲ့ပါးစပ်က ထွက်လာ တဲ့အနံ့ကျတော့ အင်မတန်ပုပ်တဲ့ အနံ့ဖြစ်နေတယ်။ သူဌေးကတော်တစ်ဦး က ဒီငါးကို ဝယ်လိုက်တယ် ဆိုကြပါစို့။ နောက်ဆုံး - ဒီငါးရဲ့ ဂုဏ်သတင်း အကြောင်းအရာက မြတ်စွာဘုရားရွှေနားတော်အထိ ပေါက်ကြားလာတယ်၊ ဘုရားရှေ့တော်အထိ ရောက်လာတယ်။ ဘုရားရှင်က ဒီငါးရဲ့ အတိတ်ဇာတ် ကြောင်းလေးတွေကို အဲဒီအခါကျမှ ပြန်ပြီးတော့ ဟောပြတယ်။

ယံ ပန သော ဒီဃရတ္တံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဝါစေသိ၊ ဗုဒ္ဓဿ စ ဂုဏံ ကထေသိ၊ တဿ နိဿန္ဒေန ဣမံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပဋိလဘိ။ (ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ-၂-၃၂၉။)

သော - ထိုကပိလရဟန်းသည်။ **ဒီဃရတ္တံ** - နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည် မြင့်စွာသော အချိန်အခါကာလပတ်လုံး။ **ယံ ဗုဒ္ဓဝစနံ** - အကြင် ကဿပ ဘုရားရှင်၏ တရားစကားတော်ကို။ **ဝါစေသိ** - ပို့ချတော်မူ၏။ **ဗုဒ္ဓဿ စ** - သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏လည်း။ **ဂုဏံ** - ဂုဏ်ကျေးဇူးစကားတော်ကို။ **ကထေသိ** - ဟောကြားပြသဆိုဆုံးမတော်မူ၏။ **တဿ** - ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ၏။ **နိဿန္ဒေန** - အကျိုးဆက်ကြောင့်။ **ဣမံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ** - ဤရွှေရောင် အဆင်းနှင့်တူတဲ့ အရောင်အဆင်းကို။ **ပဋိလဘိ** - ရရှိခဲ့ပေပြီ။

ကပိလငါးကြီးဟာ ရွှေအဆင်းနှင့်တူတဲ့ အရောင်အဆင်းကို ရရှိခဲ့တာ ဘာကြောင့်လဲ? နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါ ကာလပတ် လုံး ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားစကားတော်တွေကို ပို့ချပေးခဲ့တယ်၊ စာချဘုန်းကြီး အဖြစ်နဲ့ပေါ့၊ သူတစ်ပါးတွေကို စာပေကျမ်းဂန်တွေ ပို့ချသင်ကြားပေးခဲ့တယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်တွေကိုလည်း နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာ သော အချိန်အခါကာလပတ်လုံး ဟောကြားပြသ ဆိုဆုံးမပေးတော်မူခဲ့ ပါတယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်ကံတွေရဲ့ စွမ်းအားကြောင့် ရွှေအဆင်းနှင့်တူတဲ့ အဆင်းကို ရရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့လို့ —

ယံ ဘိက္ခူနံ အက္ကောသကပရိဘာသကော အဟောသိ၊ တေနဿ မုခတော ဒုဂ္ဂန္ဓော ဝါယတိ။ (ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ-၂-၃၂၉။)

ဘိက္ခူနံ - ရဟန်းတို့အား။ **ယံ အက္ကောသကပရိဘာသကော** - အကြင် ဆဲရေးတတ် ခြိမ်းခြောက်တတ်တဲ့စကားသည်။ **အဟောသိ** - ဖြစ်ခဲ့ လေပြီ။ **တေန** - ထိုကြောင့်။ **အဿ** - ထိုကပိလရဟန်း၏။ **မုခတော** - ခံတွင်းမှ။ **ဒုဂ္ဂန္ဓော** - ပုပ်နံ့တဲ့အနံ့သည်။ **ဝါယတိ** - လှိုင်၍ ထွက်ခဲ့လေ၏။

©shwehinthar.com

ကပိလငါးကြီးရဲ့ပါးစပ်က မကောင်းတဲ့အနံ့ထွက်တာက ဘာဖြစ်လို့လဲ? ရဟန်းတွေကို ဆဲရေးခဲ့တယ် ခြိမ်းခြောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီမကောင်းမှု အကုသိုလ် ကံတွေကြောင့် သူရဲ့ ပါးစပ်ကနေပြီး အပုပ်နံ့တွေ ထွက်နေတယ်။ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မျက်နှာချင်းဆိုင်စကားပြောခဲ့ရင် အနံ့မခံနိုင်လောက်အောင် အပုပ်နံ့ ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တွေ့ဖူးကြလိမ့်မယ်၊ ဘာဖြစ်လို့? အဲဒါပဲ။ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ဖရုသဝါစာစကားတွေကို တစ်ဘက်သား နားမခံနိုင်အောင် ပြောကြားခဲ့မိတဲ့ အတွက် - ဩော် - ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာတော့ တစ်ချိန်က ဒီကံတွေကို လွန်ကျူးခဲ့ပြီ ဆိုတာ ခန့်မှန်းလို့ မရနိုင်ဘူးလား? ခန့်မှန်းလို့ရတယ်။

ဒါကြောင့် မိမိတို့က ရွှေအဆင်းနှင့် တူတဲ့ အဆင်း ဖြစ်ချင်တယ် ဆိုရင်တော့ ဘာလုပ်ရမလဲ? စိတ်ထား ဖြူဖြူစင်စင်ဖြင့် ဘုရားရှင်ရဲ့ တရား စကားတွေကို တစ်ဘက်သားအား သွန်သင် ပြသ ဆိုဆုံးမပေးဖို့ လိုတယ်၊ ဟောကြားပြသပေးဖို့ လိုတယ်။

မကောင်းတဲ့ အနံ့အသက်တွေကို အလိုမရှိခဲ့ဘူးဆိုရင် ဘာဖြစ်ရမလဲ? သူတစ်ပါးတွေကို ကြမ်းတမ်းခက်ထန်နေတဲ့ စကားမျိုး, နားမဝင်နိုင်လောက် တဲ့စကားမျိုးတွေကို ပြောကြားရမလား? မပြောကြားသင့်ဘူး၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့ နေတဲ့ စကားမျိုးကို ပြောဖို့လိုတယ်။ ဒီတော့ ဒီသိမ်မွေ့နူးညံ့နေတဲ့ စကား တစ်ခွန်း ဖြစ်လာရေးအတွက် အခြေခံအကြောင်းအရင်းက ဘာလဲ? သိမ်မွေ့ နူးညံ့နေတဲ့ စိတ်ထားဖြစ်ပါတယ်၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့တဲ့ စိတ်ဓာတ်ကြောင့် နူးညံ့ သိမ်မွေ့တဲ့ စကားတွေက ဖြစ်ပေါ်လာမှာ။ ဒီတော့ မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ မလိုအပ်ဘူးလား? လိုအပ်နေတယ်။ မိမိတို့ ရေးဆွဲ လိုက်တဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ပဲ။ ခုကြည့်ပေါ့ - ဒီကပိလရဟန်းက ကဿပ ဘုရားရှင်လက်ထက်ကနေ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပြီးတဲ့အခါ ငရဲရောက်, ဂေါတမ ဘုရားရှင်လက်ထက်ကျတော့ ငါးဖြစ်, ငါးဘဝကနေ စုတိပြန်တော့ ဘယ်ပြန် ရောက်သလဲ? ငရဲတစ်ခေါက် ရောက်ရပြန်တယ်။ ဘာကို အခြေခံသလဲ? စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းခဲ့မှုကို အခြေခံနေတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က ဟို..ပဌမ အစပျိုးခဲ့တဲ့ ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်မှာ ဆိုကြစို့၊ ဘာဟောသလဲ?

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ အဘိက္ခဏံ သကံ စိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ "ဒီဃရတ္တမိဒံ စိတ္တံ သံကိလိဋ္ဌံ ရာဂေန ဒေါသေန မောဟေနာ"တိ၊ စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ၊ စိတ္တဝေါဒါနာ သတ္တာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ။

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **တသ္မာ** - ထို့ကြောင့်။ **ဣဓ** - ဤလောက၌။ **တုမှေ** - သင်ချစ်သားတို့သည် သင်ချစ်သမီးတို့သည်။ **သကံ စိတ္တံ** - မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ကို။ **ဣဒံ စိတ္တံ** - ဤ ငါတို့ရဲ့ စိတ်သည်။ **ဒီဃရတ္တံ** - နေ့ညဥ့်သံသရာ ရှည်မြင့်စွာသော အချိန်အခါကာလတို့ပတ်လုံး။ **ရာဂေန** - ရာဂကြောင့်။ **ဒေါသေန** - ဒေါသကြောင့်။ **မောဟေန** - မောဟကြောင့်။ **သံကိလိဋ္ဌန္တိ** - ညစ်နွမ်း၍ နေရပေ၏ဟူ၍။ **အဘိက္ခဏံ** - မကြာခဏ အမြဲမပြတ်။ **ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ** - ဆင်ခြင်သင့် ဆင်ခြင်ထိုက်ပေ၏။

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သားရဟန်းတို့ . . . ။ **စိတ္တသံကိလေသာ** - စိတ်ဓာတ် ညစ်နွမ်းခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **သံကိလိဿန္တိ** - ညစ်နွမ်း ကြရကုန်၏။ **စိတ္တဝေါဒါနာ** - စိတ်ဖြူစင်သန့်ရှင်းခြင်းကြောင့်။ **သတ္တာ** - သတ္တဝါတို့သည်။ **ဝိသုဇ္ဈန္တိ** - စင်ကြယ်ကြရကုန်၏။

စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းခဲ့ရင် ဘာဖြစ်မလဲ? သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းကြ တယ်၊ စိတ်ဓာတ်တွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းရင် သတ္တဝါတွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသွား တယ်၊ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ အမ္ဗပါလီကို ပြန်ကြည့်ပေါ့ - နောက်ဆုံးဘဝရောက် တော့လည်း လိစ္ဆဝီမင်းသားတွေ အများပိုင်ဆိုင်တဲ့ သရက်ဥယျာဉ်အတွင်း သရက်ပင်တစ်ပင်ရဲ့ အကြားမှာလာပြီး အင်မတန်ချောမောလှပတဲ့ (ဩပပါတိက ပဋိသန္ဓေအဖြစ်နဲ့ပေါ့လေ) အမျိုးသမီးကလေးတစ်ဦး လာဖြစ်ရတယ်။

လိစ္ဆဝီမင်းသားတွေအားလုံး ပိုင်ဆိုင်တဲ့ သရက်ဥယျာဉ်အတွင်းမှာ ဖြစ် ပေါ်လာရတဲ့အတွက်ကြောင့် လိစ္ဆဝီမင်းသားတွေက အားလုံးဝိုင်းလုကြတယ်၊ နောက်ဆုံးတော့ တရားသူကြီးတွေကလည်း ဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်တဲ့အတွက် ဘုံဆိုင်အဖြစ်နဲ့ ခွင့်ပြုလိုက်ရတယ်၊ ပြည့်တန်ဆာမဘဝ ရောက်ရှိသွားပြန် တယ်။ ပြည့်တန်ဆာဘဝမှာ လိစ္ဆဝီမင်းသားတွေကို အသုံးတော်ခံရာကနေ နောက်ဆုံးတော့ အသက်အရွယ်ကြီးရင့်လာတဲ့အခါ ဘယ်သူမှ အနားမကပ် ကြတော့ဘူး၊ အဲဒီအခါကျတော့မှ သံဝေဂရပြီးတော့ သာသနာဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပြီး ရှင်ရဟန်းပြုလာတယ်၊ ရဟန္တာထေရီမ ဖြစ်သွားတယ်။ စိတ် ဓာတ်ကို ဖြူစင်သန့်ရှင်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့တဲ့အတွက် ဘာဖြစ်သလဲ? စင် ကြယ်သန့်ရှင်းသွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ချိန်က

©shwehinthar.com

စိတ်ဓာတ်ကို ညစ်နွမ်းစေခဲ့တဲ့ အတွက်ကြောင့်လည်း ဘာဖြစ်သလဲ? ညစ်နွမ်းရပြန်တယ်၊ သံသရာခရီးမှာ ဆင်းရဲခဲ့ရပြန်တယ်။

ဒါကြောင့် - မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကလေးတွေကို ဖြူစင်သန့်ရှင်းသွား အောင် မိမိတို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်၊ စိတ်ထဲမှာ ရှိတာတွေကို, သူတစ်ဘက်သားအကြောင်းတွေကို အကုန်ထုတ်ပြောဖို့ လိုနေ သေးသလား? မလိုပါဘူး။ လက်နှစ်လုံးလောက်ရှိတဲ့ ပါးစပ်ကို ဘာလုပ်ဖို့လို သလဲ? လုံခြုံစွာ ပိတ်ထားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ အခုလို အများနှင့် စုပေါင်းနေထိုင်နေတဲ့ အချိန်အခါမျိုးမှာ ပိုပြီးတော့ အရေးကြီးတယ်၊ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး စိတ်ကလေး ချမ်းသာသွားအောင် ကာယကံမေတ္တာနှင့် စကားပြောတတ်ဖို့ လိုတယ်၊ ဝစီကံမေတ္တာနှင့် စကားပြောတတ်ဖို့ လိုတယ်၊ မနောကံမေတ္တာ အပြည့်အဝနှင့် စကားပြောတတ်ဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်။

အခုအချိန်အခါက ခဏခဏ ဒီတရားမှာ ဟောနေတဲ့အတိုင်း ဘာလုပ် နေတဲ့ အချိန်လဲ? ပန်းချီကားတစ်ချပ် ရေးဆွဲနေတဲ့ အချိန်ဖြစ်တယ်။ ကျွမ်း ကျွမ်းကျင်ကျင်နဲ့ ဒီပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘာဖြစ်မ လဲ? အင်မတန် ချောမောလှပနေတဲ့ ရုပ်ပုံသဏ္ဌာန်ကလေးတွေ တစ်ချိန်မှာ ပေါ်လာမယ်၊ မကျွမ်းမကျင်ပဲနဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို သွားပြီးတော့ မိုက်မိုက် ကန်းကန်းနဲ့ ရေးဆွဲမိခဲ့မယ်ဆိုရင် အင်မတန် အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးတဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ် ပေါ်လာလိမ့်မယ်၊ သို့သော် ချောမောလှပတဲ့ ပန်းချီကား တစ်ချပ်ပဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပါစေ၊ အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးနေတဲ့ ပန်းချီကား တစ် ချပ်ပဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပါစေ၊ ဉာဏ်ပညာမျက်စိ မရှိတဲ့ အန္ဓဗာလ ပုထုဇန် ငမိုက် သားက ရေးဆွဲလိုက်ခဲ့လို့ရှိရင် ဒီကျွမ်းကျင်နေတဲ့ ပန်းချီကားချပ်ရုပ်လုံးဟာ လည်း, မကျွမ်းကျင်တဲ့ အင်မတန် အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးနေတဲ့ ပန်းချီကား ချပ်ဟာလည်း ပရမတ္ထသစ္စာနယ်ဘက်က ဓာတ်ခွဲလိုက်တော့ ဘယ်လိုသာ ဖြစ်မလဲ?

စဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ရူပညေဝ အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တော အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဝေဒနညေဝ၊ ပ ။ သညညေဝ၊ သင်္ခါရေယေဝ၊ ဝိညာဏညေဝ အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တော အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ။ **စဝမေဝ ခေါ -** ဤဥပမာအတူ သာလျှင်။ **အဿုတဝါ -** အာဂမသုတ အဓိဂမသုတဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော အကြားအမြင်ဗဟုသုတ မရှိသော။ **ပုထုဇ္ဇနော -** ပရမတ္ထဉာဏ်ပညာမျက်စိ အမြင် ကာဏ်းနေတဲ့ အန္ဓဗာလပုထုဇန်ငမိုက်သားသည်။ **အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တော -** ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော် (ဝါ) ဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်ရှိသော်။ **ရူပညေဝ -** ရုပ်တရားကိုသာလျှင်။ **အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ -** ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏။ **ဝေဒနညေဝ, သညညေဝ, သင်္ခါရေယေဝ, ဝိညာဏညေဝ -** ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်တရားတို့ကိုသာလျှင်။ **အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ -** ဖြစ်ပေါ်အောင် လုပ် နိုင်၏။

သူလုပ်နိုင်တဲ့စွမ်းအားက ဘာလဲ? - ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင်နှင့်ပဲဖြစ်ဖြစ်, မကျွမ်းမကျင်နှင့်ပဲဖြစ်ဖြစ်, လိမ်လိမ်မာမာနှင့်ဖြစ်ဖြစ်, မိုက်မိုက်ကန်းကန်း နှင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် သူရေးဆွဲလို့ဖြစ်ပေါ်လာမဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်သည် ချောမော လှပတဲ့ ပန်းချီကားပဲဖြစ်ချင်ဖြစ်ပါစေ, အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးတဲ့ ပန်းချီကား ပဲဖြစ်ချင် ဖြစ်ပါစေ သူဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်တဲ့ ဒီပန်းချီကားချပ်ကို ပရမတ္ထသစ္စာ နယ်ဘက်က ဓာတ်ခွဲလိုက်တော့ ဘာတွေသာရှိသလဲ? ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးပဲ၊ သူဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်တဲ့ စွမ်းအားသည် ဘယ်လို သဘောသာရှိမလဲ? – ခန္ဓာငါးပါးပဲ။ အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါးကိုသာ သူက ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တယ်၊ ဘာကြောင့်လဲ? သူ့မှာ ပရမတ္ထဉာဏ်ပညာမျက်စိက မရှိတော့ ဒီခန္ဓာငါးပါးထက် ပိုလွန်ပြီး တော့ သူဘာမှလုပ်နိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိဘူး၊ အဲဒီခန္ဓာငါးပါးသည် ဘယ်လို သဘောရှိသလဲ? ဘုရားရှင်က ဒီအပိုင်းကျတော့ ဝိပဿနာပိုင်း လှည့်သွားပြီ၊ ဒီညလည်း ဝိပဿနာပိုင်းကလေးကို အတိုချုပ်ပြီး ပြောဖို့ ရည်ရွယ်ထား ပါတယ်။

✧✧✧

©shwehinthar.com

ဖြင်ညီးများစွာ၊ သတ္တဝါနှင့်၊ ကမ္ဘာဖြစ်ဟန်၊ ဗြဟ္မာဘန်ဟု၊ ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်း၊ မမှတ်လျှင်းနှင့်၊ ခပင်းလောက၊ လူထိုမျှကား၊ ပြုက အသစ်၊ ဖြစ်က အဟောင်း၊ ကျိုးနှင့် ကြောင်းတည့်၊ ဆိုး,ကောင်းဟူထ၊ ဤနှစ်ဝကို၊ ကမ္မသကာ၊ မှတ်တို့ရာ၏၊ သည်သာမှန်ဘိ၊ ယွင်းမရှိဘူး၊ မိမိကမ္မ၊ ကိလေသဖြင့်၊ သုခလိုငြား၊ ဒုက္ခပွား၏၊ ရှေ့ကားသုခ၊ နောက်ဒုက္ခနှင့်၊ စိတ်က လိုရေး၊ အအေး တောင့်တ၊ အပူ ခလျက်၊ ပူက အေးမြဲ၊ မှန်မလွဲရှင့်၊ ဆင်းရဲ ရှေးရှိ၊ နောက်ပြီး ချမ်းသာ၊ ဖြစ်မြဲစွာတည့်၊ ဓမ္မတာအပြီး၊ လူထုံးတီးကို၊ ဘုန်းမီး တောက်ပ၊ ချစ်မဝသည်၊ သားလှရွှေချည်၊ မောင် မှတ်တည်လေ့၊ ဆံခြည်ဆယ်ခြမ်း၊ မွေးဘဝမ်း၊ မချမ်းနိုင်ဖွယ်၊ လောင်တိုက်နှယ်သို့၊ အကယ်ထင်ရည်၊ စိတ်ဝယ်တည်ကြောင့်၊ သည်ပြည်,တိုင်းခန်း၊ သည်နန်း, သည်ထီး၊ သည်လောင်မီးနှင့်၊ မမှီး, မစပ်၊ ငါမအပ် သည်။ ။ နီးကပ် မခံ တို့နိုင်တည်း။

(မဃဒေဝ–စာပိုဒ်–၂၂၆။)

တေပရိဝဋ္ဋဓမ္မဒေသနာပိုင်း

တေပရိဝဋ္ဋဓမ္မဒေသနာပိုင်း

စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းတော့ သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းရတယ်၊ စိတ်ဓာတ်တွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းခဲ့ရင် သတ္တဝါတွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်း တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ညစ်နွမ်းရသလဲလို့မေးတော့ ဒီ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ငါပဲ, ငါ့ဟာပဲ, ငါ့ရဲ့ အတ္တပဲလို့ စွဲလမ်းထင်မြင် ရှုဆင်ခြင်နေတဲ့အတွက် သတ္တဝါတွေရဲ့ စိတ်ဓာတ် တွေက ညစ်နွမ်းနေရတယ်။

ဒီတော့ သတ္တဝါတွေက ဒီနေရာမှာ ဒီခန္ဓာငါးပါး ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ငါပဲ, ငါ့ဟာပဲ, ငါ့ရဲ့အတ္တပဲလို့ စွဲလမ်းထင်မြင် ရှုဆင်ခြင်မှု မရှိဘဲ အနိစ္စပဲလို့, ဒုက္ခပဲလို့, အနတ္တပဲလို့ တွင်တွင်ကြီး ဝိပဿနာရှုနိုင်ကြမည်ဆိုရင်တော့ စိတ်ဓာတ်တွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်း မသွားနိုင်ဘူးလား?သွားနိုင်တယ်။ ဒါ စိတ်ဓာတ် ဖြူစင်သန့်ရှင်း စေတတ်တဲ့ နည်းလမ်းပဲ။

(စာမျက်နှာ–၃၈၅–၃၈၆။)

တေပရိဝဋ္ဋဓမ္မဒေသနာ

တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါတိ။ အနိစ္စံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ "ဧတံ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ"တိ။ နော ဟေတံ

©shwehinthar.com

ဘန္တေ။ *(သံ-၂-၀၂၄။)*

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **တံ** - ထို ငါဘုရားမေးမည့် မေးခွန်းကို။ **တုမှေ** - သင်ချစ်သားတို့သည် သင်ချစ်သမီးတို့သည်။ **ကိံ မညထ** - အဘယ်သို့ အောက်မေ့ မှတ်ထင် ယူဆကြကုန်သနည်း။ **ရူပံ** - ရုပ်တရားသည်။ **နိစ္စံ ဝါ** - နိစ္စလေလော။ **အနိစ္စံ ဝါ** - အနိစ္စလေလော။ **ဣတိ** - ဤသို့ မေးတော်မူသည်ရှိသော်။ **ဘန္တေ** - အရှင်ဘုရား . . .။ **အနိစ္စံ** - အနိစ္စဖြစ်ရိုး အမှန်ပါဘုရား။ **ဣတိ** - ဤသို့ ရွှေနားတော်ကြား အောင် လျှောက်ထားကြလေကုန်ပြီ။

ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . . ကျွမ်းကျင်တဲ့ ပန်းချီဆေးရေးသမားတစ်ဦးက ပဲဖြစ်ဖြစ် မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာတဲ့ ပန်းချီဆေးရေးသမားတစ်ဦးကပဲဖြစ်ဖြစ် ရေးဆွဲလိုက်တဲ့ ပန်းချီကားချပ်ကို ဓာတ်ခွဲကြည့်လိုက်တော့ ခန္ဓာငါးပါးပဲ၊ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ခေါ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးပဲ၊ အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါး သာရှိတဲ့အတွက် သင်ချစ်သားတို့ကို ငါဘုရား မေးခွန်းတစ်ခုမေးမယ်၊ အဲဒီ ရုပ်တရားသည် နိစ္စလား, အနိစ္စလား? ဒီလို မေးတော်မူလိုက်တယ်။ အဲဒီလို မေးတော့ ရဟန်းတွေက ဘယ်လိုဖြေသလဲ? အနိစ္စပါဘုရား - လို့ ဖြေတယ်၊ နောက်တစ်ခု –

ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ၊ ဒုက္ခံ ဘန္တေ၊

အဲဒီ အနိစ္စမှန်နေတဲ့ ဒီရုပ်တရားသည် ဒုက္ခလား သုခလားလို့ ဒီလို မေးတော်မူလိုက်တယ်။ အဲဒီလိုမေးတော့ ဒုက္ခပါလို့ ဖြေတယ်။

ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ

“ဧတံ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ”တိ၊ နော ဟေတံ ဘန္တေ၊

(သံ-၂-၀၂၄။)

ယံ - အကြင်ရုပ်တရားသည်။ **အနိစ္စံ** - အနိစ္စတရားသာတည်း။ [ဘာဖြစ်လို့လဲ? အနိစ္စ, ဖြစ်ပြီးပျက်နေလို့] **ဒုက္ခံ** - ဒုက္ခတရားသာတည်း။ [ဘာဖြစ်လို့လဲ? ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ဒဏ်ချက်ဖြင့် အမြဲ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက် ခံနေရတဲ့အတွက် ဒုက္ခပဲ။]

ယံ - အကြင်ရုပ်တရားသည်။ **အနိစ္စံ** - အနိစ္စတရားသာတည်း။ **ဒုက္ခံ** - ဒုက္ခတရားသာတည်း။ **ဝိပရိဏာမဓမ္မံ** - ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတတ်တဲ့ ဝိပရိဏာမ သဘောတရားသာတည်း။

ဘယ်လို ဖောက်ပြန်ပျက်စီးသလဲ? ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် မပျက်ဘဲနဲ့ အခိုင် အမာ အနှစ်သာရအားဖြင့် တည်နိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိဘူး၊ ဌီကာလကနေပြီး ပျက်မည့် ဘင်ကာလဘက်သို့ အမြဲတမ်း ယိုင်လဲနေတဲ့သဘောကလေးပဲ။ ဒါကို ဝိပရိဏာမဓမ္မ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတတ်တဲ့သဘော, ဇရာ-မရဏတို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတယ်ဆိုပြီး ဘာသာပြန်ထားတယ်။ ဒါကြောင့် –

ယံ - အကြင်ရုပ်တရားသည်။ **အနိစ္စံ** - အနိစ္စတရားသာတည်း။ **ဒုက္ခံ** - ဒုက္ခတရားသာတည်း။ **ဝိပရိဏာမဓမ္မံ** - ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတတ်တဲ့ ဝိပရိဏာမသဘောတရားသာတည်း။ **တံ** - ထိုအနိစ္စ ဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဓမ္မ ဖြစ်၍နေတဲ့ ရုပ်တရားကို။ **ဧတံ** - ဤရုပ်တရားသည်။ **မမ** - ငါရဲ့ ရုပ်တရားတည်း။ **ဧသော** - ဤရုပ်တရားသည်။ **အဟမသ္မိ** - ငါတည်း။ **ဧသော** - ဤရုပ်တရားသည်။ **မေ** - ငါ၏။ **အတ္တာတိ** - အတ္တတည်းဟူ၍။ **သမနုပဿိတုံ** - စွဲလမ်းထင်မြင် ရှုဆင်ခြင်ခြင်းငှာ။ **ကလ္လံ နု** - သင့်တင့် လျှောက်ပတ်ပါမည်လော?

အဲဒီရုပ်တရားဟာ အနိစ္စလည်း မှန်တယ်၊ ဒုက္ခလည်း မှန်တယ်၊ ဖောက် ပြန်ပျက်စီးတတ်တဲ့ ဝိပရိဏာမဓမ္မလည်း မှန်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီရုပ်တ ရားကြီးကို သင်ချစ်သားတို့တစ်တွေ, သင်ချစ်သမီးတို့တစ်တွေဟာ ဒီရုပ်တရား ဟာ ငါ့ရဲ့ရုပ်တရားပဲ, ဒီရုပ်တရားဟာ ငါပဲ, ဒီရုပ်တရားဟာ ငါ့ရဲ့အတ္တပဲလို့ ဒီလို စွဲလမ်းထင်မြင် ရှုဆင်ခြင်ဖို့ သင့်တင့်ပါမလားလို့ မြတ်စွာဘုရားက မေးတယ်၊ အဲဒီအချိန်အခါမှာ ရဟန်းတော်များကလည်း — **နော ဟေတံ ဘန္တေ** = မသင့်ပါဘူး မြတ်စွာဘုရား . . . လို့ ပြန်လျှောက်ထားကြတယ်၊ ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်တရားတွေကိုလည်း ပုံစံတူပဲ မေးပါတယ်။

အနိစ္စတစ်ကျော့, ဒုက္ခတစ်ကျော့, အနတ္တတစ်ကျော့ အမေးအဖြေ ပြုလုပ်နေတာပဲ၊ ပုံစံတူမေးတဲ့အခါမှာလည်း ရဟန်းတွေက ပုံစံတူပဲ ပြန်ပြီး တော့ အဖြေပေးကြတော့ ခန္ဓာငါးပါးရှုကွက် အမေးအဖြေ ပြီးသွားပြီ။

©shwehinthar.com

ဒီအမေးအဖြေကို ကြည့်လိုက်တော့ ရဟန်းတွေက - ဒီရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်ခေါ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကိုလည်း သိတယ်၊ ဒီခန္ဓာငါးပါး တို့ရဲ့ အနိစ္စသဘော, ဒုက္ခသဘော, အနတ္တသဘောကိုလည်း သိတယ်လို့ ဒီလို အဓိပ္ပါယ်ထွက်လာတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့မှ မြတ်စွာဘုရားက ရှေ့ ဆက်ပြီး ဝိပဿနာရှုရမည့် လုပ်ငန်းခွင်ကို ညွှန်ကြားတော်မူတယ်။ ဘယ်လို ညွှန်ကြားတော်မူသလဲ?

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ ဟီနံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ရူပံ "နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ"တိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

(သံ-၂-၁၂၄။)

ဘိက္ခဝေ = ချစ်သား ရဟန်းတို့ . . .။ **တသ္မာ** = ထို့ကြောင့်။ **ဣဓ** = ဤသာသနာတော်မြတ်အတွင်း၌။ **တုမှေ** = သင်ချစ်သားတို့သည် သင် ချစ်သမီးတို့သည်။ **အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ** = အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ **ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ** = အလုံးစုံသော ရုပ်တရားသည်လည်းကောင်း။

အတိတ်ရုပ်တရား, ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်တရား, အနာဂတ်ရုပ်တရား, အဲဒီ ရုပ် တရားကို ဘယ်လောက်တဲ့လဲ? ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ = အလုံးစုံသော ရုပ်တရားသည် လည်းကောင်း၊ ရုပ်ကလေးတစ်လုံး ဟုတ်သလား? မဟုတ်ဘူး၊ အတိတ် ရုပ်တရား နှစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး ရှိတယ်၊ အမျိုးအစားက နှစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးပဲ - နော်၊ တစ်မျိုး တစ်မျိုးမှာ အရေအတွက်ကတော့ မရေမတွက်နိုင်အောင် များပြား ပါတယ်၊ အတိတ်ရုပ် (၂၈)မျိုး အကုန်လုံး, အနာဂတ်ရုပ် (၂၈)မျိုးလည်း အကုန်လုံး, ပစ္စုပ္ပန်ရုပ် (၂၈)မျိုးလည်း အကုန်လုံးပဲ။ ဒါကြောင့် —

အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ = အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ **ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ** = အလုံးစုံသော ရုပ်တရားသည်လည်းကောင်း။ **အဇ္ဈတ္တံ ဝါ** = မိမိ၏ ကိုယ်တွင်း အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ **ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ** = အပြင် အပ ဗဟိဒ္ဓလောက၌မူလည်းဖြစ်သော။ **ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ** = အလုံးစုံသော ရုပ် တရားသည်လည်းကောင်း။

အဇ္ဈတ္တရုပ်တရား (၂၈)မျိုး, ဗဟိဒ္ဓရုပ်တရား (၂၈)မျိုး၊ ဒါက ယောကျ်ား, မိန်းမ မခွဲဘဲပြောတာ၊ ခွဲခြားပြီးပြောမယ်ဆိုရင်တော့ အဇ္ဈတ္တမှာ အမျိုးသမီး များအတွက် (၂၇)မျိုး, အမျိုးသားများအတွက် (၂၇)မျိုးပဲ၊ ဘာဝရုပ်က တစ် မျိုးစီပဲ ယေဘုယျအားဖြင့် ရှိကြတယ်၊ ဗဟိဒ္ဓမှာကတော့ ယောကျ်ား မိန်းမ မခွဲခြားဘဲ သာမန် ပေါင်းစုခြုံငုံပြောရင် ဘာဝရုပ်က နှစ်မျိုးရှိနိုင်တဲ့အတွက် ဗဟိဒ္ဓမှာတော့ ရုပ် (၂၈)မျိုးပဲ၊ ဒီတော့ အဲဒီ ရုပ်တရားကိုလည်း ဘယ်လောက် လဲ? **ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ** = အလုံးစုံသော ရုပ်တရားသည်လည်းကောင်း၊ ရုပ်အားလုံး လို့ ပြောတယ်။

ဩဠာရိကံ ဝါ = ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်မူလည်းဖြစ်သော။ **သုခုမံ ဝါ** = သိမ်မွေ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ **ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ** = အလုံးစုံသော ရုပ်တရား သည်လည်းကောင်း။

စက္ခုပသာဒ = မျက်စိအကြည်, သောတပသာဒ = နားအကြည်, ဃာန ပသာဒ = နှာခေါင်းအကြည်, ဇိဝှါပသာဒ = လျှာအကြည်, ကာယပသာဒ = ကိုယ်အကြည်၊ အကြည်ရုပ်က (၅)ခု၊

ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ (ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကတော့ ပထဝီ တေဇော ဝါယော) - ပေါင်းလိုက်တော့ အာရုံရုပ် (၇)ခု၊

အကြည်ရုပ် (၅)ခုနှင့် အာရုံရုပ် (၇)ခုကို ပေါင်းလိုက်ရင် ရုပ် (၁၂)မျိုး၊ အဲဒီ (၁၂)မျိုးသော ရုပ်တရားတွေကတော့ ရှုနေတဲ့ယောဂီရဲ့ အသိဉာဏ် ထဲမှာ ထင်ရှားတဲ့အတွက်ကြောင့် သိလွယ် မြင်လွယ်တဲ့ ရုပ်တွေ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် သူတို့ကို ဩဠာရိကရုပ်လို့ ခေါ်ထားပါတယ်၊ အဲဒီ ဩဠာရိကရုပ်က ဘယ်လောက်ရှိသလဲ? (၁၂)မျိုး။

သုခုမဆိုတာက ရုပ် (၂၈)ပါးမှာ ကျန်နေတဲ့ ရုပ်တွေကို သုခုမရုပ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အဲဒီတော့ ဩဠာရိကရုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ်, သုခုမရုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ်, ရုပ် အကုန်လုံးကို၊ **ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ** = အလုံးစုံသော ရုပ်တရားသည်လည်းကောင်း၊ အကုန်လုံးကို ဒီမှာ ဝိပဿနာရှုဖို့ ဘုရားရှင်က ညွှန်ကြားနေတယ်။

ဟီနံ ဝါ = ယုတ်ညံ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ **ပဏီတံ ဝါ** = မွန်မြတ် သည်မူလည်းဖြစ်သော။ **ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ** = အလုံးစုံသော

©shwehinthar.com

ရုပ်တရားသည် လည်းကောင်း။

ယုတ်ညံ့တဲ့ ရုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ်, မွန်မြတ်တဲ့ ရုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အကုသိုလ်ရဲ့အကျိုး ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေကိုတော့ ယုတ်ညံ့တယ်, ကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးတရားဖြစ်တဲ့ ရုပ် တွေကိုတော့ မွန်မြတ်တယ် စသည်ဖြင့် ဒီလိုခွဲပါတယ်။ ဒီအယုတ်အမြတ်က တော့ အဆင့်အတန်း, ဘုံကိုလိုက်ပြီး ခွဲမယ်ဆိုရင်တော့ အပါယ်သားသတ္တဝါ တွေရဲ့ ရုပ်တွေက သုဂတိသတ္တဝါတွေရဲ့ ရုပ်တွေထက် ပိုပြီးတော့ အဆင့် နိမ့်တယ်, ယုတ်ညံ့တယ်၊ သုဂတိသတ္တဝါတွေကိုတော့ မွန်မြတ်တယ်၊ သုဂတိ သတ္တဝါတွေမှာလည်း အဆင့်ဆင့် ခွဲလိုက်ရင်တော့ - တစ်ဆင့်နှင့် တစ်ဆင့် ယုတ်တာ မြတ်တာတွေ ဖြစ်သွားပါတယ်၊ ဒီတော့ (၁၁)ဘုံအတွင်းရှိ ရုပ် အကုန်လုံးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဟီနံ ဝါ - ယုတ်ညံ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ **ပဏီတံ ဝါ** - မွန်မြတ်သည် မူလည်းဖြစ်သော။ **ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ** - အလုံးစုံသော ရုပ်တရားသည်လည်း ကောင်း။ **ဒူရေ ဝါ** - အသိဉာဏ်နှင့်ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ **သန္တိကေ ဝါ** - အသိဉာဏ်နှင့် နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ **ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ** - အလုံးစုံသော ရုပ်တရားသည်လည်းကောင်း။ **အတ္ထိ** - ရှိချေ၏။

ပေါင်းလိုက်တော့ ဘယ်နှစ်မျိုးလဲ? (၁၁)မျိုး။

အတိတ်ရုပ်တရား, ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်တရား, အနာဂတ်ရုပ်တရား, အဇ္ဈတ္တရုပ် တရား, ဗဟိဒ္ဓရုပ်တရား, ဩဠာရိကခေါ်တဲ့ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ ရုပ်တရား, သုခုမခေါ်တဲ့ သိမ်မွေ့နူးညံ့တဲ့ရုပ်တရား, ဟီနခေါ်တဲ့ ယုတ်ညံ့တဲ့ ရုပ်တရား, ပဏီတခေါ်တဲ့ မွန်မြတ်တဲ့ရုပ်တရား, ဒူရခေါ်တဲ့ ရှုနေတဲ့ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ် ရဲ့ အသိဉာဏ်နှင့် ဝေးတဲ့ရုပ်တရား, သုခုမရုပ်တွေပဲ၊ သန္တိကခေါ်တဲ့ ရှုနေတဲ့ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အသိဉာဏ်နှင့် နီးကပ်နေတဲ့ ရုပ်တရား, ခုနက ဩဠာရိကခေါ်တဲ့ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ ရုပ်တရားတွေပဲ - ပေါင်းလိုက်တော့ ဘယ်နှစ်မျိုးလဲ? (၁၁)မျိုး၊ အဲဒီလို (၁၁)မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေတဲ့ ဒီရုပ်တရားတွေကို ဘာလုပ်ရမလဲ?

သဗ္ဗံ ရူပံ - ဤအလုံးစုံသော ရုပ်တရားကို။ **တံ** - ဤ (၁၁)မျိုးသော ရုပ်တရားသည်။ **န မမ** - ငါရဲ့ ရုပ်တရား မဟုတ်။ **သော** - ဤ (၁၁)မျိုး သော ရုပ်တရားသည်။ **န အဟမသ္မိ** - ငါမဟုတ်။ **သော** - ဤ (၁၁)မျိုး သော ရုပ်တရားသည်။ **န မေ အတ္တာတိ** - ငါရဲ့အတ္တမဟုတ်ဟူ၍။ **ဧဝံ** - ဤသို့လျှင်။ **တံ** - ဤ (၁၁)မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေတဲ့ အလုံးစုံသော ရုပ်တရားကို။ **ယထာဘူတံ** - မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ **သမ္မပ္ပညာယ** - ရုပ်တုံးရုပ်ခဲ နာမ်တုံးနာမ်ခဲ ဖြိုခွဲဖောက်ထွင်း ဝိပဿနာ ဉာဏ်အလင်းဓာတ်ဖြင့်။ **ဒဋ္ဌဗ္ဗံ** - ရှုပွားသုံးသပ်အပ်ပေ၏။

ဝိပဿနာဉာဏ်ရဲ့ အရှုခံအာရုံအဖြစ် မြတ်စွာဘုရားက ရုပ်တရားတွေ ကို စာရင်းထုတ်ပြလိုက်တာ ဘယ်နှစ်မျိုး ရှိသွားပြီလဲ? (၁၁)မျိုး၊ အဲဒီ (၁၁) မျိုးသော ရုပ်တရားတွေကို - **နေတံ မမ** = ငါရဲ့ရုပ်တရား မဟုတ်ဘူး၊ **နေသော ဟမသ္မိ** = ငါမဟုတ်ဘူး၊ **န မေသော အတ္တာ** = ငါရဲ့အတ္တ မဟုတ်ဘူးလို့ ဒီလို ရှုပါတဲ့။ ဟို ဆန္နောဝါဒသုတ္တန်အဋ္ဌကထာများအရကတော့ 'အနိစ္စ'လို့ ရှုပါ, 'ဒုက္ခ'လို့ရှုပါ, 'အနတ္တ'လို့ရှုပါ ဆိုတာနဲ့ အတူတူပဲဖြစ်တဲ့အကြောင်း ဖွင့် ဆိုထားပါတယ်။ *(မ-ဋ္ဌ-၄-၂၃၂။)*

ငါ့ဟာ ငါ့ဟာလို့ စွဲနေတာက တဏှာစွဲ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်က ဒီတဏှာစွဲကို ဖြိုခွဲနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတယ်၊ ငါ ငါလို့ ထောင်လွှားနေတဲ့အစွဲက မာနစွဲ၊ အဲဒီ မာနစွဲကို အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်က ဖြိုခွဲနိုင်တဲ့စွမ်းအားရှိတယ်၊ ငါရဲ့ အတ္တပဲလို့စွဲနေတဲ့ အစွဲကတော့ ဒိဋ္ဌိစွဲ၊ အဲဒီဒိဋ္ဌိစွဲကို အနတ္တာနုပဿနာ ဉာဏ်က ဖြိုခွဲနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ (၁၁)မျိုးသော အခြင်း အရာအားဖြင့် တည်နေတဲ့ ရုပ်တရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ လက္ခဏာ ရေးသုံးတန် တင်ပြီးတော့ တွင်တွင်ကြီး ဝိပဿနာရှုပါလို့ ဒီလို ညွှန်ကြား တယ်။

အလားတူပဲ ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်ခေါ်တဲ့ ကျန်နာမ်ခန္ဓာ လေးပါးမှာလည်း ပုံစံတူပဲ ညွှန်ကြားထားပါတယ်၊ ဒီတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ရဲ့ အရှုခံအာရုံဖြစ်တဲ့ ပရမတ္ထဓာတ်သားတွေကို ကြည့်လိုက်တော့ အတိတ် ခန္ဓာ ငါးပါး, ပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာငါးပါး, အနာဂတ် ခန္ဓာငါးပါး, အဇ္ဈတ္တ ခန္ဓာငါးပါး, ဗဟိဒ္ဓ ခန္ဓာငါးပါး, ဩဠာရိက ခန္ဓာငါးပါး, သုခုမ ခန္ဓာငါးပါး, ဟီန ခန္ဓာငါးပါး, ပဏီတ ခန္ဓာငါးပါး, ဒူရ ခန္ဓာငါးပါး, သန္တိက ခန္ဓာငါးပါး - ပေါင်းလိုက်တော့ (၁၁)မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး, ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တွေပဲ။

အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတွေကို အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ လက္ခဏာရေး သုံးတန်တင်ပြီးတော့ တွင်တွင်ကြီး ဝိပဿနာရှုပါ၊ အဲဒီလို ဝိပဿနာရှုနိုင်ရင် ဘာဖြစ်မလဲ? ဒီလိုဝိပဿနာဉာဏ်တွေက မိမိတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို ဖြူစင်သန့် ရှင်းသွားအောင်

©shwehinthar.com

ပြုပြင်ပေးမယ်။ စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းတော့ သတ္တဝါတွေ ညစ်နွမ်းရတယ်၊ စိတ်ဓာတ်တွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်းခဲ့ရင် သတ္တဝါတွေ ဖြူစင် သန့်ရှင်းတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ညစ်နွမ်းရသလဲလို့မေးတော့ ဒီခန္ဓာငါးပါး ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ငါပဲ, ငါ့ဟာပဲ, ငါ့ရဲ့အတ္တပဲလို့ စွဲလမ်းထင်မြင် ရှုဆင်ခြင် နေတဲ့အတွက် သတ္တဝါတွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေက ညစ်နွမ်းနေရတယ်။

ဒီတော့ သတ္တဝါတွေက ဒီနေရာမှာ ဒီခန္ဓာငါးပါး ရုပ်တရား နာမ်တရား တွေကို ငါပဲ, ငါ့ဟာပဲ, ငါ့ရဲ့အတ္တပဲလို့ စွဲလမ်းထင်မြင် ရှုဆင်ခြင်မှု မရှိဘဲ အနိစ္စပဲလို့, ဒုက္ခပဲလို့, အနတ္တပဲလို့ တွင်တွင်ကြီး ဝိပဿနာရှုနိုင်ကြမယ်ဆိုရင် တော့ စိတ်ဓာတ်တွေ ဖြူစင်သန့်ရှင်း မသွားနိုင်ဘူးလား? သွားနိုင်တယ်။ ဒါ စိတ်ဓာတ်ဖြူစင်သန့်ရှင်းစေတတ်တဲ့ နည်းလမ်းပဲ။

အဲဒီနည်းလမ်းကို ဘုရားရှင်က ညွှန်ကြားတော့ ဘုရားရှင်ရဲ့တရားကို နာယူနေကြတဲ့ ရဟန်းတော်တွေကလည်း တစ်နည်းအားဖြင့် ပရိသတ် လေး ပါးလုံးကလည်း သဘောပေါက်ကြတယ် နားလည်ကြတယ် ရှုတတ်ကြတယ်၊ ဒီနေ့ ဒီတရားနာပရိသတ်ထဲမှာ ရှုတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရှိချင်ရှိမယ်၊ မရှုတတ် သေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ရှိချင်ရှိကြလိမ့်မယ်၊ မရှုတတ်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက် နည်းနည်းအတိုချုပ်ပြီး ဒီည ဝိပဿနာရှုပုံစနစ်ကလေးကို ပြောကြ ရအောင် . . .။

သမာဓိကို ထူထောင်ပါ

သမာဓိံ ဘိက္ခဝေ ဘာဝေထ၊ သမာဟိတော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ (သံ-၂-၁၂။ သံ-၃-၃၆၃။)

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်မှာလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတယ်၊ သစ္စသံယုတ် မှာလည်း ဟောထားပါတယ်။ ခုနက အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်, အဇ္ဈတ္တ, ဗဟိဒ္ဓ စသည်ဖြင့် (၁၁)မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေတဲ့ ဒီ ခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထွင်းဖောက်သိမြင်ရေး အတွက် ဘာလိုအပ်သလဲ? သမာဓိတစ်ခုကို ကြိုတင်ထူထောင်ရမှာ ဖြစ် တယ်။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲမှာ ဘုရားရှင်က သမ္မာသမာဓိဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်တစ်ခုကို ထည့် ဟောထားတော်မူတယ်။ ဒီလို ထည့်ဟောထားတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီခန္ဓာငါး ပါး, ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေရဲ့ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တအခြင်းအရာတွေကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိရေးအတွက် သမာဓိတစ်ခုကို ကြိုတင်ပြီး ထူထောင်ဖို့ မလိုဘူးလား? လိုအပ်တယ်၊ အဲဒီတော့ သမာဓိထူထောင်တဲ့အပိုင်းက မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးထဲမှာ သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်နှင့် ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားတဲ့အပိုင်း ဖြစ်တယ်၊ ဝိသုဒ္ဓိ (၇)ပါးကျင့်စဉ်အရ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားခြင်းပဲ ဖြစ် ပါတယ်။

အာနာပါနကျင့်စဉ်အကျဉ်း

အဲဒီတော့ ဒီသမာဓိထူထောင်တဲ့အပိုင်းမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်ရှိတဲ့ အနက် ကြိုက်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် သမာဓိကို ထူထောင်နိုင်ပါတယ်။ ဒီညတော့ အာနာပါနကိုပဲ အတိုချုပ်ပြီး သမာဓိထူထောင်ပုံပြောဖို့ ရည်ရွယ်ထားတယ်၊ ဒီတော့ ဘုရားရှင်က ဒီအာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို ညွှန်ကြားတဲ့အချိန်အခါမှာ နံပါတ်တစ် **ဒီဃ** - အရှည်၊ နံပါတ်နှစ် **ရဿ** - အတို၊ နံပါတ်သုံး **သဗ္ဗကာယ– ပဋိသံဝေဒီ** - အစအဆုံး အကုန်လုံး၊ နံပါတ်လေး **ပဿမ္ဘယံ** - ငြိမ်းအောင် ကျင့်ပါဆိုပြီး အဆင့် ဘယ်နှစ်ဆင့် ချမှတ်ပေးသလဲ? လေးဆင့်၊ ဒါ သမာဓိ ပိုင်း၊ ဒီတော့ အဲဒီလေးဆင့်စလုံးမှာ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ်လိုအားထုတ် ရမလဲ?

သော သတောဝ အဿသတိ သတောဝ ပဿသတိ။ (မ-၁-၇၀။)

သတိမြဲဖို့ - အရှည်မှာလည်း သတိမြဲရမယ်၊ အတိုမှာလည်း သတိမြဲ ရမယ်၊ အစအဆုံး အကုန်လုံးမှာလည်း သတိမြဲနေရမယ်၊ ငြိမ်းအောင်ကျင့် တဲ့နေရာမှာလည်း သတိမြဲရမယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်၊ ဒီတော့ အရှည်မှာလည်း ဝင်သက် ထွက်သက်က နှစ်မျိုး, အတိုကျတော့လည်း ဝင်သက် ထွက်သက်က နှစ်မျိုး, အစအဆုံးအကုန်လုံး ထင်ထင်ရှားရှား သိရာမှာလည်း ဝင်သက် ထွက်သက်က နှစ်မျိုး, ငြိမ်းအောင်ကျင့်တဲ့အပိုင်းမှာလည်း ဝင်သက် ထွက် သက် နှစ်မျိုးပဲ၊ ပေါင်းလိုက်တော့ ဘယ်နှစ်မျိုးရှိသွားသလဲ? - ရှစ်မျိုး၊ ဒါက သမထပိုင်းအတွက် ကွက်ပြီး ပြောတာပါ။

ဒီတော့ အရှည်, အတို, အစအဆုံး အကုန်လုံးကို ထင်ထင်ရှားရှား သိအောင် ပထမလေ့ကျင့်ရမှာဖြစ်တော့ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်က အဲဒီ ဝင်လေ ထွက်လေကို ရှုပွားသုံးသပ်တဲ့အပိုင်းမှာ —

"ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌောကာသေ ပန သတိံ ဌပေတွာ ဘာဝေန္တဿေဝ ဘာဝနာ သမ္ပဇ္ဇတိ" (ဝိသုဒ္ဓိ-၁-၂၇၁။)

©shwehinthar.com

လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာက ညွှန်ကြားထားတဲ့အတိုင်း —

ဝင်တဲ့လေ ထွက်တဲ့လေ ထိမှုထင်ရှားတဲ့ တစ်နေရာကနေ စောင့်ပြီး တော့ စိတ်ကို ထားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ကြည့်ရမှာက ဘာကို ကြည့်ရမှာလဲ? ဝင်သက်လေ ထွက်သက်လေကို ကြည့်ရမယ်။ ထိတာကို ကြည့်ရမှာလား? ဝင်လေ ထွက်လေကို ကြည့်ရမှာလား? ဝင်လေ ထွက်လေကို ကြည့်ရမယ်။

အဲဒီလေသည် အထဲဝင်တော့ အထဲလည်း လိုက်မကြည့်နဲ့၊ အပြင် ထွက် တော့ အပြင်လည်း လိုက်မကြည့်နဲ့၊ ထိတဲ့နေရာက စောင့်ပြီး ဒီလေကလေး ကိုကြည့်ပါ၊ အဲဒီ လေကလေးမှာ စိတ်ကိုငြိမ်အောင် ကပ်ကြည့်၊ ကပ်လို့မှ မရဘူးဆိုရင်တော့ အဋ္ဌကထာများက ရေတွက်တဲ့နည်းကို အသုံးပြုဖို့ ညွှန် ကြားထားပါတယ်။ –

ဝင်လေ ထွက်လေ နှစ်ခုပေါင်းကို "တစ်"

ဝင်လေ ထွက်လေ "နှစ်"

ဝင်လေ ထွက်လေ "သုံး"

ဝင်လေ ထွက်လေ "လေး"

ဝင်လေ ထွက်လေ "ငါး"

ဝင်လေ ထွက်လေ "ခြောက်"

ဝင်လေ ထွက်လေ "ခုနစ်"

ဝင်လေ ထွက်လေ "ရှစ်"

အဲဒီ တစ်ကနေ ရှစ်အထိ ငါ့စိတ် ဘယ်မှမထွက်ရဘူးလို့ ဒီလို လေ့ ကျင့်ရတယ်၊ လေ့ကျင့်ဖန် များလာပြီဆိုရင်တော့ တဖြည်းဖြည်း ငြိမ်သွား တတ်ပါတယ်။ တစ်ကနေ တစ်ဆယ်ထိလည်း ရေတွက်နိုင်တယ်။ တစ်ကနေ ငါးထိလည်း ရေတွက်နိုင်တယ်။ ငါးအောက် မလျှော့စေနဲ့၊ တစ်ဆယ်ထက် လည်း မပိုစေနဲ့ ဒီလို သတ်မှတ်ချက် ရှိပါတယ်။

ရှစ်အထိကတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်မြတ်တရားကို ပူဇော်တဲ့အနေနှင့် ဆိုပြီး ဆရာသမားများက ဒီလို ညွှန်ကြားပေးတဲ့အတွက် ဘုန်းကြီးလည်း ဒီ ဌာနမှာ ရှစ်အထိပဲ သင်ပေးပါတယ်၊ ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုးပါးကို ပူဇော်တဲ့ အနေနဲ့ ကိုးအထိ ရေတွက်လည်းရတယ်၊ ကိုယ်တော်အား ဆယ်ပါး, ဉာဏ် တော်အား ဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်အား ပူဇော်တဲ့အနေတဲ့ တစ်ဆယ်အထိ ရေတွက်လည်း ရပါတယ်၊ ကိုယ်ကြိုက်သလို ယူလို့ရပါတယ်။

အဲဒီတော့ တစ်ကနေ ရှစ်အထိ ရေတွက်ပြီဆိုကြစို့၊ အဲဒီ တစ်ကနေ ရှစ်အထိ စိတ်ကို ဘယ်မှ မထွက်အောင် လေ့ကျင့်ရတယ်၊ လေ့ကျင့်တဲ့အခါ နာရီဝက်လောက် သို့မဟုတ် တစ်နာရီလောက်အထိတော့ ငြိမ်အောင် လေ့ ကျင့်ရတယ်၊ အောင်မြင်မှုရပြီဆိုရင်တော့ အရှည် အတိုကို ကူးနိုင်တယ်။ အရှည်ဆိုတာက အသက်ရှူနှေးတာ, အတိုဆိုတာက အသက်ရှူမြန်တာကို ဆိုလိုတယ်၊ နှေးလည်း နှေးတဲ့အတိုင်းသိ, မြန်လည်း မြန်တဲ့အတိုင်းသိ၊ နှေး အောင် မြန်အောင် ရှည်အောင် တိုအောင် သက်သက် မကြိုးစားပါနှင့်၊ အရှည်-အတိုလို့လည်း မမှတ်နှင့်၊ အနှေး-အမြန်လို့လည်း မမှတ်နှင့်၊ မမှတ်ဘဲ မနေနိုင်ရင်တော့ ဘယ်လိုသာမှတ်ရမလဲ? 'ဝင်လေ ထွက်လေ' ဒါလောက်ပဲ မှတ်ပါ။

အဲဒီ လေကလေးအပေါ်မှာ စိတ်ကလေး ငြိမ်အောင်ကပ်ထား၊ ရှည် လည်း ရှည်တဲ့အတိုင်းသိ၊ တိုလည်း တိုတဲ့အတိုင်းသိ၊ အဲဒီလို ရှုရတဲ့အပိုင်းမှာ အာနာပါနရဲ့ စည်းကမ်းတစ်ခုကတော့ ရွှေ နောက် ဝဲ ယာ ခန္ဓာကိုယ်ကို နည်းနည်းလေးမှ မလှုပ်အောင် ထိန်းရမယ်ဆိုတဲ့အချက်ပဲ၊ ဣရိယာပုထ် မပြင်ကောင်းဘူးလို့တော့ မဆိုလိုပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ မခံနိုင်ရင်တော့ ပြင်ပါ၊ ဆင်းရဲ နေတဲ့ ဝေဒနာကို အောင့်အီးသည်းခံရမယ်လို့တော့ မဆိုလိုဘူး၊ ငြိမ်သက်မှု သမာဓိကို မရဘူးဆိုရင်တော့ ဣရိယာပုထ် ပြင်နိုင်တယ်။

ဒါပေမဲ့လို့ မိမိက နာရီဝက်အဓိဋ္ဌာန်ပြီးတော့ ငြိမ်အောင်ရှုရမယ်လို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြီးထိုင်ခဲ့ရင် နာရီဝက်တော့ မလှုပ်ရှားဘဲ ထိုင်နိုင်ရင် ပိုကောင်းတယ်၊ တစ်နာရီအဓိဋ္ဌာန်ရင်လည်း တစ်နာရီထိုင်နိုင်ရင်တော့ ပိုကောင်းတယ်၊ အဲဒီ တော့ ဒီအရှည် အတိုပေါ်မှာ စိတ်ကလေးငြိမ်အောင် ကပ်ထားလိုက်တဲ့အချိန် အခါမှာ ဒီအပိုင်းမှာ ထိုင်တိုင်း ထိုင်တိုင်း ဝင်လေ ထွက်လေ, အရှည် အတို အာရုံမှာ ဘာဝနာစိတ်က တစ်နာရီလောက် အနည်းဆုံး ကပ်အောင်တော့ လေ့ကျင့်ရပါတယ်၊ ထိုင်တိုင်း ထိုင်တိုင်း ကပ်ပြီဆိုရင်တော့ လေး, ငါး, ခြောက် ထိုင်အတွင်းမှာ, အချို့ ပါရမီရင့်ညောင်းရင်လည်း တစ်ထိုင် နှစ်ထိုင် အတွင်း လောက်မှာ နိမိတ်

©shwehinthar.com

စပေါ်တတ်ပါတယ်။

ဆယ်ကြိမ်, တစ်ဆယ့်ငါးကြိမ်လောက်၊ နှစ်ရက်, သုံးရက်လောက် ဒီ အရှည်အတိုမှာ ရှုနေလို့မှ နိမိတ်က မပေါ်ရင်တော့ အစအဆုံးကျင့်စဉ်ကို ကူးကြည့်ပါ။ ဝင်လေ-ထွက်လေက ရှည်ရင်လည်း ထိုလေရဲ့ အစ အဆုံး အကုန်လုံးကို တောက်လျှောက်သိဖို့, ဝင်လေ-ထွက်လေက တိုရင်လည်း ထို လေရဲ့ အစအဆုံး အကုန်လုံးကို တောက်လျှောက်သိဖို့ ကြိုးစားပါ။ အထဲ လည်း လိုက်မကြည့်ရဘူး၊ အပြင်လည်း လိုက်မကြည့်ရဘူး၊ ထိတဲ့နေရာက လေးမှာ စပြီး ထိတဲ့နေရာမှာ ဆုံးသွားတဲ့အထိ ထိတဲ့နေရာကလေးက စောင့် နေပြီး အစ အဆုံး တောက်လျှောက်သိအောင် ရှုရပါတယ်။

အဲဒီလို အစ အဆုံးကို တောက်လျှောက်သိအောင်ရှုတော့ - သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ - လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အစ အဆုံး အကုန်လုံးကို ထင်ထင်ရှားရှား သိအောင် ရှုတာပဲ။

အဲဒီအပိုင်းမှာလည်း ဒါက အစ, ဒါက အလယ်, ဒါက အဆုံး - ဒီလို မမှတ်နဲ့၊ မှတ်ရင်တော့ ဉာဏ်က မလိုက်နိုင်တော့ မောလာတတ်တယ်၊ မမှတ် ဘဲ မနေနိုင်ရင် ဘယ်လိုသာမှတ်မလဲ? ဝင်လေ ထွက်လေ ဒီလောက်ပဲမှတ်ပါ၊ ဝင်သက်လေ ထွက်သက်လေလို့ မှတ်ချင်လည်း မှတ်ရတယ်၊ အဲဒီတော့ ဒီ လေအာရုံပေါ်မှာ စိတ်က ကပ်နေဖို့လိုတယ်၊ မမှတ်ဘဲ မနေတတ်သူကိုသာ မှတ်ခိုင်းတာပါ၊ မမှတ်ဘဲ နေနိုင်ခဲ့ရင်တော့ မမှတ်နဲ့၊ လေပေါ်မှာ စိတ်က တောက်လျှောက် သိနေဖို့ လိုရင်းပဲ။ အဲဒီလေကလေးမှာ တောက်လျှောက် သိနေတော့ လေကလေးမှာ ဘာဝနာစိတ်က ငြိမ်သက်စွာ ကပ်ပြီးတည်လာပြီ ဆိုရင်တော့ အရှည်အတိုအပိုင်းမှာပဲဖြစ်ဖြစ်, အခု အစအဆုံးအပိုင်းမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် များသောအားဖြင့် အလင်းရောင်တွေ စပြီးပေါ်တတ်ပါတယ်၊ အဲဒီ အလင်းရောင်တွေကိုတော့ သွားပြီးမကြည့်ရဘူး။

အလင်းရောင်နှင့် နိမိတ်သည် တခြားစီဖြစ်တယ်၊ နိမိတ်ဆိုတာကတော့ အဲဒီ အာနာပါန လေကြောင်းလေးပဲ၊ များသောအားဖြင့် လေကြောင်းလို့ ပြောတာကတော့ အချောင်းစပေါ်တတ်လို့သာ ပြောတာပါ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် တို့ရဲ့ နိမိတ်မပေါ်မီမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အမှတ်သညာကို ဘာဝနာသညာလို့ ခေါ်တယ်။

ထိုဘာဝနာသညာကွဲပြားမှုကို အခြေခံပြီးတော့ နိမိတ်တွေက ပုံသဏ္ဌာန် အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲတတ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီအပိုင်းမှာ ယောဂီတို့ကို စိတ် မကစားဖို့ကိုတော့ သတိပေးထားရပါတယ်၊ လေပေါ်မှာ စိတ်ငြိမ်အောင်ကပ် ပါလို့သာ ဒီလောက်ပဲ သတိပေးရတယ်။ အဲဒီလို သတိပေးလိုက်တဲ့ အချိန် အခါမှာ လင်းရောင်ခြည်တွေက သိပ်အားကောင်းလာတော့ မျက်လုံးက ဒီလင်းရောင်ခြည်ရဲ့ ဒဏ်ကို မခံနိုင်တဲ့အတွက် မျက်ရည်တွေ ကျတတ်ပါ တယ်၊ အောင့်အီးသည်းခံပြီးတော့ မျက်လုံးဘက်ကို အာရုံ မရောက်စေဘဲ လေပေါ်မှာသာ စိတ်ကလေးက ငြိမ်အောင်ကပ်နေပါ။ အဲဒီလို လေပေါ်မှာ စိတ်ကလေးက ငြိမ်အောင် ကပ်ထားလိုက်ပြီဆိုလို့ရှိရင် တဖြည်းဖြည်း ဒီလင်း ရောင်ခြည်စွမ်းအင် အကူအညီနှင့် ဒီလေကြောင်းကလေးကို စတွေ့တတ်ပါ တယ်၊ အများအားဖြင့်တော့ မီးခိုးရောင်ကို စတွေ့တတ်ပါတယ်။

အဲဒီကနေ သမာဓိက ငြိမ်သထက် ငြိမ်လာပြီဆိုလို့ရှိရင် ဝါဂွမ်းဆိုင်လို ဖြူနေတဲ့ အဖြူကို တွေ့တတ်ပါတယ်။ အဲဒီဝါဂွမ်းဆိုင်လို ဖြူနေတဲ့ အဖြူ ကလည်း အချို့လည်း အချောင်း, အချို့ကလည်း အဝိုင်း - စသည်ဖြင့် ပုံ သဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုး ရှိတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြူနေတဲ့အဖြူချောင်းကို တွေ့ပြီ ဆိုရင် တစ်ခါတစ်ရံ ယောဂီက အဲဒီ အဖြူချောင်းပေါ်မှာ တစ်ခါတစ်လေ ဘာဝနာစိတ်ကလေးကို ငြိမ်ဝပ်စွာ တည်နေအောင် ကြိုးစားရင် ကြိုးစားလို့ ရပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ စပေါ်စမှာ သူက မခိုင်ဘူး၊ အများစုမှာ မခိုင်တဲ့အတွက် ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက် ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက် ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

အဲဒီအခါမှာ ဒီနိမိတ်ချောင်းပေါ်မှာ ဘာဝနာစိတ်ကို မကပ်ဘဲ မူလရှုမြဲ ဖြစ်တဲ့ ဝင်သက်လေ ထွက်သက်လေ အာရုံပေါ်မှာသာ ဘာဝနာစိတ်ကို ငြိမ် ဝပ်စွာ ကပ်ပြီးတည်နေအောင် ကြိုးစားရတယ်၊ အဲဒီလို ကြိုးစားရင်းကနေပြီး တော့ ဒီနိမိတ်ပေါ်လာလို့ နိမိတ်ပေါ်မှာ ဘာဝနာစိတ်က ကပ်နေပြီဆိုရင် လည်း မခွာချနဲ့၊ ကပ်မြဲသာ ကပ်ထားလိုက်တော့၊ အဲဒီ ဘာဝနာစိတ်က ဒီ နိမိတ်အာရုံပေါ်မှာ ကပ်နေတဲ့ အချိန်အခါမှာ ပကတိ ဝင်လေ ထွက်လေကို ပြန်မကြည့်နဲ့၊ ပကတိ ဝင်လေ ထွက်လေကို ကြည့်လိုက်, နိမိတ်ကို ကြည့်လိုက် ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် ပြုလုပ်နေခဲ့ရင် ဒီသမာဓိသည် ငြိမ်ဝပ်မှုမရှိတဲ့အတွက် စိတ်သည် အာရုံတစ်ခုအပေါ်မှာ ကျရောက်နေတာ မဟုတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် သမာဓိ ပျက်သွားတတ်တယ်။

အကယ်၍ ဒီနိမိတ်ချောင်းက မခိုင်သေးဘူးဆိုရင်တော့ ပကတိ ဝင်လေ ထွက်လေကိုသာ ရှုနေပါ၊ ရှုနေရာကနေ နိမိတ်က

©shwehinthar.com

ခိုင်ပြီး နာရီဝက်လောက် တစ်နာရီလောက် မပျောက်တော့ဘူးဆိုရင်တော့ အဲဒီနိမိတ်မှာ ပြောင်းကပ်ပါ၊ ထိုနိမိတ်သည် ဝေးနေခဲ့ရင်တော့ အကပ်မခံဘူး၊ နှာသီးဖျားနှင့် အနီးကပ်ဆုံး နေရာမှာ ပေါ်မှ များသောအားဖြင့် အကပ်ခံတယ်။

ပေါ်တဲ့ အချိန်အခါမှာလည်း နိမိတ်ချောင်းက သိပ်ရှည်နေရင်လည်း ရှည်တဲ့အတိုင်း တောက်လျှောက်လိုက်မကပ်နဲ့၊ နှာသီးဖျားနှင့် အနီးကပ်ဆုံး နေရာမှာ တည်ရှိနေတဲ့ နိမိတ်ပေါ်မှာသာ စိတ်ကလေးကို ကပ်သာထားလိုက်။

အဲဒီလို ကပ်ထားလိုက်လို့ ဘာဝနာစိတ်က ဒီအာနာပါနနိမိတ်အာရုံမှာ တစ်နာရီ နှစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ငြိမ်ပြီး ကပ်လာပြီဆိုရင်တော့ တဖြည်းဖြည်း ဒီနိမိတ်သည် ဖြူရာကနေ ကြည်ပြီး တောက်လာတတ်ပါတယ်။

ဖြူနေတဲ့နိမိတ်ကိုတော့ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ကြည်ပြီး အရောင် ထွက်လာတဲ့ နိမိတ်ကိုတော့ ပဋိဘာဂနိမိတ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အဲဒီ ပဋိဘာဂ နိမိတ်ဆိုတဲ့ အာရုံမှာ ဘာဝနာစိတ်ကို တစ်နာရီ နှစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်ပြီးတည်နေအောင် ထိုင်တိုင်း ထိုင်တိုင်း ရအောင် လေ့ကျင့်ရတယ်၊ ထို အချိန်အခါမှာ သွားရင်လည်းရှု, ရပ်လည်းရှု, ထိုင်လည်းရှု, အိပ်လည်းရှု လေ့ ကျင့်ပေးရပါတယ်။

ပထမဈာန်သမာဓိ

အဲဒီလို လေ့ကျင့်လိုက်တဲ့အချိန်အခါမှာ သမာဓိက ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်ပြီး တည်နေပြီး တစ်နာရီအဓိဋ္ဌာန်ရင် တစ်နာရီ, တစ်မိနစ်အဓိဋ္ဌာန်ရင် တစ်မိနစ် ရပြီ၊ နှစ်နာရီအဓိဋ္ဌာန်ရင် နှစ်နာရီ ရပြီ၊ အဓိဋ္ဌာန်တဲ့အတိုင်း အောင်မြင်မှု ရှိနေပြီဆိုရင်တော့ ထိုအချိန်အခါမှာ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဈာန်အင်္ဂါကို ဆင် ခြင်လို့ရပြီ။

အားထုတ်စပုဂ္ဂိုလ်သည် ဈာန်အင်္ဂါ ဆင်ခြင်မှု နည်းပါစေ၊ ဝင်စားမှု များပါစေလို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာက *(ဝိသုဒ္ဓိ-၁-၁၄၈။ မဟာဋီ-၁-၁၇၈။)* သတ် မှတ်ပေးထားတယ်။ အားထုတ်စပုဂ္ဂိုလ် အခုလို နိမိတ်ရစပုဂ္ဂိုလ်က နိမိတ် အပေါ်မှာ ဘာဝနာစိတ်ကို ငြိမ်ဝပ်စွာကပ်ပြီး တစ်နာရီ, နှစ်နာရီ စသည်ဖြင့် တည်နေအောင် လေ့ကျင့်ပေးရတယ်၊ အဲဒီလို လေ့ကျင့်တဲ့လုပ်ငန်းကို 'စိုက် စိုက်စူးစူး အထူးမြဲမြဲ ရှုအားသန် ဈာန်ဟုခေါ်သတတ်' - ဒီလို လယ်တီဆရာတော်ဘုရားက မိန့်ဆိုထားတယ်၊ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနဈာန်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အလွန် ကြည်လင်တောက်ပနေတဲ့ အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကို စိုက် စိုက် စူးစူးနှင့် မြဲမြဲမြံမြံ တည်တံ့နေအောင် စိတ်ကလေးကို တည်ပြီးကပ်နေ အောင် ရှုနေတဲ့လုပ်ငန်းဖြစ်လို့ ဒါကို ဈာန်လို့ ခေါ်တယ်။

မြေလျှိုး မိုးပျံနေတာကို ဈာန်လို့ခေါ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ မြေလျှိုး မိုးပျံတဲ့ လုပ်ငန်းကတော့ အဘိညာဏ်နှင့် ဆိုင်တယ်၊ အဲဒါက အဘိညာဏ်ပိုင်း။ အခုပြောနေတာက ဈာန်ပိုင်းပဲ၊ အဲဒီတော့ ဈာန်ဝင်စားမှုများရမယ်၊ ဈာန် အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်တာ နည်းရမယ်။ ဒီတော့ ဒီအာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံ မှာ အနည်းဆုံး လေး ငါး ဆယ်ထိုင်လောက် ဘာဝနာစိတ်က အဓိဋ္ဌာန်တဲ့ အတိုင်း တစ်နာရီအဓိဋ္ဌာန်ရင် တစ်နာရီ, နှစ်နာရီအဓိဋ္ဌာန်ရင် နှစ်နာရီ ငြိမ် ဝပ်စွာ ကပ်ပြီးတည်နေပြီဆိုရင်တော့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဈာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင် နိုင်တယ်။ သို့သော် မှတ်ကျောက်တစ်ခုကတော့ အဲဒီ အာနာပါနပဋိဘာဂ နိမိတ်မှာ တစ်နာရီ အဓိဋ္ဌာန်ပြီး တစ်နာရီထိုင်လိုက်လို့ တစ်နာရီလုံး စိတ်က ကပ်နေတယ်ဆိုရင် အဲဒီအချိန်မှာ မိမိက ဘေးအသံတွေကို ကြား-မကြား နည်းနည်း အကဲခတ်ကြည့်ပါ။

ကြားနေသေးတယ်ဆိုရင်တော့ ဒီဈာန်သည် ဆက်တိုက် မရသေးဘူး၊ ကြိုးကြား ကြိုးကြား ဈာန်က လျှောလျှောနေတဲ့သဘော ရှိတယ်၊ ဆက်တိုက် ရပြီ၊ ဘာသံမှလည်း မကြားတော့ဘူး၊ အလွန် ကြည်လင်တောက်ပနေတဲ့ အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်ကလေးနှင့် မိမိရဲ့ဘာဝနာစိတ် ဒီနှစ်ခုပဲရှိတော့တယ် လို့လည်း သိနေပြီ၊ ဘာဝနာစိတ်ကလည်း အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံ မှာပဲ ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်ပြီး တည်နေပြီ၊ အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံထဲမှာပဲ ဘာဝနာစိတ်က နစ်မြုပ်နေပြီဆိုရင်တော့ ထိုအချိန်အခါမှာ ဈာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်လို့ ရနိုင်ပါပြီ။

ဒီဈာန်အင်္ဂါတွေက ဘယ်မှာဖြစ်သလဲလို့မေးတော့ ရှုနေတဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ရဲ့ နှလုံးအိမ်အတွင်းမှာ တည်ရှိနေတဲ့ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မှီတွယ်ပြီး ဖြစ်ပါ တယ်၊ ဒီလို ဖြစ်ပေါ်သွားတဲ့အတွက် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဈာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင် တယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဟဒယဝတ္ထုရုပ် ရှိရာဘက်ကို ခဏခဏတွေ့ လှမ်းအာရုံစိုက် ရတယ်၊ ဥပမာ – တစ်နာရီလောက် အာနာပါန ပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံမှာ ဘာဝနာစိတ်ကို ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်ပြီးတည်နေပါစေလို့ အဓိဋ္ဌာန်လိုက်တယ်၊ အဓိဋ္ဌာန်ပြီးတဲ့အခါ တစ်နာရီပြည့်တဲ့အခါကျတော့မှ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ရှိရာ နှလုံးအိမ်ဘက်ကို လှမ်းပြီး ကြည့်ရတယ်၊ တစ်နာရီ မပြည့်သေးရင်တော့ မကြည့်နဲ့၊ နောက်တစ်ခု ဒီအပိုင်းမှာ

©shwehinthar.com

သတိထားရမည့်အချက်ကတော့ ဒီ အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံယူနေတဲ့အပိုင်းမှာ ဈာန်မဆိုက်ခင်အပိုင်း လေးကိုတော့ ဥပစာရသမာဓိနယ်မြေလို့ သတ်မှတ်ပါတယ်၊ ဈာန်ဆိုက်သွားတဲ့ အပိုင်းကိုတော့ အပ္ပနာသမာဓိနယ်မြေလို့ သတ်မှတ်ပါတယ်၊ ဒီလို သမာဓိ နှစ်မျိုးကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားတော့ ဥပစာရသမာဓိနယ်မြေအပိုင်းကလေး မှာ ခဏ ခဏ ဘဝင်ကျနေတတ်တယ်။

ဘဝင်ဆိုတာကတော့ အတိတ်ဘဝ သေခါနီးကာလ မရဏာသန္နဇော က ယူထားတဲ့ အာရုံကိုသာ လှမ်းသိတယ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ယခုလက်ရှိရှုနေတဲ့အာရုံ ဆိုရင်တော့ ဘာအာရုံမှန်းကို မသိဘူး၊ အခု အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ရှု တယ်၊ အဲဒီနိမိတ်ကိုလည်း မသိတော့ဘူး၊ပစ္စုပ္ပန်အာရုံဆိုလျှင် ဘယ်အာရုံကိုမှ ဘာမှ မသိတော့ဘူး၊ အဲဒီ ဘာမှမသိတဲ့ ဒီစိတ်က အတိတ်မရဏာသန္နဇောရဲ့ အာရုံကိုတော့သိတယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံမှန်သမျှသာ မသိတာ၊ အဲဒီ ဘာမှမသိတဲ့ စိတ်ကလေးတွေကို ဘဝင်လို့ ခေါ်တယ်။ ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်ပဲ ရှုရှုပေါ့လေ၊ များသောအားဖြင့် သမာဓိအတော်အသင့် ဖြစ်လာရင်တော့ နည်းနည်း ဒီ ဘဝင်ကျမှုကလေးတွေတော့ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဘဝင်ကျနေတာကိုပဲ မဂ်ဆိုက်ပြီ ဖိုလ်ဆိုက်ပြီလို့ ယူဆရင်တော့ လမ်းဆုံးသွားပြီ၊ သာသနာနှင့် တွေ့တာ ဘဝတစ်ခု ရှုံးသွားတာပဲ၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်နှင့် အဝေးကြီး ရှိသေး တယ်၊ ရုပ်နာမ်တောင် မသိသေးတဲ့အဆင့်ပဲ ဖြစ်ပါသေးတယ်။

ဒီတော့ ဒီအာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံမှာ ဘာဝနာစိတ်က တစ်နာရီ နှစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်ပြီးတည်နေပြီဆိုလို့ရှိရင် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ် က ဘာလုပ်ရမလဲ? - ဟဒယဝတ္ထုရှိရာဘက်ကို မိမိအဓိဋ္ဌာန်ထားတဲ့ တစ်နာရီပြည့်တဲ့ အချိန်အခါလောက် ဆိုကြစို့၊ အဲဒီအချိန်လောက်မှာ လှမ်းပြီး ကြည့်ရတယ်၊ အဲဒီလို လှမ်းပြီးကြည့်လိုက်ရင် အိမ်ရှင် ဘဝင်မနောအကြည် ဓာတ်ကို တွေ့နိုင်ပါတယ်၊ ဒီဘဝင်အကြည်ဓာတ်ကို မနောဒွါရလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်မှာ အလွန်ကြည်လင်တောက်ပနေတဲ့ အာနာ ပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံက ရှေးရှုကျရောက်နေတဲ့အခါ ထင်နေတဲ့အခါမှာ အဲဒီဒွါရနှင့် အာရုံကို ပူးတွဲသိမ်းဆည်းပြီး ဈာန်အင်္ဂါတွေကို ဆင်ခြင်ကြည့် လိုက်လို့ရှိရင် ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ ခေါ်တဲ့ ဈာန်အင်္ဂါ ငါးပါးကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့လိမ့်မယ်။

ဘဝင်စိတ်ဆိုတာဘာလဲ?

ဘဝင် = ဘဝင်္ဂ = ဘဝ + အင်္ဂ = ဘဝမှာ စိတ်အစဉ် မပြတ်စဲရေးအတွက် ဘဝရဲ့ အကြောင်းတရားအဖြစ်နှင့် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဝိပါက်စိတ်တစ်မျိုး ဖြစ်ပါ တယ်၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် မျိုးတူစိတ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဘဝင်စိတ်ဟာ အတိတ်က ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံဆိုတဲ့ အကြောင်း တရားတွေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်တစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ လူသားတွေ အတွက် ကွက်ပြောမယ်ဆိုလျှင် အတိတ်သင်္ခါရ-ကံတွေဟာ ကုသိုလ်သင်္ခါရ-ကံတွေသာ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဘဝတစ်ခုမှာ ခေါင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ ဘဝင်စိတ်ကို ပဋိသန္ဓေစိတ်, နောက်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ ဘဝင်စိတ်ကိုတော့ စုတိစိတ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ပဋိသန္ဓေနှင့် စုတိ အကြား ဘဝတစ်လျှောက်မှာ ဝီထိစိတ် မဖြစ်လျှင် ဒီဘဝင်စိတ်တွေက ဖြစ် နေကြပါတယ်။ အချို့သောပဋိသန္ဓေနှင့် အချို့သောပဋိသန္ဓေနှင့်ကပ်နေတဲ့ ဘဝင်ကလွဲလျှင် [အကယ်၍ မရဏာသန္နဇောရဲ့အာရုံက ရုပ်တရားဖြစ်နေ လို့ရှိလျှင် မရဏာသန္နဇောရဲ့ နောင်မှာလည်း စုတိစိတ် ကျခဲ့မယ်ဆိုလျှင် ပဋိသန္ဓေအာရုံ, ယင်းပဋိသန္ဓေနှင့်ကပ်နေတဲ့ အချို့သောဘဝင်အာရုံတွေဟာ ယင်းသက်တမ်းမကုန်ဆုံးသေးတဲ့, မရဏာသန္နဇောရဲ့အာရုံဖြစ်တဲ့ ရုပ်ကိုပဲ ဆက်လက်ပြီး အာရုံပြုကြပါတယ်။ ဒီလိုရုပ်အာရုံမျိုးဖြစ်လျှင်တော့ ပဋိသန္ဓေ နှင့် ယင်းဘဝင်အချို့တို့ရဲ့အာရုံကို ပစ္စုပ္ပန်လို့ပဲ ပြောရပါတယ်။] ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိစိတ်တို့က ယေဘုယျအားဖြင့် အတိတ်ဘဝက သေခါနီးကာလမှာ မရဏာသန္နဇောက ယူထားခဲ့တဲ့ အာရုံကိုပဲ သိပါတယ်၊ အာရုံပြုနေပါတယ်။

ဥပမာ အတိတ်ဘဝ သေခါနီးကာလမှာ မရဏာသန္နဇောက ဝိပဿနာ ကုသိုလ်ဇောဖြစ်လို့ အထက်ကပြောခဲ့တဲ့ သောတာနုဂတသုတ္တန်မှာ လာရှိတဲ့ အတိုင်း သင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ အနိစ္စအချက်ကို အာရုံပြုနေတယ် ဆိုကြစို့၊ ယခု လက်ရှိဘဝ ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိတို့ကလည်း အဲဒီသင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ အနိစ္စ အချက်ကိုပဲ အာရုံပြုပါတယ်၊ သိနေပါတယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံဟူသမျှကိုတော့ မသိပါဘူး။

ဒီဘဝင်ကိုပဲ မနောဒွါရလို့ သုတ္တန်နည်းအရ ခေါ်ဆိုပါတယ်။ ဒီဘဝင်ကို ခုလို ဈာန်အင်္ဂါတွေကို သိမ်းဆည်းတော့မည့် ယောဂီက လှမ်းပြီး အာရုံယူ လိုက်တဲ့အခါ သိမ်းဆည်းလိုက်တဲ့အခါ ဘယ်လိုတွေ့တတ်သလဲ? ဒီအပိုင်း ကိုတော့ ရှင်းပြဖို့

©shwehinthar.com

လိုပါလိမ့်မယ်။

ဒီဘဝင်ကို အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်မှာ *(အံ-၁-၉။)* ဘုရားရှင်က –

ပဘဿရမိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ။ (အံ-၁-၉။)

ဒီလို ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ အဋ္ဌကထာကလည်း –

***စိတ္တန္တိ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ။** (အံ-ဋ္ဌ-၁-၄၅။)*

ဒီလို ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ ဒီဖွင့်ဆိုချက်အရ အထက်ပါ ပါဠိတော်မှာ လာရှိတဲ့ စိတ္တ (= စိတ်)အရ ဘဝင်စိတ်ကို ရည်ညွှန်းကာ ဘုရားရှင် ဟောကြား တော်မူတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဒီဘဝင်စိတ်က ဘယ်လို သဘောရှိသလဲ? **ပဘဿရံ** = ပြိုးပြိုးပြက် တလက်လက် တောက်ပတယ်လို့ ဒီလို ဘုရားရှင်က ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။

ဒီလိုဆိုလျှင် စိတ်မှာ အရောင်ရှိပါသလားလို့တော့ မေးစရာ ရှိတယ်။ အရောင်တော့ မရှိပါဘူး။ *(အံ-ဋ္ဌ-၁-၄၅။)*

သို့သော် စိတ်သည် တစ်နည်းပြောလျှင် ဘဝင်စိတ်အဝင်အပါဖြစ်တဲ့ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မှီတွယ်ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်သည် စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအား ရှိပါတယ်။ ဒီစိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ စိတ္တဇရုပ်ကလာပ်တွေကို ဓာတ်ခွဲ ကြည့်လိုက်လျှင် ကလာပ်တစ်ခုတစ်ခုမှာ ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသ ဩဇာဆိုပြီး သဘောတရား (၈)မျိုးစီ ရှိတတ်ပါတယ်။ စိတ် တစ်ခုတစ်ခုဟာ စိတ္တဇရုပ်ကလာပ်ပေါင်းများစွာကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအား ရှိတယ်။ အထူးသဖြင့် ခုပြောနေတဲ့ သမထဘာဝနာစိတ်တို့လို အဆင့်အတန်း မြင့်နေတဲ့ စိတ်မျိုးတွေ, နောက်ပြောမည့် ဝိပဿနာစိတ်မျိုးတွေဟာ စိတ္တဇ ရုပ်ကလာပ်ပေါင်းများစွာကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိပါတယ်။ အထူးသဖြင့် သမထဘာဝနာစိတ် ဝိပဿနာဘာဝနာစိတ်တို့လို အဆင့်အတန်း မြင့်မား နေတဲ့ စိတ်တွေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သွားကြတဲ့ စိတ္တဇရုပ်ကလာပ်တွေမှာ ပါဝင်တဲ့ ဝဏ္ဏဓာတ် (= ရူပါရုံ)ဟာ **ဘာသုရရူပ** = အလွန်တောက်ပတဲ့သဘော ရှိပါ တယ်၊ *(မဟာဋီ-၂-၄၂၈-၄၂၉။)* သမထဘာဝနာစိတ် ဝိပဿနာဘာဝနာစိတ် တို့နှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ဉာဏ်က ထက်လျှင်ထက်သလို ပိုတောက်ပတဲ့သဘော ရှိပါတယ်။ အလားတူပဲ ဘဝင်စိတ်ကလည်း စိတ္တဇရုပ်ကလာပ်တွေကို ဖြစ်စေ နိုင်တော့ ဒီဘဝင်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တဲ့ စိတ္တဇရုပ်ကလာပ်တိုင်းမှာ ပါဝင်တဲ့ ဝဏ္ဏဓာတ် (= ရူပါရုံ)ဟာလည်း တောက်ပတဲ့သဘော ရှိတတ်ပါတယ်၊ ဘဝင် စိတ်နှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ဉာဏ်က ထက်လျှင်ထက်သလို နုံ့လျှင်လည်းနုံ့သလို တောက်ပတဲ့သဘောတော့ ရှိပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဘဝင်စိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့အကြောင်းရင်းကံနှင့် ယှဉ်တွဲ နေတဲ့ဉာဏ်က ထက်လျှင်ထက်သလို ဘဝင်စိတ်နှင့်ယှဉ်တွဲနေတဲ့ ဉာဏ်က လည်း ထက်မြက်တတ်ပါတယ်။ သောတာနုဂတသုတ္တန်မှာလာတဲ့အတိုင်း အကြောင်းရင်းကံက ဝိပဿနာကံဖြစ်လို့ သင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ အနိစ္စအချက်ကို သိနေတဲ့ ကံမျိုးဖြစ်နေလျှင် ဘဝင်စိတ်ကလည်း ဒီသင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ အနိစ္စ အချက်ကိုပဲ သိနေပါတယ်။ ဒီလိုဉာဏ်မျိုးတွေကိုတော့ ထက်မြက်တဲ့ ဉာဏ် တွေလို့ ဆိုရပါတယ်။ ဒီလို ဘဝင်စိတ်တစ်ခုတစ်ခုဟာ စိတ္တဇရုပ်ကလာပ် ပေါင်းစွာကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့အတွက် ကလာပ်တစ်ခုမှာတည်ရှိတဲ့ ရူပါရုံအရောင် အဆင်းနှင့် အခြားကလာပ်တစ်ခုမှာ တည်ရှိတဲ့ ရူပါရုံအရောင်အဆင်းတို့ဟာ အလွန်နီးကပ်စွာ ပွတ်ချုပ်ထိခိုက်ပြီးဖြစ်တဲ့အခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဒီဘဝင်စိတ် ရှိရာ ဟဒယဝတ္ထုဘက်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်လျှင် အဲဒီရူပါရုံတို့ရဲ့ အပေါင်း အစုကြီးကို လှမ်းပြီးတော့ မြင်တတ်ပါတယ်။ ဒီရူပါရုံအပေါင်းအစုတွေက ကြည်လင်နေတဲ့သဘော ရှိပါတယ်။ ဒီကြည်လင်နေတဲ့သဘောကိုပဲ ဘဝင် မနောအကြည်လို့ တင်စားကာ (အကျိုးရဲ့အမည်ကို အကြောင်း၌ တင်စား ကာ) ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က အဲဒီ ဘဝင်မနော အကြည်ဓာတ်ကိုတော့ ပထမ သိမ်းဆည်းတတ်ဖို့ လိုပါတယ်။

ဒီ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်ကို သိမ်းဆည်းတဲ့အခါမှာ ခဏခဏ လှမ်းပြီးတော့ နှလုံးအိမ်ဘက်ကိုတော့ မကြည့်ပါနဲ့။ အနည်းဆုံး အာနာပါန ပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံမှာ တစ်နာရီ သို့မဟုတ် နှစ်နာရီလောက် ဘာဝနာစိတ်က ငြိမ်ကပ်စွာကပ်ပြီး တည်နေပြီးမှ ဟဒယဝတ္ထုရှိရာ နှလုံးအိမ်ဘက်သို့ စက္ကန့် ပိုင်းလောက်သာ စိုက်ကြည့်ပါ။

အကယ်၍ မတွေ့ပါက ကြာကြာ မကြည့်ဘဲ အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ် အာရုံကိုပဲ ထပ်ပြီးရှုပါ၊ သမာဓိကို ပြန်လည်ထူထောင်ပါ။ အာနာပါနပဋိဘာဂ နိမိတ်အာရုံမှာ ဘာဝနာစိတ်က နစ်မြုပ်သွားပြီး အနည်းဆုံး (၁၀)မိနစ် (၁၅)မိနစ်လောက် ထပ်ပြီး နစ်မြုပ်သွားပြီးဆိုပါမှ တစ်ဖန် ပြန်ကြည့်ပါ။ ဒီနည်းအတိုင်း လေ့ကျင့်ပါက ကြည်လင်တောက်ပနေတဲ့

©shwehinthar.com

ဘဝင်မနော အကြည်ဓာတ်ကို ဉာဏ်နှင့် တွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်ကို သိမ်းဆည်းနိုင်တဲ့အခါ အာနာပါန ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုပဲ ပြန်အာရုံယူကာ ပထမဈာန်ကို ထပ်ပြီးတော့ ဝင်စားပါ၊ ဈာန်မှထတဲ့အခါ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်ကို ထပ်ပြီး သိမ်းဆည်းကြည့်ပါ။ ဒီလိုသိမ်းဆည်းလိုက်တဲ့အခါ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်ဆိုတဲ့ မှန်ထဲမှာ မိမိ ရှုပွားနေတဲ့ အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကို ရှေးရှုကျရောက်နေတာ ထင်နေတာကို တွေ့ပြီဆိုလျှင် ဈာန်အင်္ဂါတွေကို သိမ်းဆည်းနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

ဈာန်အင်္ဂါငါးပါး

ဝိတက် ဝိစာရ ပီတိ သုခ ဧကဂ္ဂတာဆိုပြီး ပထမဈာန်မှာ ဈာန်အင်္ဂါ ငါးပါး ရှိပါတယ်။

ဝိတက်ဆိုတာက ကြည်လင်နေတဲ့ အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံပေါ် သို့ စိတ်ကို ရှေးရှုတင်ပေးခြင်းသဘော၊

ဝိစာရ = အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ သုံးသပ် ဆင်ခြင်နေခြင်းသဘော၊

ပီတိ = အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ် အာရုံကို နှစ်သက်နေခြင်းသဘော၊

သုခ = အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံ၏ အရသာကို ချမ်းချမ်းသာသာ ခံစားနေခြင်းသဘော၊

ဧကဂ္ဂတာ = အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံတစ်ခုတည်းပေါ်သို့ စိတ် ကျရောက်တည်ငြိမ်နေခြင်းသဘော –

ပေါင်းလိုက်တော့ – သဘောတရား ငါးခု၊ သဘောတရားငါးခုတို့ရဲ့ အပေါင်းကိုတော့ ဈာန်လို့ခေါ်တယ်၊ ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ တစ်လုံးစီ တစ်လုံးစီကိုတော့ ဈာန်အင်္ဂါလို့ ခေါ်တယ်။

လှည်းတစ်ခု ဆိုကြစို့၊ ဝင်ရိုးတို့ လှည်းဘီးတို့ ထမ်းပိုးတို့ စသည်ဖြင့် အားလုံးပေါင်းစုထားတဲ့ အပေါင်းအစုကိုတော့ လှည်းလို့ခေါ်တယ်၊ တစ်ခုစီ တစ်ခုစီဖြုတ်ထားလိုက်တော့ ဒါက ဝင်ရိုး, ဒါက လှည်းဘီး, ဒါက ထမ်းပိုး, စသည်ဖြင့် တစ်ခုစီ ခွဲခြားပြီးတော့ ခေါ်ရတယ်၊ အဲဒီပုံစံအတိုင်းပဲ ဒီဈာန် အင်္ဂါငါးခုတို့ရဲ့ အပေါင်းကို ဈာန်လို့ခေါ်တယ်၊ မြေလျှိုးမိုးပျံနေတာကို ဈာန် လို့ခေါ်တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ အဲဒီဈာန်အင်္ဂါငါးခုတို့ရဲ့ အပေါင်းအစုကို ဈာန် လို့ခေါ်တယ်၊ တစ်ခုစီ တစ်ခုစီကိုတော့ ဈာန်အင်္ဂါလို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီ ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးက ဘုန်းကြီးပြောတော့ မပြောချင်ပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ လည်း တရားပွဲကို လာရောက်မနာနိုင်လို့ တကယ်လက်တွေ့လည်း ဒီဌာနမှာ လာရောက်ပြီး အားမထုတ်နိုင်လို့ တရားခွေကလေးကိုပဲ နာပြီး အားထုတ်ရ မည့် အဝေးက တရားနာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ငဲ့ညှာပြီးတော့ နည်းနည်း တော့ ပြောရမှာပေါ့။

ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးက ဆင်ခြင်စမှာ များသောအားဖြင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ ဉာဏ်မှာ တစ်လုံးစီ ပေါ်တတ်ပါတယ်၊ ယောဂီက ထပ်ကာ ထပ်ကာ လေ့ကျင့် ဖန်များလာလို့ရှိရင် ထပ်ကာ ထပ်ကာ လေ့ကျင့်ရင်တော့ ဉာဏ်ထဲမှာ ပြိုင်တူ ပေါ်ပါတယ်၊ အကယ်၍ ဒီဈာန်အင်္ဂါတွေက ဉာဏ်ထဲမှာ မထင်မရှား ဖြစ် နေသေးရင်တော့ မိမိရှုမြဲဖြစ်တဲ့ အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံမှာပဲ စိတ် ကို ငြိမ်ဝပ်စွာကပ်ပြီးတော့ တည်နေအောင် ကြိုးစားရတယ်၊ ကြိုးစားလိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ငြိမ်ပြီဆိုမှ တစ်ခါပြန်ကြည့်ပါ။ ဈာန်ဝင်စားမှုအချိန် တစ်နာရီ ကျော်မှ လေ့ကျင့်ပါ၊ အဲဒီလို လေ့ကျင့်ဖန်များလာရင် ဒီဈာန်အင်္ဂါတွေကို ပြိုင်တူ ပေါ်တာ တွေ့နိုင်ပြီ၊ တွေ့လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဒီပထမဈာန်သမာဓိကို ခိုင်ခံ့အောင် ဝသီဘော်ငါးတန် နိုင်နင်းအောင် လေ့ ကျင့်ရပါတယ်၊ ဈာန်အင်္ဂါကို အချိန်မရွေး ဆင်ခြင်လို့ရအောင် လေ့ကျင့်ရ တယ်၊ ဒီဈာန်ကို ဝင်စားချင်တဲ့အချိန်အခါမှာ အချိန်မရွေးဝင်စားလို့ရအောင် လေ့ကျင့်ရတယ်၊ ထချင်တဲ့အချိန်အခါမှာ အချိန်မရွေး ထလို့ရအောင် လေ့ ကျင့်ရတယ်၊ တစ်နာရီအဓိဋ္ဌာန်ရင် တစ်နာရီရအောင်, တစ်မိနစ်အဓိဋ္ဌာန်ရင် တစ်မိနစ်ရအောင် လေ့ကျင့်ထားရတယ်။

အဲဒီဈာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်တဲ့အပိုင်းမှာ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဆင်ခြင် တဲ့အပိုင်း, ဇောနှင့် ဆင်ခြင်တဲ့အပိုင်းဆိုတာ နှစ်ကဏ္ဍရှိတယ်။ နှစ်ကဏ္ဍရှိတဲ့ အနက်က မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဆင်ခြင်တာပဲဖြစ်ဖြစ်, ဇောနှင့် ဆင်ခြင်တာပဲ ဖြစ်ဖြစ် အားလုံးအတူတူပဲ၊ အာဝဇ္ဇနဝသီနှင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီဆိုပြီးတော့ ဒီလိုနှစ်ခု ခွဲထားတယ်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်နှင့် ဈာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်တာ ကို အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဇောစိတ်နှင့် ဈာန်အင်္ဂါကို ဆင်ခြင်တာကို ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီလို့ ဒီလိုနှစ်ခု ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားတယ်။ ပေါင်းလိုက်တော့ ဝသီဘော်ငါးတန်ပဲ၊ အဲဒီဝသီဘော်ငါးတန် နိုင်နင်းအောင်တော့ လေ့ကျင့်ပေး

©shwehinthar.com

ရပါတယ်။

ဒုတိယဈာန်သမာဓိ

လေ့ကျင့်လို့ ကျေနပ်ပြီဆိုရင်တော့ ဒုတိယဈာန်ကို ကူးနိုင်တယ်၊ ပဥ္စက နည်းအရ ဉာဏ်နုံ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ ဝိတက်နှင့် ဝိစာရ နှစ်ခုကို တစ်လုံးစီ ဖြုတ်ရတယ်၊ ဉာဏ်ထက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ခဲ့ရင်တော့ ဝိတက်နှင့် ဝိစာရကို ပြိုင်တူဖြုတ်လို့ရတယ်။ အဲဒီတော့ ဘယ်လိုဖြုတ်မလဲမေးတော့ ဖြုတ်ပုံနည်း စနစ်တော့ ရှိပါတယ်၊ ဒိဝသီဘော်ငါးတန် နိုင်နင်းအောင် ပထမဈာန်ကို လေ့ ကျင့်ပြီးတဲ့ သူတော်ကောင်းက ဒီပထမဈာန်သည် နီဝရဏရန်သူနှင့် နီးကပ် တယ်လို့ ပထမ ဆင်ခြင်ပါ။

နီဝရဏရန်သူဆိုတာက စိတ်ကလေးက တော်တော်ကလေး အာနာပါန ပဋိဘာဂနိမိတ်မှာ ငြိမ်သွားမှ ဒီ ရာဂ ဒေါသ မောဟစတဲ့ နီဝရဏ အညစ် အကြေးတွေက ကွာကျသွားတယ်၊ မငြိမ်ခင်မှာ ဒီ ရာဂ ဒေါသ မောဟစတဲ့ နီဝရဏတွေက တစ်လှည့်စီ ဝင်ဝင်ပြီးတော့ နှောင့်ယှက်တတ်တဲ့သဘော ရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီပထမဈာန်သည် နီဝရဏရန်သူနှင့်လည်း နီးတယ်၊ ဒုတိယဈာန်လောက်လည်း မငြိမ်သက်ဘူး၊ ဝိတက် ဝိစာရတွေကလည်း ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ သဘောရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် ကျိုးပျက်လွယ်တဲ့သဘော ရှိတယ်၊ ကျိုးပျက်လွယ်တဲ့အတွက် အားနည်းသော ဈာန်အင်္ဂါလည်းရှိတယ်။

ဘယ်လို ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသလဲလို့ မေးတော့ မိမိတို့က ငြိမ်သက်တဲ့ သမာဓိကို လိုချင်နေတဲ့ သူတော်ကောင်းတွေ ဖြစ်ကြတယ်၊ ဒီလိုငြိမ်သက်မှု သမာဓိကို အလိုရှိနေတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးအဖို့ ဒီအာရုံပေါ်ကို စိတ် ကလေးကို တင်တင်ပေးနေရတာကိုက ပင်ပန်းနေတယ်၊ ဒီအာရုံကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ သုံးသပ်နေရတာကိုက ပင်ပန်းနေတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပင်ပန်းမှု ရှိနေတဲ့အတွက် စိတ်ရဲ့ကြမ်းတမ်းနေတဲ့ အမူအရာတစ်မျိုးပဲလို့ ဒီလိုသဘော ပေါက်ပြီးတော့ ဝိတက်, ဝိစာရကို အလိုမရှိတဲ့ စိတ်ထားနှင့်၊ မတင်ရဘဲနှင့် ငြိမ်နေရင် ပိုကောင်းမှာပဲ၊ မသုံးသပ်ရဘဲနှင့် ငြိမ်နေရင် ပိုကောင်းမှာပဲဆိုတဲ့ ဒီလိုစိတ်ထားမျိုးနှင့် အလွန်ကြည်လင်တောက်ပနေတဲ့ ဒီအာနာပါနပဋိဘာဂ နိမိတ်ကို စိတ်ကလေးက စိုက်ပြီး ကပ်ကြည့်ပေးရတယ်၊ ရှုနေရတယ်။

အဲဒီအချိန်အခါမှာ ဝိတက်, ဝိစာရ ပြုတ်သွားလိမ့်မယ်၊ ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာဆိုတဲ့ ဈာန်အင်္ဂါသုံးပါးရှိတဲ့ ဒုတိယဈာန်ကို ကူးသွားလိမ့်မယ်၊ အဲဒီ ဒုတိယဈာန်ကိုလည်း ဝသီဘော်ငါးတန် နိုင်နင်းအောင် လေ့ကျင့်ရတယ်။

တတိယဈာန်သမာဓိ

ဒုတိယဈာန်ကို ဝသီဘော်ငါးတန် နိုင်နင်းအောင် လေ့ကျင့်ပြီးတဲ့အခါ တတိယဈာန်ကို ကူးချင်ယင် ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားပြီးနောက် ဒုတိယဈာန်မှ ထကာ ဒီလို ဆင်ခြင်ပါ။ —

၁။ ဒီဒုတိယဈာန်သမာပတ်ဟာ ဝိတက်, ဝိစာရဆိုတဲ့ နီးကပ်တဲ့ ရန်သူ ရှိတယ်။

၂။ (ပီတိကို ပြန်သိမ်းဆည်းပြီး ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။) ဒီပီတိဟာ စိတ်လှုပ်ရှား မှုကို အများဆုံး ဖြစ်စေတတ်တဲ့အတွက် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းရကား ကျိုးပျက်လွယ်တဲ့သဘောရှိတယ်။

၃။ (သုခနှင့် ဧကဂ္ဂတာကို သိမ်းဆည်းပြီး ပြန်ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။) ဒီသုခ ဧကဂ္ဂတာဆိုတဲ့ ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိတဲ့ တတိယဈာန်က ပိုငြိမ်သက် တယ်။

အဲဒီလို ဆင်ခြင်ပြီးနောက် ဒုတိယဈာန်ကို အလိုမရှိတဲ့စိတ်ထား ပီတိကို ဖြုတ်ပစ်ချင်တဲ့စိတ်ထား ပိုငြိမ်သက်တဲ့ တတိယဈာန်ကို အလိုရှိတဲ့စိတ်ထား နှင့် ဒီ အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကိုပဲ စိုက်ရှုရတယ်။ ရှုလိုက်လို့ ပီတိ ပြုတ်သွားခဲ့ရင် သုခ, ဧကဂ္ဂတာဆိုတဲ့ ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိတဲ့ တတိယဈာန်ကို ဆိုက်မယ်၊ ဆိုက်ရင် ဝသီဘော်ငါးတန် နိုင်နင်းအောင် လေ့ကျင့်ပါ။

စတုတ္ထဈာန်သမာဓိ

တတိယဈာန်ကို ဝသီဘော်ငါးတန် နိုင်နင်းအောင် လေ့ကျင့်ပြီးတဲ့အခါ စတုတ္ထဈာန်ကို ကူးချင်ရင် တတိယဈာန်ကိုဝင်စားပြီးနောက် တတိယဈာန်မှ ထကာ ဒီလို ဆင်ခြင်ပါ။ —

၁။ ဒီ တတိယဈာန်သမာပတ်ဟာ ပီတိဆိုတဲ့ နီးကပ်တဲ့ရန်သူရှိတယ်။

©shwehinthar.com

၂။ (သုခကို ပြန်သိမ်းဆည်းပြီး ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။ စိတ်ချမ်းသာရင် စိတ် ထဲမှာ တသိမ့်သိမ့်နှင့် နည်းနည်းတော့ လှုပ်ရှားနေတတ်တယ်။) - ဒါကြောင့် သုခဟာ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့သဘော ရှိတယ်၊ ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းတဲ့အတွက် ပျက်စီးလွယ်တဲ့သဘော ရှိတယ်။

၃။ ဥပေက္ခာ ဇေကဂ္ဂတာခေါ်တဲ့ ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိတဲ့ စတုတ္ထဈာန်ကတော့ ပိုပြီး ငြိမ်သက်တယ်။

ဒီလိုဆင်ခြင်ပြီးနောက် သုခကို အလိုမရှိတဲ့ (= တတိယဈာန်ကို အလို မရှိတဲ့) စိတ်နှင့် ပိုပြီးငြိမ်သက်တဲ့ ဥပေက္ခာ ဇေကဂ္ဂတာဆိုတဲ့ ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါး ရှိတဲ့ စတုတ္ထဈာန်ကိုလိုချင်တဲ့ စိတ်နှင့် ဒီအာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကိုပဲ ထပ်ပြီး အာရုံပြုရတယ်။

သုခပြုတ်ချင်တဲ့စိတ်နှင့် ဒီအာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုပဲ ထပ်ပြီး ရှုနေ ခဲ့ရင် သုခပြုတ်သွားရင် ဥပေက္ခာခေါ်တဲ့ အလွန်ငြိမ်သက်နေတဲ့ ဝေဒနာ တစ်မျိုး ဝင်လာလိမ့်မယ် - ဥပေက္ခာ ဇေကဂ္ဂတာခေါ်တဲ့ ဈာန်အင်္ဂါနှစ်မျိုးရှိ တဲ့ စတုတ္ထဈာန်ကို ဆိုက်မယ်။

ဒီစတုတ္ထဈာန်ကို ဆိုက်-မဆိုက်ကို သိနိုင်တဲ့ အင်မတန် ထင်ရှားတဲ့ အမှတ်အသားကတော့ အသက်မရှူခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်၊ အသက်ရှူနေသေး ရင်တော့ စတုတ္ထဈာန်ကို မဆိုက်သေးဘူး၊ အသက်လုံးလုံး မရှူတော့ဘူး ဆိုလို့ရှိရင်တော့ စတုတ္ထဈာန်ကို ဆိုက်သွားပြီ၊ အဲဒီ စတုတ္ထဈာန်ကိုလည်း ဝသီဘော်ငါးတန် နိုင်နင်းအောင် လေ့ကျင့်ပြီးတဲ့ အချိန်အခါမှာ ထိုယောဂီ သူတော်ကောင်းက ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကူးချင်သလဲ? ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်ထဲ က ကူးချင်တဲ့ကမ္မဋ္ဌာန်း ကူး, ကူးလို့ရတယ်။

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းနည်း

ဝိပဿနာသွားချင်တယ် ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘာလုပ်ရ မလဲ? ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကနေ စတင်၍ ရုပ်နာမ်တို့ကို သိမ်းဆည်းတဲ့စနစ်တစ်ခု, နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကနေ စတင်၍ ရုပ်နာမ်တို့ကို သိမ်းဆည်းတဲ့ စနစ်တစ်ခု – နှစ်ခုရှိတဲ့အနက်က ကြိုက်တဲ့စနစ်ဖြင့် ရုပ်နာမ်ကို သိမ်းဆည်းနိုင်ပါတယ်။ ဒီတော့ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကနေ စသိမ်းဆည်းတဲ့ စနစ်ကလေးကို နည်းနည်း အတိုချုပ်ပြောမယ် — တရားထိုင်တိုင်း ထိုင်တိုင်း အာနာပါနစတုတ္ထဈာန် သမာဓိကို ထူထောင်ပါ။ လင်းရောင်ခြည်စွမ်းအင်တွေ အားကောင်းလာတဲ့ အခါ ဓာတ်လေးပါးကို ရှုပါ။

ဓာတ် ဘယ်နှစ်ပါးရှိသလဲ? – လေးပါး၊ ပထဝီဓာတ်, အာပေါဓာတ်, တေဇောဓာတ်, ဝါယောဓာတ်၊

မာမှု ထင်ရှားတဲ့ တစ်နေရာကစပြီးတော့ မာတဲ့သဘောကို တစ်ကိုယ် လုံးမြင်အောင် ရှုရတယ်၊

ကြမ်းမှုထင်ရှားတဲ့တစ်နေရာကစပြီးတော့ ကြမ်းတဲ့သဘောကို တစ် ကိုယ်လုံးမြင်အောင် ရှုရတယ်၊

လေးမှုထင်ရှားတဲ့ တစ်နေရာကစပြီးတော့ လေးတဲ့သဘောကို တစ် ကိုယ်လုံးမြင်အောင် ရှုရတယ်။

အောင်မြင်မှုရခဲ့ရင်တော့ ပျော့မှုထင်ရှားတဲ့ တစ်နေရာပေါ့၊ အောက် အတွင်းနှုတ်ခမ်းသားကလေးကို လျှာနှင့် ထိထားကြည့်ပါ။ ပျော့နေတာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ပျော့မှုထင်ရှားတဲ့ တစ်နေရာကစပြီး ပျော့တဲ့ သဘော, ချောမှု ထင်ရှားတဲ့ တစ်နေရာကစပြီး ချောတဲ့သဘော, ပေါ့မှု ထင်ရှားတဲ့ တစ်နေရာကစပြီး ပေါ့တဲ့သဘော အဲဒီသဘောတရားတွေကို တစ်ကိုယ်လုံး မြင်အောင် ရှုရတယ်၊ မာ, ကြမ်း, လေး, ပျော့, ချော, ပေါ့ - ဒါ **ပထဝီဓာတ်** သဘောတရား ခြောက်ခုပဲ။ *(အဘိ-၁-၁၇၀။ အဘိ-၄-၁-၃၆၈။)*

အောင်မြင်မှု ရပြီဆိုရင်တော့ နည်းနည်းကျော်လိုက်၊ ပူမှုထင်ရှားတဲ့ တစ်နေရာကစပြီး ပူတဲ့သဘော, အေးမှုထင်ရှားတဲ့တစ်နေရာကစပြီး အေး တဲ့သဘောကို တစ်ကိုယ်လုံးမြင်အောင် ရှုပါ၊ **တေဇောဓာတ်**ပဲ။

အောင်မြင်မှုရရင် ဝါယောဓာတ်ကူးလိုက်၊ ထောက်ကန်မှု ထင်ရှားတဲ့ တစ်နေရာကနေပြီး ထောက်ကန်တဲ့သဘောကို တစ်ကိုယ်လုံး မြင်အောင်ရှု၊ တွန်းကန်မှုထင်ရှားတဲ့ တစ်နေရာကနေပြီး တွန်းကန်တဲ့သဘောကို တစ် ကိုယ်လုံးမြင်အောင် ရှုရတယ်။

ထောက်တယ်ဆိုတာကတော့ ခန္ဓာအိမ်ကို ငြိမ်အောင် ထိန်းထားတဲ့ သဘောကလေးပဲ၊ အိမ်တစ်အိမ်ပြိုတော့မယ်ဆိုရင် ကျားခေါ်တဲ့ တုတ်တစ် ချောင်းနှင့် ကန်ထားသလို ထောက်ထားတဲ့သဘောကလေးပဲ။

တွန်းကန်မှုဆိုတာက ခုနက ဝင်လေ ထွက်လေထဲမှာလည်း ရှိပါတယ်၊ ခေါင်းအလယ်လောက်မှာ စိတ်ကလေး စိုက်ထားပါ၊ သွားကလေးကို နည်း နည်းဖိထား၊ အသက်ရှူကြည့်ပါ။ တွန်းမှုအားတွေ ထင်ရှားနေတာ တွေ့ရပါ တယ်။

©shwehinthar.com

အဲဒီ တွန်းကန်မှု, ထောက်ကန်မှုသဘောက **ဝါယောဓာတ်** - ပေါင်း လိုက်တော့ ဓာတ်သဘော ဆယ်ခု၊

ပထဝီဓာတ်သဘောတရားက ခြောက်မျိုး၊ တေဇောဓာတ်သဘောတရား က ပူမှု, အေးမှု နှစ်မျိုး၊ ဝါယောဓာတ်သဘောတရားက ထောက်မှု, တွန်းမှု နှစ်မျိုး ပေါင်းလိုက်တော့ ဆယ်မျိုး၊ အဲဒီ ဆယ်မျိုးကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ ရှုရင် ဖွဲ့စည်းတဲ့သဘောတရား ပေါ်လာမယ်၊ သွားအရင်းတို့ လျှာအရင်းတို့ လျှာဖျားတို့ အဲဒီလို ယိုစီးမှုထင်ရှားတဲ့ တစ်နေရာကစပြီး ယိုစီးတဲ့သဘောကို တစ်ကိုယ်လုံး အသားကြား အရိုးကြား အရေကြား အကြောကြား စိုက်ကြည့်။

တစ်ကိုယ်လုံး မြင်အောင် ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ယိုစီး ဖွဲ့စည်းတဲ့သဘော ထင်ရှားပြီဆိုရင် ဒီယိုစီး ဖွဲ့စည်းသဘောက **အာပေါဓာတ်** - ပေါင်းလိုက် တော့ ဓာတ်ဘယ်နှစ်ပါး ဖြစ်သွားပြီလဲ? လေးပါး။

အဲဒီ ဓာတ်လေးပါးကို ရှုတတ်ပြီဆိုရင်တော့ ဘုရားဟောဒေသနာတော် အတိုင်း အစဉ်အတိုင်း ပြန်ရှုရတယ်၊ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇော ဓာတ် ဝါယောဓာတ်ဆိုတဲ့ ဒေသနာစဉ်အတိုင်း မာ, ကြမ်း, လေး, ပျော့, ချော, ပေါ့, ယိုစီး, ဖွဲ့စည်း, ပူ, အေး, ထောက်, တွန်း အဲဒီသဘောတရား ဆယ့်နှစ်ခုကို ခြေဆုံးခေါင်းဆုံး သွက်အောင်ရှုပါ။

ခြုံငုံ၍ တစ်ကိုယ်လုံးကိုကြည့်ပါ

သွက်ပြီဆိုရင် ခြုံကြည့်ပါ။ မိမိထိုင်နေတာကို အပေါ်က စီးကြည့်တဲ့ ပုံစံဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးကို ငုံကြည့်ရတယ်။

အဲဒီလို ငုံကြည့်လိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ဓာတ်တွေက ပြိုင်တူလိုလို ပေါ်နေပြီဆိုရင်တော့ မာ, ကြမ်း, လေး, ပျော့, ချော, ပေါ့ကို ကြည့်ပြီးတော့ ပထဝီဓာတ်၊ ယိုစီး, ဖွဲ့စည်းကို ကြည့်ပြီးတော့ အာပေါဓာတ်၊ ပူ, အေးကို ကြည့်ပြီးတော့ တေဇောဓာတ်၊ ထောက်, တွန်းကို ကြည့်ပြီးတော့ ဝါယော ဓာတ် - အဲဒီလို လေးချက်ရှုပါ။

ဓာတ်လေးပါးအာရုံ၌ စိတ်ကို ငြိမ်အောင်ထိန်းပါ၊ သမာဓိကို ထူထောင် ပါ။ ပထဝီဓာတ်, အာပေါဓာတ်, တေဇောဓာတ်, ဝါယောဓာတ် အဲဒီလို ထပ် ကာထပ်ကာ ရှုလိုက်ပြီဆိုရင် ဘာဖြစ်လာမလဲ? တဖြည်းဖြည်း စိတ်က ဓာတ် လေးပါးအာရုံ၌ ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်ပြီးတည်နေလိမ့်မည်။ ဘာကြောင့်လဲ? ဟို ဘက်က အာနာပါနဖြင့် မိမိက စတုတ္ထဈာန်ဆိုက်အောင် သမာဓိထူထောင် ပြီးမှ ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို အာရုံပြု၍ သမာဓိကို ဆက်လက်ထူထောင်လို့ပဲ ဖြစ်တယ်။

ထိုင်တိုင်း ထိုင်တိုင်းတော့ သမာဓိ ထူထောင်ရပါတယ်၊ အာနာပါန ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံယူပြီးတော့ စတုတ္ထဈာန်သမာဓိဆိုက်အောင် သမာဓိ ထူထောင်ပြီးမှ ဒီဓာတ်လေးပါးကို ရှုလာတဲ့အတွက် ဟိုဘက်က သမာဓိက ကျေးဇူးပြုပေးလိုက်တော့ ဒီဘက်မှာ ဓာတ်လေးပါးပေါ်မှာ စိတ်က ငြိမ်ဝပ်မှု လွယ်လွယ်ကလေးနဲ့ ရလာတယ်၊ ဓာတ်လေးပါးအာရုံ၌ စိတ်က ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်ပြီးတည်လာပြီဆိုလို့ရှိရင် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဘာလုပ်ရမလဲ? ဓာတ်လေး ပါး အာရုံမှာ ငြိမ်သထက် ငြိမ်အောင် ကပ်ပြီးတော့ ရှုရတယ်။

အဖြူပြင် နှင့် အကြည်ပြင်

ရှုလို့ ငြိမ်ပြီဆိုရင်တော့ ပထဝီဓာတ်မှာ မာတဲ့သဘော၊ အာပေါဓာတ် မှာ ယိုစီးတဲ့သဘော၊ တေဇောဓာတ်မှာ ပူတဲ့သဘော၊ ဝါယောဓာတ်မှာ ထောက်တဲ့သဘော အဲဒီလေးခုကို ဦးစားပေးရှုလိုက်၊ ရှုလို့ ငြိမ်လာပြီဆိုလို့ ရှိရင် ဘာဖြစ်လာတတ်သလဲ? - အဖြူ စပေါ်တတ်ပါတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီ အဖြူက ပေါ်နေရသလဲဆိုတာကတော့ ရေခဲတုံး တစ်တုံး ကြည့်ပေါ့၊ အမှတ် တမဲ့ ဖြုန်းကနဲ ခပ်လှမ်းလှမ်းက ကြည့်လိုက်ရင်တော့ ဖြူနေတယ်လို့ ထင် ရတယ်၊ သေသေချာချာ အနားကပ်ကြည့်လိုက်တော့ ကြည်နေပါတယ်။ အဲဒီ တော့ အကြည်ဓာတ်ကို မတွေ့ခင်ကလေးမှာ အဖြူပြင်ကို စတွေ့ခြင်း ဖြစ် တယ်။

အဲဒီအဖြူမှာလည်း တည်ရှိနေတဲ့ ဓာတ်လေးပါးကို မြင်အောင် ဆက်ပြီး စိုက်ရှုရပါတယ်။ စိုက်ရှုလိုက်လို့ရှိရင် ရေခဲတုံး မှန်တုံး ဖန်တုံးလို ကြည်နေတဲ့ အကြည်ဓာတ်ကို တွေ့တတ်ပါတယ်၊ ဘာအကြည်လဲလို့မေးတော့ —

ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ရုပ်လောကမှာ ဘုရားရှင်က အကြည်ဓာတ် ဘယ်နှစ်မျိုး ဟောခဲ့သလဲ? ငါးမျိုး၊ မျက်စိအကြည်, နားအကြည်, နှာခေါင်းအကြည်, လျှာအကြည်, ကိုယ်အကြည်ဆိုပြီး အကြည်ရုပ် ဘယ်နှစ်မျိုးဟောထားသလဲ? ငါးမျိုး။

အဲဒီ ကိုယ်အကြည်ဆိုတာက တစ်ကိုယ်လုံး နေရာအနှံ့အပြားမှာ ရှိ တယ်၊ မရှိတဲ့နေရာ မရှိဘူး၊ တစ်ကိုယ်လုံး

©shwehinthar.com

အနှံ့အပြားရှိတော့ ဒီအကြည်ရုပ်ကို ကလာပ်အမှုန်ကလေးတွေကို မတွေ့ခင် ပြင်လိုက် အတုံးလိုက် အခဲလိုက်ကြီး သွားတွေ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒီ အကြည်ပြင် အကြည်တုံးမှာလည်း တည်ရှိနေတဲ့ ဓာတ်လေးပါးကို မြင်အောင် ဆက်စိုက်ရှုရတယ်။

စက္ခာဒိပဉ္စဝိဓံ ရူပါဒီနံ ဂဟဏပစ္စယဘာဝေန အာဒါသတလံ ဝိယ ဝိပ္ပသန္နတ္တာ ပသာဒရူပံ။ (ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၈၁။)

စက္ခုစတဲ့ ငါးမျိုးသော ရုပ်တွေဟာ ရူပါရုံစတဲ့ အာရုံ ငါးမျိုးကို အာရုံ ယူဖို့ရာ စက္ခုဝိညာဏ်စတဲ့ ဆိုင်ရာ ဝိညာဏ် ငါးမျိုးတို့ရဲ့ မှီရာ နိဿယ အကြောင်းတရားအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေးနေပြီး ကြေးမုံ (= မှန်) အပြင်ကဲ့သို့ ကြည်လင်နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် ပသာဒရုပ် မည်ပါတယ်လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ –

ရုပ်ကလာပ်အမှုန်များ

ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို စိုက်ရှုလိုက်ပြီဆိုလို့ရှိရင်တော့ ပါရမီတွေ ရင့် ညောင်းတဲ့ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ခဲ့ရင်တော့ ဒီရုပ်ကလာပ်အမှုန်ကလေး တွေကို လွယ်လွယ်ကလေးနဲ့ တွေ့ရတတ်ပါတယ်၊ အကြည်တုံးကြီးက ပြိုကွဲ သွားတတ်ပါတယ်။ လွယ်လွယ်ကလေးနဲ့ ဒီ အကြည်ပြင်ကြီးက ကွဲထွက် မသွားဘူးဆိုရင်တော့ ဒီအကြည်ပြင်မှာ အာကာသဓာတ် ရှိနေလေရဲ့လို့ အာရုံယူပြီးတော့ ဒီလင်းရောင်ခြည်စွမ်းအား အကူအညီနှင့် အာကာသ ဓာတ်ကို စိုက်ရှုလိုက်ရင် အမှုန်ကလေးတွေကို စတွေ့တတ်ပါတယ်။

မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ္တန် *(မ-၂-၈၆။)* . . စတဲ့ ထိုထိုသုတ္တန်တို့မှာ "အာကာသဓာတ်ကို ရှုရန်" ဘုရားရှင်က ညွှန်ကြားထားတော်မူပါတယ်။ လက္ခဏာဟာရနေတ္တိနည်းအရ ဟောကြားသွားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အာကာသဓာတ်ကို ဦးတည်၍ ဥပါဒါရုပ်တွေကို ရှုပွားသိမ်းဆည်းရန် ဘုရား ရှင်က ညွှန်ကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ကြောင်းကို အဋ္ဌကထာက *(မ-ဋ-၃-၉၇။)* ရှင်းပြထားပါတယ်။

ဒီအမှုန်ကလေးတွေကို ရုပ်ကလာပ်တွေလို့ ခေါ်တယ်၊ ရုပ်ကလာပ် ဆိုတာ ပရမတ္ထသစ္စာနယ်မှာ ရုပ်တို့ရဲ့ အသေးဆုံး အဖွဲ့အစည်းကလေးပဲ။ အဲဒီအမှုန်ကလေးတွေကို စတွေ့ပြီဆိုလို့ရှိရင်လည်း တစ်မှုန် တစ်မှုန်မှာ တည်ရှိတဲ့ ပထဝီ, အာပေါ, တေဇော, ဝါယောဆိုတဲ့ ဓာတ်လေးပါးကို မြင်အောင် စစိုက်ရှုရတယ်။

အဲဒီဓာတ်လေးပါးကို မြင်အောင် စိုက်ရှုလို့မရဘူး၊ အမှုန်ကလေးတွေ က ပေါ်တာ ပျောက်တာ သိပ်ပြီးမြန်နေပြီဆိုလို့ရှိရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာလုပ်ရ သလဲ? တစ်ကိုယ်လုံး ရှုနေကျအတိုင်း ခြုံပြီးတော့ 'မာ'တာကို စိုက်ရှုလိုက်၊ အမှုန်ကလေးတစ်ခုမှာ 'မာ'တာကို စိုက်ရှုလိုက်၊ ပျောက်သွားရင် နောက် တစ်မှုန် ပြောင်းစိုက်ပြီးရှု၊ ပျောက်သွား နောက်တစ်မှုန် ပြောင်းစိုက်ပြီးရှု၊ အဲဒီလို ထပ်ကာ ထပ်ကာ ရှုလိုက်လို့ ရှုလိုက်တဲ့ အမှုန်တိုင်းမှာ မာတဲ့သဘော ကို သဘောပေါက်ရင် မာတာ ကြမ်းတာ နှစ်ခုပေါ့၊ နှစ်ခု သဘောပေါက်ရင် သုံးခု စသည်ဖြင့် တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းစိုက်ရှုရပါတယ်၊ စိုက်ရှုလိုက်လို့ ဒီအမှုန် တိုင်းမှာ ဓာတ်လေးပါးကို မြင်ပြီဆိုလို့ရှိရင် ဘာဖြစ်မလဲ?

ဥပါဒါရုပ်များကို သိမ်းဆည်းပုံ

ကမေ စတ္တာရော မဟာဘူတေ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ ဥပါဒါရူပံ ပါကဋံ ဟောတိ။ (အဘိ-ဋ္ဌ-၂-၂၄၁။)

ဟို . . သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာကြီးက ဖွင့်ထားတယ်၊ ဒီရုပ်က လာပ်တိုင်း ရုပ်ကလာပ်တိုင်း, အမှုန်တိုင်း အမှုန်တိုင်းမှာ ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို မြင်အောင် စိုက်ရှုနိုင်ရင် ကြွင်းကျန်နေတဲ့ ဥပါဒါရုပ်တွေ ထင်ရှားလာပြီ၊ အဲဒီလို ကြွင်းကျန်နေတဲ့ ဥပါဒါရုပ်တွေကို သိမ်းဆည်းပုံကတော့ ဆရာသမား နှင့်သာ စနစ်တကျ ချဉ်းကပ်လေ့လာပေတော့။

အဲဒီတော့ ဥပါဒါရုပ်က (၂၄)မျိုးရှိပါတယ်၊ ရုပ်တို့မည်သည် ကလာပ် ခေါ်တဲ့ အမှုန်ကလေးတွေအနေနဲ့ဖြစ်တော့ အမှုန်တိုင်း အမှုန်တိုင်းမှာ ဓာတ် လေးပါးကို ဦးဆောင်ပြီးတော့ အဆင်း, အနံ့, အရသာ, ဩဇာ အစရှိတဲ့ ဥပါဒါရုပ်တွေကို ဆက်လက်ပြီး သိမ်းဆည်းရတယ်။ အဲဒီ ရုပ်တရားတွေကို သိမ်းဆည်းတဲ့လုပ်ငန်း အောင်မြင်ပြီ ဆိုလို့ရှိရင်တော့ နာမ်တရားတွေကို ဆက်လက်ပြီး သိမ်းဆည်းနိုင်ပါတယ်။

©shwehinthar.com

နာမ်တရားများကို သိမ်းဆည်းပုံ

အဲဒီနာမ်တရားတွေကို သိမ်းဆည်းတဲ့အပိုင်းမှာ ဖဿကစပြီး သိမ်း ဆည်းတဲ့နည်း, ဝေဒနာကစပြီး သိမ်းဆည်းတဲ့နည်း, အသိစိတ် ဝိညာဏ်က စပြီး သိမ်းဆည်းတဲ့ နည်းဆိုပြီးတော့ ရိုးရိုး သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက် ညွှန်ကြားထားတာရှိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သမထယာနိကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခဲ့ ရင်လည်း ကာမာဝစရနာမ်တရားတွေကို သိမ်းဆည်းတဲ့နေရာမှာ ဒီစနစ်သုံးခု အတိုင်းပဲ သိမ်းဆည်းရပါတယ်။

သမထယာနိကပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဈာန်နာမ်တရားကနေ စသိမ်းဆည်းလို ရင် သိမ်းဆည်းလို့ရတယ်။ ဈာန်နာမ်တရားတွေကို သိမ်းဆည်းတဲ့အပိုင်းမှာ ခုနက ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ ခေါ်တဲ့ ဈာန်အင်္ဂါတွေကို မိမိက သမထပိုင်းမှာကတည်းက ရှုတတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ပိုင်း ကူးပြီဆိုလို့ရှိရင်လည်း အဲဒီဈာန်အင်္ဂါတွေကနေ စပြီးတော့ ဈာန် နာမ်တရားတွေကို သိမ်းဆည်းရပါတယ်။

သိမ်းဆည်းတဲ့အခါမှာ ခုလို အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံယူပြီး ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပထမဈာန်နာမ်တရားဆိုရင် (၃၄)လုံးအထိ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ နာမ်တရားတွေကိုလည်း စနစ်တကျ ဆရာသမားနှင့် ချဉ်းကပ်လေ့လာရပါ တယ်၊ သိမ်းဆည်းရပါတယ်။ ဒွါရ (၆)ပါးလုံးမှာ ဖြစ်ပေါ်နေကြတဲ့ နာမ်တရား အားလုံးကို သိမ်းဆည်းရပါတယ်။

အဲဒီရုပ်တွေ နာမ်တွေကို သိမ်းဆည်းပြီးတဲ့ အချိန်အခါ ရုပ်တရား နာမ်တရားဆိုပြီး ရုပ်-နာမ် ခွဲရတယ်၊ ရုပ်နာမ်ကို ပူးတွဲသိမ်းဆည်းရတယ်။ ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟလုပ်ငန်းရပ်ဖြစ်တယ်။ နာမ်နှင့် ရုပ်ကို ပိုင်းခြားယူတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ။ တစ်ခါ ဒီရုပ်နာမ်ကလွဲရင် ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ လူ နတ် ဗြဟ္မာ – မရှိဘူး၊ အသက်ကောင် လိပ်ပြာကောင် ဝိညာဏ်ကောင် အတ္တကောင် မရှိဘူး၊ ရုပ်တရားအစုအပုံ နာမ်တရားအစု အပုံပဲ ရှိတယ်ဆိုတာကို ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင် ကြည့်ပြီး "ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဇီဝ အတ္တ မရှိ၊ ရုပ်နာမ်မျှသာ ရှိတယ်"ဆိုပြီး ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သား ရပါတယ်၊ နာမရူပဝဝတ္ထာနလုပ်ငန်းလို့ ခေါ်ဆိုတယ်။

အဲဒီလို အဇ္ဈတ္တမှာ ရုပ်သိမ်းဆည်းခြင်း, နာမ်သိမ်းဆည်းခြင်း, ရုပ်နာမ် သိမ်းဆည်းခြင်း, ရုပ်နာမ်ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းဆိုတဲ့ ဒီလုပ်ငန်းရပ်လေးခုကို ပြုလုပ်ပြီးတဲ့အချိန်အခါကျတော့ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဗဟိဒ္ဓကို ပြောင်းပြီး တော့ အလားတူပဲ ရုပ်သိမ်းဆည်းခြင်း, နာမ်သိမ်းဆည်းခြင်း, ရုပ်နာမ် သိမ်း ဆည်းခြင်း, ရုပ်နာမ်ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းဆိုတဲ့ ဒီလုပ်ငန်းခွင်လေးခုကို တစ် ဆင့်တက်ပြီး ပြုလုပ်ရပါတယ်။ အဲဒီလုပ်ငန်းခွင်ကို ဘုရားရှင်က ဒီအာနာပါန ပဗ္ဗအပိုင်းမှာ ဘယ်လိုဟောတော်မူသလဲ?

အဇ္ဈတ္တ နှင့် ဗဟိဒ္ဓ

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ *(မ-၁-၇၁။)*

ဒီလို ဟောထားတယ်၊ အဇ္ဈတ္တမှာလည်း ရူပကာယ, နာမကာယ *(ပဋိသံ-၁၈၀။)* တစ်နည်းအားဖြင့် - အဿာသ-ပဿာသကာယ, ရူပကာယ, နာမ ကာယဆိုတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို *(မဟာဋီ-၁-၃၂၀။)* သိမ်းဆည်းဖို့၊ ဗဟိဒ္ဓမှာ လည်း ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို သိမ်းဆည်းဖို့ ဘုရားရှင်က ညွှန်ကြားထားတော်မူတယ်။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေကို အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ နှစ်ဌာနမှာ တဖြည်းဖြည်း ချဲ့ထွင်ပြီး (၃၁)ဘုံကုန်အောင် သိမ်းဆည်းတတ်ပြီဆိုရင် ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ရှေ့တစ်ဆင့် တက်ပြီး ဘာလုပ်ရမလဲ?

သမုဒယ, ဝယ, သမုဒယဝယ

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။

(မ-၁-၇၁။)

ကာယသ္မိံ = ကာယ၌။ ဝါ၊ ရူပကာယ နာမကာယ၌ *(ပဋိသံ-၁၈၀)* ။ တစ်နည်း - **ကာယသ္မိံ** = အဿာသ-ပဿာသကာယ,

©shwehinthar.com

ကရဇကာယ (= ရူပ ကာယ), နာမကာယ၌ *(မဟာဋီ-၁-၃၂၀)* ။ **သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ** = သမုဒယဓမ္မကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍မူလည်း။ **ဝိဟရတိ** = နေလေ၏။

ကာယသ္မိံ = ကာယ၌။ ဝါ၊ ရူပကာယ နာမကာယ၌ *(ပဋိသံ-၁၈၁)* ။ တစ်နည်း - **ကာယသ္မိံ** = အဿာသ-ပဿာသကာယ, ကရဇကာယ (= ရူပ ကာယ), နာမကာယ၌ *(မဟာဋီ-၁-၃၂၀)* ။ **ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ** = ဝယဓမ္မကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍မူလည်း။ **ဝိဟရတိ** = နေလေ၏။

ကာယသ္မိံ = ကာယ၌။ ဝါ။ ရူပကာယ, နာမကာယ၌ *(ပဋိသံ-၁၈၁)* ။ တစ်နည်း - **ကာယသ္မိံ** = အဿာသ-ပဿာသကာယ, ကရဇကာယ (= ရူပ ကာယ), နာမကာယ၌ *(မဟာဋီ-၁-၃၂၀)* ။ **သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ** = သမုဒယဓမ္မနှင့် ဝယဓမ္မကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း။ **ဝိဟရတိ** = နေလေ၏။

ဒီနေရာမှာ သမုဒယဓမ္မနှင့် ဝယဓမ္မကို အဋ္ဌကထာများက ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ ပါဠိတော်ကြီးကို ရည်ညွှန်းကာ ဒီလို ဖွင့်ဆိုထားကြတယ်။ –

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ*တိအာဒီသု ပန "အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပသမုဒယောတိ"အာဒိနာ နယေန ပဉ္စဟာကာရေဟိ ရူပက္ခန္ဓဿ သမုဒယော စ ဝယော စ နီဟရိတဗ္ဗော။ တဥ္ဟိ သန္ဓာယ ဣဒံ "သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ (ဒီ-ဋ္ဌ-၂-၃၅၈။ မ-ဋ္ဌ-၁-၃၅၇။)*

ဒီအဋ္ဌကထာများက ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော် စာမျက်နှာ (၅၃)မှာ လာ ရှိတဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အကျယ်ရှုပွားနည်းများကို ရည်ညွှန်းကာ ဖွင့်ဆိုတော် မူကြခြင်း ဖြစ်ကြတယ်။

ဒီအပိုင်းကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာက *(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၂၆၇။)* –

၁။ ပစ္စယတော ဥဒယဗ္ဗယ
၂။ ခဏတော ဥဒယဗ္ဗယ –

ဆိုပြီး နှစ်မျိုး ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ ပိုမိုပြီးတော့ သဘောပေါက်အောင် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော်မှာလာရှိတဲ့ ရူပက္ခန္ဓာ၌ ဥဒယနှင့် ဝယရှုပုံ ပါဠိတော်ကို ပုံစံထုတ်ကာ နာယူကြည့်ကြရအောင် . . .။

ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿန္တော ကတမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ ပဿတိ?

၁။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပသမုဒယောတိ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိ။

၂။ တဏှာသမုဒယာ ရူပသမုဒယောတိ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိ။

၃။ ကမ္မသမုဒယာ ရူပသမုဒယောတိ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိ။

၄။ အာဟာရသမုဒယာ ရူပသမုဒယောတိ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိ။

၅။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ပဿန္တောပိ ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိ။

ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿန္တော ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ ပဿတိ။

(ပဋိသံ-၅၃။)

ဒီပါဠိတော်ရဲ့ ဆိုလိုရင်းကို ပြောကြရအောင် . . .။

ရူပက္ခန္ဓာရဲ့ ဖြစ်ခြင်း (= ဥဒယ) ကို ရှုတဲ့သူဟာ အဘယ်ငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို ရှုမြင်သလဲ?

၁။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်ဖြစ်၏။

၂။ တဏှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်ဖြစ်၏။

၃။ ကံဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်ဖြစ်၏။

©shwehinthar.com

၄။ အာဟာရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်ဖြစ်၏။

ဒီလို အကြောင်းတရားတို့ရဲ့ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းဆိုတဲ့ အနက်သဘော ကြောင့် အကျိုးရုပ်တရားရဲ့ ဖြစ်ပုံကို ရှုတယ်။ ဒီလိုရှုကွက်ကိုတော့ ပစ္စယတော ဥဒယဒဿန (= အကြောင်းတရားအားဖြင့် အဖြစ်ကို ရှုခြင်း)လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ *(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၂၆၇။)*

ဒီလောက်တွင် မကသေးဘူး –

၅။ ဒီရုပ်တရားရဲ့ ဖြစ်ခြင်း နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာကိုလည်း မြင်အောင် ရှုရမယ်လို့ ညွှန်ကြားတော်မူပြန်တယ်။ ဒီရုပ်တရားရဲ့ ဖြစ်ခြင်း နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာကို ရှုခြင်းကိုတော့ ခဏတော ဥဒယဒဿန (= ခဏအားဖြင့် အဖြစ်ကို ရှုခြင်း)လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာက ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ *(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၂၆၇။)*

ဝေဒနာက္ခန္ဓာစတဲ့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးကိုလည်း ပုံစံတူ ဟောကြားထား တော်မူပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို ယူလိုက်လျှင် ယင်းအဝိဇ္ဇာ တဏှာ တို့နှင့် ကိလေသဝဋ်ချင်း တူညီနေတဲ့ ဥပါဒါန်ကိုလည်း ထည့်သွင်း ယူရပါ တယ်။ တစ်ဖန် ကံကို ယူလိုက်လျှင် ယင်းကံနှင့် ကမ္မဝဋ်ချင်း တူညီနေတဲ့ သင်္ခါရကိုလည်း ထည့်သွင်းယူရပါတယ်။ ပေါင်းလိုက်တော့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားငါးခု ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ဖန် အာဟာရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်ဖြစ်ပုံကို ရှုရန် ညွှန်ကြားထားတော် မူပြန်တယ်။ ပဝတ္တိပစ္စယခေါ်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရားတွေထဲမှာ အာဟာရ ဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားက အလွန်အားကောင်းတဲ့အတွက် အာဟာရကို ရွေးထုတ်ကာ ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ *(မဟာဋီ-၂-၄၂၀။)*

အာဟာရကိုယူပြီး ဟောတော်မူလိုက်လျှင် ပဝတ္တိအကြောင်း (= ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်း) ချင်း တူညီနေတဲ့ စိတ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းတရား, ဥတုဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားတွေကိုလည်း ထည့်သွင်းယူသင့်ကြောင်းကို ဋီကာဆရာ တော်များက ဖွင့်ဆိုထားတော်မူကြပါတယ်။ *(မဟာဋီ-၂-၄၂၀။)*

ဒါကြောင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က –

၁။ စိတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်ပုံ

၂။ ဥတုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥတုဇရုပ်ဖြစ်ပုံ

၃။ အာဟာရဖြစ်ခြင်းကြောင့် အာဟာရဇရုပ်ဖြစ်ပုံ –

တွေကိုလည်း ဆက်လက်ရှုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံတို့ရဲ့အကြောင်းကို နည်းနည်းတော့ ထပ်ပြော ချင်သေးတယ်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ လက်ရှိခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ်စေတဲ့ အကြောင်း ရင်းဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံတွေဟာ ဘယ်တုန်းက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ တရားတွေလဲလို့တော့ မေးစရာရှိတယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော်ကြီးကတော့ ဒီလို ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ –

၁။ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ မောဟော အဝိဇ္ဇာ၊

၂။ အာယူဟနာ သင်္ခါရာ၊

၃။ နိကန္တိ တဏှာ၊

၄။ ဥပဂမနံ ဥပါဒါနံ၊

၅။ စေတနာ ဘဝေါတိ

ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ ဣဓ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယာ။

(ပဋိသံ-၅၀။)

*တတ္ထ **ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိန္တိ** ပုရိမေ ကမ္မဘဝေ၊ အတီတဇာတိယံ ကမ္မဘဝေ ကိရိယမာနေတိ အတ္ထော။ (ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၂၁၄။)*

ဒီပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာအဖွင့်တို့ရဲ့ ဆိုလိုရင်းသဘောကို ပြောကြ ရအောင် . . .။

©shwehinthar.com

ရှေးအတိတ်ဘဝဝယ် .. ကမ္မဘဝ အမည်ရတဲ့ ယခုဘဝ လူ့ပြည် လူ့လောကသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့စဉ်က –

၁။ သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို မသိဘဲ, ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ စသည်ဖြင့် အသိမှားမှုသဘောက အဝိဇ္ဇာ၊

၂။ ထိုထိုယောက်ျားဘဝ သို့မဟုတ် မိန်းမဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းသဘောက သင်္ခါရ၊

၃။ ထိုထိုယောက်ျားဘဝ သို့မဟုတ် မိန်းမဘဝကို တွယ်တာတပ်မက်ခြင်း သဘောက တဏှာ၊

၄။ ထိုထိုယောက်ျားဘဝ သို့မဟုတ် မိန်းမဘဝသို့ စိတ်ကပ်ရောက်စွဲနေ ခြင်းသဘောက ဉပါဒါန်၊

၅။ သင်္ခါရကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်က ဖြစ်ခဲ့သော ထိုထို ကုသိုလ်စေတနာ သို့မဟုတ် အကုသိုလ်စေတနာက ကမ္မဘဝ၊ တစ်နည်း - ထိုထိုစေတနာ ဦးဆောင်နေတဲ့ သင်္ခါရတရားစုတို့ရဲ့ ထိုထိုဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအင် ကမ္မသတ္တိက ကမ္မဘဝ (= ကံ) ဖြစ်ကြတယ်။

ဒီအကြောင်းတရားငါးပါးတို့ဟာ လက်ရှိပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ပဋိသန္ဓေခန္ဓာ ငါးပါးတို့ရဲ့ အကြောင်းတရားများ ဖြစ်ကြတယ်။ *(ပဋိသံ-၅၀။)*

ဒီနေရာမှာ သင်္ခါရနှင့် ကမ္မဘဝ (= ကံ)တို့ရဲ့အထူးကို အဋ္ဌကထာကြီး များက ဒါနကုသိုလ်တစ်ခုကို ပုံစံထားပြီးတော့ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုထားကြတယ်။ဘယ်လိုလဲ? –

ဒါနကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်တော့မယ် ဆိုကြစို့၊ ဒါနပြုတော့မယ် ဆိုတဲ့ စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီးနောက် တကယ်လှူတော့မယ်လို့ စိတ်ကို ဆုံး ဖြတ်ချက်ချပြီးနောက် တစ်လပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း တစ်နှစ်ပတ်လုံး သော်လည်းကောင်း ဒါနရဲ့ အဆောက်အဦဖြစ်တဲ့ လှူဖွယ်ဝတ္ထုအစုစု စသည် တို့ကို စီစဉ်နေတဲ့ အလှူရှင်ရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေကြတဲ့ မလှူမီ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်ပေါ်နေကြတဲ့ ပုဗ္ဗစေတနာ (= ပုရိမစေတနာ)တွေကိုတော့ သင်္ခါရလို့ ခေါ်ဆိုတယ်။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ လက်ဝယ် လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို တည်စေတဲ့ ပေးလှူနေဆဲ ကုသိုလ်စေတနာတွေကိုတော့ ကမ္မဘဝလို့ ခေါ်ဆိုတယ်။

နောက်တစ်နည်း ဖွင့်ဆိုထားတာကတော့ မလှူမီ, လှူဆဲ, လှူပြီး ကာလတို့မှာ ကုသိုလ်ဇောဝီထိ စိတ်အစဉ်တွေ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဖြစ်ပေါ် သွားကြပါတယ်။ အဲဒီဇောဝီထိပေါင်းများစွာထဲမှာ ဇောဝီထိ တစ်ခုတစ်ခုမှာ ဇော (၇)ကြိမ်စီ ယေဘုယျအားဖြင့် စောကြပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဘဝတစ်ခု ကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတဲ့ မနောဒွါရိက ဇောဝီထိစိတ်အစဉ်တွေကို ရည်ညွှန်းထားပါတယ်။ အဲဒီဇော (၇)တန်တို့အနက် ရှေးဇော (၆)တန်တို့မှာ ရှိတဲ့ စေတနာက ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရ ဖြစ်တယ်။ သတ္တမဇောစေတနာကတော့ ကမ္မဘဝ (= ကံ) ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်နည်းပြောရလျှင်တော့ ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အခါမှာ အထူး သဖြင့် ဒါနတစ်ခုကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့် ကံ-ကံရဲ့အကျိုးကို တတ်သိ နားလည်နေတဲ့ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် ပြခာန်းပြီး ပြုစုပျိုးထောင် ခဲ့တဲ့အခါမှာ ထိုထိုဇောစိတ္တက္ခဏတိုင်းမှာ ယှဉ်ဖက် စိတ်စေတသိက်တွေ (၃၄)လုံးခန့် ယှဉ်တွဲပြီး ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဖဿ ဝေဒနာစတဲ့ အညသမာန်း စေတသိက် (၁၃)လုံး၊ သဒ္ဓါ သတိစတဲ့ သောဘဏသာဓာရဏ စေတသိက် (၁၉)လုံး၊ ပညိန္ဒြေ စေတသိက် (၁)လုံး၊ အသိစိတ် (၁)လုံး - ပေါင်း (၃၄) လုံးတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

အဲဒီတရားစုတွေထဲက စေတနာက ကမ္မဘဝ, ထိုစေတနာနှင့် ယှဉ်ဖက် စိတ်-စေတသိက် (၃၃)လုံးတို့က သင်္ခါရ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒီရှင်းလင်းချက်ကတော့ သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ (၁၈၂-၁၈၃), ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ဒုတိယတွဲ စာမျက်နှာ (၂၁၄-၂၁၅) တို့၌ လာရှိတဲ့ ရှင်းလင်းချက် ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော် ကမ္မပစ္စည်းပိုင်းမှာတော့ အတိတ်ဘဝတစ်ခုခုက ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ သို့မဟုတ် ပစ္စုပ္ပန်မှာ ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ သို့မဟုတ် အနာဂတ်မှာ ပြုစုပျိုးထောင် လတ္တံ့ဖြစ်တဲ့ ထိုထို ကုသိုလ်စိတ်စေတသိက် အကုသိုလ်စိတ်စေတသိက် တရားတွေက သင်္ခါရဖြစ်တယ်။ ထိုသင်္ခါရတရားတွေ ချုပ်ပျက်သွားတဲ့အခါ ထိုထိုဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်ကမ္မသတ္တိကို ရုပ်နာမ်အစဉ်မှာ မြှုပ်နှံပြီးမှ ချုပ်ပျက်သွားကြတယ်၊

©shwehinthar.com

အဲဒီစွမ်းအင် ကမ္မသတ္တိကိုတော့ ကံလို့ ခေါ်ဆိုပါ တယ်။

ဒီနေရာမှာ ပြောလိုရင်းကတော့ လက်ရှိဘဝ ပဋိသန္ဓေခန္ဓာငါးပါး အစ ရှိတဲ့ ဝိပါကဝဋ် ရုပ်နာမ်တွေကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တဲ့ စွမ်းအင်ရှိတဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားတွေဟာ အတိတ်ဘဝ တစ်ခုခုက ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ တရားတွေသာ ဖြစ်ကြတယ်ဆိုတဲ့ အချက် ပါပဲ။

နာနာက္ခဏိကကမ္မသတ္တိ

ဒီအချက်ကို ခိုင်လုံအောင် ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်မှာ လာရှိတဲ့ ကမ္မပစ္စည်းအကြောင်းကို နည်းနည်းထပ်ပြောမယ်။ အထူးသဖြင့် နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်းအကြောင်းတရားအကြောင်းကို ထပ်ပြောဦးမယ် . . .။

ကမ္မပစ္စယောတိ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ ဝိပါကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာ စ ရူပါနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ (ပဋ္ဌာန-၁-၇။)

ကမ္မပစ္စည်းအကြောင်းတရားဆိုတာက ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံဟာ အကျိုးဝိပါက်နာမ်ခန္ဓာတို့ကိုလည်းကောင်း, ကဋတ္တာရုပ် (= ကမ္မဇရုပ်)တို့ကို လည်းကောင်း ကမ္မပစ္စယသတ္တိဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပေးတယ်။ ဘယ်လို ကမ္မပစ္စယသတ္တိက ကျေးဇူးပြုပေးသလဲ? အဋ္ဌကထာက ဒီလို ဖွင့်ဆို ထားတယ်။

ကမ္မပစ္စယေနာတိ အနေကာနမ္ပိ ကပ္ပကောဋီနံ မတ္ထကေ အတ္တနော ဖလံ ဥပ္ပါဒေတုံ သမတ္ထေန နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယေနာတိ အတ္ထော။ ကုသလာကုသလဉှိ ကမ္မံ အတ္တနော ပဝတ္တိက္ခဏေ ဖလံ န ဒေတိ။ ယဒိ ဒဒေယျ၊ ယံ မနုဿော ဒေဝလောကူပဂံ ကုသလကမ္မံ ကရောတိ၊ တဿာနုဘာဝေန တသ္မိံယေဝ ခဏေ ဒေဝေါ ဘဝေယျ။ ယသ္မိံ ပန ခဏေ တံ ကတံ၊ တတော အညသ္မိံ ခဏေ အဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ ကေဝလံ ကဋတ္တာယေဝ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဥပပဇ္ဇေ ဝါ အပရေ ဝါ ပရိယာယေ အဝသေသပစ္စယသမာယောဂေ သတိ ဖလံ ဥပ္ပါဒေတိ နိရုဒ္ဓါပိ ပုရိမသိပ္ပါဒိကိရိယာ ဝိယ ကာလန္တရေ ပစ္ဆိမသိပ္ပါဒိကိရိယာယ။ တသ္မာ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယောတိ ဝုစ္စတိ။

(အဘိ-ဋ္ဌ-၃-၃၇၄။)

ဒီအဋ္ဌကထာအဖွင့်ရဲ့ ဆိုလိုရင်းကို ပြောကြရအောင် . . .။

ဒီနေရာမှာ ဆိုလိုတဲ့ **ကမ္မပစ္စည်း** အကြောင်းတရားဆိုတာကတော့ အတိတ်ဘဝထိုထိုက ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ကံတရားကို ဆိုလိုပါတယ်။

ဒီကံဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ အတိတ်ဘဝက ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ကံလည်း ဖြစ် နိုင်တယ်၊ ကမ္ဘာပေါင်းများစွာက ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ထူထောင်ခဲ့တဲ့ကံလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ကမ္ဘာပေါင်းကုဋေအထက်က ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ကံလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီကံမှာ မိမိရဲ့အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်ကမ္မသတ္တိ ဆိုတာရှိတယ်။ ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်စဉ်အချိန်ကာလနှင့် ကံရဲ့အကျိုးဝိပါက် တို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အချိန်ကာလဟာ မတူ ထူးခြားကာ ကွဲပြားနေကြတယ်။ ဒီလို အကြောင်းကံနှင့် အကျိုးဝိပါက်တရားတို့ရဲ့ မတူ ထူးခြား ကွဲပြားတဲ့ ကာလရှိတဲ့ အကြောင်းတရားကို နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်းအကြောင်းတရား လို့ ခေါ်ဆိုပါတယ်။

အကြောင်းပြချက်

ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံဆိုတာ မိမိရဲ့ ဥပါဒ်-ဋ္ဌီ-ဘင်အားဖြင့် ဖြစ် ပေါ်နေဆဲခဏမှာ အကျိုးဝိပါက်ကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအား မရှိသေးပါဘူး။ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံဟာ မိမိရဲ့ ဖြစ်ဆဲခဏမှာပဲ အကယ်၍ အကျိုး ပေးမယ်ဆိုလျှင် - လူသားတစ်ဦးဟာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကုသိုလ်ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်မယ်ဆိုလျှင် - ဒီကံရဲ့အာနုဘော်ကြောင့် ဒီကံကို ပြုစုပျိုးထောင်နေဆဲခဏမှာပဲ နတ်သားဖြစ်လေရာတယ်၊ သို့သော် ဖြစ်ကောဖြစ်သလား? မဖြစ်ပါဘူး။

တကယ်တမ်းပြောကြစို့ဆိုလျှင် - ကံတစ်ခုကို ပြုစုပျိုးထောင်တယ် ဆိုကြစို့၊ အဲဒီကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ဆဲခဏမှ အခြားတစ်ပါးသော ခဏမှာသာ ဒီကံက ဥပါဒ်-ဋ္ဌီ-ဘင်အားဖြင့် ထင်ရှား မရှိသော်လည်း သက်သက် ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ပြီးတဲ့အတွက်ကြောင့် . . .

©shwehinthar.com

၁။ အဲဒီကံက ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ ဖြစ်မယ်ဆိုလျှင် မျက်မှောက်ဘဝမှာ အကျိုးပေးမယ်။

၂။ အဲဒီကံက ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံ ဖြစ်မယ်ဆိုလျှင် လာမည့်အနာဂတ်ဘဝ (= ဒုတိယဘဝ)မှာ အကျိုးပေးမယ်။

၃။ အဲဒီကံက အပရာပရိယဝေဒနီယကံ ဖြစ်မယ်ဆိုလျှင် တတိယအနာဂတ် ဘဝက စပြီး အဆက်ဆက် ရောက်ထိုက်သော အနာဂတ်ဘဝမှာ အကျိုးပေးမယ်။

ဒီလိုအကျိုးပေးတဲ့အခါမှာလည်း ကုသိုလ်ကံ ဖြစ်မယ်ဆိုလျှင် –

၁။ ဂတိသမ္ပတ္တိ = လူ့ပြည် နတ်ပြည်စတဲ့ ကောင်းသောဂတိနှင့် ပြည့်စုံခြင်း

၂။ ဥပဓိသမ္ပတ္တိ = ဥပဓိရုပ်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း

၃။ ကာလသမ္ပတ္တိ = သူတော်သူမြတ်, မင်းကောင်းမင်းမြတ်တို့ ပေါ်ထွန်းရာ အချိန်ကာလကောင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း

၄။ ပယောဂသမ္ပတ္တိ = မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကျင့်စဉ်တရားစတဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေကို အားထုတ်ခြင်းပယောဂနှင့် ပြည့်စုံခြင်း –

ဆိုတဲ့ ဒီသမ္ပတ္တိစက် လေးပါးတို့ကို အမှီရတဲ့အခါမှာ ဒီကုသိုလ်ကံက အကျိုးပေးတတ်ပါတယ်။

အလားတူပဲ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်မယ်ဆိုလျှင် –

၁။ ဂတိဝိပတ္တိ = အပါယ်လေးဘုံစတဲ့ မကောင်းတဲ့ဂတိနှင့် ပြည့်စုံခြင်း

၂။ ဥပဓိဝိပတ္တိ = ဥပဓိရုပ်အဆင်းနှင့် မပြည့်စုံခြင်း အင်္ဂါခြေလက် ချို့တဲ့ခြင်း

၃။ ကာလဝိပတ္တိ = သူတော်သူမြတ် မင်းကောင်းမင်းမြတ်တို့ ပေါ်ထွန်းရာ အခါ မဟုတ်ခြင်း

၄။ ပယောဂဝိပတ္တိ = မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကဲ့သို့သော အထက်တန်းကျတဲ့ ကုသိုလ် တရားတွေကို မဖြည့်ကျင့်ဘဲ မသူတော်တရား ဒုစရိုက်တရားတွေကို လက်သွက်သွက်နှင့် ကျူးလွန်နေခြင်း –

ဆိုတဲ့ ဒီဝိပတ္တိစက် လေးပါးတို့ကို အထောက်အပံ့ ရတဲ့အခါမှာ ဒီ အကုသိုလ်ကံက အကျိုးဝိပါက်ကို ဖြစ်စေပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ အကြောင်းကံနှင့် အကျိုးဝိပါက်တို့ဟာ မတူ ထူးခြား ကွဲပြား တဲ့ အချိန်ကာလခဏ ရှိနေပါတယ်။ ဥပမာ လက်မှုအတတ်ပညာတစ်ခုကို သင်ယူတယ်ဆိုကြစို့၊ ရှေးရှေးသင်ယူထားတဲ့ အတတ်သင်ယူမှုဟာ နောက်နောက်အတတ်သင်ယူမှုအား အခြေခံအကြောင်းအထောက်အပံ့အဖြစ် ကျေးဇူးပြုရာမှာ ကာလချင်း မတူဘဲ ကာလတစ်ပါးသို့ ရောက်မှ ကျေးဇူးပြု တယ်။ နည်းနည်းရှင်းအောင်တော့ ထပ်ပြောဦးမယ်၊ ကွန်ပြူတာလို အတတ် ပညာတစ်ခုကို သင်ယူတယ်ဆိုလျှင် - ရက်ပေါင်းများစွာ လပေါင်းများစွာ နှစ်ပေါင်းများစွာ လေ့ကျင့်မယ်ဆိုလျှင် - တစ်စထက် တစ်စ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ ပိုပိုပြီးတော့ ကျွမ်းကျင်လာတယ်၊ ရှေးရှေးသင်ယူမှုက နောက်နောက် သင်ယူမှုကို အဆင့်မြင့်အောင် ကျွမ်းကျင်အောင် ကျေးဇူးပြုပေးနေတယ်။

ဒီပုံစံအတိုင်းပဲ ကံဆိုတဲ့ စေတနာဟာလည်း ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်ရာ ခဏမှာ အကျိုးတရားကို ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးမပြုဘဲ နောက်နောက် သော ခဏသို့ ရောက်ပါမှသာလျှင် တစ်နည်းပြောရလျှင်တော့ ရင့်ကျက် လာပါမှသာလျှင် အကျိုးတရားကို ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပေးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကံကို ဒီစေတနာကို **နာနာက္ခဏိက** - အကျိုးဖြစ်ပေါ်လာရာ ခဏမှ မတူကွဲပြားတဲ့ ခဏဖြစ်တဲ့ စေတနာလို့ ခေါ်ဆိုရတယ်။

ဒီတော့ အကျိုးတရားဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အချိန်အခါမှာ ဒီကုသိုလ်စေတနာ ကံ သို့မဟုတ် အကုသိုလ်စေတနာကံဟာ ဥပါဒ်-ဌီ-ဘင်အားဖြင့်တော့ ထင်ရှားမရှိတော့ဘူး။ ဥပါဒ်-ဌီ-ဘင်အားဖြင့် ထင်ရှားမရှိပေမဲ့လို့ အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်ကမ္မသတ္တိကတော့ ကံကို ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ရုပ်နာမ်သန္တာန်အစဉ်မှာ ကိန်းဝပ်လျက်ပဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီစွမ်းအင်ကမ္မသတ္တိ ကိုပဲ ကံလို့ ခေါ်ဆိုပါတယ်။

သင်္ခါရ ကံတို့လိုပဲ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တို့ကိုလည်း ပုံစံတူပဲ သဘော ပေါက်ပါ။ အကျိုးတရားတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အချိန်မှာ ဒီအဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေဟာလည်း ဥပါဒ်-ဌီ-ဘင်အားဖြင့်တော့ မရှိကြတော့ပါဘူး။ သို့သော် ဒီသင်္ခါရ ကံတွေက

©shwehinthar.com

အကျိုးပေးနိုင်အောင် သင်္ခါရ ကံတွေကို အားပေး ထောက်ပံ့နိုင်တဲ့ စွမ်းအင်သတ္တိကတော့ တည်ရှိနေပါတယ်။

ပေါင်းလိုက်လျှင်တော့ အကြောင်းတရားပိုင်းမှာ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံဆိုပြီး အကြောင်းတရားငါးခု ဖြစ်ပါတယ်။ အတိတ် အကြောင်းတရား ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရား အနာဂတ်အကြောင်းတရားတွေ ကို ပုံစံတူ သဘောပေါက်ပါ။

ဒီအဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေဟာလည်း နာမ်ပရမတ်တရားတို့ရဲ့ ဓမ္မ တာအတိုင်း အုပ်စုအလိုက်သာ ဖြစ်ကြပါတယ်၊ သောမနဿဝေဒနာနှင့် ယှဉ်တွဲဖြစ်တဲ့ သောမနဿသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ဖြစ်မယ်ဆိုလျှင် ဖဿ ဝေဒနာစတဲ့ အညသမာန်းစေတသိက် (၁၃)လုံးနှင့် မောဟ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ ဥဒ္ဓစ္စ လောဘ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အကုသိုလ်စေတသိက် (၆)လုံး၊ အသိ စိတ် (၁)လုံး၊ ပေါင်း အလုံး (၂၀)အုပ်စုအနေနှင့် ဖြစ်ကြပါတယ်။

အဲဒီနာမ်တရားအလုံး (၂၀)ထဲမှာ –

၁။ ဝေဒနာက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ

၂။ သညာက သညာက္ခန္ဓာ

၃။ ကျန်စေတသိက် (၁၇)လုံးက သင်္ခါရက္ခန္ဓာ

၄။ အသိစိတ်က ဝိညာဏက္ခန္ဓာ –

ပေါင်းလိုက်တော့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနာမ်ခန္ဓာလေးပါးကလည်း အတိတ်မှာဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဆိုင်ရာ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်ကို မှီတွယ်ပြီးတော့ ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့အတွက် နှလုံးအိမ်အတွင်းမှာ တည်ရှိတဲ့ ဟဒယဝတ္ထုနှင့်တကွသော ဟဒယဒသကကလာပ်စတဲ့ ရုပ်တရားစုတွေက ရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်ကြပါတယ်။

အားလုံးပေါင်းလိုက်တော့ ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ပါတယ်။ အလားတူပဲ သင်္ခါရ- ကံတွေကလည်း အထက်ကပြောခဲ့သလို နာမ်တရား (၃၄)လုံး ဖြစ်ခဲ့မယ် ဆိုလျှင် ယင်းနာမ်တရားစုတွေထဲက –

၁။ ဝေဒနာက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ

၂။ သညာက သညာက္ခန္ဓာ

၃။ ကျန်စေတသိက် (၃၁)လုံးက သင်္ခါရက္ခန္ဓာ

၄။ အသိစိတ်က ဝိညာဏက္ခန္ဓာ –

ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒီနာမ်တရားတွေဟာလည်း အတိတ်က ဆိုင်ရာဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မှီတွယ်ပြီးတော့မှ ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့အတွက် ဟဒယဝတ္ထုနှင့်တကွသော မှီရာရုပ် တွေက ရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်ကြပါတယ်။ အားလုံးပေါင်းလိုက်တော့ ခန္ဓာငါးပါးပဲ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ခုပြောခဲ့တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်အုပ်စုနှင့် မှီရာဝတ္ထုရုပ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာ ငါးပါး, သင်္ခါရ ကံအုပ်စုနှင့် မှီရာဝတ္ထုရုပ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး - ဒီခန္ဓာငါးပါး တွေဟာ အတိတ်ဘဝခန္ဓာငါးပါးတွေထဲမှာ အကျုံးဝင်နေတဲ့ အတိတ်ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ရဲ့ အစိတ်အပိုင်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးတို့သာ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်မှာ ဘုရားရှင်က –

ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ . . .

စသည်ဖြင့် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ဝိပဿနာရှုရန် ညွှန်ကြားတော်မူတဲ့အပိုင်းမှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ခုပြောခဲ့တဲ့ ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ်တို့နှင့် ဆက်နွယ်နေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကိုပါ ထည့်သွင်းကာ ဝိပဿနာ ရှုသွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတွေဟာ ပစ္စုပ္ပန် ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတို့ရဲ့ အကြောင်းတရားတွေ အကြောင်းခန္ဓာတွေ ဖြစ်ကြ ပါတယ်။

ခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဘုရားရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူရဲ့ ရှေ့ မှောက်မှာ ပန်း ဆီမီးတွေကို လှူဒါန်းပြီးတော့

©shwehinthar.com

နောင်အနာဂတ်ကာလမှာ ဓမ္မကထိကနတ်သားဖြစ်ရန် ဆုတောင်းပန်ထွာတယ် ဆိုကြပါစို့။

ဓမ္မကထိကနတ်သားလို့ အသိမှားမှု အဝိဇ္ဇာ, ဓမ္မကထိကနတ်သားဘဝ ကို တွယ်တာတပ်မက်မှု တဏှာ, ဓမ္မကထိကနတ်သားဘဝကို စိတ်ကပ်စွဲလမ်း မှု ဥပါဒါန်ဆိုတဲ့ ကိလေသဝဋ်ခန္ဓာတွေနှင့် ပန်း ဆီမီး လှူဒါန်း ပူဇော်ခြင်းဆိုတဲ့ သင်္ခါရ ကံအုပ်စု ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတွေ ဖြစ်သွားကြတယ်။ ဒီကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ် ခန္ဓာတွေဟာ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ လက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတွေထဲမှာ အကျုံး ဝင်နေတဲ့ နောင်အနာဂတ် ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတွေ ရရှိရေးအတွက် ပြုစုပျိုးထောင် နေတဲ့ ခန္ဓာတွေဖြစ်ကြသလို, ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့ရဲ့အစိတ်အပိုင်း အကြောင်းခန္ဓာ တွေသာ ဖြစ်ကြသလို အတိတ်ဘဝက ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတွေကိုလည်း သဘောပေါက်ဖို့ လိုပါတယ်။

ဆိုလိုတာကတော့ အတိတ်ခန္ဓာတွေကို ဝိပဿနာ ရှုတဲ့အပိုင်းမှာ အတိတ်က ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတွေနှင့်တကွ ယခုပြောနေတဲ့ ဒီအတိတ်က ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတွေကိုပါ ထည့်သွင်းပြီးတော့ ဝိပဿနာ ရှုရမယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကို ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အတီတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စ၊ ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံ။
ဣဒါနိ ဟေတဝေါ ပဉ္စ၊ အာယတိံ ဖလပဉ္စကံ။

(အဘိ-ဋ-၂-၁၈၂။ ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၂၁၄။)

ဆိုတဲ့ အဋ္ဌကထာကြီးများရဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော် စတဲ့ ပါဠိတော်ကြီး များနှင့်အညီ ညွှန်ကြားထားတော်မူတဲ့အတိုင်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဒီ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီပိုင်းမှာ –

၁။ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံဆိုတဲ့ အတိတ်အကြောင်းတရား ငါးပါး သမုဒယသစ္စာတရားကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်တွင် ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာဆိုတဲ့ အကျိုးခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာတရား တွေ ထင်ရှားဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း,

၂။ ပစ္စုပ္ပန်ယခုလက်ရှိဘဝတွင် ပြုစုပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံ ဆိုတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရားငါးပါး သမုဒယ သစ္စာတရားကြောင့် ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာ ဆိုတဲ့ အနာဂတ်ခန္ဓာငါးပါး အကျိုးဒုက္ခသစ္စာတရားတွေ ထင်ရှားဖြစ်ပုံ ကိုလည်းကောင်း,

၃။ အကျိုးခန္ဓာတို့ရဲ့ ဖြစ်မှု ဥဒယကိုလည်းကောင်း, တစ်နည်းပြောရလျှင် အကြောင်းခန္ဓာ အကျိုးခန္ဓာတို့ရဲ့ ဖြစ်မှု ဥဒယကိုလည်းကောင်း မြင်အောင် ရှုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

သပ္ပစ္စယနာမရူပဝသေန တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ ဝိပဿနာပဋိပါဋိယာ “အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ”တိ သမ္မသန္တော ဝိစရတိ။ (မ-ဋ-၁-၂၈၁။)

ဒီအဋ္ဌကထာကြီးများရဲ့ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း အကြောင်းတရားနှင့် တကွသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို လက္ခဏာရေးသုံးတန်သို့ တင်ကာ ဝိပဿနာ ရှုပွားသုံးသပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီသမုဒယဓမ္မာနုပဿီပိုင်းမှာ ဘုရားရှင်က –

၁။ အကြောင်းတရားတွေကို သိမ်းဆည်းတတ်တဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်,

၂။ အကြောင်းတရားနှင့်တကွသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို လက္ခဏာရေး သုံးတန်တင်ကာ ရှုပွားသုံးသပ်တတ်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်,

၃။ (က) အကြောင်းတရားတွေ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးခန္ဓာတွေ ထင်ရှားဖြစ်ပုံ, အကြောင်းခန္ဓာတွေ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် အကျိုး ခန္ဓာတွေ ချုပ်ငြိမ်းပုံဆိုတဲ့ ပစ္စယတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿနဉာဏ်,

(ခ) အကြောင်းတရားနှင့်တကွသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ရဲ့, တစ်နည်းပြော ရလျှင်တော့ အကြောင်းခန္ဓာ အကျိုးခန္ဓာတို့ရဲ့ ခဏမစဲ တသဲသဲ ဖြစ်မှု ပျက်မှုကို ရှုမြင်တတ်တဲ့ ခဏတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿနဉာဏ်

ဒီဝိပဿနာဉာဏ်သုံးမျိုးကို စုပေါင်းပြီးတော့ ဟောကြားထားတော်မူ တယ်လို့ မှတ်ပါ။

©shwehinthar.com

ဝယဓမ္မာနုပဿီ

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီပိုင်းကို ဒီလောက်နှင့် ရပ်ပြီးတော့ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ပိုင်းကို ဆက်ပြောကြရအောင် . .။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော်ကြီးက ဘယ်လို ညွှန်ကြားထားတော်မူသလဲ? နာကြည့်ကြရအောင် . . .။

ဝယံ ပဿန္တော ကတမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ ပဿတိ?

၁။ *အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ ရူပနိရောဓောတိ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿတိ။*

၂။ *တဏှာနိရောဓာ ရူပနိရောဓောတိ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿတိ။*

၃။ *ကမ္မနိရောဓာ ရူပနိရောဓောတိ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿတိ။*

၄။ *အာဟာရနိရောဓာ ရူပနိရောဓောတိ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿတိ။*

၅။ *ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ ပဿန္တောပိ ရူပက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿတိ။*

ရူပက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿန္တော က္ကမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ ပဿတိ။ ဥဒယဗ္ဗယံ ပဿန္တော က္ကမာနိ ဒသ လက္ခဏာနိ ပဿတိ။ *(ပဋိသံ-၅၃။)*

ဒီပါဠိတော်ကြီးရဲ့ ဆိုလိုရင်းအချက်ကို ပြောဆိုကြရအောင် . . .။

အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံဆိုတဲ့ အကြောင်း သမုဒယသစ္စာ တရားတွေရဲ့ နောင်တစ်ဖန် မဖြစ်သောချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းလို့ ခေါ်ဆို အပ်တဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် အကျိုးခန္ဓာ ငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့ရဲ့ နောင်တစ်ဖန်မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း ခြင်းလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓ သဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းပုံကို လည်းကောင်း,

စိတ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ္တဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်းပုံကိုလည်းကောင်း,

ဥတုချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥတုဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်းပုံကိုလည်းကောင်း,

အာဟာရချုပ်ခြင်းကြောင့် အာဟာရဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်းပုံကိုလည်းကောင်း,

ကမ္မဇရုပ်, စိတ္တဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်, အာဟာရဇရုပ်တို့ရဲ့ ပျက်မှု (= ဘင်)ကို လည်းကောင်း –

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ရှုပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ နာမ်ခန္ဓာ လေးပါးကိုလည်း ပုံစံတူပဲ ဆက်လက် ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။

အနုပ္ပါဒနိရောဓ

ဘယ်အချိန်အခါမှာ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံစတဲ့ အကြောင်း တရားတွေဟာ နောင်တစ်ဖန် မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓ သဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းပါသလဲလို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်။ ဒီအပိုင်းကို ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာ အမည်ရှိတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာ ဆရာတော်က ဒီလို ဖွင့်ဆိုထားတော်မူပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ ရူပနိရောဓောတိ အဂ္ဂမဂ္ဂဉာဏေန အဝိဇ္ဇာယ အနုပ္ပါဒနိရောဓတော အနာဂတဿ ရူပဿ အနုပ္ပါဒနိရောဓော ဟောတိ ပစ္စယာဘာဝေ အဘာဝတော။ *(မဟာဋီ-၂-၄၂၁။)*

ဆိုလိုရင်းကို ပြောကြရအောင် . . .။

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေဟာ ဘယ်အချိန်အခါမှာ ချုပ်မလဲ? အရဟတ္တမဂ် ဆိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ ချုပ်မယ်။ ဘယ်လို ချုပ်မလဲ? အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်မယ်။

ဥပ္ပါဒနိရောဓ – အနုပ္ပါဒနိရောဓ

©shwehinthar.com

ဒီနေရာမှာ ဥပဓိဒနိရောဓနှင့် အနုပ္ပါဒနိရောဓအကြောင်းကို နည်းနည်း ထပ်ပြောမယ်။ ဒုက္ခသစ္စာအမည်ရတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး, သမုဒယသစ္စာ အမည်ရတဲ့ အကြောင်းတရားတွေကို သင်္ခါရတရားတွေလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီသင်္ခါရတရားတွေဟာ သင်္ခါရတရား (= သင်္ခတတရား)တို့ရဲ့ ဓမ္မတာအတိုင်း ဖြစ်ပြီးတာနှင့် ပျက်သွားကြတယ်။ သို့သော် ဒီသင်္ခါရတရားတွေကို ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပေးနေတဲ့ အကြောင်းတရားတွေက မချုပ်ငြိမ်းကြ သေးဘူး ဆက်လက်ပြီးတော့ ကျေးဇူးပြုပေးနေသေးတယ်ဆိုလျှင် အကျိုး သင်္ခါရတရားတွေဟာ ထပ်ဖြစ်ကြမှာ ဖြစ်တယ်။ ထပ်ဖြစ်လျှင်လည်း ထပ်ပြီး တော့ ပျက်သွားကြပြန်တယ်။ ဥပါဒ်-ဌီ-ဘင်ဆိုတဲ့ သက်တမ်းကာလစေ့လျှင် ချုပ်ပျက်သွားကြရတာ ဓမ္မတာပဲ။ ဒီလို ဥပါဒ်-ဌီ-ဘင်ဆိုတဲ့ သက်တမ်းစေ့လို့ ချုပ်ပျက်သွားသော်လည်း အကြောင်းတရားတွေက ကျေးဇူးပြုနေသေးလို့ နောင်တစ်ဖန် ထပ်ဖြစ်ခွင့်ရှိနေသေးတဲ့ ချုပ်ပျက်ပုံကိုတော့ **ဥပ္ပါဒနိရောဓ** = နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခွင့်ရှိသော ချုပ်ငြိမ်းမှုလို့ ခေါ်ဆိုတယ်။

ခုဒီနေရာမှာ ချုပ်ငြိမ်းမှုကတော့ ဒီဥပ္ပါဒနိရောဓမျိုး မဟုတ်တဲ့အတွက် အနုပ္ပါဒနိရောဓလို့ ဖွင့်ဆိုထားတယ်။

အနုပ္ပါဒနိရောဓဆိုတာက နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခွင့်မရှိသော ချုပ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါတယ်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေဟာ အရဟတ္တ မဂ်ကြောင့် ချုပ်ငြိမ်းသွားတဲ့အခါ နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘယ်တော့မှ ဖြစ်ခွင့် မရှိတဲ့ ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းသွားကြတယ်။ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကုန်စင် အောင် ချုပ်ငြိမ်းသွားတဲ့အတွက် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ငြိမ်းခြင်း (= အသေသဝိရာဂ နိရောဓ)လို့လည်း ခေါ်ဆိုတယ်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တွေ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းသွားတဲ့အတွက် နောက်ထပ်ဘယ်တော့မှ ပြန်မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းသွားတဲ့အတွက် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ဆိုတဲ့ ကိလေသာအပေါင်း အဖော်ကို ရရှိမှ အကျိုးပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိတဲ့ သင်္ခါရ ကံတွေလည်း အကျိုး ပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်တွေ ကုန်ခန်းသွားကြတယ်၊ နောက်ထပ် ပဋိသန္ဓေခန္ဓာ ငါးပါး စတဲ့ အနာဂတ်အကျိုးတရားတွေကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအင်တွေ လုံးဝ ကုန်ခန်းသွားကြတယ်။ ဒါကြောင့် သင်္ခါရ ကံတွေလည်း နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခွင့်မရှိသော ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်လို့ပဲ ပြောရတယ်။

ဒီလို အကြောင်းတရားတွေက နောက်ထပ်တစ်ဖန်မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်း ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း သွားတဲ့အတွက် အကျိုးခန္ဓာငါးပါးတို့လည်း ပရိနိဗ္ဗာနစုတိကို နောက်ဆုံး ထားပြီးတော့ နောင်တစ်ဖန်ဖြစ်ခွင့်မရှိသော ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းသွားကြ တယ်၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလို အကြောင်း အကျိုး နှစ်ရပ်လုံးတို့ရဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအား ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းပုံကို မြင်အောင်ရှုရန် ဘုရားရှင်က ဒီဝယဓမ္မာနုပဿီပိုင်းမှာ ညွှန်ကြားနေတော်မူပါတယ်။

ဒီအပိုင်းကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော်ကြီး ဥဒယဗ္ဗယဉာဏနိဒ္ဒေသပိုင်းမှာ ထည့်သွင်းပြီးတော့ ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ *(ပဋိသံ-၅၃။)*

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို အားသစ်နေဆဲဖြစ်တဲ့ ပုထုဇန်အဆင့်တွင်သာ ရှိသေးတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို အစထားကာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို အားသစ် နေတဲ့ ပုထုဇန်ပဲဖြစ်ဖြစ် အရိယာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို ဝိပဿနာရှုရန် ညွှန်ကြားနေတဲ့ ညွှန်ကြားလွှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အကယ်၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို အားသစ်ဆဲဖြစ်နေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ပုထုဇန်အဆင့်တွင်သာ ရှိနေသေးတယ်ဆိုလျှင် အရဟတ္တမဂ်ကို ရရှိမည့် အချိန်သည် ပစ္စုပ္ပန်လို့တော့ မပြောနိုင်တော့ဘူး၊ အနာဂတ်လို့သာ ပြောရ တော့မယ်။ ဒါကြောင့် ဋီကာဆရာတော်က - **အနာဂတဿ ရူပဿ အနုပ္ပါဒနိရောဓော** စသည်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုသွားပါတယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂအဋ္ဌကထာကြီးကလည်း ပုံစံတူ အဓိပ္ပါယ်တူ ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ *(ပဋိသံ-ဋ္ဌ-၁-၂၃၆။)* အဲဒီအနာဂတ်ဟာလည်း ဒီမျက်မှောက်ဘဝမှာပဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုက်မည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အတွက်တော့ ဒီဘဝအနာဂတ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် နောင် အနာဂတ်ဘဝတစ်ခုခုကျမှ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုက်ရောက်မည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အတွက်ကတော့ ထိုဆိုက်ရောက်မည့်အနာဂတ်ဘဝ အနာဂတ်ခန္ဓာတွေသာ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒီတော့ အရဟတ္တမဂ် ဆိုက်ရောက်မည့်ဘဝမှာ အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံတွေရဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းသွားတဲ့အခါ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိကို နောက်ဆုံးထားပြီးတော့ အကျိုး ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ရဲ့

©shwehinthar.com

နောင်တစ်ဖန်မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းပုံကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ရှုရန် ဘုရားရှင်က ညွှန်ကြားနေတော်မူပါတယ်လို့ မှတ်ပါ။

ဒါတွင်မကသေးဘူး၊ အကျိုးခန္ဓာတို့ရဲ့ ခဏမစဲ တသဲသဲ ချုပ်ပျက်မှု ကိုလည်း မြင်အောင် ရှုရန် ညွှန်ကြားထားတော်မူပါတယ်၊ ခဏတော ဝယဒဿနဉာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။

အကြောင်းတရားတွေရဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း သွားတဲ့အတွက် အကျိုးခန္ဓာတို့ရဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း ပုံကို မြင်အောင်ရှုတဲ့ ဉာဏ်ကိုတော့ ပစ္စယတော ဝယဒဿနဉာဏ်လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာက *(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၂၆၇။)* ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။

ဒီအပိုင်းကတော့ အနာဂတ်ခန္ဓာတွေနှင့် ဆက်စပ်နေတယ်လို့ သဘော ပေါက်ပါ။

အကြောင်းခန္ဓာတွေရဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ကြောင့် အကျိုးခန္ဓာတို့ရဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းပုံကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ရှုရမည့်အပိုင်း ဖြစ်ပါတယ်၊ အနာဂတ်ခန္ဓာ ပိုင်းမှာ အကျုံးဝင်နေပါတယ်၊ အနာဂတ်ခန္ဓာငါးပါးရှုကွက်မှာ အကျုံးဝင် နေပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံတွေဟာ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတွင် ပြုစု ပျိုးထောင်လိုက်တဲ့ ခန္ဓာတွေ ဖြစ်နိုင်စရာရှိသော်လည်း ယင်းတို့ချုပ်ငြိမ်းမည့် အချိန်ကတော့ အနာဂတ်ခန္ဓာပိုင်းနှင့် ဆိုင်နေပါတယ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဆိုက် ရောက်ခါနီး အချိန်အထိ ဖြစ်ခွင့်ရှိနိုင်တဲ့ ခန္ဓာတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော် စာမျက်နှာ (၄၈) စသည်တို့တွင် "**ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ပညာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ** = အကြောင်းတရားတို့ကို သိမ်းဆည်းခြင်း၌ ပညာသည် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်မည်၏"စသည်ဖြင့် အကြောင်းတရားတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား ယူတတ် သိမ်းဆည်းတတ်သောဉာဏ်ကို ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဟု ဟောကြားထား တော်မူပါတယ်။ နာမရူပဝဝတ္ထာနဉာဏ် = နာမ်ရုပ်တို့ရဲ့ အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားတတ်သော ဉာဏ်ဟု မခေါ်ဝေါ် မသုံး စွဲဘဲ အဘယ်ကြောင့် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်လို့ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲထားရပါသလဲလို့ မေး စရာရှိတယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂအဋ္ဌကထာက ဒီလို ဖြေဆိုထားပါတယ်။ –

"နာမရူပဝဝတ္ထာနေ ဉာဏ"န္တိ အဝတွာ ဓဝ ကသ္မာ "ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ"န္တိ ဝုတ္တန္တိ စေ? ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေနေဝ ပစ္စယသမုပ္ပန္နပရိဂ္ဂဟဿ သိဒ္ဓတ္တာ။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နေ ဟိ အပရိဂ္ဂဟိတေ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟော န သက္ကာ ဟောတိ ကာတုံ။ တသ္မာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏဂဟဏေနေဝ တဿ ဟေတုဘူတံ ပုဗ္ဗေ သိဒ္ဓံ နာမရူပဝဝတ္ထာနဉာဏံ ဝုတ္တမေဝ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ *(ပဋိသံ-၌-၁-၁၈။)*

နာမရူပဝဝတ္ထာနဉာဏ်လို့ ဟောကြားတော်မမူဘဲ ဘာကြောင့် ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဉာဏ်လို့ ဟောကြားထားတော်မူရပါသလဲ? ဒါကတော့ မေးခွန်းပဲ။ ဒီမေး ခွန်းကို အဋ္ဌကထာဆရာတော်က ဒီလို အဖြေပေးထားပါတယ်၊ ဆိုလိုရင်းကို သဘောပေါက်အောင် ပြောမယ် . . .။

အကြောင်းတရားတွေကို သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့် အကျိုးတရားကို သိမ်း ဆည်းခြင်း လုပ်ငန်းကိစ္စရပ်လည်း ပြီးစီးသွားတဲ့အတွက်ကြောင့် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ် လို့ ဟောကြားထားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ မှန်ပါတယ် - အကျိုးရုပ်နာမ် တွေကို မသိမ်းဆည်းနိုင်လျှင် အကြောင်းရုပ်နာမ်ကို သိမ်းဆည်းဖို့ရန် ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

အကြောင်းတရားဆိုတာက အကျိုးတရားကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းအင် သတ္တိရှိတဲ့တရားကို ဆိုလိုတယ်။ ထိုစွမ်းအင်သတ္တိကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အကျိုးတရားကို မြင်ပါမှ ဒီစွမ်းအင်သတ္တိရှိတဲ့တရားဟာ အကြောင်းတရား ပဲလို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ထွင်းဖောက် သိမြင်နိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။

အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေဟာ အကြောင်းတရားအပေါ်၌ တည်နေ ကြပါတယ်။ တည်နေတယ်ဆိုတာကတော့ ဒီလိုပါ -- အကြောင်းတရားတွေ ထင်ရှားရှိကြပါမှ အကြောင်းတရားတွေက ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြု ပေးကြပါမှ

©shwehinthar.com

အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားတွေဟာ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ခွင့် ရှိကြတယ်။ အကြောင်းတရားတွေက ကျေးဇူးပြုမပေးလျှင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တဲ့စွမ်းအင်တွေ မရှိကြဘူး။ အဲဒီလို အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ရဲ့ တည်နေကြောင်း ဖြစ်ပေါ် လာကြောင်းဖြစ်တဲ့ အကြောင်းတရားစုတွေကို **ဓမ္မဋ္ဌိတိ**လို့ ခေါ်ဆို ပါတယ်။ အဲဒီအကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားစုတို့ရဲ့ တည်ရာ ဖြစ်ပေါ်လာရာ အကြောင်းတရား စုကို ထိုးထွင်းသိတတ်တဲ့ ဉာဏ်ကိုလည်း **ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်**လို့ပဲ ခေါ်ဆိုပါတယ်။

တစ်ဖန် အကြောင်းတရားတို့ဆိုတာလည်း အထက်က အကြိမ်ကြိမ် ရှင်းပြခဲ့တဲ့အတိုင်းပဲ ကိလေသဝဋ်အမည်ရတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး (= ရုပ်နာမ်တရား), ကမ္မဝဋ်အမည်ရတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး (= ရုပ်နာမ်တရား)သာ ဖြစ်ကြတယ်။ ရုပ်နာမ် မှ အလွတ်ဖြစ်တဲ့ အကြောင်းတရားဆိုတာ မရှိစကောင်းဘူး။ ဒါကြောင့် အကြောင်းရုပ်နာမ်တို့ကို သိမ်းဆည်းတတ်တဲ့ ပိုင်းခြားယူတတ်တဲ့ ဉာဏ် ကိုလည်း **နာမရူပဝဝတ္ထာနဉာဏ်**လို့ ခေါ်ဆိုသင့်တယ်။ ဒီလို ခေါ်ဆိုသင့် ပါလျက် မခေါ်ဆိုဘဲ **ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်**ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ယူကာ ဟောကြား ထားတော်မူတဲ့အတွက်ကြောင့်ပင် ထိုဓမ္မဋ္ဌိတိအမည်ရတဲ့ အကြောင်းတရား စုရဲ့ အကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ ရှေးက ပြီးစီးပြီးဖြစ်တဲ့ နာမရူပဝဝတ္ထာနဉာဏ် (= နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားတတ်တဲ့ဉာဏ်) ကို ဟောတော်မူပြီးသာ ဖြစ်တယ်လို့ သိပါ။ *(ပဋိသံ-ဋ္ဌ-၁-၁၈။)*

နည်းနည်းတော့ ထပ်ပြီးရှင်းပြဖို့ လိုဦးမယ်ထင်တယ်။ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်တို့ ဦးဆောင်ပြခန်းတဲ့ ကိလေသဝဋ်အမည်ရတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး (= ရုပ်နာမ်တရား), ကုသိုလ်သင်္ခါရစေတနာ ဦးဆောင်ပြခန်းတဲ့ ကမ္မဝဋ် အမည် ရတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး (= ရုပ်နာမ်တရား)ဆိုတဲ့ ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ် အမည်ရတဲ့ နာမ်ရုပ်တရားတွေဟာလည်း ယင်းနာမ်ရုပ်တို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တဲ့ ဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားတွေ ထင်ရှားရှိကြတဲ့ တရားမျိုးတွေသာ ဖြစ်ကြတယ်။ အကြောင်းကင်းပြီးတော့ အကြောင်းမရှိဘဲ အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာ ကြတဲ့ တရားမျိုးတွေတော့ မဟုတ်ကြဘူး။ သင်္ခတပရမတ်နယ်မှာ အကြောင်း မရှိဘဲ အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တရားဆိုတာ မရှိစကောင်းတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဖြစ်တယ်။

ဒီလိုဆိုလျှင် ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ်အမည်ရတဲ့ ဒီနာမ်ရုပ်တရားစုတို့ ဟာလည်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားစုတို့ကို စွဲမှီ၍သာ ဖြစ်ပေါ်လာ ကြရတဲ့ သဘာဝဓမ္မ သင်္ခတ ပရမတ်တရားများသာ ဖြစ်ကြတဲ့အတွက် ဒီကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ် နာမ်ရုပ်တရားစုတို့ဟာလည်း အကြောင်းတရားများ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြရတဲ့, အကြောင်းတရားများဘက်က ကြည့်လျှင် အကျိုးပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ အမည်ရကြသည်သာ ဖြစ်ပါတယ်။

အကြောင်းတရားများ

ဒီလိုဆိုလျှင် ဒီအဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံတို့ရဲ့ အကြောင်း တရားတွေက ဘာတွေလဲ? ဒီလိုတော့ မေးစရာရှိတယ်၊ အဖြေကို နားထောင် ကြည့်ပါ . . .။

၁။ **အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော** *(မ-၁-၆၇။)* = အာသဝေါတရား တို့ကို အကြောင်းခံ၍ အဝိဇ္ဇာသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏ - လို့ ဒီလို ဘုရားရှင်က ဟောကြားထားတော်မူတဲ့အတွက် ကာမာသဝ ဘဝါသဝ ဒိဋ္ဌာသဝ အဝိဇ္ဇာသဝဆိုတဲ့ အာသဝေါတရားတွေက အကြောင်းပစ္စည်း တရား, အဝိဇ္ဇာက အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်တယ်။

၂။ **ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ** = ဝေဒနာကို အကြောင်းခံပြီးတော့ တဏှာ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်မှာ ဘုရားရှင် ဟောကြားထားတော်မူတဲ့အတွက် ဝေဒနာက အကြောင်းပစ္စည်းတရား, တဏှာက အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်တယ်။

၃။ **တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ** = တဏှာကို အကြောင်းခံကာ ဥပါဒါန်ဟာ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတော်မူတဲ့အတွက် တဏှာက အကြောင်းပစ္စည်းတရား, ဥပါဒါန်က အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်တယ်။

၄။ **အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ** = သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို မသိမှု ယောကျ်ား မိန်းမစသည်ဖြင့် အသိမှားမှု အဝိဇ္ဇာကို အကြောင်းခံကာ ကုသိုလ်သင်္ခါရ အကုသိုလ်သင်္ခါရတရားတွေ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာကြ တယ်လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်မှာ ဘုရားရှင် ဟောကြားထား တော်မူတဲ့အတွက် အဝိဇ္ဇာက အကြောင်းပစ္စည်းတရား, သင်္ခါရက

©shwehinthar.com

အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်တယ်။

၅။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ = ဥပါဒါန်ကို အကြောင်းခံကာ ကမ္မဘဝ = ကံ နှင့် (ဥပတ္တိဘဝ)တို့ ဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ တော်မှာပဲ ဘုရားရှင်ဟောကြားထားတော်မူတဲ့အတွက် ဥပါဒါန်က အကြောင်းပစ္စည်းတရား, ကမ္မဘဝ = ကံက အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် အတိတ်အကြောင်းတရားများအဖြစ် သတ်မှတ်ထားတဲ့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံတို့ဟာလည်း တစ်နည်းပြောရလျှင် တော့ – အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံတို့ ဦးဆောင်ပြဓာန်းနေတဲ့ နာမ်ရုပ်တရားစုတို့မှာလည်း မိမိတို့ရဲ့ စွဲမှီရာ အတိတ်ဘဝက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အတိတ်အကြောင်းတရားတွေ ထင်ရှားရှိကြသည်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအတိတ် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံတို့ကို ဖြစ်ပေါ် စေတတ်တဲ့ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားများဘက်က ကြည့်ခဲ့မယ် ဆိုလျှင် ဒီအဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံတို့ ဦးဆောင်ပြဓာန်းနေတဲ့ နာမ်ရုပ်အစုအပုံတို့ဟာလည်း ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ (= ပစ္စယသမုပ္ပန္နဓမ္မ = အကြောင်း တရားတို့ကို စွဲမှီကာ ဖြစ်ပေါ်လာကြတဲ့ အကျိုးတရား) ဆိုတဲ့ အမည်ကို ရကြသည်သာ ဖြစ်ပါတယ်။

အကယ်၍ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ပစ္စယသမုပ္ပန္န အမည်ရတဲ့ ဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားတို့ကို စွဲမှီကာ ဖြစ်ပေါ်လာကြတဲ့ ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ်ဆိုပြီး နာမည်တပ်ထားတဲ့ ဒီအဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံတို့ ဦးဆောင်နေတဲ့ နာမ်ရုပ်တရားစုတို့ကို ရှေးဦးစွာ မသိမ်းဆည်းနိုင်သေးဘူးဆိုလျှင် အဲဒီ နာမ်ရုပ်တရားစုဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကံတို့ကြောင့် ဒီပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ပဋိသန္ဓေဝိပါက်ဝိညာဏ်စတဲ့ ဝိပါက်နာမ်ရုပ်တွေ ထင်ထင် ရှားရှား ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်လာတာကို ဘယ်လိုမှ သိရှိနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းတရားနှင့် အကျိုးတရားတို့ရဲ့ ကြောင်း-ကျိုးဆက်နွှယ်မှုသဘော တရားကို ဘယ်လိုမှ သိရှိနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းတရားနှင့် အကျိုး တရားတို့ကို ကြောင်း-ကျိုးစပ်ကာ - ဤကား အကြောင်းတရား, ဤကား အကျိုးတရား စသည်ဖြင့် ဘယ်လိုမှ သိမ်းဆည်းနိုင်မှာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းတရားနှင့် အကျိုးတရားတို့ကို မသိမ်းဆည်းနိုင်ပါကလည်း ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကိုလည်း ဘယ်လိုမှ ရရှိနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

ကိလေသဝဋ် – ကမ္မဝဋ် – ဝိပါကဝဋ်

နောက်တစ်နည်းပြောဦးမယ်၊ အတိတ်က အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တို့ ဦးဆောင်ပြဓာန်းနေတဲ့ ကိလေသဝဋ် နာမ်ရုပ်တရားစုတို့ကို မသိမ်းဆည်းနိုင် သေးပါက အဲဒီကိလေသဝဋ်ကြောင့် အဲဒီအတိတ်မှာ သင်္ခါရ ကံဆိုတဲ့ ကမ္မဝဋ် နာမ်ရုပ်တရားစုတို့ ဖြစ်ပေါ်လာရတာကို ဘယ်လိုမှ သိရှိနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ပြီးတော့လည်း ဒီသင်္ခါရ ကံဆိုတဲ့ ကမ္မဝဋ်နာမ်ရုပ်တရားစုတွေကို မသိမ်း ဆည်းနိုင်သေးဘူးဆိုလျှင် ယင်းကမ္မဝဋ်ကြောင့် ဒီပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ဝိပါကဝဋ် ဖြစ်ပေါ်လာတာကို ဘယ်လိုမှ သိရှိနိုင်မှာ မဟုတ် ဘူး။ အလားတူပဲ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပုံစတဲ့ ကြောင်းကျိုးဆက်နွှယ်မှု သဘောတရားတွေကိုလည်း သိရှိနိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။

ဆိုင်ရာအတိတ်အကြောင်းတရားတွေကြောင့် ဆိုင်ရာ အတိတ်အကျိုး တရားတွေ ဖြစ်ပုံ, ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရားတွေကြောင့် အနာဂတ်အကျိုး တရားတွေ ဖြစ်ပုံ, အနာဂတ် သံသရာခရီး မဆုံးသေးသူတို့အတွက် ဆိုင်ရာ အနာဂတ် အကြောင်းတရားတွေကြောင့် ဆိုင်ရာ အနာဂတ်အကျိုးတရားတွေ ဖြစ်ပုံတို့ကိုလည်း နည်းတူ သဘောပေါက်ပါ။

ဒါကြောင့် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်လို့ မသုံးစွဲလိုက်ဘဲ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်လို့ သုံးစွဲလိုက်ခြင်းဖြင့် ဒီဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ် မဖြစ်မီ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ကို ရအောင်အားမထုတ်မီ ရှေးအဖို့မှာ ကြိုတင်ပြီးစီးထားပြီးဖြစ်ရမည့် အတိတ်နာမ်ရုပ် ပစ္စုပ္ပန်နာမ်ရုပ် နှစ်မျိုးလုံး ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း, ပစ္စုပ္ပန်နာမ်ရုပ် အနာဂတ်နာမ်ရုပ် နှစ်မျိုးလုံးကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းစတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို ဟောပြီးသာဖြစ်တယ် လို့ သိရှိပါ။ *(ပဋိသံ-ဋ္ဌ-၁-၁၈။)*

ဒီရှင်းလင်းချက်တွေကတော့ အထက်က တင်ပြခဲ့တဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ အဋ္ဌကထာရဲ့ ဆိုလိုရင်းသဘောတရားတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။

သစ္စာဒေသနာတော်နည်း

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် ပထမတွဲ တိကနိပါတ် တိတ္ထာယတနသုတ္တန်မှာ -အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပုံ, သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ပုံ

©shwehinthar.com

စတဲ့ အနုလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရား (= အကြောင်းတရားနှင့် အကျိုးတရားတို့ရဲ့ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်ကာ အထပ်ထပ်ဖြစ်မှုသဘောတရား) ကို သမုဒယ သစ္စာဆိုတဲ့ အမည်နှင့် ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ *(အံ-၁-၁၇၈။)* - သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်မှာ လာရှိတဲ့ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီပိုင်း ဖြစ်ပါတယ်၊ သံသရာရဲ့ ဖြစ်စဉ် ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခု - အဝိဇ္ဇာရဲ့ နောင်တစ်ဖန်မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းမှု ကြောင့် သင်္ခါရရဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းပုံစတဲ့ သံသရာ စက်ရဟတ်ရဲ့ ချုပ်ငြိမ်းပုံအစဉ်ကို ဖော်ပြတဲ့ ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘော တရားကိုလည်း နိရောဓသစ္စာအမည်နှင့် မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားထား တော်မူပါတယ်။ *(အံ-၁-၁၇၈။)*

ဒီနိရောဓသစ္စာကတော့ ဥဒယဗ္ဗယဝိပဿနာဉာဏ်ထဲမှာ အကျုံးဝင်တဲ့ ပစ္စယတော ဝယဒဿနဉာဏ် (= အကြောင်းတရားအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းမှုကို ရှုမြင်တတ်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်) နှင့် ထိုးထွင်းသိတဲ့ နိရောဓသစ္စာ ဖြစ်ပါတယ်။ *(ဝိသုဒ္ဓိ-၂-၂၆၇။)*

အဲဒီနိရောဓသစ္စာကို သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်တကွသော မဂ္ဂင်တရား ကိုယ်တွေကတော့ လောကီမဂ္ဂသစ္စာတရားတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို တစ်ဖန်ပြန်ပြီးတော့ ဝိပဿနာရှုနိုင်တဲ့အခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဒီလောကီမဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း ထိုးထွင်းသိနိုင်ပါတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာ တော်နည်းအရ ဝယဓမ္မာနုပဿီပိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဝိပဿနာဉာဏ်တို့ရဲ့ အဆုံးမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အရိယမဂ်ဉာဏ် (ဖိုလ်ဉာဏ်) တို့ဖြင့် ထိုးထွင်းသိတဲ့ အသင်္ခတဓာတ် အငြိမ်းဓာတ်နိဗ္ဗာန်တရား တော်မြတ်ကြီးကတော့ လောကုတ္တရာ နိရောဓသစ္စာတရား ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ လောကုတ္တရာ နိရောဓသစ္စာကို ထိုးထွင်းသိတဲ့ အရိယမဂ်ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်တွဲနေတဲ့ မဂ္ဂင်တရားကိုယ်တွေကတော့ လောကုတ္တရာ မဂ္ဂသစ္စာတရား တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။

သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ ဆိုတဲ့အတိုင်း အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်စတဲ့ (၁၁)မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကတော့ ဒုက္ခသစ္စာတရားစုတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ပေါင်းလိုက်တော့ လောကီဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ထိုးထွင်းသိအပ်တဲ့ သစ္စာတရားတွေက ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာဆိုတဲ့ သစ္စာလေးပါး ဖြစ်ကြတယ်။

လောကုတ္တရာဖြစ်တဲ့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်းသိအပ်တဲ့ သစ္စာ ကလည်း လေးပါးပဲ ဖြစ်ကြပါတယ်။ သို့သော် လောကုတ္တရာ အရိယမဂ် ဉာဏ်က အသင်္ခတဓာတ် အငြိမ်းဓာတ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာ နိရောဓ သစ္စာတရားတော်မြတ်ကိုသာ အာရမ္မဏပဋိဝေဓ (= အာရုံမျက်မှောက် တိုက်ရိုက်ပြုကာ ထိုးထွင်းသိခြင်း)ဖြင့် ထိုးထွင်းပြီး သိတယ်၊ ဒုက္ခ-သမုဒယ-မဂ္ဂဆိုတဲ့ ကျန်သစ္စာသုံးပါးကိုတော့ မသိအောင် ဖုံးလွှမ်းထားတဲ့ မောဟကို ပယ်သတ်သောအားဖြင့် ထိုးထွင်းသိခြင်းဆိုတဲ့ အသမ္မောဟပဋိဝေဓသဘော အားဖြင့် ထိုးထွင်းသိတယ်။

ဒီလို လောကီဝိပဿနာဉာဏ် လောကုတ္တရာမဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် သစ္စာ လေးပါးကို ထိုးထွင်းမသိပါက မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်ပါသလားလို့ မေးစရာရှိတယ်။ သစ္စသံယုတ်မှာလာရှိတဲ့ ကူဋာဂါရ သုတ္တန် ကောက်နုတ်ချက်ကလေးကို နာကြားကြည့်ပါ။ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဘယ်လို ဟောကြားထားတော်မူသလဲ? –

ကူဋာဂါရသုတ္တန်တရားတော် ကောက်နုတ်ချက်

ယော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ ဝဒေယျ - “အဟံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ၊ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ၊ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အရိယသစ္စံ ယထာဘူတံ အနဘိသမေစ္စ၊ သမ္မာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ”တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ (သံ-၃-၃၉၄။ သံ-၃-၃၈၃။)

***အနဘိသမေစ္စာ**တိ ဉာဏေန အနဘိသမာဂန္တွာ။ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈိတွာတိ အတ္ထော။ (သံ-ဋ္ဌ-၃-၃၃၀။)*

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သားရဟန်းတို့ . . .။ **ယော စ ခေါ** - အကြင် အမှတ်မထား တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်

©shwehinthar.com

သတ္တဝါသည်ကား။ **ဧဝံ** - ဤသို့။ **ဝဒေယျ** - ပြောဆိုလာငြားအံ့။ **ကိံ ဝဒေယျ** - အသို့ ပြောဆို လေရာသနည်း။

“**အဟံ** - ငါသည်။ **ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ** - ဒုက္ခအရိယသစ္စာတရားကို။ ပ ။ **ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ** - ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ဒုက္ခသမုဒယအရိယ သစ္စာတရားကို။ ပ ။ **ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ** - ဒုက္ခချုပ်ကြောင်း ဒုက္ခ ချုပ်ရာ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာတရားကို။ ပ ။ **ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အရိယသစ္စံ** - ဒုက္ခချုပ်ရာ နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်း ကျင့်စဉ်ဖြစ်သည့် မဂ္ဂအရိယသစ္စာတရားကို။ **ယထာဘူတံ** - မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ **အနဘိသမေစ္စ** - သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ပညာဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ထွင်း ဖောက် မသိမမြင်မူ၍။ **သမ္မာ** - ကောင်းမွန်မှန်ကန်စွာ။ **ဒုက္ခဿန္တံ** - သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။ **ကရိဿာမိ** - ပြုလုပ် ပေအံ့။” **ဧဝံ** - ဤသို့။ **ဝဒေယျ** - ပြောဆိုလာငြားအံ့။ **ဧတံ ဌာနံ** - ဤပြောဆိုသည့်အတိုင်း ဖြစ်နိုင်ရာသော အကြောင်းအရာမျိုးသည်။ **န ဝိဇ္ဇတိ** - မရှိသည်သာတည်း။

ရဟန်းတို့. . . ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်က ပြောလာပြီဆိုကြစို့၊ ဘယ်လို ပြောသလဲ? “ငါဟာ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ, ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာ, ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာ, ဒုက္ခချုပ်ရာနိဗ္ဗာန် (= ဒုက္ခနိရောဓ)သို့ ရောက်ကြောင်း ကျင့်စဉ် ဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂအရိယသစ္စာတရားကို မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ထွင်းဖောက်ကာ မသိဘဲ မမြင်ဘဲ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခကုန်အောင်, သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်အောင် ပြုလုပ်မယ် - လို့ ဒီလို လာပြောမယ် ဆိုကြစို့။

အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ပြောဆိုချက်ဟာ ပြောဆိုတဲ့အတိုင်း ဖြစ်နိုင်ရာသော အကြောင်းအရာဟာ ဘယ်လိုမှ မရှိနိုင်ဘူး။ *(သံ-၃-၃၉၄။ သံ-၃-၃၈၃။)*

ဒီလိုဟောကြားထားတော်မူတဲ့ သစ္စာဒေသနာတော်များနှင့်အညီ အရိယ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ပညာဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက် ထွင်းဖောက်ကာ မသိပါက မမြင်ပါက သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခ ကုန်ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်နိုင်တဲ့အတွက် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလိုတဲ့ ရလိုတဲ့ ရောက်လိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မှန်ခဲ့လျှင်တော့ အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ပညာဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ထွင်းဖောက်သိမြင်အောင် ကြိုးပမ်းရတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီသစ္စာလေးပါးထဲမှာ ဒီနေရာမှာ အထူးပြောလိုတာကတော့ လောကီ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်းသိရမည့် –

၁။ သမုဒယသစ္စာကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ပုံအပိုင်း

၂။ သမုဒယသစ္စာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ချုပ်ငြိမ်းပုံအပိုင်း –

ဒီအပိုင်း နှစ်ပိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ သမုဒယသစ္စာကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ပုံကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ရှုတဲ့အပိုင်းကို သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်မှာ ဘုရားရှင်က သမုဒယဓမ္မာနုပဿီပိုင်းတွင် ထည့်သွင်းကာ ဟောကြားထား တော် မူပါတယ်။

သမုဒယသစ္စာရဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာတရားစုတို့ရဲ့ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းပုံအပိုင်းကို တော့ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်မှာ ဘုရားရှင်က ဝယဓမ္မာနုပဿီပိုင်းတွင် ထည့်သွင်းကာ ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။

နောက်တစ်ခုကတော့ . . . **သပ္ပစ္စယနာမရူပဝသေန တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ** *(မ-ဋ္ဌ-၁-၂၈၁။)* စတဲ့ အဋ္ဌကထာကြီးများရဲ့ ညွှန်ကြားချက် အတိုင်း ဒီဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာတရားတို့ရဲ့ ဥပါဒ်အားဖြင့် ဘင်အားဖြင့် တစ်နည်း - ခဏအားဖြင့် ဖြစ်မှုပျက်မှုကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်ပြီး လက္ခဏာရေးသုံးတန်သို့ တင်ကာ ဆက်လက်ပြီးတော့ ဝိပဿနာ ရှုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အထက်က ကိုးကားတင်ပြထားခဲ့တဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော်ကြီးအတိုင်း ဖြစ်မှုကို ရှုခြင်းက နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာကို ရှုခြင်းဖြစ်တယ်၊ ပျက်မှုကို ရှုခြင်းက တော့ ဝိပရိဏာမလက္ခဏာ (= ခန္ဓာတို့ရဲ့ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့ လက္ခဏာ)ကို ရှုခြင်းဖြစ်တယ်။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာကို သမုဒယဓမ္မ, ဝိပရိဏာမလက္ခဏာကို ဝယဓမ္မဆိုတဲ့ အမည်နှင့် သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်မှာ ဘုရားရှင်က ဟော ကြားထားတော်မူပါတယ်။

©shwehinthar.com

ခုပြောခဲ့တာတွေကို တစ်နည်းထပ်ပြီးတော့ ပြောဦးမယ် . . .။

အတိတ်ခန္ဓာငါးပါးထဲမှာ ဆိုင်ရာအတိတ်အကြောင်းတရားတွေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာငါးပါးတွေလည်း ပါဝင်ကြတယ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာ စသည်တို့ရဲ့ အကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ဦးဆောင်တဲ့ ကိလေသဝဋ်ခန္ဓာ, သင်္ခါရ ကံဦးဆောင်တဲ့ ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတွေ လည်း ပါဝင်ကြတယ်။

အလားတူပဲ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာငါးပါးထဲမှာလည်း အတိတ်ကိလေသဝဋ်ခန္ဓာ ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတွေလည်း ပါဝင် ကြတယ်၊ နောင်အနာဂတ်ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတို့ရဲ့ အကြောင်းရင်း ဖြစ်ကြတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ပြုစုပျိုးထောင်နေတဲ့ ကိလေသဝဋ်ခန္ဓာ ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတွေလည်း ပါဝင်ကြတယ်။

အလားတူပဲ အနာဂတ်ခန္ဓာတွေထဲမှာလည်း ပစ္စုပ္ပန်ကိလေသဝဋ်ခန္ဓာ ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတွေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတွေလည်း ပါဝင် ကြတယ်။ နောက်ထပ် ဒုတိယအနာဂတ် စတဲ့ ထိုထို လာလတ္တံ့သော အနာဂတ်အတွက် ရည်ရွယ်ပြုစုပျိုးထောင်လတ္တံ့ဖြစ်တဲ့ ကိလေသဝဋ်ခန္ဓာ ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတွေလည်း ပါဝင်ကြတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီဃဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်မှာ ဘုရားရှင်ညွှန်ကြားတော်မူတဲ့ – **ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ** စတဲ့ ရှုကွက်မှာ – အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာငါးပါးထဲမှာ ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတွေ အားလုံး ပါဝင်ကြတယ်လို့ သဘောပေါက်ပါ။

အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတွေကို သိမ်းဆည်းခြင်း

ဒီဃဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်ပိုင်းမှာ မြတ်စွာဘုရားက အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ဝိပဿနာရှုရန် ညွှန်ကြားနေတော်မူပါတယ်။ အတိတ်ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ဝိပဿနာရှုလိုတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ရှေ့ဦးစွာ အတိတ်ခန္ဓာငါးပါးကို ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားယူတတ် သိမ်းဆည်းတတ်ဖို့ လိုပါ တယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ဝိပဿနာရှုလိုတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာလည်း ရှေ့ဦးစွာ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာငါးပါးတွေကို ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားယူတတ် သိမ်းဆည်း တတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ အနာဂတ်ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ဝိပဿနာရှုလိုတဲ့ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာလည်း ရှေ့ဦးစွာ အနာဂတ်ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား ယူတတ် သိမ်းဆည်းတတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဉာဏ်စဉ်နည်းအရ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် နာမရူပဝဝတ္ထာနဉာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခု ပြောဦးမယ် . . .။ အတိတ်အကြောင်းတရားတွေကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတရားဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတွေဖြစ်ပုံကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်ရှုလိုတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာလည်း အကြောင်းတရားဖြစ်တဲ့ အတိတ်ကိလေသဝဋ်ခန္ဓာ အတိတ်ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတို့ကိုရော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတွေကိုရော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားယူတတ် သိမ်းဆည်းယူတတ်ဖို့ လိုပါတယ်။

အလားတူပဲ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရားတွေကြောင့် အနာဂတ်အကျိုး တရားတွေ ဖြစ်ပုံကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်လိုတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာလည်း အကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကိလေသဝဋ်ခန္ဓာ ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတွေကိုရော အကျိုးဖြစ်တဲ့ အနာဂတ်ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတွေကိုရော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားယူတတ် သိမ်းဆည်းယူတတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဉာဏ်စဉ်နည်းအရ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်, နာမရူပဝဝတ္ထာနဉာဏ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလို သိမ်းဆည်းပြီးတော့မှ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ရှေ့တစ်ဆင့် တက်ကာ အတိတ်က ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ ကိလေသဝဋ်ခန္ဓာ ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတွေ ဖြစ်ပုံကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ရှုရပါတယ်။ ဉာဏ် စဉ်နည်းအရ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နည်းပြောရလျှင်တော့ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။

အလားတူပဲ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ပြုစုပျိုးထောင်ထားတဲ့ ကိလေသဝဋ်ခန္ဓာ ကမ္မဝဋ်ခန္ဓာတို့ကြောင့် အနာဂတ် ဝိပါကဝဋ်ခန္ဓာတွေ ထင်ရှားဖြစ်ပုံကိုလည်း ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ရှုရပါတယ်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် (= ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်)ပင် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလို အကြောင်းခန္ဓာ အကျိုးခန္ဓာတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားယူတတ် သိမ်းဆည်းယူတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသည်သာလျှင် –

၁။ အတိတ် အကျိုးခန္ဓာ အကြောင်းခန္ဓာ

©shwehinthar.com

၂။ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးခန္ဓာ အကြောင်းခန္ဓာ

၃။ အနာဂတ် အကျိုးခန္ဓာ အကြောင်းခန္ဓာ –

ဆိုတဲ့ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတွေကို လက္ခဏာရေး သုံးတန် တင်ကာ ဝိပဿနာ ရှုပွားသုံးသပ်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီသမုဒယဓမ္မာနုပဿီ-ဝယဓမ္မာနုပဿီပိုင်းမှာ –

အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံ အစရှိတဲ့ အကြောင်းတရားတွေ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့် - အကျိုးရုပ်တရား နာမ်တရားတွေ ထင်ရှားဖြစ်ပုံ၊ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံ အစရှိတဲ့ အကြောင်းတရားတွေ ချုပ် ငြိမ်းခြင်းကြောင့် - အကျိုးရုပ်တရားတွေ, နာမ်တရားတွေ ချုပ်ငြိမ်းပုံကို မြင် အောင် တစ်ဆင့်တက်ပြီးတော့ ရှုရပါတယ်။

အဲဒီအပိုင်းမှာ မြတ်စွာဘုရားက ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်, သမ္မသနဉာဏ်, ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဒီဉာဏ်သုံးပါးကို ပေါင်းစုပြီးတော့ ဟောကြားထား တော်မူပါတယ်၊ ဒီတော့ အတိတ်က မိမိက ဘယ်လို အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန် တွေခြံရံပြီးတော့ သင်္ခါရ, ကံတွေကို ထူထောင်ခဲ့တယ်ဆိုတာကိုတော့ မိမိ ကိုယ်တိုင် ဒီအပိုင်းမှာ သိအောင် မြင်အောင် ရှုရပါတယ်။ အဲဒီအပိုင်းကို သမုဒယသစ္စာကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ပုံကို သိအောင် ရှုတဲ့အပိုင်းဆိုပြီး စာပေကျမ်းဂန်များက ဖော်ပြထားပါတယ်၊ အရိယာသူတော်ကောင်း မှန်ခဲ့ရင် ဒီသစ္စာလေးပါးကို သိသလား, မသိဘူးလား? သိကြတယ်။ သစ္စာလေးပါး ထဲမှာ ဒီသမုဒယသစ္စာကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ခြင်းဆိုတာကိုတော့ သိရမလား, မသိရဘူးလား? သိရမယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က ခုနက ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်မှာ ရဟန်းတွေကို အတိတ်ခန္ဓာငါးပါး, ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာငါးပါး, အနာဂတ်ခန္ဓာ ငါးပါးတွေကိုပါ ထည့်သွင်းပြီး ဝိပဿနာရှုဖို့ ညွှန်ကြားထားပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံ - ဆိုတဲ့ ဒီဘဝကို ဖြစ်ပေါ်လာ အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးတတ်တဲ့ သို့မဟုတ် ဒီဘဝခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ်စေ တတ်တဲ့ အကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံတွေက ဘယ်တုန်းက ဖြစ်ခဲ့သလဲ? အတိတ်က ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ဒါကြောင့် အတိတ်က ကံကို သိချင်ရင်တော့ အတိတ်ခန္ဓာငါးပါးကို လှမ်းပြီးရှုဖို့ မလိုဘူးလား? - လိုအပ်တယ်။

တစ်ခါ ပစ္စုပ္ပန်မှာ ထူထောင်နေတဲ့ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံတွေကြောင့် နောင်အနာဂတ်ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်မှာကိုလည်း မြင်အောင်ရှုဖို့ ဘုရားရှင်က ဒီသတိပဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်ထဲမှာ ထည့်ဟောကြားထားတော်မူတယ်။ ဒါကြောင့် အနာဂတ်ခန္ဓာငါးပါးကိုလည်း လှမ်းရှုဖို့ မလိုဘူးလား? - လိုအပ် နေတယ်။

အတိတ်, အနာဂတ်ရှုကွက်တွေက ဒီသတိပဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်ထဲမှာလည်း ပါပါတယ်၊ အဲဒီလို အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, သင်္ခါရ, ကံ ဆိုတဲ့အကြောင်း တရားတွေကြောင့် အကျိုးခန္ဓာငါးပါး ထင်ရှားဖြစ်ပုံကို အတိတ်မှာရော, အနာဂတ်မှာရော, ပစ္စုပ္ပန်မှာရော အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ကာလသုံးပါး လုံးမှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က မြင်အောင် သိမ်းဆည်းရပါတယ်။

ဝိပဿနာပိုင်း

အဲဒီလို သိမ်းဆည်းပြီးတဲ့အချိန်အခါကျတော့မှ အကြောင်းတရားနှင့် တကွ ဒီ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်, အဇ္ဈတ္တ, ဗဟိဒ္ဓ, ဩဠာရိက, သုခုမ, ဟီန, ပဏီတ, ဒူရ, သန္တိကလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ (၁၁)မျိုးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်တည်နေတဲ့ ဒီခန္ဓာငါးပါးတွေကို ဘာလုပ်ရမလဲ? ဖြစ်နေ ပျက်နေတာ ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်ပြီး အနိစ္စလို့ တွင်တွင်ကြီး ရှုရတယ်၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ဒဏ်ချက်ဖြင့် အနှိပ်စက်ခံနေရတဲ့သဘောတွေကို ဉာဏ်နှင့် မြင် အောင် ကြည့်ပြီးတော့ ဒုက္ခလို့ တွင်တွင်ရှုရတယ်၊ မပျက်စီးဘဲ အကျိတ်အခဲ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရအားဖြင့် တည်နေတဲ့ အတ္တမဟုတ်တဲ့ အနတ္တသဘော တွေကို ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင်ကြည့်ပြီးတော့ အနတ္တလို့ တွင်တွင်ရှုရတယ်။ အဲဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ လက္ခဏာရေးသုံးတန် တင်ပြီး တွင်တွင် ရှုလိုက်လို့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေက ရင့်ကျက်ခဲ့ရင် ဘာဖြစ်မလဲ?

ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သင်္ခါရေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဝိညာဏသ္မိမ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝိမုတ္တသ္မိံ "ဝိမုတ္တမိ"တိ ဉာဏံ ဟောတိ။ "ခီဏာ ဇာတိ၊

©shwehinthar.com

ဂုသိတံ ပြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ"တိ ပဇာနာတိ။ (သံ-၂-၁၂၄။)

အဲဒီလို ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဖြင့် အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ ဩဠာရိက၊ သုခုမ၊ ဟီန၊ ပဏီတ၊ ဒူရ၊ သန္တိကလို့ ခေါ်ဆိုအပ်တဲ့ (၁၁)မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေတဲ့ ဒီခန္ဓာငါးပါးတွေကို တွင် တွင်ကြီး ဝိပဿနာရှုနိုင်မယ်ဆိုရင် ခန္ဓာငါးပါးတို့အပေါ်မှာ ငြီးငွေ့လာမယ်၊ ရွံမုန်းလာမယ်၊ စက်ဆုပ်လာမယ်၊ ငြီးငွေ့ခဲ့ရင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်တွေ ရင့်သန်ခဲ့မယ် ဆိုရင် တစ်နည်းအားဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေအားလုံး ရင့်ကျက်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဝိပဿနာဉာဏ်တို့ရဲ့အဆုံးမှာ မဂ်ဉာဏ် ပေါ်လာမယ်၊ ထိုအဆင့်ဆင့်သော မဂ်ဉာဏ်တွေက ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ကိလေသာတွေကို အဆင့်ဆင့် ပယ်သတ် လိုက်တဲ့အခါမှာ နောက်ဆုံး တဏှာရာဂသည် လုံးဝချုပ်ငြိမ်းသွားမယ်၊ တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့ရင် တဏှာဦးဆောင်တဲ့ ကိလေသာအားလုံးလည်း ချုပ်ငြိမ်းသွား ပြီ။

ရာဂကုန်ရင် အရဟတ္တဖိုလ် ဆိုက်ပြီ။ အရဟတ္တဖိုလ် ဆိုက်တဲ့အခါမှာ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သွားပြီ။ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခဲ့ရင် ငါ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ရပေပြီဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်တွေ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇောတွေ စောလာတော့မယ်။ အဲဒီ ပစ္စဝေက္ခဏာဇောတို့ရဲ့အဆုံးမှာ ငါဟာ ပဋိသန္ဓေနေမှုတွေကုန်ပြီ၊ ငါသည် သာသနာတော်၌ ကျင့်သင့်ကျင့်ထိုက်တဲ့ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်ပြီးပြီ၊ သာသနာတော်၌ ပြုသင့်ပြုထိုက်တဲ့ မဂ်ကိစ္စကိုလည်း ငါပြုပြီးပြီ၊ နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဒီ အရိယာမဂ်ဉာဏ် ရရှိဖို့ရန်အတွက် ငါ့ အတွက် ကြိုးစားအားထုတ်ဖို့ရန် မရှိတော့ပြီဆိုတာ ဒီအချိန်အခါမှာ ကိုယ် တိုင်သိသွားပြီလို့ ဒီလို ဘုရားရှင်က ဒေသနာကို အဆုံးသတ်လိုက်တယ်။

အဲဒါကြောင့် မိမိတို့က အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိခဲ့ပါတယ် ဆိုရင် ဘာလုပ်ရမလဲ? – အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ ဩဠာရိက၊ သုခုမ၊ ဟီန၊ ပဏီတ၊ ဒူရ၊ သန္တိက ခေါ်တဲ့ (၁၁)မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်တည်နေတဲ့ ဒီခန္ဓာငါးပါးတွေကို ဘာလုပ်ရမလဲ? အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာရေးသုံးတန် တင်ပြီးတော့ တွင်တွင်ကြီး ဝိပဿနာ ရှုရမယ်၊ ခန္ဓာငါးပါးသက်သက်လား? မဟုတ်ဘူး၊ အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ပဲ။ အကြောင်းတရားနှင့်တကွ ဒီ (၁၁)မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည် နေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာရေးသုံးတန် တင်ပြီး တွင်တွင်ကြီး ဝိပဿနာရှုနိုင်ခဲ့မယ်ဆိုရင် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ရောက်နိုင် တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ္တန်မှာ ဟောကြားထားတော် မူပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီဒေသနာတော်ကို ဦးထိပ်ရွက် ပန်ဆင်ပြီးတော့ ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းရင်း တရားသိမ်းကြစို့။

တရားဒေသနာတော်နိဂုံး

ဟိတွာ ကာမေ ပစ္စဒိသု၊ သန္တော ဂမ္ဘီရစိန္တကာ။
တေ တုမှေပျုနုသိက္ခာဧ၊ ပစ္စဒိတာ သုပေသလာ။

သန္တော = ဘုရားအလျာ ပစ္စေကနှင့် အရိယာအနွယ်လောင်း ဟို တို့ရှေးကသူတော်ကောင်းတို့သည်။

ဂမ္ဘီရစိန္တကာ = နက်နဲသည့် ဓာတ်သဘောတွေကို နက်နဲစွာ ကြံဆင် အကြံ ကောင်း ဝင်တော်မူကြကုန်သည်ဖြစ်၍။

ကာမေ = ရှေးကပြုဖန် ကုသိုလ်ကံတို့ စီမံထောက်မ လက်ရောက် ရသား များလှဇနီးသည် ကြီးကြီးငယ်နှင့် နှီးနွှယ်ရောယှု ကိုယ်တော်တို့ ပိုင်သသည့် ကာမဝတ္ထုအစုစုတို့ကို။

ဟိတွာ = ငါတို့ပိုင်ငြား ဤကာမတရားတို့သည် အများနှင့် ဆက်ဆံ ဘေးတွေက ဝန်းရံ ရန်တွေက မြောက်မြား တကယ်ကို ကြောက်လန့်ဖွယ်တွေပါတကားဟု ကြောက်အားတော် ဉာဏ်ကြွယ် လွတ်လွတ်ကြီး စွန့်ပယ်တော်မူကြကုန်သည် ဖြစ်၍။

©shwehinthar.com

ပမ္ပဒ်သု = ဃရာဝါသ သမ္ဗာဓဟု ကိစ္စများမြောင် လူတို့ဘောင် ဝဋ်နှောင်ကို လွတ်အောင်ကြိုးလျက် ရှုန်းကန်ထွက်၍ နှစ် သက်ရွှင်လန်း ရှင်ရဟန်း ပြု၍ တောထွက်တော်မူကြ လေကုန်ပြီ။

တုမ္ဟေပိ = မြတ်နေကွဲမှ ဓာတ်အာသယဟု ဆန္ဒကိန်းအောင်း သင် သူတော်ကောင်းတို့သည်လည်းပဲ။

ပမ္ပဒိတာ = ဝတ္ထုကာမ ဟူသမျှမှ မရအရ ကြိုးလျက် ရှုန်းကန် ထွက် ကြကုန်သည်ဖြစ်၍။

သုပေသလာ = စာမရီသား မြီးဖျားခုံမင် ပုံအသွင်သို့ ချစ်ခင်လေးမြတ် နှစ်သက်အပ်သော သီလ ကိုယ်စီကိုယ်င ရှိကြကုန်သည် ဖြစ်၍။

တေ = ထိုဘုရားအလျှာ ပစ္စေကာနှင့် အရိယာအနွယ်လောင်း ဟို တို့ရှေ့က သူတော်ကောင်းတို့ကို။

အနုသိက္ခာဝှေါ = အတုလိုက်ကာ ကျင့်တတ်ရာကို ကျင့်ကာမသွေ . . အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း . . . ။

သာဓု သာဓု သာဓုပါဘုရား . . .

✧✧✧

©shwehinthar.com